Bundel van de Interim-Statencommissie van 20 mei 2019

Agenda bijlagen

Spreektijdverdeling en zetelverdeling Interim-commissievergadering 20-05-2019.docx

Beantwoording Technische vragen Interim-Statencommissie 20-05-2019.pdf

Concept-Verslag Interim Statencommissie 20 mei 2019 - Voorvisie.docx

Milieu: Voordracht zienswijze ontwerpbegroting 2020, jaarstukken 2018 en resultaatbestemming van de RUD Noord-Holland Noord (A-agenda Interim-commissie 24-06-2019)

De ontwerpbegroting 2020, de jaarstukken 2018 en de resultaatbestemming van de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord worden aan PS toegezonden zodat PS een zienswijze op de stukken kunnen geven.

Dossier 379 voorblad

Brief GS aan PS. Voordracht zienswijze op financiële stukken RUD NHN.pdf

Bijlage 1_RUD NHN_Begr 2020, jaarrek 2018 en resbestem_Voordracht PS.docx

A4tje ontwikkelingen RUD NHN.docx

begroting 2020 RUD NHN.pdf

jaarrekening 2018 RUD NHN.pdf

resultaatbestemming RUD NHN.pdf

1 13:45 - Opening en mededelingen

2 13:50 - Vaststelling agenda

Concept-Agenda Interim-Statencommissie 20 mei 2019.docx

3 A-agenda Landbouw / Ruimte

3.a 13:55 - Landbouw / Ruimte: Wijziging Provinciale Ruimtelijke Verordening betreffende geitenhouderij (A-agenda interim-commissie)

Reden voor agendering 20-05-2019:
Op 10 december 2018 hebben Provinciale Staten door middel van een voorbereidingsbesluit besloten om nieuwvestiging, uitbreiding van en omschakeling naar geitenhouderijen niet meer toe te staan. De reden hiervoor is het voorzorgprincipe vanuit de volksgezondheid.

De regels voor de Provinciale Ruimtelijke Verordening, die nu voorliggen, zijn tot stand gekomen in overleg met andere provincies en door consultatie van LTO Noord, de Noord-Hollandse geitenhouders, gemeenten, RUD, OD's en de GGD van Noord-Holland.

De ontwerpwijziging van de PRV is op 26 februari 2019 door GS vastgesteld en van 1 t/m 28 maart 2019 ter inzage gelegd.

Definitieve besluitvorming door PS over de PRV wijziging moet uiterlijk 6 maanden na het door PS genomen voorbereidingsbesluit (uiterlijk 10-6-2019).

De volledige zienswijzen zijn conform de AGV niet openbaar gepubliceerd. Statenleden kunnen de volledige zienswijzen inzien in de afgesloten agenda in iBabs 'ingekomen stukken met NAW-gegevens'.

Dossier 285 voorblad

Wijziging PRV geitenhouderij A Statenvoordracht.docx

Wijziging PRV geitenhouderij B Nota van beantwoording.docx

Wijziging PRV geitenhouderij C wijzigingen tov ontwerpwijziging.docx

Brief GS aan PS. Voordracht wijziging PRV betreffende geitenhouderij.pdf

Bijlage. Vastgesteld en openbaar gemaakt verslag besloten Cie NLWM 10-12-2018 over voorbereidingsbesluit wijziging PRV voor verbod geitenhouderijen.docx

Bijlage. notulen PS-vergadering 10-12-2018 def -geheimhouding opgeheven-.docx

4 B-agenda Ruimte / Landbouw

4.a 14:40 - Ruimte / Landbouw: Voornemen tot wijziging begrenzing glastuinbouwconcentratiegebied in PRV (B-agenda interim-commissie)

Reden voor agendering 20-05-2019:
Voornemen tot wijziging van de begrenzing van het glastuinbouwconcentratiegebied ex artikel 26c lid 8 van de Provinciale Ruimtelijke Verordening
Op 8 maart 2019 hebben de gemeente Haarlemmermeer en Amstelveen een verzoek ingediend om de begrenzing glastuinbouwconcentratiegebied ter plaatse van het gebied rondom de woonkern Rijsenhout en het gebied Noorder Legmeerpolder te wijzigen. Omdat de PRV rechtstreeks doorwerkt in gemeentelijke bestemmingsplannen is het van belang dat de aanduiding glastuinbouwconcentratiegebied op correcte wijze op kaart is weergegeven conform de feitelijke situatie ter plaatse. Hoe sneller deze wijzigingen worden doorgevoerd, hoe sneller de gemeenten het juiste provinciale ruimtelijke beleid kunnen toepassen.

Dossier 293 voorblad

Brief GS aan PS. Voornemen wijziging begrenzing glastuinbouwconcentratiegebied ex art.26c lid8 PRV - verzoek bespreking B-agenda.pdf

Voornemen wijziging glastuinbouwconcentratiegebied kaart amstelveen_nieuw.JPG

Voornemen wijziging begrenzing glastuinbouwconcentratiegebied kaart rijsenhout_nieuw.JPG

Voornemen wijziging begrenzing glastuinbouwconcentratiegebied Ontwerpbesluit.docx

Voornemen wijziging begrenzing glastuinbouwconcentratiegebied Toelichting.docx

5 A-agenda Recreatie

5.a 15:00 - Recreatieschappen: Voordracht wijziging van de gemeenschappelijke regeling van het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer

GS en PS nemen deel in de gemeenschappelijke regeling van het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer. In de bijlage wordt een toelichting gegeven op de totstandkoming van de documenten en gevraagde besluiten.
De wijzigingen betreffen:
• het onderbrengen van het Aagtenpark in de gemeenschappelijke regeling;
• aanpassingen in verband met de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen;
• aanpassing van de verdeelsleutel voor deelnemersbijdrage voor het deelgebied De Buitenlanden;
• redactionele verbeteringen in de gemeenschappelijke regeling.

Reden voor agendering 20-5-2019:
** De reactie-termijn van 3 maanden is reeds eind april verlopen*
** De nieuwe verdeelsleutel binnen de gemeenschappelijke regeling moet met terugwerkende kracht per 01-01-2019 in werking treden*
** Pas na besluitvorming door PS en publicatie van de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling in het Provinciaal Blad treedt de nieuwe GR in werking. Hoe langer de provincie wacht met vaststelling, des te meer de bovenstaande processen vertraging zullen oplopen.*

Dossier 246 voorblad

Brief GS aan PS inz. wijziging GR RAUM.pdf

Statenvoordracht wijziging GR RAUM.docx

aanbiedingsbrief_gr_av_en_gebiedsplan-kadernota_raum.pdf

bijlage_1.1_ontwerp_gr_ d.d. 1-1-2019 .pdf

bijlage_1.2_bepalingen die zijn geregeld in de Wgr.pdf

bijlage_1.3_overzicht_wijzigingen_gr.pdf

bijlage_1.4_toelichting_op_nieuwe_verdeelsleutel.pdf

bijlage_2.1_av_raum_2017.pdf

bijlage_2.2_onder_av_te_brengen_aagtenpark.pdf

bijlage_2.3_onder_av_te_brengen_de_omzoom.pdf

bijlage_3_gebiedsplan_2019_kadernota_2020.pdf

5.b 15:10 - Recreatieschappen: Voordracht wijziging van de gemeenschappelijke regeling van het Recreatieschap Spaarnwoude

De provincie Noord-Holland neemt deel in de gemeenschappelijke regeling van het Recreatieschap Spaarnwoude. In de bijlage wordt een toelichting gegeven op de totstandkoming van de documenten en gevraagde besluiten.
De wijzigingen betreffen:
• noodzakelijke wijzigingen die een gevolg zijn van een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen en
• als gevolg daarvan en van een herindeling van de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude per 1 januari 2019 een wijziging van de samenstelling van het algemeen bestuur.

Reden voor agendering 20-5-2019:
** De reactie-termijn van 3 maanden is reeds enige tijd verlopen*
** Het betreft een technische wijziging als gevolg van een herindeling van gemeenten per 1-1-2019*
** Pas na besluitvorming door PS en publicatie van de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling in het Provinciaal Blad treedt de nieuwe GR in werking. Hoe langer de provincie wacht met vaststelling, des te meer de bovenstaande processen vertraging zullen oplopen.*

Dossier 193 voorblad

Brief GS aan PSinz. Wijziging GR recreatieschap Spaarnwoude.pdf

Statenvoordracht wijziging GR Spaarnwoude.docx

brief_wijziging_gr_spaarnwoude.pdf

overzicht_wijzigingen_gr_spaarnwoude.pdf

ontwerp_gr_spaarnwoude_2.pdf

kaart werkingsgebied recreatieschap Spaarnwoude.pdf

6 A-agenda Milieu / Luchtvaart / Schiphol

6.a 15:20 - Milieu: Voordracht wijziging van de gemeenschappelijke regeling RUD NHN

De Gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord wil haar naam wijzigen in Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

Reden voor agendering commissie 20-05-2019:
** De RUD Noord-Holland noord heeft verzocht de naamswijziging zo spoedig mogelijk te behandelen. De naam RUD Noord-Holland noord en Omgevingsdienst Noord-Holland noord wordt in de praktijk nu beide gebruikt en dat kan verwarring opleveren*
** De naamswijziging moet met terugwerkende kracht per 01-03-2019 ingaan*
** Hiervoor is wijziging van de gemeenschappelijke regeling nodig. Provinciale Staten wordt gevraagd toestemming te verlenen aan deze wijziging.*
** Pas na besluitvorming door PS en publicatie van de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling in het Provinciaal Blad treedt de nieuwe GR in werking. Hoe langer de provincie wacht met vaststelling, des te meer de bovenstaande processen vertraging zullen oplopen.*

Dossier 173 voorblad

Brief GS aan PS. Wijziging van gemeenschappelijke regeling RUD NHN.pdf

Statenvoordracht + ontwerpbesluit RUD NHN Naamswijziging.docx

bijlage 2 aanbiedingsbrief directeur RUD NHN.pdf

bijlage 3 gewijzigde GR RUD NHN.pdf

6.b 15:30 - Luchtvaart / Schiphol: Opheffing Gemeenschappelijke Regeling Schadeschap Luchthaven Schiphol (A-agenda interim-commissie)

Reden voor agendering commissie 20-05-2019:
Het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Schadeschap Luchthaven Schiphol heeft in de vergadering van 9 april 2019 besloten tot opheffing van het Schadeschap Schiphol en vraagt van de deelnemers om instemming met dit besluit tot opheffing. Het college van Gedeputeerde Staten verzoekt met dit besluit Provinciale Staten om in te stemmen met opheffing van het Schadeschap Schiphol.

Het Schadeschap Schiphol wordt per 1 juni 2020 opgeheven. Er moet volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen een termijn van 1 jaar zitten tussen het besluit tot opheffing en de daadwerkelijke opheffing. In dit jaar moet een aantal zaken worden geregeld, zoals het maken en uitvoeren van een liquidatieplan en de overdracht van het archief. Om die reden moet de provincie uiterlijk 1 juni 2019 aangegeven hebben ingestemd te hebben met het besluit tot opheffing.

Dossier 315 voorblad

Brief GS aan PS. Voordracht opheffing Gemeenschappelijke regeling Schadeschap Luchthaven Schiphol.pdf

1211250-1211251 Bijlage voordracht PS opheffing Schadeschap Schiphol.docx

1211250-1211351 Bijlage Brief aan GS Noord-Holland over opheffing Schadeschap.pdf

7 A-agenda Water

7.a 15:40 - Water: Voordracht met zienswijze op Concept-begroting 2020 en jaarstukken 2018 Waddenfonds (A-agenda Interim-commissie)

Reden voor agendering commissie 20-05-2019:
PS is in de gelegenheid zienswijzen in te dien op de financiële stukken van het Waddenfonds. Formeel kan dit tot 24 mei a.s. Eventuele inbreng uit de commissie kan reeds gedeeld worden met het Waddenfonds. Over een eventuele zienswijze van PS kan op 27 mei definitief besloten worden in de Statenvergadering.

De drie Waddenprovincies (Fryslân, Groningen en Noord-Holland) hebben gezamenlijk het Waddenfonds opgericht. Het Waddenfonds is verantwoordelijk voor het verlenen van subsidies die passen binnen de hoofddoelen (natuur en duurzame economische ontwikkeling) van dit fonds. Het Waddenfonds heeft de conceptbegroting 2020 en de jaarstukken 2018 aangeboden aan de Provinciale Staten van de deelnemende Waddenprovincies. Zij worden in de gelegenheid gesteld eventuele zienswijzen in te dienen bij deze concept-begroting. GS adviseert PS geen zienswijzen in te dienen, omdat wij hiertoe geen aanleiding zien.

Dossier 260 voorblad

Brief GS aan PS. Concept-begroting 2020 en jaarstukken 2018 Waddenfonds.pdf

Statenvoordracht GS aan PS conceptbegroting 2020 en jaarstukken 2018 Waddenfonds.docx

Bijlage 1 Aanbiedingsbrief Waddenfonds aan PS inzake conceptbegroting 2020 en jaarstukken 2018 Waddenfonds.pdf

Bijlage 1.1 Conceptbegroting 2020 Waddenfonds.pdf

Bijlage 1.2 Jaarstukken 2018 Waddenfonds.pdf

Bijlage 1.3 controleverklaring 2018 - was getekend.pdf

8 B-agenda Mobiliteit

8.a 15:50 - Mobiliteit: Brief GS aan PS inz. Ontwerp Programma van Eisen openbaar vervoer concessie Gooi en Vechtstreek (B-agenda)

Reden voor agendering commissie 20-05-2019
Het voorliggende Ontwerp Programma van Eisen is op 19 maart jl. in GS vastgesteld en heeft daarna 6 weken ter inzage gelegd (tot 1 mei). In deze periode wordt normaliter het stuk ook in de commissie geagendeerd zodat de Staten GS nog aandachtspunten kunnen meegeven aan GS. Het PvE is het minimumniveau waaraan de nieuwe vervoervoerder tenminste gedurende de concessie aan moet voldoen en dus een belangrijk concessiedocument.
GS kunnen de periode voor agendering op de B-agenda in een commissie van PS nog iets oprekken (tot 20 mei 2019) maar daarna moeten de besluitvormende stukken (definitieve PvE en Nota van Zienswijzen) voor GS in orde gemaakt worden.

In de eerste week van juli 2019 wordt het bestek, waaronder het definitieve Programma van Eisen (PvE), de Nota van Zienswijzen en de aanbestedingsleidraad, in GS ter besluitvorming geagendeerd. Het is belangrijk om een GS-besluit voor het zomerreces 2019 te hebben.
Dit omdat we anders parallel gaan lopen met een andere (grote) OV aanbesteding Zaanstreek/Waterland (concessie van de vervoerregio). Dat is een veel grotere en daarmee interessantere concessie voor vervoerders omdat er meer reizigersinkomsten en subsidie aan verbonden is. Als vervoerders dus keuzes moeten maken (wetende dat ze maar 1 tenderteam hebben) zal dat ten koste van de aanbesteding Gooi en Vechtstreek zijn.

brief GS over Ontwerp Programma van Eisen openbaar vervoer concessie Gooi & Vechtstreek.pdf

Ontwerp Programma van Eisen.pdf

Bijlage. brief GS over Nota van Uitgangspunten OV-concessie Gooi en Vechtstreek (december 2018).pdf

Bijlage. Nota van uitgangspunten OV-concessie Gooi en Vechtstreek (december 2018).pdf

9 A-agenda PS-zaken

9.a 16:35 - Randstedelijke Rekenkamer: Voordrachten voor ontwerp-Begroting 2020 en Begrotingswijziging 2019 Randstedelijke Rekenkamer

Reden voor agendering in commissie 20-05-2019:
PS zijn in de gelegenheid om zienswijzen in te dienen op de financiële stukken van de Randstedelijke Rekenkamer. In dit geval de Begrotingswijziging 2019 en de Begroting 2020. Een eventuele zienswijze kan tot uiterlijk 7 juni a.s. worden ingediend. Indien niet op 27-05 middels voordracht aan PS is voorgelegd, is PS formeel niet in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen.
Het advies is om geen zienswijzen in te dienen.

Brief concept begroting 2020.pdf

brief concept begrotingswijziging 2019 (004).pdf

Concept 1e Begrotingswijziging 2019 Randstedelijke Rekenkamer voor zienswijze PS (003).pdf

Concept Begroting 2020 Randstedelijke Rekenkamer voor zienswijze PS (002).pdf

Statenvoordracht begroting 2020 randstedelijke rekenkamer.docx

Statenvoordracht begrotingswijziging 2019 randstedelijke rekenkamer.docx

10 16:45 - Sluiting

Spreektijdverdeling Interim-commissievergadering 20-05-2019 (3 vergaderuren)

Fractie	Vergadering van 3 uur
FvD	11 minuten
GroenLinks	11 minuten
VVD	11 minuten
D66	9 minuten
PvdA	9 minuten
CDA	8 minuten
PvdD	7 minuten
PVV	7 minuten
SP	7 minuten
ChristenUnie	6 minuten
50+ / PvdO	6 minuten
Denk	6 minuten
GS (ca. 2/5e deel)	*37 minuten*

Aantal leden in commissie per fractie

Op basis van het Reglement van orde (artikel 61) heeft iedere fractie met 7 leden of minder recht op 2 leden in de commissievergadering en heeft een fractie met 8 tot 11 leden recht op 3 leden in de commissievergadering.

Fractie	Aantal leden in commissievergadering
FvD	3 leden
GroenLinks	3 leden
VVD	3 leden
D66	2 leden
PvdA	2 leden
CDA	2 leden
PvdD	2 leden
PVV	2 leden
SP	2 leden
ChristenUnie	2 leden*
50+ / PvdO	2 leden*
Denk	2 leden*

*Omdat er op dit moment nog geen duo-leden benoemd zijn zal er voor deze vergadering slechts 1 lid van deze fracties zitting kunnen nemen in de vergadering.

Technische vragen Interim-Statencommissie, 20-05-2019						
nr	Partij en indiener	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
1	D66, Klaassen	8.a.	Loggen (portefeuille Mobiliteit)	Program van Eisen OV-concessie Gooi- & Vecht	De inzageperiode voor het PvE OV concessie G+V is nu verstreken. D66 wil graag weten hoeveel zienswijzen er zijn ingediend. Kunnen wij deze voor de commissievergadering nog inzien, of worden deze pas bij het definitieve voorstel geagendeerd?	Er zijn in totaal 23 zienswijzen ontvangen, inclusief een reactie van de Regio Gooi en Vechtstreek, namens alle gemeenten en een advies van het ROCOV. Er zijn 20 zienswijzen afkomstig van inwoners, dorps- en wijkbelangenvertegenwoordigers en andere organisaties. De zienswijzen worden momenteel verwerkt in de Nota van Beantwoording en voorzien van een reactie. Waar wenselijk wordt het PvE aangepast naar aanleiding van ingekomen zienswijzen. De Nota van Beantwoording wordt tegelijk met het PvE en de aanbestedingsleidraad vastgesteld door GS.
2	VVD, De Wit	5.a.	Tekin (portefeuille Recreatie)	Wijziging GR RAUM	Hoe kan het dat de kosten van de GR toenemen met 51% door uitbreiding in hectare ad 4%? Kunt u de (onevenredig grote) kostenstijging toelichten?	Het klopt niet dat de kosten met 51% toenemen. De uitbreiding in het gebied De Buitenlanden door het Aagtenpark in beheer te nemen is 30,68%.

Technische vragen Interim-Statencommissie, 20-05-2019						
nr	Partij en indiener	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
						Het beheergebied van het recreatieschap bedraagt 736 hectare (ha) in totaal. Daarvan is 648 ha voor het deelgebied het Alkmaarder- en Uitgeestermeer. Het deelgebied De Buitenlanden (of IJ tot Z) beslaat 88 hectare beheergebied, waarvan het Aagtenpark 27 ha groot is. Beide deelgebieden hebben eigen begroting. Door de toevoeging van het Aagtenpark nemen de beheerkosten in de begroting De Buitenlanden toe. In 2018 is de verdeling van kosten nog ongewijzigd. In 2019 neemt het totale exploitatiebedrag toe. Zoals op initiatief van de provincie bestuurlijk is afgesproken neemt tegelijk de provinciale bijdrage voor het deelgebied De Buitenlanden af van 75% naar 65%. In 2020 neemt de provinciale bijdrage

Technische vragen Interim-Statencommissie, 20-05-2019						
nr	Partij en indiener	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
						verder af van 65% naar 50,1%. Wat bij de provincie afneemt wordt doorgevoerd bij de gemeenten in de regio IJmond en Zaanstad. Zie verder bijlage 1.4 van de stukken.
3	VVD, De Wit	6.a	Tekin (portefeuille Milieu)	Wijziging GR RUD NHN	Welke kosten gaan gemoeid met het implementeren van de naamswijziging (o.a. mailadressen, briefpapier etc.)?	De voorgenomen naamsverandering heeft financiële gevolgen. Om de kosten te limiteren wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de bestaande huisstijl. De totale kosten worden geraamd op circa € 50.000. Dekking hiervoor wordt gevonden binnen de lopende begroting.
4	VVD, De Wit	7.a.	Loggen (portefeuille Water)	Financiële stukken Waddenfonds	Welke doelen zijn niet of slechts gedeeltelijk gehaald in de afgelopen jaren, welke na uitbreiding met 3 FTE in uitvoering / beheer wel gehaald zullen worden?	In de concept-begroting 2020 staat een voorstel voor een tijdelijke (in ieder geval tot eind 2022) uitbreiding 2022 met 3 fte voor de uitvoeringsorganisatie. Deze uitbreiding is met name bedoeld om de subsidieaanvragen die op basis van het interprovinciale

Technische vragen Interim-Statencommissie, 20-05-2019						
nr	Partij en indiener	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
						Investeringskader Waddengebied worden ingediend, te kunnen beoordelen.
5	VVD, De Wit	7.a.	Loggen (portefeuille Water)	Financiële stukken Waddenfonds	Welke doelen wil de directie in 2020 behalen met het budget voor majeure programma's ad € 9,5 miljoen? Welke programma's – voor zover nu bekend – moeten daar concreet invulling aan geven? Als dat niet bekend is, hoe kan het dat majeure programma's die met middelen in 2020 gefinancierd moeten worden, nu nog onbekend zijn?	De genoemde € 9,5 mln. is bedoeld voor de reguliere thematische openstellingen door het Waddenfonds. Voor de majeure opgaven wordt jaarlijks €16,5 mln. beschikbaar gesteld. De concrete invulling hiervan vindt plaats via het Meerjarenprogramma Investeringskader Waddengebied. Provinciale Staten hebben onlangs het Meerjarenprogramma Investeringskader Waddengebied 2019 en verder van ons ontvangen.
6	VVD, De Wit	7.a.	Loggen (portefeuille Water)	Financiële stukken Waddenfonds	Kan de directie onderbouwen dat de verdeling van middelen 50-50% tussen economie en ecologie in de begroting van 2020 gewaarborgd is, en hoe?	Uitgangspunt voor het Waddenfonds is dat de middelen evenredig tussen economie en ecologie benut worden. De verantwoording hiervan vindt achteraf via de jaarrekening plaats. In de jaarrekening over

Technische vragen Interim-Statencommissie, 20-05-2019						
nr	Partij en indiener	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
						2018 staat bij paragraaf 1.5.3 Verhouding Ecologie/Economie op bladzijde 21 een overzicht van de vastgestelde subsidies. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de verdeling tussen ecologie en economie in balans is.
7	GroenLinks, Zaal	7.a.	Loggen (portefeuille Water)	Financiële stukken Waddenfonds	*'Provinciale staten hebben die kosten in 2013 gemaximeerd op 5% van de gemiddelde Rijks jaardotaties aan het fonds'* Vraag: Klopt het dat deze informatie niet correct is omdat de norm van 5% pas per 2015 geldt en daarvoor 4% was? Zie bijvoorbeeld het rapport van de rekenkamers (waaraan in de stukken wordt gerefereerd), pagina 32: https://www.noordelijkerekenkamer.nl/images/Documenten/2016-Waddenfonds/2018-01-23%20Eindrapport%20Het%20Waddenfonds%20gemonitord.pdf.	Dat klopt. Per abuis is dit niet correct in het jaarverslag vermeld.
8	GroenLinks, Zaal	7.a.	Loggen (portefeuille Water)	Financiële stukken Waddenfonds	Klopt het dat onze provincie noch bij de begrotingen van 2018 noch 2019 een zienswijze heeft ingediend? Wanneer heeft onze provincie voor het laatst een zienswijze op de begroting van het Waddenfonds ingediend?	Dat klopt. Vanaf de decentralisatie van het Waddenfonds (in 2012) zijn er door Provinciale Staten van Noord-Holland geen zienswijzen ingediend.
9	GroenLinks, Zaal	7.a.	Loggen (portefeuille Water)	Financiële stukken Waddenfonds	In de aanbiedingsbrief Waddenfonds staat dat: 'Het algemeen bestuur gaf daarbij wel de opdracht aan de Uitvoeringsorganisatie de capaciteit en kwaliteit van de uitvoeringsorganisatie tegen het	Dat klopt. De rapportage kan, indien het Algemeen Bestuur dat wenst, met haar besproken

Technische vragen Interim-Statencommissie, 20-05-2019						
nr	Partij en indiener	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
					licht te houden. Inmiddels is dat gebeurd en wordt geconstateerd dat de 5%-limiet te laag is.' Vraag: klopt het dat deze rapportage niet bij de stukken zit? Zo ja, kan deze rapportage alsnog beschikbaar komen?	worden. De resultaten van deze rapportage hebben geleid tot het voorstel in de concept-begroting 2020 tot een tijdelijke uitbreiding van de huidige capaciteit met 3 fte voor de beheerorganisatie en met 2 fte voor programmaregisseurs. Deze extra capaciteit is vooral bedoeld voor de uitvoering van het Investeringskader Waddengebied (zie ook blz. 11 in de concept-begroting).
10	GroenLinks, Zaal	7.a.	Loggen (portefeuille Water)	Financiële stukken Waddenfonds	In de aanbiedingsbrief Waddenfonds staat dat 'Ook willen wij hier opmerken dat de Noordelijke en Randstedelijke Rekenkamers opmerkingen hebben gemaakt over de te krappe bezetting van de Uitvoeringsorganisatie in hun rapport 'Het Waddenfonds gemonitord' (januari 2018). Vraag: Klopt het dat dit rapport nergens spreekt van een 'te krappe bezetting' maar vaststelt dat 1. een vast percentage geen goed uitgangspunt is (voetnoot pagina 11), 2. de norm van 4% per 2015 is verhoogd en in 2015 en 2016 binnen de nieuwe norm van 5% is gewerkt en 3. aanbeveelt om in plaats van een vast maximum een taken-middelen-discussie leidend te laten zijn?	De zinsnede uit de aanbiedingsbrief is o.a. gebaseerd op volgende passage uit het rapport van de Rekenkamers (pagina 7): citaat: '*Het Investeringskader Waddengebied 2016-2026 brengt een andere werkwijze met zich mee. Dit heeft ook gevolgen voor de door het Waddenfonds uit te voeren werkzaamheden. In 2017 is de uitvoeringsorganisatie van het Waddenfonds gestart met het in beeld brengen van de*

Technische vragen Interim-Statencommissie, 20-05-2019						
nr	Partij en indiener	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
						gewijzigde taken en benodigde competenties.'
11	GroenLinks, Zaal	7.a.	Loggen (portefeuille Water)	Financiële stukken Waddenfonds	In de concept-begroting staat op pagina 10 dat: 'Deze hebben in hun onderzoek 'Het Waddenfonds gemonitord' (januari 2018) al expliciet opgemerkt dat de Uitvoeringsorganisatie (te) krap bemenst is.' Vraag: Klopt het dat ook deze opmerking niet in het rapport van de Rekenkamers staat?	De rekenkamers hebben geconcludeerd dat de kosten voor de uitvoeringsorganisatie hoger waren dan verwacht. Dit heeft geleid tot de aanbeveling om eerdere besluitvorming over de organisatiekosten naar rato van het Waddenfondsbudget (in casu de 5%-norm) te heroverwegen en dat het niet wenselijk is om vooraf de organisatiekosten te maximeren op een bepaald percentage, maar om een taken-middelen discussie leidend te laten zijn.
12	GroenLinks, Zaal	7.a.	Loggen (portefeuille Water)	Financiële stukken Waddenfonds	Pagina 14/15: 'Tot 2018 werd de begroting voor de bedrijfsvoeringskosten opgebouwd op basis van 5% van gemiddelde jaardotaties over de looptijd. Hiermee werd het budget voor bedrijfsvoeringskosten gemaximeerd op € 1,75 mln per jaar. Voor zover dit budget niet voor de bedrijfsvoeringskosten wordt ingezet, vloeit het restant aan het einde van het jaar in de algemene reserve. In 2018 en 2019 zijn voor bedrijfsvoering extra middelen uitgetrokken. In hoeverre er tijdelijk in 2020 en volgende jaren hiervoor nog extra middelen nodig zijn, wordt in de eerste helft van	In het bestuursakkoord staat dat vanaf 2016 tot en met 2026 de jaarlijkse Rijksdotatie € 28,9 mln. bedraagt. Deze middelen zijn opgenomen in de meerjarenbegroting (zie hiervoor paragraaf 6.1 op blz. 19, bij de post 'gedecentraliseerde middelen Rijk). Het bedrag van €

Technische vragen Interim-Statencommissie, 20-05-2019						
nr	Partij en indiener	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
					2019 onderzocht en zal mogelijk een wijziging van deze begroting tot gevolg hebben. Zie ook paragraaf 3.2.' Vraag: Bij dit budget hoort een gemiddelde jaarlijkse Rijksdotatie van €35mln. Deze lijkt echter constant op €28.878.000 te staan. Wat verklaart het verschil? En klopt het dat deze middelen al zijn verwerkt in de meerjarenbegroting?	35 mln. is een gemiddelde van de dotaties over de gehele periode (2012-2026)
13	GroenLinks, Zaal	7.a.	Loggen (portefeuille Water)	Financiële stukken Waddenfonds	Op basis van pagina 37 van de Jaarstukken resulteert voor 2017 een percentage van 5,4 (organisatiekosten 1.559.991/decentralisatieuitkering 28.878.000) en voor 2018 van 6,9 (1.998.860/28.878.000). Vraag: klopt deze berekening? NB: NB 5% van 28.878.000 is 1.443.900	Uw berekening klopt. Ter toelichting: het Waddenfonds werkt met een percentage van 5% organisatiekosten op de gemiddelde jaarlijkse Rijksdotatie van € 35 mln. Omgerekend is dat € 1,75 mln. i.p.v. de door u genoemde € 1,443 mln. In 2018 is er een begrotingswijziging door het Algemeen Bestuur goedgekeurd voor een tijdelijke verhoging van het budget van de organisatiekosten o.a. voor extra inzet t.b.v. het Investeringskader Waddengebied en vervanging van langdurige zieken. Dit verklaart dat er dus hogere

Technische vragen Interim-Statencommissie, 20-05-2019						
nr	Partij en indiener	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
						organisatiekosten in 2018 zijn gemaakt.
14	GroenLinks, Zaal	7.a.	Loggen (portefeuille Water)	Financiële stukken Waddenfonds	Op pagina 22 van de jaarstukken staat dat: 'De toegenomen complexiteit is reden geweest om een extern bureau te vragen om te kijken of processen efficiënter dan wel anders moeten worden ingeregeld, maar ook of de organisatie nog voldoende toegerust is: zowel kwantitatief als kwalitatief. Ook heeft het algemeen bestuur Waddenfonds gevraagd nader inzicht te geven in de te verrichten taken en de (benodigde)formatie. De bevindingen zullen in de eerste helft van 2019 worden besproken.' Vraag: Heeft dit extern onderzoek al tot rapportage geleid? Is dit het rapport waarvan de aanbiedingsbrief spreekt? Als dat nog niet het geval is, is deze dan niet te laat voor de besluitvorming over de begroting 2020?	Er ligt een rapportage. Op basis hiervan is besloten tot een tijdelijke uitbreiding van de benodigde capaciteit die opgenomen is in de concept-begroting 2020. Zie verder het antwoord bij vraag 3.
15	GroenLinks, Zaal	7.a.	Loggen (portefeuille Water)	Financiële stukken Waddenfonds	Pagina 30 jaarstukken: 'De organisatiekosten bedragen in principe maximaal 5% van het gemiddelde van de rijks(jaar)dotaties tot het einde van de looptijd van het Waddenfonds (2026). Daarbij is afgesproken dat er prudent met de beschikbare ruimte voor bedrijfsvoeringskosten wordt omgegaan.' Vraag: Klopt het dat het begrip 'in principe' nergens in de stukken rondom de besluitvorming over deze verhoogde norm terugkomt?	Dat klopt. Met het gebruik van deze term wordt aangeduid dat is afgesproken dat de bedrijfskosten niet hoger mogen komen dan 5%.
16	GroenLinks, Cardol	9.a.	Van Dijk (cdK, als voorzitter	Financiële stukken	Wat verklaart het verschil tussen de beschikbare formatie en de feitelijke personeelsbezetting in zowel de begrotingswijziging 2019	De feitelijke bezetting is tijdelijk hoger dan het aantal formatieve

Technische vragen Interim-Statencommissie, 20-05-2019						
nr	Partij en indiener	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
			PS)	Randstedelijke Rekenkamer	(blz. 10) als in de conceptbegroting 2020 (blz. 6).	fte's. De Randstedelijke Rekenkamer heeft een klein team met veel jonge ouders, die met enige regelmaat zwangerschaps-, bevallings- en/of ouderschapsverlof opnemen. Alle vrijgevallen uren bij elkaar maken dat er tijdelijk financiële ruimte is voor een vervangende "sprokkel fte" en door die in te vullen kan continuïteit worden geborgd.
17	PvdD, Hollebeek	5.a.	Tekin	Wijziging GR RAUM	Kunt u ons een overzicht doen toekomen van de recreatieschappen waarvoor de provincie sinds 2010 de eigen bijdrage verlaagd heeft, en wat de motivatie was voor de verlaging?	Er wordt nu voor het eerst bij een recreatieschap de deelnemersbijdrage verlaagd, namelijk bij het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer, bij het deelgebied De Buitenlanden (of IJ-Z) wordt de provinciale bijdrage verlaagd. De verlaging betreft van 75% van de totale exploitatietekort naar 50,1% in twee jaar tijd. In het andere, grotere, deelgebied van dit recreatieschap betaalt de provincie 49,2% van de exploitatietekort. Door deze

Technische vragen Interim-Statencommissie, 20-05-2019						
nr	Partij en indiener	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
						verlaging wordt de provinciale bijdrage teruggebracht naar het niveau van het andere deelgebied. Ook voor de andere recreatieschappen wordt zo'n hoge percentage (75%) niet betaald.
18	PvdD, Hollebeek	5.a.	Tekin	Wijziging GR RAUM	Zijn er momenteel soortgelijke trajecten tot verlaging van de provinciale bijdrage aan andere recreatieschappen gaande? Zo ja, welke, en wat is de motivatie voor de verlaging?	Nee, er zijn verder geen andere trajecten tot verlaging van de provinciale bijdrage bij de andere recreatieschappen aan de orde.
19	PvdD, Hollebeek	5.a.	Tekin	Wijziging GR RAUM	Is de provincie momenteel voornemens ook de provinciale bijdrage aan andere recreatieschappen te verlagen? Zo ja, welke, en wat is de motivatie voor de verlaging?	Nee, de provincie is momenteel niet voornemens om de provinciale bijdrage bij de andere recreatieschappen te verlagen.
20	PvdD, Hollebeek	5.a.	Tekin	Wijziging GR RAUM	Uit welke recreatieschappen is de provincie sinds 2010 gestapt? Wat was de motivatie om tot uittreding over te gaan?	De provincie is per 1 januari 2017 uit het recreatieschap Geestmerambacht gestapt. De belangrijkste reden voor de uittreding uit recreatieschap Geestmerambacht is gelegen in het feit dat de ruimtelijke druk op de recreatieschappen in het noordelijk deel van de provincie minder groot is (geen grootschalige, nieuwe stedelijke ontwikkelingen), waardoor de

Technische vragen Interim-Statencommissie, 20-05-2019						
nr	Partij en indiener	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
						gemeenten binnen dit recreatieschap de toekomst van hun recreatiegebied ook zonder bestuurlijke deelname van de provincie kunnen vormgeven. Daarnaast is de ontwikkelopgave van recreatieschap Geestmerambacht – zijnde de uitbreiding van het gebied in het kader van Recreatie om de Stad – vrijwel voltooid (zie verder PS besluit van 16 december 2013).
21	PvdD, Hollebeek	5.a.	Tekin	Wijziging GR RAUM	Is de provincie momenteel voornemens uit recreatieschappen te stappen, of zijn er trajecten tot uittreding onderweg? Zo ja, welke, en wat is de motivatie hierachter?	Nee, de provincie is momenteel niet voornemens uit andere recreatieschappen te stappen.
22	CDA, Koning	3.a.	Bond / Geldhof	Wijziging PRV geitenhouderijen	Hoe gaat de provincie om met drachtige geiten en jonge lammeren? Het aantal geiten is bevroren op 12 december. Toen waren er op de meeste bedrijven ook drachtige geiten aanwezig. De aflammerpiek is in maart/april. Na het aflammeren van de geiten en voorafgaand aan het verkopen van de bokken, zullen tijdelijk meer dieren op het bedrijf aanwezig zijn. Is dat tijdelijk toegestaan?	De regels die nu voorliggen, gaan uit van de dieraantallen die zijn vastgelegd in bestaande omgevingsvergunningen, meldingen Activiteitenbesluit of het aantal dieren op 12 december 2018 zoals vermeld in het Identificatie & Registratiesysteem van RVO. Indien de ondernemers binnen deze vergunning, melding of

Technische vragen Interim-Statencommissie, 20-05-2019						
nr	Partij en indiener	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
						registratie blijven, kunnen zij tijdelijk groeien of krimpen in dieraantallen.
23	CDA, Koning	3.a.	Bond / Geldhof	Wijziging PRV geitenhouderijen	In het kader van het dierenwelzijn hebben NGZO en het ministerie met de sector afgesproken dat ernaar gestreefd moet worden om bokjes tijdens het afmesten op het bedrijf te laten en de bokjes niet te verhuizen. Kan voor het afmesten van de bokjes tijdelijk een hoger aantal geiten worden toegestaan in het kader van het dierenwelzijn?	Indien de ondernemers qua dieraantallen binnen hun omgevingsvergunning, melding Activiteitenbesluit, of het aantal dieren op 12 december 2018 zoals vermeld in I&R blijven dan kunnen de bokjes op het bedrijf worden afgemest. Indien het betekent dat de huidige vergunning of melding zal moeten worden verruimd, is dit vanuit de voorgestelde regels niet mogelijk.
24	CDA, Koning	3.a.	Bond / Geldhof	Wijziging PRV geitenhouderijen	Vanuit de sector vernemen wij dat de bokjes circa 3 maanden op het bedrijf moeten blijven in het kader van het dierenwelzijn. Hoe lang mogen de jonge bokjes op het bedrijf blijven als boventallig aantal bokjes?	Indien de ondernemers qua dieraantallen binnen hun Omgevingsvergunning, melding Activiteitenbesluit of het aantal dieren op 12 december 2018 zoals vermeld in I&R blijven, kunnen de bokjes op het bedrijf worden afgemest. Indien dat niet het geval is en het gaat om een overschrijding van de dieraantallen zoals

Technische vragen Interim-Statencommissie, 20-05-2019						
nr	Partij en indiener	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
						toegestaan in de vergunning, melding of I&R, is dit niet toegestaan vanuit de regels en kan er worden gehandhaafd. Indien bij handhaving blijkt dat er sprake is van een overtreding, krijgt de ondernemer een redelijke termijn om het aantal dieren in overeenstemming te brengen met de toegestane aantallen.
25	CDA, Koning	3.a.	Bond / Geldhof	Wijziging PRV geitenhouderijen	Als de provincie niet wil toestaan dat er tijdelijke extra bokjes op het bedrijf zijn na het aflammeren, gaat de provincie de boeren dan compenseren voor geleden schade door de beperking van het verdienmodel? De boer moet dan namelijk moedergeiten verkopen om tijdelijk bokken te kunnen afmesten.	De rechtstreeks werkende regels in de PRV zijn in artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening als grondslag voor planschade opgenomen. Dit betekent dat individuele eigenaren die claimen dat door dit verbod waardevermindering van hun eigendom optreedt of sprake is van inkomstenderving, een planschadeclaim bij de provincie kunnen indienen.
26	CDA, Koning	3.a.	Bond / Geldhof	Wijziging PRV geitenhouderijen	Klopt het dat deze geitenstop ook geld voor particulier hobbymatig gehouden geiten en/of kleinschalig gehouden geiten op een kinderboerderij als er meer dan 10 dieren aanwezig zijn?	Dat klopt.

Technische vragen Interim-Statencommissie, 20-05-2019						
nr	Partij en indiener	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
27	CDA, Koning	3.a.	Bond / Geldhof	Wijziging PRV geitenhouderijen	Wat zijn de consequenties voor een geitenhouder als tijdelijk meer geiten op het bedrijf aanwezig zijn dan het vergunde aantal?	Indien er sprake is van een overschrijding van de dieraantallen zoals toegestaan in de vergunning, melding of I&R, is dit niet toegestaan vanuit de regels en kan er worden gehandhaafd. Indien bij handhaving blijkt dat er sprake is van een overtreding, krijgt de ondernemer een redelijke termijn om het aantal dieren in overeenstemming te brengen met de toegestane aantallen.

Verslag concept

Interim Statencommissie

Datum	:	20 mei 2019
Commissievoorzitter (plv.)	:	mw. R. Kocken
Commissiegriffier	:	dhr. E. Krijgsman
Telefoonnummer/e-mail	:	krijgsmane@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter (plv.)		mw. R. Kocken
Commissiegriffier		dhr. E. Krijgsman
Leden van de commissie	FvD	dhr. E. Jensen, dhr. I. Mantel
	GL	mw. Z. Pels, dhr. R. Cardol, dhr. R. Zaal
	VVD	mw. H. Kaamer van Hoegee, mw. E. Rommel, dhr. B. de Wit
	D66	mw. S. Klaassen, dhr. M. Steeman
	PvdA	mw. S. Doevendans, dhr. L. Voskuil
	PVV	dhr. M. Deen, dhr. N. Kaptheijns
	SP	dhr. W. Hoogervorst
	CDA	dhr. D. Heijnen, mw. W. Koning
	PvdD	dhr. J. Hollebeek, dhr. F. Zoon
	50PLUS/PvdO)	mw. W. van Soest
	CU	dhr. M. Klein
	DENK	--
Gedeputeerden		dhr. J. Bond, mw. J. Geldhof, dhr. C. Loggen, dhr. A. Tekin
Notulist		Verslagbureau Moneypenny/mw. H. Mutsaerts
Afwezig met bericht		--

Agenda

1. Opening en mededelingen

2. Vaststellen agenda

3. A-agenda Landbouw/Ruimte
3.a. Wijziging Provinciale Ruimtelijke Verordening betreffende geitenhouderij

4. B-agenda/Landbouw/Ruimte
4.a. Voornemen tot wijziging Glastuinbouwconcentratiegebied in PRV, kaart 7

5. A-agenda recreatie
5.a. Recreatieschappen: voordracht wijziging van de gemeenschappelijke regeling van het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer
5.b. Recreatieschappen: voordracht wijziging van de gemeenschappelijke regeling van het Recreatieschap Spaarnwoude

6. A-agenda Milieu/Luchtvaart/Schiphol
6.a. Milieu: voordracht wijziging van de gemeenschappelijke regeling RUD NHN
6.b. Luchtvaart/Schiphol: opheffen gemeenschappelijke regeling Schadeschap Schiphol

7. A-agenda Water
7.a. Voordracht met zienswijze op conceptbegroting 2020 en jaarstukken 2018 Waddenfonds

8. B-agenda mobiliteit
8.a. Brief GS aan PS inzake ontwerp-Programma van Eisen openbaar vervoersconcessie Gooi en Vechtstreek

9. A-agenda PS-zaken
9.a Randstedelijke Rekenkamer: voordrachten voor ontwerpbegroting 2020 en begrotingswijziging 2019

10. Sluiting

Agenda

1. Opening en mededelingen

De **voorzitter** opent de vergadering en heet iedereen welkom. Met name voor de nieuwe leden wordt de vergaderorde toegelicht, maar dit is ook allemaal te lezen in het Reglement van Orde. Een nieuw aspect is dat – zoals gebruikelijk in PS-vergaderingen – ook in de commissievergaderingen voortaan spreektijden worden gehanteerd. De hoeveelheid spreektijd is afhankelijk van de grootte van de partij. De interim Statencommissie is door het presidium ingesteld voor de bespreking van een aantal onderwerpen waarover besluitvorming wegens de overschrijding van wettelijke termijnen, niet kan worden uitgesteld.

2. Vaststellen agenda

De **voorzitter** constateert dat de agenda ongewijzigd wordt vastgesteld.

3. A-agenda Landbouw/Ruimte
3.a. Wijziging Provinciale Ruimtelijke Verordening betreffende geitenhouderij

Dhr. **Verduin** spreekt in namens de LTO. De geitenhouderij is uitgegroeid tot een professionele bedrijfstak waarvan de producten steeds populairder worden in binnen- en buitenland. In Nederland worden 530.000 geiten gehouden, waarvan ongeveer 350.000 op gespecialiseerde bedrijven. De overige dieren betreffen hobby- en gezelschapsdieren. De bedrijven werken aan dierenwelzijn en goede huisvesting, verduurzaming en goede leefomstandigheden. Uit onderzoek door het RIVM blijkt dat mensen die binnen 2 km van een geitenhouderij wonen, een licht verhoogde kans hebben op een longontsteking, maar het is nog niet duidelijk dat dit inderdaad wordt veroorzaakt door de geiten. Q-koorts is niet de oorzaak van het verhoogde risico, omdat sinds 2009 het vaccinatieprogramma wordt uitgevoerd. Voor zover bekend is er ook geen sprake van fijnstof en uitstoot van endotoxine. Naar aanleiding van het onderzoek hebben de meeste provincies een bouwstop aangekondigd, daarom mogen geen nieuwe bedrijven worden gestart of bestaande bedrijven worden uitgebreid. Geitenhouders dringen zelf aan op nader onderzoek naar de gezondheidsklachten van omwonenden, want pas daarna kunnen zij maatregelen treffen. LTO Noord heeft een zienswijze bij de provincie ingediend waarvan de bezwaren nogmaals worden toegelicht.

Dhr. **Klein** (CU) vraagt om een inschatting van het aantal bokjes dat op een bedrijf zou worden toegestaan als percentage van het totaal aantal geiten wanneer de wijziging wordt doorgevoerd.

Mw. **Rommel** (VVD) constateert dat volwassen geiten binnen 7 dagen moeten worden geregistreerd en lammetjes binnen 6 maanden. Klopt het dat wanneer een lammetje wordt ingeschreven en daarna meteen uitgeschreven, dit niet meetelt?

Dhr. **Hoogervorst** (SP) vraagt of altijd hetzelfde aantal jonge bokjes wordt aangehouden op een bedrijf. Wordt ervoor gepleit hele jonge dieren niet mee te tellen of wordt gedacht aan een andere manier? Hij wacht het antwoord op de vraag van de VVD af.

Mw. **Koning** (CDA) vraagt of het klopt dat toen in december 2018 het aantal werd vastgesteld, er veel geiten zwanger waren maar dat deze bokjes die nog geboren moesten worden, niet meegeteld zijn. Kan een oplossing gevonden worden in het niet meenemen van de bokjes in de telling?

Dhr. **Verduijn** antwoordt dat een geit een keer per 3 of 5 jaar 2 lammetjes krijgt, dus 30 tot 40% is nodig voor vervanging van de bestaande veestapel. De overige dieren worden enkel gemolken. 400 van 1.000 dieren krijgen een bokje en een geitje. Het aantal bokjes kent twee pieken per jaar, ongeveer 200 in het voorjaar en 200 in het najaar. De sector wil optimaal transparant zijn. Een onderdeel van het bokjesplan dat is overeengekomen met het ministerie van L&V in 2019, is het vervroegen van de registratie in plaats van binnen de eerste 6 maanden, want dat gaat over het sterftepercentage van bokjes. Onderdeel van het plan van aanpak was om te voorkomen dat bokjes naar mesterijen gaan, want op het eigen bedrijf worden betere resultaten behaald met minder antibioticagebruik en minder dode dieren. De ingezette beweging richt zich op concentratie binnen het bedrijf. Bij registratie binnen 1 week

kan er goed gemonitord en bijgestuurd worden op de cijfers. Hij pleit ervoor om naast de volwassen geiten specifiek ruimte te maken voor bokjes, alleen in de periode dat de tijdelijke maatregel geldt.

Dhr. **Hoogervorst** (SP) constateert dat in andere provincies onderzoeken lopen naar de rol van deze tak van veeteelt in verband met het veel vaker voorkomen van longaandoeningen bij omwonenden. Voorgesteld wordt eerst de resultaten van deze onderzoeken af te wachten voordat er ruim baan wordt gegeven aan geitenboeren. Klopt het dat na deze wijziging van de PRV ook vergunningaanvragen van voor 10 december 2018 kunnen worden afgewezen?

Mw. **Koning** (CDA) hoopt dat GS en PS het ermee eens zijn dat er geen buitenproportionele maatregelen genomen moeten worden, vooral met het oog op het feit dat er in Noord-Holland weinig geiten worden gehouden, ruim 10.000. Daarom moet er enige ruimte worden ingebouwd voor de bokjes en dat is nu niet het geval. In het kader van het dierenwelzijn moeten de bokjes langer op de geitenhouderij gehouden kunnen worden, het gemiddelde sterftecijfer gaat dan omlaag. De periode loopt van 21 dagen tot 6 maanden. Het CDA hoopt op een positief advies van GS ten aanzien van het creëren van ruimte voor de bokjes. Waarom vallen ook de kleine aantallen op kinderboerderijen onder de regeling? Dat was in december 2018 nog niet het geval.

Dhr. **Klein** (CU) is blij met het toestaan van registraties van I&R als basis voor het aantal geiten. Het behouden van extra bokjes is goed voor het dierenwelzijn en ook wordt hiermee voorkomen dat er grote concentraties van geiten ontstaan. Het aantal van 10 bokjes was volgens GS een ondergrens voor de periode van maximaal 6 maanden. GS zouden hier later op terugkomen. Graag een reactie van GS op de mogelijkheid om een andere ondergrens te hanteren, zodat lage aantallen op kinderboerderijen niet onder de wijziging vallen.

Dhr. **Hollebeek** (PvdD) vraagt naar een reactie van GS op de mogelijkheid om de geitenstop op te heffen wanneer uit landelijk onderzoek blijkt dat er geen gezondheidseffecten zijn. Eerst werd hierbij vermeld 'het kan' maar nu staat er 'het zal' en dat is een wezenlijk verschil. Graag een reactie van de gedeputeerde.

Dhr. **Cardol** (GL) is het eens met het voorstel, maar wacht de reactie van GS op de kan/zal-bepaling af. De wijziging van de verordening mag niet automatisch worden ingetrokken maar moet eerst door PS beoordeeld worden. Men moet kritisch blijven op de omvang van de veestapel in de provincie.

Mw. **Rommel** (VVD) meldt dat in de commissievergadering van december 2018 de gedeputeerde aangaf dat er in het afgelopen halfjaar onderzoek zou plaatsvinden op bestaande bedrijven. Hoe gaan GS PS op de hoogte houden van de voortgang van de lopende onderzoeken? Kan hierop nog invloed uitgeoefend worden? Wat is de stand van zaken?

Dhr. **Deen** (PVV) stemt in met de voorgestelde wijzigingen. Het is prima dat wanneer uit onderzoeken blijkt dat er geen risico's zijn, de verordening zal of kan worden aangepast.

Mw. **Klaassen** (D66) ondersteunt de anticiperende acties van GS. Kan het college aangeven waarom niet gezocht is naar een oplossing voor de bokjes, samen met LTO?

Gedeputeerde **Bond** meldt dat vanuit IPO landelijke maatregelen getroffen zouden worden met het oog op de mogelijke risico's voor de volksgezondheid, maar een aantal provincies heeft zelf maatregelen genomen en deze verschillen onderling van elkaar. In Noord-Holland komen geen grote concentraties voor zoals in Overijssel en Brabant, de grootste betreft 500 dieren. Door de voorgenomen verplaatsing van een bedrijf uit Overijssel in Enkhuizen met 7.000 dieren heeft de provincie actie ondernomen. Toen is een tijdelijke stop op uitbreiding en nieuwe bedrijven voorgesteld, dat vandaag definitief wordt opgenomen in de verordening. Dit is een tijdelijke maatregel, in afwachting van de resultaten van onderzoeken naar de gevolgen voor de volksgezondheid. Bedrijven werken voortvarend aan verbetering en zij krijgen steeds meer verantwoordelijkheden om de dieren de eerste maanden op het eigen bedrijf te houden (minimaal 30% in 2019 tot 100% in 2022), hetgeen een vanzelfsprekende trend wordt in de sector. GS zijn van mening dat de maatregelen niet disproportioneel zijn en er bestaat geen verschil tussen biologische en normale bedrijven. Met de sector is twee keer overlegd over de voorgestelde wijziging van de verordening, maar het grootste probleem is

dat dan tijdelijk voor een periode van 21 dagen tot 6 maanden meer geiten/bokjes gehouden mogen worden dan in de vergunning wordt toegestaan. Handhaving is ermee bekend dat in de eerste periode het bokje of geitje bij de moeder moet blijven. Dit is een tijdelijke situatie vanwege het dierenwelzijn en met het oog op de volksgezondheid, maar uiteindelijk gaat het bedrijf terug naar de normale omvang met het aantal toegestane vergunde dieren, want de huidige vergunning voor het bedrijf is leidend. De verordening kan geen maatwerk bieden met een bepaald aantal dieren per bedrijf. De grens van 50 dieren is bepaald vanuit een praktische insteek, maar de onderzoekers stellen dat het niet uit te sluiten is dat er geen risico bestaat bij bedrijven met minder dan 50 dieren. Daarom is het aantal van 10 gekozen, zodat kinderboerderijen niet onder de regeling vallen. De meldingsplicht geldt vanaf 10 dieren. PS worden geïnformeerd zodra sprake is van nieuwe ontwikkelingen. Er vindt een landelijk onderzoek plaats dat nog ongeveer 2 jaar duurt, waarbij grote en kleine bedrijven steekproefsgewijs worden gecontroleerd. Gedurende deze periode kunnen nieuwe bedrijven of uitbreiding toegestaan worden.

Gedeputeerde **Geldhof** meldt dat GS het voornemen hebben om te zijner tijd de tijdelijke wijziging aan te passen of op te heffen, maar uiteindelijk besluiten PS daarover wanneer uit onderzoeken blijkt dat er geen relatie bestaat tussen geitenhouderijen en de volksgezondheid. Daarom is een 'kan-' bepaling opgenomen. Of de regeling 'zal' worden ingetrokken, is een bevoegdheid van PS. De datum van publicatie van de regeling in december 2018 geldt voor nieuwe vergunningen, op vergunningen van voor 10 december 2018 is het alsdan geldende recht van toepassing.

Tweede termijn

Mw. **Klaassen** (D66) vreest dat er een soort gedoogsituatie ontstaat die kan leiden tot onduidelijkheid voor de bedrijven.

Mw. **Koning** (CDA) sluit zich hierbij aan. Wellicht wordt in de PS-vergadering een motie of amendement ingediend.

Gedeputeerde **Bond** antwoordt dat deze situatie de afgelopen jaren goed is verlopen want de vergunningen veranderen namelijk niet. Hij verwacht niet dat dit zal veranderen na de voorgestelde wijziging. Bij meldingen is sprake van een incident en niet van structurele oorzaken.

De **voorzitter** concludeert dat het voorstel als Bespreekstukstuk naar de PS-vergadering wordt doorgeleid.

4. <u>B-agenda/Landbouw/Ruimte</u>
4.a. Voornemen tot wijziging Glastuinbouwconcentratiegebied in PRV, kaart 7

Dhr. **Voskuil** (PvdA) is blij met deze wijziging. Het is een hamerstuk.

Dhr. **Klein** (CU) is positief over de aanpassingen. Zijn er andere gebieden waar de glastuinbouwconcentratiegebieden proactief door de provincie moeten worden heroverwogen?

Dhr. **Cardol** (GL) is er voorstander van om oude kassen snel op te ruimen om criminaliteit en verrommeling te voorkomen.

Mw. **Koning** (CDA) is blij met de aanpassingen want nu kunnen de gemeenten de bestemming van de kleine kavels wijzigen en samen met bewoners woningbouw realiseren.

Mw. **Rommel** (VVD) is tevreden met het voorstel, met name met het oog op verbetering van de leefbaarheid in de woonkernen. Het is een hamerstuk.

Mw. **Klaassen** (D66) sluit zich hierbij aan.

Gedeputeerde **Geldhof** meldt dat de Statencommissie enkel wordt gehoord en dat het voorstel niet geagendeerd wordt voor PS. De verplichting tot opruimen kan niet door de provincie aan de gemeenten worden opgelegd. Volgens de PRV gaat de provincie deze situaties na op verzoek van gemeenten en treedt hier niet proactief op.

Gedeputeerde **Bond** antwoordt dat de Greenport Aalsmeervisie door zes gemeenten is ondertekend om glastuinbouw te concentreren zodat er grote investeringen mogelijk zijn. Een aantal gebieden valt nu af en op dat moment moet de gemeente overgaan tot opruimen want dat is een verantwoordelijkheid van gemeenten.

De **voorzitter** constateert dat de bespreking van dit B-agendastuk is afgerond.

5. A-agenda recreatie

5.a. Recreatieschappen: voordracht wijziging van de gemeenschappelijke regeling van het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer

Dhr. **De Wit** (VVD) heeft geen bezwaren tegen de door het algemeen bestuur genomen besluit. Hoe zit het precies met de kosten die veranderen door toevoeging van een aantal hectaren in de GR? Hoe zit het met de procentuele toename van het aantal hectaren ten opzichte van procentuele toename van de totale kosten? Hoe verhouden deze zich tot elkaar? De bestaande begroting kent voldoende middelen om het additionele gebied mee te nemen, daarom is er geen bezwaar tegen vergroting van het gebied.

Mw. **Doevendans** (PvdA) vindt het een hamerstuk. Zij geeft complimenten voor het meer SMART formuleren van de gebiedsplannen.

Mw. **Klaassen** (D66) vindt het een hamerstuk. GS worden gecomplimenteerd met het feit dat er gewerkt wordt aan een gebiedsvisie of een ambitiedocument.

Gedeputeerde **Tekin** heeft de exacte verhouding tussen hectaren en kosten nooit berekend. De verhouding 75/50 was scheef. Bij de andere recreatieschappen heeft de provincie een aandeel van ongeveer 50%, daarom wordt dit teruggebracht naar 65 in het eerste jaar en naar 50 in het tweede jaar. Het algemeen bestuur van het recreatieschap heeft dit geaccepteerd. In PS zullen de gebiedsvisies binnenkort nader aan de orde komen en daarbij wordt het advies van een externe partij over de recreatieschappen betrokken.

De **voorzitter** constateert dat het voorstel als hamerstuk wordt geagendeerd voor PS.

5.b. Recreatieschappen: voordracht wijziging van de gemeenschappelijke regeling van het Recreatieschap Spaarnwoude

De **voorzitter** constateert dat het voorstel als hamerstuk wordt geagendeerd voor PS.

6. A-agenda Milieu/Luchtvaart/Schiphol

6.a. Milieu: voordracht wijziging van de gemeenschappelijke regeling RUD NHN

Dhr. **De Wit** (VVD) ondersteunt de noodzakelijke naamswijziging, maar consistentie tussen naam en activiteiten is minder belangrijk dan consistentie tussen de activiteiten en de naam, want de kracht van het merk zit in de betekenis voor bedrijven en inwoners. De kosten kunnen binnen de begroting worden gefinancierd, het voorstel wordt ondersteund.

Dhr. **Klein** (CU) vraagt naar de noodzaak van het met terugwerkende kracht wijzigen van de naam.

Dhr. **Zoon** (PvdD) vraagt waar de communicatie verkeerd is gegaan, aangezien het besluit tot naamwijziging reeds op 14 juni 2018 genomen is.

Gedeputeerde **Tekin** meldt dat het bestuur een jaar geleden rond deze tijd besloten heeft om per 1 januari de wijziging door te voeren, maar vanwege de vele partijen die deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling, is het bereiken van overeenstemming niet tijdig gelukt. Vandaar het voorstel om dit met terugwerkende kracht te doen. De OD moet altijd de kerntaken uitvoeren en met name de VTH-taken voor de provincie en daar wijzigt de naamswijziging niets aan.

De **voorzitter** constateert dat het voorstel als hamerstuk wordt geagendeerd voor PS.

6.b. Luchtvaart/Schiphol: opheffen gemeenschappelijke regeling Schadeschap Schiphol

Dhr. **Voskuil** (PvdA) vindt het een hamerstuk.

Dhr. **Steeman** (D66) ondersteunt het voorstel. Gesuggereerd wordt na te gaan of dit de juiste wijze is geweest om schades af te handelen.

Gedeputeerde **Tekin** meldt dat de regeling nog een jaar van kracht blijft. Het wordt nu overgeheveld naar RWS vanwege de verandering van de Luchtvaartwet door de minister. De besliscommissie was in feite het besluitvormende orgaan en niet het bestuur. Het voorstel wordt voorgelegd aan de minister, maar er wordt vanuit gegaan dat de uitvoering door RWS hetzelfde blijft.

De **voorzitter** constateert dat het voorstel als hamerstuk wordt geagendeerd voor PS.

7. A-agenda Water
7.a. Voordracht met zienswijze op conceptbegroting 2020 en jaarstukken 2018 Waddenfonds

Dhr. **Zaal** (GL) constateert dat GS geen aanleiding zien om een zienswijze in te dienen, net zoals dat in 2018 en 2019 het geval was. Het Waddenfonds vraagt opnieuw om extra middelen voor 2020, 2021 en 2022 – en dat is de derde keer in zes jaar – voor een incidentele uitbreiding van de organisatie voor een half miljoen euro per jaar voor 5 extra fte. Dat verzoek rechtvaardigt een kritische blik, want in zes jaar is sprake van een toename van 55%. De onderbouwing van deze aanvraag is niet helemaal correct. Er wordt ten onrechte gesteld dat PS de kosten in 2013 hebben gemaximeerd op 5% maar dat plafond gold pas per 2015. Ook wordt gesteld dat de Noordelijke en Randstedelijke rekenkamers in hun rapport hebben gesteld dat de uitvoeringsorganisatie te krap bemenst is, maar dit is geen correcte weergave van de constateringen van de rekenkamers. De rekenkamers stellen dat een vast percentage geen goed uitgangspunt is en doen de aanbeveling om eerst een taken/middelendiscussie te voeren en daarna het budget te bepalen. De rekenkamers zeggen dus iets over het systeem van budgettering, maar niet over de omvang. Het bestuur heeft in 2018 opdracht gegeven om de kwaliteit en capaciteit van de uitvoeringsorganisatie te toetsen. In de bijbehorende documenten staat vermeld dat de analyse is gemaakt maar ook dat deze nog gemaakt moet worden. Uit de antwoorden op technische vragen blijkt dat de resultaten van de onderzoeken wel beschikbaar zijn. Er staat dus een aantal onjuistheden in de tekst. Hoe zijn de onderzoeksresultaten verwerkt in de begroting? Het Waddenfonds stelt dat eind 2020 zodanige stappen zijn gezet dat de capaciteitsuitbreiding vanaf dat moment niet meer nodig is en men terug kan naar het niveau van 5%. Kennen GS de resultaten van het interne onderzoek naar de bedrijfsvoering en hoe zijn die verwerkt in de conceptbegroting? Hoe kijken GS naar het onderzoek door de rekenkamers en hun opvatting over het systeem van budgettering in plaats van over de omvang? Hebben GS er vertrouwen in dat het Waddenfonds na 2022 een einde maakt aan de incidentele budgetuitbreiding en waarop is dat vertrouwen gebaseerd?

Dhr. **Zoon** (PvdD) stemt ermee in om geen zienswijze in te dienen. Het Waddenfonds is ontstaan uit de commissie Meijer voor natuurontwikkeling. Hieruit is een verdeling van 50/50 economie en natuurontwikkeling voortgekomen, maar uit de jaarstukken blijkt dat economie altijd boven ecologie komt. Bij de aangekondigde midtermreview zal de PvdD hier dieper op ingaan, want hier moet verandering in komen.

Dhr. **De Wit** (VVD) sluit zich aan bij de vragen van GL. Kunnen er efficiëncyslagen gemaakt worden in het aanvraagproces om de doelen te realiseren met zo weinig mogelijk middelen en dat de tijdelijkheid inderdaad tijdelijk is? In de begroting moet meer aandacht komen voor de verdeling van de middelen tussen economie en ecologie. Kunnen GS een duiding geven van projecten en initiatieven in 2020 om het aanwenden van de middelen conform de doelstelling te realiseren?

Dhr. **Deen** (PVV) was in 2016 al niet erg enthousiast over het investeringskader en dat is nog steeds het geval voor een bepaald deel. Wat wordt verstaan onder duurzame energiehuishouding? Wordt er ruimte geboden voor zonneparken en/of windturbines en zo ja, op welke wijze.

Mw. **Koning** (CDA) constateert dat er meer geld nodig is voor incidentele uitbreiding van de interne organisatie. Is dit een eenmalige versterking of worden er meer verzoeken verwacht? Blijkt uit de tekst op pagina 14 dat er mogelijk meer geld nodig is voor de bedrijfsvoering bovenop de geraamde bedragen in de begroting?

Gedeputeerde **Loggen** meldt dat de Wadden een zeer kwetsbaar gebied vormen waar overheden veel aandacht voor hebben. Dat was een van de redenen voor het instellen van het Waddenfonds dat uiteindelijk is gedecentraliseerd naar de provincies met het oog op het handhaven van een één en ongedeeld wad. Dit wordt uitgevoerd door een kleine organisatie met een hecht team, maar twee oorzaken hebben geleid tot meer personele kosten. Er waren namelijk 2 mensen terminaal ziek (de directeur en een medewerker) die beiden moesten worden vervangen en dat had een grote weerslag op het kleine team. De tweede oorzaak is het investeringskader Wadden en de behoefte van het gebied en betrokken provincies aan een meer integrale benadering van projecten met een meerjarige financiering voor een integrale projectinvulling. Dat was in het verleden niet mogelijk waardoor er te weinig onderlinge samenhang tussen projecten bestond. Als voorbeeld wordt genoemd het project versterking van de Prins Hendrikzanddijk, dat zowel economie als ecologie betreft. De natuur wordt versterkt maar er wordt ook een fietspad aangelegd. De grafiek laat een trend zien die in het midden uitkomt. In het begin van de vorige periode is er al aangedrongen op meer aandacht voor economie. Een van de belangrijke investeerders in het investeringskader is het Waddenfonds en voor een beoordeling van de integraliteit van de projecten, is meer capaciteit noodzakelijk dan in het verleden het geval was, zodat de kwaliteitsslag gemaakt kan worden, want ook uit het rapport van de rekenkamers blijkt dat de bezetting minimaal is. De eilanden streven ernaar zo duurzaam en energieneutraal mogelijk te worden en daarvoor is een thema in het investeringskader opgenomen, zodat het Waddenfonds hier aanzienlijk aan kan bijdragen. Al in het verleden hebben de eilanden aangegeven dat zij niet zitten te wachten op windmolens, dus de mogelijkheid dat deze daar neergezet worden, is niet zo groot.

Tweede termijn

Dhr. **Zaal** (GL) verzoekt de gedeputeerde om in een in te dienen zienswijze aandacht te vragen voor correctie van de feitelijke onjuistheden en slordigheden in de tekst.

Dhr. **De Wit** (VVD) verzoekt GS PS te informeren wanneer de uitvoering van de projecten niet conform de plannen verloopt. Hij verzoekt de koppeling tussen de verhalen en doelstellingen achter de projecten en de cijfermatige berekening in de komende begroting nader uit te werken en te versterken.

Gedeputeerde **Loggen** zegt toe in de toekomst meer aandacht te vragen voor het voorkomen van feitelijke onjuistheden en slordigheden in de tekst, maar deze boodschap kan via de bestuursleden namens de provincie worden overgebracht. Voorgesteld wordt om een technische briefing te organiseren waarin ook de nieuwe Statenleden worden geïnformeerd over de achtergronden en gevolgen van het rekenkamerrapport en over de positie van Noord-Holland en de andere provincies.

De **voorzitter** constateert dat na de zomer een technische briefing zal worden georganiseerd nadat het eerst op de agenda van de nog in te stellen Commissie Water is besproken. Het voorstel wordt als hamerstuk geagendeerd voor PS.

8. <u>B-agenda mobiliteit</u>
8.a. Brief GS aan PS inzake ontwerp Programma van Eisen openbaar vervoersconcessie Gooi en Vechtstreek

Dhr. **Hoogervorst** (SP) is erg bezorgd over de ontwikkelingen rond het OV in de provincie in het algemeen en in deze regio in het bijzonder. In het ontwerp-PvE wordt aangegeven dat de gemeenten in het concessiegebied zijn benaderd om een visie te geven op het OV in hun gebied. Wat is er in het PvE opgenomen om tegemoet te komen aan de grootste zorgen van gemeenten, zoals de beschikbaarheid van OV voor mensen die op grotere afstand van een halte of knelpunt wonen? Uit signalen blijkt dat gebruikers van de gewone lijnbussen zich zorgen maken over de bereikbaarheid van het zwembad, de bibliotheek, het buurthuis en het zorgcentrum. De SP stelt voor om in het PvE op te nemen dat deze openbare en essentiële

voorzieningen voor de leefbaarheid altijd op maximaal 250 m van een bushalte bereikbaar blijven. De concessie wordt in drie tijdsdelen opgeknipt. Bij het gereedkomen van HOV 't Gooi wordt een sneller verbinding aan het netwerk toegevoegd, maar dat heeft ook nadelen. Het levert voor de OV-gebruikers onzekerheid op: het verliezen van belangrijke verbindingen en een grote stem van de concessiehouder in evaluatiemomenten voorafgaande aan een nieuwe fase in de concessie. Welke rol kunnen PS innemen bij de overgang van de oude naar de nieuwe fase en met welk gewicht? Het doel om in 2030 volledige emissieloos OV-materiaal te gebruiken wordt ondersteund. Hoe wordt voorkomen dat de aanschaf van emissieloos materiaal door de concessiehouder leidt tot onwenselijke aanpassingen in de dienstregeling? In het PvE wordt 3% van het jaarbudget opzij gezet voor nieuwe mogelijkheden die nog ontwikkeld moeten worden. Is het mogelijk om deze 3% ongebruikt te laten en extra aan het budget toe te voegen? In hoeverre kan het jaarbedrag van 10 miljoen euro voor de concessie nu nog verhoogd worden?

Mw. **Doevendans** (PvdA) constateert dat het document de sfeer ademt van ouderwetse mobiliteit en OV. Het budget richt zich op wat hiervoor geleverd kan worden in plaats van te focussen op de behoefte. Alle aandacht richt zich op het HOV, maar minder op de lokale busverbindingen en op initiatieven vanuit de samenleving zoals een buurtbus. Bij een grote behoefte aan een buurtbus zou hierin kunnen worden voorzien door de concessiehouder. Er wordt pas op een laat moment – in 2019 – aandacht besteed aan zero emissie, terwijl de start is voorzien voor 2025. Is er al duidelijkheid over mogelijk aanvullende subsidies vanuit de provincie? De aandacht voor arbeidsvoorwaarden van chauffeurs zoals rust- en rijtijden en pauzevoorzieningen, ontbreekt. Zijn er mogelijkheden om deze kleine OV concessie onder te brengen bij een volgende concessie voor een ander gebied? Dat levert meer continuïteit op. Men mist de communicatie met bijvoorbeeld Flevoland over vervoer naar scholen, evenals de vergrijzing in het gebied dat zal leiden tot minder fietsgebruik en meer gebruik van de auto.

Dhr. **Klein** (CU) vindt het jammer dat de nota van beantwoording niet is toegevoegd, want nu zijn de reacties van gemeenten niet bekend. Uit de samenvatting van deze reacties blijkt dat gemeenten bezorgd zijn over de beschikbaarheid van het OV voor mensen die op grotere afstand van haltes of knooppunten wonen. Tevens geven zij aan dat in dorpen en in buitengebieden minimaal het behoud van bestaande lijnen en frequentie voorop moeten staan. GS hebben hier echter niet op gereageerd, maar hoe gaan GS met dit signaal om? Op pagina 15 staat vermeld dat als in periode 1 een traject uitvalt, dit in fase 2 niet meer mag worden toegevoegd omdat dan de dienstregeling weer verandert en dat zou lastig zijn voor de reiziger. Voorgesteld wordt deze zin weg te laten. Op pagina 17 staat vermeld dat minimaal 70% van het aantal gewogen dienstregelingsuren moet worden ingevuld, maar waarom kiezen GS voor zo'n laag percentage? Frequentie verbindingen op pagina 22: hier staat welke verbindingen uit haltes categorie 5 moeten bestaan, maar er is niets vermeld over de frequentie. Kan dit ook een keer per half uur zijn?

Mw. **Klaassen** (D66) worstelt met het ontbreken van de zienswijzen van gemeenten. Er kan nogal onrust ontstaan bij de bewoners over de invulling van de lijnen, daarom wordt voorgesteld om aan het deel over participatie, onderdeel 17, duidelijk toe te voegen welke vragen aan de concessiehouder over de betrokkenheid van de bewoners gesteld worden. GS worden verzocht om aandacht te besteden aan de input van gemeenten, namelijk of de bestaande lijnen en frequenties behouden kunnen blijven. Hoe gaan GS hiermee om? Het zero-emissievervoer krijgt pas over vijf jaar echt een boost. Waarom is hiervoor gekozen en niet voor bijvoorbeeld het aan het begin vaststellen van een bepaald percentage van bussen die ergens aan moeten voldoen?

Dhr. **Heijnen** (CDA) kan zich vinden in de uitgangspunten, meer flexibel OV, aansluiting op knooppunten en gebruik van de fiets. Men is tevreden over het uitgebreide duurzaamheidsplan in het PvE. De gefaseerde aanpak wordt ondersteund. Fase 1 gaat door op het huidige netwerk, fase 2 ziet op het moment dat de HOV klaar is en fase 3 geldt voor de tweede helft. Over fase 2 heeft men specifieke vragen en aandachtspunten. Fase 2 gaat uit van langere afstanden tot haltes. Voor degenen die geen fiets kunnen gebruiken, wordt naar alternatieven gezocht, maar aan welke alternatieven wordt gedacht? Is een combinatie mogelijk met gemeentelijk doelgroepenvervoer? Welke rol spelen GS bij de invulling hiervan? In fase 2 ligt de focus op R-net verbindingen, 320 en het spoor. Beide zijn oostwestverbindingen. Waarom worden geen garanties gesteld aan het aantal noord-zuidverbindingen in deze concessie? In het PvE is gesteld dat een aantal toeristische

bestemmingen bereikbaar moet blijven, maar er is sprake van een limitatieve opsomming van bestemmingen. Is dit alles? Er wordt weinig gezegd over speciale OV-tickets voor toeristen. Zijn GS het ermee eens dat dit moet worden uitgebreid? In het PvE wordt alleen Nederhorst den Berg aangegeven als bereikbare kern maar Wijdemeren wordt niet vermeld. Klopt het dat de andere kernen niet voorzien hoeven te worden van een busaansluiting? Dat is onwenselijk. Hoe blijft de bereikbaarheid van het ziekenhuis Tergooi gegarandeerd, want dit is niet bereikbaar met de nieuwe HOV-lijn. De zienswijzen zijn niet openbaar gemaakt voor PS. Daarom de vraag, hoe hebben de gemeenten gereageerd op het PvE?

Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) vindt het bijzonder dat PS enkel een advies mogen uitbrengen op zo'n belangrijk document als een PvE en dat GS hierover besluiten, want de inwoners zullen straks bij PS klachten gaan indienen. GS hebben goed geluisterd naar de opmerkingen in de commissiebehandeling, want er is een en ander veranderd in de uitgangspunten. Het valt op dat de looptijd van de concessie is veranderd van 8,5 naar 9,5 jaar. Kunnen GS de reden hiervoor aangeven? Het valt op dat de afstand van de bushalte tot de ingang van het ziekenhuis wat lang is, vooral voor mensen die slecht ter been zijn. Amsterdam doet er alles aan om ook de regio te promoten. Onderdeel daarvan is het Muiderslot. De halte hier is enige tijd gelden vervallen en deze verbinding komt niet terug in het PvE. Is het mogelijk deze verbinding alsnog op te nemen of moet dit met een buurtbus gerealiseerd worden? Eerder is aangegeven dat GS ervan uitgaan dat men op de fiets naar een knooppunt gaat, maar dat er wel een onderliggend netwerk beschikbaar blijft. In de stukken lijkt dit toch anders in elkaar te zitten. Graag een toelichting.

Mw. **Van Soest** (50plus/PvdO) vraagt specifiek aandacht voor ouderen en gehandicapten die van het OV gebruik moeten maken. Wordt de bereikbaarheid van ziekenhuizen en doctoren meegenomen in het PvE? Hoe staat het met de afstanden? 250 m naar een bushalte is veel en in Amsterdam moeten mensen zelfs 800 m lopen naar de volgende bushalte. Zij vraagt om een toelichting op 'het realiseren van OV met zoveel mogelijke maatschappelijke meerwaarde' en over de keuzemogelijkheden naast de verplaatsingsmogelijkheden.

Dhr. **Kaptheijns** (PVV) sluit zich aan bij de gestelde vragen over de frequentie en bereikbaarheid van haltes en primaire plekken in gemeenten die bereikbaar moeten blijven. De PVV is tevreden over het uitlezen van opnames bij incidenten, dat klinkt veelbelovend. De PVV is er voorstander van om waar nodig, beveiligers op lijnen in te zetten. Voor mensen die zich misdragen, moet een maximaal reisverbod worden toegepast.

Dhr. **Zoon** (PvdD) is verbaasd over de ondergrens van 70% dienstregelingsuren. Omdat de maatschappelijke meerwaarde van het OV zeker wordt ondersteund en van groot belang is, zou er voor 100% gekozen moeten worden. De zero emissie is heel belangrijk maar mag niet ten koste gaan van het geld dat besteed wordt aan OV. Daar wordt een aparte subsidie voor gereserveerd, maar dan moet zero-emissie als voorwaarde worden opgenomen, zeker gezien de oprekking van de termijn van de concessie naar 9,5 jaar. Aanvullende mobiliteitsoplossingen: wordt onderzocht om de moeilijk bereikbare plekken via een centrale opstapplek bereikbaar te maken? Op dit onderwerp sluit men zich aan bij de SP.

Dhr. **Cardol** (GL) geeft complimenten voor het PvE waarin een aantal punten uit het actieprogramma Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen zijn opgenomen, zoals duurzaamheid, circulariteit, inclusiviteit en social return. In het PvE moet ook aandacht besteed worden aan diversiteit en eerlijke arbeidsvoorwaarden, want slechte voorwaarden zijn slecht voor de werknemers maar hebben ook gevolgen voor bereikbaarheid en beschikbaarheid van vervoer. De prikkels om de doelstelling van zero-emissie snel te realiseren, worden ondersteund, maar deze doelstelling mag niet ten koste gaan van het aanbod van OV en voorzieningen.

Gedeputeerde **Loggen** heeft de vragen geclusterd in 9 onderwerpen. Dienstregelingsuren: er wordt – op basis van jarenlange ervaringen – gevraagd om een minimum aantal uren van 70%. 100% is niet realistisch, omdat de aanbieder hier creatief mee moet kunnen omgaan. Voor hogere garanties worden de ondernemers beloond. Haltes: er wordt niet gewerkt met voorgeschreven afstanden. De aanbieder wordt gevraagd om een zo groot mogelijk bereik, maar hij heeft de vrijheid dit zo goed mogelijk in te regelen, eventueel met ondersteuning van een flexsysteem. De ondernemer moet zelf met oplossingen komen, daarvoor wordt hij beloond. Met de aanbieder en met de regio's wordt gesproken over noodzakelijke

mitigerende maatregelen om de witte vlekken in te vullen. Het Muiderslot heeft een grote toeristische potentie en daarom zal de aanbieder hiervoor een passend aanbod moeten bedenken. Een andere mogelijkheid is dat de provincie dit aanvullend doet samen met de regio.

Dhr. **Klein** (CU) constateert dat PS de randvoorwaarden meegeven voor het programma van eisen, want aanbieders kunnen ervoor kiezen bepaalde verbindingen niet mee te nemen.

Gedeputeerde **Loggen** zal alle opmerkingen van de PS-leden betrekken in de besprekingen. Wanneer er veel voorschriften worden opgelegd, dan zijn de resultaten niet optimaal. Noord-zuidverbindingen: het CDA wordt verzocht een aantal voorbeelden aan te dragen ter onderbouwing van de opmerkingen. Het ziekenhuis heeft de ingang verplaatst en daarom zou de halte van het R-netwerk aangepast moeten worden. Hierover wordt overlegd met het ziekenhuis maar nu is nog niet te overzien hoe dit kan worden opgelost. Het is een brede wens van PS om zo snel mogelijk over te gaan naar zero-emissie, maar dat moet op realistische basis plaatsvinden. Dit is wel een vraag in het ontwerp-PvE, maar geen voorschrift in het PvE, want dat zou wellicht leiden tot een minder waardevol aanbod vanwege de hogere investeringen in zero emissie. Aanbieders worden hier overigens wel voor beloond. Er is een bedrag van 7 miljoen euro achter de hand (maar daar moeten GS nog over besluiten) om deze ontwikkelingen extra te stimuleren. De nota van beantwoording zal in GS vastgesteld worden waarna de gehele bundel aan PS wordt toegestuurd. Arbeidsvoorwaarden/goed werkgeverschap: de provincie staat voor goed werkgeverschap, dat was in de afgelopen jaren zo maar ook in de komende vier jaren, maar dit kan niet opgelegd worden aan aanbieders. Wel wordt ervan uitgegaan dat zij een cao met voldoende rusttijden voor chauffeurs hanteren. In het PvE is hierover een stevige social return paragraaf opgenomen om het belang dat de provincie hieraan hecht, te onderstrepen. Aanvullende eisen: in een latere fase kunnen aanvullende eisen toegevoegd worden. De aanbieder dient in fase 1 het huidige net zoveel mogelijk in stand te houden totdat het HOV netwerk gereed is. Mogelijke optimalisaties en verbeteringen in het huidige systeem mogen dan doorgevoerd worden, maar indien mogelijk mogen deze ook eerder geïmplementeerd worden en hoeft niet gewacht te worden tot de volgende fase. De periode van 9,5 jaar is gekozen zodat de vervoerder reeds aan de voorkant een evenwichtiger aanbod kan realiseren.

Tweede termijn

Mw. **Klaassen** (D66) verzoekt een toelichting op extra aandacht voor participatie door de concessiehouder.

Mw. **Doevendans** (PvdA) constateert dat in fase 1 90% als ondergrens wordt gehanteerd en daarna 70%. Graag een toelichting hierop. Bij het Muiderslot is een experiment uitgevoerd met een buurtbus, maar vanwege het ontbreken van vrijwilligers is dit mislukt. De gemeente benadrukt deze halte graag te willen behouden in categorie 5 samen met het knooppunt halte Muiden-Centrum en Naarden Vesting Westwalstraat. Kunnen deze opgenomen worden in categorie 5? In het stuk ontbreekt de focus op de continuïteit en flexibiliteit van de bereikbaarheid en het realiseren van nieuwe haltes bij de bouw van nieuwe woningen of nieuwe bedrijventerreinen. Net als bij andere aanbestedingen kan de eis opgenomen worden dat de aanbieder voldoende aandacht schenkt aan inclusiviteit en goed werkgeverschap. In fase 1 moet het bestaande net niet alleen in stand worden gehouden, maar moet ook aandacht worden gegeven aan het oplossen van knelpunten, zoals door het benutten van digitale technologie om een vraag gestuurd in plaats van een conservatieve invalshoek op aanbod gestuurd OV te realiseren. Het is heden ten dage zelfs mogelijk om via een app de bezorging van maaltijden te volgen, dan zouden er voor het OV ook dergelijke instrumenten moeten kunnen worden ingezet.

Dhr. **Cardol** (GL) vindt dat goed werkgeverschap en diversiteit zeker moeten worden opgenomen in het PvE.

Dhr. **Hoogervorst** (SP) constateert dat het doel van OV is om mensen die geen alternatieve vervoersmiddelen ter beschikking hebben zoals fiets of auto, van A naar B te brengen. Daarvoor moeten duidelijke eisen in het PvE opgenomen worden en marktwerking kan hieraan in de weg staan.

Dhr. **Klein** (CU) vraagt of duidelijk is welke thema's door PS naast de minimumgrens van 70% en zo mogelijk hoger, belangrijk gevonden worden. Voorgesteld wordt dat in de spits in de categorie-5 kernen elk halfuur een bus rijdt in plaats van een keer per uur.

Gedeputeerde **Loggen** zal nagaan of het opleggen van participatie wettelijk mogelijk is en geen precedenten schept. PS zal hierover geïnformeerd worden. Hij zegt toe alle vragen en opmerkingen te inventariseren en hier schriftelijk op terug te komen nadat een toets heeft plaatsgevonden op de redelijkheid en haalbaarheid van de door PS geuite wensen. Een grootschalig aanbod van OV lijnen is niet vergelijkbaar met een app voor het bezorgen van maaltijden, maar nieuwe technieken en SMART mobility worden zeker meegenomen in volgende fasen van het traject.

Dhr. **Van Cuijk**, projectleider van de aanbesteding, meldt dat het vervoersplan gericht is op fase 2 waarin HOV 't Gooi in gebruik kan worden genomen. Dit is een belangrijk moment voor de vervoerders, omdat de belangrijkste drager van het OV, de R-netlijnen, een andere route gaan rijden. Men wil voorkomen dat er na een jaar weer veranderingen moeten worden doorgevoerd vanwege deze omslag. Fase 1 wordt zo stabiel mogelijk gehouden, zodat er maar eenmalig naar een nieuw netwerk hoeft te worden overgestapt. Dit eerste jaar geeft tevens de mogelijkheid om het nieuwe aanbod te evalueren en aan te passen of aanvullende opties te formuleren.

De **voorzitter** constateert dat het voorstel als bespreekstuk wordt geagendeerd voor PS.

9. A-agenda PS-zaken
9.a Randstedelijke Rekenkamer: voordrachten voor ontwerpbegroting 2020 en begrotingswijziging 2019

De **voorzitter** meldt dat dit de portefeuille van de CdK betreft, maar hij is niet aanwezig. Eventuele vragen van de commissie worden schriftelijk toegestuurd naar mw. Hoenderdos, de bestuursdirecteur van de Randstedelijke Rekenkamer, die zo snel mogelijk beantwoord zullen worden. Zij vraagt of er vragen zijn. Niemand vraagt het woord. Er wordt geen zienswijze ingediend en het voorstel zal als hamerstuk worden geagendeerd voor PS.

10. Sluiting

De **voorzitter** meldt dat de volgende Interim Statencommissievergadering op 24 juni a.s. gepland staat. Zij dankt iedereen voor de bijdragen en sluit de vergadering om 17.00 uur.

***

Provincie Noord-Holland

Interim-Statencommissie

Dossiernummer	379
Extern Zaak ID	1207484
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	20 mei 2019
Agendapunt	
Omschrijving	Milieu: Voordracht zienswijze ontwerpbegroting 2020, jaarstukken 2018 en resultaatbestemming van de RUD Noord-Holland Noord (A-agenda Interim-commissie 24-06-2019)
Organisatieonderdeel	CZ/FIN

Geagendeerd	Vergaderdatum
Interim-Statencommissie	**20 mei 2019**
Interim-Statencommissie	24 juni 2019
PS-vergadering	8 juli 2019

Toelichting

De ontwerpbegroting 2020, de jaarstukken 2018 en de resultaatbestemming van de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord worden aan PS toegezonden zodat PS een zienswijze op de stukken kunnen geven.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR Haarlem

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
dhr J. Kobes
CZ

Telefoonnummer +31235143698
kobesj@noord-holland.nl

Verzenddatum

22 MEI 2019

Kenmerk
1207484-1216272

Uw kenmerk

Betreft: zienswijze op de ontwerpbegroting 2020, de jaarrekening 2018 en de resultaatbestemming van de RUD Noord-Holland Noord

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de zienswijze op de ontwerpbegroting 2020, de jaarrekening 2018 en de resultaatbestemming van de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD NHN).

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

R.M. Bergkamp
provinciesecretaris

A.Th.H. van Dijk
voorzitter

5 bijlage(n)

1. Statenvoordracht met de zienswijze op de ontwerpbegroting 2020, de jaarrekening 2018 en de resultaatbestemming van de RUD NHN
2. Ontwerpbegroting 2020 RUD NHN
3. Jaarstukken 2018 RUD NHN
4. Resultaatbestemming RUD NHN
5. Overzicht actuele ontwikkelingen RUD NHN

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

2019

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 21 mei 2019

Onderwerp: Zienswijze op de ontwerpbegroting 2020, de jaarstukken 2018 en de resultaatbestemming van de RUD Noord-Holland Noord

Kenmerk:

Bijlagen:

1 **ontwerpbegroting 2020**
2 **de jaarstukken 2018**
3 **resultaatbestemming**
4 **overzicht actuele ontwikkelingen**

1. Inleiding

Op 11 april 2018 zijn door het Dagelijks Bestuur van de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD NHN) de ontwerpbegroting 2020, de jaarstukken 2018 en de resultaatbestemming ter zienswijze aan Provinciale Staten verstuurd.

Provinciale Staten hebben in de gemeenschappelijke regeling RUD NHN een kaderstellende en controlerende rol. Vanuit die verantwoordelijkheid kunnen Provinciale Staten een zienswijze kenbaar maken aan het DB van de RUD NHN. Op grond van artikel 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 34, 35 en 36 van de Gemeenschappelijke Regeling RUD NHN worden de gemeenteraden en Provinciale Staten van de deelnemende gemeenten en provincie in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze kenbaar te maken op de ontwerpbegroting 2020 en de jaarstukken 2018 en de resultaatbestemming van de RUD NHN.

De ontvangen zienswijzen worden in het DB besproken en van een reactie voorzien. Het DB biedt de (eventueel gewijzigde) stukken vervolgens ter vaststelling aan het Algemeen Bestuur van de RUD NHN aan.

2. Ontwerpbegroting

Uit de ontwerpbegroting 2020 blijkt dat de bijdrage van de provincie Noord-Holland aan de RUD NHN € 614.969 zal bedragen voor de milieutaken en € 6.455.781voor de VTH-plustaken. Er is een gewogen indexatie, gebaseerd op de loon- en prijsontwikkelingen, toegepast van 2,92% voor milieutaken en 2,86% voor VTH-plustaken.
In de begroting is een risico opgenomen met betrekking tot de trainees bij de RUD. Er wordt een overschrijding verwacht op de personeelskosten wanneer de trainees niet via natuurlijk verloop op een begrote formatieplaats kunnen worden geplaatst. De trainees hebben een contract met een looptijd van 1,5 jaar, dat gestart is september 2018. Dit risico is opgenomen in de risicoparagraaf, waarbij de kans dat dit risico zich voordoet als 100% wordt ingeschat. De

dekking, in het geval van optreden van dit risico, is de algemene reserve. Wij hebben een aantal opmerkingen bij dit risico en hoe dit is opgenomen in de begroting. In de eerste plaats zijn wij van mening dat een risico met een kans van 100% dat dit zich kan voordoen, geen risico meer genoemd mag worden. Daarnaast zijn wij van mening dat deze lasten niet ten laste van de algemene reserve zouden moeten komen maar dat hiervoor een voorziening gevormd moet worden. Tenslotte constateren wij dat de contracten van de trainees, gezien de start in september 2018 en een looptijd van 1,5 jaar, begin 2020 aflopen. Wij gaan er vanuit dat er, wanneer er onvoldoende of geen ruimte binnen de bestaande formatie is om trainees te plaatsen, en daarmee dus geen financiële dekking, afscheid genomen wordt van deze trainees. Wij begrijpen daarom ook niet hoe de RUD NHN komt tot een mogelijk last van 3 ton in 2020 als gevolg van het traineeprogramma. Wij vragen de RUD NHN het bedrag van 3 ton nader toe te lichten. Daarnaast vinden wij dat in de toekomst bij dergelijk voorstellen vooraf voldoende budget geregeld moeten worden in de begroting.

Voor het overige hebben wij bij de kadernota van de RUD NHN al een uitgebreide zienswijze aangeleverd, waarnaar wij verwijzen.

3. Jaarrekening 2018

Het boekjaar 2018 wordt afgesloten met een positief resultaat van €1.365.135, te verdelen in het deel Milieutaken €953.115 en VTH plustaken €412.020. Dit resultaat geeft een vertekend beeld door de vertraging in het Masterplan ICT. Na storting van het exploitatieoverschot van het Masterplan ICT is het resultaat voor het deel Milieutaken €242.647 en voor het deel VTH-plustaken €168.873.
Op basis van de onderkende risico's is het benodigde weerstandsvermogen gesteld op € 475.000. Ultimo 2018 bedraagt de algemene reserve € 201.582, hetgeen onvoldoende is om alle erkende risico's te dekken. Bij de resultaatbestemming wordt daarom een storting gedaan in de Algemene Reserve zodat deze de maximaal toegestane hoogte bereikt.

4. Resultaatbestemming.

De RUD NHN stelt voor om het resultaat van €1.365.135 als volgt te bestemmen:
1. Een bedrag van €100.182 toe te voegen aan de Algemene Reserve.
2. Een bedrag van €953.615 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Masterplan ICT.
3. Een bedrag van €142.465 van het resultaat Milieutaken te restitueren aan de deelnemers naar verhouding van de lumpsum bijdrage.
4. Een bedrag van €168.873 van het resultaat VTH plustaken te restitueren aan de deelnemer, i.e. de provincie Noord-Holland.
Deze restitutie betekent voor de provincie een teruggave van ruim € 59.000 voor de Milieutaken en € 168.873 voor de VTH plustaken.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. mr. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr.

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 21 mei 2019;

besluiten:

1. Met betrekking tot de voorgestelde begroting 2020 van de RUD Noord-Holland Noord (RUD NHN) onderstaande zienswijze vast te stellen:

   Wij constateren dat de RUD NHN in de risicoparagraaf een risico heeft opgenomen m.b.t. trainees waarvan de kans dat dit risico zich gaat voordoen op 100% wordt geschat. Dit risico wordt gedekt uit de Algemene Reserve. In onze ogen is dit niet correct en wij roepen de RUD NHN dan ook op hiervoor een voorziening te treffen, waarbij duidelijk dient te worden onderbouwd hoe de RUD tot de hoogte van de voorziening is gekomen. Wij constateren verder dat de contracten van de trainees begin 2020 eindigen. Wij verwachten dat deze trainees uit dienst treden bij de RUD NHN wanneer er op dat moment geen formatieplekken en/of financiering voor handen is. Wij roepen de RUD NHN op in de toekomst bij dergelijke besluiten voldoende dekking te regelen in de begroting.

2. Geen gebruik te maken van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2018 en de resultaatbestemming van de RUD Noord-Holland Noord (RUD NHN).

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier

OMGEVINGSDIENST NOORD-HOLLAND NOORD

Implementatie van de Omgevingswet
De voorbereidingen op de Omgevingswet gaan onverminderd door. De Omgevingswet brengt niet alleen nieuwe inhoudelijke regelgeving met zich mee, maar stelt ook andere eisen aan de onderlinge samenwerking binnen het stelsel van de fysieke leefomgeving. Wie de stelselwijziging bestudeert, treft hierin een nieuwe manier van organiseren van de overheid. Dit vraagt een andere manier van werken, houding en gedrag. De algemene besturen van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN), Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VR NHN) en de Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD HN) hebben een bestuursopdracht gegeven aan hun organisaties voor een gezamenlijke verkenning om deze omvangrijke veranderopgave zo efficiënt mogelijk vorm te geven.

Verminderen of vermeerderen van de taken
In de gemeenschappelijke regeling RUD NHN is geregeld dat deelnemers taken kunnen terugnemen. De termijn waarbinnen geen taken kunnen worden teruggenomen is verstreken. Dit heeft uitsluitend betrekking op taken buiten het landelijk overeengekomen basistakenpakket. Om de inbreng van extra taken goed te faciliteren zijn randvoorwaarden geformuleerd. Voor taakvermindering heeft het algemeen bestuur in maart 2018 beleidsregels vastgesteld. Inmiddels heeft gemeente Langedijk extra taken ingebracht en heeft gemeente Schagen aangegeven een deel van de plustaken uit te willen nemen.

Bedrijfsvoering
Op 8 maart 2018 heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met het masterplan ICT. Ook 2020 staat in het teken staan van de uitvoering van dit masterplan. In 2020 stapt de OD NHN over naar een nieuwe technische infrastructuur, neemt het een nieuw zaak- en VTH-systeem in gebruik ter ondersteuning van de primaire taken en treft het voorbereidingen op de Omgevingswet. Met een externe audit informeert de OD NHN het algemeen bestuur op een onafhankelijke wijze over de financiële- en organisatorische voortgang van het programma. De OD NHN verwacht de bevindingen uit de audit eind van dit jaar. Bij het eerstvolgende reguliere rapportagemoment worden uw Staten over de bevindingen geïnformeerd.

Vergrijzing is bij alle overheidsorganisaties aan de orde, ook bij de omgevingsdiensten. Daarbij is de arbeidsmarkt voor specialistische functies als vergunningverleners en handhavers erg krap. De OD NHN is in september 2018 gestart met een traineeprogramma om deze problemen het hoofd te bieden. Er wordt in de begroting 2020 een overschrijding van de personeelskosten verwacht als de trainees niet via natuurlijk verloop op een begrote formatieplaats kunnen worden geplaatst. De trainees hebben een tijdelijk contract van 1,5 jaar.

Met betrekking tot de toekomstige financieringsvorm is afgesproken dat er in 2020 een bestuurlijke keuze wordt gemaakt over de wijze waarop de jaarlijkse bijdrage van de deelnemers tot stand komt. Het bestuur acht een proefperiode noodzakelijk om de eigenschappen van een nieuwe systematiek goed in beeld te krijgen. Hiermee ontstaat er vooraf duidelijkheid over de organisatorische en financiële consequenties van de nieuwe wijze van financieren voor alle betrokkenen.

Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord

BEGROTING 2020

(meerjarenraming 2021-2023)

definitief na AB 10 juli 2019

Inhoudsopgave

Inleiding **3**
Programma 1 Milieutaken **6**
1.1 Regulering 6
Wat willen we bereiken? 6
Wat gaan we daarvoor doen? 6
1.2 Specialismen & Advies 6
Wat willen we bereiken? 6
Wat gaan we daarvoor doen? 6
1.3 Toezicht en Handhaving 7
Programma 2 VTH plustaken **9**
2.1 VTH plustaak Wbb-vergunningverlening 9
Wat willen we bereiken? 9
Wat gaan we daarvoor doen? 9
2.2 VTH plustaak Regulering Natuurbescherming 9
Wat willen we bereiken? 9
Wat gaan we daarvoor doen? 9
2.3 VTH plustaak Vergunningverlening (Whvbz) 10
Wat willen we bereiken? 10
Wat gaan we daarvoor doen? 10
2.4 VTH plustaak Toezicht & Handhaving 11
Wat willen we bereiken. 11
Wat gaan ervoor doen. 11
Programma 3 Overhead OD NHN **12**
Wat gaat dit kosten? 13
Paragrafen **14**
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 14
Benodigde weerstandsvermogen 14
Financiële kengetallen 16
4.2 Financiering 16
Marktontwikkeling en rentevisie 16
Renteschema 2019 16
Risicobeheer 17
4.3 Bedrijfsvoering 18
Financiële begroting **20**
5.1 Uitgangspunten financiële begroting 20
5.2 Overzicht van baten en lasten 20
5.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 21
Overzicht van incidentele baten en lasten 21
Overzicht per taakveld 21
5.4 Uiteenzetting van de financiële positie 22
Geprognosticeerde (meerjaren-)balans 22
EMU Saldo 22
Investeringsoverzicht 23
Verloopoverzicht Reserves 24
5.5 Meerjarenraming 2020-2023 26
Geprognosticeerde begin- en eindbalans voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar: 26
Overzicht van baten en lasten met de drie jaren volgend op het begrotingsjaar: 27
EMU-saldo voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar: 28
Lijst van gebruikte afkortingen **29**

Inleiding

Voor u ligt de begroting 2020 van de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) opgesteld conform de BBV. Deze begroting heeft de indeling zoals afgesproken is aan bij de regietafel. Dit om vergelijkbaarheid van de begrotingen van de verschillende GR-en te verbeteren.

De activiteiten van de OD NHN worden uitgevoerd binnen drie programma's: Milieutaken (deelnemende gemeenten en provincie Noord Holland) en VTH plustaken (provincie Noord Holland) en, naar aanleiding van de vernieuwing van de BBV regels:, overhead.

Indexatie 2020
In de vergadering van de Dagelijks Bestuur van 6 maart 2019 is besloten, naar aanleiding van de zienswijzen van de gemeenten en provincie, tot een indexatiepercentage voor 2020 t.o.v. 2019 van 2,92% voor zowel milieu en 2,86% VTH plus taken.

Verwerking van de zienswijze in de begroting
PM-posten
Voor de onderwerpen Omgevingswet en energietransitie geldt dat er – door onze deelnemers – eerst zelf de nodige politieke keuzes gemaakt moeten worden maar dat het onwaarschijnlijk is dat de OD NHN hier niet op enige wijze aan bijdraagt. Op het gebied van verduurzaming worden er voor diverse deelnemers al jarenlang taken uitgevoerd.

Wij zijn dan ook in de eerste plaats nieuwsgierig naar uw standpunten over deze beleidsmatige ontwikkelingen en zullen daarna in gezamenlijkheid bepalen of en welke rol de OD NHN in dit proces heeft. Dan wordt ook duidelijk welke overeenkomsten en verschillen er qua (politieke) wensen bestaan en kan daarop geanticipeerd worden. Mocht u hierop volgend overwegen om – al dan niet in gezamenlijkheid – taken aan de OD NHN over te dragen dan gelden hiervoor de "randvoorwaarden bij taakinbreng".
Deze checklist met de randvoorwaarden is op 8 maart 2018 door het AB besproken. Hiermee worden onder andere de financiële, personele en beleidsmatige consequenties voor alle betrokken partijen – individuele opdrachtgever, collectieve eigenaren en de OD-organisatie – afgewogen alvorens tot taakopname over te gaan. Daarvoor is echter eerst duidelijkheid over de eigen politiek-bestuurlijke keuzes van onze deelnemers noodzakelijk.

De PM-posten zijn dan ook zo opgenomen omdat de kosten momenteel nog niet concreet kunnen worden ingeschat. Wij hebben daar bij het opstellen van de begroting 2020 nog onvoldoende helderheid over om deze uit te werken. Uitgaven onder de PM-posten vinden in 2020 uitsluitend plaats door middel van goed onderbouwde begrotingswijzigingen die eerst ter besluitvorming aan het bestuur worden voorgelegd.

Toekomstige financieringsvorm
Met betrekking tot de toekomstige financieringsvorm is afgesproken dat er in 2020 een bestuurlijke keuze wordt gemaakt over de wijze waarop de jaarlijkse bijdrage van de deelnemers tot stand komt. Het DB acht een proefperiode noodzakelijk om de eigenschappen van een nieuwe systematiek goed in beeld te krijgen. Hiermee ontstaat er vooraf duidelijkheid over de organisatorische en financiële consequenties van de nieuwe wijze van financieren voor alle betrokkenen. De ervaring bij andere omgevingsdiensten leert dat outputfinanciering niet persé het effect van prijsverlaging heeft. Op basis van de kennis uit de proefperiode kan hierover het juiste besluit voor opdrachtgever, eigenaar en OD-organisatie worden genomen.

De secretaris-directeur is gevraagd om medio 2019 met inhoudelijke en procedurele voorstellen voor de inrichting van de proef te komen. Over de inrichting van de proefperiode – en de daarop volgende keuze voor een nieuwe financieringsvorm – vindt dan ook eerst besluitvorming in het AB plaats.

Traineeprogramma
Er wordt in de begroting 2020 een overschrijding van de personeelskosten verwacht als de trainees niet via natuurlijk verloop op een begrote formatieplaats kunnen worden geplaatst. De trainees hebben een tijdelijk contract van 1,5 jaar. Dit risico is opgenomen in de risicoparagraaf en zal gedekt worden door de algemene reserve. De onttrekking van de werkelijke overschrijding zal plaats vinden op 31 december 2020.

FUGR
De OD NHN wijkt – in overeenstemming met het bepaalde in de FUGR – gemotiveerd af van de standaard verhouding voor loon- en prijsontwikkeling. Het gehanteerde percentage is berekend door de totale werkelijk begrote loonkosten (exclusief overige personeelskosten enz.) te delen door de totale lasten. Indien de OD NHN van de standaard (70/30) uitgaat ontstaat er een door de Regietafel en binnen de FUGR onbedoelde taakstellende bezuiniging (over 6,73% van de loonkosten is de indexatie dan 2% in plaats van 3,2%). Alles is in twee decimalen uitgewerkt om in de financiële berekeningen zo nauwkeurig mogelijk te zijn.

Taakveranderingen
De twee beschreven wijzigingen in de taakomvang zijn zowel aan de baten als aan de lastenkant verwerkt in de financiële meerjarenraming. De taakvermeerdering (Langedijk) en de aangekondigde taakvermindering (Schagen) mogen begrotingstechnisch niet van invloed zijn op het saldo van baten en lasten. Dit doen wij mede op basis van de beleidsregels zoals die in het AB van 8 maart 2018 zijn vastgesteld. Het gehanteerde principe van mens volgt werkt zorgt voor materieel evenwicht in de begroting (vaste lasten moeten gedekt worden door vaste baten). De taakwijziging heeft uiteraard wel invloed op de bijdragen van deze gemeenten.

Bijdragen 2020
De begroting van de OD NHN verschijnt vroeg in het jaar. Dit stelt de deelnemende partijen in staat om de kosten voor de uitvoering van taken in de eigen begroting op te nemen. Later in het jaar wordt nadere invulling gegeven aan de activiteiten, projecten en resultaten die de OD NHN zal gaan realiseren in de uitvoeringsprogramma's. Wij verzoeken de deelnemers de lumpsumbedragen, uit onderstaande tabel, in hun begroting op te nemen. De bijdrage is inclusief de indexatie van gewogen 2,92% voor milieutaken en 2,86% voor VTH-plustaken en de autonome ontwikkelingen vermeldt in de kadernota, zoals besloten in het DB van 6 maart 2019 naar aanleiding van de zienswijzen van de gemeenten en provincie.

Bijdrage per deelnemer Milieutaken	**begroting 2019 jaarschijf 2020**	**Kaderbrief**	**Indexatie**	**Taken wijziging**	**Bijdrage 2020**
Gemeente Alkmaar	€ 1.271.888	€ 41.852	€ 37.149		€ 1.350.889
Gemeente Bergen	€ 622.410	€ 20.481	€ 18.179		€ 661.071
Gemeente Castricum	€ 631.791	€ 20.790	€ 18.453		€ 671.034
Gemeente Den Helder	€ 840.434	€ 27.655	€ 24.547		€ 892.636
Gemeente Drechterland	€ 430.247	€ 14.158	€ 12.566		€ 456.971
Gemeente Enkhuizen	€ 440.897	€ 14.508	€ 12.878		€ 468.283
Gemeente Heerhugowaard	€ 617.774	€ 20.328	€ 18.044		€ 656.146
Gemeente Heiloo	€ 326.514	€ 10.744	€ 9.537		€ 346.795
Gemeente Hollands Kroon	€ 1.639.604	€ 53.952	€ 47.889		€ 1.741.445
Gemeente Hoorn	€ 1.414.866	€ 46.557	€ 41.325		€ 1.502.748
Gemeente Koggenland	€ 133.878	€ 4.405	€ 3.910		€ 142.193
Gemeente Langedijk	€ 169.778	€ 5.587	€ 4.959	€ 97.513	€ 277.837
Gemeente Medemblik	€ 1.209.812	€ 39.810	€ 35.336		€ 1.284.957
Gemeente Opmeer	€ 61.876	€ 2.036	€ 1.807		€ 65.720
Gemeente Schagen	€ 1.191.371	€ 39.203	€ 34.797	-€ 410.000	€ 855.372
Gemeente Stede Broec	€ 101.092	€ 3.327	€ 2.953		€ 107.372
Gemeente Texel	€ 468.998	€ 15.433	€ 13.698		€ 498.130
Provincie Noord-Holland	€ 579.004	€ 19.053	€ 16.911		€ 614.969
Totaal bijdrage Milieutaken	**€ 12.152.237**	**€ 399.879**	**€ 354.938**	**-€ 312.487**	**€ 12.594.567**
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	€ 6.081.642	€ 200.121	€ 174.018		€ 6.455.781
Totalen bijdragen OD NHN	**€ 18.233.880**	**€ 600.000**	**€ 528.955**	**-€ 312.487**	**€ 19.050.348**

BELEIDSBEGROTING

Programma 1 Milieutaken

1.1 Regulering

Wat willen we bereiken?
De OD NHN draagt, nu en in de toekomst, door een adequate, professionele en transparante uitvoering van vergunningprocedures, bij aan een optimaal veilige, gezonde en duurzame leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?
De Afdeling Regulering leefomgeving, team regulering milieu heeft haar producten en processen beschreven en vastgelegd. De zelf ontwikkelde standaardsjablonen worden blijvend onderhouden en dit bevorderd een uniforme werkwijze. De producten worden via vaste procedures met termijnbewaking en werkinstructies uniform en binnen de gestelde termijnen geleverd. Deze processen zijn voorspelbaar en zorgen voor inzicht in de stappen en overwegingen. Er wordt een vastgesteld proces gevolgd met bijbehorende sjablonen.

De OD NHN stelt zich tot doel dat vergunningaanvragen binnen de wettelijke termijnen worden afgehandeld en dat meldingen beoordeeld worden op juistheid en volledigheid. Tevens worden op alle door de opdrachtgevers gevraagde Wabo-adviezen tijdig en juist geadviseerd. Binnen de afdeling vinden er "technische" overleggen in kennisgroepen plaats waarin kennis wordt gedeeld en nieuwe/gewijzigde wetgeving (zoals de omgevingswet) wordt besproken en op consequenties voor de producten beoordeeld.

1.2 Specialismen & Advies

Wat willen we bereiken?
Het doel is om de huidige en toekomstige leef- en werkomgeving van inwoners in Noord-Holland Noord schoner, gezonder, duurzamer en veiliger te maken. Dat gebeurt door specifieke kennis in te brengen die ten goede komt aan een verantwoorde programmering van milieutaken en milieubeleidsuitvoering. Verder worden adequate en kwalitatief hoogstaande adviezen verstrekt die bijdragen aan milieuverantwoorde ruimtelijke plannen en ontwikkelingen. Essentieel is verder de inbreng van specialistische expertise op het gebied van geluid, lucht, bodem, klimaat, natuur en externe veiligheid in vergunningverlenings- en toezicht/handhavingstrajecten met het oog op kwaliteit, duurzaamheid en integraliteit.

Wat gaan we daarvoor doen?
De afdeling Specialisme & Advies voert de werkzaamheden die vallen binnen het programma Specialisme uit met goed opgeleide en gedreven medewerkers. Het opleidingsplan om aan de Kwaliteitscriteria 2.1 te voldoen is volledig uitgevoerd. Vaste procedures met termijnbewaking, werkinstructies en collegiale toetsing garanderen dat de toetsingen uniform en binnen de gestelde termijnen worden uitgevoerd. Dankzij de in eigen huis ontwikkelde standaardsjablonen hanteren de adviseurs een uniforme werkwijze.

Binnen de disciplines geluid, lucht, bodem, klimaat, natuur en externe veiligheid vinden er "technische" overleggen plaats waarin kennis wordt gedeeld en nieuwe/gewijzigde wetgeving wordt besproken. Door een adequaat Bodeminformatiesysteem, actuele versie van GeoMilieu met modules voor windturbines en zonebeheer, een GIS (ArcGis), EV-signaleringskaarten en geluidkaarten wordt de advisering nog adequater en efficiënter uitgevoerd.

De OD wil zich voor de gemeenten inzetten om de verduurzaming en energietransitie in de regio Noord-Holland Noord te versnellen. Daarom is in samenwerking met alle stakeholders een koersdocument opgesteld waarin is opgenomen hoe duurzaamheid een prominente pijler wordt in het aanbod van de OD.

De komst van de Omgevingswet is een flinke stelselwijziging, veel huidige wetten gaan op in deze nieuwe wet. Doel is om de besluitvorming te versnellen en verbeteren, integraal gebiedsgericht te denken en meer transparantie en gebruiksgemak te realiseren. Binnen de OD NHN wordt een programma uitgevoerd ter voorbereiding op de Omgevingswet.

De beschikbare capaciteit van de adviseurs sluit aan bij de vaste bijdrage zoals in 2014 aan de OD overgedragen. In de jaren 2016, 2017 en 2018 is er echter, gelijk opgaand aan de economische groei, sprake van een behoorlijke stijging van de hoeveelheid adviesaanvragen waardoor de adviestermijnen onder druk komen te staan. Door optimalisering van het proces en "verspillingen" zo veel mogelijk tegen te gaan, wordt getracht de toename zo veel als mogelijk met de huidige capaciteit af te handelen. In 2017 en 2018 hebben een aantal gemeenten echter al moeten bijbetalen voor de reguliere taken. Als de (economische) groei zich op deze wijze voortzet, zullen steeds meer gemeenten extra moeten bijdragen om alle taken te kunnen laten uitvoeren.

1.3 Toezicht en Handhaving

Wat willen we bereiken?
De OD NHN bereikt met het toezicht dat zij uitvoert bewustwording van de geldende regelgeving met als effect een verhoogde mate van naleving van die regelgeving en vermindering van het aantal incidenten, klachten en handhavingsverzoeken. Handhaaft overtredingen op een open, eenduidige en voortvarende wijze en zorgt aldus voor een gevoel van veiligheid bij de burger, een verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving en versterking van het vertrouwen in de overheid bij de uitvoering van haar taken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Reguliere controles bedrijven: De wettelijke voorschriften worden door de bezochte inrichtingen op zo'n manier nageleefd dat de kwaliteit van de leefomgeving (veiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid) optimaal wordt bevorderd.
- Asbest: Voorkomen van asbestverspreiding bij saneringswerkzaamheden en zorgdragen voor een juiste afvoer van het asbestafval om daarmee asbestbesmetting te voorkomen.
- Bodem: Bescherming van de bodem tegen verontreiniging en/of aantasting en het op juiste wijze toepassen van grond en bouwstoffen.
- Evenementen: De muziekgeluidsnormen uit de evenementvergunning worden niet overschreden en daarmee worden klachten over geluidsoverlast voorkomen.
- Puinbrekers: Ontvangen kennisgevingen Besluit mobiel breken informatie gestuurd handhaven.
- Handhavingsverzoeken: De besluiten over verzoeken tot handhaving voldoen aan de wet- en regelgeving, zijn opgesteld met inachtneming van jurispODentie en kunnen de rechterlijke toets doorstaan.
- Klachtenbehandeling: Het reageren op klachten en het afhandelen daarvan en het voorkomen van verdere overlast en milieuschade.
- Diverse taken worden uitgevoerd in projectvorm om zo meer inzicht te krijgen in het behalen van de doelstellingen.
- *24-uurs bereikbaarheid/calamiteiten:* Het reageren op calamiteiten en in samenwerking met andere hulpdiensten het voorkomen, dan wel zoveel mogelijk beperken van nadelige gevolgen voor de leefomgeving en veiligheid.

1.3.1 Samenwerking ketentoezicht

Wat willen we bereiken?
Goede samenwerking met partners en maximale informatieverzameling en deling. Het hiermee verkregen beeld van activiteiten, problemen en naleefgedrag wordt gebruikt voor een zo efficiënte inzet van menskracht en middelen om de algemene doelstellingen van de OD NHN te behalen.

Wat gaan we daarvoor doen?
Ketentoezicht / IGH: Afstemming en samenwerking tussen strafrechtelijke en bestuursrechtelijke handhaving en het verhogen van de naleving, de kwaliteit of de veiligheid van een handeling of zaak, dat zich uitstrekt over alle partijen die achtereenvolgens betrokken zijn bij deze handeling of zaak.
Milieuvluchten: regelmatig milieuvluchten uitvoeren over bedrijven en locaties in het vrije veld met als doel het verkrijgen van inzicht en het verminderen van overtredingen.

Informatie over gewijzigde wet- en regelgeving met betrekking tot bedrijfsmatige activiteiten die onder het takenpakket van de OD NHN vallen, wordt aan de betrokken branches en ondernemingen beschikbaar

gesteld. Afhankelijk van het onderwerp wordt daarbij gebruik gemaakt van diverse media zoals nieuwsbrieven of de website van de OD NHN.

De samenwerking met verschillende partijen dient te worden geformaliseerd en worden onderhouden. Met name inzake de volgende onderwerpen:

a. BSBM (bestuurlijke strafbeschikking) domein 2:milieu (o.a. Omgevingsdiensten Noord-Holland, Openbaar ministerie, bevoegd gezag);
b. Calamiteiten en rampen vergunningen/bestemmingsplannen Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN), GGD en gemeenten;
c. Afvalwater met Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK);
d. BOA met (strafrechtelijke handhaving en BOA registratiesysteem);
e. Afgestemd toezicht (met VRNHN);
f. Samenwerking vier omgevingsdiensten.

Programma 2 VTH plustaken

2.1 VTH plustaak Wbb-vergunningverlening

Wat willen we bereiken?

Met het reinigen van de verontreinigde ondergrond (bodem en grondwater) worden duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit gecreëerd. Het gaat hierbij om het voorkomen van nieuwe bodem- en grondwaterverontreinigingen en het saneren en/of beheren van de verontreinigde ondergrond (bodem en grondwater): lokale verontreiniging, grondwaterpluimen, gebiedsgericht grondwaterbeheer.
De ambitie is een duurzame bodemkwaliteit in Noord-Holland waarbij zich geen risico's voordoen voor mens en milieu en geen gebruiksbeperkingen gelden.
Het doel is dat alle spoedlocaties met onaanvaardbare verspreidings- of ecologische risico's per 2020 gesaneerd zijn dan wel dat de risico's worden beheerst. Daarnaast zet de provincie sterk in op het gebiedsgericht beheren van grondwaterverontreinigingen.

Wat gaan we daarvoor doen?

De provincie is bevoegd gezag op basis van de Wet bodembescherming (Wbb). De taak vergunningverlening Wet bodembeheer (Wbb) is overgedragen aan de OD NHN. Dit houdt in dat de OD NHN (in mandaat) verantwoordelijk is voor de realisatie van de bodemsaneringsoperatie in Noord-Holland Noord, met uitzondering van de 'rechtstreekse gemeente' Alkmaar. Vanuit deze rol beoordeelt de OD NHN de ernst en spoed van bodemverontreiniging en legt deze vast in beschikkingen. Tevens beoordeelt zij saneringsplannen, saneringsevaluaties en nazorgplannen.

De OD NHN, afdeling Specialisme & Advies, team Wbb-vergunningverlening, voert de volgende taken uit:

- Het beoordelen en toetsen van aanvragen, meldingen, bodemonderzoeken en (sanerings-) plannen in relatie tot de Wet bodembescherming.
- Het actueel houden van het Bodeminformatiesysteem
- Het opstellen van adviezen, beoordelingen en beschikkingen in relatie tot de Wet bodembescherming.
- Het bewaken en bijsturen van de procedures en de uitvoering van taken binnen de geldende termijnen.
- Het bewaken en bevorderen van t de uitvoering en samenhang met betrekking tot de toepassing van de regelgeving en richtlijnen op het gebied van de Wet bodembescherming.
- Het adviseren (zowel de interne organisatie als externen) over producten, procedures en bevindingen op het gebied van de Wet bodembescherming.

2.2 VTH plustaak Regulering Natuurbescherming

Wat willen we bereiken?

Door het op een adequate, professionele en transparante wijze uitvoeren van het vergunningenproces van de groene wetgeving dragen wij bij aan:
a. het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit
b. het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies, en
c. het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

Wat gaan we daarvoor doen?

De OD NHN, afdeling regulering Groen voert onder de Wet natuurbescherming, de natuurschoonwet en de provinciale milieuverordening onderdeel stiltegebieden de volgende taken uit:

- Vergunning verlenen in relatie tot gebiedsbescherming Natura 2000-gebieden, met stikstof en/of overige effecten
- Ontheffing verlenen van wettelijke verboden in het kader van ruimtelijke ingrepen, bestendig beheer, populatiebeheer en schadebestrijding, opvang wilde inheemse diersoorten (dierenopvang),

onderzoek en educatie en/of tijdelijke natuur alsook in het kader van vellen houtopstanden (ontheffing wachtverplichting en compensatie)
- Afgeven Verklaring van geen bedenkingen (VVGB) in relatie tot omgevingsvergunningen.
- Meldingen afhandelen bij vellen van houtopstanden, in het kader van gedragscodes
- Advisering van de Provincie bij het goedkeuren en wijzigen van beheerplannen N-2000 en faunabeheerplannen
- Advisering van de Provincie in het algemeen bijvoorbeeld over vrijstellingen of het sluiten van de jacht.
- Advisering aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) op grond van de Natuurschoonwet
- Advies en/of vergunningverlening op grond van de provinciale milieuverordening het kader van stiltegebieden.
- Adviezen verstrekken en het beantwoorden van vragen in het kader van de Wet natuurbescherming door derden, bijvoorbeeld particulieren of bedrijven

De Wet natuurbescherming is per 1 januari 2017 ingevoerd. De implementatie van de uitvoering van deze wet is inmiddels voltooid met het aanpassen van de sjablonen, procedures, het zaaksysteem en de website met digitale aanvraagformulieren. In 2019 wordt verder gegaan met de optimalisatie van de procedures i van vergunning- of ontheffingsaanvraag.

Om beleid en uitvoering goed op elkaar af te stemmen is er regelmatig overleg tussen de beleidsafdeling Groen van PNH en de afdeling regulering Groen van de OD NHN. Daarnaast bespreekt de OD NHN aandachts-en risicodossiers met de gedeputeerden die groen in hun portefeuille hebben. Door K+V/Sweco is eind 2016 een onderzoek uitgevoerd naar de omvang van de taakuitvoering VTH natuur onder de nieuwe Wet natuurbescherming. Drie verschillende intensiteitsniveaus zijn beschreven en uitgewerkt in uitvoeringsniveaus: niveau 1 = passief, niveau 2 = faciliteren en niveau 3 = proactief.

In 2019 gaan we uit van uitvoeringsniveau 2. Dit betekent dat de processen die nodig zijn om dit uitvoeringsniveau te halen, zijn volop in gang gezet.

2.3 VTH plustaak Vergunningverlening (Whvbz)

Wat willen we bereiken?
We willen bereiken dat de zwem- en badinrichtingen een veilige en hygiënische omgeving zijn voor alle gebruikers van deze inrichtingen en voldoen aan de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen (Whvbz).

Wat gaan we daarvoor doen?
De OD NHN, afdeling Regulering leefomgeving, team regulering milieu onderdeel zwemwater voert de volgende taken uit:
- Beoordelen meldingen Whvbz.
- Afhandeling aangevraagde ontheffingen op het gebied van de Whvbz.

De afdeling Regulering leefomgeving, team regulering milieu heeft haar producten en processen beschreven en vastgelegd. De in eigen huis ontwikkelde standaardsjablonen worden blijvend onderhouden en dit bevorderd een uniforme werkwijze. De producten worden via vaste procedures met termijnbewaking en werkinstructies uniform en binnen de gestelde termijnen geleverd. Deze processen zijn voorspelbaar en zorgen voor inzicht in de stappen en overwegingen.

In een multidisciplinair team vind er “technisch” overleg plaats waarin kennis wordt gedeeld en nieuwe en gewijzigde wetgeving wordt besproken en op consequenties voor de producten beoordeeld. Er wordt een vastgesteld proces gevolgd met bijbehorende sjablonen. De aangevraagde ontheffingen worden binnen de wettelijke termijnen afgehandeld en op de juiste gronden worden verleend. Gedane meldingen worden op juistheid, volledigheid integraal beoordeeld. Daar waar nodig worden maatwerkvoorschriften opgesteld in overleg met de provincie.

2.4 VTH plustaak Toezicht & Handhaving

Wat willen we bereiken.

Met het toezicht dat de OD NHN uitvoert streven we naar een optimale bewustwording van de geldende regelgeving met als effect een verhoogde mate van naleving van die regelgeving en vermindering van het aantal incidenten, klachten en handhavingsverzoeken. Handhaving wordt op een open, eenduidige en voortvarende wijze uitgevoerd waardoor er een gevoel van veiligheid bij de burger, een verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving en versterking van het vertrouwen in de overheid bij de uitvoering van haar taken wordt nagestreefd. Daarnaast dragen we bij aan het beschermen van de natuur en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit.

Wat gaan ervoor doen.

- Reguliere controles badinrichtingen en zwemgelegenheden: de wettelijke voorschriften worden door de bezochte inrichtingen en locaties op zo'n manier nageleefd dat de kwaliteit van de leefomgeving (veiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid) optimaal wordt bevorderd.
- Toezicht en handhaving in relatie tot gebiedsbescherming Natura 2000-gebieden, stikstof (PAS) en/of overige effecten.
- Toezicht en handhaving van wettelijke verboden in het kader van ruimtelijke ingrepen, bestendig beheer, populatiebeheer en schadebestrijding, opvang wilde inheemse diersoorten (dierenopvang) en vellen houtopstanden (wachtverplichting en compensatie).
- Advisering van de Provincie bij het goedkeuren en wijzigen van beheerplannen N-2000 en faunabeheerplannen.
- Advisering van de Provincie in het algemeen bijvoorbeeld over vrijstellingen of het sluiten van de jacht.
- Handhaving en advisering ter bevordering van een veilige en goede doorstroom op de provinciale wegen en vaarwegen.
- Handhavingsverzoeken: de besluiten over verzoeken tot handhaving voldoen aan de wet- en regelgeving, zijn opgesteld met inachtneming van jurisprudentie en kunnen de rechterlijke toets doorstaan.
- 24-uurs bereikbaarheid zwemwater bij calamiteiten en klachten: het reageren op klachten en het afhandelen daarvan en het voorkomen van onveilige situaties.
- Milieuvluchten: Regelmatig milieuvluchten uitvoeren over bedrijven en locaties in het vrije veld zodat overtredingen worden verminderd.

Programma 3 Overhead OD NHN

Wijziging van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) heeft ertoe geleid dat de OD NHN ingaande het begrotingsjaar 2018 een apart Programma Overhead heeft opgenomen. Het Programma Overhead uit het programmaplan moet inzicht bieden in de kosten van de overhead.
In de overige programma's worden alleen de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces.

De definitie voor overhead uit het BBV luidt: *alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.*

OD NHN Overhead bestaat in elk geval uit:		**Toelichting:**
1	Leidinggevenden primair proces	Het betreft alle hiërarchische leidinggevenden in het primair proces. Projectleiding valt hier buiten.
	Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie	Het betreft functies als controllers, financieel adviseurs en planning & control,
	P&O / HRM	Salarisadministratie, P&O / HRM advies, organisatie- en formatieadvies, OR-ondersteuning, ARBO,
	Inkoop	aanbesteding en contractmanagement
	Interne en externe communicatie	m.u.v. bijvoorbeeld klantcommunicatie en projectcommunicatie
	Juridische zaken	Betreft bedrijfsvoeringstaak op een afdeling. Niet: afhandeling van bezwaar- en beroepschriften. Niet: juristen die primaire taken verrichten (bijv. vergunningverlening)
	DIV	Het betreft medewerkers die kaders stellen en richtlijnen ontwikkelen, zich bezighouden met expertise- ontwikkeling, adviseren bij procesinrichting en –aansluitingen.
	Managementondersteuning primair proces	Secretariaten en office management
2	Informatievoorziening en automatisering	Voor ICT wordt toegerekend naar ICT in brede zin zoals werkplek(-beheer), hardware, software als zijnde Indirecte kosten (AFAS). Exclusief functioneel beheer t.b.v. primaire proces applicaties voor het primaire proces. Dit zijn directe kosten (Squit, Green Valley).
3	Facilitaire zaken en Huisvesting	Receptie, beveiliging en gebouwenbeheerders.
4	Rente	Ontvangen en betaalde rente
5	Onvoorzien	Dekking voor (een schatting van) uitgaven die niet zijn voorzien in de begroting.

Directe- en indirecte kosten:
- Directe kosten; zoveel mogelijk direct toerekenen aan de betreffende taakvelden.
- Indirecte kosten; ondersteunende taken zijn niet direct dienstbaar aan de externe klant of het externe product en behoren tot de overhead.

Wat gaat dit kosten?

Overzicht van baten en lasten 2020	BATEN	LASTEN	SALDO
Programma 1 Milieutaken	7.919.920	7.919.920	0
Programma 2 VTH plustaken	4.300.166	4.300.166	0
Programma 3 Overhead OD NHN *	6.830.262	6.897.439	-67.177
Onvoorzien Milieutaken	0	54.830	-54.830
Onvoorzien VTH plustaken	0	51.993	-51.993
Rente	0	0	0
Vennootschapsbelasting (vrijgesteld)	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0
Saldo van baten en lasten	**19.050.348**	**19.224.348**	**-174.000**

In onderstaand overzicht wordt inzicht gegeven in de verschillende posten die onder dit programma vallen. De personele overhead bedraagt 60% van de totale begrote lasten.

OD NHN Overhead per discipline		Begroting 2020	% t.o.v. de totale begrote lasten
1	Personele overhead	3.496.000	50%
2	Informatievoorziening en automatisering	2.457.253	35%
3	Facilitaire zaken en huisvesting	944.186	13%
4	Rente	0	0%
5	Onvoorzien Milieutaken	54.830	1%
	Onvoorzien VTH plustaken	51.993	1%
		7.004.262	**100%**

Paragrafen

De paragrafen 'lokale heffingen', 'onderhoud kapitaalgoederen', 'verbonden partijen' en grondbeleid zijn op de OD NHN niet van toepassing. De overige paragrafen worden hieronder toegelicht.

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate de OD NHN in staat is bedrijfsmatige tegenvallers met financiële consequenties op te vangen. Aangezien alle structurele kosten, voor zover te voorzien, zijn opgenomen in de begroting, is het weerstandsvermogen vooral bedoeld voor het opvangen van risico's.

In de gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat de deelnemende gemeenten en de provincie, na besluit van het Algemeen Bestuur, uiteindelijk zullen bijdragen in een eventueel exploitatietekort van de OD NHN. De deelnemers zijn verantwoordelijk voor de continuïteit en zij staan garant dat de OD NHN over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. Daarmee is de continuïteit van de organisatie gewaarborgd.

Het beleid omtrent weerstandsvermogen en risicobeheersing is vastgelegd in de Nota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing die op 15 december 2014 is vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit een incidenteel en een structureel deel. De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden om niet-begrote lasten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken, zonder dat dit invloed heeft op de bedrijfsvoering. De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen die blijvend ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de bestaande taken.

De deelnemende gemeenten hebben met de notitie 'Uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen' als richtlijn bepaald dat de algemene reserve, niet groter mag zijn dan 2,5% van de lasten. Ultimo 2018 is de stand van de Algemene Reserve €201.582,- waarmee niet voldaan kan worden aan het gewenste percentage.

Benodigde weerstandsvermogen

Risico's kunnen een externe of interne oorzaak hebben. Externe risico's zijn toe te schrijven aan de ontwikkelingen op regionaal, provinciaal of landelijk niveau. De interne risico's hangen hiermee samen of kunnen gericht zijn op de bedrijfsvoering.

1. Verjonging organisatie (€ 300.000)

De OD NHN heeft in 2018 een strategische personeelsplanning (SPP) opgesteld. Hierin is onder andere het personeelsverloop in relatie tot de noodzakelijke verjonging van de organisatie bekeken. Als onderdeel zijn in september elf trainees gestart. Het aannemen van trainees zorgt voor instroom van jonge en vernieuwende medewerkers. Het beleid voor de komende jaren is er daarom op gericht om zoveel mogelijk vrijkomende vacatures uit eigen kweek in te vullen. Door het grote succes van het programma kunnen de totale kosten van dit traject in 2020 € 300.000 hoger uitkomen dan begroot. In de kadernota is opgenomen dat dit risico gedekt wordt uit de algemene reserve.

RISICO'S per 1 januari 2019						
Nr	**Risico**	**Effect**	**E/I***	**Kans**	**Impact**	**Weerstands-capaciteit**
1	Verjonging organisatie	exploitatienadeel	I		€ 300.000	€ 300.000
	Totaal					**€ 300.000**

*E =externe oorzaak – I = interne oorzaak

Toelichting op de berekening van het weerstandscapaciteit:
De impact van een risico kan gevolgen hebben op diverse terreinen. De OD NHN onderscheidt:

- Financieel, gecombineerd met
- Imago

Voor het bepalen van de impact worden vijf klassen gehanteerd, oplopende van geen/geringe impact tot impact met ernstige gevolgen. Daarnaast wordt de frequentie waarmee een risico zich voor kan doen geclassificeerd in tijdsintervallen. De benodigde weerstandcapaciteit per risico wordt bepaald door de vermenigvuldiging van de kans maal de financiële impact.

Beschikbaar weerstandsvermogen
Uit het totaaloverzicht van risico's blijkt dat de benodigde weerstandscapaciteit 2020 uitkomt op €300.000. De stand van de Algemene Reserve per 1 januari 2020 zal € 201.582 bedragen zonder toevoeging van de nog te nemen besluiten met betrekking tot het rekeningresultaat 2018 (door het Algemeen Bestuur). Er is zonder deze toevoeging onvoldoende weerstandscapaciteit om dit risico, zoals reeds vermeld in de kadernota, op te vangen. Onderstaand overzicht betreft de calculatie van het weerstandspercentage ten opzichte van dit risico indien er geen toevoeging van uit het rekeningresultaat 2018 zal plaats vinden.

De begroting 2020 is, met uitzondering van deze paragraaf, uitgegaan van een storting van het resultaat en een onttrekking van het risico bij de resultaatbestemming 2020 van € 300.000.

Weerstandscapaciteit	2020	2021	2022	2023
Saldo Algemene Reserve per 1-1	€ 201.582	€ 0	€ 0	€ 0
- Post Onvoorzien Milieutaken	*	*	*	*
- Post Onvoorzien VTH plustaken	*	*	*	*
Totaal	**€ 201.582**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

- De post Onvoorzien wordt gedeeltelijk ingezet voor het Masterplan ICT, zoals opgenomen in het besluit m.b.t. de financiering.

Deelnemende partijen	€
Alkmaar	€ 10.556
Bergen	€ 5.166
Castricum	€ 5.244
Den Helder	€ 6.975
Drechterland	€ 3.571
Enkhuizen	€ 3.659
Heerhugowaard	€ 5.127
Heiloo	€ 2.710
Hollands Kroon	€ 13.608
Hoorn	€ 11.743
Koggenland	€ 1.111
Langedijk	€ 2.171
Medemblik	€ 10.041
Opmeer	€ 514
Schagen	€ 6.684
Stedebroec	€ 839
Texel	€ 3.893
Provincie Noord-Holland	€ 4.808
Totaal	**€ 98.420**

Financiële kengetallen

Gezien het stijgende belang van toekomstbestendigheid van lokale overheden moet in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basis-set van vijf financiële kengetallen worden opgenomen. Het opnemen van kentallen past in het streven naar meer transparantie en inzicht in de financiële positie. Voor de OD NHN zijn de volgende drie kengetallen van toepassing:

a. Netto schuldquote: geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen;
b. Solvabiliteitsratio: geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen (eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal);
c. Structurele exploitatieruimte: is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte er is om de eigen lasten te kunnen dragen.

Begroting 2020 Kengetallen		Verloop van de kengetallen %					
		rekening 2018	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023
		Ratio	Ratio	Ratio	Ratio	Ratio	Ratio
A	Netto schuldquote	-10,29	1,35	3,81	3,00	1,72	0,04
B	Solvabiliteitsrisico	38,65	11,10	6,96	6,96	6,96	6,96
C	Structurele exploitatieruimte	16,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Netto schuldquote

Hoe lager het percentage, hoe beter. Met een netto schuldquote <90% valt de OD NHN dan ook in de minst risicovolle categorie. In deze begroting zijn de financiële middelen bijna gelijk aan de schulden.

Solvabiliteitsratio

Hoe hoger dit percentage, hoe beter. Een hoog ratio betekend dat de organisatie relatief veel eigen vermogen heeft en goed in staat is om aan de financiële verplichtingen te voldoen. Met een percentage onder de 20% valt de OD NHN in de meest risicovolle categorie. In deze begroting is rekening gehouden met een algemene reserve van maximaal 2,5% van de exploitatielasten en de bestemmingsreserve Impuls cultuur- & mensontwikkeling. Deze reservepositie is relatief laag t.o.v. de financiële verplichtingen.

Structurele exploitatieruimte

Hoe hoger dit percentage, hoe beter. Een percentage van 0% valt in de categorie neutraal is. De OD heeft voldoende structurele baten om de structurele lasten te dekken.

4.2 Financiering

Deze paragraaf moet volgens artikel 13 van de BBV in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille bevatten en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Marktontwikkeling en rentevisie

De OD NHN heeft een rekening-courantfaciliteit bij de BNG, ter grootte van € 500.000. In 2018 is hier geen gebruik van gemaakt. Op dit moment is er geen financieringsbehoefte anders dan de vooruit ontvangen Lumpsumbijdrage van de deelnemers. Tevens wordt er geen rente toegerekend aan binnen de begroting.

Renteschema 2019

Conform de wettelijke bepalingen, die in het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV zijn opgenomen inzake rente, wordt in onderstaand overzicht inzicht gegeven in de rentebaten en -lasten.
De OD NHN heeft geen kortlopende financiering.

	Renteschema 2019:						
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering					€	0
b.	De externe rentebaten (idem)				-/-	€	0
	Saldo rentelasten en rentebaten					€	0
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	€	0			
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	€	0			
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+	€	0			
						€	0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente				+/+	€	0
d1.	Rente over eigen vermogen				+/+	€	0
d2.	Rente over voorzieningen				+/+	€	0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente					€	0
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)				-/-	€	
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury					€	0

Risicobeheer

Risicobeheer geeft een inschatting van de financieringsrisico's die de OD NHN kan lopen. Onder risico's worden verstaan koers- en valutarisico's en de risico's ten aanzien van de rente. De OD NHN heeft geen financiële producten met een koersrisico en bezit geen vreemde valuta. Daardoor is er geen sprake van koers- en valutarisico's.

Renterisicobeheer

Het renterisicobeheer is het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de rentelasten van het vreemd vermogen hoger en/of de renteopbrengsten van uitgezette geldmiddelen lager worden dan geraamd. De Wet Fido hanteert hiervoor de renterisiconorm en de kasgeldlimiet. De wet normeert via percentages het maximale risico dat mag worden gelopen op de vaste (renterisiconorm) en de netto vlottende schuld (kasgeldlimiet). De OD NHN heeft momenteel geen leningen.

De renterisiconorm heeft tot doel het renterisico op langlopende schulden te beperken. De renterisiconorm houdt in dat de aflossingen en renteherzieningen van de bestaande geldleningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal, zijnde de totale lasten.

Renterisiconorm	
Begrotingstotaal	€ 19.224.348
Renterisiconorm	€ 3.844.870
Aflossing en renteherziening	€ 0
Ruimte	€ 3.844.870

De kasgeldlimiet heeft tot doel het renterisico op de netto vlottende schuld (vlottende korte schuld minus vlottende middelen) te beperken. De kasgeldlimiet bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal. De netto vlottende schuld mag deze norm niet overschrijden.

Kasgeldlimiet		
1	Begrotingstotaal	€ 19.224.348
2	Toegestane kasgeldlimiet (8,2% van (1))	€ 1.576.397
3	Vlottende korte schulden	€ 4.200.000
4	Vlottende middelen	€ 4.542.905

Toets kasgeldlimiet		
5	Totaal netto-vlottende schuld (3-4)	-€ 342.905
	Toegestane kasgeldlimiet (2)	€ 1.576.397
	Ruimte (+) Overschrijding (-) = (2) – (5)	**€ 1.919.301**

4.3 Bedrijfsvoering

Automatisering

Op 8 maart 2018 heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met het masterplan ICT. Ook 2020 staat in het teken staan van de uitvoering van dit masterplan. In 2020 stapt de OD NHN over naar een nieuwe technische infrastructuur, neemt het een nieuw zaak- en VTH-systeem in gebruik ter ondersteuning van de primaire taken en treft het voorbereidingen op de Omgevingswet.

Financiën

Met de doorontwikkeling van planning & control in 2020, zoals beschreven in het masterplan financiën, wordt beoogd een belangrijke ondersteunende bijdrage te leveren aan een doelmatige, efficiënte en rechtmatige besteding van middelen en inzet van capaciteit door het bestuur, management en medewerkers van de OD NHN. Het Masterplan ICT zal hier zeker invloed op hebben. Met behulp van uitbereidingen van Afas en Qlickview hebben de managers direct beschikking over hun benodigde gegevens.

De secretaris-directeur is gevraagd om medio 2019 met inhoudelijke en procedurele voorstellen voor de inrichting van de proef met betrekking tot mogelijke toekomstige financieringsvormen te komen. Over de inrichting van de proefperiode – en de daarop volgende keuze voor een nieuwe financieringsvorm – vindt dan ook eerst besluitvorming in het AB plaats.

Personeel

Het streven is erop gericht het morgen nog beter te doen dan vandaag.

Vanaf juni 2017 is er een professionaliseringsslag ingezet binnen het HRM-beleid. Het doel is om toekomstgericht te ontwikkelen en te komen tot een duurzame versterking van de positie van HR binnen de organisatie. De dienstverlening naar de organisatie staat hierbij centraal. HR zet in op vooruitgang en voelt zich verbonden met de organisatiedoelstellingen en verbind haar beleid met de andere bedrijfsvoeringconcepten, in een zogenaamde verbredingsslag.

Haar speerpunten liggen op het Strategische Personeelsbeleid en een toekomstgericht formatiebeleid. Dit zal terug te vinden zijn in het continue verjongen van de organisatie, door middel van traineeships. Tevens zet HR zich in voor een gedegen seniorenbeleid. Het mentorschap en het generatiepact maken daar onderdeel van uit.

FINANCIËLE BEGROTING

Financiële begroting

5.1 Uitgangspunten financiële begroting

De belangrijkste kaders voor de begroting 2020 zijn opgenomen in:

- Besluit Begroting en Verantwoording
- Uitgangspunten ten aanzien van Gemeenschappelijke Regelingen Noord-Holland Noord
- Bedrijfsplan OD NHN
- Kaderbrief 2020

De voornaamste uitwerkingen hiervan in 2020 zijn:

- Het vernieuwde BBV verplicht de OD NHN vanaf 2018, de overhead (definitie BBV) apart inzichtelijk te maken in de begroting.
- De OD NHN kent vanaf 2018 drie programma's, te weten:
- Milieutaken
- VTH-plustaken
- Overhead
- In de vergadering van de Dagelijks Bestuur van 6 maart 2019 is besloten, naar aanleiding van de zienswijzen van de gemeenten en provincie, tot een indexatiepercentage voor 2020 t.o.v. 2019 van 2,92% voor zowel milieu en 2,86%s VTH plus taken.
- De begroting 2020 is, met uitzondering van de risicoparagraaf, uitgegaan van een storting van het resultaat en de onttrekking uit de algemene reserve van de werkelijke overschrijding op 31 december 2020.

5.2 Overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten 2020	BATEN	LASTEN	SALDO
Programma 1 Milieutaken	7.919.920	7.919.920	0
Programma 2 VTH plustaken	4.300.166	4.300.166	0
Programma 3 Overhead OD NHN *	6.830.262	6.897.439	-67.177
Onvoorzien Milieutaken	0	54.830	-54.830
Onvoorzien VTH plustaken	0	51.993	-51.993
Rente	0	0	0
Vennootschapsbelasting (vrijgesteld)	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0
Saldo van baten en lasten	**19.050.348**	**19.224.348**	**-174.000**
Toevoegingen en onttrekking aan de reserves per programma:	*Toevoeging*	*Onttrekking*	
Onttrekking reserve Omgevingswet		174.000	***174.000***
Resultaat	**19.050.348**	**19.050.348**	**0**

Toelichting op het overzicht van baten en lasten:
In de programma's 1 Milieutaken en 2 VTH plustaken (primaire processen) worden alle directe productiekosten toegerekend. Conform het besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten wordt vanaf het begrotingsjaar 2018 een apart Programma Overhead opgenomen in de begroting. Hierin is het totaal van overhead van de OD organisatie opgenomen.

5.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

	Rekening 2018			begroting 2019			Begroting 2020		
	BATEN	LASTEN	SALDO	BATEN	LASTEN	SALDO	BATEN	LASTEN	SALDO
Programma 1 Milieutaken	976.640	7.600.667	-6.624.026	7.398.268	7.398.268	0	7.919.920	7.919.920	0
Programma 2 VTH plustaken	233.839	3.673.508	-3.439.670	4.200.328	4.200.328	0	4.300.166	4.300.166	0
Programma 3 Overhead RUD NHN	17.627.301	6.602.431	11.024.871	7.146.360	7.038.537	107.823	6.830.262	6.897.439	-67.177
Onvoorzien Milieutaken				0	54.830	-54.830	0	54.830	-54.830
Onvoorzien VTH plustaken				0	51.993	-51.993	0	51.993	-51.993
Rente					1.000	-1.000			
Vennootschapsbelasting (vrijgesteld)									
Algemene dekkingsmiddelen									
Saldo van baten en lasten	**18.837.781**	**17.876.606**	**961.175**	**18.744.956**	**18.744.956**	**0**	**19.050.348**	**19.224.348**	**-174.000**
Mutaties in reserves	403.960	0	403.960					174.000	174.000
Resultaat	**18.837.781**	**17.876.606**	**1.365.135**	**18.744.956**	**18.744.956**	**0**	**19.050.348**	**19.050.348**	**0**

Overzicht van incidentele baten en lasten

		2020		2021		2022		2023	
Omschrijving incidentele posten	**Prog**	**baten**	**lasten**	**baten**	**lasten**	**baten**	**lasten**	**baten**	**lasten**
Masterplan ICT	3	€427.156	€427.156	€354.116	€354.116	€243.708	€243.708		
Omgevingswet	3	€174.000	€174.000						

Overzicht per taakveld

Vernieuwing BBV en vertaling bijdrage naar taakvelden:
Conform de Vernieuwing BBV moet de OD NHN de bijdrage van de deelnemers onderverdelen in taakvelden. In onderstaand tabel wordt de bijdrage naar taakvelden verdeeld.

Overzicht lasten per Taakveld	Bijdrage	Taakvelden
Programma 1 Milieutaken	€ 7.919.920	7.4 Milieubeheer
Programma 2 VTH plustaken	€ 426.690	7.4 Milieubeheer
Programma 2 VTH plustaken	€ 2.119.839	7.4 Milieubeheer
Programma 2 VTH plustaken	€ 1.753.637	7.4 Milieubeheer
Programma 3 Overhead OD NHN	€ 6.897.439	0.4 Overhead
Onvoorzien Milieutaken	€ 54.830	0.8 Overige baten en lasten
Onvoorzien VTH plustaken	€ 51.993	0.8 Overige baten en lasten
Rente	€ 0	0.5 Treasury
Saldo van baten en lasten	**€ 19.224.348**	

5.4 Uiteenzetting van de financiële positie

Geprognosticeerde (meerjaren-)balans

Conform de wijzigingen in het BBV is een geprognosticeerde (meerjaren-) balans in de begroting opgenomen. De OD NHN houdt in dit overzicht er rekening mee dat er een storting van het resultaat 2018 heeft plaats gevonden, er geen resultaat wordt gerealiseerd in 2019, dat de onderhanden positie gelijk blijft en de overschrijding door de trainees wordt onttrokken uit de algemene reserve.

ACTIVA	01-01-2020	31-12-2020
Vaste activa		
Materiële vaste activa	€ 445.348	€ 523.783
Financiële vaste activa	€ 0	€ 0
Totaal vaste activa	**€ 445.348**	**€ 523.783**
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	€ 4.212.905	€ 3.660.470
Overlopende activa	€ 80.000	€ 80.000
Liquide middelen	€ 250.000	€ 250.000
Totaal vlottende activa	**€ 4.542.905**	**€ 3.990.470**
Totaal generaal	**€ 4.988.253**	**€ 4.514.253**
PASSIVA	**01-01-2020**	**31-12-2020**
Vaste passiva		
- Algemene reserve	€ 301.764	€ 1.764
- Bestemmingsreserve	€ 486.489	€ 312.489
Eigen vermogen	€ 788.253	€ 314.253
Totaal vaste passiva	**€ 788.253**	**€ 314.253**
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	€ 900.000	€ 900.000
Overlopende passiva	€ 3.300.000	€ 3.300.000
Totaal vlottende passiva	**€ 4.200.000**	**€ 4.200.000**
Totaal generaal	**€ 4.988.253**	**€ 4.514.253**

EMU Saldo

Het EMU-saldo geldt binnen de Europese Unie als een indicator om de gezondheid van de overheidsfinanciën te kunnen bepalen. Dit cijfer geeft aan of een overheid een overschot of een tekort heeft. Gemeenten en gemeenschappelijke regelingen moeten dit cijfer in hun begroting opnemen omdat het Rijk een verplichting heeft naar Europa. Volgens de regels van de EMU zoals vastgelegd in het Verdrag van Maastricht, mag het vorderingentekort niet hoger zijn dan 3% van het bruto binnenlands product. Hiermee wil men de economische sterkte van de eurolanden behouden.

nr.	EMU saldo	2019	2020	2021
1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (negatief expl.saldo is negatief bedrag)	€ 0	-€ 174.000	€ 0
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	€ 290.361	€ 136.011	€ 178.974
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	€ 0	€ 0	€ 0
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	€ 428.989	€ 238.001	€ 234.001
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	€ 0	€ 0	€ 0
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	€ 0	€ 0	€ 0
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	€ 0	€ 0	€ 0
8	Baten bouwgrondexploitatie:	€ 0	€ 0	€ 0
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	€ 0	€ 0	€ 0
10	Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	€ 0	€ 0	€ 0
11	Verkoop van effecten:			
	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee
	Berekend EMU-saldo (+1+2+3-4+5+6-7+8-9-10-11)	**€ -138.628**	**-€ 275.991**	**-€ 55.028**

Investeringsoverzicht

Omschrijving	Investering 2020	Investering 2021	Investering 2022	Investering 2023
Investeringen Milieutaken				
Voorzieningen meubilair en inrichting				
Bureaustoelen	€ 16.000	€ 16.000	€ 16.000	€ 16.000
ICT-voorzieningen				
Beeldschermen + kabels	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000
Laptops inclusief docking	€ 73.333	€ 73.333	€ 73.333	€ 73.333
Iphones	€ 39.111	€ 39.111	€ 39.111	€ 39.111
Ipads	€ 15.556	€ 15.556	€ 15.556	€ 15.556
Overig				
Meetapparatuur	€ 10.000	€ 6.000		
Totaal investeringen Milieutaken	**€ 162.000**	**€ 158.000**	**€ 152.000**	**€ 152.000**
Investeringen VTH plustakentaken				
Bureaustoelen	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000
Iphones	€ 19.556	€ 19.556	€ 19.556	€ 19.556
Automatisering	€ 48.445	€ 48.445	€ 48.445	€ 48.445
Totaal Investeringen VTH plustakentaken	**€ 238.001**	**€ 234.001**	**€ 228.001**	**€ 228.001**

Verloopoverzicht Reserves

In onderstaand verloopoverzicht zijn de standen ultimo 2019 opgenomen conform begroting met verwerking van het resultaat boekjaren 2018 (hierover moet nog besluitvorming plaatsvinden door het Algemeen Bestuur van de OD NHN):

Reserves (per 31-12)	2018	mutaties	2019	2020	2021	2022	2023
Algemene Reserve	€ 201.582	€ 100.182*	€ 301.764	€ 1.764	€ 1.764	€ 1.764	€ 1.764
Bestemmingsreserve impulsbudget cultuur-mensontw.	€ 165.800	-€ 165.800	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Bestemmingsreserve Masterplan ICT	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Bestemmingsreserve Omgevingswet	€ 549.652	-€ 375.652	€ 174.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Bestemmingsreserve VTH plus	€ 312.489	€ 0	€ 312.489	€ 312.489	€ 312.489	€ 312.489	€ 312.489
Totaal Reserves	**€1.229.523**	**-€ 441.270**	**€788.253**	**€314.253**	**€314.253**	**€314.253**	**€314.253**

* Storting van het resultaat 2018. Besluitvorming hierover zal nog plaats moeten vinden.

Toelichting op de (bestemmings-) reserves:

Algemene Reserve:

Doel : Deze reserve vormt het weerstandsvermogen (de buffer voor het opvangen van risico's en incidentele tegenvallers waarvoor geen bestemmingsreserves of voorzieningen bestaan) om mogelijke toekomstige financiële tegenvallers incidenteel op te vangen zonder dat de continuïteit van de uitvoering van de taken in gevaar komt.

Toelichting : Het bedrag van € 301.764 (2,5% van het exploitatiesaldo van 2018), is opgebouwd uit het balanssaldo ultimo 2018 + een gedeelte van het resultaat 2018 (besluitvorming moet nog plaatsvinden).

Onttrekking : In dit verloopoverzicht is uitgegaan van de storting van het resultaat 2018 en de onttrekking voor het in de kadernota opgenomen risico m.b.t. de trainees.

Bestemmingsreserve Impuls cultuur- & mensontwikkeling:

Doel : Deze intensivering die is opgenomen als onderdeel van het bedrijfsplan is noodzakelijk gezien het invoeren van Het Nieuwe Werken, het overbruggen van de geconstateerde cultuurverschillen, invoeren van digitaal handhaven, opleiding van BOA-kennis, coaching en om- en bijscholing.

Storting : Conform het bedrijfsplan bij de oprichting OD NHN.

Toelichting : Vanaf 2019 zullen er onttrekking plaats vinden uit deze reserve voor de gevolgen van de strategische personeelsplanning.

Bestemmingsreserve Masterplan ICT:

Doel : Het Masterplan ICT is geschreven vanaf 2017 en de extra middelen zijn nodig vanaf 2018. Het besluit omtrent het masterplan heeft later plaats gevonden dan oorspronkelijk gepland. Bij de start van het masterplan is inzichtelijk gemaakt wat er voor acties moeten plaats vinden en de daarbij behorende financiële consequenties. Het tijdpad wanneer deze kosten werkelijk zullen worden gemaakt is niet met zekerheid te zeggen, zeker nu de uitvoering iets vertraagd is in verband met de besluitvorming. Om de beschikbaar gestelde gelden voor het Masterplan ICT die door mogelijke vertraging niet in het betreffende jaar kunnen worden uitgegeven buiten het rekeningresultaat te houden wordt voorgesteld om een bestemmingsreserve Masterplan ICT te vormen. In deze bestemmingsreserve worden de exploitatieoverschotten en exploitatietekorten die door verschuiving in de tijd ontstaan per jaar verrekend.

Storting : Via resultaatbestemming c.q. begrotingswijziging conform exploitatieresultaat.

Bestemmingsreserve Omgevingswet:

Doel : Vanaf 2021 zal de OD NHN voor de deelnemende gemeenten en provincie taken uitvoeren vanuit de Omgevingswet. Voor de jaren 2018, 2019 en 2020 is het noodzakelijk om de benodigde ontwikkelingsstappen te nemen en de medewerkers op te leiden. De komst van de ingrijpende Omgevingswet is een externe factor waarvoor de OD NHN in basis geen financiering heeft opgenomen in de reguliere begroting.

Storting : Conform de 2de begrotingswijziging 2018.

Onttrekking : De werkelijke gemaakt kosten m.b.t. de Omgevingswet na instelling bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve VTH plustaken:

Doel : Dekken kosten in het kader van nog te verrichten werkzaamheden VTH-plustaken.
Als gevolg van het opstarten van werkzaamheden in een nieuwe organisatie is een deel van de geplande werkzaamheden niet uitgevoerd in 2016. Het betreffen in alle gevallen werkzaamheden die nog moeten worden uitgevoerd, namelijk ten behoeve van het realiseren van productie- en efficiencydoelstellingen.(AB besluit d.d. 14-12-2016)

Storting : Exploitatie VTH-plustaken

Termijn : Tot anders besloten

5.5 Meerjarenraming 2020-2023

Geprognosticeerde begin- en eindbalans voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar:

ACTIVA	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
Vaste activa				
Materiële vaste activa	€ 523.783	€ 561.921	€ 564.901	€ 517.007
Financiële vaste activa	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal vaste activa	**€ 523.783**	**€ 561.921**	**€ 564.901**	**€ 517.007**
Vlottende activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	€ 3.660.470	€ 3.622.332	€ 3.619.352	€ 3.667.246
Overlopende activa	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000
Liquide middelen	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000
Totaal vlottende activa	**€ 3.990.470**	**€ 3.952.332**	**€ 3.949.352**	**€ 3.997.246**
Totaal generaal	**€ 4.514.253**	**€ 4.514.253**	**€ 4.514.253**	**€ 4.514.253**

PASSIVA	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
Vaste passiva				
- Algemene reserve	€ 1.764	€ 1.764	€ 1.764	€ 1.764
- Bestemmingsreserve	€ 312.489	€ 312.489	€ 312.489	€ 312.489
Eigen vermogen	€ 314.253	€ 314.253	€ 314.253	€ 314.253
Totaal vaste passiva	**€ 314.253**	**€ 314.253**	**€ 314.253**	**€ 314.253**
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	€ 900.000	€ 900.000	€ 900.000	€ 900.000
Overlopende passiva	€ 3.300.000	€ 3.300.000	€ 3.300.000	€ 3.300.000
Totaal vlottende passiva	**€ 4.200.000**	**€ 4.200.000**	**€ 4.200.000**	**€ 4.200.000**
Totaal generaal	**€ 4.514.253**	**€ 4.514.253**	**€ 4.514.253**	**€ 4.514.253**

Overzicht van baten en lasten met de drie jaren volgend op het begrotingsjaar:

Meerjarenraming 2020-2023	BATEN 2020	LASTEN 2020	SALDO 2020	BATEN 2021	LASTEN 2021	SALDO 2021
Programma 1 Milieutaken	7.919.920	7.919.920	0	7.719.920	7.719.920	0
Programma 2 VTH plustaken	4.300.166	4.300.166	0	4.300.166	4.300.166	0
Programma 3 Overhead OD NHN *	6.830.262	6.897.439	-67.177	6.757.221	6.650.398	106.823
Onvoorzien Milieutaken	0	54.830	-54.830		54.830	-54.830
Onvoorzien VTH plustaken	0	51.993	-51.993		51.993	-51.993
Rente	0	0	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting (vrijgesteld)	0	0	0	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	**19.050.348**	**19.224.348**	**-174.000**	**18.777.307**	**18.777.307**	**0**
Toevoegingen en onttrekking aan de reserves per programma:	*Toevoeging*	*Onttrekking*		*Toevoeging*	*Onttrekking*	
Onttrekking reserve Omgevingswet		174.000	174.000			
Resultaat	**19.050.348**	**19.050.348**	**0**	**18.777.307**	**18.777.307**	**0**

Meerjarenraming 2019-2022	BATEN 2022	LASTEN 2022	SALDO 2022	BATEN 2023	LASTEN 2023	SALDO 2023
Programma 1 Milieutaken	7.319.920	7.319.920	0	7.319.920	7.319.920	0
Programma 2 VTH plustaken	4.300.166	4.300.166	0	4.300.166	4.300.166	0
Programma 3 Overhead OD NHN *	6.646.813	6.539.990	106.823	6.403.107	6.296.284	106.823
Onvoorzien Milieutaken		54.830	-54.830		54.830	-54.830
Onvoorzien VTH plustaken		51.993	-51.993		51.993	-51.993
Rente	0	0	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting (vrijgesteld)	0	0	0	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	**18.266.899**	**18.266.899**	**0**	**18.023.193**	**18.023.193**	**0**
Toevoegingen en onttrekking aan de reserves per programma:	*Toevoeging*	*Onttrekking*		*Toevoeging*	*Onttrekking*	
Niet van toepassing						
Resultaat	**18.266.899**	**18.266.899**	**0**	**18.023.193**	**18.023.193**	**0**

EMU-saldo voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar:

nr.	EMU saldo	2021	2022	2023
1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (negatief expl.saldo is negatief bedrag)	€ 0	€ 0	€ 0
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	€ 178.974	€ 207.466	€ 252.339
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	€ 0	€ 0	€ 0
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	€ 234.001	€ 228.001	€ 228.001
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	€ 0	€ 0	€ 0
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	€ 0	€ 0	€ 0
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	€ 0	€ 0	€ 0
8	Baten bouwgrondexploitatie:	€ 0	€ 0	€ 0
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	€ 0	€ 0	€ 0
10	Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	€ 0	€ 0	€ 0
11	Verkoop van effecten:			
	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee
	Berekend EMU-saldo (+1+2+3-4+5+6-7+8-9-10-11)	**-€ 55.028**	**-€ 20.536**	**€ 24.338**

Lijst van gebruikte afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
DB	Dagelijks Bestuur
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
CAP	Collectieve Arbeidsvoorwaardenregeling Provincies
CAR	Collectieve Arbeidsvoorwaardenregeling
UWO	Uitwerkingsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
EED	Energie Efficiency Directive
Fte	Fulltime-equivalent
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IVA	Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsgeschikten
KWO	Koude-warmteopslag
MTO	Medewerker Tevredenheidsonderzoek
RI&E	Risico Inventarisatie en -Evaluatie
OD	Omgevingsdienst
Vpb	Vennootschapsbelasting
VTH	Vergunningen, Toezicht en Handhaving
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
Whvbz	Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden
WIA	Wet werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen
WNT	Wet Normering Topinkomens

Colofon

Uitgave Regionale Uitvoeringsdienst Noord Holland Noord

Bezoekadres	:	Dampten 2 1624 NR Hoorn
Telefoon	:	088-10 21 300
Email	:	info@ODnhn.nl
Website	:	www.ODunhn.nl
Postadres	:	Postbus 2095 1620 EB Hoorn
Eindredactie	:	Team Bedrijfsvoering OD Noord Holland Noord
Datum	:	10 juli 2019

Jaarstukken 2018

Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord

Behandeld door het Dagelijks Bestuur: 10 april 2019
Vastgesteld door het Algemeen Bestuur: 10 juli 2019

Inhoudsopgave

Inleiding **3**
Leeswijzer **4**
Samenstelling van het bestuur **5**
Samenvatting financiële verantwoording **6**
Jaarverslag **8**
Programma 1 Milieutaken **9**
1.1 Algemene doelstellingen 9
1.2 Programmaplan Uitvoeringstaken 9
1.3 Wat hebben we bereikt? 9
1.3.1 Regulering 9
1.3.2 Specialisme en Advies 10
1.3.3 Toezicht en Handhaving 10
1.4 Wat heeft het gekost? 11
1.5 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB en onvoorzien 11
Programma 2 VTH plustaken **13**
2.1 Algemene doelstellingen 13
2.2 Wat hebben we bereikt? 13
2.2.1 VTH plustaak Wbb-vergunningverlening 13
2.2.2 VTH plustaak Regulering Groen 14
2.2.3 VTH plustaak Vergunningverlening (Whvbz) 14
2.2.4 VTH plustaak Toezicht & Handhaving 15
2.3 Wat heeft het gekost? 15
2.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB en onvoorzien 16
Paragrafen **17**
3.1 paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 17
3.2 Paragraaf Financiering 21
3.3 Paragraaf Bedrijfsvoering 22
Jaarrekening **25**
4.1 Balans per 31 december 2018 26
4.2 Toelichting op de balans 27
4.2.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 27
4.2.2 Vaste activa 27
4.2.3 Vlottende activa 28
4.2.4 Vaste passiva 30
4.2.5 Vlottende passiva 32
4.3 Overzicht van baten en lasten 34
4.4 Toelichting op het overzicht baten en lasten 34
4.4.1 Overzicht incidentele lasten en baten 35
4.4.2 Overzicht per taakveld 35
4.5 Wet normeringbezoldiging topfunctionarissen 35
4.6 Wet op de vennootschapsbelasting 37
4.7 EMU-saldo 37
Controleverklaring **39**
Bijlagen **40**
Bijlage 1 Investeringsoverzicht 40
Bijlage 2 Stemverhoudingen 41
Bijlage 3 Productieaantallen Milieutaken 42
Bijlage 4 Productieaantallen VTH plustaken 44
Lijst van gebruikte afkortingen 48

Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken 2018 van de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD NHN), bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening 2018. Met deze stukken legt RUD NHN verantwoording af aan haar deelnemende gemeenten en de provincie Noord-Holland.

Budgetcyclus 2018

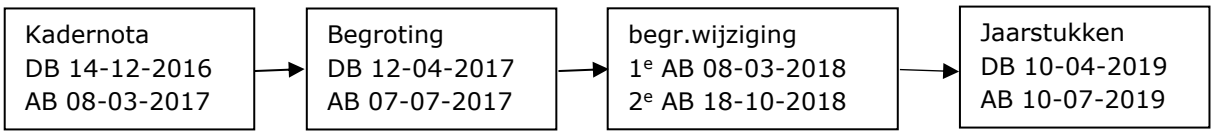

Resultaat Milieutaken

Het totaalresultaat van de RUD NHN bedraagt €1.365.135, te verdelen in het deel Milieutaken €953.115 en VTH plustaken €412.020. Dit resultaat geeft een vertekend beeld, door de vertraging in het Masterplan ICT en de bijbehorende aanbestedingen worden de uitgaven die geraamd zijn voor 2018 deels gedaan in 2019. Hiervoor is besloten in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 11 juli 2018 om een reserve Masterplan ICT te vullen met het exploitatiesaldo (€953.615).

Het resultaat voor het deel Milieutaken is na storting van het exploitatieoverschot van het Masterplan ICT €242.647.

De RUD NHN heeft conform de vastgestelde beleidslijnen in Noord-Holland Noord ten aanzien van weerstandsvermogen de mogelijkheid om een algemene reserve van maximaal 2,5% van de exploitatielasten te vormen. De exploitatielasten zijn voor de milieutaken volgens de jaarrekening 2018 €12.070.564. Dit zou betekenen dat de Algemene reserve zou kunnen groeien met €100.182 tot €301.764.

Resultaat VTH plustaken

De taakstelling voor 2018 om de voorfinanciering van de transitiekosten terug te verdienen binnen drie jaar door het realiseren van synergie- en efficiencyvoordelen is gerealiseerd. Deze taakstellende bezuiniging was niet meer nodig. De lening voor de gemaakte transitiekosten is in 2018 terugbetaald. Het resultaat voor het deel VTH-plustaken is voor storting van het exploitatieoverschot van het Masterplan ICT €412.020 en na storting €168.873 (inclusief taakstellende bezuiniging € 153.311).

Realisatie van doelstellingen en ontwikkelingen

In algemene zin kan worden gesteld dat de organisatiecultuur drastisch is veranderd naar een open en positief kritische organisatie, waarin medewerkers graag willen werken, wat onder andere blijkt uit het feit dat reeds jarenlang openstaande vacatures bijna allemaal zijn ingevuld.

De bedrijfsvoering heeft een paar grote stappen vooruitgezet zoals het nieuwe functieboek, aanpassing van de substructuur, de voortzetting van de regeling generatiepact en de digitale communicatie is op niveau gebracht, waaronder nieuw intranet en narrow casting in het gebouw. Tevens zijn elf trainees een opleidingsperiode van anderhalf jaar aan het invullen.

Op andere terreinen worden eveneens belangrijke stappen gezet, waaronder het in voorbereiding zijnde asbestinventarisatietraject, dat ertoe zal leiden dat nog voor de zomervakantie 2019 alle asbestdaken in de regio in kaart zijn gebracht en de sanering zowel bestuurlijk als met de betrokken eigenaren meer dan nu onderwerp van gesprek kan worden.

Rob van Doorn
Directeur Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord

Leeswijzer

De RUD NHN voert in 2018 milieutaken uit voor 17 gemeenten en de provincie Noord Holland. De RUD NHN heeft in 2018 twee financieringsstromen, te weten de Milieutaken bij oprichting (2014) van de RUD NHN (deel 1) en de in 2016 overgekomen VTH plustaken van de provincie Noord-Holland Noord (deel 2). Het gevolg hiervan is dat in de jaarstukken een categorisering is aangebracht in zowel de programma- als in de financiële verantwoording. De financiële tabellen zijn zowel in totaal RUD NHN opgebouwd (**oranje**) als in de separate Milieutaken (**groen**) en VTH plustaken (**blauw**).

Alle bedragen in deze begroting zijn x € 1 weergegeven tenzij anders vermeld.

Allereerst volgt een samenvatting financiele verantwoording waarin op hoofdlijnen wordt ingegaan op het bereikte resultaat 2018 en inzicht wordt gegeven in taakstelling over de jaren heen. Daarna volgen de twee onderdelen JAARVERSLAG en JAARREKENING. In het jaarverslag wordt ingegaan op de Programmaverantwoording en de verplichte paragrafen. In het hoofdstuk Jaarrekening is de balans met toelichting en de overzichten van baten en lasten met de toelichtingen hierop opgenomen.

Voor de volledigheid is de controleverklaring van de externe accountant geïntegreerd in deze verantwoording.

In bijlage 1 vindt u het investeringsoverzicht en in bijlagen 2 en 3 zijn de productieaantallen per taak opgenomen.

De jaarstukken zijn met in achtneming van de regelgeving uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Samenstelling van het bestuur

De Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD NHN) is een professionele opdrachtnemer die op een efficiënte manier en volgens geldende kwaliteitsstandaarden uitvoering geeft aan de opgedragen taken op het gebied van de fysieke leefomgeving in Noord-Holland Noord. De deelnemende gemeenten zijn Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel en de provincie Noord-Holland. Het is een Gemeenschappelijke Regeling, waarbij sprake is van verlengd openbaar bestuur.

De Gemeenschappelijke Regeling kent een Algemeen Bestuur (AB) en een Dagelijks Bestuur (DB). Op 31 december 2018 is de samenstelling van het bestuur als volgt:

Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur bestaat uit de wethouders milieu van de aangesloten gemeenten en de gedeputeerde milieu van de provincie Noord-Holland:

Dhr. M.C. Uitdehaag	gemeente Texel (onafhankelijk voorzitter)
Dhr. C. Braak	gemeente Alkmaar
Mw. Y. Koster	gemeente Bergen
Dhr. F. Binnendijk	gemeente Castricum
Dhr. M. Wouters	gemeente Den Helder
Dhr. G. Besseling	gemeente Drechterland
Mw. E. Heutink	gemeente Enkhuizen
Dhr. J. Does	gemeente Heerhugowaard
Dhr. R. Opdam	gemeente Heiloo
Dhr. Th. Groot	gemeente Hollands Kroon
Dhr. S. Bashara	gemeente Hoorn
Mw. C. van de Pol	gemeente Koggenland
Dhr. A. Jongenelen	gemeente Langedijk
Mw. A. van Langen	gemeente Medemblik
Dhr. B. Beemster	gemeente Opmeer
Dhr. H. Heddes	gemeente Schagen
Dhr. B.S. Nootebos	gemeente Stede Broec
Dhr. E. Kooiman	gemeente Texel
Dhr. A. Tekin	provincie Noord-Holland

Dagelijks Bestuur

Dhr. M.C. Uitdehaag	gemeente Texel (onafhankelijk voorzitter)
Dhr. S. Bashara	gemeente Hoorn (plv. voorzitter)
Dhr. T.J.M. Groot	gemeente Hollands Kroon
Dhr. A. Jongenelen	gemeente Langedijk
Dhr. A. Tekin	provincie Noord-Holland
Dhr. P.R. van Doorn	directeur RUD NHN (secretaris)

Samenvatting financiële verantwoording

Deze paragraaf geeft in hoofdlijnen inzicht in het financieel resultaat over het boekjaar 2018. Het totaalresultaat van de RUD NHN bedraagt €1.365.135, te verdelen in het deel Milieutaken €953.115 en VTH plustaken €412.020 bijbehorende aanbestedingen worden de uitgaven die geraamd zijn voor 2018 gedaan in 2019. Hiervoor is besloten in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 11 juli 2018 om een reserve Masterplan ICT te vullen met het exploitatiesaldo (€953.615).

RUD NHN totaal	Realisatie 2017	Raming 2018 na 2de wijziging	Realisatie 2018
Baten	€ 18.562.207	€ 18.037.724	€ 18.837.781
Lasten	€ 17.176.230	€ 18.395.725	€ 17.876.606
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**€ 1.385.977**	**€ -358.001**	**€ 961.175**
Toevoegingen reserves:			
- Algemene Reserve	€ 162.606		€ -
- Algemene Reserve t.b.v. comp. deelnemers	€ 174.603		€ -
- Bestemmingsreserve VTH-Plustaken	€ 490.799	€ 153.311	
- Bestemmingsreserve Masterplan ICT	€ -	€ -	
Onttrekkingen reserves:			
- Bestemmingsreserve Omgevingswet		€ 157.700	€ 50.348
- Impuls cultuur & mensontwikkeling	€ -		
- Garantietoelage voormalig PNH personeel	€ 21.990	€ 21.990	€ 21.990
- Bestemmingsreserve VTH-Plustaken		€ 331.622	€ 331.622
- Resultaat 2017	€ 653.405	€ -	
Subtotaal reservemutaties	**€ -152.613**	**€ 358.001**	**€ 403.960**
Gerealiseerd resultaat	**€ 1.233.364**	**€ 0**	**€ 1.365.135**

Overzicht na storting van het exploitatiesaldo Masterplan ICT:

Milieutaken	Realisatie 2017	Raming 2018	Realisatie 2018
Baten	€ 13.202.254	€ 12.335.588	€ 12.951.341
Lasten	€ 12.225.370	€ 12.515.278	€ 12.070.564
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**€ 976.884**	**€ -179.690**	**€ 880.777**
Toevoegingen reserves:			
- Algemene Reserve	€ 162.606		
- Algemene Reserve t.b.v. comp. deelnemers	€ 174.603		
- Bestemmingsreserve Masterplan ICT	€ -		€ 710.468
Onttrekkingen reserves:			
- Bestemmingsreserve Omgevingswet	€ -	€ 157.700	€ 50.348
- Garantietoelage voormalig PNH personeel	€ 21.990	€ 21.990	€ 21.990
- Impuls cultuur & mensontwikkeling	€ -		
- Resultaat 2017	€ 162.606		
Subtotaal reservemutaties	**€ -152.613**	**€ 179.690**	**€ -638.130**
Gerealiseerd resultaat	**€ 824.271**	**€ -**	**€ 242.647**

VTH plus taken	Realisatie 2017	Raming 2018	Realisatie 2018
Baten	€ 5.359.953	€ 5.702.136	€ 5.886.440
Lasten	€ 4.950.860	€ 5.880.447	€ 5.806.042
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**€ 409.093**	**€ -178.311**	**€ 80.398**
Toevoeging reserves:			
- Bestemmingsreserve VTH-Plustaken	€ 490.799	€ 153.311	
- Bestemmingsreserve Masterplan ICT	€ -		€ 243.147
Onttrekkingen reserves:			
- Resultaat 2017	€ 490.799	€ -	
- Bestemmingsreserve VTH-Plustaken			
- Bestemmingsreserve VTH-Plustaken		€ 331.622	€ 331.622
Subtotaal reservemutaties	**€ -**	**€ 178.311**	**€ 88.475**
Gerealiseerd resultaat	**€ 409.093**	**€ -**	**€ 168.873**

Ontwikkeling van het resultaat Milieutaken

In 2018 is, naast de lumpsumbijdrage, voor ruim 1 miljoen aan extra inkomstens ontvangen. Dit zorgt voor extra druk binnen de organisatie door inzet van eigen medewerkers en inhuur, maar levert ook efficiencyvoordeel op. Het positieve saldo is deels ontstaan door de eenmalig overboeking van het overschot aan verlofuren van 2017 naar 2018. In 2018 had dit overschot door middel van inhuur moeten verdwijnen. Dit is niet geheel gelukt en dit budget valt vrij ten gunste van het resultaat. Eind 2018 zijn er, na goedkeuring van het DB, trainees bovenformatief geplaatst. Deze trainees zorgen er niet alleen voor dat de kennis binnen de organisatie blijft in een vergrijsde organisatie, maar zouden ook een bijdrage in 2019 kunnen leveren in de oplossing van het overschot aan verlofuren. In het voorstel met betrekking tot de resultaatbestemming 2018 zal geadviseerd worden om de algemene reserve aan te vullen tot het maximum van 2,5%, zodat de mogelijkheid bestaat om het verlofoverschot in combinatie met de trainees of inhuur op te lossen.

Het resultaat voor het deel Milieutaken is na storting van het exploitatieoverschot van het Masterplan ICT €242.647 (inclusief vrijval verlofoverschot €225.948).

Ontwikkeling van het resultaat VTH plustaken

De taakstelling voor 2018 om de voorfinanciering van de transitiekosten terug te verdienen binnen drie jaar door het realiseren van synergie- en efficiencyvoordelen is gerealiseerd (€153.311). Deze taakstellende bezuiniging was niet meer nodig. De lening voor de gemaakte transitiekosten is in 2018 terugbetaald. Het resultaat voor het deel VTH-plustaken is voor storting van het exploitatieoverschot van het Masterplan ICT €412.020 en na storting €168.873 (inclusief vrijval verlofoverschot € 76.714).

Jaarverslag

Programma 1 Milieutaken

1.1 Algemene doelstellingen

De belangrijkste algemene doelstellingen voor de RUD NHN zijn:

Pro actief informeren van bestuurders

a. Drie maal per jaar een bestuursrapportage, waarin het bestuur wordt geïnformeerd over ontwikkelingen, financiën, productie, personeelszaken en risicomanagement.
b. Tijdig toezenden van informatie voor de bestuursvergadering en in algemene zin geen na zendingen.

Periodiek informeren opdrachtgever

Diverse overlegmomenten met deelnemers gezamenlijk via OGON en één op één via accounthouder en milieucoördinator van deelnemer.

Uitvoeringskwaliteit op landelijk niveau

Voldoen aan kwaliteitscriteria 2.1

Uitvoeren jaarprogramma

Productie en prestaties over meerdere jaren binnen bandbreedte van 90%-110% van budget.

1.2 Programmaplan Uitvoeringstaken

De RUD NHN voert binnen het daartoe aangewezen werkgebied de overgedragen milieutaken uit. De RUD NHN is een regionale uitvoeringsdienst voor de uitvoering van de vergunningverlening, toezicht- en handhavingstaken gerelateerd aan diverse milieuwetten en de Wet natuurbescherming, zwemwater en verkeer/vaarwegen en aan aantal specialistische milieutaken als geluid, lucht, bodem en externe veiligheid.

De doelstelling van de RUD NHN is om bij de uitvoering van de genoemde taken te voldoen aan de landelijke kwaliteitscriteria, te zorgen voor specialismenvorming op inhoud en een bijdrage te leveren aan een constante en eenduidige taakuitvoering in de regio. Zo is er een regionale VTH-strategie ter vaststelling aangeboden aan de gemeenten en provincie.

1.3 Wat hebben we bereikt?

De bestuursrapportages zijn opgeleverd volgens de planning in juni en november. Deze jaarrapportage is de derde rapportage. In de Tertaalrapportages, die voor de individuele opdrachtgevers worden gemaakt, wordt specifieker in gegaan op de geleverde diensten en aansluitingen op de betreffende uitvoeringsprogramma's. in bijlage 2 zijn productieaantallen opgenomen.

1.3.1 Regulering

De RUD NHN draagt, nu en in de toekomst, door een adequate, professionele en transparante uitvoering van vergunningprocedures, bij aan een optimaal veilige, gezonde en duurzame leefomgeving.

Tabel 1.3.1 Prestatie-indicatoren Regulering

Doelstelling	Prestatie indicator	Behaald resultaat 2018
Tijdige en geïntegreerde vergunningen	Alle vergunningen worden tijdig afgehandeld.	voldoet
Voldoen aan inhoudelijke kwaliteit	90%-95% van de vergunningen is actueel en heeft geen inhoudelijke gebreken.	voldoet
Bestuurlijke sturing op strategie en afstemming op ruimtelijke mogelijkheden/ambities	Frequent overleg tussen bestuur, beleid en uitvoering.	voldoet

Uitvoeren afspraken opdrachtgevers	Opdrachtgevers en inrichtinghouders zijn tevreden over de dienstverlening.	voldoet

Toelichting afwijkingen:

Op 1 vergunning na, zijn de vergunningen tijdig afgehandeld. Het betrof een complexe situatie met vertraging vanuit het betreffende adviesbureau. De verleende vergunningen voldoen aan de criteria.

De vergunningen waartegen beroep is aangetekend, hebben stand gehouden bij de rechtbank c.q. Raad van State. Een vergunning (reguliere procedure) is vernietigd door de rechtbank. De aanvraag is echter direct na de uitspraak ingetrokken door de inrichtinghouder.

1.3.2 Specialisme en Advies

De RUD NHN heeft zich tot doel gesteld om adequaat en kwalitatief hoogstaand advies te verstrekken op het gebied van geluid, lucht, bodem, duurzaamheid, natuur, externe veiligheid, licht, geur en archeologie aan zowel de deelnemende gemeenten en de provincie als voor de eigen RUD-NHN processen. De gemeenten en de provincie worden hiermee in staat gesteld om de leefomgeving duurzaam te ontwikkelen, in te richten en te beheren. Genoemde specialismen en applicatie- en gegevensbeheer worden bovendien ingezet voor advisering aan de verschillende afdelingen bij provincie en gemeenten.

Tabel 1.3.2 Prestatie-indicatoren Specialisme en Advies

Doelstelling	Prestatie indicator	Behaald resultaat 2018
Verstrekken specialistische en juridische adviezen aan interne en externe opdrachtgevers.	Binnen afgesproken termijn leveren van advies en kwaliteitsniveau.	Voldoet
Administratief ondersteunen, beheren van gegevens en functioneel beheren van applicaties.	Effectieve en efficiënte uitvoering van taken door adequate ondersteuning bedrijfsvoering en informatiehuishouding.	Voldoet

Toelichting:
Ook in 2018 is het aantal opgestelde adviezen verder toegenomen (circa 12% ten opzichte van 2017). Volgens afspraak levert de RUD NHN binnen tien dagen advies. Er waren momenten dat door omstandigheden niet aan deze adviestermijn werd voldaan. Overschrijding van de adviestermijn heeft echter niet geleid tot overschrijding van de totale proceduretermijn.

1.3.3 Toezicht en Handhaving

De RUD NHN bereikt, met het toezicht dat zij uitvoert, bewustwording van de geldende regelgeving met als effect een verhoogde mate van naleving van die regelgeving en vermindering van het aantal incidenten, klachten en handhavingsverzoeken. De RUD NHN handhaaft, waar overtredingen plaatsvinden, op een open, eenduidige en voortvarende wijze en zorgt daarmee zowel voor een gevoel van veiligheid bij de burger en verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving als versterking van het vertrouwen in de overheid bij de uitvoering van haar taken.

Tabel 1.3.3 Prestatie-indicatoren Toezicht en Handhaving

Doelstelling	Prestatie indicator	Behaald resultaat 2018
Uitvoeren handhavingsprogramma	100% van het VTH-uitvoeringsprogramma wordt uitgevoerd.	Voldoet
Optimaal proces van toezicht en handhaving	Processen geharmoniseerd en 90% actief toezicht in het veld.	Voldoet
Verbeteren professionaliteit toezichthouders	Voldoen aan kwaliteitseisen.	Voldoet

Effectieve piketdienst	Snel en adequaat handelen buiten kantoortijden.	Voldoet
Optimale informatie-uitwisseling met handhavingspartners	Beschikbaarheid integrale informatie.	Voldoet

Toelichting:
De achterstanden VTH-uitvoeringsprogramma 2017 zijn in 2018 weggewerkt en het VTH-uitvoeringsprogramma 2018 is uitgevoerd. Enkele uitvoeringstaken van het programma zijn achtergebleven op de planning en voor andere taken zijn er meer werkzaamheden uitgevoerd dan gepland.

In 2018 zijn de verbetertrajecten klachtenafhandeling, horeca-geluid en evenementen en strafrecht gestart en zo goed als afgerond. De verbeterpunten zijn omschreven en doorgevoerd. Het proces strafrecht wordt begin 2019 geëvalueerd.

Naast diverse cursussen en opleidingen hebben alle toezichthouders, administratieve medewerkers, juristen en leidinggevende de cursus Landelijk Handhavings-strategie (LHS) gevolgd.

De RUD NHN is 24/7 voor calamiteiten bereikbaar via de meldkamer OOV en voor klachten via de boodschappendienst.

Er wordt samengewerkt met de diverse handhavingspartners en uitwisseling van gegevens vindt plaats.

1.4 Wat heeft het gekost?

Tabel 1.4.1: Baten en lasten

RUD Uitvoeringstaken	Realisatie 2017	Begroting na 2e wijziging 2018	Realisatie 2018
Totaal Baten	€ 13.202.254	€ 12.335.588	€ 12.951.341
Totaal Lasten	€ 12.225.370	€ 12.515.278	€ 12.070.564
Saldo baten en lasten voor reserve mutaties	**€ 976.884**	**- € 179.690**	**€ 880.777**
Mutaties reserves	- € 152.613	€ 179.690	€ 72.338
Resultaat	**€ 824.271**	**€ 0**	**€ 953.115**

1.5 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB en onvoorzien

Tabel 1.5.1: Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB en onvoorzien (volgens vernieuwde BBV)

2018	Baten	Lasten	Saldo
Programma 1 Milieutaken	€ 976.640	€ 7.600.667	- € 6.624.026
Algemene dekkingsmiddelen			
Overhead	€ 11.974.700	€ 4.469.897	€ 7.504.803
Heffing VPB (vrijgesteld)			
Bedrag onvoorzien			
Saldo van baten en lasten	**€ 12.951.341**	**€ 12.070.564**	**€ 880.777**
Mutaties in reserves	€ 72.338	€ -	€ 72.338
Resultaat	**€ 13.023.679**	**€ 12.070.564**	**€ 953.115**

De algemene dekkingsmiddelen betreffen inkomsten die vrij besteedbaar en daarmee bestuurlijk afweegbaar zijn. De besteding van deze inkomsten is niet gerelateerd aan een vooraf bepaald doel (programma). Binnen de RUD NHN zijn de middelen die beschikbaar gesteld worden door de deelnemende gemeenten aan de betreffende programma's gekoppeld.

Tabel 1.5.2: Overhead per discipline

	RUD NHN Overhead lasten per discipline	Rekening 2018	% t.o.v. de totale begrote lasten
1	Personele overhead	€ 3.048.154	68,19%
2	Informatievoorziening en automatisering	€ 705.647	15,79%
3	Facilitaire zaken en huisvesting	€ 716.096	16,02%
4	Rente		0,00%
		€ 4.469.897	**100,00%**

Programma 2 VTH plustaken

2.1 Algemene doelstellingen

Per 1 januari 2016 worden voor de provincie Noord-Holland (op basis van een gefaseerde overdracht) de zogenaamde 'provinciale plustaken' uitgevoerd. Hieronder vallen vergunningverlening bodem voor de eigen regio en de vergunningverlening en handhaving op het gebied van verkeer/vaarwegen en zwemwaterlocaties. Tezamen met de "Nalevingsstrategie omgevingsrecht voor de periode 2014-2017" en het sectorale beleid (zoals beleidsnota's, milieubeleidsplan en watervisie) vormt het Handhavingsuitvoeringsprogramma provinciale plustaken 2016-2018 het beleidsmatige kader voor de uitvoering van de plustaken. In de nalevingsstrategie is de strategie en werkwijze vastgelegd voor de provinciale handhavingstaken. Deze strategie geldt voor alle beleidsterreinen waar de provincie bevoegd is tot handhaving en dus ook voor de provinciale plustaken in het HUP.

Per 1 juli 2016 worden de Wet natuurbeschermingstaken (Flora/Faunawet, Natuurbeschermingswet, Boswet en Natuurschoonwet) voor de gehele provincie uitgevoerd. De minister van Economische Zaken, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) is bevoegd voor de Boswet en RVO van het ministerie ontvangt de kapmeldingen. Deze worden doorgestuurd naar onze provincie voor beoordeling en handhaving. De provincie kan aan RVO vragen een kapverbod op te leggen.

Per 1 januari 2017 gaan de Flora/Faunawet, de Natuurbeschermingswet en de Boswet op in de Wet natuurbescherming (Wnb). Dit heeft gevolgen voor de taakuitvoering van de RUD NHN omdat ook taken vanuit het Rijk (art 75a Boswet) overgedragen worden aan de Provincie en van daaruit aan de RUD NHN.

2.2 Wat hebben we bereikt?

Vergunningaanvragen moeten binnen de (wettelijke) termijnen worden afgehandeld, ontheffingsaanvragen en meldingen moeten worden beoordeeld op juistheid en volledigheid. Dit geldt voor zowel de groentaken, de Wet bodembescherming als voor zwemwater (Vhwbz).

2.2.1 VTH plustaak Wbb-vergunningverlening

Met het reinigen van de verontreinigde ondergrond (bodem en grondwater) worden duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit gecreëerd. Het gaat hierbij om het voorkomen van nieuwe bodem- en grondwaterverontreinigingen en het saneren en/of beheren van de verontreinigde ondergrond (bodem en grondwater): lokale verontreiniging, grondwaterpluimen, gebiedsgericht grondwaterbeheer. De ambitie is een duurzame bodemkwaliteit in Noord-Holland waarbij zich geen risico's voordoen voor mens en milieu en geen gebruiksbeperkingen gelden. Het doel is dat alle spoedlocaties met onaanvaardbare verspreidings- of ecologische risico's per 2020 gesaneerd zijn dan wel dat de risico's worden beheerst. Daarnaast zet de provincie sterk in op het gebiedsgericht beheren van grondwaterverontreinigingen.

Tabel 2.2.1: Prestatie-indicatoren VTH plustaak Wbb-vergunningverlening

Doelstelling	Prestatie indicator	Behaald resultaat 2018
Ontheffingen en vergunningen	Vergunningen en besluiten worden tijdig afgegeven en genomen conform de wettelijk geldende termijnen (100%).	Voldoet
	Zeker 95% van de vergunningen en besluiten die worden afgegeven worden niet vernietigd in een juridische procedure, tenzij sprake is van een experimenteer-situatie waarin het risico wordt genomen dat een vergunning wordt vernietigd.	Voldoet

Toelichting: Er zijn geen bezwaar- en beroepszaken geweest.

2.2.2 VTH plustaak Regulering Groen

Door het op een adequate, professionele en transparante wijze uitvoeren van het vergunningenproces van de Wet natuurbescherming dragen wij bij aan:
a. het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
b. het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies, en
c. het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

Tabel 2.2.2: Prestatie-indicatoren VTH plustaak Regulering Groen

Doelstelling	Prestatie indicator	Behaald resultaat 2018
Tijdige ontheffingen en vergunningen	Vergunning en ontheffingen worden afgegeven en genomen conform de wettelijk geldende termijnen.	Voldoet voor 94%
Juridisch houdbare vergunningen en ontheffingen	Zeker 95% van de vergunningen en besluiten die worden afgegeven worden niet vernietigd in een juridische procedure, tenzij sprake is van een experimenteersituatie waarin het risico wordt genomen dat een vergunning wordt vernietigd.	Voldoet
Verstrekken van adviezen op het gebied van de Wet natuurbescherming aan de opdrachtgever Provincie Noord-Holland	Binnen afgesproken termijn leveren van kwalitatief goed advies	voldoet
Bestuurlijke afstemming	Frequent overleg tussen bestuur, beleid en uitvoering over risico en aandachtdossiers	voldoet

Toelichting:
Een aantal vergunningen in het kader van de PAS zijn buiten de wettelijke termijnen afgegeven, omdat het rekenprogramma AERIUS een periode van enkele weken op slot is geweest. Daarnaast is een aantal besluiten te laat afgegeven omdat er meerdere malen om aanvullende informatie is gevraagd. Dit is echter altijd in samenspraak geweest met de aanvrager. Geen van de te laat afgegeven besluiten hebben geleid tot juridische procedures op dit punt.

2.2.3 VTH plustaak Vergunningverlening (Whvbz)

We willen bereiken dat de zwem en Badinrichtingen een veilige en hygiënische omgevingen zijn voor alle gebruikers van deze inrichtingen.

Tabel 2.2.3*:* Prestatie-indicatoren VTH plustaak Vergunningverlening (Whvbz)

Doelstelling		Behaald resultaat 2018
Beoordelen meldingen Whvbz		voldoet
Afhandeling aangevraagde ontheffingen op het gebied van de Whvbz.		voldoet

Toelichting:
Er zijn 14 meldingen afgehandeld. Dit zijn twee meldingen meer dan geprognotiseerd voor 2018
Er zijn 17 ontheffingen afgehandeld. Dit zijn er vijf meer dan geprognotiseerd voor 2018.

2.2.4 VTH plustaak Toezicht & Handhaving

Met het toezicht dat de RUD NHN uitvoert streven we naar een optimale bewustwording van de geldende regelgeving met als effect een verhoogde mate van naleving van die regelgeving en vermindering van het aantal incidenten, klachten en handhavingsverzoeken. Handhaving wordt op een open, eenduidige en voortvarende wijze uitgevoerd waardoor er een gevoel van veiligheid bij de burger, een verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving en versterking van het vertrouwen in de overheid bij de uitvoering van haar taken wordt nagestreefd. Daarnaast dragen we bij aan het beschermen van de natuur en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit.

Tabel 2.2.4: Prestatie-indicatoren VTH plustaak Toezicht & Handhaving

Doelstelling	Prestatie indicator	Behaald resultaat 2018
Uitvoeren handhavingsprogramma.	Wet natuurbescherming; naleving van het gestelde in de Natuurbeschermingswet. Naleving van voorschriften in ontheffingen en wettelijke bepalingen volgens de Flora- en faunawet en behoud van het areaal bos in Nederland.	Voldoet
Optimaal proces van toezicht en handhaving.	Zwemlocaties in oppervlaktewater en het opsporen van niet aangemelde zwembaden en oppervlaktewater locaties. (Vaar)wegen; een veilige doorstroming van het vaarverkeer en het wegverkeer. De handhaving moet bijdragen aan het verminderen van het aantal overtredingen, het bevorderen van de rechtsgelijkheid en vermindering van het aantal klachten.	Voldoet

Toelichting:
Door K+V/Sweco is eind 2016 in opdracht van de Provincie NH een onderzoek uitgevoerd naar de omvang van de taakuitvoering VTH natuur onder de nieuwe Wet natuurbescherming. Drie verschillende intensiteitsniveaus zijn beschreven en uitgewerkt in uitvoeringsniveaus: niveau 1 = passief, niveau 2 = faciliteren en niveau 3 = proactief. Vanaf de invoering van de wet is gestart met uitvoeringsniveau 1. De Provincie NH heeft budget vrijgemaakt om in 2018 door te groeien van niveau 1 naar niveau 1,5. Om hieraan invulling te geven zijn diverse vacatures vrijgeven en hebben sollicitatiegesprekken plaatsgevonden. Alle vacatures zijn uiteindelijk ingevuld.

2.3 Wat heeft het gekost?

Tabel 2.4.1: Baten en lasten

VTH plus taken	Realisatie 2017	Begroting na 2e wijziging 2018	Realisatie 2018
Totaal Baten	€ 5.359.953	€ 5.702.136	€ 5.886.440
Totaal Lasten	€ 4.950.860	€ 5.880.447	€ 5.806.042
Saldo baten en lasten voor reserve mutaties	**€ 409.093**	**- € 178.311**	**€ 80.398**
Mutaties reserves	*- € 153.311*	*€ 178.311*	*€ 331.622*
Resultaat	**€ 255.782**	**€ 0**	**€ 412.020**

2.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB en onvoorzien

Tabel 2.4.1: Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB en onvoorzien (volgens vernieuwde BBV)

2018	Baten	Lasten	Saldo
Programma 2 VTH plustaken	€ 233.839	€ 3.673.508	- € 3.439.670
Algemene dekkingsmiddelen			
Overhead	€ 5.652.601	€ 2.132.534	€ 3.520.067
Heffing VPB (vrijgesteld)			
Bedrag onvoorzien			
Saldo van baten en lasten	**€ 5.886.440**	**€ 5.806.042**	**€ 80.398**
Mutaties in reserves	€ 331.622		€ 331.622
Resultaat	**€ 6.218.061**	**€ 5.806.042**	**€ 412.020**

Tabel 2.4.2: Overhead per discipline

	RUD NHN Overhead lasten per discipline	Rekening 2018	% t.o.v. de totale begrote lasten
1	Personele overhead	€ 1.391.942	65,27%
2	Informatievoorziening en automatisering	€ 273.829	12,84%
3	Facilitaire zaken en huisvesting	€ 466.763	21,89%
4	Rente		0,00%
		€ 2.132.534	**100,00%**

Paragrafen

De paragrafen 'lokale heffingen', 'onderhoud kapitaalgoederen', 'verbonden partijen' en 'grondbeleid' zijn op de RUD NHN niet van toepassing. De overige paragrafen worden hieronder toegelicht.

3.1 paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Conform artikel 26 van de BBV bevat deze paragraaf:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's;
- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's
- de kengetallen:
    - netto schuldquote;
    - netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen (niet van toepassing voor de RUD);
    - solvabiliteitsratio;
    - grondexploitatie (niet van toepassing voor de RUD);
    - structurele exploitatieruimte; en
    - belastingcapaciteit (niet van toepassing voor de RUD).
- Een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate de RUD NHN in staat is bedrijfsmatige tegenvallers met financiële consequentie op te vangen. Aangezien alle structurele kosten, voor zover te voorzien, zijn opgenomen in de begroting is het weerstandsvermogen vooral bedoeld voor het opvangen van risico's.

In de gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat de deelnemende gemeenten en de provincie, na besluit van het Algemeen Bestuur, uiteindelijk zullen bijdragen in een eventueel exploitatietekort van de RUD NHN. De deelnemers zijn verantwoordelijk voor de continuïteit en zij staan garant dat de RUD NHN over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. Daarmee is de continuïteit van de organisatie gewaarborgd.

Het beleid omtrent weerstandvermogen en risicobeheersing is vastgelegd in de Nota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing welke op 15 december 2014 is vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

Weerstandscapaciteit

De definitie van weerstandscapaciteit volgens het BBV is:
De middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Te denken valt hierbij aan: het vrij besteedbare deel van de algemene reserve, onbenutte belastingcapaciteit en stille reserves. Onderscheid kan worden gemaakt in incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Met het eerste wordt bedoeld het vermogen om eenmalige tegenvallers op te vangen. Deze capaciteit moet worden gezocht in de vermogenssfeer, meer specifiek: in de reserves. Met structurele weerstandscapaciteit worden die middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. Dit moet worden gezocht in de exploitatiesfeer.

De deelnemende gemeenten hebben met de notitie 'Uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen' als richtlijn bepaald dat de algemene reserve niet groter mag zijn dan 2,5% van de lasten. Ultimo 2017 is de stand van de algemene reserve € 201.582. In het AB van 11 juli 2018 is besloten om het resultaat 2017 niet in de algemene reserve te storten.

Bestaande risico's

Risico's kunnen een externe of interne oorzaak hebben. Externe risico's zijn toe te schrijven aan de ontwikkelingen op regionaal, provinciaal of landelijk niveau. De interne risico's hangen hiermee samen of kunnen gericht zijn op de bedrijfsvoering.

1. Wettelijke ontwikkelingen (€ 131.250)

Veranderingen ingevolge wijzigingen in Omgevingswet zullen een andere werkwijze bij gemeenten en RUD NHN vereisen. Dit kan leiden tot investeringen om te kunnen veranderen, maar mogelijk ook tot minder taken voor de RUD NHN.

In de algemeen bestuursvergadering van 18 oktober 2018 is besloten om € 600.000 in een bestemmingsreserve Omgevingswet te storten. Hiervan is € 50.348,45 gebruikt in 2018.

2. Ongedekte lasten voormalig directeur (€ 50.000)

Vanaf 1 april 2017 treedt de voormalig directeur terug uit zijn functie. Hij blijft nog twee jaar in dienst van de RUD NHN. Indien om wat voor reden dan ook baten uit werkzaamheden jaarlijks lager zijn dan de lasten, dan ontstaat het risico op tekort.

Het verschil tussen de werkelijke kosten en de inkomsten via detachering is beperkt en binnen de lopende begroting opgevangen.

3. Outputfinanciering (€ 87.500)

Outputfinanciering zal onder meer leiden tot productprijzen en herwaardering van de financiële deelname van deelnemers in de RUD NHN. Als gevolg hiervan kunnen beleidsgebieden bij de RUD NHN minder interessant worden (ervaren) waardoor herscholing of mobiliteitsmaatregelen moeten worden genomen.

In 2018 is geen sprake geweest van outputfinanciering. De flexibele schil is geminimaliseerd tot de extra opdrachten, zodat de kennis binnen de organisatie blijft en de RUD kwaliteit kan blijven garanderen. Dit heeft tot gevolg dat bij het invoeren van outputfinanciering er naar de inrichting van de organisatie dient te worden gekeken om de begroting materieel in evenwicht te houden (vaste kosten gedekt door vaste inkomsten). Het ingeschatte bedrag is uitsluitend voor de minder werkzaamheden en het mogelijke verdwijnen van de efficiency. Een reorganisatie gaat gepaard met hoge kosten.

4. Meer-minder taken (€ 87.500)

Deelnemers mogen na 2017 kenbaar maken dat ze minder taken af willen gaan nemen. Dit levert risico's op voor de exploitatie en voor de robuustheid van de RUD NHN.

In 2018 is geen sprake geweest van minder taken. Het inbrengen van extra taken en medewerkers (in het kader van mens volgt werk) heeft plaats gevonden in de vorm van extra opdracht (vanaf 2019 in de lumpsum). In 2019 zal de gemeente Schagen taken terug gaan nemen. Ook hier geldt mens volgt werk. Het risico bij taak terugname zit hem met name in de efficiency.

6. Claim Westfriese Metaalhandel

In het geschil tussen aan de ene kant WFM en de aan de andere kant de Nationale Politie, de gemeente Hoorn, de RUD NHN en 3 heren loopt de procedure in het hoofdgeding nog. Hierbij vordert WFM de gedaagden te veroordelen tot een schadevergoeding als gevolg van het (vermeende) onrechtmatig handelen. De claim ligt rond de €1 miljoen. De Rechtbank Noord-Holland Noord heeft op 21 november 2018 vonnis gewezen inzake het incident. De rechtbank heeft de vorderingen afgewezen. Op 13 februari jl. heeft de advocaat van WFM een verzoek ingediend om verlof te verlenen voor het instellen van tussentijds appel tegen het vonnis in incident. De rechtbank dient hiervoor te oordelen of verlof wordt verleend. Ten slotte met betrekking tot de kans van slagen van de vorderingen van WFM acht Mr. Burger van Capra advocaten de kans dat de vorderingen worden toegewezen niet groot.

Totaaloverzicht met bestaande risico's Milieutaken per 31 december 2018:

RISICO'S						
Nr	**Risico**	**Effect**	**E/I**	**Kans**	**Impact**	**Weerstands-capaciteit**
2	Outputfinanciering	exploitatienadeel	E	0,5	€ 175.000	€ 87.500
3	Uittreden deelnemende partijen	exploitatienadeel	E	0,5	€ 175.000	€ 87.500
5	Trainees boven formatief	exploitatienadeel	E	0,55	€ 550.000	€ 300.000
6	WFM	Exploitatienadeel	E	0	€1.000.000	€ 0
	Totaal					**€ 475.000**

Toelichting op de berekening van het weerstandscapaciteit:
De impact van een risico kan gevolgen hebben op diverse terreinen. De RUD NHN onderscheidt:

- Financieel, gecombineerd met
- Imago

Voor het bepalen van de impact worden vijf klassen gehanteerd, oplopende van geen/geringe impact tot impact met ernstige gevolgen. Daarnaast wordt de frequentie waarmee een risico zich voor kan doen geclassificeerd in tijdsintervallen. De benodigde weerstandcapaciteit per risico wordt bepaald door de vermenigvuldiging van de kans maal de financiële impact.

Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit wordt gevormd op basis van een inventarisatie en waardering van de risico's, zoals vastgesteld in de Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing. De totaal benodigde weerstandscapaciteit is € 475.000.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{€ 201.582}}{\text{€ 475.000}} = 0{,}42$$

Uitgaande van de stand van de algemene reserve ultimo 2017 van €201.582 zal de risico's voor de deelnemers uitkomen op €273.418 (€475.000 - €201.582).

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio.

Weerstandsnorm		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

Het ratio voor de RUD NHN valt in de klasse F. Dit duidt op ruim onvoldoende weerstandsvermogen. Het risico voor de deelnemers wordt naar rato verdeeld.

De verdeling ziet er als volgt uit:

Deelnemende partijen	Verdeling weerstandscapaciteit
Gemeente Den Helder	€ 12.989
Gemeente Hollands Kroon	€ 25.340
Gemeente Schagen	€ 18.413
Gemeente Texel	€ 7.249
Regio Kop van Noord-Holland	*€ 63.991*
Gemeente Drechterland	€ 6.650
Gemeente Enkhuizen	€ 6.814
Gemeente Hoorn	€ 21.867
Gemeente Koggenland	€ 2.071
Gemeente Medemblik	€ 18.698
Gemeente Opmeer	€ 956
Gemeente Stede broec	€ 1.562
Regio West-Friesland	*€ 58.618*
Gemeente Alkmaar	€ 19.657
Gemeente Bergen	€ 9.620
Gemeente Castricum	€ 9.765
Gemeente Heiloo	€ 5.047
Gemeente Heerhugowaard	€ 9.548
Gemeente Langedijk	€ 2.624
Regio Alkmaar	*€ 56.260*
Provincie Noord-Holland	€ 94.548
Totaal	**€ 273.418**

Kengetallen financiële positie

Op 15 mei 2015 is een besluit tot wijziging van het BBV vastgesteld. Gezien het stijgende belang van toekomstbestendigheid van lokale overheden moet in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basis set van vijf financiële kengetallen opgenomen worden. Het opnemen van kentallen past in het streven naar meer transparantie en inzicht in de financiële positie. Voor de RUD de volgende drie kengetallen van toepassing:

a. Netto schuldquote: geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen;
b. Solvabiliteitsratio: geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen (eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal);
c. Structurele exploitatieruimte: is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte er is om de eigen lasten te kunnen dragen.

Kengetallen:

Jaarrekening 2018	Verloop van de kengetallen %		
Kengetallen	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Jaarrekening 2018
	Ratio	**Ratio**	**Ratio**
Netto schuldquote	-7,75	-2,33	-10,29
Solvabiliteitsrisico	28,15	31,87	38,65
Structurele exploitatieruimte	7,01	3,88	16,16

Toelichting ratio's:
Netto schuldquote
Hoe lager het percentage, hoe beter. Met een netto schuldquote <90% valt de RUD NHN dan ook in de minst risicovolle categorie. De RUD NHN heeft zelfs een negatief percentage. Dit wordt veroorzaakt door dat de financiële middelen hoger zijn dan de schulden.

Solvabiliteitsratio
Hoe hoger dit percentage, hoe beter. Een hoog ratio betekend dat de organisatie relatief veel eigen vermogen heeft en goed in staat is om aan de financiële verplichtingen te voldoen. Met een percentage tussen de 20 en 50% valt de RUD NHN in de neutrale categorie. Door het positieve resultaat is het eigen vermogen toegenomen en is het percentage hoger dan begroot.

Structurele exploitatieruimte
Hoe hoger dit percentage, hoe beter. Een percentage boven de 0% valt in de categorie die het minst risicovol is. De RUD heeft voldoende structurele baten om de structurele lasten te dekken.

3.2 Paragraaf Financiering

Ingevolge artikel 13 van het BBV bevat deze paragraaf in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte. Voor de RUD betekent dit dat in de financieringsparagraaf de ontwikkelingen worden aangegeven met betrekking tot de rentevisie, de ontwikkelingen wat betreft de renterisiconorm, de kasgeldlimiet, de verwachte toe- en/of afname van geldleningen of uitzettingen en het verdere beleid ten aanzien van treasury.

Deze verplichting hangt samen met de invoering per die datum van de Wet fido (wet financiering decentrale overheden). De financieringsparagraaf in samenhang met het in artikel 212 van de Gemeentewet voorgeschreven treasurystatuut vormt een belangrijk instrument in het transparant maken, en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren, van de financieringsfunctie. Het treasurystatuut is door het AB op 14 november 2013 vastgesteld.

Rentevisie
De RUD NHN heeft een lening afgesloten bij de provincie Noord-Holland. De rente is gebaseerd op een rentetarief van een 3-jaars geldlening bij de BNG. De RUD NHN heeft een rekening courant faciliteit bij de BNG, ter grootte van € 500.000.

Risicobeheer
Dit onderdeel geeft een inschatting van de financieringsrisico's die de RUD NHN kan lopen. Onder risico's wordt verstaan koers- en valutarisico's en de risico's ten aanzien van de rente.

Koers- en valutarisico's
De RUD NHN heeft geen financiële producten met een koersrisico en bezit geen vreemde valuta. Daardoor is er geen sprake van koers- en valutarisico's.

Renterisicobeheer
Het renterisicobeheer is het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de rentelasten van het vreemd vermogen hoger en/of de renteopbrengsten van uitgezette geldmiddelen lager worden dan geraamd. De RUD NHN heeft momenteel geen lening afgesloten.

De Wet Fido hanteert hiervoor de renterisiconorm en de kasgeldlimiet. De wet normeert via percentages het maximale risico dat mag worden gelopen op de vaste (renterisiconorm) en de netto vlottende schuld (kasgeldlimiet).

Renterisiconorm
De kasgeldlimiet en de renterisiconorm hebben allebei als doel de leningportefeuille van decentrale overheden te behoeden voor een onverantwoord grote gevoeligheid voor rentefluctuaties. Ze stellen dus

een grens aan de structuur van de leningen, niet aan de hoogte. De renterisiconorm betreft leningen met een rente-typische looptijd van één jaar of langer (lange leningen, lang geld).

Op basis van artikel 6 van de wet Fido mag het renterisico op de vaste schuld de renterisiconorm niet overschrijden. De renterisiconorm houdt in dat de aflossingen en renteherzieningen van de bestaande geldleningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal, zijnde de totale lasten.

Tabel 3.2.1 Renterisiconorm

Renterisiconorm	
Begrotingstotaal	18.037.724
Renterisiconorm 20%	3.607.545
Aflossing en renteherziening	0
Ruimte	3.607.545

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet richt zich op leningen met een rente-typische van maximaal een jaar (ook wel korte leningen, of kort geld genoemd). De kasgeldlimiet stelt dat de gemiddelde netto-vlottende schuld in een bepaald kwartaal niet hoger mag zijn dan een wettelijk bepaald percentage van het begrotingstotaal. De kasgeldlimiet bedraagt voor gemeenschappelijke regelingen 8,2% van het begrotingstotaal.

Tabel 3.2.2 Kasgeldlimiet

Overschrijdt een overheid de kasgeldlimiet meer dan twee opeenvolgende kwartalen, dan dient de toezichthouder op de hoogte te worden gesteld. Vervolgens wordt men geacht een plan op te stellen dat aangeeft hoe men weer aan de kasgeldlimiet gaat voldoen. De RUD heeft in 2018 geen overschrijdingen.

Kasgeldlimiet		**kwartalen in 2018**			
		1e	**2e**	**3e**	**4e**
1	Begrotingstotaal	€ 18.037.724	€ 18.037.724	€ 18.037.724	€ 18.037.724
2	Toegestane kasgeldlimiet (8,2% van (1))	€ 1.479.093	€ 1.479.093	€ 1.479.093	€ 1.479.093
3	Vlottende korte schulden	€ 3.197.708	€ 2.914.925	€ 2.796.035	€ 8.427.684
4	Vlottende middelen	€ 11.509.923	€ 11.178.467	€ 10.460.390	€ 9.936.406
Toets kasgeldlimiet					
5	Totaal netto-vlottende schuld = (3 - 4)	€ -8.312.215	€ -8.263.542	€ -7.664.355	€ -1.508.722
	Toegestane kasgeldlimiet (2)	€ 1.479.093	€ 1.479.093	€ 1.479.093	€ 1.479.093
	Ruimte (+) Overschrijding (-) = (2 – 5)	€ 9.791.308	€ 9.742.636	€ 9.143.449	€ 2.987.816

3.3 Paragraaf Bedrijfsvoering

Financiën

Op het gebied van inkoop heeft de RUD NHN een goede start gemaakt door per 1 juli 2018 een inkoper in vaste dienst te nemen. Inkoop zorgt ervoor dat er een duidelijk inkoopproces volgt voor de medewerkers. Hierbij dient als uitgangspunt te worden genomen de aanbestedingswet en het inkoopbeleid van de RUD NHN. Er is een samenwerking gestart met inkopers van andere gemeentes in de omgeving.

Inkoop wordt hierdoor bij de RUD NHN verder geprofessionaliseerd: er gaat komend jaar nieuwe inkoopdocumentatie (o.a. contracten en voorwaarden) komen die aansluiten bij de omliggende gemeenten. Dit om uniformiteit naar onze dienstverleners en leveranciers uit te dragen. We maken het hen makkelijker om zaken met de RUD NHN te doen. Ook gaat er komend jaar gestart worden met een inkoopstartformulier waarbij iedere inkoopbehoefte > € 5.000 geanalyseerd wordt. Tot slot wordt het bestaande inkoopbeleid over de afgelopen vijf jaar geanalyseerd en gaan we een inkoopkalender hanteren. Met deze maatregelen borgt de RUD NHN een rechtmatig inkoopproces en beleid.

Bij de RUD NHN bestaat de behoefte om transparanter te worden over de uitgevoerde werkzaamheden. Voor zowel de interne sturing als de externe verantwoording is van belang om inzicht te geven in registratie en rapportage van de uitgevoerde werkzaamheden in relatie tot de bijbehorende kosten. Bureau Kruger heeft in opdracht van de directie van de RUD NHN een onderzoek uitgevoerd naar de alternatieve vormen van financiering (waaronder output gebaseerde financiering), de opbouw van de uurtarieven, gehanteerde normtijden, en de interne en externe informatiebehoefte van de opdrachtgevers c.q. eigenaren. De bevindingen zijn gepresenteerd in een rapport en heeft als belangrijkste advies om te starten met het implementeren van outputgericht werken alvorens output gebaseerde financiering overwogen kan worden. Hier is een goede voorbereiding voor nodig en in 2019 zal de organisatie verder ingericht worden op het output gericht kunnen werken en rapporteren.

Vennootschapsbelasting voor overheden

Eind 2014 heeft de Tweede Kamer de Wet modernisering vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen aangenomen. Volgens deze wet moeten overheden die winst of structureel overschotten behalen met activiteiten die concurreren met de markt vanaf 1 januari 2016 vennootschapsbelasting betalen.

Taken die door een overheid of samenwerkingsverband vanwege een wet worden uitgevoerd en volgens de Wet op de Omzetbelasting overheidstaken zijn, worden vrijgesteld van vennootschapsbelasting. Denk aan vergunningverlening, toezicht en handhaving. Daar waar een overheid of samenwerkingsverband concurreert met de markt op een niet-wettelijke taak, kan er over de winst daarop wél vennootschapsbelasting verschuldigd zijn.

De RUD NHN volgt de uitkomsten uit de landelijke werkgroep die alle activiteiten in kaart gebracht heeft ter beoordeling voorgelegd aan de belastingdienst. Voor de inkomsten uit het bodemloket geldt dat deze activiteiten door de fiscus als ondernemingsactiviteiten gezien kunnen worden. Met de investeringen die hier tegenover staan zouden de opbrengsten als nihil aangemerkt kunnen worden. Het onderstaande overzicht geeft aan dat deze activiteit niet door de ondernemerspoort komt en daarom ook niet vennootschapsplichtig is.

Ontvangen inkomsten	€ 68.698,39
Kosten m.b.t. het bodemloket	€ 75.532,66
Resultaat 2018	€ - 6.834,27

Personeel en organisatie

Vanaf juni 2017 is er een professionaliseringsslag ingezet binnen het HR-beleid. Het doel was om te komen tot het versterken van de positie van HR en het verbeteren van de verbinding tussen medewerkers en werk in de organisatie. Deze doelstelling heeft zich in 2018 verder uitgekristalliseerd. Veel toekomstgerichte thema's uit het Masterplan HR, van juni 2017, zijn in 2018 verder opgepakt, gerealiseerd en/of opgenomen binnen bestaand beleid. HR werkt nauw samen met de andere disciplines binnen de afdeling Bedrijfsvoering, zoals Communicatie, Financiën en I&A. Een verbredingsslag is hiermee ingezet en dit komt de verdere optimalisering en professionalisering van HR ten goede. Een toekomstgericht speerpunt in 2018 was de start van ons traineeship. Op 3 september 2018 vond de start plaats van ons eerste mentorschap met 11 trainees. Innovatieve jonge mensen, die met veel enthousiasme deelnemen aan een opleidingsprogramma binnen onze organisatie. Het doel om uit eigen kweekvijver de organisatie te verjongen is in 2018 ingezet en zal de komende jaren onderdeel van het

HR beleid blijven. Wij richten ons op de Strategische personeelsplanning, op duurzaam kennisbehoud en een bewuste arbeidsmarkt positionering.

In het kader van de arbeidsmarktcommunicatie is de organisatie in 2018 gaan werken met een aparte website: Werken bij. Hier staan alle vacatures op en informatie over hoe het is om bij de OD NHN te werken. Een interactieve site in een modern jasje. We zijn in 2018 gaan werken met aansprekende vacatureteksten en maken we binnen afgesproken kaders gebruik van de social media. Het gevolg is dat we meer dan 40 vacatures konden invullen.

HR heeft in 2018 een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van het dashboard Qlickview. We voorzien hiermee de organisatie van sturingsinformatie over bijvoorbeeld de differentiatie in functies, fte's, instroom, uitstroom, ziekteverzuimpercentages en het verlofsaldo. Analyses worden inzichtelijk en het beheer en begroting van de verwachte formatie vormt onderdeel van de inzet van het dashboard. Daarbij houdt het systeem ook rekening met het aflopen van tijdelijke contracten van medewerkers en ingehuurd personeel of een tijdelijke minder inzet van medewerkers, denk aan deelname generatiepact of zwangerschapsverlof. Met dit sturingsinstrument werken we de komende jaren tevens aan een transparant formatiebeleid.

Automatisering

In 2018 zijn de teams ICT en Documentaire Informatie Voorziening (DIV) samengevoegd tot één team Informatisering en Automatisering (I&A). Voor het team is een teamleider geworven. Vanuit het masterplan is een programma I&A gestart, een programmamanager aan de slag gegaan en is het programmaplan vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

In 2019 gaat het team aan de slag met het verder professionaliseren van de processen door invoeren van de standaarden ITIL (IT servicemanagement), ASL (applicatiebeheer) en BiSL (informatieadvies) op basisniveau. Het programma gaat in 2019 een nieuwe Service Provider voor de technische infrastructuur en een nieuw Centraal Systeem aanbesteden..

Overhead RUD NHN

De kosten voor overhead worden gedeeltelijk doorbelast aan de provinciale plustaken.

Jaarrekening

4.1 Balans per 31 december 2018

ACTIVA		31 december 2018		31 december 2017	
Vaste activa					
- Investeringen met een economisch nut		€ 656.534		€ 674.239	
Materiële vaste activa	1		€ 656.534		€ 674.239
- Uitzettingen met een rentetypische looptijd van langer dan één jaar		€ 0		€ 153.311	
Financiële vaste activa	2		€ 0		€ 153.311
Totaal vaste activa			**€ 656.534**		**€ 827.550**
Vlottende activa					
- Vorderingen op openbare lichamen		€ 1.069.895		€ 1.303.250	
- *Uitzettingen in 's Rijkschatkist*		€ 4.602.167		€ 5.028.385	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3		€ 5.672.062		€ 6.331.635
- Nog te ontvangen bedragen		€ 109.419		€ 1.621	
- Vooruitbetaalde bedragen		€ 23.821		€ 93.599	
Overlopende activa	4		€ 133.240		€ 95.220
- Banksaldi		€ 250.655		€ 252.507	
Liquide middelen	5		€ 250.655		€ 252.507
Totaal vlottende activa			**€ 6.055.957**		**€ 6.679.362**
Totaal generaal			**€ 6.712.491**		**€ 7.506.912**

PASSIVA		31 december 2018		31 december 2017	
Vaste passiva					
- Algemene reserve		€ 201.582		€ 201.582	
- Bestemmingsreserve		€ 1.027.941		€ 678.590	
- Nog te bestemmen resultaat		€ 1.365.135		€ 1.233.364	
Eigen vermogen	6		€ 2.594.658		€ 2.113.536
- Langlopende schulden		€ 0		€ 400.000	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	7		€ 0		€ 400.000
Totaal vaste passiva			**€ 2.594.658**		**€ 2.513.536**
Vlottende passiva					
- Overige schulden		€ 889.200		€ 935.770	
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	8		€ 889.200		€ 935.770
- Nog te betalen bedragen		€ 1.916.731		€ 2.487.929	
- De van EU, Rijk en overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen		€ 1.311.902		€ 1.569.677	
Overlopende passiva	9		€ 3.228.634		€ 4.057.606
Totaal vlottende passiva			**€ 4.117.834**		**€ 4.993.376**
Totaal generaal			**€ 6.712.491**		**€ 7.506.912**

4.2 Toelichting op de balans

4.2.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. De activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarden, tenzij anders is vermeld.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden. In 2018 is door invoering van het IKB, waarin de totale uitbetaling in december van het betreffende jaar plaats vindt, geen spraken meer van overlopend vakantiegeld.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

4.2.2 Vaste activa

De grens van het activeren van investeringen wordt gesteld op € 10.000 exclusief BTW. Wanneer een investering het bedrag van € 10.000 exclusief BTW overstijgt, zal activering op de balans plaats moeten vinden. De investeringen met een economisch nut worden gewaardeerd tegen de verkrijging- of vervaardigingprijs. Als ingangsdatum van de afschrijving geldt als uitgangspunt het jaar volgend op het jaar, waarin de investering wordt gedaan. Investeringen met een lagere aanschafwaarde hoeven, indien er een gegronde reden voor is, niet te worden geactiveerd en worden in het jaar van aanschaf direct ten laste van de exploitatie verantwoord.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Omschrijving van de investering	**afschrijvingstermijn**
Apparaten:	
- meetapparatuur	7
Automatisering:	
- apparatuur (pc/scherm/printer/scanners)(hardware)	3
- netwerk, server, koeling, bekabeling e.d.	5
- programmatuur (software)	3
Bedrijfsmiddelen:	
- personenauto's	5
- lichte motorvoertuigen	5
- machines	5

Gebouwen:	
- inventaris/inrichtingskosten/meubilair	10
- renovatie, restauratie en aankoop woonruimten en bedrijfsgebouwen	25
- installaties	10
- veiligheidsvoorzieningen	10
- uitbreiding/verbouwingen	10
Gereedschap	5
Telecommunicatieapparatuur	5

ACTIVA

VASTE ACTIVA

1. Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Boekwaarde ultimo	2017	2018
Overige investeringen met een economische nut	€ 674.239	€ 656.534
Totaal	€ 674.239	€ 656.534

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de **overige investeringen met economisch nut** weer:

	Boekwaarde per 31-12-2017	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdrage derden	Afwaarderingen	Boekwaarde per 31-12-2018
Basistaken:							
Inrichting pand	€ 154.840	€ 22.211	€ -	€ 25.557	€ -	€ -	€ 151.494
Aanpassing pand	€ 111.905	€ -	€ -	€ 31.114	€ -	€ -	€ 80.791
Automatisering	€ 224.999	€ 108.466	€ -	€ 68.867	€ -	€ -	€ 264.597
Bedrijfswagen	€ 3.470	€ -	€ -679	€ 1.510	€ -	€ -	€ 1.281
Geluidsmeter	€ 17.653	€ 7.150	€ -	€ 3.734	€ -	€ -	€ 21.069
VTH plus:	€ -						€ -
Aanpassing pand	€ 114.588	€ -	€ -	€ -			€ 114.588
Automatisering	€ 46.783	€ 4.509	€ -	€ 28.579	€ -	€ -	€ 22.714
Overige activa	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 674.237	€ 142.336	€ -679	€ 159.361	€ -	€ -	€ 656.533

2. Uitzettingen met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

Boekwaarde ultimo	2018
N.v.t.	€ 0

4.2.3 Vlottende activa

Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar en overlopende activa worden tegen nominale waarde gewaardeerd. Voor verwachte oninbaarheid wordt een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten worden tegen nominale waarde gewaardeerd.

VLOTTENDE ACTIVA

3. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De vorderingen bestaan uit het openstaande debiteurensaldo per 31 december 2018:

Boekwaarde ultimo	2017	2018
Vorderingen op openbare lichamen	€ 1.303.250	€ 1.069.895
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	€ 5.028.385	€ 4.602.167
Totaal	€ 6.331.635	€ 5.672.062
Specificatie Vordering op openbare lichamen		
Gemeente Alkmaar		€ 20.112
Gemeente Bergen		€ 4.131
Gemeente Heerhugowaard		€ 3.958
Gemeente Heiloo		€ 495
Gemeente Langedijk		€ 33.533
Belastingdienst		€ 1.007.667
Totaal		€ 1.069.895

4. Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

Boekwaarde ultimo	2017	2018
Nog te ontvangen bedragen	€ 1.621	€ 109.419
Vooruitbetaalde bedragen	€ 93.599	€ 23.821
Totaal overlopende activa	€ 95.220	€ 133.240

5. Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit banksaldi:

Boekwaarde ultimo	2017	2018
BNG	€ 252.000	€ 250.000
ING	€ 507	€ 655
Totaal liquide middelen	*€ 252.507*	*€ 250.655*

Berekening drempelbedrag Schatkistbankieren

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)				
	Verslagjaar 2018			
Drempelbedrag	**250**			
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	**180**	**158**	**145**	**147**
Ruimte onder het drempelbedrag	70	92	105	103
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag				
	Verslagjaar 2018			
Begrotingstotaal verslagjaar	18.038			
Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	18.038			
Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
Drempelbedrag	250			

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen				
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	16.191	14.334	13.325	13.566
Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	180	158	145	147

4.2.4 Vaste passiva

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten & lasten in de jaarrekening. Het resultaat wordt afzonderlijk opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen.

PASSIVA

VASTE PASSIVA

6. Eigen Vermogen

Het in de balans opgenomen Eigen Vermogen bestaat uit de volgende posten:

Boekwaarde ultimo	2018
Algemene reserve Milieutaken	€ 201.582
Bestemmingsreserves	€ 1.027.941
Gerealiseerd resultaat Milieutaken 2018	€ 953.115
Gerealiseerd resultaat VT-plus 2018	€ 412.020
Totaal	€ 2.594.659

Het verloop van de reserves met een mutatie of een saldo per ultimo 2018:	Saldo per 31-12-2017	Toevoeging resultaat bestemming	Onttrekking	Saldo per 31-12-2018
- Algemene Reserve	*€ 201.582*			€ 201.582
Bestemmingsreserve impulsbudget cultuur-mensontw.	€ 165.800			€ 165.800
Bestemmingsreserve Garantiefonds	€ 21.990		€ 21.990	-
Bestemmingsreserve Masterplan ICT				
Bestemmingsreserve Omgevingswet		€ 600.000	€ 50.348	€ 549.652
Bestemmingsreserve VTH plus	€ 490.800	€ 153.311	€ 331.622	€ 312.489
Totaal Reserves	**€ 880.172**	**€ 753.311**	**€ 403.960**	**€ 1.229.523**

Toelichting op de reserves

Algemene Reserve:

Doel : Deze reserve vormt het weerstandsvermogen (de buffer voor het opvangen van risico's en incidentele tegenvallers waarvoor geen bestemmingsreserves of voorzieningen bestaan) om mogelijke toekomstige financiële tegenvallers incidenteel op te vangen zonder dat de continuïteit van de uitvoering van de taken in gevaar komt.

Storting : In 2018 is besloten het resultaat van 2017 niet in de Algemene Reserve gestort.

Onttrekking: In 2018 is geen beroep gedaan op de Algemene Reserve.

Bestemmingsreserve Impuls cultuur- & mensontwikkeling:

Doel : Deze intensivering die is opgenomen als onderdeel van het bedrijfsplan is noodzakelijk gezien het invoeren van Het Nieuwe Werken, het overbruggen van de geconstateerde cultuurverschillen, invoeren van digitaal handhaven, opleiding van BOA-kennis, coaching en om- en bijscholing.

Storting : Conform het bedrijfsplan bij de oprichting RUD NHN.

Onttrekking: In 2018 heeft geen onttrekking plaats gevonden.

Bestemmingsreserve Garantiefonds voormalig PNH personeel:

Doel : De medewerkers van de provincie Noord-Holland, die over zijn gegaan naar de RUD NHN, zijn veranderd van rechtspositie (van CAP naar CAR-UWO). In het sociaal plan van de provincie zijn een aantal salarisgaranties opgenomen. De RUD NHN zal er bij de salarisbetaling richting alle ex-provinciemedewerkers voor zorgen dat deze er financieel niet op achteruit gaan.

Storting : De extra kosten die hierdoor ontstaan (de zogenaamde garantietoelage), ten bedragen van €109.950, zijn door de provincie aan de RUD NHN vergoed. Deze vergoeding zal in 5 jaar (€21.990 per jaar) worden gebruikt ter compensatie van de kosten van garantietoelage.

Onttrekking: In 2018 heeft de jaarlijkse onttrekking van € 21.990 plaatsgevonden.

Bestemmingsreserve Masterplan ICT:

Doel : Het Masterplan ICT is geschreven vanaf 2017 en de extra middelen zijn nodig vanaf 2018. Het besluit omtrent het masterplan heeft later plaats gevonden dan oorspronkelijk gepland. Bij de start van het masterplan is inzichtelijk gemaakt wat er voor acties moeten plaats vinden en de daarbij behorende financiële consequenties. Het tijdpad wanneer deze kosten werkelijk zullen worden gemaakt is niet met zekerheid te zeggen, zeker nu de uitvoering iets vertraagd is in verband met de besluitvorming. Om de beschikbaar gestelde gelden voor het Masterplan ICT die door mogelijke vertraging niet in het betreffende jaar kunnen worden uitgegeven buiten het rekeningresultaat te houden wordt voorgesteld om een bestemmingsreserve Masterplan ICT te vormen. In deze bestemmingsreserve worden de exploitatieoverschotten en exploitatietekorten die door verschuiving in de tijd ontstaan per jaar verrekend.

Storting : Via resultaatbestemming c.q. begrotingswijziging conform exploitatieresultaat.

Bestemmingsreserve Omgevingswet:

Doel : Vanaf 2021 zal de RUD NHN voor de deelnemende gemeenten en provincie taken uitvoeren vanuit de Omgevingswet. Voor de jaren 2018, 2019 en 2020 is het noodzakelijk om de benodigde ontwikkelingsstappen te nemen en de medewerkers op te leiden. De komst van de ingrijpende Omgevingswet is een externe factor waarvoor de RUD NHN in basis geen financiering heeft opgenomen in de reguliere begroting.

Storting : Conform de 2de begrotingswijziging 2018.

Onttrekking: De werkelijke gemaakt kosten m.b.t. de Omgevingswet na instelling bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve VTH-Plustaken:

Doel : Dekking van de kosten in het kader van nog te verrichten werkzaamheden VTH-plustaken.

Storting : In 2018 heeft de begrote storting i.v.m. de terugbetaling lening plaats gevonden.

Onttrekking: De werkelijke transitiekosten i.v.m. de terugbetaling lening voor deze transitiekosten.

Op 8 maart 2018 heeft het Algemeen Bestuur de financiering van het Masterplan ICT vastgesteld:

Tabel 2: Benodigde extra bijdrage na het nemen van de voorgestelde maatregelen

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Initiele kosten Masterplan	€ 254.400	€ 898.780	€ 360.500	€ 93.000	€ 33.500	€ -	€ -
Structurele kosten masterplan ICT	€ 325.650	€ 1.586.700	€ 1.714.700	€ 1.714.700	€ 1.726.700	€ 1.726.700	€ 1.726.700
Totale kosten Masterplan ICT	**€ 580.050**	**€ 2.485.480**	**€ 2.075.200**	**€ 1.807.700**	**€ 1.760.200**	**€ 1.726.700**	**€ 1.726.700**
Maatregelen							
1. Dekking uit Eigen begroting	€ -102.480	€ -115.000	€ -215.000	€ -365.000	€ -415.000	€ -415.000	€ -415.000
2. Vertraging projecten en Uitstellen OW	€ -387.750	€ -1.373.040	€ 488.240	€ 100.000	€ -	€ -	€ -
3. Activeren en afschrijven	€ -89.820	€ -200.784	€ -508.476	€ 196.156	€ 320.616	€ 243.708	€ -
4. Voordeel uit efficiencywinst	€ -	€ -	€ -410.000	€ -820.000	€ -820.000	€ -820.000	€ -820.000
Totale 'opbrengst' maatregelen	**€ -580.050**	**€ -1.688.824**	**€ -645.236**	**€ -888.844**	**€ -914.384**	**€ -991.292**	**€ -1.235.000**
Benodigde extra bijdrage	**€ -**	**€ 796.656**	**€ 1.429.964**	**€ 918.856**	**€ 845.816**	**€ 735.408**	**€ 491.700**

De financiële begroting 2018:

Dekking uit begroting RUD	€ 115.000
Besparing activering en afschrijving	€ 200.784
Bijdrage deelnemers	€ 796.656
Begroting Masterplan ICT 2018:	**€ 1.112.440**

Werkelijke kosten Masterplan ICT:

Crediteur	Onderwerp	bedrag
Bispoint	Werken onder Architectuur Projectleider	€ 1.940,00
DearBytes B.V.	Cryptshare C.S.E. consultancy	€ 1.410,00
Enacom	Kwartiermaker informatiebeveiliging	€ 20.995,00
PB Inkoopadvies	begeleiding Europese aanbesteding Regisseur/Projectmanager I&A	€ 3.400,00
Sjouwerman Operations BV	Functionaris Gegevensbescherming	€ 21.190,00
Solviteers Advies & Implementatie B.V.	Programmamanager ICT Masterplan	€ 109.890,00
Totale uitgaven 2018		**€ 158.825,00**

Met betrekking tot 2018 zou er een storting moeten plaats vinden van:
€ 1.112.440 (begroting) - € 158.825 (reeds gemaakte kosten) = **€ 953.615**

7. Vaste schulden met een rente-typische looptijd van één jaar of langer

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar:

Boekwaarde ultimo	Saldo 31-12-2017	Aflossing	Saldo 31-12-2018
Onderhandse leningen van overige binnenlandse sectoren	€ 400.000	€ 400.000	€ 0
Totaal	€ 400.000	€ 400.000	€ 0

In verband met het overdrachtstraject voor de VTH plustaken is in 2015 een projectbegroting opgemaakt voor de transitiekosten ad € 400.000. De provincie heeft de transitiekosten gefinancierd met een lening aan de RUD NHN. De transitiekosten (projectbegroting) zijn door de RUD NHN binnen 3 jaar terugverdiend door het realiseren van synergie- en efficiencyvoordelen. De onderhandse lening is in 2018 afgelost.

4.2.5 Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. De van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, worden gewaardeerd op het nominale bedrag.

VLOTTENDE PASSIVA

8. Netto vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Boekwaarde ultimo	2017	2018
Crediteuren	€ 935.770	€ 889.200
Totaal	€ 935.770	€ 889.200

9. Overlopende passiva

De post overlopende passiva kan als volgt onderscheiden worden:

Boekwaarde ultimo	2017	2018
Nog te betalen bedragen	€ 2.487.929	€ 1.916.731
Van EU, Rijk en overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen	€ 1.569.677	€ 1.311.902
Totaal	€ 4.057.606	€ 3.228.634

Specificatie Nog te betalen:	2017	2018
Nog te betalen posten	€ 994.895	€ 549.027
WW reparatie 3e jaar	€ -	€ 7.483
Loonheffing	€ 684.437	€ 833.410
Omzetbelasting	€ 808.597	€ 526.812
Totaal	€ 2.487.929	€ 1.916.731

Specificatie Van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen:	2018
Onderhanden werk opdrachtgevers	€ 342.299
Gemeente Hollands Kroon	€ 510.492
Gemeente Koggenland	€ 41.662
Gemeente Opmeer	€ 19.265
Gemeente Schagen	€ 370.937
Gemeente Stede Broec	€ 27.247
Totaal	€ 1.311.902

Onderhandenwerk taakuitvoering	Saldo 31-12-2017	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2018
Onderhandenwerk gemeente/provincie	€ 881.522	€ -	€ 778.486	€ 103.036
Regeling omgevingslawaai (2503)	€ 51.206	€ 7.978	€ 13.113	€ 46.071
Sanering Kanaalkade Alkmaar (29 woningen)[reconst]	€ 33.271	€ 4.558	€ -	€ 37.829
Actieplan Duurzaamheid NHN	€ 68.499	€ 114.849	€ 76.883	€ 106.466
Samenwerkingsproject Omgevingswet (RUD/VR/GGD)	€ -	€ 8.264	€ -	€ 8.264
Gemeente Medemblik	€ -	€ 50.000	€ 30.000	€ 20.000
Gemeente Schagen	€ 32.142	€ 100.000	€ 121.417	€ 10.726
DE subsidie Drechterland 2016-2018	€ 4.871	€ 40.000	€ 37.449	€ 7.422
DE subsidie Bergen 2016-2018	€ 5.500	€ 55.000	€ 49.440	€ 11.060
Gemeente Heiloo	€ 4.077	€ 70.528	€ 49.696	€ 24.909
Impuls Omgevingsveiligheid (IOV)	€ -26.374	€ 131.877	€ 131.878	€ -26.375
ISV bodem 2010-2014 luchtondz Zwgdk98 (2115)	€ 884	€ -	€ 884	€ -
ISV bodem Hoefplein Nieuwe Niedorp (21001)	€ 2.973	€ 7.140	€ 17.221	€ -7.108
Totaal	**€ 1.058.570**	**€ 590.195**	**€ 1.306.466**	**€ 342.299**

Niet uit de balans blijkende verplichtingen en rechten

De RUD NHN is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende financiële verplichtingen. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste verplichtingen:

- Huurovereenkomst Dampten 2 te Hoorn, met een looptijd van vijf jaar tot en met september 2023. Voor 2019 geldt een huurprijs van € 286.323,72 exclusief btw op jaarbasis.
- Overeenkomst m.b.t. leaseauto's met Leaseplan (1 auto) en met MKB Lease B.V. (20 stuks). De overeenkomst met MKB Lease B.V. heeft een initiële looptijd van 4 jaar ingaand in augustus 2016. Geraamde kosten € 165.000 per jaar: 12 maanden x (10 x €357,65 + 1 x €372,83 + 9 x €902,46 + 1 x €1166,98 + €5000,00 (voorschot brandstofkosten)).

4.3 Overzicht van baten en lasten

Tabel 4.3.: Overzicht van baten en lasten 2018

	Baten	Lasten	Saldo baten en lasten	Saldo begroting na wijziging
Programma 1 Milieutaken	976.640	7.600.667	-6.624.026	418.584
Programma 2 VTH plustaken	233.839	3.673.508	-3.439.670	286.635
Algemene dekkingsmiddelen				0
Overhead	17.627.301	6.602.431	11.024.871	613.956
Heffing VPB (vrijgesteld)				0
Bedrag onvoorzien				0
Saldo van baten en lasten	**18.837.781**	**17.876.606**	**961.175**	**1.319.175**
Mutaties in reserves	403.960	0	403.960	45.959
Resultaat	**19.241.741**	**17.876.606**	**1.365.135**	**1.365.134**

	Begroting voor wijziging			Begroting na 2de wijziging		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 1	7.398.268	7.398.268	0	616.279	7.658.889	-7.042.610
Programma 2	4.200.328	4.200.328	0	49.535	3.775.840	-3.726.305
AD	0	0	0	0	0	0
Overhead	7.146.360	7.038.537	107.823	17.371.910	6.960.996	10.410.914
Heffing VPB	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	106.823	-106.823	0	0	0
Rente	0	1.000	-1.000	0	0	0
Saldo B&L	**18.744.956**	**18.744.956**	**0**	**18.037.724**	**18.395.725**	**-358.001**
Reserves	0	0	0	511.312	153.311	358.001
Resultaat	**18.744.956**	**18.744.956**	**0**	**18.549.036**	**18.549.036**	**0**

4.4 Toelichting op het overzicht baten en lasten

Toelichting:

Het bovenstaande overzicht laat een onderschrijding van de overhead zien. Deze wordt veroorzaakt door het Masterplan ICT. In 2018 is, naast de lumpsumbijdrage, voor ruim 1 miljoen aan extra inkomstens ontvangen. Deze extra inkomsten zijn deels al via de 2de begrotingswijziging verwerkt. Dit zorgt voor extra druk binnen de organisatie door inzet van eigen medewerkers en inhuur, maar levert ook efficiencyvoordeel op. Het positieve saldo is deels ontstaan door de eenmalig overboeking van het stuwmeer aan verlofuren van 2017 naar 2018. In 2018 had dit stuwmeer door middel van inhuur moeten verdwijnen.

4.4.1 Overzicht incidentele lasten en baten

Omschrijving incidentele posten	baten	lasten
Extra opdrachten	1.065.384	
inhuur		3.149.100
Resultaat	1.065.384	3.149.100

4.4.2 Overzicht per taakveld

Overzicht lasten per Taakveld	Bijdrage	Taakvelden
Programma 1 en 2	€ 11.274.175	7.4 Milieubeheer
Programma 3 Overhead RUD NHN	€ 6.602.431	0.4 Overhead
Totaal lasten	**€ 17.876.606**	

4.5 Wet normeringbezoldiging topfunctionarissen

Wet normering topinkomens (WNT), is in 2013 in werking getreden. Het doel van de WNT is het tegengaan van bovenmatige beloningen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi) publieke sector. De hoogste leidinggevenden in de (semi)publieke sector mogen niet meer verdienen dan een minister. In 2018 is het maximumsalaris € 189.000.

Voor extern ingehuurde topfunctionarissen die geen dienstbetrekking bij de desbetreffende instelling hebben gelden afwijkende regels. De eerste 12 maanden van de functievervulling (in 2017) mag het inkomen niet meer zijn dan de som van € 25.300 per maand voor de eerste 6 maanden en € 19.100 per maand voor de volgende 6 maanden. Na 12 maanden functievervulling geldt de algemene WNT-norm.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling:

bedragen x € 1 **Functiegegevens**	P.R. van Doorn Directeur	P.R. van Doorn Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/04 - 30/04	01/05 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1	1
Dienstbetrekking?	nee	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	19.132	83.702
Beloningen betaalbaar op termijn		11.878
Subtotaal	*19.132*	*95.580*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	141.750	
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0
Totale bezoldiging	**114.712**	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12:

bedragen x € 1	P.R. van Doorn	P.R. van Doorn
Functiegegevens	**Directeur**	**Directeur**
Kalenderjaar	2018	2017
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 - 31/03	01/04 - 31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	3	9
Deeltijdfactor in fte	1	1
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 182	€ 176
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 19.500	€24.500 - €18.500
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 261.000	
Bezoldiging		
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Ja	Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 58.920	€ 154.996
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 213.917	
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	**€ 213.917**	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen:

N.v.t.

1d. Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder:

Topfunctionaris	**functie**	**periode**
Dhr. S. Bashara	lid DB en AB	01/01 - 31/12
Dhr. T.J.M. Groot	lid DB en AB	01/01 - 31/12
Dhr. J.P. Nagengast	lid DB en AB	01/01 - 31/03
Dhr. A. Jongenelen	lid DB en AB	01/04 - 31/12
Dhr. A. Tekin	lid DB en AB	01/01 - 31/12
Dhr. S.J.A. van der Veek	lid DB en AB	01/01 - 18/10
Dhr. M.C. Uitdehaag	lid DB en AB	18/10 - 31/12
Dhr. J.P. Beers	lid AB	01/01 - 31/03

Dhr. B. Beemster	lid AB	01/04 - 31/12
Dhr. B. Blonk	lid AB	01/01 - 31/03
Dhr. B.S. Nootebos	lid AB	01/01 - 31/12
Dhr. C. Braak	lid AB	01/04 - 31/12
Dhr. E. Kooiman	lid AB	01/04 - 31/12
Dhr. F. Binnendijk	lid AB	01/04 - 31/12
Dhr. F. Kingma	lid AB	01/01 - 31/03
Dhr. G. Besseling	lid AB	01/01 - 31/03
Dhr. G. Oude Kotte	lid AB	01/01 - 31/03
Dhr. G. Wijnne	lid AB	01/01 - 31/03
Dhr. H. Heddes	lid AB	01/04 - 31/12
Dhr. H. Stoker	lid AB	01/01 - 31/03
Dhr. H. Tigges	lid AB	01/01 - 31/03
Dhr. J. Does	lid AB	01/04 - 31/12
Dhr. M. Steeman	lid AB	01/01 - 31/03
Dhr. M. Wouters	lid AB	01/04 - 31/12
Dhr. N.C. Knijn	lid AB	01/01 - 31/03
Dhr. O. Wagner	lid AB	01/01 - 31/03
Dhr. R. Opdam	lid AB	01/01 - 31/12
Mw. A. van Langen	lid AB	01/04 - 31/12
Mw. C. van de Pol	lid AB	01/04 - 31/12
Mw. E. Heutink	lid AB	01/04 - 31/12
Mw. O. Rasch	lid AB	01/01 - 31/03
Mw. Y. Koster	lid AB	01/04 - 31/12

4.6 Wet op de vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 moeten gemeenten en andere publiekrechtelijke rechtspersonen vennootschapsbelasting gaan betalen over de winst die ze met hun ondernemingsactiviteiten maken. De RUD heeft niet als doel winst te maken. De RUD houdt geld over door bijvoorbeeld het niet invullen van openstaande vacatures, (opgelegde) efficiëntere bedrijfsvoering of extra opbrengsten. Geld wat aan het eind van het jaar niet is besteed wordt door de Belastingdienst voor de Vpb als winst gezien. Met het Bureau Belastingplicht Overheidsondernemingen is overeengekomen dat nagenoeg alle taken die de omgevingsdiensten uitvoeren, voorgeschreven zijn door wetgeving. Daarom zijn deze overheidstaken vrijgesteld van Vpb.

4.7 EMU-saldo

Het EMU-saldo geldt binnen de Europese Unie als een indicator om de gezondheid van de overheidsfinanciën te kunnen bepalen. Dit cijfer geeft aan of een overheid een overschot of een tekort heeft. Gemeenten en gemeenschappelijke regelingen moeten dit cijfer in hun begroting opnemen omdat het Rijk een verplichting heeft naar Europa. Volgens de regels van de EMU zoals vastgelegd in het Verdrag van Maastricht, mag het vorderingentekort niet hoger zijn dan 3% van het bruto binnenlands product. Hiermee wil men de economische sterkte van de eurolanden behouden.

nr.	EMU saldo	begroting 2018	jaarrekening 2018
1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (negatief expl.saldo is negatief bedrag)	- € 358.001	€ 961.175
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	€ 223.780	€ 159.360
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	€ -	€ -
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	€ -	€ 142.336
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	€ -	€ -
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	€ -	€ -679
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	€ -	€ -
8	Baten bouwgrondexploitatie:	€ -	€ -
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	€ -	€ -
10	Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	€ -	€ -
11	Verkoop van effecten:	€ -	€ -
	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	nee
	Berekend EMU-saldo (+1+2+3-4+5+6-7+8-9-10-11)	**- € 134.221**	**€ 977.520**

Controleverklaring

Bijlagen

Bijlage 1 Investeringsoverzicht

Omschrijving	Afschr. termijn	Investering 2013	Investering 2014	Investering 2015	Investering 2016	Investering 2017	Investering 2018	Totaal geinvesteerd	Afschrijving t/m 2018
Investeringen Milieutaken									
Voorzieningen meubilair en inrichting		**€ 392.837**	**€ 49.203**	**€ 10.075**	**€ -**	**€ -**	**€ 22.211**	**€ 474.326**	**€ 219.123**
Inrichting pand	10	€ 240.567	€ 15.000				€ 22.211	€ 277.778	€ 126.284
Aanpassing pand	10	€ 152.270	€ 34.203	€ 10.075				€ 196.548	€ 92.840
ICT-voorzieningen		**€ 189.630**	**€ 31.557**	**€ -**	**€ 80.088**	**€ 163.953**	**€ 108.466**	**€ 573.693**	**€ 309.096**
Serverruimte	5	€ -	€ -					€ -	€ -
Koeling	5	€ -	€ -					€ -	€ -
Noodstroomvoorziening	5	€ -	€ -					€ -	€ -
Centrale Storage	5	€ -	€ -					€ -	€ -
ESX Servers	5	€ -	€ -					€ -	€ -
Citrix Servers	5	€ -	€ -					€ -	€ -
SMS Passcode	5	€ -	€ -					€ -	€ -
Back-up omgeving	5	€ -	€ -					€ -	€ -
Netwerk inclusief switches	3	€ 6.813	€ -			€ 38.213		€ 45.026	€ 19.551
WIFI	5	€ -	€ -					€ -	€ -
Laptops enz.	3	€ 159.433	€ 13.830		€ 54.772	€ 20.795	€ 60.336	€ 309.166	€ 216.709
Telefonie	5	€ 21.384	€ -			€ 100.375	€ 26.761	€ 148.521	€ 41.459
Verbindingen	5	€ -	€ -					€ -	€ -
Printers/plotters/scanners	3	€ 2.000	€ 17.727					€ 19.727	€ 19.727
Digitale presentatiemiddelen	5				€ 25.316			€ 25.316	€ 10.126
Software	3					€ 4.570	€ 14.168	€ 18.738	€ 1.523
Bodeminformatiesysteem	3						€ 7.200	€ 7.200	€ -
Vervoermiddelen		**€ -**	**€ 12.604**	**€ -3.926**	**€ -**	**€ -**	**€ -2.273**	**€ 6.405**	**€ 5.124**
Bedrijfswagen	5	€ -	€ 12.604	€ -3.926			€ -2.273	€ 6.405	€ 5.124
Overig		**€ 10.400**	**€ 5.921**	**€ -**		**€ 9.813**	**€ 7.150**	**€ 33.284**	**€ 12.215**
Meetapparatuur	7	€ 10.400	€ 5.921			€ 9.813	€ 7.150	€ 33.284	€ 12.215
Totaal investeringen Milieutaken	**€ -**	**€ 592.867**	**€ 99.285**	**€ 6.149**	**€ 80.088**	**€ 173.766**	**€ 135.554**	**€ 1.087.708**	**€ 545.558**
Investeringen VTH plustakentaken									
Aanpassing pand	10			€ -	€ 114.588			€ 114.588	€ 22.918
Automatisering	3			€ 41.329	€ 34.199	€ 10.207	€ 4.509	€ 90.245	€ 67.531
Overige activa	5			€ 4.349	€ -4.349			€ -	
Totaal Investeringen VTH plustakentaken				**€ 45.678**	**€ 144.438**	**€ 10.207**	**€ 4.509**	**€ 204.832**	**€ 90.448**

Bijlage 2 Stemverhoudingen

Deelnemende partijen	In te brengen budget in 2018	Aantal inwoners per 1-1-2017	Gewogen stemmen obv financiële inbreng incl. provincie (van belang voor stemmen provincie)		Gewogen stemmen obv aantal inwoners		Bepaling stemverhouding AB (gemiddelde uit gewogen stemmen financiële inbreng (gemeenten zonder provincie) en gewogen stemmen obv aantal inwoners)			Aantal stemmen afgerond / gecorrigeerd vanaf 1 januari 2018
Gemeente Den Helder	€ 769.028	56.020	4,75%	5	8,59%	9	7,26%	8,59%	5,95	6
Gemeente Hollands Kroon	€ 1.500.250	47.600	9,27%	9	7,30%	7	14,17%	7,30%	8,05	7
Gemeente Schagen	€ 1.090.100	46.193	6,73%	7	7,09%	7	10,29%	7,09%	6,52	7
Gemeente Texel	€ 429.150	13.545	2,65%	3	2,08%	2	4,05%	2,08%	2,30	3
Regio Kop van Noord-Holland	*€ 3.788.528*	*163.358*								*23*
Gemeente Drechterland	€ 393.692	19.384	2,43%	2	2,97%	3	3,72%	2,97%	2,51	3
Gemeente Enkhuizen	€ 403.437	18.479	2,49%	2	2,84%	3	3,81%	2,84%	2,49	2
Gemeente Hoorn	€ 1.294.606	72.172	8,00%	8	11,07%	11	12,22%	11,07%	8,74	8
Gemeente Koggenland	€ 122.619	22.522	0,76%	1	3,46%	3	1,16%	3,46%	1,73	2
Gemeente Medemblik	€ 1.106.975	44.058	6,84%	7	6,76%	7	10,45%	6,76%	6,45	6
Gemeente Opmeer	€ 56.619	11.420	0,35%	0	1,75%	2	0,53%	1,75%	0,86	2
Gemeente Stedebroec	€ 92.503	21.552	0,57%	1	3,31%	3	0,87%	3,31%	1,57	2
Regio West-Friesland	*€ 3.470.451*	*209.587*								*25*
Gemeente Alkmaar	€ 1.163.776	108.373	7,19%	7	16,63%	17	10,99%	16,63%	10,36	9
Gemeente Bergen	€ 569.535	29.844	3,52%	4	4,58%	5	5,38%	4,58%	3,73	4
Gemeente Castricum	€ 578.119	35.216	3,57%	4	5,40%	5	5,46%	5,40%	4,07	4
Gemeente Heiloo	€ 298.778	22.857	1,85%	2	3,51%	4	2,82%	3,51%	2,37	2
Gemeente Heerhugowaard	€ 565.286	54.950	3,49%	3	8,43%	8	5,34%	8,43%	5,16	5
Gemeente Langedijk	€ 155.353	27.608	0,96%	1	4,24%	4	1,47%	4,24%	2,14	3
Regio Alkmaar	*€ 3.330.847*	*278.848*								*27*
Inbreng totaal gemeenten	**€ 10.589.826**									
Provincie Noord-Holland	€ 5.597.655		34,58%	35					25,00	25
Totaal	**€ 16.187.481**	**651.793**	**100%**	**100**	**100%**	**100**	**100%**	**100%**	**100**	**100**
Maximum aantal stemmen				**100**		**100**				

Bijlage 3 Productieaantallen Milieutaken

Milieutaken Regulering	Prognose 2018	Realisatie 2018
Vergunning uitgebreid	45	33
Vergunning regulier	50	56
Meldingen	722	910
Advies bouwen en ruimte	564	914
Maatwerk	100	139
Asbest	813	1276
Knalapparaten	39	40
Gevelreiniging	53	9
Informatieverzoeken	387	366

Milieutaken Specialismen & Advies	Prognose 2018	Realisatie 2018
Bodem		
Toetsen en beoordelen bodemrapporten	468	489
Advies bodem bij Ruimtelijke plannen of bouwaanvragen	396	509
Advies en begeleiding bodemsaneringen; ondersteuning Wbb- en BUS-meldingen	0	1
Begeleiden en coördineren van bodemopdrachten aan derden regulier	96	70
Begeleiden en coördineren van bodemopdrachten aan derden groot	1	12
Afhandelen meldingen Besluit bodemkwaliteit	610	576
Beheer en onderhoud BIS	*	0
Invoeren bodemonderzoeken	836	1155
Bodeminformatie verstrekken	2.810	5.116
Advisering omtrent en uitvoering van het bodemprogramma ISV	0	1
Ondersteunen/begeleiden bij beschikkingen op bodemsaneringsgevallen	3	1
Advies meldingen bodemenergiesystemen	59	148
Geluid, lucht en licht		
Advisering mbt geluid bij aanvragen OGV aspect bouw en/of ruimte Beoordelen en adviseren akoestisch rapport	699	787
Advisering geluidsanering woningen	*	*
Uitvoeren geluidberekeningen en metingen	76	54
Beheer en gebruik van akoestische rekenmodellen tbv bedrijventerreinen	*	0
Advisering mbt de vaststelling hogere grenswaarden Opstellen van een ontwerpbeschikking ihkv het Besluit hogere grenswaarden	30	22
Toetsen van bouwplannen aan milieuzoneringen	2	0
Advisering over geluidaspecten APV	276	218
Advisering mbt lucht bij aanvragen Omgevingsvergunning bouw en/of ruimte	104	216
Advisering mbt licht bij aanvragen Omgevingsvergunning aspect bouw en/of ruimte	25	24

Opstellen bestemmingsplanparagraaf	0	0
Opstellen van akoestisch onderzoek ihkv bestemmingsplan	14	16
Advisering mbt lucht bij aanvragen Wm/Activiteitenbesluit	2	3
Beheer Munisense systeem	*	0
Geur		
Advies geur bij ruimtelijke plannen of bouwaanvragen	*	1
Uitvoeren geurberekeningen	*	0
Externe veiligheid		
Advisering mbt EV bij aanvr. OGV bouw en/of ruimte, mbt inrichtingen, transportwegen, buisl.	394	407
Advisering nieuwe wet- en regelgeving EV en beleid EV	*	0
Beheer RRGS	*	4
Natuur		
Beoordelen van een ecologische Quickscan of soortgericht onderzoek, advisering mbt natuur bij aanvragen omgevingsvergunning aspect bouw en/of ruimte en advisering Natuurbeschermingswet	295	565
Klimaat en duurzaamheid		
Adviseren, ondersteunen en uitvoeren klimaat/energie/duurzaamheidsbeleid en -(jaar)programma's, advisering aanvragen OGV aspect bouw en/of ruimte,subsidieaanvragen prov NH, opstellen evaluatie en jaarverantw. Subsidiegelden	*	0
Be- en afhandelen	*	0

Milieutaken Toezicht en Handhaving	Prognose 2018	Realisatie 2018
Reguliere controles	3878	4095
Asbestcontroles	2048	2499
Controles Besluit bodemkwaliteit	639	651
Controles bodemenergiesystemen	66	93
Controles Wet bodembescherming	0	133
Kennisgeving Incidentele festiviteiten	180	130
Evenementen	130	150
Puinbrekers	87	54
Calamiteiten	73	84
Klachtenafhandeling	893	817
Ketentoezicht/Informatie gestuurde handhaving	*	*
Milieuvluchten	51	51
Bestuurlijke handhaving	*	201
Bestuurlijke strafbeschikking/ processen verbaal	*	50
Port security	*	*
Kwaliteitscriteria cyclus	*	*

Bijlage 4 Productieaantallen VTH plustaken

VTH plustaak Natuurbescherming, houtopstanden	Prognose 2018	Realisatie 2018
Controles (meldingen, wachtverplichting, herbeplanting etc.)	71	100
Controle na signalen en klachten	10	14
Surveillance/opsporen illegale kap/ondersteuning opsporingsdiensten	2	8
Bijhouden archief Boswet en beheer kaarten met grenzen bebouwde omgeving/uitwisseling databestanden	*	*
Strafrechtelijke handhaving	*	0
Bestuursrechtelijk handhaving	*	0
Handhavingsverzoeken	*	2
Generieke taken (o.a. overleggen, operationeel beleid; 10% primaire formatie)	*	*

VTH plustaak Natuurbescherming, soorten	Prognose 2018	Realisatie 2018
Handhaafbaarheidstoets ontheffingen	28	26
Controles	540	420
Administratieve controles meldingen, machtigingen	7300	10199
Controles n.a.v. klachten	15	19
Strafrechtelijke handhaving	5	4
Bestuursrechtelijk handhaving	0	0
Handhavingsverzoeken	0	0
Gebiedssurveilances WBE, Milieuvluchten	*	*
Advies toezicht faunabeheerplan, besluit sluiting jacht	*	*
Ondersteuning opsporing	*	*
Generieke taken (o.a. overleggen, operationeel beleid; 20% primaire formatie)	*	*

VTH plustaak Natuurbescherming, ruimtelijke ingrepen	Prognose 2018	Realisatie 2018
Controles voorschriften	130	187
Handhaafbaarheidstoets ontheffingen	88	135
Controles n.a.v. klachten	35	39
Strafrechtelijke handhaving	15	11
Bestuursrechtelijk handhaving	0	0
Handhavingsverzoeken	*	18
Advisering aan ministerie gedragscode	10	0
Milieuvluchten en opsporing illegale activiteiten	*	*
Generieke taken (o.a. overleggen, operationeel beleid; 20% primaire formatie)	*	*

VTH plustaak Natuurbescherming, gebieden	Prognose 2018	Realisatie 2018
Handhaafbaarheidsonderzoeken vergunningen ex H2	195	180

Controle voorschriften en PAS	170	146
Strafrechtelijke handhaving	70	6
Bestuursrechtelijk handhaving	0	0
Handhavingsverzoeken	*	31
Controles n.a.v. klachten	*	22
Cross Compliance controles	30	8
Integrale projectmatige controles met partners	5	23
Surveilance	*	*
Advies handhaving-, beheer- en uitvoeringsplannen	20	18
Generieke taken (o.a. overleggen, operationeel beleid; 20% primaire formatie)		

VTH plustaak Wegen en vaarwegen	Prognose 2018	Realisatie 2018
(Vooraankondiging) bestuursdwang inclusief maatregel	120	166
Surveillance/intensiveren toezicht	*	*
Controle op (jaar)ontheffingen	60	0
Snelheidscontroles op vaartuigen	*	52
Generieke taken (o.a. overleggen, operationeel beleid; 10% primaire formatie)	*	*

VTH plustaak Zwemwater (WHVBZ)	Prognose 2018	Realisatie 2018
Handhaafbaarheidstoets ontheffingen en advisering nieuwe aanvragen	38	38
Controles badinrichtingen	300	265
Hercontroles	100	182
Controle na incidenten en klachten	60	63
Administratieve controle	4350	7994
Surveillance, opsporen nieuwe baden	15 uur	16
Veiligheidsonderzoek van aangewezen locaties en steeksproefgewijs controle borden	190	146
Veiligheidsonderzoek potentiele locaties	3	3
Strafrechtelijke handhaving	30	59
Bestuursrechtelijk handhaving	0	0
Handhavingsverzoeken	*	1
Generieke taken (o.a. overleggen, operationeel beleid; 10% primaire formatie)	*	*

VTH plustaak Regulering Groen	Prognose 2018	Realisatie 2018
Wet Natuurbescherming Soorten		
Besluiten soorten	50	41
Besluiten soorten ruimtelijke ingrepen incl. VVGB	153	222
Advisering PNH soorten	*	14
Voortoetsen	*	22
Vragen/ advisering Extern	*	174

Juridische procedures	*	16
Wet Natuurbescherming N-2000 gebieden		
Besluiten Natura 2000 gebieden incl. VVGB	350	211
Advisering PNH gebieden	*	18
Voortoetsen	*	20
Verzoek om Zienswijze/instemming	*	9
Vragen /advisering Extern	*	158
Juridische procedures	*	27
Wet Natuurbescherming houtopstanden		
Besluiten Houtopstanden	14	13
Meldingen Houtopstanden	40	27
Advisering PNH	*	0
Vragen / advisering Extern	*	10
Juridische procedures	*	0
Natuurschoonwet		
Adviezen Natuurschoonwet	12	26
Provinciale milieuverordening en stiltegebieden		
Adviezen	8	7
Ontheffingen	9	5

VTH plustaak Zwemwater	Prognose 2018	Realisatie 2018
Toetsing meldingen bad en zwem inrichtingen (Whvbz)	12	14
Ontheffingen Whvbz	12	17
Nadere aanwijzingen Whvbz	1	1

VTH plustaak Bodem Wbb	Prognose 2018	Realisatie 2018
melding BUS	50	53
melding BUS-TU 5d	40	48
melding BUS-TU 5w	110	77
melding onvoorzien	85	132
melding nieuw geval/incident	10	9
melding EVA BUS TU	100	87
beschikking ernst en spoed	20	14
beschikking instemming (deel)saneringsplan	30	19
beschikking instemming (interim)saneringsevaluatie	66	64
beschikking instemming nazorgplan	10	7
wijziging saneringsplan	10	2
beschikking ernst en spoed en instemming saneringsplan	10	1
beoordelen en invoeren van bodemdocumenten	30	18
ondersteuning wbb-melding en bus-melding	*	0

Invoeren bodemonderzoek	600	400
verstrekken bodeminformatie	0	0
Beheer bodeminformatiesysteem	*	0
Afstemming Provincie (o.a. spoedlocaties)	*	0
Onvoorzien	*	0

* taken zonder prognose, wel onderdeel van budget.

Lijst van gebruikte afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
DB	Dagelijks Bestuur
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
CAP	Collectieve Arbeidsvoorwaardenregeling Provincies
CAR	Collectieve Arbeidsvoorwaardenregeling
UWO	Uitwerkingsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
EED	Energie Efficiency Directive
Fte	Fulltime-equivalent
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IVA	Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsgeschikten
KWO	Koude-warmteopslag
MTO	Medewerker Tevredenheidsonderzoek
RI&E	Risico Inventarisatie en -Evaluatie
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
Vpb	Vennootschapsbelasting
VTH	Vergunningen, Toezicht en Handhaving
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
WIA	Wet werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen
WNT	Wet Normering Topinkomens

Colofon

Uitgave Regionale Uitvoeringsdienst Noord Holland Noord

Bezoekadres	:	Dampten 2 1624 NR Hoorn
Telefoon	:	088-10 21 300
Email	:	info@rudnhn.nl
Website	:	www.rudunhn.nl
Postadres	:	Postbus 2095 1620 EB Hoorn
Eindredactie	:	Team Bedrijfsvoering RUD Noord Holland Noord

Datum	:	10 april 2019

Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord

AB-Besluit

Aan:	DB RUD NHN
Datum vergadering:	10 juli 2019
Auteur:	C.E. van den Tempel (controller)
Onderwerp:	Resultaatbestemming 2018
Portefeuille:	Financiën (Dhr. Groot)
Agendapunt:	..

Aanleiding / Kern van de zaak:
In artikel 30 van de Gemeenschappelijke Regeling is opgenomen dat het Algemeen Bestuur de resultaatbestemming vaststelt. Dit besluit strekt hiertoe.

Het boekjaar 2018 is afgesloten met een positief totaalresultaat van **€ 1.365.135** te verdelen in:

- Resultaat Milieutaken € 953.115
- Resultaat VTH plustaken € 412.020

Resultaat Milieutaken

Exploitatiesaldo Masterplan ICT	€ 710.468
Vrijval verlofoverschot	€ 225.948
Overige resultaat 2018	€ 16.699
Totaal resultaat 2018	€ 953.115

Het Masterplan ICT is geschreven vanaf 2017 en de extra middelen zijn nodig vanaf 2018. Het besluit omtrent het masterplan heeft later plaats gevonden dan oorspronkelijk gepland. Bij de start van het masterplan is inzichtelijk gemaakt wat er voor acties moeten plaats vinden en de daarbij behorende financiële consequenties. Het tijdpad wanneer deze kosten werkelijk zullen worden gemaakt is niet met zekerheid te zeggen, zeker nu de uitvoering vertraagd is in verband met de besluitvorming. Om de beschikbaar gestelde gelden voor het Masterplan ICT die door mogelijke vertraging niet in het betreffende jaar zijn uitgegeven buiten het rekeningresultaat te houden is een bestemmingsreserve Masterplan ICT gevormd. In deze bestemmingsreserve worden de exploitatieoverschotten en exploitatietekorten die door verschuiving in de tijd ontstaan per jaar verrekend. Geadviseerd wordt om het exploitatieoverschot van € 710.468 volgens besluit Instellen bestemmingsreserve Masterplan ICT te storten in deze reserve.

In 2018 is, naast de lumpsumbijdrage, voor ruim 1 miljoen aan extra inkomstens ontvangen. Dit zorgt voor extra druk binnen de organisatie door inzet van eigen medewerkers en inhuur, maar levert ook efficiencyvoordeel op. Het positieve saldo is deels ontstaan door de eenmalig overboeking van het overschot aan verlofuren van 2017 naar 2018. In 2018 had dit overschot (€ 225.948) door middel van inhuur moeten verdwijnen. Dit is niet geheel gelukt en dit budget valt vrij ten gunste van het resultaat.

Eind 2018 zijn er, na goedkeuring van het DB, trainees bovenformatief geplaatst. Deze trainees zorgen er niet alleen voor dat de kennis binnen de organisatie blijft in een vergrijzende organisatie, maar zouden ook een bijdrage in 2019 kunnen leveren in de oplossing van het overschot aan verlofuren. In dit besluit met betrekking tot de resultaatbestemming 2018 zal geadviseerd worden om de algemene reserve aan te vullen tot het maximum van 2,5%, zodat de mogelijkheid bestaat om het verlofoverschot in combinatie met de trainees of inhuur op te lossen.

Resultaat VTH plustaken

Exploitatiesaldo Masterplan ICT	€ 243.147
Vrijval verlofoverschot	€ 76.714
Overige resultaat 2018	€ 92.159
Totaal resultaat 2018	€ 412.020

De taakstelling voor 2018 om de voorfinanciering van de transitiekosten terug te verdienen binnen drie jaar door het realiseren van synergie- en efficiencyvoordelen is gerealiseerd (€153.311). Deze taakstellende bezuiniging was niet meer nodig. De lening voor de gemaakte transitiekosten is in 2018 terugbetaald.

Om de beschikbaar gestelde gelden voor het Masterplan ICT die door mogelijke vertraging niet in het betreffende jaar zijn uitgegeven buiten het rekeningresultaat te houden is een bestemmingsreserve Masterplan ICT gevormd. In deze bestemmingsreserve worden de exploitatieoverschotten en exploitatietekorten die door verschuiving in de tijd ontstaan per jaar verrekend. Geadviseerd wordt om het exploitatieoverschot van € 243.147 volgens besluit Instellen bestemmingsreserve Masterplan ICT te storten in deze reserve.

Inhoudelijk advies van DB aan aB:
In de uitgangspunten die gelden voor Gemeenschappelijke Regelingen in Noord-Holland Noord is vastgelegd dat deze over een maximale algemene reserve mogen beschikken van 2,5% van de lasten. Het MT adviseert om €100.182 ten gunste van de Algemene Reserve te bestemmen.

Geadviseerd wordt om conform het besluit Instellen bestemmingsreserve Masterplan ICT van 11 juli 2018 een bedrag van € 953.615 toe te voegen aan deze bestemmingsreserve.

Gevolgen:

- **Financiële gevolgen:**
  Groei van algemene reserve tot 2,5%

Vervolgprocedure:
Conform AB besluit verwerken van het resultaat.

Bijlagen:
1. Ontwerpjaarrekening 2018

Voorgesteld Besluit van het Dagelijks Bestuur aan het Algemeen Bestuur de datum: 10 april 2019

Het Dagelijks Bestuur wordt voorgesteld om:
1. Een bedrag van € 100.182 toe te voegen aan de Algemene Reserve.
2. Een bedrag van € 953.615 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Masterplan ICT.
3. Een bedrag van € 142.465 van het resultaat Milieutaken te restitueren aan de deelnemers naar verhouding van de lumpsum bijdrage.
4. Een bedrag van € 168.873 van het resultaat VTH plustaken te restitueren aan de deelnemer.

Besluit Dagelijks Bestuur de datum: 10 juli 2019: conform voorstel.

Ondertekening:

De voorzitter,	**De secretaris,**
M.C. Uitdehaag	**P.R. van Doorn**

Agenda Interim-Statencommissie

Datum	20-05-2019
Tijd	13:45 - 16:45
Locatie	Statenzaal
Voorzitter	Rosan Kocken
Omschrijving	Deze commissievergadering is openbaar en dus toegankelijk voor publiek. Ook is het mogelijk om in te spreken in de vergadering. Dit kan op punten die ter bespreking staan geagendeerd op de A- of B-agenda. Voor het inspreken moet u zich aanmelden. Dat kan bij de commissieadviseur Eric Krijgsman: krijgsmane@noord-holland.nl Let op: Alle genoemde tijden bij de afzonderlijke agendapunten zijn richttijden. De vergadering is live te volgen via: noord-holland.stateninformatie.nl

1 13:45 **Opening en mededelingen**

2 13:50 **Vaststelling agenda**

3 **A-agenda Landbouw / Ruimte**

3.a 13:55 **Landbouw / Ruimte: Wijziging Provinciale Ruimtelijke Verordening betreffende geitenhouderij (A-agenda interim-commissie)**

Reden voor agendering 20-05-2019:

Op 10 december 2018 hebben Provinciale Staten door middel van een voorbereidingsbesluit besloten om nieuwvestiging, uitbreiding van en omschakeling naar geitenhouderijen niet meer toe te staan. De reden hiervoor is het voorzorgprincipe vanuit de volksgezondheid.

De regels voor de Provinciale Ruimtelijke Verordening, die nu voorliggen, zijn tot stand gekomen in overleg met andere provincies en door consultatie van LTO Noord, de Noord-Hollandse geitenhouders, gemeenten, RUD, OD's en de GGD van Noord-Holland.

De ontwerpwijziging van de PRV is op 26 februari 2019 door GS vastgesteld en van 1 t/m 28 maart 2019 ter inzage gelegd.

Definitieve besluitvorming door PS over de PRV wijziging moet uiterlijk 6 maanden na het door PS genomen voorbereidingsbesluit (uiterlijk 10-6-2019).

De volledige zienswijzen zijn conform de AGV niet openbaar gepubliceerd. Statenleden kunnen de volledige zienswijzen inzien in de afgesloten agenda in iBabs 'ingekomen stukken met NAW-gegevens'.

4 B-agenda Ruimte / Landbouw

4.a 14:40 Ruimte / Landbouw: Voornemen tot wijziging Glastuinbouwconcentratiegebied in PRV, kaart 7 (B-agenda interim-commissie)

Reden voor agendering 20-05-2019:

Het betreft het voornemen tot wijziging van de begrenzing van het glastuinbouwconcentratiegebied ex artikel 26c lid 8 van de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV).

Op 8 maart 2019 hebben de gemeente Haarlemmermeer en Amstelveen een verzoek ingediend om de begrenzing glastuinbouwconcentratiegebied ter plaatse van het gebied rondom de woonkern Rijsenhout en het gebied Noorder Legmeerpolder te wijzigen. Omdat de PRV rechtstreeks doorwerkt in gemeentelijke bestemmingsplannen is het van belang dat de aanduiding glastuinbouwconcentratiegebied op correcte wijze op kaart is weergegeven conform de feitelijke situatie ter plaatse.

Hoe sneller deze wijzigingen worden doorgevoerd, hoe sneller de gemeenten het juiste provinciale ruimtelijke beleid kunnen toepassen.

5 A-agenda Recreatie

5.a 15:00 Recreatieschappen: Voordracht wijziging van de gemeenschappelijke regeling van het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer

GS en PS nemen deel in de gemeenschappelijke regeling van het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer. In de bijlage wordt een toelichting gegeven op de totstandkoming van de documenten en gevraagde besluiten.

De wijzigingen betreffen:

- het onderbrengen van het Aagtenpark in de gemeenschappelijke regeling;

• aanpassingen in verband met de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen;

• aanpassing van de verdeelsleutel voor deelnemersbijdrage voor het deelgebied De Buitenlanden;

• redactionele verbeteringen in de gemeenschappelijke regeling.

Reden voor agendering 20-5-2019:

* De reactie-termijn van 3 maanden is reeds eind april verlopen

* De nieuwe verdeelsleutel binnen de gemeenschappelijke regeling moet met terugwerkende kracht per 01-01-2019 in werking treden

* Pas na besluitvorming door PS en publicatie van de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling in het Provinciaal Blad treedt de nieuwe GR in werking. Hoe langer de provincie wacht met vaststelling, des te meer de bovenstaande processen vertraging zullen oplopen.

5.b **Recreatieschappen: Voordracht wijziging van de gemeenschappelijke regeling van het Recreatieschap Spaarnwoude**

15:10

De provincie Noord-Holland neemt deel in de gemeenschappelijke regeling van het Recreatieschap Spaarnwoude. In de bijlage wordt een toelichting gegeven op de totstandkoming van de documenten en gevraagde besluiten.

De wijzigingen betreffen:

• noodzakelijke wijzigingen die een gevolg zijn van een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen en

• als gevolg daarvan en van een herindeling van de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude per 1 januari 2019 een wijziging van de samenstelling van het algemeen bestuur.

Reden voor agendering 20-5-2019:

* De reactie-termijn van 3 maanden is reeds enige tijd verlopen

* Het betreft een technische wijziging als gevolg van een herindeling van gemeenten per 1-1-2019

* Pas na besluitvorming door PS en publicatie van de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling in het Provinciaal Blad treedt de nieuwe GR in werking. Hoe langer de provincie wacht met vaststelling, des te meer de bovenstaande processen vertraging zullen oplopen.

6 A-agenda Milieu / Luchtvaart / Schiphol

6.a Milieu: Voordracht wijziging van de gemeenschappelijke regeling RUD NHN

15:20 De Gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord wil haar naam wijzigen in Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

Reden voor agendering commissie 20-05-2019:

* De RUD Noord-Holland noord heeft verzocht de naamswijziging zo spoedig mogelijk te behandelen. De naam RUD Noord-Holland noord en Omgevingsdienst Noord-Holland noord wordt in de praktijk nu beide gebruikt en dat kan verwarring opleveren

* De naamswijziging moet met terugwerkende kracht per 01-03-2019 ingaan

* Hiervoor is wijziging van de gemeenschappelijke regeling nodig. Provinciale Staten wordt gevraagd toestemming te verlenen aan deze wijziging.

* Pas na besluitvorming door PS en publicatie van de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling in het Provinciaal Blad treedt de nieuwe GR in werking. Hoe langer de provincie wacht met vaststelling, des te meer de bovenstaande processen vertraging zullen oplopen.

6.b Luchtvaart / Schiphol: Opheffen gemeenschappelijke regeling Schadeschap Schiphol (A-agenda interim-commissie)

15:30

Reden voor agendering commissie 20-05-2019:

Het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Schadeschap Luchthaven Schiphol heeft in de vergadering van 9 april 2019 besloten tot opheffing van het Schadeschap Schiphol en vraagt van de deelnemers om instemming met dit besluit tot opheffing. Het college van Gedeputeerde Staten verzoekt met dit besluit Provinciale Staten om in te stemmen met opheffing van het Schadeschap Schiphol.

Het Schadeschap Schiphol wordt per 1 juni 2020 opgeheven. Er moet volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen een termijn van 1 jaar zitten tussen het besluit tot opheffing en de daadwerkelijke opheffing. In dit jaar moet een aantal zaken worden geregeld, zoals het maken en uitvoeren van een liquidatieplan en de overdracht van het archief. Om die reden moet de provincie uiterlijk 1 juni 2019 aangegeven hebben ingestemd te hebben met het besluit tot opheffing.

7 A-agenda Water

7.a Water: Voordracht met zienswijze op Concept-begroting 2020 en jaarstukken 2018 Waddenfonds (A-agenda Interim-commissie)

15:40

Reden voor agendering commissie 20-05-2019:

PS is in de gelegenheid zienswijzen in te dien op de financiële stukken van het Waddenfonds. Formeel kan dit tot 24 mei a.s. Eventuele inbreng uit de commissie kan reeds gedeeld worden met het Waddenfonds. Over een eventuele zienswijze van PS kan op 27 mei definitief besloten worden in de Statenvergadering.

De drie Waddenprovincies (Fryslân, Groningen en Noord-Holland) hebben gezamenlijk het Waddenfonds opgericht. Het Waddenfonds is verantwoordelijk voor het verlenen van subsidies die passen binnen de hoofddoelen (natuur en duurzame economische ontwikkeling) van dit fonds. Het Waddenfonds heeft de conceptbegroting 2020 en de jaarstukken 2018 aangeboden aan de Provinciale Staten van de deelnemende Waddenprovincies. Zij worden in de gelegenheid gesteld eventuele zienswijzen in te dienen bij deze concept-begroting. GS adviseert PS geen zienswijzen in te dienen, omdat wij hiertoe geen aanleiding zien.

8 B-agenda Mobiliteit

8.a Mobiliteit: Brief GS aan PS inz. Ontwerp Programma van Eisen openbaar vervoer concessie Gooi en Vechtstreek (B-agenda)

15:50

Reden voor agendering commissie 20-05-2019:

Het voorliggende Ontwerp Programma van Eisen is op 19 maart jl. in GS vastgesteld en heeft daarna 6 weken ter inzage gelegd (tot 1 mei). In deze periode wordt normaliter het stuk ook in de commissie geagendeerd zodat de Staten GS nog aandachtspunten kunnen meegeven aan GS. Het PvE is het minimumniveau waaraan de nieuwe vervoervoerder tenminste gedurende de concessie aan moet voldoen en dus een belangrijk concessiedocument.

GS kunnen de periode voor agendering op de B-agenda in een commissie van PS nog iets oprekken (tot 20 mei 2019) maar daarna moeten de besluitvormende stukken (definitieve PvE en Nota van Zienswijzen) voor GS in orde gemaakt worden.

In de eerste week van juli 2019 wordt het bestek, waaronder het definitieve Programma van Eisen (PvE), de Nota van Zienswijzen en de

aanbestedingsleidraad, in GS ter besluitvorming geagendeerd. Het is belangrijk om een GS-besluit voor het zomerreces 2019 te hebben.
Dit omdat we anders parallel gaan lopen met een andere (grote) OV aanbesteding Zaanstreek/Waterland (concessie van de vervoerregio). Dat is een veel grotere en daarmee interessantere concessie voor vervoerders omdat er meer reizigersinkomsten en subsidie aan verbonden is. Als vervoerders dus keuzes moeten maken (wetende dat ze maar 1 tenderteam hebben) zal dat ten koste van de aanbesteding Gooi- en Vechtstreek zijn.

9 A-agenda PS-zaken

9.a Randstedelijke Rekenkamer: Voordrachten voor ontwerp-Begroting 2020 en
16:35 Begrotingswijziging 2019 Randstedelijke Rekenkamer

Reden voor agendering in commissie 20-05-2019:

PS zijn in de gelegenheid om zienswijzen in te dienen op de financiële stukken van de Randstedelijke Rekenkamer. In dit geval de Begrotingswijziging 2019 en de Begroting 2020. Een eventuele zienswijze kan tot uiterlijk 7 juni a.s. worden ingediend. Indien niet op 27-05 middels voordracht aan PS is voorgelegd, is PS formeel niet in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen.

10 Sluiting
16:45

Provincie Noord-Holland

Interim-Statencommissie

Dossiernummer	285
Extern Zaak ID	1169546
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	20 mei 2019
Agendapunt	3.a
Omschrijving	Landbouw / Ruimte: Wijziging Provinciale Ruimtelijke Verordening betreffende geitenhouderij (A-agenda interim-commissie)
Organisatieonderdeel	BEL/RE&E

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	30 april 2019
Interim-Statencommissie	**20 mei 2019**
PS-vergadering	27 mei 2019

Toelichting

Op 10 december 2018 hebben Provinciale Staten door middel van een voorbereidingsbesluit besloten om nieuwvestiging, uitbreiding van en omschakeling naar geitenhouderijen niet meer toe te staan. De reden hiervoor is het voorzorgprincipe vanuit de volksgezondheid.

De regels voor de Provinciale Ruimtelijke Verordening, die nu voorliggen, zijn tot stand gekomen in overleg met andere provincies en door consultatie van LTO Noord, de Noord-Hollandse geitenhouders, gemeenten, RUD, OD's en de GGD van Noord-Holland.

De ontwerpwijziging van de PRV is op 26 februari 2019 door GS vastgesteld en van 1 t/m 28 maart 2019 ter inzage gelegd.

Provincie Noord-Holland

2019

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 27 mei 2019

Onderwerp: Wijziging Provinciale Ruimtelijke Verordening

Kenmerk: 1169546/1203324

Bijlagen:
A. Ontwerpbesluit inclusief toelichting
B. Nota van Beantwoording
C. Overzicht huidige regels t.o.v. gewijzigde regels
D. Reacties naar aanleiding van de terinzagelegging

1. Inleiding

Op 10 december 2018 heeft u met het nemen van een zogenoemd voorbereidingsbesluit besloten om nieuwvestiging, uitbreiding van en omschakeling naar geitenhouderijen niet meer toe te staan. De reden hiervoor is het voorzorgprincipe vanwege de volksgezondheid. Uit onderzoeken[1] blijkt dat inwoners binnen een straal van 2 kilometer van een geitenhouderij meer kans hebben op een longontsteking. De kans neemt toe met ongeveer 25% indien men in de buurt van een geitenhouderij woont. Dit beeld is consistent over de jaren 2009 tot en met 2016.
Het is niet bekend wat het verhoogde risico veroorzaakt, en welke maatregelen genomen kunnen worden om dit risico te verlagen. Daar wordt momenteel vervolgonderzoek naar gedaan; de resultaten hiervan zijn waarschijnlijk eind 2021 bekend. Tevens wordt onderzoek gedaan of het gevonden resultaat van de onderzoeken (dat zich uitsluitend heeft gericht op een veedicht gebied in Noord-Brabant en Limburg) ook gevonden wordt in andere regio's.

Een voorbereidingsbesluit geeft de provincie een half jaar de tijd de betreffende verordening op dit punt aan te passen. In dit geval betreft het een wijziging van de Provinciale Ruimtelijke Verordening.

De ontwerpwijziging PRV met betrekking tot de geitenhouderij is op 26 februari 2019 door GS vastgesteld. Van 1 maart tot en met 28 maart 2019 heeft de ontwerpwijziging ter inzage gelegen. Naar aanleiding hiervan zijn er 3 zienswijzen ingediend. Op basis van de gemaakte opmerkingen hebben wij een Nota van beantwoording opgesteld, die als bijlage B aan deze voordracht is toegevoegd. Uiteindelijk hebben de zienswijzen en overleg met de geitenhouders tijdens de terinzageperiode geleid tot 1 wijziging in ons voorstel ten opzichte van de ontwerpwijziging PRV. De Nota van Beantwoording is daarmee een belangrijke onderlegger voor de statenvoordracht. Het maakt transparant welke reacties op de ontwerpwijziging zijn binnen gekomen en hoe wij daar

[1] Onderzoeken Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO). Het onderzoek is/wordt uitgevoerd door Nivel in samenwerking met IRAS/UU, WUR en het RIVM, in opdracht van de ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en Economische Zaken (EZ).

vervolgens op gereageerd hebben. Tevens hebben wij de complete schriftelijke reacties van de 3 indieners als bijlage bij deze Statenvoordracht gevoegd.

Met deze Statenvoordracht en het bijbehorende ontwerpbesluit doen wij Provinciale Staten een voorstel om de PRV te wijzigen. In het ontwerpbesluit (bijlage A) zijn alle wijzigingen ten opzichte van de huidige versie van de PRV weergegeven. In de toelichting op het ontwerpbesluit wordt een toelichting gegeven op de wijzigingen die wij voorstellen. In bijlage C is te zien hoe de wijzigingen passen in de huidige tekst van de PRV. Dit is een overzicht waarin de huidige regels, de wijzigingen bij het ontwerpbesluit en de wijzigingen naar aanleiding van zienswijzen te zien zijn.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

Het besluit om de geitenhouderij te begrenzen is genomen vanuit het argument van het voorzorgsbeginsel, dat gebaseerd is op artikel 191, tweede lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, in samenhang met de provinciale zorg voor een goede ruimtelijke ordening en de daarmee verbonden bevordering van de kwaliteit van de leefomgeving, waarvan ook gezondheidsaspecten deel uitmaken. De gezondheidseffecten van activiteiten van geitenhouderijen op de leefomgeving hebben een gemeentegrensoverschrijdend karakter.
Met de voorgestelde regels is het niet meer mogelijk om een nieuwe geitenhouderij op te richten, uit te breiden of om een bestaand agrarisch bedrijf om te schakelen naar geitenhouderij. Er wordt een nieuw artikel aan de PRV toegevoegd met rechtstreeks werkende regels zodat de geitenstop op hetzelfde tijdstip provinciebreed voor het gehele grondgebied wordt ingevoerd.

Deze wijziging van de Provinciale Ruimtelijke Verordening loopt vooruit op besluitvormingsfase van de Omgevingsverordening, die naar verwachting na het zomerreces van 2019 zal starten. De Provinciale Ruimtelijke Verordening is één van de twintig provinciale verordeningen die opgaan de Omgevingsverordening. In de concept Omgevingsverordening is al een paragraaf gereserveerd voor de regels over geitenhouderijen.

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

De voorstellen zijn als volgt tot stand gekomen:

- Ambtelijk overleg met provincies Utrecht en Overijssel inzake de regels voor de geitenhouderij;
- Twee bijeenkomsten met geitenhouders van Noord-Holland en LTO Noord en de gedeputeerde Landbouw;
- Raadplegen van gemeenten, Regionale Uitvoeringsdiensten en Omgevingsdiensten;
- Raadplegen van de GGD Noord-Holland.

De contactmomenten met deze partijen hebben plaatsgevonden voordat de ontwerpwijziging werd vastgesteld. De geitenhouders en LTO Noord zijn zowel vóór de totstandkoming van de ontwerpwijziging als tijdens de terinzagelegging geïnformeerd en geraadpleegd. Tijdens deze momenten hebben de betrokkenen kunnen reageren op de concepttekst van de ontwerpwijziging.

Financiële consequenties: Planschaderisico

Door de rechtstreekse werking van het verbod in deze PRV wijziging, worden de gebruiksmogelijkheden van gronden beperkt. Dit heeft vooral gevolgen voor bestemmingsplannen voor het landelijk gebied waarbinnen verschillende vormen van agrarische bedrijfsvoering mogelijk

zijn. Van de verschillende gebruiksmogelijkheden die veelal binnen deze bestemming bestaan, wordt met deze wijziging van de PRV de mogelijkheid om geiten te houden beperkt.
In het belang van een goede ruimtelijke ordening en gelet op het voorzorgbeginsel wordt aan het beschermen van de gezondheid van omwonenden in dit geval een zwaarder belang gehecht dan het in stand houden van de mogelijkheden voor de betreffende ondernemers.

Deze rechtstreeks werkende regels in de PRV zijn in artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening als grondslag voor planschade opgenomen. Dit betekent dat individuele eigenaren die claimen dat door dit verbod waardevermindering van hun eigendom optreed of sprake is van inkomstenderving, een planschadeclaim bij de provincie kunnen indienen.

De kans op daadwerkelijke honorering van een planschadeclaims wordt echter als beperkt ingeschat, doordat met dit verbod slechts een beperkt deel van de bestaande gebruiksmogelijkheden betreft. Het waardeverminderend effect op gronden waarop dit betrekking heeft, is hierdoor gering. Bovendien wordt dit verder beperkt doordat bij concrete verzoeken om planschade rekening wordt gehouden met onder andere de voorzienbaarheid van deze beperking, passieve risico aanvaarding van de eigenaar, het normaal maatschappelijk risico en het wettelijk forfait van 2% van de vastgoedwaarde.

4. Proces en procedure

De belanghebbenden zijn voorafgaand aan de besluitvorming over het ontwerpwijziging ambtelijk geconsulteerd over de concepttekst. Na de terinzagelegging heeft er nogmaals consultatie plaatsgevonden van de geitenhouders en LTO Noord. Zij hebben daarop met een zienswijze gereageerd. Op basis van de reacties hebben wij aanpassingen gedaan in de ontwerpwijziging die ter inzage heeft gelegen.
Na vaststelling van deze PRV wijziging zullen we deze publiceren in het Provinciaal blad en in werking laten. Voorts is de PRV digitaal raadpleegbaar via de landelijke voorziening www.ruimtelijkeplannen.nl.

Wij zullen de PRV zowel in gedrukte vorm als in digitale vorm op onze website beschikbaar stellen.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit tot wijziging van de Provinciale Ruimtelijke Verordening

Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland van 27 mei 2019, tot wijziging van de Provinciale Ruimtelijke Verordening in verband met een verbod op nieuwvestiging en uitbreiding van geitenhouderijen.

Provinciale Staten van Noord-Holland;

Gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van 23 april 2019 met kenmerk 1169546/1203324

Gelet op artikel 4.1 van de Wet ruimtelijke ordening;

Besluiten:

Artikel I

De Provinciale Ruimtelijke Verordening wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 2 wordt als volgt gewijzigd:

Onder verlettering van de overige onderdelen, wordt het volgende nieuwe onderdeel ingevoegd, luidende:

p. geitenhouderij: een inrichting, als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer, geheel of gedeeltelijk gericht op het fokken, mesten en houden van geiten.

B

Na artikel 8a wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 8b Geitenhouderijen

1. Een bestemmingsplan voorziet niet in bestemmingen en regels die de mogelijkheid bieden tot:
    a. nieuwvestiging van geitenhouderijen, al dan niet als neventak;
    b. het geheel of gedeeltelijk wijzigen van een agrarisch bedrijf naar geitenhouderij, of;
    c. het uitbreiden van een geitenhouderij, door het aantal geiten dat wordt gehouden te vergroten.
2. Zolang een bestemmingsplan niet voldoet aan het bepaalde in het eerste lid is het verboden om:
    a. een geitenhouderij, al dan niet als neventak, nieuw te vestigen;

b. een agrarisch bedrijf geheel of gedeeltelijk te wijzigen naar geitenhouderij, of;

c. een geitenhouderij uit te breiden door het aantal geiten dat wordt gehouden te vergroten.

3. In afwijking van artikel 46a is het verbod in het tweede lid niet van toepassing voor zover voor een van de genoemde activiteiten vóór 12 december 2018:

   a. een melding als bedoeld in artikel 1.10 van het Activiteitenbesluit bij het bevoegd gezag is ingediend, of;

   b. een aanvraag voor een omgevingsvergunning bij het bevoegd gezag is ingediend, tenzij de aanvraag ziet op of wordt aangemerkt als een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

4. Voor de bepaling van het aantal aanwezige geiten als bedoeld in het eerste en tweede lid, kan gebruik worden gemaakt van het aantal geiten zoals opgenomen in een melding als bedoeld in artikel 1.10 van het Activiteitenbesluit of van het aantal zoals geregistreerd in het I&R-systeem zoals bedoeld in de Regeling identificatie en registratie van dieren of een daarmee gelijk te stellen registratiesysteem indien deze melding of registratie heeft plaatsgevonden vóór 12 december 2018.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het provinciale blad waarin het wordt geplaatst.

Haarlem, 27 mei 2019.
Provinciale Staten van Noord-Holland,
dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter
K. Bolt, statengriffier

Uitgegeven op ***

Namens Gedeputeerde Staten van Noord-Holland

R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Toelichting besluit tot wijziging van de Provinciale Ruimtelijke Verordening

Algemeen

Dit artikel volgt op het eerdere voorbereidingsbesluit van Provinciale Staten tot een stop op de geitenhouderij op 10 december 2018 (Statenvoordracht 77-2018, Provinciaal Blad 2018 nr. 9266, Staatscourant 2018 nr. 71159). Met de vaststelling en inwerkingtreding van het voorliggende besluit wordt de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) gewijzigd. Hiermee vervalt het voorbereidingsbesluit van rechtswege (artikel 4.1, vijfde lid, van de Wet ruimtelijke ordening).

Het eerdere voorbereidingsbesluit en deze wijziging van de PRV is gebaseerd op de conclusie van het onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO) van 2016 (en 2018), dat omwonenden binnen een straal van 2 km van een geitenhouderij statistisch gezien meer kans hebben op een longontsteking. Het argument voor het beperken van de geitenhouderij is het ‘voorzorgbeginsel’ voor de volksgezondheid en het voorkomen van een waterbedeffect van bedrijven die niet meer in de provincie kunnen uitbreiden en uitwijken naar een buurprovincie, of versneld uitbreiden vooruitlopend op een mogelijke stop.

De provincie Noord-Holland kiest er met deze PRV wijziging en het voorafgaande voorbereidingsbesluit voor om een ‘geitenstop’ in te voeren. Het belangrijkste argument daarvoor is het voorzorgsbeginsel, dat gebaseerd is op artikel 191, tweede lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, in samenhang met de provinciale zorg voor een goede ruimtelijke ordening en de daarmee verbonden bevordering van de kwaliteit van de leefomgeving, waarvan ook gezondheidsaspecten deel uitmaken. Op basis van dit voorzorgbeginsel wordt het noodzakelijk geacht om met de huidige kennis van zaken over de gezondheidseffecten van geitenhouderijen op de leefomgeving via het ruimtelijk instrumentarium een ‘geitenstop’ in te voeren. Het gaat daarbij om het tegengaan van vestiging en uitbreiding van geitenhouderijen, alsmede de omschakeling van bestaande agrarische bedrijven naar geitenhouderijen. De gezondheidseffecten van activiteiten van geitenhouderijen op de leefomgeving hebben een gemeentegrensoverschrijdend karakter. Gelet op de aard van deze problematiek wordt deze aangemerkt als een provinciaal belang met het oog op een goede ruimtelijke ordening als bedoeld in artikel 4.1, eerste lid, van de Wro.

De geitenhouderij maakt momenteel een flinke groei door. Het CBS meldt dat het aantal geiten in Nederland in 2018 met 10 procent toegenomen is naar bijna 588 duizend. Volgens de statistieken is het houden van geiten financieel aantrekkelijk en ligt het inkomen gemiddeld hoger dan bij andere diersoorten. Hoewel niet bekend is waardoor het verhoogde gezondheidsrisico in de buurt van geitenhouderijen wordt veroorzaakt en ook niet duidelijk is of het resultaat van het VGO onderzoek ook toe te passen is op andere regio’s (het onderzoek is uitgevoerd in een vee-dicht gebied in Limburg en Noord-Brabant), geven wij er de voorkeur aan om de geitenhouderij niet groter te laten worden, totdat meer bekend wordt uit de onderzoeken. De verwachting is dat de resultaten van het onderzoek naar de oorzaken van het risico in 2021 gereed is.

Hoewel de geitenhouderij in Noord-Holland een kleine sector is, geven recente ontwikkelingen aan dat de geitenhouderij in Noord-Holland harder groeit dan verwacht. Voorzorg voor de gezondheid van de burgers is dan een groter belang dan het belang van individuele ondernemers. Gemeenten hebben geen juridische grondslag om vergunningen te weigeren op het punt van het voorzorgbeginsel of volksgezondheid, indien een dergelijk bedrijf past in de (agrarische) bestemming. Gemeenten kunnen nu ook zelfstandig het besluit nemen om een stop te zetten op toekomstige ontwikkelingen in hun gemeente en uitbreiding, omschakeling of nieuwvestiging

verbieden in hun bestemmingsplannen. Om regionale verschillen, onrust en onduidelijkheid te voorkomen, wordt voorgesteld om dit te regelen voor het hele grondgebied en de Provinciale Ruimtelijke Verordening op dit punt aan te passen, totdat er meer duidelijkheid is over de oorzaken van dit verhoogde risico.

De verwachting is dat de verbodsbepaling (bevriezing van de status quo) tot 2022 gaat gelden. In de komende jaren vindt nader onderzoek plaats naar het verband tussen geitenhouderijen en een groter aantal longontstekingen voor omwonenden. Indien uit dit landelijk onderzoek oorzaken van de ziektelast door geitenhouderijen blijken en er zicht is op oplossingsgerichte maatregelen, zal de wijziging van de verordening worden ingetrokken of aangepast. In de tussentijd geldt artikel 8b, tweede lid als rechtstreeks werkende regel als bedoeld in artikel 4.1, derde lid Wet ruimtelijke ordening.

In beginsel geldt dat gemeenteraden het verbod moeten opnemen in gemeentelijke bestemmingsplannen. Omdat nog niet duidelijk is of het verbod permanent moet blijven gelden, willen wij onnodige administratieve lasten bij gemeenten voorkomen. Daarom wordt voor de termijn waarbinnen gemeenten hun bestemmingsplannen aan de PRV moeten aanpassen, aangesloten bij de termijn van tien jaar die al in artikel 44 van de Provinciale Ruimtelijke Verordening is opgenomen. Zolang bestemmingsplannen niet zijn aangepast overeenkomstig deze wijziging van de verordening, geldt het verbod uit het nieuwe artikel 8b, tweede lid, rechtstreeks.

Wijziging van de Algemene Toelichting Ruimtelijke Verordening, onder ‘Rechtstreeks werkende bepalingen’:

In de Provinciale Ruimtelijke Verordening was één ander rechtstreeks werkende bepaling opgenomen. In de algemene toelichting op de verordening werd hierop gewezen. In deze toelichting wordt het verbod in deze nieuwe bepaling voor geitenhouderijen toegevoegd. De toelichting komt dan als volgt te luiden:

In de Provinciale verordening zijn geen rechtstreeks werkende bepalingen opgenomen met uitzondering van de artikelen 8b lid 2 en artikel 32 lid 2. Eerst genoemde artikel bevat het verbod op nieuwvestiging of omschakeling naar geitenhouderijen en het uitbreiden van het aantal geiten. Artikel 32 lid 2 bevat het beleid rond wind op land. Door het opnemen van rechtstreeks werkende regels moeten gemeenten na inwerkingtreding van de verordening vergunningaanvragen toetsen aan de desbetreffende voorschriften uit de verordening (artikel 8b lid 2 en artikel 32 lid 2). Daarnaast kunnen gemeenten tegen overtreding van deze rechtstreeks werkende bepalingen handhavend optreden. De wettelijke basis daarvoor is neergelegd in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Artikel 2 onder p Begrip geitenhouderij

In deze definitie wordt aangesloten op artikel 1.1, eerste lid van de Wet milieubeheer, waarin wordt aangegeven dat er sprake is van ‘bedrijfsmatig of in een bedrijfsmatige omvang’. Hieronder valt niet het kleinschalig én niet-bedrijfsmatig houden van dieren, zoals bijvoorbeeld op een kinderboerderij of het hobbymatig houden van dieren. De artikelen 1.18 en 3.111 van het Activiteitenbesluit milieubeheer geven een aanwijzing aan wanneer er al dan niet sprake is van het bedrijfsmatig houden van dieren; voor bedrijfsmatig of een bedrijfsmatige omvang wordt een

ondergrens van 10 dieren genoemd. In de jurisprudentie wordt daarnaast ook als relevante criteria genoemd, naast de omvang van het aantal dieren, het commerciële doel waarvoor de dieren worden gehouden (winstoogmerk) en de wijze waarop zij zijn gehuisvest. Hieronder valt ook het gemengde veehouderijbedrijf, waarin het houden van geiten niet de hoofdzaak van de bedrijfsvoering is. Met geiten wordt de soortnaam bedoeld; dit impliceert ook de bokkenhouderij.

Artikel 8b Geitenhouderijen

Artikel 8b wordt toegevoegd aan hoofdstuk 2: regels voor het gehele provinciale grondgebied. Er wordt geen onderscheid gemaakt in bedrijven met een grondgebonden of niet-grondgebonden bedrijfsvoering.

In het artikel wordt aangesloten op het eerdere verbod in het voorbereidingsbesluit. Het is niet toegestaan om nieuwvestiging, uitbreiding van geitenhouderijen of (gedeeltelijke) omschakeling van een agrarisch bedrijf naar een geitenhouderij mogelijk te maken. Hierin wordt specifiek verwezen naar uitbreiding als ‘uitbreiding van het aantal dieren’. Het uitbreiden in stalruimte wordt daarmee niet onmogelijk gemaakt. Bedrijven die bijvoorbeeld investeringen doen in het kader van dierenwelzijn en hun stalruimte per dier willen vergroten, blijven hiertoe de mogelijkheid houden. Dit geldt uiteraard alleen voor geitenhouderijen die legaal aanwezig zijn op grond van het recht zoals dat gold voor inwerkingtreding van het voorbereidingsbesluit op 12 december 2018 of die op grond van het derde lid van dit artikel nog gevestigd mochten worden. Onder nieuwvestiging van een geitenhouderij wordt ook verstaan de gehele of gedeeltelijke verplaatsing van een bestaande geitenhouderij naar een nieuwe locatie. Het tijdelijk in gebruik nemen van bouwwerken of gronden voor een geitenhouderij is eveneens niet toegestaan.

Lid 1

Met het eerste lid van dit artikel wordt voorkomen dat in nog vast te stellen gemeentelijke bestemmingsplannen of andere ruimtelijke besluiten waarop de verordening van toepassing is, ruimte wordt geboden aan nieuwvestiging of uitbreiding van geitenhouderijen of geheel of gedeeltelijke omschakeling naar geitenhouderijen.

Lid 2

Dit artikellid bevat een rechtstreeks voor bedrijven geldende verbodsbepaling. Deze bepaling beoogt een bevriezing van de bestaande legale situatie zoals deze bestond voor inwerkingtreding van het voorbereidingsbesluit op 12 december 2018. De verbodsbepaling staat geen afwijking toe en daarmee kan ook geen ‘afwijkvergunning’ worden verleend zoals bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Een nieuwe aanvraag om een bouw- of aanlegvergunning (artikel 2.1, eerste lid, onder a of b, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) moet bij strijdigheid met deze verbodsbepaling worden geweigerd (artikelen 2.10, eerste lid, onder c, en 2.11, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht).

Voor nieuwe aanvragen om andere (omgevings)vergunningen die niet aan het bestemmingsplan of Provinciale Ruimtelijke Verordening kunnen worden getoetst, zoals een vergunning op grond van de Wet milieubeheer of de Wet natuurbescherming, of meldingen, die betrekking hebben op een uitbreiding van het aantal geiten, heeft deze verbodsbepaling geen rechtstreekse gevolgen. Ongeacht de uitkomst van de behandeling van deze andere nieuwe aanvragen of meldingen, voorkomt het verbod in dit artikel op planologische gronden dat hiervan gebruik gemaakt kan worden.

Lid 3

Het derde lid van artikel 8b bevat een overgangsregeling voor een aantal situaties, waarbij vóór het moment van kennisgeving en inwerkingtreding van het voorbereidingsbesluit al sprake was van een voldoende concreet – immers uit een melding of aanvraag blijkend - initiatief tot uitbreiding van de geitenhouderij. Meldingen in het kader van het Activiteitenbesluit (milieu) en aanvragen om een bouw- of aanlegvergunning van vóór 12 december - mits passend in het geldende bestemmingsplan - kunnen daarmee worden afgehandeld en uitgevoerd.

Een afwijkvergunning (artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) kan niet meer worden verleend, ook al dateert de aanvraag van vóór 12 december 2018. De (beoogde) ontwikkeling waarop deze aanvraag ziet, was namelijk ook voor inwerkingtreding van het voorbereidingsbesluit al in strijd met het planologisch regime en dus niet toegestaan. Het zou in strijd zijn met het doel van deze verordening om deze situaties niet onder de werking van dit artikel te laten vallen.

Dit geldt ook voor aanvragen voor de activiteit ‘bouwen’ die op grond van artikel 2.10, tweede lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht mede moeten worden aangemerkt als aanvragen voor de activiteit ‘afwijken van het bestemmingsplan’.

Aan eerder aangevraagde of verleende vergunningen, anders dan voor de activiteiten ‘bouwen’, ‘werken geen bouwwerk zijnde’ of ‘milieu’ wordt niet hetzelfde overgangsrecht toegekend. Deze vergunningen worden vanuit een ander perspectief beoordeeld dan een goede ruimtelijke ordening. Het zou het belang dat met de voorlopige stop op nieuwvesting en uitbreiding van geitenhouderijen is gemoeid te zeer schaden als ook aan ongebruikte vergunningen voor andere activiteiten dan ‘bouwen’, ‘werken geen bouwwerk zijnde’ of ‘milieu’ of nog in behandeling zijnde aanvragen op grond van andere wetgevingsregimes overgangsrecht zou worden geboden. Dit betekent dat geitenhouderijen die bijvoorbeeld in het bezit zijn van een vergunningen op grond van de Wet natuurbescherming waarin nog ruimte zit voor groei van het aantal geiten, deze ruimte niet langer kunnen benutten op grond van deze verordening.

Het zou het belang dat met de voorlopige stop op nieuwvesting en uitbreiding van geitenhouderijen is gemoeid te zeer schaden als ook aan ongebruikte vergunningen voor andere activiteiten dan ‘bouwen’, ‘werken geen bouwwerk zijnde’ of ‘milieu’ of nog in behandeling zijnde aanvragen op grond van andere wetgevingsregimes overgangsrecht zou worden geboden, zodanig dat alsnog vergunningen verleend zouden moeten worden om uitvoering van de vergunning op grond van natuurwetgeving mogelijk te maken. Dit betekent dat geitenhouderijen die bijvoorbeeld in het bezit zijn van een vergunningen op grond van de Natuurbeschermingswet 1998/Wet natuurbescherming waarin nog ruimte zit voor groei van het aantal geiten, maar daarvoor nog geen benodigde bouw- of milieuvergunning hebben, deze ruimte niet langer kunnen benutten op grond van deze verordening.

Lid 4

Met dit lid wordt aangegeven hoe bepaald wordt wat het aantal geiten is dat voor inwerkingtreding van het voorbereidingsbesluit op een geitenhouderij aanwezig was. Mits dit gebruik passend was in het toen geldende regime, kan dit gebruik onder de gewijzigde verordening worden voortgezet. Dit aantal geldt als het maximale aantal geiten en kan door de verboden uit het eerste en tweede lid van dit artikel, niet meer worden uitgebreid.

Naast de melding op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer, kan hiervoor ook gebruik worden gemaakt van het Identificatie en Registratiesysteem dat door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland wordt beheerd op grond van de Regeling identificatie en registratie van dieren.

Op deze wijze wordt recht gedaan aan de feitelijk situatie die aanwezig was én past binnen het planologisch regime dat van kracht was voor 12 december 2018.

Bijlage B bij de statenvoordracht *

Provincie Noord-Holland

DEFINITIEVE NOTA VAN BEANTWOORDING

Van de wijziging van de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) in verband met nieuwe regels voor de geitenhouderij.

Samenvatting van de opmerkingen op de ontwerpwijziging van de PRV en beantwoording zoals vastgesteld door Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Holland op 23 april 2019.

Provincie Noord-Holland
Postbus 123
2000 MD Haarlem

Kenmerk 1169546/1203324

1. Inleiding

Wat is een Nota van beantwoording?
In de PRV legt de provincie regels vast voor de ruimtelijke plannen van gemeenten. Zij doet dat omdat er provinciale belangen zijn, zoals bijvoorbeeld ruimtelijke kwaliteit en de zorg voor een goede leefomgeving. De regels in de PRV zorgen er voor dat deze belangen in acht worden genomen. Gedeputeerde Staten (GS) doen een wijzigingsvoorstel aan Provinciale Staten (PS) die de bevoegdheid hebben om de wijziging van de PRV vast te stellen.

Onderdeel van de wijzigingsprocedure is dat GS het voorstel aan PS ter inzage leggen. Iedereen kan dan in een periode van minimaal 4 weken een reactie geven. GS stellen daarop hun reactie op en vatten die samen in een Nota van Beantwoording. Deze Nota van Beantwoording heeft als doel om aan PS te laten zien welke reacties zijn binnengekomen en hoe GS daarop reageren. Het geeft aan welke wijzigingen worden doorgevoerd naar aanleiding van de binnengekomen reacties. Daarmee is het een belangrijke onderlegger voor de statenvoordracht, waarin het uiteindelijke besluit tot wijziging van de PRV aan PS wordt voorgelegd.

Proces
De ontwerpwijziging van de PRV in verband met voorgestelde regels voor de geitenhouderij lag van 1 maart t/m 28 maart 2019 ter inzage. In deze periode zijn er 3 zienswijzen ingediend. In deze nota vindt u de opmerkingen en de antwoorden op de gewijzigde artikelen.

Leeswijzer tabellen
In de tabel 2 vindt u de ingediende opmerkingen, daarbinnen per onderwerp en per indiener samengevat, met de reactie van GS. In de laatste kolom staat vermeld of de opmerking leidt tot een wijziging van het voorstel aan PS. Tabel 3 is een overzicht van de indieners.

Vervolgprocedure
GS hebben de Statenvoordracht wijziging PRV inclusief deze Nota van Beantwoording vastgesteld op 23 april 2019. De Nota van Beantwoording en de Statenvoordracht worden naar verwachting behandeld in de Statencommissie op 20 mei 2019 en vaststelling is voorzien in de vergadering van PS op 27 mei 2019.

2. Opmerkingen op ontwerpwijziging Provinciale Ruimtelijke Verordening en reactie Gedeputeerde Staten

Nr.	Code	Samenvatting opmerking	Reactie Gedeputeerde Staten	Wijzigings- voorstel
1	**LTO-N, PS**	Respecteer het vergunde (omgevingsvergunning en/of natuurbeschermingswetvergunning) aantal dieren op de bestaande geitenbedrijven.	In het huidige ontwerpbesluit is opgenomen dat het verbod niet van toepassing is als voor de activiteiten die onder het verbod vallen voor 12 december 2018 een aanvraag omgevingsvergunning is gedaan of al een omgevingsvergunning is verleend, of wanneer een melding als bedoeld in het Activiteitenbesluit is ingediend. Deze omgevingsvergunning of melding is leidend. Ondernemers mogen deze ruimte blijven benutten. De wijziging van de provinciale ruimtelijke verordening is gericht op het beperken van de mogelijkheden voor het vestigen of uitbreiden van geitenhouderijen of omschakeling naar geitenhouderij. Dit is ingegeven door het risico voor de volksgezondheid dat in verband wordt gebracht met geitenhouderijen. Dit risico moet binnen de bescherming van de fysieke leefomgeving worden betrokken bij een goede ruimtelijke ordening. Deze goede ruimtelijke ordening is de basis voor planologische kaders, zoals een bestemmingsplan of provinciale ruimtelijke verordening, maar ook voor omgevingsvergunningen die op basis van deze kaders worden verleend. Wettelijk speelt deze ruimtelijke afweging geen rol bij vergunningen voor onder andere de Wet natuurbescherming. Daarom kan aan verleende vergunningen op grond van de Wet Natuurbescherming niet dezelfde eerbiedigende werking worden geboden. De melding op grond van het Activiteitenbesluit wordt in het ontwerpbesluit ook genoemd als situatie waarop de verboden niet van toepassing zijn. Dit is gedaan omdat met deze melding over het algemeen de meest actuele gegevens over de feitelijke bedrijfsvoering van een inrichting bevat. Deze melding laat overigens onverlet dat dit gebruik ook planologisch toegestaan moet zijn. Als de activiteiten waarvoor melding is gedaan in strijd zijn met het geldende planologisch kader is weliswaar het direct werkende verbod uit de gewijzigde PRV niet van	Geen wijziging

Nr.	Code	Samenvatting opmerking	Reactie Gedeputeerde Staten	Wijzigings- voorstel
			toepassing, maar kan hiertegen op grond van het geldende bestemmingsplan worden opgetreden.	
2	**LTO-N, PS**	Vanwege de sectorafspraak om bokken op het eigen bedrijf af te mesten, het aantal bokken op de geitenhouderijen niet mee te nemen bij de berekening van het aantal dieren.	Het doel van dit besluit is om het aantal dieren in de provincie niet verder te laten toenemen, uit voorzorg voor de volksgezondheid. Een stijging van het aantal geiten op het bedrijf, al dan niet tijdelijk, is in strijd met dit doel. Vanuit het oogpunt van dierenwelzijn is het een positieve ontwikkeling dat bokjes op het eigen bedrijf worden afgemest. In de oorspronkelijke situatie werden de bokjes overgeplaatst naar een bokkenmesterij. Het is niet bekend of deze mesterijen zich in Noord-Holland of elders bevinden. Het toestaan van het afmesten van bokjes op het eigen bedrijf leidt tot een tijdelijke toename van het aantal dieren op het bedrijf. Het is niet duidelijk waar het verhoogde risico voor de volksgezondheid vandaan komt, en er wordt in de onderzoeken geen onderscheid gemaakt in categorieën dieren (bokken, melkgeiten of jongvee). Om die reden wordt hier geen uitzondering voor gemaakt.	Geen wijziging
3	**LTO-N**	Wijzig het woord ‘geiten’ in ‘melkgeiten’ in artikel 8.b, lid 1,c en artikel 8.b, lid 2.c	Er wordt geen uitzondering gemaakt in categorieën geiten, omdat uit het VGO onderzoek niet blijkt dat een bepaalde categorie wel of niet leidt tot een verhoogd risico voor de volksgezondheid. Een onderscheid maken tussen categorieën draagt daarmee niet bij aan het terugdringen van het risico.	Geen wijziging
5	**LTO-N, PS**	Wijzig de tekst in de toelichting: ‘Indien uit dit landelijke onderzoek oorzaken van de ziektelast door geitenhouderijen blijken en er zicht is op oplossingsgerichte maatregelen ZAL de wijziging van de verordening worden ingetrokken of aangepast.	Als uit de onderzoeken blijkt dat het risico met maatregelen kan worden teruggedrongen of blijkt dat het risico zich niet voordoet in de provincie, is er geen sprake meer van een risico voor de volksgezondheid. De verordening zal dan worden aangepast, om ondernemers weer ruimte te geven om te kunnen ondernemen.	‘kan’ gewijzigd naar ‘zal’ in de toelichting
6	**LTO-N, PS, CP**	Per bedrijf kan gekeken worden naar het aantal vergunde geiten, wanneer blijkt dat hier op de datum (10 december) een ander percentage dan vergund aanwezig was, maak dan gebruik van het Identificatie en Registratiesysteem (I&R van de	De regels beperken de geitenhouderijen vanwege de zorg voor een goede ruimtelijke ordening, waar de leefomgeving deel van uitmaakt. Instrumenten voor een goede ruimtelijke ordening zijn de planologische kaders zoals bestemmingsplannen en de Provinciale Ruimtelijke Verordening.	Toegevoegd onder artikel 8b, lid 4: ‘Voor de bepaling van het aantal aanwezige geiten als bedoeld in het eerste en tweede lid, kan gebruik worden gemaakt

Nr.	Code	Samenvatting opmerking	Reactie Gedeputeerde Staten	Wijzigings- voorstel
		Rijksdienst voor Ondernemend Nederland)	Met het sturen op de omgevingsvergunning en een melding Activiteitenbesluit in het besluit wijziging PRV wordt geborgd dat het aantal bedrijven en geiten niet verder toeneemt. De melding Activiteitenbesluit is daarbij genoemd, omdat dit een wettelijk voorgeschreven moment is waarmee de ondernemer inzicht in zijn bedrijfsvoering moet hebben gegeven. Dat laat echter onverlet dat er vóór 12 december 2018 ook bedrijven waren die binnen het planologisch kader - zoals een geldend bestemmingsplan – opereerden en hiervoor geen omgevingsvergunning nodig hadden, maar waar nog geen melding was gedaan of waar het feitelijke aantal geiten inmiddels hoger was dan in de meest recente melding opgenomen. Deze ondernemers zouden nu hun geiten moeten afstoten. Indien de activiteiten van geitenhouders zonder vergunning of melding inderdaad passen binnen het planologisch kader, zou een ondernemer via I&R kunnen aantonen dat hij op 12 december 2018 geiten had, en kan dat daarmee worden gezien als de op dat moment bestaande en planologisch legale situatie. Een verdere uitbreiding in dieraantallen wordt daarmee niet mogelijk gemaakt, maar de bestaande situatie wordt gerespecteerd. Om deze reden is besloten om toe te staan om de dieraantallen zoals gemeld in I&R op 12 december 2018 als de bestaande situatie te definiëren, evenals de omgevingsvergunning en de melding.	van het aantal geiten zoals opgenomen in een melding als bedoeld in artikel 1.10 van het Activiteitenbesluit of van het aantal zoals geregistreerd in het I&R-systeem zoals bedoeld in de Regeling identificatie en registratie van dieren of een daarmee gelijk te stellen registratiesysteem indien deze melding of registratie heeft plaatsgevonden vóór 12 december 2018.’

Ambtelijke aanpassing	De aanduiding ‘legaal aanwezig’ in artikel 8. B lid 1.c en 2.c wordt verwijderd. Geitenhouderijen die op 12 december 2018 niet pasten binnen de planologische kaders, hebben geen rechten om zich te vestigen en zullen moeten stoppen met hun activiteiten. Dat geitenhouderijen ‘legaal aanwezig’ moeten zijn, hoeft niet in dit artikel te worden geregeld, maar wordt al door het geldende bestemmingsplan geregeld.	Artikel 8.b lid 1.c en artikel 8.b lid 2.c: ‘legaal aanwezig’ verwijderd

Ambtelijke aanpassing	In de ambtelijke consultatie is er door een gemeente op gewezen dat 'tijdelijk aanwezig' niet staat vermeld in de regels, waar andere provincies als Gelderland en Utrecht dit expliciet hebben opgenomen. Er is geen juridische noodzaak om 'tijdelijk' op te nemen, omdat in de systematiek van de Wro tijdelijk gebruik ook onder deze regels valt, zonder dit onderscheid te maken. Desalniettemin geeft deze toevoeging wel meer duidelijkheid richting de ondernemers. Om deze reden is besloten om dit toe te voegen in de toelichting.	Toegevoegd in de toelichting onder Artikel 8.b geitenhouderijen: 'Het tijdelijk in gebruik nemen van bouwwerken of gronden voor een geitenhouderij is eveneens niet toegestaan.'

3. Lijst van indieners

De volgorde van nummering is bepaald door het moment van ontvangst van de reactie.

Nr.	Afkorting	Indiener	Zaak/documentnummer
1	LTO-N	Land- en Tuinbouworganisatie	1169546/1199759
2	CP	Natuurlijk persoon	1169546/1206739
3	PS	Natuurlijk persoon	1169546/1206731

Bijlage C: Overzicht huidige regels t.o.v. gewijzigde regels
Kenmerk 1169546/1203324

Artikel I

De Provinciale Ruimtelijke Verordening wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 2 wordt als volgt gewijzigd:

Onder verlettering van de overige onderdelen, wordt het volgende nieuwe onderdeel ingevoegd, luidende:

p. geitenhouderij: een inrichting, als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer, geheel of gedeeltelijk gericht op het fokken, mesten en houden van geiten.

B

Na artikel 8a wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 8b Geitenhouderijen

1. Een bestemmingsplan voorziet niet in bestemmingen en regels die de mogelijkheid bieden tot:
    a. nieuwvestiging van geitenhouderijen, al dan niet als neventak;
    b. het geheel of gedeeltelijk wijzigen van een agrarisch bedrijf naar geitenhouderij, of;
    c. het uitbreiden van een ~~legaal aanwezige~~ geitenhouderij, door het aantal geiten dat wordt gehouden te vergroten.
2. Zolang een bestemmingsplan niet voldoet aan het bepaalde in het eerste lid is het verboden om:
    a. een geitenhouderij, al dan niet als neventak, nieuw te vestigen;
    b. een agrarisch bedrijf geheel of gedeeltelijk te wijzigen naar geitenhouderij, of;
    c. een ~~legaal aanwezige~~ geitenhouderij uit te breiden door het aantal geiten dat wordt gehouden te vergroten.

3. In afwijking van artikel 46a is het verbod in het tweede lid niet van toepassing voor zover voor een van de genoemde activiteiten vóór 12 december 2018:

    a. een melding als bedoeld in artikel 1.10 van het Activiteitenbesluit bij het bevoegd gezag is ingediend, of;

    b. een aanvraag voor een omgevingsvergunning bij het bevoegd gezag is ingediend, tenzij de aanvraag ziet op of wordt aangemerkt als een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

4. Voor de bepaling van het aantal aanwezige geiten als bedoeld in het eerste en tweede lid, kan gebruik worden gemaakt van het aantal geiten zoals opgenomen in een melding als bedoeld in artikel 1.10 van het Activiteitenbesluit of van het aantal zoals geregistreerd in het I&R-systeem zoals bedoeld in de Regeling identificatie en registratie van dieren of een daarmee gelijk te stellen registratiesysteem indien deze melding of registratie heeft plaatsgevonden vóór 12 december 2018.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het provinciale blad waarin het wordt geplaatst.

Toelichting besluit tot wijziging van de Provinciale Ruimtelijke Verordening

Algemeen
Dit artikel volgt op het eerdere voorbereidingsbesluit van Provinciale Staten tot een stop op de geitenhouderij op 10 december 2018 (Statenvoordracht 77-2018, Provinciaal Blad 2018 nr. 9266, Staatscourant 2018 nr. 71159). Met de vaststelling en inwerkingtreding van het voorliggende besluit wordt de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) gewijzigd. Hiermee vervalt het voorbereidingsbesluit van rechtswege (artikel 4.1, vijfde lid, van de Wet ruimtelijke ordening).

Het eerdere voorbereidingsbesluit en deze wijziging van de PRV is gebaseerd op de conclusie van het onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO) van 2016 (en 2018), dat omwonenden binnen een straal van 2 km van een geitenhouderij statistisch gezien meer kans hebben op een longontsteking. Het argument voor het beperken van de geitenhouderij is het 'voorzorgbeginsel' voor de volksgezondheid en het voorkomen van een waterbedeffect van bedrijven die niet meer in de provincie kunnen uitbreiden en uitwijken naar een buurprovincie, of versneld uitbreiden vooruitlopend op een mogelijke stop.

De provincie Noord-Holland kiest er met deze PRV wijziging en het voorafgaande voorbereidingsbesluit voor om een 'geitenstop' in te voeren. Het belangrijkste argument daarvoor is het voorzorgsbeginsel, dat gebaseerd is op artikel 191, tweede lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, in samenhang met de provinciale zorg voor een goede ruimtelijke ordening en de daarmee verbonden bevordering van de kwaliteit van de leefomgeving, waarvan ook gezondheidsaspecten deel uitmaken. Op basis van dit voorzorgbeginsel wordt het noodzakelijk geacht om met de huidige kennis van zaken over de gezondheidseffecten van geitenhouderijen op de leefomgeving via het ruimtelijk instrumentarium een 'geitenstop' in te voeren. Het gaat daarbij om het tegengaan van vestiging en uitbreiding van geitenhouderijen, alsmede de omschakeling van bestaande agrarische bedrijven naar geitenhouderijen. De gezondheidseffecten van activiteiten van geitenhouderijen op de leefomgeving hebben een gemeentegrensoverschrijdend karakter. Gelet op de aard van deze problematiek wordt deze aangemerkt als een provinciaal belang met het oog op een goede ruimtelijke ordening als bedoeld in artikel 4.1, eerste lid, van de Wro.

De geitenhouderij maakt momenteel een flinke groei door. Het CBS meldt dat het aantal geiten in Nederland in 2018 met 10 procent toegenomen is naar bijna 588 duizend. Volgens de statistieken is het houden van geiten financieel aantrekkelijk en ligt het inkomen gemiddeld hoger dan bij andere diersoorten. Hoewel niet bekend is waardoor het verhoogde gezondheidsrisico in de buurt van geitenhouderijen wordt veroorzaakt en ook niet duidelijk is of het resultaat van het VGO onderzoek ook toe te passen is op andere regio's (het onderzoek is uitgevoerd in een vee-dicht gebied in Limburg en Noord-Brabant), geven wij er de voorkeur aan om de geitenhouderij niet groter te laten worden, totdat meer bekend wordt uit de onderzoeken. De verwachting is dat de resultaten van het onderzoek naar de oorzaken van het risico in 2021 gereed is.

Hoewel de geitenhouderij in Noord-Holland een kleine sector is, geven recente ontwikkelingen aan dat de geitenhouderij in Noord-Holland harder groeit dan verwacht. Voorzorg voor de gezondheid van de burgers is dan een groter belang dan het belang van individuele ondernemers. Gemeenten hebben geen juridische grondslag om vergunningen te weigeren op het punt van het voorzorgbeginsel of volksgezondheid, indien een dergelijk bedrijf past in de (agrarische) bestemming. Gemeenten kunnen nu ook zelfstandig het besluit nemen om een stop te zetten op toekomstige ontwikkelingen in hun gemeente en uitbreiding, omschakeling of nieuwvestiging

verbieden in hun bestemmingsplannen. Om regionale verschillen, onrust en onduidelijkheid te voorkomen, wordt voorgesteld om dit te regelen voor het hele grondgebied en de Provinciale Ruimtelijke Verordening op dit punt aan te passen, totdat er meer duidelijkheid is over de oorzaken van dit verhoogde risico.

De verwachting is dat de verbodsbepaling (bevriezing van de status quo) tot 2022 gaat gelden. In de komende jaren vindt nader onderzoek plaats naar het verband tussen geitenhouderijen en een groter aantal longontstekingen voor omwonenden. Indien uit dit landelijk onderzoek oorzaken van de ziektelast door geitenhouderijen blijken en er zicht is op oplossingsgerichte maatregelen, zal de wijziging van de verordening worden ingetrokken of aangepast. In de tussentijd geldt artikel 8b, tweede lid als rechtstreeks werkende regel als bedoeld in artikel 4.1, derde lid Wet ruimtelijke ordening.

In beginsel geldt dat gemeenteraden het verbod moeten opnemen in gemeentelijke bestemmingsplannen. Omdat nog niet duidelijk is of het verbod permanent moet blijven gelden, willen wij onnodige administratieve lasten bij gemeenten voorkomen. Daarom wordt voor de termijn waarbinnen gemeenten hun bestemmingsplannen aan de PRV moeten aanpassen, aangesloten bij de termijn van tien jaar die al in artikel 44 van de Provinciale Ruimtelijke Verordening is opgenomen. Zolang bestemmingsplannen niet zijn aangepast overeenkomstig deze wijziging van de verordening, geldt het verbod uit het nieuwe artikel 8b, tweede lid, rechtstreeks.

Wijziging van de Algemene Toelichting Ruimtelijke Verordening, onder 'Rechtstreeks werkende bepalingen':

In de Provinciale Ruimtelijke Verordening was één ander rechtstreeks werkende bepaling opgenomen. In de algemene toelichting op de verordening werd hierop gewezen. In deze toelichting wordt het verbod in deze nieuwe bepaling voor geitenhouderijen toegevoegd. De toelichting komt dan als volgt te luiden:

In de Provinciale verordening zijn geen rechtstreeks werkende bepalingen opgenomen met uitzondering van de artikelen 8b lid 2 en artikel 32 lid 2. Eerst genoemde artikel bevat het verbod op nieuwvestiging of omschakeling naar geitenhouderijen en het uitbreiden van het aantal geiten. Artikel 32 lid 2 bevat het beleid rond wind op land. Door het opnemen van rechtstreeks werkende regels moeten gemeenten na inwerkingtreding van de verordening vergunningaanvragen toetsen aan de desbetreffende voorschriften uit de verordening (artikel 8b lid 2 en artikel 32 lid 2). Daarnaast kunnen gemeenten tegen overtreding van deze rechtstreeks werkende bepalingen handhavend optreden. De wettelijke basis daarvoor is neergelegd in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Artikel 2 onder p Begrip geitenhouderij

In deze definitie wordt aangesloten op artikel 1.1, eerste lid van de Wet milieubeheer, waarin wordt aangegeven dat er sprake is van 'bedrijfsmatig of in een bedrijfsmatige omvang'. Hieronder valt niet het kleinschalig én niet-bedrijfsmatig houden van dieren, zoals bijvoorbeeld op een kinderboerderij of het hobbymatig houden van dieren. De artikelen 1.18 en 3.111 van het Activiteitenbesluit milieubeheer geven een aanwijzing aan wanneer er al dan niet sprake is van het bedrijfsmatig houden van dieren; voor bedrijfsmatig of een bedrijfsmatige omvang wordt een ondergrens van 10 dieren genoemd. In de jurisprudentie wordt daarnaast ook als relevante criteria genoemd, naast de omvang van het aantal dieren, het commerciële doel waarvoor de

dieren worden gehouden (winstoogmerk) en de wijze waarop zij zijn gehuisvest. Hieronder valt ook het gemengde veehouderijbedrijf, waarin het houden van geiten niet de hoofdzaak van de bedrijfsvoering is. Met geiten wordt de soortnaam bedoeld; dit impliceert ook de bokkenhouderij.

Artikel 8b Geitenhouderijen

Artikel 8b wordt toegevoegd aan hoofdstuk 2: regels voor het gehele provinciale grondgebied. Er wordt geen onderscheid gemaakt in bedrijven met een grondgebonden of niet-grondgebonden bedrijfsvoering.

In het artikel wordt aangesloten op het eerdere verbod in het voorbereidingsbesluit. Het is niet toegestaan om nieuwvestiging, uitbreiding van geitenhouderijen of (gedeeltelijke) omschakeling van een agrarisch bedrijf naar een geitenhouderij mogelijk te maken. Hierin wordt specifiek verwezen naar uitbreiding als 'uitbreiding van het aantal dieren'. Het uitbreiden in stalruimte wordt daarmee niet onmogelijk gemaakt. Bedrijven die bijvoorbeeld investeringen doen in het kader van dierenwelzijn en hun stalruimte per dier willen vergroten, blijven hiertoe de mogelijkheid houden. Dit geldt uiteraard alleen voor geitenhouderijen die legaal aanwezig zijn op grond van het recht zoals dat gold voor inwerkingtreding van het voorbereidingsbesluit op 12 december 2018 of die op grond van het derde lid van dit artikel nog gevestigd mochten worden. Onder nieuwvestiging van een geitenhouderij wordt ook verstaan de gehele of gedeeltelijke verplaatsing van een bestaande geitenhouderij naar een nieuwe locatie. Het tijdelijk in gebruik nemen van bouwwerken of gronden voor een geitenhouderij is eveneens niet toegestaan.

Lid 1

Met het eerste lid van dit artikel wordt voorkomen dat in nog vast te stellen gemeentelijke bestemmingsplannen of andere ruimtelijke besluiten waarop de verordening van toepassing is, ruimte wordt geboden aan nieuwvestiging of uitbreiding van geitenhouderijen of geheel of gedeeltelijke omschakeling naar geitenhouderijen.

Lid 2

Dit artikellid bevat een rechtstreeks voor bedrijven geldende verbodsbepaling. Deze bepaling beoogt een bevriezing van de bestaande legale situatie zoals deze bestond voor inwerkingtreding van het voorbereidingsbesluit op 12 december 2018. De verbodsbepaling staat geen afwijking toe en daarmee kan ook geen 'afwijkvergunning' worden verleend zoals bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Een nieuwe aanvraag om een bouw- of aanlegvergunning (artikel 2.1, eerste lid, onder a of b, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) moet bij strijdigheid met deze verbodsbepaling worden geweigerd (artikelen 2.10, eerste lid, onder c, en 2.11, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht).

Voor nieuwe aanvragen om andere (omgevings)vergunningen die niet aan het bestemmingsplan of Provinciale Ruimtelijke Verordening kunnen worden getoetst, zoals een vergunning op grond van de Wet milieubeheer of de Wet natuurbescherming, of meldingen, die betrekking hebben op een uitbreiding van het aantal geiten, heeft deze verbodsbepaling geen rechtstreekse gevolgen. Ongeacht de uitkomst van de behandeling van deze andere nieuwe aanvragen of meldingen, voorkomt het verbod in dit artikel op planologische gronden dat hiervan gebruik gemaakt kan worden.

Lid 3

Het derde lid van artikel 8b bevat een overgangsregeling voor een aantal situaties, waarbij vóór het moment van kennisgeving en inwerkingtreding van het voorbereidingsbesluit al sprake was van een voldoende concreet – immers uit een melding of aanvraag blijkend - initiatief tot uitbreiding van de geitenhouderij. Meldingen in het kader van het Activiteitenbesluit (milieu) en aanvragen om een bouw- of aanlegvergunning van vóór 12 december - mits passend in het geldende bestemmingsplan - kunnen daarmee worden afgehandeld en uitgevoerd.

Een afwijkvergunning (artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) kan niet meer worden verleend, ook al dateert de aanvraag van vóór 12 december 2018. De (beoogde) ontwikkeling waarop deze aanvraag ziet, was namelijk ook voor inwerkingtreding van het voorbereidingsbesluit al in strijd met het planologisch regime en dus niet toegestaan. Het zou in strijd zijn met het doel van deze verordening om deze situaties niet onder de werking van dit artikel te laten vallen.

Dit geldt ook voor aanvragen voor de activiteit ‘bouwen’ die op grond van artikel 2.10, tweede lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht mede moeten worden aangemerkt als aanvragen voor de activiteit ‘afwijken van het bestemmingsplan’.

Aan eerder aangevraagde of verleende vergunningen, anders dan voor de activiteiten ‘bouwen’, ‘werken geen bouwwerk zijnde’ of ‘milieu’ wordt niet hetzelfde overgangsrecht toegekend. Deze vergunningen worden vanuit een ander perspectief beoordeeld dan een goede ruimtelijke ordening. Het zou het belang dat met de voorlopige stop op nieuwvesting en uitbreiding van geitenhouderijen is gemoeid te zeer schaden als ook aan ongebruikte vergunningen voor andere activiteiten dan ‘bouwen’, ‘werken geen bouwwerk zijnde’ of ‘milieu’ of nog in behandeling zijnde aanvragen op grond van andere wetgevingsregimes overgangsrecht zou worden geboden. Dit betekent dat geitenhouderijen die bijvoorbeeld in het bezit zijn van een vergunningen op grond van de Wet natuurbescherming waarin nog ruimte zit voor groei van het aantal geiten, deze ruimte niet langer kunnen benutten op grond van deze verordening.

Het zou het belang dat met de voorlopige stop op nieuwvesting en uitbreiding van geitenhouderijen is gemoeid te zeer schaden als ook aan ongebruikte vergunningen voor andere activiteiten dan ‘bouwen’, ‘werken geen bouwwerk zijnde’ of ‘milieu’ of nog in behandeling zijnde aanvragen op grond van andere wetgevingsregimes overgangsrecht zou worden geboden, zodanig dat alsnog vergunningen verleend zouden moeten worden om uitvoering van de vergunning op grond van natuurwetgeving mogelijk te maken. Dit betekent dat geitenhouderijen die bijvoorbeeld in het bezit zijn van een vergunningen op grond van de Natuurbeschermingswet 1998/Wet natuurbescherming waarin nog ruimte zit voor groei van het aantal geiten, maar daarvoor nog geen benodigde bouw- of milieuvergunning hebben, deze ruimte niet langer kunnen benutten op grond van deze verordening.

Lid 4

Met dit lid wordt aangegeven hoe bepaald wordt wat het aantal geiten is dat voor inwerkingtreding van het voorbereidingsbesluit op een geitenhouderij aanwezig was. Mits dit gebruik passend was in het toen geldende regime, kan dit gebruik onder de gewijzigde verordening worden voortgezet. Dit aantal geldt als het maximale aantal geiten en kan door de verboden uit het eerste en tweede lid van dit artikel, niet meer worden uitgebreid.

Naast de melding op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer, kan hiervoor ook gebruik worden gemaakt van het Identificatie en Registratiesysteem dat door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland wordt beheerd op grond van de Regeling identificatie en registratie van dieren.

Op deze wijze wordt recht gedaan aan de feitelijk situatie die aanwezig was én past binnen het planologisch regime dat van kracht was voor 12 december 2018.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

mw. S.G.C. Albers

BEL/REE

Telefoonnummer +31235143398

alberss@noord-holland.nl

Verzenddatum

29 APR. 2019

Kenmerk

1169546/1203324

Uw kenmerk

Betreft: wijziging Provinciale Ruimtelijke Verordening betreffende geitenhouderij

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over wijziging Provinciale Ruimtelijke Verordening betreffende geitenhouderij.

Nr.	Document	Doel
A	Statenvoordracht inclusief ontwerpbesluit	**Ter vaststelling**
B	Nota van Beantwoording (NvB)	**Ter informatie.** De NvB is vastgesteld door ons college. Dit is onze reactie aan indieners van opmerkingen en geeft een beeld van de aanleiding en overwegingen waarom wij het voorstel wel of niet hebben gewijzigd.
C	Overzicht wijzigingen ten opzichte van ontwerpwijziging	**Ter informatie bij het voorstel.** Dit geeft aan welke wijzigingen zijn voorgesteld ten opzichte van de ontwerpwijziging.
D	Reacties naar aanleiding van de terinzagelegging	**Ter informatie bij het voorstel**. Dit zijn de schriftelijke reacties met opmerkingen op de ontwerpwijziging.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Wij gaan er vanuit u met deze documenten voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter B.A. A. Tekin

A. Tekin

4 bijlagen
Statenvoordracht inclusief ontwerpbesluit
Nota van Beantwoording
Overzicht wijzigingen
Reacties naar aanleiding van de terinzagelegging

Openbaar gemaakt en vastgesteld verslag

Commissie Natuur, Landbouw, Water & Milieu (+ uitnodiging Commissie Ruimte en Wonen)

Datum commissievergadering	:	10 december 2018
Commissievoorzitter	:	H.J. de Graaf
Commissiegriffier	:	E. Krijgsman
Telefoonnummer/e-mail	:	023-514 3288 / krijgsmane@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter	H.J. de Graaf	
Commissiegriffier	E. Krijgsman	
Leden van de Commissie	50PLUS	mw. O.A.C. de Meij
	CDA	mw. W. Koning-Hoeve en P.J. de Kam
	CU/SGP	M.C.A. Klein
	D66	mw. C. Weemhoff, mw. A.J.C.E. Strens, H.W. Struben J.H. Rook (duo) en Mw. I. Zaal
	GroenLinks	F.J. Kramer en mw. Z. Pels
	ONH	B.I.M. Bouberg Wilson (duo) en J.H. Leever
	PvdA	mw. A.A.J. Jellema, N. Papineau Salm en L.Hj. Voskuil
	PvdD	mw. L.D. Vermaas en F. Zoon
	PVV	N. Kaptheijns
	SP	mw. R. Alberts, J.M. Bruggeman, mw. J.M.E. de Groot en W. Hoogervorst
	VVD	J. Kramer, mw. E.A.S. Rommel, A.J.C. de Wit en M.N.J.L. Tromp
Gedeputeerden	J. Bond en mw J. Geldhof	
Ambtelijke ondersteuning		
Notulist	Moneypenny / mw. I.L. Vos	

Afwezig met kennisgeving: mw. M. Terlouw (CU-SGP) en D.J. van der Sluijs (PVV)

Agenda

1. Opening en mededelingen
2. Vaststellen conceptagenda (besloten deel)
3. A-agenda (besloten deel)

3a. Voordracht 77-2018 (besloten deel)

4. Sluiting besloten vergadering

1. Opening en mededelingen

De **voorzitter** opent de vergadering, waarbij ook de leden van de commissie Ruimte en Wonen zijn uitgenodigd.
Een bericht van verhindering is ontvangen van de heer Van der Sluijs (PVV) en mevrouw Terlouw (CU-SGP).
De voorzitter verwijst naar artikel 23 en 80 van de Provinciewet. Gelet op de voordracht bij agendapunt 3a is besloten om deze commissievergadering in beslotenheid te laten plaatsvinden.

De commissie gaat akkoord met het besluit om de deuren te sluiten en achter gesloten deuren te vergaderen. Van deze vergadering in beslotenheid wordt een verslag gemaakt dat niet openbaar wordt gemaakt, tenzij de commissie anders beslist. Dat wat hier besproken wordt, mag wel worden besproken in de fracties met de Statenleden en duoleden. De commissie gaat hiermee akkoord.

Deze vergadering wordt niet uitgezonden.
Aansluitend om 20.30 uur vindt een extra en eveneens besloten vergadering van Provinciale Staten plaats.

2. Vaststellen agenda (besloten deel)

De agenda wordt vastgesteld.

3. <u>A-agenda (besloten deel)</u>

3a. Voordracht voorbereidingsbesluit op de wijziging van de PRV voor het verbod op de uitbreiding van en omschakelen naar geitenhouderij

Gedeputeerde **Bond** geeft een toelichting. Enige tijd geleden is landelijke onrust ontstaan in andere provincies waar onderzoek uitwees dat geitenhouderijen die op minder afstand dan 2 kilometer van bebouwing liggen gevolgen hebben voor de volksgezondheid. Daarop is niet geacteerd, omdat Noord-Holland geen grote geitenprovincie is. Er zijn in Noord-Holland vijf bedrijven en die bevinden zich niet binnen de twee kilometerzone. Het risico is klein volgens de GGD. Naar aanleiding van eerdergenoemde onrust hebben zes provincies een moratorium uitgeroepen. Het college van Gedeputeerde Staten betreurt dat en heeft dat geuit. Liever had het college dat in IPO-verband, dus landelijk aan de orde gesteld.
Nu dient zich een bedrijf aan dat wil zich vestigen in Enkhuizen, op een locatie waar nu een manege is gevestigd. Binnen de verordening kan daartegen niets worden ondernomen. In Enkhuizen is onrust ontstaan. Dit wetende met de kans dat een zogenaamd waterbedeffect optreedt vanuit de zes provincies die nu een moratorium hebben, legt het college van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten voor om een voorbereidingsbesluit te nemen, zodat er zes maanden tijd is om het lopende onderzoek af te wachten. Het college zal contact opnemen met de vijf Noord-Hollandse geitenhouderijen. Er kan meer tijd worden genomen om de gevolgen te beoordelen. Binnen die zes maanden kan grip worden gehouden op de casus in Enkhuizen.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) heeft vernomen dat pas in 2021 het onderzoek naar de effecten voor de gezondheid binnen een straal van 2 kilometer zal zijn afgerond. De gedeputeerde gaf aan dat het komende half jaar kan worden gebruikt om de PRV aan te passen. Wat als pas in 2021 bekend is wat de gevolgen voor de volksgezondheid zijn? Wonen bij Schiphol is ook heel slecht voor de volksgezond. Daar loopt een onderzoek op het gebied van fijnstof. Die plannen en de groei van Schiphol gaan ondertussen ook gewoon door.

De heer **Klein** (CU-SGP) is benieuwd wat nu de status is van de situatie in Enkhuizen. Is er al vergund of wordt de afgifte van een vergunning hiermee tegengehouden? Zo ja, dan maakt dat het wel ingewikkeld. Het betreft immers een individuele casus.
De CU-SGP had het ook liever in IPO-verband opgelost gezien. Is dat alsnog mogelijk? Hoe groot zijn de risico's van een geitenhouderij in verhouding tot andere situaties, zoals bijvoorbeeld andere vormen van veehouderij?

De heer **Bouberg Wilson** (ONH) meldt dat de Ouderenpartij Noord-Holland kan instemmen met het voorbereidingsbesluit.

Mevrouw **Vermaas** (PvdD) spreekt van een zeer verstandig besluit. Dit zou in voor meerdere sectoren binnen de veehouderij een goed besluit zijn. Volksgezondheidrisico's zijn bij andere sectoren ook groter dan gemiddeld. Kan de gedeputeerde meer toelichting geven over de situatie van de vijf geitenhouderijen? Zijn het geitenhouderijen gelegen binnen 2 kilometer van bebouwing? Zijn er concrete risico's voor bewoners die daar omheen wonen.
De PvdD is voor het nemen van een voorbereidingsbesluit.

De heer **Kramer** (GL) ging naar de bron. Dat bevestigt het standpunt van de GL dat het zeer verstandig is om een voorzorgbeginsel toe te passen. De heer Kramer sluit zich aan bij de vraag van CU-SGP waarom niet in IPO-verband het initiatief kon worden genomen? Wat is de rol van het Rijk? Het Rijk ontving ooit een advies van het RIVM. Het Rijk zou dan gelijktijdig moeten bedenken wat er moet gebeuren in Nederland. Als het Rijk geen rol heeft, heeft ze dan de provincies benaderd? Liet het Rijk hier iets van zich horen?

Mevrouw **De Groot** (SP) vertelt dat de SP het jammer vindt dat hier sprake is van een besloten vergadering. De SP is enthousiast over dit stuk. Het gevaar van geitenhouderijen op twee kilometer van bebouwing moet worden bezworen. Geitenhouderijen vlakbij bevolking is heel ongezond.

De heer **Kaptheijns** (PVV) spreekt van een verstandig besluit. De PVV had ook graag gezien dat dit in IPO-verband was opgepakt. Dat zou ook efficiënter zijn. De PVV wil niet lichtzinnig doen over volksgezondheid en zal daarom instemmen met de voordracht.

Mevrouw **Koning** (CDA) vertelt dat het CDA volksgezondheid van groot belang acht. Als maatregelen genomen moeten worden, dan steunt het CDA die, maar deze moeten wel op feiten gebaseerd zijn. Uit onderzoek blijkt dat het statistisch gezien mogelijk de kans op longontsteking verhoogd bij mensen die binnen een straal van twee kilometer van een geitenhouderij wonen. Van het aantal patiënten zou het in het geval van 5,4% te maken kunnen hebben met de aanwezigheid van geiten. 94,6% heeft dus een andere oorzaak. De kwestie moet niet zodanig worden opgeblazen dat het ontzettend gevaarlijk zou zijn. Het vervolgonderzoek is pas in 2021 gereed. Het CDA vindt dat dit wel erg lang duurt. Het CDA pleit ook voor IPO-onderzoek en passend in de Noord-Hollandse situatie.
Het is vreemd dat de landelijke overheid niet met maatregelen komt. Kan de gedeputeerde uitleggen waarom dat niet gebeurt? Friesland heeft afgelopen donderdag besloten om geen maatregelen te nemen. Het CDA is er geen voorstander van om extreem strenge maatregelen.
In Noord-Holland zijn vijf bedrijven met 10.000. In vergelijking met andere provincies is dat weinig. Gedeputeerde Staten willen een tijdelijke stop, zodat er een half jaar tijd is om de PRV aan te passen. Is er dan via Provinciale Staten dan nog een ander besluit mogelijk dan dat wat vandaag wordt genomen? Het CDA vindt dat de sector niet al die tijd op slot mag worden gezet en zeker niet de bedrijven die buiten een straal van twee kilometer van de bewoonde wereld liggen.
Kan de gedeputeerde aangeven of het wel mogelijk is om maatregelen te nemen voor bedrijven die binnen een straal van twee kilometer van woningen liggen, Voor bedrijven daarbuiten zouden andere regels moeten gelden. Deskundigen hebben bevestigd dat het echt gaat om een straal binnen twee kilometer. Is die uitzondering mogelijk? Wanneer wordt besloten tot een IPO-onderzoek dan moet dat ook echt passen in Noord-Holland.

Mevrouw **Jellema** (PvdA) vindt het voorbereidingbesluit een goed voornemen. De PvdA bevreemdt het ook dat niet in IPO-verband actie is ondernomen. Wat is de reden van die inactiviteit van IPO? Ook is het vreemd dat het Rijk zich niet actief bemoeit met de kwestie. Het RIVM acteert op Rijksniveau en is betrokken. Heeft de gedeputeerde daarvoor een verklaring?

Mevrouw **Weemhoff** (D66) zegt dat D66 onaangenaam verrast was over de manier waarop deze vergadering tot stand kwam. Langere rijd geleden was er al onrust over geitenhouderijen. Nu wordt opeens geacteerd op basis van een aanvraag. Hieruit kunnen lessen uit worden geleerd. Als conclusies uit onderzoeken naar voren komen dan moet de provincie bij zichzelf te rade gaan of zij daarin een rol heeft. D66 is blij dat de provincie haar rol als provinciale zorg op zich neemt, waaronder de gezondheidsaspecten. Wat D66 betreft is het niet pappen en nathouden. De vraag is wel waarom er nu sprake moet zijn van geheimhouding? Er wordt als uitleg gegeven dat pas naar buiten kan worden getreden als publicatie in het Provincieblad heeft plaatsgevonden. Is dat binnen een week, een maand of een half jaar? Het voorbereidingsbesluit geldt gedurende een half jaar in verband met de wijziging van de PRV. Betekent dit dat ook zes maanden moet worden gewacht op die wijziging?. D66 vindt het goed om dit besluit te nemen, maar de onzekerheid voor omwonenden

en voor de ondernemer moeten snel worden weggenomen. Het is belangrijk om de resultaten van de onderzoeken van de WGO nauw te blijven volgen.

Mevrouw Koning vraagt of er nu onzekerheid is bij geitenhouders. Ze mogen nu toch gewoon hun bedrijf uitbreiden? Pas als dit besluit is genomen, kan dat niet meer.

Mevrouw **Weemhoff** (D66) veronderstelt dat geitenhouders zich afvragen wat de onrust ten aanzien van geitenhouderijen en volksgezondheidsrisico's voor hun bedrijf betekent. Op die onzekerheid geeft de provincie hiermee een antwoord.

Mevrouw **Rommel** (VVD) begrijpt na de toelichting van de gedeputeerde waarom voorzorg noodzakelijk is. Het gaat echter wel om een groep agrariërs die een onzekere tijd tegemoet gaat. Het is wel een geluk bij een ongeluk dat het een kleine groep betreft. De VVD heeft oog voor de gezondheidsrisico's in deze expliciete sector. Waarom doet de Rijksoverheid niets, als er een dergelijk groot risico voor de volksgezondheid bestaat? In IPO-verband wordt het ook niet als een rol opgepakt. Is het mogelijk om te bepalen dat de geitenhouderijen, waarbij binnen een straal van twee kilometer geen mensen wonen, wel mogen uitbreiden? Er is geen sprake van inzet van middelen, maar wellicht wordt planschade verhaald op de provincie. Wat houdt dit risico in?
Onderzoeken kunnen jaren duren. Doet de gedeputeerde er iets aan om dat te bespoedigen?
Wanneer wordt ingestemd met dit voorstel, is het dan ook mogelijk om een bepaling op te nemen dat wanneer uit de onderzoeken blijkt, of wanneer een oplossing wordt gevonden waardoor een uitbreiding niet kan worden toegestaan, dat de bepaling in de PRV kan komen te vervallen?

Gedeputeerde **Bond** vertelt dat uit onderzoek is gebleken dat het risico bestaat bij bedrijven binnen twee kilometer van bewoning. Dit betrof heel grote bedrijven, gelegen in een gebied met heel veel geitenhouderijen bij elkaar. Dat is in Noord-Holland niet de situatie. Dat is de reden waarom op dat moment geen maatregelen zijn getroffen. In Noord-Holland was er geen gevaar voor de volksgezondheid. Het zou ook een bepaalde onrust veroorzaken als te snel, te grote maatregelen worden getroffen in relatie tot het probleem.
Donderdag jl. heeft Noord-Holland geuit dat het beter was geweest als vanuit IPO-verband gezamenlijke maatregelen waren genomen. Andere provincies spraken eerder een moratorium uit. Daardoor liep onder meer Noord-Holland achter de feiten aan. Het Rijk heeft aangegeven onderzoek te willen doen, maar dat het mandaat bij gemeenten en provincies ligt. Daar ligt de kerntaak in het kader van de provinciale verordening, maar ook van het bestemmingsplan.

Mevrouw **De Groot** (SP) vraagt of bij Gedeputeerde Staten de indruk leeft dat geitenhouders vanuit andere provincies zouden migreren naar Noord-Holland.

Gedeputeerde **Bond** antwoordt ontkennend. De casus waarover het vanavond gaat, zorgde voor een onaangename verrassing. Een bestaande manege wordt nu een geitenhouderij. Dit wetende en het feit dat de PRV er niet in voorziet, rest er maar één instrument dat daarin voorziet en dat is een voorbereidingsbesluit. Het CDA en de VVD benadrukten dat met dit besluit de uitbreiding van bestaande bedrijven wordt bevroren. Dat klopt en dat is voor een periode van zes maanden. In die periode kan nader onderzoek worden gedaan naar de huidige bedrijven en locaties. Met alle vijf bedrijven wordt individueel contact opgenomen. Eerst moet worden gepubliceerd voordat het voorbereidingsbesluit van kracht is. Vandaar ook deze geheime vergadering. Stel dat er nog bedrijven zijn die ook dergelijke plannen hebben vanuit het waterbedeffect en daarbij op zoek zijn naar een andere provincie dan kunnen deze bedrijven niet worden tegengehouden
Na 12 december 2018, de dag van publicatie, is dit besluit van kracht, mocht die vanavond in Provinciale Staten worden bekrachtigd. Vanaf dat moment heeft de provincie een instrument in handen.
Over de rol van het Rijk zegt de gedeputeerde dat het Rijksonderzoek tot 2021 duurt. Eerdere onderzoeken vonden plaats in 2014, 2015 en 2016. In 2009 en 2013 vonden WGO-onderzoeken plaats. Daaruit kwam naar voren dat in 5,4% van longontstekingen in Noord-Brabant en Limburg een risicoverhoging in zich had in het geval van bedrijven gelegen op anderhalf tot twee kilometer van bebouwing. 28,7 % is een gemiddelde procentuele verhoging van de kans op longontsteking. Er kwam een vervolgonderzoek (WGO) in 2014 en 2016. Op dat onderzoek baseert het college zich nu. Dat onderzoek loopt door tot 2021. Het oorzakelijke verband van longontsteking is nog niet aangetoond. Wel behoort men tot de risicogroep als men dicht in de buurt van een geitenhouderij woont. Bestaande risico's kunnen niet worden verminderd. Wel kan een toekomstige situatie worden tegengehouden.

In Friesland is een andere keuze gemaakt. Er komen geitenhouderijen bij onder andere door omschakeling, zoals in Enkhuizen
Nu wordt gewerkt aan een wijziging van de PRV om grip te hebben op nieuwkomers. Tevens wordt het komende half jaar bekeken of de wijziging van de PRV ook nodig is voor bestaande bedrijven. Stel dat een oplossing gevonden wordt, dan verandert dat weer. Het is wel belangrijk om nu een middel te creëren om grip te houden op nieuwkomers en bedrijven die willen uitbreiden. Men kan zich voorstellen dat bedrijven zodanig uitbreiden dat zij binnen de straal van twee kilometer komen. Daarop moet grip worden gehouden.

Gedeputeerde **Geldhof** licht toe dat een wijziging van de PRV via Provinciale Staten verloopt. Met het genomen voorbereidingsbesluit kan de provincie niet worden verrast door bedrijven die een geitenhouderij willen oprichten. Daarop is de rem gezet gedurende een half jaar. De tekstwijziging zal worden gebaseerd op de onderzoeken. Er zal een besluit worden genomen in de lijn dat voor de volksgezondheid op dit punt problemen worden voorkomen. Het zal vergelijkbaar zijn met de tekst van Gelderland en Utrecht. Bekeken wordt wat zij doen bij wijziging van hun Ruimtelijke Verordening. Het gebeurt zo snel als het kan, maar in ieder geval binnen een half jaar.

Mevrouw **Weemhoff** (D66) verzoekt de vergadering enkele minuten te schorsen in verband met fractieoverleg.

De voorzitter schorst de vergadering van 19.33 uur tot 19.38 uur.
De voorzitter heropent de vergadering,

Tweede termijn:

De **voorzitter** vraagt de leden aan te geven of men voornemens is een motie of amendement in te dienen, of dat de voordracht als hamerstuk kan worden doorgeleid naar Provinciale Staten.

Mevrouw **Rommel** (VVD) vertelt dat de VVD tevreden met de antwoorden. Het mag een hamerstuk zijn.

Mevrouw **Weemhoff** (D66) vraagt of daadwerkelijk zes maanden nodig zijn voor de wijziging van de PRV. Wat als meer tijd nodig is om het beleid vorm te geven, ook gezien inspraaktermijnen? D66 is er een voorstander van om in gezamenlijkheid met andere provincies het beleid vorm te geven. D66 vindt het belangrijk dat de provincie haar zorgtaak zeer serieus neemt. Ook in dit geval mag niet lichtzinnig worden gedacht over de gezondheidsgevolgen, die geitenhouderijen met zich meebrengen. Gedeputeerde Tekin heeft ten aanzien van de gezondheidsaspecten, als het gaat over geluidshinder, daarin een positieve keuze gemaakt.

Mevrouw **Jellema** (PvdA) vraagt of de gedeputeerde, mogelijk samen met andere provincies, zich actiever gaat opstellen richting het IPO. De voordracht kan als hamerstuk worden doorgeleid.

Mevrouw **Koning** (CDA) is blij met de toezegging dat de gedeputeerde gaat bekijken of het echt nodig is om de bedrijven, die ver weg zijn gelegen van woningbouw, op slot te zetten. Buiten de grens van 2 kilometer is er geen risico. Kan die optie nu al worden meegenomen?

Mevrouw **Vermaas** (PvdD) vraagt of het CDA het een eerlijk verhaal vindt naar boeren toe om nu te zeggen dat gewoon uitgebreid mag worden zolang het onderzoek loopt. Straks blijkt dat er wel risico's zijn buiten de straal van twee kilometer, waardoor de bedrijven alsnog weg moeten. Heeft het CDA dan helemaal niets geleerd van het afschaffen van het melkquotum?

Mevrouw **Koning** benadrukt dat de onderzoeken, die zijn gedaan en waarop het college zich baseert, gaan over de mogelijke gezondheidsrisico's binnen twee kilometer.

Mevrouw **Vermaas** (PvdD) zegt dat het daarom nu juist een voorzorgbeginsel heet. Er loopt een onderzoek en het is de taak van de provincie om te voorkomen dat haar inwoners ziek worden. Vindt het CDA het een eerlijk verhaal naar bewoners en ondernemers om nu deur open te zetten om gewoon te kunnen blijven uitbreiden?

Mevrouw **Koning** (CDA) vindt het een heel eerlijk verhaal. Als alle gezondheidsrisico's die er bestaan binnen de provincie moeten worden meegenomen dan moet er nog veel meer worden verboden. Mevrouw Koning doelt dan ook op allerlei andere sectoren.

Naast het genoemde aantal van vijf bedrijven, zijn er toch nog ook nog wel kleinere bedrijven met geiten? In de communicatie moet niet onnodig onrust worden gestookt, waardoor inwoners bang worden. Hoe gaat de gedeputeerde daarmee om?

Mevrouw **De Groot** (SP) hoopt dat het CDA ook bereid is om voorbereidingsbesluiten te nemen tegen vele andere gezondheidsrisico's. De SP zal dat dan van harte steunen.
Deze voordracht mag van de SP als hamerstuk worden doorgeleid naar Provinciale Staten.

De heer **Kramer** (GL) zegt dat het een hamerstuk mag zijn.

Mevrouw **Vermaas** (PvdD) merkt op dat het wat de PvdD betreft een hamerstuk mag zijn.
Zijn de omwonenden van geitenhouderijen, die binnen een straal van twee kilometer gevestigd zijn, - onder andere één in gemeente Hollands Kroon-, geïnformeerd over de risico's en uitslagen van onderzoeken die tot nu toe zijn gedaan?

De heer **Klein** (CU-SGP) vindt het goed om te horen dat de gedeputeerde contact zoekt met de vijf bedrijven. Zijn er slechts vijf bedrijven in Noord-Holland die meer dan tien geiten hebben?
Wat is nu de status van de aanvraag in Enkhuizen? Is de Omgevingsvergunningaanvraag ingediend? Moet die vergunning worden verleend?

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) begrijpt dat het college zes maanden tijd:nodig heeft om de PRV aan te passen. In de stukken staat dat pas in 2021 via het RIVM bekend zal worden of het één met het ander te maken heeft. Feitelijk zegt de gedeputeerde dat de PRV binnen een half jaar wordt aangepast, maar dat de sector op slot wordt gezet tot 2021?

Gedeputeerde **Bond** licht toe dat er vijf geitenhouderijen zijn met meer dan duizend geiten. Het gaat niet over kinderboerderijen waar enkele geiten rondlopen. Daarop is onderzoek ook niet geënt. Dat ging om concentratie van geitenhouderijen met echt heel veel geiten op een korte afstand van bebouwing. In Noord-Holland zijn vijf bedrijven gevestigd, die vallen onder de categorie 'meer dan duizend' en bedrijfsmatig. Die bedrijven vallen niet onder de risico's, zoals die uit het landelijk onderzoek naar voren zijn gekomen. Dan hadden direct maatregelen genomen moeten worden.

Mevrouw Koning weet dat er bij bedrijven met vijftig geiten, geen geiten meer bij mogen. Vallen die bedrijven er ook buiten?

Gedeputeerde **Bond** vertelt dat zodra het een bedrijfsmatige geitenhouderij is, die dan onder dit besluit valt. De gedeputeerde zou wat betreft het uitbreiden van bestaande bedrijven nu geen uitzondering willen maken. Het gaat om het draagvlak van de bedrijven in de omgeving. De gedeputeerde vraagt om tijd om het onderzoek goed te doen. Dat is ook voor de bestaande bedrijven en hun draagvlak in de omgeving van belang.
Getracht wordt de PRV zo snel mogelijk aan te passen. In februari 2019 kan een extra commissievergadering worden ingepland. Getracht wordt naar die datum toe te werken.

De heer **Klein** (CU-SGP) is benieuwd hoeveel bedrijven er in Noord-Holland zijn met een aantal geiten van tussen tien en duizend.

Gedeputeerde **Bond** weet het niet. De echt grote bedrijven heeft het college in beeld. Om het echt helemaal goed uit te zoeken vraagt het college om tijd.
Het verstrekken van informatie of het voorlichten van omwonenden, zoals bijvoorbeeld in Hollands Kroon dat doet de provincie niet. Voorlichting is een taak van gemeenten en het Rijk.
Het college had dit het liefst in IPO-verband opgepakt. Dat is niet gebeurd. Toen het college daarmee werd geconfronteerd, was het te laat. Nu doet het college dat onderzoek dan ook maar zelf, geënt op de Noord-Hollandse situatie. Zou het alsnog in IPO-verband worden gedaan, dan is het daarvoor al te laat, want zes provincies hebben al een moratorium uitgesproken.

Mevrouw **Jellema** (PvdA) is benieuwd hoe het IPO heeft gereageerd toen het afgelopen donderdag door dit college op de huid werd gezeten.

Gedeputeerde **Bond** vertelt dat collega Tekin zich namens het college in het IPO heeft geuit. Zes provincies hebben al een besluit genomen en komen er niet op terug. Friesland nam het besluit om niets te doen en Noord-Holland kiest voor een voorbereidingsbesluit.
De WGO onderzoeken gaan uit van bedrijven met meer dan vijftig geiten.

De aanvraag in Enkhuizen is nog niet verleend. Het gaat om een bestaand bedrijf, dat omschakelt naar geiten. Het is een bestaande vergunning. De bevolking kan in het geweer komen. Daarom nam de wethouder contact op met de provincie. Hij kan het niet tegenhouden en vroeg wat hij zou kunnen doen.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) krijgt graag nog een antwoord op haar vraag.
Is er jurisprudentie bekend? Mag de WRO worden misbruikt voor preventieve gezondheidsmaatregelen?

Gedeputeerde **Bond** vertelt dat op basis van het tweede onderzoek nu al maatregelen genomen kunnen worden die nodig zijn naar aanleiding van eerdere onderzoeken. Stel dat het er in 2021 net anders uitziet dan nu bekend is, dan is een PRV-wijziging ervoor bedoeld om dergelijke zaken te repareren of te wijzigen. Het onderzoeksresultaat van 2021 moet worden afgewacht. Op basis van de Noord-Hollandse situatie wordt de PRV aangepast. Door middel van de gewijzigde PRV kan tegen nieuwkomers worden gezegd dat ze er liever niet komen. Dat kan nu niet.
De PRV wordt aangepast om grip te houden op nieuwkomers en uitbreiding van bestaande bedrijven. Die grip is er nu niet. Voor de rest in het college in afwachting van wat er uit het onderzoek naar voren komt tot 2021. Tot die tijd heeft de provincie een instrument in handen om grip te houden op nieuwkomers. Naar de bestaande bedrijven wordt per casus bekeken.

De heer **Klein** (CU-SGP) is benieuwd waarom geen grens van vijftig geiten wordt gehanteerd.

Gedeputeerde **Bond** zegt dat wordt gekeken naar bedrijven met meer dan duizend geiten.

Gedeputeerde **Geldhof** vertelt dat het college gebruikmaakt van de ter beschikking staande instrumenten om ruimte te kunnen sturen. De gevolgen van volksgezondheid zijn onderdeel van een goede ruimtelijke ordening. Het voorzorgbeginsel volgt uit het Europees recht.

De **voorzitter** vraagt of de diverse vragen voldoende zijn beantwoord.

Mevrouw **Koning** (CDA) kreeg nog geen antwoord op haar communicatievraag. Wat gebeurt er met de tussenliggende groep die tussen vijftig en duizend geiten houdt.

Mevrouw Weemhoff (D66) meldt dat het een hamerstuk mag zijn.

Gedeputeerde **Bond** zou de vraag **over** bedrijven groter dan vijftig:geiten graag nader willen uitzoeken. Vijf bedrijven vallen boven duizend geiten. De categorie tussen vijftig en duizend geiten is niet in beeld.

De heer **Klein** (CU-SGP) snapt dat het risico ligt bij de grote bedrijven. In het voorbereidingsbesluit wordt een ondergrens van tien geiten gehanteerd (zie pagina 3 van de voordracht).

Gedeputeerde **Bond** legt uit dat deze ondergrens geldt voor een periode van maximaal zes maanden. In de commissiebehandeling over het voorstel voor de wijziging van de PRV komen Gedeputeerde Staten erop terug. Er zijn dan meer antwoorden bekend.
Noord-Holland heeft geen concentraties van grote geitenhouderijen. Dat maakt de situatie anders dan die in de provincies waar het een groot probleem oplevert. Het college neemt het zekere voor het onzekere.
In de communicatie zal duidelijk worden aangegeven dat de aanleiding ligt in wat landelijk is gebeurd in de grote concentraties met grote geitenhouderijen en dat de provincie een aanvraag heeft gekregen voor het ombouwen van een bedrijf. Op dit moment vindt de provincie dat niet wenselijk, zeker niet zolang het onderzoek loopt. Om juridisch grip te houden wordt dit alles gedaan.

De heer **Kramer** (GL) vraagt of het klopt dat het besluit dat nu voorligt te maken met geitenhouderijen van minimaal tien geiten. Alles wat erboven valt, valt nu onder dit besluit. Als dit juist is, mag de voordracht als hamerstuk worden doorgeleid.

Gedeputeerde **Bond** antwoordt bevestigend.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) begrijpt dat het college met de vijf betreffende bedrijven gaat praten en binnen een half jaar de PRV aanpast. Als het RIVM pas in 2021 het onderzoek heeft afgerond zegt de gedeputeerde dan dat tot 2021 de PRV op dat onderdeel niet meer wordt aangepast.

Gedeputeerde **Bond** merkt op dat hij niet in een glazen bol kan kijken Tot 2021 heeft de provincie in ieder geval een instrument om de zaak te kunnen regisseren vanuit de provincie. Op elke regel kan een uitzondering worden gemaakt. Tot die tijd wil het college dat het niet meer voorkomt dat grote geitenhouderij uit bijvoorbeeld Brabant hier naar toe komt terwijl nog veel zaken onbekend zijn omdat het onderzoek nog loopt. Met de gewijzigde PRV heeft de overheid een middel. Mochten uit het onderzoek in 2021 andere zaken naar voren komen, dan kan de PRV alsnog worden aangepast. In het kader van volksgezondheid vindt het college dit een belangrijke maatregel.

De voorzitter constateert dat de voordracht op aangeven van de fracties van het CDA, CU-SGP en 50PLUS niet als hamerstuk kan worden doorgeleid naar Provinciale Staten.

4. Sluiting besloten deel

De **voorzitter** dankt allen voor hun inbreng en sluit de vergadering om 20.02 uur.

Notulen (geheimhouding opgeheven met PS van 14-01-2019)

Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum	:	10 december 2018
Voorzitter	:	dhr. J.W. Remkes
Griffier	:	mw. K. Bolt
Contactpersoon griffie	:	mw. V. Mulder - statengriffie@noord-holland.nl

Aanwezig: Mw. R. Alberts (SP), mw. W. van Andel (CDA), dhr. E. Annaert (VVD), dhr. T.M. Buijtendorp (D66), mw. C. Boelhouwer (SP), dhr. J.M. Bruggeman (SP), dhr. M. Deen (PVV), mw. S.S. Doevendans (PvdA), mw. M. van Duijn (PvdA), dhr. H.J. de Graaf (CDA), mw. J.M.E. de Groot (SP), dhr. F. de Groot (D66), dhr. J. Haijen (SP), dhr. D.G. Heijnen (CDA), dhr. J.J.A.M. van Hooff (PVV), dhr. W. Hoogervorst (SP), mw. A.A.J. Jellema (PvdA), mw. J.F.L. Kaamer van Hoegee (VVD), dhr. P.J. de Kam (CDA), dhr. M.C.A. Klein (CU-SGP), mw. R.P.M. Kocken (GL), mw. W. Koning-Hoeve (CDA), dhr. F. Kramer (GL), dhr. J. Kramer (VVD), mw. F.M. Lagerveld (VVD), dhr. J.H. Leever (ONH), dhr. A.E. van Liere (PvdD), mw. O.A.C. de Meij (50PLUS), dhr. N. Papineau Salm (PvdA), mw. Z. Pels (GL), mw. E.A.S. Rommel (VVD), mw. C.W.M. van Rooij (PvdA), , dhr. J.P.M. van Straaten (VVD), mw. A.J.C.E. Strens (D66), dhr. H.W. Struben (D66), dhr. M. Tromp (VVD), dhr. X.J. den Uyl (PvdA), mw. L.D. Vermaas (PvdD), dhr. L.Hj. Voskuil (PvdA), mw. C. Weemhoff (D66), dhr. M.R.F. Wiesehahn (VVD), dhr. A.J.C. de Wit (VVD), dhr. Z. Yurdakul (D66), mw. I. Zaal (D66), dhr. F.A.S. Zoon (PvdD)

Afwezig: dhr. W. Bakker (D66), mw. I.A. Bezaan (PVV), dhr. A. Hietbrink (GL), dhr. N. Kaptheijns (PVV), mw. P.E. Kirch-Voors (VVD), mw. S. Klaassen (D66), mw. A. van Langen-Visbeek (VVD), dhr. M.S. Ludriks (PVV), dhr. D.J. van der Sluijs (PVV) en dhr. A.E. Tijssens (D66)

Agenda **Paginanummer**

1.	Opening en mededelingen	02
1.a.	Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding en besluit tot in beslotenheid vergaderen	02
2.	Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden	02
3.	Behandeling voordracht Voorbereidingsbesluit op de wijziging van de PRV voor het verbod op de uitbreiding van en omschakelen naar geitenhouderij	03
4.	Sluiting	04

1. Opening en mededelingen

De **VOORZITTER**: Het was niet conform mijn verwachtingenpatroon, dat ik na onze laatste vergadering nog weer een Statenvergadering zou voorzitten. Ik heb er vertrouwen in dat het kort gemaakt wordt, tenzij u mij teleurstelt.
De deuren worden gesloten en ik open de vergadering. Ik verzoek u de mobiele telefoons uit te zetten. Een bericht van verhindering is ontvangen van de leden Kirch, Ludriks, Tijssens, Van der Sluijs, Hietbrink, Bezaan en Kaptheijns. Ik wil u allen complimenteren dat u op zo korte termijn hier vanavond wel aanwezig bent.

1.a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding en besluit tot in beslotenheid vergaderen

De **VOORZITTER**: Er zijn twee geheime stukken ter bekrachtiging ingekomen.
In de eerste plaats de businesscase SolaRoad. Op grond van artikel 55, het eerste lid van de Provinciewet in samenhang met de belangen, genoemd in artikel 10, eerste lid sub b van de Wet Openbaarheid van Bestuur hebben Gedeputeerde Staten op 4 december 2018 geheimhouding opgelegd op de business case SolaRoad. Dit document is onder geheimhouding ter inzage gelegd voor Provinciale Staten bij de Statengriffie. De geheimhouding duurt voort gedurende het bestaan van SolaRoad B.V.
In de twee plaats de brief van Gedeputeerde Staten Voordracht en ontwerpbesluit nummer 77 inzake stop op nieuwvestiging, uitbreiding en omschakeling van de geitenhouderij op grond van artikel 55 lid 1 van de Provinciewet, in samenhang met het belang genoemd in artikel 10, lid 2 sub g van de Wet Openbaarheid van Bestuur hebben Gedeputeerde Staten op 4 december 2018 geheimhouding opgelegd op de brief, voordracht en het Ontwerpvoorbereidingsbesluit. De geheimhouding duurt voort totdat het voorbereidingsbesluit is gepubliceerd in het Provinciaal Blad. Het voorbereidingsbesluit zal de dag daarna in werking treden.
Ik heb het nodig geoordeeld deze vergadering reeds met gesloten deuren te beginnen, conform artikel 23 van de Provinciewet, gelet op voordracht 77. U dient nu te besluiten of u inderdaad met gesloten deuren zult vergaderen.
Stemt u daarmee in? Dat is het geval. Bekrachtigt u dan het besluit van Gedeputeerde Staten om deze stukken als geheim vast te stellen? Ook dat is het geval.
Dan is de opgelegde geheimhouding hiermee bekrachtigd en zal de beraadslaging over deze stukken in beslotenheid gebeuren. Ik verzoek iedereen, die mogelijk plaats heeft genomen op de publieke tribune, de zaal te verlaten, met uitzondering van de provinciesecretaris, behandelend ambtenaren en de griffie.
Er is geen live uitzending. De display staat op besloten. Dan constateer ik dat de deuren gesloten zijn.

2. Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden

De **VOORZITTER**: Aan de orde is agendapunt 2, de regeling van werkzaamheden. Als de voorliggende informatie deugt dan bestaat er geen behoefte om het woord te voeren, maar wel,

bij een enkele fractie, om een stemverklaring af te leggen. Klopt dat? Dan hoeven we verder niet moeilijk te doen over spreektijden en dergelijke. Dan kunnen we direct overgaan naar agendapunt 3.

3. Behandeling voordracht Voorbereidingsbesluit op de wijziging van de PRV voor het verbod op de uitbreiding van en omschakelen naar geitenhouderij

De **VOORZITTER**: Het voorbereidingsbesluit op wijziging van de PRV voor het verbod op nieuwvestiging, uitbreiding van en omschakeling naar geitenhouderij. Voordracht 77.
We kunnen direct overgaan tot de stemming. Wie wenst er een stemverklaring af te leggen? Mevrouw Koning.

Mevrouw **KONING** (CDA): Dank u wel. Wij zijn blij met de toezegging van gedeputeerde Bond, die hij heeft gedaan in de commissie, dat er maatwerk wordt geleverd in de PRV en dat de PRV zo wordt ingeregeld dat de volksgezondheid geen risico loopt, maar dat de sector ook niet onnodig op slot gezet wordt. We hopen dat er echt zorgvuldigheid wordt betracht in de communicatie.

De **VOORZITTER**: Dank u zeer. Mevrouw Vermaas.

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Voorzitter, als in 2010 de motie van de PvdD was aangenomen dan had iedereen vanavond een vrije avond gehad. Ook toen zeiden we al dat geitenhouderijen naar aanleiding van Q-koortsepidemie onder intensieve veehouderij zouden moeten vallen en er dus al een verbod op nieuwvestiging en uitbreiding zou zijn. Gelukkig is dat nu dan alsnog gebeurd. Het zal u niet verbazen dat wij voor dit voorstel stemmen.

De **VOORZITTER:** Dank u. De heer Kramer van GroenLinks.

De heer **KRAMER** (GL): Dank u wel voorzitter. Ik wil graag zeggen dat we blij zijn met dit voorbereidingsbesluit, omdat de gezondheid heel duidelijk en nadrukkelijk in de afweging voorop staat. Ik hoop dat in de toekomst vaker mee te maken.

De **VOORZITTER:** Dank u. De heer Klein.

De heer **KLEIN** (CU-SGP): Ja. Wij hadden nog een aantal vragen. We vroegen ons af of het handig was om het vanaf 10 nu vast te leggen. Na de commissievergadering hebben we daarover meer duidelijkheid gekregen, dus wij kunnen met deze voordracht instemmen.

De **VOORZITTER:** Dank u. Mevrouw Strens.

Mevrouw **STRENS** (D66): Dank u wel, voorzitter. Ook wij kunnen instemmen met het besluit. Wel nog een voorstel. Omdat we de PRV willen wijzigen, is het wat ons betreft prima als het niet eerst apart nog in de commissie wordt behandeld, maar gewoon gelijk ter visie gaat, zodat we het half jaar dat we hebben ook goed kunnen benutten.

De **VOORZITTER:** Dank. Mevrouw Jellema.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Wij kunnen instemmen, voorzitter. Volksgezondheid gaat ons boven alles. De nogal lauwe opstelling van het IPO bevreemdt ons. De gedeputeerde heeft er uitleg over gegeven.

De **VOORZITTER:** Dank. Verder nog? Ja.

Mevrouw **TROMMEL** (VVD): Ja, voorzitter, heel kort. Door D66 werd een voorstel gedaan en daarmee kan de VVD instemmen, om het gelijk ter visie te leggen.

De **VOORZITTER**: Oké, dat zal het college in nader beraad nemen, neem ik aan.
Dan kunnen we nu over gaan tot de stemming.
Mag ik de tegenstemmers vragen hun hand op te steken?
Die zijn er niet. Dan concludeer ik dat dit besluit met algemene stemmen is genomen.

4. Sluiting

De **VOORZITTER**: Dat is een mooie politieke afsluiting van het jaar. Wij zien elkaar volgende week maandag om 16.00 uur terug. De eerstvolgende andere bijzondere Statenvergadering is maandag 7 januari 2019 om 15:00 uur en tot slot is de reguliere Statenvergadering op maandag 14 januari 2019.

De **VOORZITTER**: De vergadering is gesloten om 20.38 uur. Ik wens u allemaal welthuis.

***

Provincie Noord-Holland

Interim-Statencommissie

Dossiernummer	293
Extern Zaak ID	1207901
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	20 mei 2019
Agendapunt	4.a
Omschrijving	Ruimte / Landbouw: Voornemen tot wijziging begrenzing glastuinbouwconcentratiegebied in PRV (B-agenda interim-commissie)
Organisatieonderdeel	BEL/RO

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Interim-Statencommissie	**20 mei 2019**
Ingekomen stukken ter kennisname	31 mei 2019

Toelichting

Burgemeester en Wethouders van de gemeenten Amstelveen en Haarlemmermeer hebben Gedeputeerde Staten verzocht om de begrenzing van het glastuinbouwconcentratiegebied te wijzigen. Het verzoek van de gemeente Amstelveen ziet op het gebied ‘Noorder Legmeerpolder’. Het verzoek van de gemeente Haarlemmermeer ziet op het ontgrenzen van het gebied rondom de woonkern Rijsenhout.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

mw. J.J. Verwindt

BEL/RO

Telefoonnummer +31235144039

verwindtj@noord-holland.nl

Verzenddatum

- 8 MEI 2019

Kenmerk

1207901/1207945

Uw kenmerk

Betreft: voornemen tot wijziging van de begrenzing van het glastuinbouwconcentratiegebied ex artikel 26c lid 8 van de Provinciale Ruimtelijke Verordening

Geachte leden,

Hierbij verzoeken wij u om ons voorgenomen besluit tot wijzing van de begrenzing van het glastuinbouwconcentratiegebied ex artikel 26c lid 8 van de Provinciale Ruimtelijke Verordening (hierna: PRV) op de B-agenda van de commissie van mei 2019 te plaatsen. Het voorgenomen besluit is als bijlage toegevoegd.

Ons college heeft op 7 mei 2019 besloten:

1. Het voorgenomen besluit tot wijziging van de begrenzing van het glastuinbouwconcentratiegebied in de gebieden Rijsenhout te Haarlemmermeer en de Noorder Legmeerpolder te Amstelveen;
2. op grond van artikel 26c lid 8 van de PRV vast te stellen en de wijzigingen op te nemen op kaart 7 van de PRV;
3. Provinciale Staten het voorgenomen besluit toe te zenden met bijgevoegde brief voor bespreking in de betreffende PS-commissie;
4. Gemeente Haarlemmermeer en Amstelveen informeren over de besluitvorming via bijgevoegde brieven.

Wat wordt er gewijzigd?

Wijziging begrenzing Rijsenhout te Haarlemmermeer
Burgemeester en Wethouders van Haarlemmermeer hebben verzocht om gebieden rondom de kern Rijsenhout die zijn aangeduid als glastuinbouwconcentratiegebied gedeeltelijk te ontgrenzen. De glastuinbouw heeft in deze gebieden geen toekomstperspectief en is in de ruimtelijke visie van de Greenport Aalsmeer aangeduid als transformatiegebied.
De ruimtelijke visie van de Greenport Aalsmeer moet bijdragen aan een verdere versterking van de sierteeltsector in deze regio, onder andere door clustering van glastuinbouw in kansrijke gebieden waarmee mogelijkheden ontstaan in rendabele investeringen in onder andere duurzaamheid en modernisering. Transformatiegebieden bieden deze mogelijkheden niet. Daarom heeft de gemeente, in samenspraak met de

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

omgeving en andere betrokken partijen, een gebiedsvisie opgesteld waarin wordt beschreven welke andere functies dan glas in dit gebied passend zijn daarbij rekening houdend met de glastuinbouwbedrijven die in dit gebied wel hun bedrijfsactiviteiten willen voortzetten. Daarnaast wordt het Van der Valk hotel en bijhorende gronden en het fort bij de Geniedijk ontgrenst omdat ook hier geen glastuinbouw zal ontwikkelen.

Wijziging begrenzing Noorder Legmeerpolder te Amstelveen
Burgemeester en wethouders van de gemeente Amstelveen hebben verzocht om delen van de Noorder Legmeerpolder, te weten de zuidkant, de noordkant en een strook langs de westkant te ontgrenzen. De glastuinbouw in deze delen van de Noorder Legmeerpolder heeft geen toekomst meer. Aan de zuidkant ligt sinds lange tijd bedrijventerrein De Loeten en het noordelijke gedeelte is aangeduid als transformatiegebied. Voor de westelijke strook geldt dat dit gaat om een woonlint.
De gemeente heeft samen met de omgeving en andere betrokkenen in het gebied een gebiedsvisie opgesteld. In deze gebiedsvisie is aan de noordkant een sportlocatie voorzien ten behoeve van het te ontwikkelen woongebied 'De Scheg'. Aan de zuidkant bevindt zich bedrijventerrein De Loeten.
Langs de strook ten westen van de Noorder Legmeerpolder liggen woningen in een lint die feitelijk sinds jaar en dag als burgerwoning worden gebruikt.

Beoordeling

In de Omgevingsvisie NH2050 is het beleid omtrent aanwijzing van glastuinbouwconcentratiegebied opgenomen. De aanwijzing van (grote) gebieden leidt tot clustering van deze landbouwsector met landschappelijke en economische voordelen. Dit beleid is verankerd in artikel 26c van de PRV. In artikel 26c lid 8 van de PRV is bepaald dat wij, gehoord de desbetreffende commissie van Provinciale Staten, de begrenzing van het glastuinbouwconcentratiegebied zoals aangegeven op kaart 7 en de verbeelding ervan, kunnen wijzigen.
In ons beleid is bepaald dat er ruimte is voor schaalvergroting, structuurverbetering en het uitplaatsen van groeiende bedrijven uit stedelijk of kwetsbaar gebied. Voor glastuinbouw wijst de Provincie Noord-Holland clustergebieden aan. Deze gebieden zorgen voor ruimtelijke clustering van bepaalde landbouwsectoren, wat leidt tot economische, landschappelijke en met name duurzaamheidsvoordelen. De trend naar schaalvergroting en specialisatie zal zich voortzetten vanuit een economisch perspectief. Daarnaast liggen er grote maatschappelijk opgaven als het verduurzamen van de glastuinbouwsector wat vooral leidt tot collectieve investeringen in warmte en C02. Voor transformatiegebieden gelden deze voordelen niet.

De aanvragen zijn conform artikel 26c lid 8 van de PRV en regionaal afgestemd in de stuurgroep Greenport Aalsmeer. Deze wijzigingen leiden tot duurzame, economische en landschappelijke voordelen binnen ons beleid.

Wij zijn voornemens de begrenzing van het glastuinbouwconcentratiegebied op kaart 7 te wijzigen voor de gebieden rondom Rijsenhout en de Noorder Legmeerpolder.

Voor een verdere toelichting verwijzen wij u naar de bijlage 'Toelichting voorgenomen besluit wijziging begrenzing glastuinbouwconcentratiegebied ex artikel 26c lid 8 PRV'.

Eerdere behandeling in commissie of PS

Nee, geen eerdere behandeling van deze verzoeken in commissie of PS. Wel zijn de commissie Ruimte en Wonen en Natuur, Landbouw, Water en Milieu op 3 december 2018 eerder gehoord over twee andere verzoeken van dezelfde strekking.

Op grond van welk kader/beleid is dit voorstel gedaan

De Omgevingsvisie NH2050 en artikel 26c lid 8 PRV. Wij zijn op grond van artikel 26c lid 8 van de PRV bevoegd om, na het horen van de betreffende commissie(s) van Provinciale Staten, de begrenzing van glastuinbouwconcentratiegebieden te wijzigen. Wij willen, vóórdat ons college deze wijziging vaststelt, de wijzigingen in de betreffende commissie(s) bespreken.
De commissie wordt daarom gevraagd om het voorgenomen besluit te bespreken en ons college eventuele suggesties te doen met betrekking tot de inhoud ervan ten behoeve van de vaststelling. Ons college is bevoegd de kaartwijziging vast te stellen. Deze wijziging zal dus na behandeling in de PS-commissies van mei 2019 niet nogmaals aan uw Staten worden voorgelegd.

Motivatie keuzevrijheid

Conform artikel 26c lid 8 PRV gaat het om een hoorplicht.

Effecten voorstel

Het voorstel voorziet in de wijziging van de begrenzing van het glastuinbouwconcentratiegebied voor die gebieden die geen kansrijke toekomst meer hebben voor de glastuinbouw.

Communicatie omtrent besluit

Het besluit zal worden geplaatst in het Provinciaal Blad.

Evaluatie

Niet van toepassing

Financiële aspecten/risico's

Niet van toepassing.

Vervolgprocedure

Na behandeling in de commissie nemen wij de overwegingen uit deze commissie mee bij de definitieve besluitvorming

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R. M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

4 bijlage(n)

1. Voorgenomen GS besluit tot wijziging van de begrenzing van het glastuinbouwconcentratiegebied.
2. Toelichting voorgenomen besluit wijziging begrenzing glastuinbouwconcentratiegebied ex artikel 26c lid 8 PRV.
3. Kaartvoorstel wijziging begrenzing glastuinbouwconcentratiegebied Haarlemmermeer
4. Kaartvoorstel wijziging glastuinbouwconcentratiegebied Amstelveen.

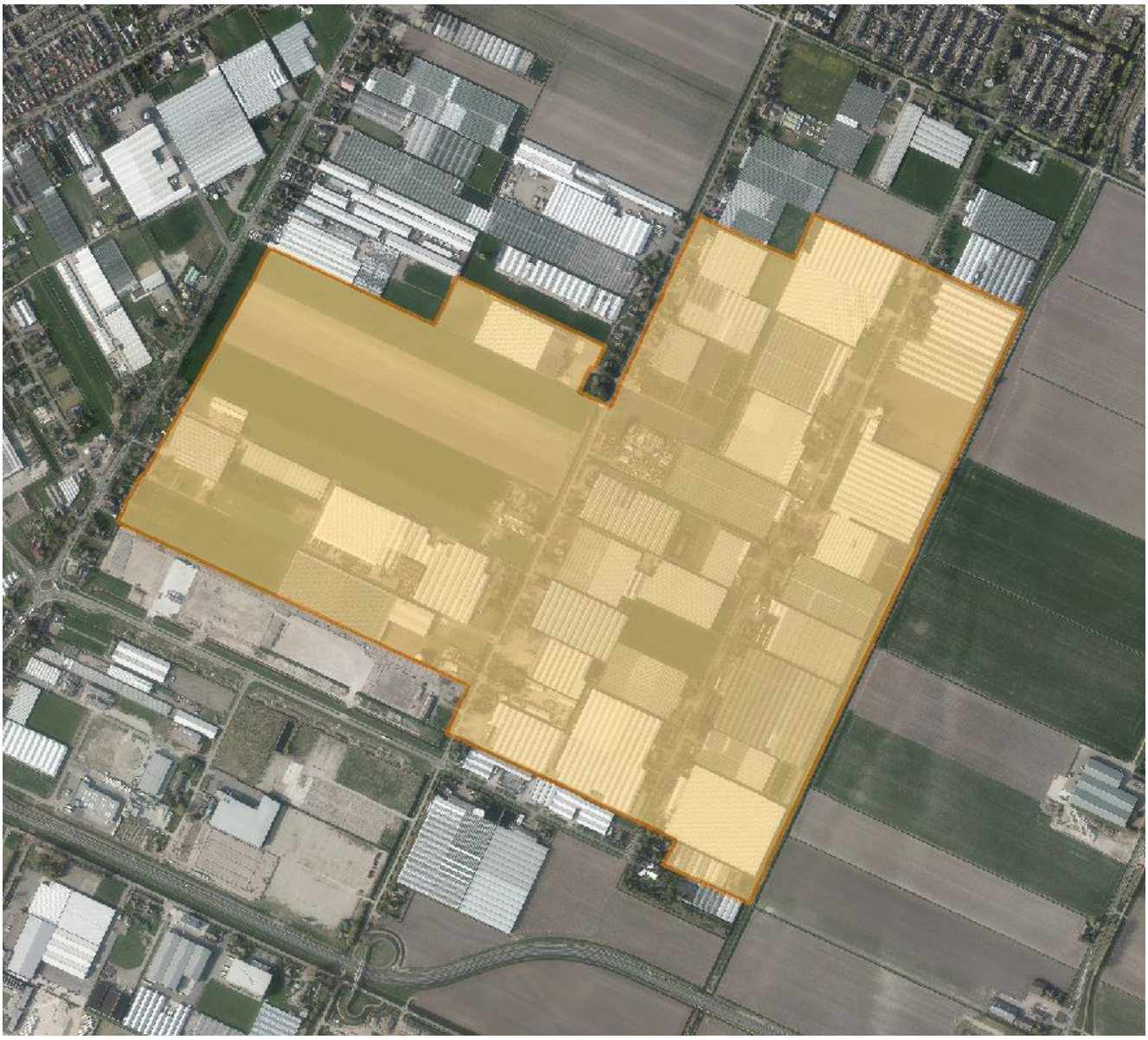

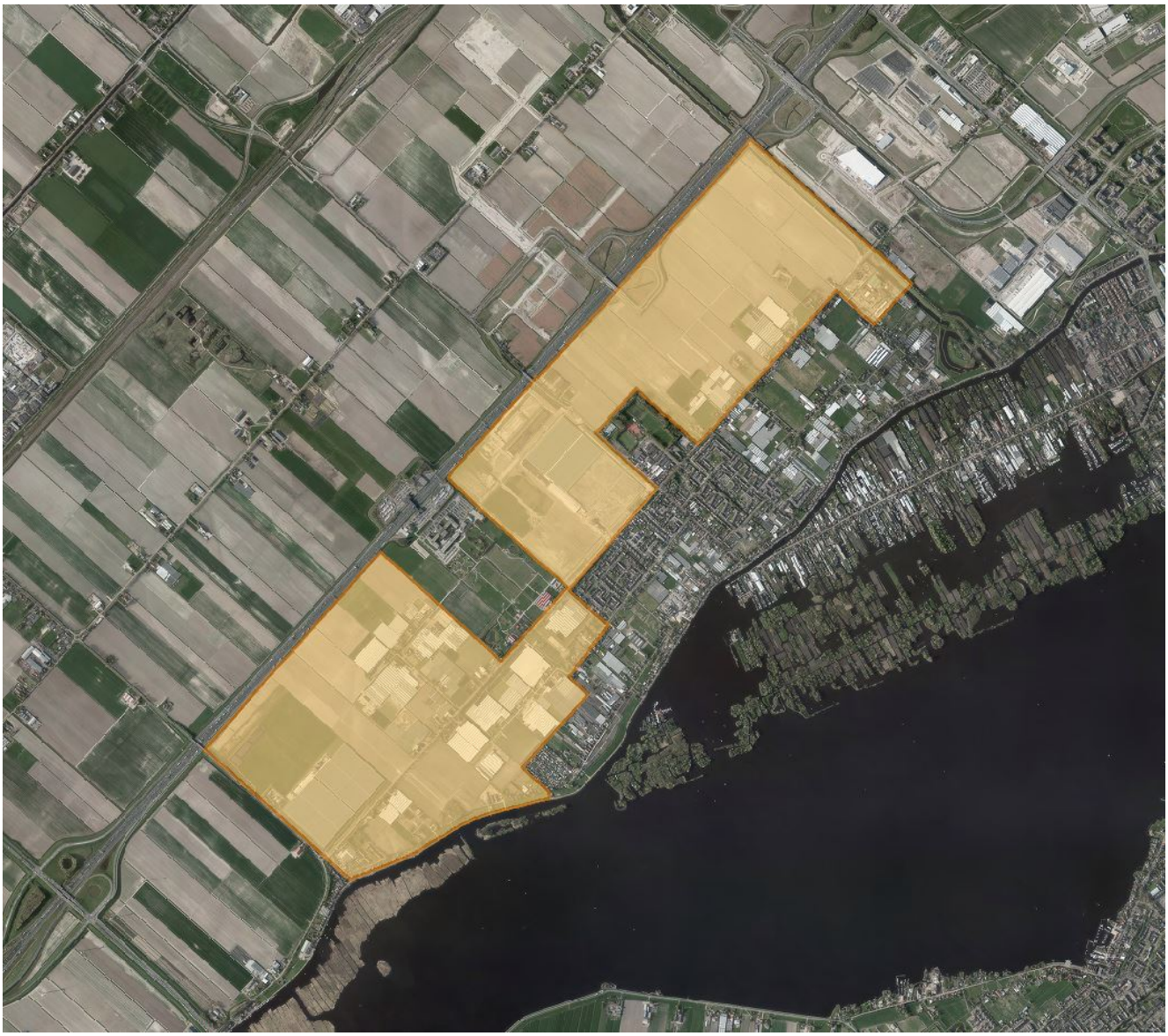

Voorgenomen besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van ** mei 2019 (1207901/1207948) tot wijziging van de begrenzing van glastuinbouwconcentratiegebied op grond van artikel 26c lid 8 van de Provinciale Ruimtelijke Verordening

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland;

Overwegende dat aanleiding bestaat de begrenzing van het glastuinbouwconcentratiegebied als genoemd in artikel 26c van de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) te wijzigen;
Gelet op artikel 26c van de Provinciale Ruimtelijke Verordening;

Besluiten

Artikel 1
De begrenzing van het glastuinbouwconcentratiegebied, op de locaties
a. in Rijsenhout in de gemeente Haarlemmermeer, en;
b. het lint langs de Legmeerdijk, het zuidelijke deel van de Noorder Legmeerpolder ter plaatse van het bedrijventerrein de Loeten en de zuidelijke strook langs Meerlandenweg in de Noorder Legmeer polder in de gemeente Amstelveen,
bij de Provinciale Ruimtelijke Verordening wordt gewijzigd door vervanging van kaart 7 door de bij dit besluit behorende bijlage kaart 7.

Artikel 2
Een digitale verbeelding van kaart 7 behorende bij de Provinciale Ruimtelijke Verordening te publiceren op ruimtelijkeplannen.nl conform de Wet ruimtelijke ordening.

Artikel 3
Dit besluit treedt de dag na publicatie in het Provinciaal Blad in werking.

Haarlem, ****.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,
A. van Dijk, voorzitter

R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Uitgegeven op **

Namens Gedeputeerde Staten van Noord-Holland

R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Toelichting

Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer en burgemeester en wethouders van de gemeente Amstelveen hebben verzocht om wijziging van de begrenzing van de aanduiding glastuinbouwconcentratiegebied zoals opgenomen op kaart 7 van de PRV voor delen van de gebieden Rijsenhout en Noorder Legmeerpolder. In deze gebieden is de ontwikkeling van glastuinbouw niet (meer) reëel. Daarom worden deze gebieden ontgrensd.

Toelichting voorgenomen wijziging begrenzing glastuinbouwconcentratiegebied ex artikel 26C lid 8 van de Provinciale Ruimtelijke Verordening

1. Beleidscontext

In de Omgevingsvisie NH2050 wordt met de beweging 'Natuurlijk en vitaal landelijke omgeving' in Noord-Holland ruimte geboden aan toekomstgericht en duurzaam ondernemerschap, inspelend op de maatschappelijke vraag en marktbehoeftes.
De ambitie is de ontwikkeling van een toekomstbestendig agribusinesslandschap: een landschap waarin de agrarische keten optimaal functioneert en innoveert, passend binnen andere maatschappelijke doelstellingen (ontwikkelprincipe 18 'De agrifoodsector wordt gefaciliteerd bij de duurzame en economische ontwikkeling'). Agrifood is de verzameling van (economische) activiteiten van zaadje tot gereed product dat de consument bereikt.
Eén van de kritische succesfactoren om deze ambitie te bereiken is onder andere schaalvergroting als die samengaat met economische, maatschappelijke en duurzame ontwikkeling en clustering van sectoren die van elkaars nabijheid kunnen profiteren en waar dit vanuit duurzaamheidsperspectief voordelen biedt. Hiervoor zijn clustergebieden aangewezen. Voor de glastuinbouw zijn dit glastuinbouwconcentratiegebieden. Deze gebieden zorgen voor ruimtelijke clustering van de glastuinbouw, hetgeen leidt tot economische, landschappelijke en duurzaamheidsvoordelen. De trend naar schaalvergroting en specialisatie zal zich voortzetten vanuit een economisch perspectief. Daarnaast liggen er grote maatschappelijk opgaven, zoals het verduurzamen van de glastuinbouwsector hetgeen met name leidt tot collectieve investeringen in warmte en C02. De concentratiegebieden zijn op kaart bij de Omgevingsvisie en op kaart 7 behorende bij de Provinciale Ruimtelijke Verordening (hierna: PRV) aangeduid. In artikel 26C PRV zijn de regels voor glastuinbouwconcentratiegebieden opgenomen.

1.1 Wat betekent de aanduiding glastuinbouwconcentratiegebied nu eigenlijk en wat voor effect heeft het wanneer deze aanduiding wordt verwijderd?

Zoals hierboven al gesteld, zijn op kaart 7 van de PRV glastuinbouwconcentratiegebieden aangeduid. In deze gebieden gelden bijzondere bepalingen die zijn neergelegd in artikel 26C PRV. De belangrijkste bepalingen zijn dat aan een bouwperceel voor een glastuinbouwbedrijf binnen een concentratiegebied geen maximale omvang wordt gesteld (dit is 2ha voor buiten een concentratiegebied) en dat een gemeentelijk bestemmingsplan uitsluitend glastuinbouwbedrijven dient te faciliteren in dit gebied alsmede activiteiten die hieraan nauw verbonden zijn (kassen gericht op zaad- of plantveredeling, scholing en onderzoek) danwel activiteiten die bijdragen aan een verduurzaming van de aanwezige glastuinbouwbedrijven (denk aan restwarmte).
Als de aanduiding glastuinbouwconcentratiegebied van kaart 7 verdwijnt, dan gelden de bepalingen conform artikel 26C PRV voor de gemeentelijke bestemmingsplannen ook niet meer. Wel gelden alle andere bepalingen uit de PRV.

Wanneer gebieden niet langer worden gebruikt als glastuinbouwgebied of als deze gebieden in omvang of ligging zijn gewijzigd, kan het wenselijk zijn om de begrenzing van het glastuinbouwconcentratiegebied aan te passen. Zo kunnen de glastuinbouwconcentratiegebieden robuuster en aantrekkelijker worden gemaakt om economische schaalvoordelen te behalen. Ook kan het nodig zijn om de begrenzing aan te passen indien blijkt dat gebieden niet (meer) kansrijk zijn om onderdeel te laten uitmaken van het agribusinesslandschap. In lid 8 van artikel 26C PRV is vastgesteld dat Gedeputeerde Staten, gehoord de Statencommissie, de begrenzing van het glastuinbouwconcentratiegebied kunnen wijzigen.

1.2 Regionaal samenwerkingsverband Greenport Aalsmeer

De Greenport Aalsmeer (hierna: GPA) zet zich, samen met de regiopartners[1] in voor een sterke sierteeltcluster in de regio. In de ruimtelijke visie van de GPA zijn clustergebieden aangeduid zoals bestaand grootschalige glastuinbouw, bestaand kleinschalige

[1] De regiopartners bestaan uit de provincie Zuid-Holland, de Zuid-Hollandse gemeenten Nieuwkoop en Kaag en Braassem, de provincie Noord-Holland, de gemeenten Haarlemmermeer, Uithoorn, Aalsmeer en Amstelveen. Vanuit het bedrijfsleven: Royal FloraHolland, LTO Noord-Glaskracht, Naktuinbouw en Rabobank regio Schiphol. Onderwijs: Wellantcollege.

glastuinbouw, nieuw grootschalig glastuinbouw gebied met maatwerkopgave en transformatiegebied. De transformatiegebieden leveren geen bijdrage aan een toekomstbestendige sierteeltcluster en verdienen een andere invulling. Voor de maatwerkgebieden geldt dat deze of een andere invulling behoeven (en daarmee dus transformatiegebied worden) of toch nog kansrijk blijken voor de sierteelt.

In de Uitvoeringsagenda van de Ruimtelijke visie GPA is bepaald dat gemeenten binnen de Greenport voor de gebieden met een maatwerk- en transformatieopgave een gebiedsvisie opstellen: een visie voor het gebied dat gezamenlijk met de omgeving is opgesteld om te komen tot een nieuw toekomstperspectief voor deze gebieden waarbij tevens rekening wordt gehouden met glastuinbouwondernemers in het gebied die wel hun onderneming wensen voort te zetten. Met hen wordt bekeken of zij wellicht kunnen worden uitgeplaatst naar de glastuinbouwconcentratiegebieden.

2. Verzoeken gemeenten Amstelveen en Haarlemmermeer

Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer en burgemeester en wethouders van de gemeente Amstelveen verzoeken om wijziging van de begrenzing van de aanduiding glastuinbouwconcentratiegebied zoals opgenomen op kaart 7 van de PRV.

2.1 Verzoek gemeente Amstelveen

B&W van Amstelveen verzoeken om aanpassing van de begrenzing van het glastuinbouwconcentratiegebied 'Noorder Legmeerpolder'. Het gaat daarbij om een gedeelte aan de noordkant, de zuidkant en een strook aan de westkant van het gebied. Voor het hele gebied heeft de gemeenten een gebiedsvisie opgesteld conform de afspraken uit de Greenport Aalsmeer, de gebiedsvisie 'Noorder Legmeerpolder'. Uit deze gebiedsvisie is gebleken dat het noordelijk deel, dat tevens binnen de Greenport Aalsmeer is aangeduid als transformatiegebied, in de toekomst de bestemming 'Sport' kan vervullen ten behoeve van de nabij gelegen woonwijk 'De Scheg'. De aanduiding glastuinbouwconcentratiegebied aan de zuidkant is al langere tijd niet meer actueel. Ter plaatse geldt het bestemmingsplan 'Legmeerpolder Zuid' (vastgesteld d.d. 12-11-2014). Dit bestemmingsplan maakt bedrijvigheid in het plangebied reeds mogelijk. Feitelijk is er in het plangebied ook al bedrijvigheid aanwezig. De gemeente zet hier in op de ontwikkeling van het bedrijventerrein 'De Loeten'. Deze ontwikkeling is afgestemd in Plabeka verband. Voor de westelijke strook geldt dat het gaat om een woonlint waar sinds lange tijd burgerbewoning plaatsvindt. De glastuinbouw zal ook hier geen toekomst hebben.

Luchtfoto Noorder Legmeerpolder
De gele lijn is huidig glastuinbouwconcentratiegebied.

Huidige begrenzing glastuinbouwconcentratiegebied kaart 7 PRV van de Noorder Legmeerpolder te Amstelveen

Nieuwe begrenzing glastuinbouwconcentratiegebied kaart 7 PRV van de Noorder Legmeerpolder te Amstelveen na wijziging begrenzing.

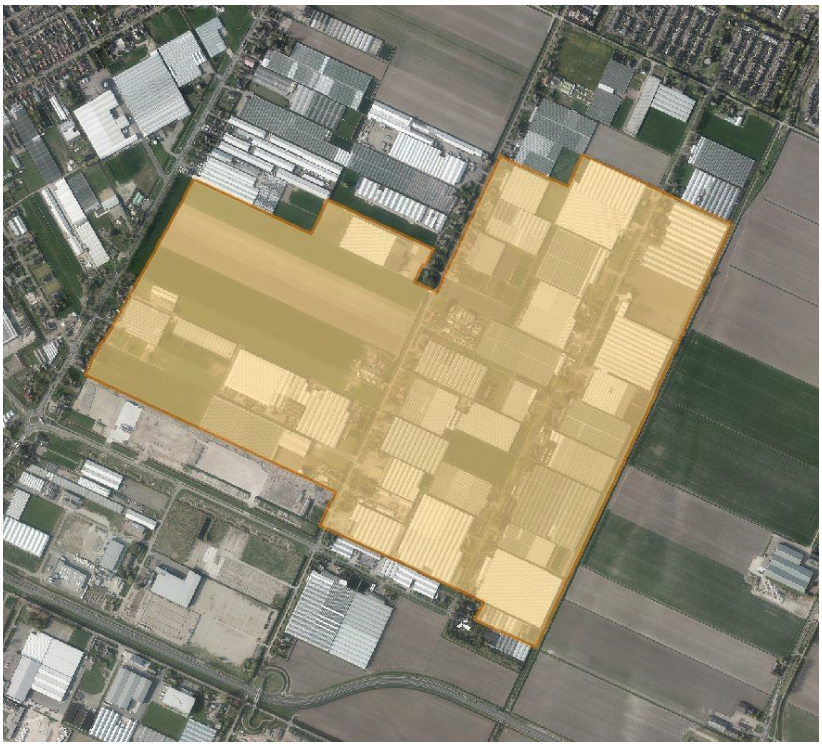

2.2 Verzoek gemeente Haarlemmermeer

B&W van Haarlemmermeer verzoeken om aanpassing van de begrenzing van het glastuinbouwconcentratiegebied voor delen rondom de woonkern Rijsenhout. In de Ruimtelijke visie GPA zijn deze gebieden aangeduid als transformatiegebied en maatwerkgebied. De gemeente heeft samen met omwonenden en ondernemers voor deze gebieden de gebiedsvisie 'Ruimtelijk economische visie Rijsenhout' opgesteld. Deze gebiedsvisie zet in op invulling met andere functies dan glas zoals recreatie, groen en daar waar mogelijk kleinschalige woningbouw. Uit het traject van de gebiedsvisie is gebleken dat het maatwerkgebied niet meer kansrijk is voor glastuinbouw en zal transformeren. De zittende ondernemers in het gebied die wensen door te gaan met hun activiteiten behouden hun rechten en met hen wordt in overleg getreden wat de mogelijkheden zijn om te verplaatsen naar een glastuinbouwconcentratiegebied. Daarnaast betreft het verzoek aanpassing van de grens voor het Van der Valk hotel inclusief de omliggende gronden die in eigendom zijn van Van der Valk (blauwe lijn). Ook hier zal zich geen glastuinbouw ontwikkelen.

Luchtfoto Rijsenhout
De oranje lijn is huidig glastuinbouwconcentratiegebied

Huidige begrenzing glastuinbouwconcentratiegebied kaart 7 PRV voor Rijsenhout

B&W van Haarlemmermeer hebben, naast het verzoek om wijziging van de begrenzing van het glastuinbouwconcentratiegebied bij Rijsenhout, tevens een verzoek ingediend om de woonkern van Rijsenhout uit het glastuinbouwconcentratiegebied te halen. De aanduiding is in het verleden per abuis over de woonkern heen gelegd. Het gaat hier om een kaartfout. Bij brief van 18 april 2018 (kenmerk 1023641/1069752) is reeds toegezegd aan Provinciale Staten om deze aanduiding ter plaatse van de woonkern te verwijderen. Het besluit hiervoor vindt zijn grondslag in een ander artikel van de PRV (artikel 43 PRV) en betreft een eigenstandige bevoegdheid van Gedeputeerde Staten. Hiervoor hebben Gedeputeerde Staten eveneens op 7 mei 2019 een besluit genomen die ter kennisname aan PS is verzonden.

Nieuwe begrenzing glastuinbouwconcentratiegebied kaart 7 Rijsenhout na wijziging begrenzing (inclusief GS besluit technische correctie kaartfout).

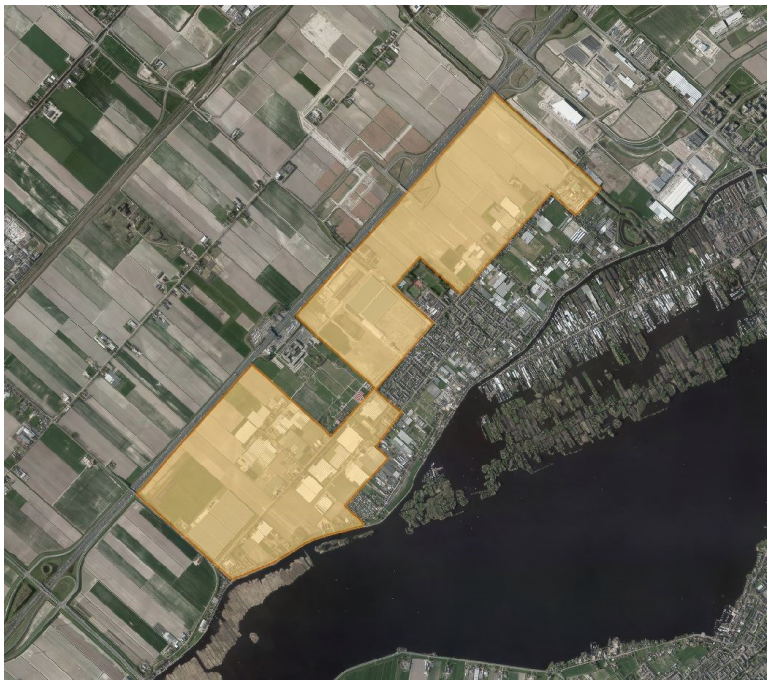

3. Beoordeling

Gelet op het geschetste beleidskader, artikel 26C lid 8 van de PRV, de vastgestelde gebiedsvisies overeenkomstig het bepaalde in de Ruimtelijke visie GPA en de bijbehorende Uitvoeringagenda passen de verzoeken binnen deze kaders en de PRV.
De transformatiegebieden in de Noorder Legmeerpolder bieden geen toekomstbestendig perspectief voor een sterke sierteeltcluster.
Ten aanzien van de Noorder Legmeerpolder geldt dat de zuidelijke strook al sinds lange tijd geen glastuinbouw faciliteert vanwege bedrijvigheid op De Loeten. De westelijke strook van het plangebied Legmeerpolder Zuid bestaat uit lintbebouwing. Hier staan sinds lange tijd burgerwoningen en deze zijn ook als zodanig bestemd. Gelet op de kleine omvang van deze percelen kan hier geen glastuinbouwactiviteiten worden ondernomen. Dit vraagt namelijk om grote, rechtlijnige percelen. Het feit dat de strook aan de rand van het concentratiegebied ligt, maakt dat de robuustheid van het gebied niet wordt aangetast. De wijziging van de begrenzing ter plaatse heeft geen nadelige effecten op het concentratiegebied.
Voor het verzoek omtrent het gebied rondom Rijsenhout geldt dat gebieden zijn aangeduid als transformatiegebied. Binnen de GPA is reeds vastgesteld dat deze gebieden niet bijdragen aan een toekomstbestendige glastuinbouwsector.
Voor het blauwe gedeelte op de kaart zoals hierboven aangeduid geldt dat deze gronden in eigendom zijn van Hotel Van der Valk. Ook hier zal zich geen glastuinbouw ontwikkelen. Wijziging van de begrenzing van het glastuinbouwconcentratiegebied is ook hier op zijn plaats. Binnen de begrenzing van het glastuinbouwconcentratiegebied bevindt zich ook het Fort Geniedijk (zwart rechts onderin). Ook hier is de ontwikkeling van de glastuinbouw niet reëel.

Provincie Noord-Holland

Interim-Statencommissie

Dossiernummer	246
Extern Zaak ID	772861
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	20 mei 2019
Agendapunt	5.a
Omschrijving	Recreatieschappen: Voordracht wijziging van de gemeenschappelijke regeling van het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer
Organisatieonderdeel	BEL/GRN

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	30 april 2019
Interim-Statencommissie	**20 mei 2019**
PS-vergadering	27 mei 2019

Toelichting

GS en PS nemen deel in de gemeenschappelijke regeling van het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer. In de bijlage wordt een toelichting gegeven op de totstandkoming van de documenten en gevraagde besluiten.
De wijzigingen betreffen:

- het onderbrengen van het Aagtenpark in de gemeenschappelijke regeling;
- aanpassingen in verband met de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen;
- aanpassing van de verdeelsleutel voor deelnemersbijdrage voor het deelgebied De Buitenlanden;
- redactionele verbeteringen in de gemeenschappelijke regeling.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
dhr S. Koycu
BEL/GRN

Telefoonnummer +31235143469
koycus@noord-holland.nl

Verzenddatum
17 APR. 2019

Kenmerk
772861/1203219

Uw kenmerk

Betreft: wijziging van de gemeenschappelijke regeling van het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer.

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, over de voorgenomen wijziging van de gemeenschappelijke regeling en algemene verordening van het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

10 bijlage(n):
- Statenvoordracht met ontwerp besluit
- Aanbiedingsbrief recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer (RAUM) met 8 bijlagen:
  - 1.1 Ontwerp gewijzigde GR
  - 1.2 Bepalingen die zijn geregeld in de Wgr
  - 1.3 Overzicht wijzigingen GR
  - 1.4 Toelichting op de nieuwe verdeelsleutel
  - 2.1 Gewijzigde AV
  - 2.2 Onder AV te brengen gebied Aagtenpark
  - 2.3 Onder AV te brengen De Omzoom
  - 3. Gebiedsplan 2019/Kadernota 2020

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk nummer 34362354
Btw nummer NL.0010.03.124.B.08

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 16 april 2019

Onderwerp: wijziging van de gemeenschappelijke regeling van het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer

Kenmerk: 772861/1203206

Bijlagen:
Ontwerpbesluit

1. Inleiding

U wordt gevraagd in te stemmen met de volgende twee documenten:
1. De ontwerp gewijzigde gemeenschappelijke regeling (GR) Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer;
2. De gewijzigde Algemene Verordening (AV) Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer;

Redenen voor wijziging van de bovengenoemde documenten
- het onderbrengen van het Aagtenpark in de gemeenschappelijke regeling;
- aanpassingen aan de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen per 1 januari 2015;
- aanpassing van de verdeelsleutel voor deelnemersbijdrage voor het deelgebied De Buitenlanden;
- de redactionele verbeteringen in de gemeenschappelijke regeling.

Het Recreatieschap Alkmaarder en Uitgeestermeer zorgt voor een aantrekkelijk aanbod van uiteenlopende recreatievoorzieningen in de regio. Naast de diverse oeverparken voor dagrecreatie in het deelgebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer is er een grote verscheidenheid aan recreatieve verbindingen en recreatieve voorzieningen zoals wandel-, fiets-, vaar- en skateroutes, kampeerterreinen, horecagelegenheden en jachthavens. In 2008 is de GR uitgebreid met het nieuwe recreatiegebied De Buitenlanden. In 2017 is De Omzoom hieraan toegevoegd. De nadruk in deze gebieden ligt op recreatieve verbindingen. In 2018 heeft het algemeen bestuur besloten ook het gebied Aagtenpark onder de werking van de GR te brengen. Dit laatste is een recreatiegebied met verschillende wandel- , fiets- en sportmogelijkheden.

Het totale werkgebied beslaat 2.040 ha, waarbij het eigenlijke beheergebied van het recreatieschap 736 ha bedraagt. Daarvan is 648 ha voor het gebied van het Alkmaarder- en Uitgeestermeer, waarvan 525 ha water. De Buitenlanden beslaat 88 hectare beheergebied, waarvan het Aagtenpark 27 ha groot is en De Omzoom 9,8 ha groot.

Gebiedsplan 2019/kadernota 2020 RAUM

Wij zullen het aangeboden Gebiedsplan 2019/kadernota 2020 RAUM betrekken bij de behandeling van de financiële stukken van alle recreatieschappen door uw Staten vlak voor zomerreces. Daarbij kunnen uw Staten eventuele zienswijzen op de financiële stukken indienen. Wij hebben de eerder ontvangen kadernota's van andere recreatieschappen alleen ter kennisgeving aangenomen omdat het geven van zienswijzen op elke kadernota anders een onnodig zware en tijdrovende handeling voor de provinciale organisatie zal worden.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

De redenen voor wijzigingen zijn toegelicht onder het kopje "Redenen voor wijziging van de bovengenoemde documenten' onder 1. Inleiding.

Evaluatie vindt plaats door toetsing aan de Wet gemeenschappelijke regelingen.

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

In de gewijzigde gemeenschappelijke regeling wordt voor het deelgebied De Buitenlanden de provinciale bijdrage verlaagd van 75% naar 65% (van de deelnemersbijdrage) met ingang van 2019, en van 65% naar 50,1% met ingang van 2020. Dit besluit is al op 4 juli 2018 door het Algemeen Bestuur van het recreatieschap genomen. Door deze verlaging vindt er een wijziging in de verdeelsleutel van participantenbijdrage plaats. Wij kunnen ons vinden in de voorgestelde verdeelsleutel. Het beheer van Aagtenpark wordt per 1 januari 2019 overgenomen van de gemeente Beverwijk. Hierdoor komen jaarlijkse extra beheerkosten van in totaal €136.915,- voor alle deelnemers bij. Het aandeel van de provincie hierin zal dan in 2019 65% en in 2020 50,1% zijn. Zie voor meer toelichting over financiën de bijlage 'Toelichting op de nieuwe verdeelsleutel'.
De communicatie wordt verzorgd door Recreatie Noord-Holland ondersteunend aan de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer.

(Burger)participatie speelt niet bij aanpassing van de gemeenschappelijke regeling.

4. Proces en procedure

Volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen is de procedure dat Provinciale Staten instemmen met een wijziging van de gemeenschappelijke regeling. Zij verlenen daarbij tevens aan Gedeputeerde Staten toestemming tot het mede-wijzigen van de gemeenschappelijke regeling. Het college van GS adviseert de wijziging gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer conform deze voordracht vast te stellen.

De gemeenschappelijke regeling zal worden gepubliceerd in de Staatscourant (artikel 53, twee lid Wgr) en in het provinciaal blad.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 772861/1203206

Provinciale Staten van Noord-Holland;

overwegende dat het noodzakelijk is om de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer te wijzigen in verband met het onderbrengen van het Aagtenpark in de gemeenschappelijke regeling, aanpassingen aan de Wet gemeenschappelijke regelingen per 1 januari 2015, aanpassing van de verdeelsleutel voor deelnemersbijdrage voor het deelgebied De Buitenlanden en redactionele verbeteringen in de gemeenschappelijke regeling,

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 16 april 2019;

gelet op:

- de bepalingen, vervat in hoofdstuk IV van de Wet gemeenschappelijke regelingen;
- het advies van de betreffende Statencommissie.

besluiten:

1. de gewijzigde gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer te treffen;
2. op de gewijzigde algemene verordening Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer geen zienswijze in te dienen;
3. aan Gedeputeerde Staten op grond van artikel 51, tweede lid Wgr toestemming te verlenen tot het treffen van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer.

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd, , voorzitter

, statengriffier

recreatieschap
alkmaarder- en
uitgeestermeer

Postbus 2571, 2002 RB Haarlem
Genieweg 46a, Velsen-Zuid
Telefoon 023 – 520 28 20
info@recreatienoordholland.nl
www.alkmaarder-enuitgeestermeer.nl
K.v.K. 34370323

Aan de raden van de deelnemende gemeenten in de
gemeenschappelijke regeling Recreaiteschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer

Aan Provinciale Staten van de provincie Noord-Holland

Velsen-Zuid : 24 januari 2019
Uw kenmerk :
Ons kenmerk : U20190059 kk
Projectnummer :
Onderwerp : Ontwerp GR, gewijzigde AV en Gebiedsplan 2019/kadernota 2020
Bijlage(n) : 1.1 Ontwerp gewijzigde GR
1.2 Bepalingen die zijn geregeld in de Wgr
1.3 Overzicht wijzigingen GR
1.4 Toelichting op de nieuwe verdeelsleutel
2.1 Gewijzigde AV
2.2 Onder AV te brengen gebied Aagtenpark
2.3 Onder AV te brengen De Omzoom
3. Gebiedsplan 2019/Kadernota 2020
Behandeld door : Gerben Houtkamp telefoon 06 506 539 01

Geachte leden van de raad/Provinciale Staten,

Hierbij sturen wij u de volgende stukken ter behandeling toe.

1. De ontwerp gewijzigde gemeenschappelijke regeling (GR) Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer ter instemming;
2. De gewijzigde Algemene Verordening (AV) Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer voor reactie;
3. Het gebiedsplan 2019/kadernota 2020 Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer voor reactie.

Achtergrond

Het Recreatieschap Alkmaarder en Uitgeestermeer zorgt voor een aantrekkelijk aanbod van uiteenlopende recreatievoorzieningen in de regio. Naast de diverse oeverparken voor dagrecreatie in het deelgebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer is er een grote verscheidenheid aan recreatieve verbindingen en recreatieve voorzieningen zoals wandel-, fiets-, vaar- en skateroutes, kampeerterreinen, horecagelegenheden en jachthavens. In 2008 is de GR uitgebreid met het nieuwe recreatiegebied De Buitenlanden. In 2017 is De Omzoom hieraan toegevoegd. De nadruk in deze gebieden ligt op recreatieve verbindingen. In 2018 heeft het algemeen bestuur besloten ook het gebied Aagtenpark onder de werking van de GR te brengen. Een recreatiegebied met verschillende wandel- , fiets- en sportmogelijkheden.

Het totale werkgebied beslaat 2.040 ha, waarbij het eigenlijke beheergebied van het recreatieschap 736 ha bedraagt. Daarvan is 648 ha voor het gebied van het Alkmaarder- en Uitgeestermeer, waarvan 525 ha water. De Buitenlanden beslaat 88 hectare beheergebied, waarvan het Aagtenpark 27 ha groot is en De Omzoom 9,8 ha groot.

Toelichting per onderdeel

1. Ontwerp gewijzigde GR ter instemming

De volgende zaken zijn aanleiding om de GR te wijzigen:
- Besluit van het algemeen bestuur van 4 juli 2018 tot in beheer nemen het Aagtenpark per 1 januari 2019;
- Besluit van het algemeen bestuur van 4 juli 2018 tot vaststelling van de financiële verdeelsleutel voor de deelbegroting Strategisch Groen Project (SGP) IJ-Z;
- Het in overeenstemming brengen van de GR met de gewijzigde Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr).

De voorliggende ontwerp gewijzigde GR is op 11 januari 2019 door het algemeen bestuur in ontwerp vastgesteld. Het ontwerp is tot stand gekomen in overleg met de leden van de adviescommissie en juristen van de participanten. Gekozen is voor een opzet waarbij enkele letterlijke bepalingen die al onderdeel zijn van de Wgr niet worden opgenomen in de tekst van de GR.
In bijlage 1.1 t/m 1.4 bij deze brief treft u de stukken aan die betrekking hebben op de ontwerp GR. Bijlage 1.1 is de tekst van de ontwerp GR inclusief de gewijzigde kaart en de verdeelsleutel.
Bijlage 1.2 zijn de artikelen uit de Wgr waar de GR tekst naar verwijst.
Bijlage 1.3 is een toelichting op de doorgevoerde wijzigingen ten opzicht van de huidige GR.
Bijlage 1.4 is een toelichting op de nieuwe verdeelsleutel.

Wij verzoeken u in te stemmen met de ontwerp gewijzigde GR. Uw reactie ontvangen wij graag binnen drie maanden na de verzenddatum in deze brief. De gewijzigde GR wordt van kracht nadat van alle participanten instemming is ontvangen en na publicatie door de provincie.

2. De gewijzigde AV voor reactie

Met de vaststelling van de gewijzigde GR en de toevoeging van het Aagtenpark is het wenselijk om ook de AV van het recreatieschap van toepassing te verklaren op het dit gebied.
Het deelgebied De Omzoom valt reeds onder de GR, maar de AV is hier nog niet op van toepassing.
Met het vaststellen van de gewijzigde AV gelden voor het Aagtenpark en De Omzoom dezelfde gebruiksregels als voor de andere recreatiegebieden van het recreatieschap.

De voorliggende gewijzigde AV is door het dagelijks bestuur in concept vastgesteld in de vergadering 17 oktober 2018.

In de bijlage 2.1 t/m 2.3 bij deze brief treft u de stukken aan die betrekking hebben op de gewijzigde AV. Bijlage 2.1 is de gewijzigde AV. Bijlage 2.2 is het onder de AV te brengen gebied Aagtenpark en bijlage 2.3 is de onder de AV te brengen gebied De Omzoom.

Wij verzoeken u om uw reactie op de gewijzigde AV aan ons kenbaar te maken binnen drie maanden na de verzenddatum in deze brief. Het algemeen bestuur zal de reacties betrekken bij de definitieve vaststelling van de gewijzigde AV in de vergadering van 3 juli 2019.

3. Het jaarplan 2019/de kadernota 2020 voor reactie.

Ter voorbereiding van het opstellen van de begrotingswijziging 2019 en de programmabegroting 2020 heeft het recreatieschap een gebiedsplan 2019/kadernota 2020 opgesteld. Bijgevoegd document is opgesteld volgens de inhoudsopgave die de regio Noord-Holland Noord heeft opgesteld voor de kadernota's van gemeenschappelijke regelingen. De meerjarenbegroting maakt nog geen onderdeel uit van de kadernota maar zal als onderdeel van de ontwerp begroting 2020 aan u worden aangeboden.

Het algemeen bestuur heeft in haar vergadering van 11 januari 2019 besloten het gebiedsplan 2019/kadernota 2020 te gebruiken als basis voor de begroting en aan de raden en Staten van de deelnemers toe te sturen voor reactie.

In bijlage 3 vindt u het gebiedsplan 2019/kadernota 2020

Ook voor het gebiedsplan 2019/kadernota 2020 verzoeken wij u om uw reactie aan ons kenbaar te maken binnen drie maanden na de verzenddatum in deze brief.

Het algemeen bestuur besluit op 3 juli 2019 over eventueel ontvangen reacties en stelt daarna de begrotingen definitief vast.

Met vriendelijke groet,
namens het bestuur van Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer,

Gerben Houtkamp
Programmamanager Recreatie Noord-Holland NV

Gemeenschappelijke regeling
Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer

De raden en colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Alkmaar, Beverwijk, Castricum, Heemskerk, Heiloo, Uitgeest en Zaanstad alsmede Provinciale Staten en het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland;

overwegende dat:

- voor het onderbrengen van het Aagtenpark in de gemeenschappelijke regeling wijziging van de regeling nodig is;

- in verband met de laatste wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen het noodzakelijk is de gemeenschappelijke regeling te wijzigen;

- aanpassing van de verdeelsleutel voor het deelgebied De Buitenlanden nodig is;

- daarnaast nog redactionele verbeteringen nodig zijn;

gelet op:
het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regelingen, de Gemeentewet, de Provinciewet en titel 10.1 van de Algemene wet bestuursrecht;

besluiten:
de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer als volgt gewijzigd vast te stellen.

HOOFDSTUK I: ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 begripsbepalingen

1. Deze regeling verstaat onder:

a. recreatieschap:	het openbaar lichaam, genoemd in artikel 2, eerste lid van deze regeling;
b. deelnemers:	de in de aanhef genoemde bestuursorganen van de gemeenten en de provincie.
c. bestuursorganen:	Provinciale Staten van en het college van Gedeputeerde Staten van de deelnemende provincie, de raden en colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten;
d. gebied:	het gebied als bedoeld in artikel 2, derde lid van deze regeling, inclusief daarbinnen gelegen wateren, wegen en vaarwegen voor zover niet uitdrukkelijk uitgezonderd;
e. uitvoeringsorganisatie:	de organisatie belast met uitvoering van door het bestuur van het recreatieschap opgedragen taken;
f. Wgr:	Wet gemeenschappelijke regelingen;
i. exploitatieresultaat:	tekort of overschot na saldering van de kosten en baten van het recreatieschap in een boekjaar na verrekening participantenbijdrage;
j. negatief/positief saldo:	tekort of overschot na verrekening exploitatieresultaat.

2. Waar in of krachtens deze regeling artikelen van de Gemeentewet of enige andere wet of wettelijke regeling van overeenkomstige toepassing worden verklaard, komt in die artikelen in de plaats van:
   -"de provincie" en "de gemeente": het recreatieschap;
   -"Provinciale Staten" en "de gemeenteraad": het algemeen bestuur;
   -"Gedeputeerde Staten" en "burgemeester en wethouders": het dagelijks bestuur;
   -"de commissaris van de koning" en "de burgemeester": de voorzitter.

Artikel 2 Openbaar lichaam

1. Er is een openbaar lichaam, als bedoeld in artikel 8, eerste lid van de Wgr, genaamd Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer.
2. Het openbaar lichaam is gevestigd te Uitgeest.
3. Het gebied waarvoor deze regeling geldt, omvat het rechtsgebied zoals dat is vastgelegd op de van deze regeling onderdeel uitmakende en als zodanig gewaarmerkte kaart (bijlage 1).
4. Wanneer het recreatieschap enig zakelijk dan wel persoonlijk recht verwerft op gronden, grenzend aan het in het derde lid bedoelde gebied, is deze regeling ook van toepassing op (het gebied van) die gronden, indien het bestuur van de deelnemer, tot het grondgebied waarvan deze behoren, bij aangetekende brief heeft medegedeeld hiermede in te stemmen. De in het derde lid bedoelde tekening wordt overeenkomstig aangepast en aanvullend gewaarmerkt.

HOOFSTUK II: BELANG/DOELEN, TAKEN, BEVOEGDHEDEN VAN HET OPENBAAR LICHAAM

Artikel 3 Belangen/doelen

Het recreatieschap heeft binnen het gebied, als bedoeld in artikel 2, derde lid als doel:
   a. het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie en watersport;
   b. het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu;
   c. het tot stand brengen en onderhouden van een landschap, dat is afgestemd op het onder a en b geformuleerde.

Artikel 4 Taken

1. Ter behartiging van de in artikel 3 genoemde belangen worden aan het recreatieschap tenminste de volgende taken toegekend:
   a. de ontwikkeling van recreatieve mogelijkheden;
   b. het tot stand brengen van recreatieve werken en inrichtingen;
   c. het beheren en onderhouden van gebiedsinrichting, eigendommen en goederen;
   d. het nakomen van de verplichtingen die voortvloeien uit de artikelen 15 en 16 van de Wegenwet voor wat betreft de door het recreatieschap aangelegde c.q. aan te leggen dan wel door een deelnemende gemeente in beheer en onderhoud aan het recreatieschap overgedragen of over te dragen wegen, (fiets)paden en routevoorzieningen;
   e. het daartoe opstellen dan wel aanpassen van plannen, waaronder begrepen beleids-, inrichtings- en beheerplannen.
   f. het uitvoeren of doen uitvoeren van de plannen genoemd onder e;
   g. het aangaan van geldleningen;

h. het uitoefenen van toezicht op de naleving van bepalingen in wetten, reglementen en verordeningen in het gebied.
i. het verwerven, ruilen, bezwaren en vervreemden van voor natuur en recreatie van belang zijnde roerende en onroerende zaken, vorderingen of persoonlijke rechten en tot het verhuren, verpachten of op ander wijze in gebruik geven van de werken, inrichtingen, goederen of eigendommen van het recreatieschap.

2. In aanvulling op de taken, genoemd in het eerste lid kan het recreatieschap op verzoek van een deelnemer voor deze deelnemer in het kader van de doelstemming als bedoeld in artikel 3 en met inachtneming van het door die deelnemer vastgestelde beleid, ook andere adviserende, ondersteunende en uitvoerende werkzaamheden verrichten. Dit wordt in een overeenkomst vastgelegd.
3. De deelnemers zijn verplicht aan het recreatieschap inlichtingen te verschaffen omtrent plannen en maatregelen die voor het recreatieschap van belang zijn.

Artikel 5 Bevoegdheden

1. Aan het recreatieschap worden ter behartiging van de in artikel 3 genoemde belangen/doelen en ter verwezenlijking van de in artikel 4 omschreven taken de volgende bevoegdheden toegekend:
   a. besluiten tot het oprichten van en deelnemen in rechtspersonen, voor zover dit past binnen het in artikel 3 gestelde belang;
   b. besluiten tot het aangaan van overeenkomsten als bedoeld in artikel 4, tweede lid.
   c. besluiten tot het aangaan van overeenkomsten met derden, niet zijnde deelnemers aan de regeling, tot het verrichten van adviserende, ondersteunde en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van natuur en recreatie, voor zover dit past binnen de in artikel 3 gestelde belangen/doelen.
   d. het vaststellen van verordeningen, al dan niet door strafbepaling of bestuursdwang te handhaven, strekkende tot de uitoefening van de belangen en de taken van het recreatieschap, met in achtneming van het bepaalde in artikel 156, tweede en derde lid van de Gemeentewet en artikel 152, tweede en derde lid van de Provinciewet;
   e. het vaststellen van een legesverordening;
   f. het uitoefenen van de gemeentelijke bevoegdheden, ingevolge artikel 430a van het Wetboek van Strafrecht;
   g. het uitoefenen van de bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders, als bedoeld in artikel 2.1 en onder e van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht voor wat betreft het gestelde in Bijlage I, onderdeel C, categorie 19, onder 19.1, onder g en ten eerste van het Besluit omgevingsrecht.
   h. het sluiten van een overeenkomst met een uitvoeringsorganisatie ter uitvoering van taken die op grond van deze regeling aan het openbaar lichaam zijn opgedragen.
2. Het algemeen bestuur besluit niet tot vaststellen van een verordening, door strafbepalingen of bestuursdwang te handhaven, dan nadat de raden van de deelnemende gemeenten en Provinciale Staten van de deelnemende provincie in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur te brengen. Het dagelijks bestuur zendt daartoe het ontwerp van de verordening aan de raden en de staten. De raden van de deelnemende gemeenten en de staten zenden uiterlijk binnen drie maanden na ontvangst van het ontwerp van die verordening schriftelijk bericht aan het algemeen bestuur.
3. Indien de raad van een deelnemende gemeente, op het grondgebied waarvan de door strafbepaling of bestuursdwang te handhaven verordening betrekking heeft, schriftelijk heeft bericht, dat naar zijn mening de verordening geheel of ten dele niet dient te gelden voor bepaald aangewezen gebieden van deze gemeente, worden deze gebieden uitgesloten van de werkingssfeer van de betreffende bepalingen van de verordening. Deze uitsluiting geldt slechts indien:
   a. een gemeentelijke verordening voorziet in hetzelfde onderwerp, en

b. door het bestuursorgaan wiens bevoegdheden het betreft voorzien is in een besluit tot aanwijzing van de voor het beheer en toezicht noodzakelijke bevoegdheden aan het uitvoeringsorgaan dat door het recreatieschap is belast met het beheer over het gebied dat is uitgesloten van de werkingssfeer van de voornoemde verordening.

4. In een door het algemeen bestuur vast te stellen verordening als bedoeld in het vierde lid wordt een eventuele uitsluiting vermeld met verwijzing naar de voor deze gebieden geldende gemeentelijke verordening.

HOOFDSTUK III: ALGEMEEN BESTUUR

Artikel 6 Samenstelling

1. Het algemeen bestuur bestaat uit 8 leden, te weten:
   a. één vertegenwoordiger, aan te wijzen door de raad van de gemeente Alkmaar, uit zijn midden, de voorzitter inbegrepen, en uit de wethouders;
   b. één vertegenwoordiger, aan te wijzen door de raad van de gemeente Beverwijk, uit zijn midden, de voorzitter inbegrepen, en uit de wethouders;
   c. één vertegenwoordiger aan te wijzen door de raad van de gemeente Castricum, uit zijn midden, de voorzitter inbegrepen, en uit de wethouders;
   d. één vertegenwoordiger, aan te wijzen door de raad van de gemeente Heemskerk, uit zijn midden, de voorzitter inbegrepen, en uit de wethouders;
   e. één vertegenwoordiger, aan te wijzen door de raad van de gemeente Heiloo, uit zijn midden, de voorzitter inbegrepen, en uit de wethouders;
   f. één vertegenwoordiger, aan te wijzen door de raad van de gemeente Uitgeest, uit zijn midden, de voorzitter inbegrepen, en uit de wethouders;
   g. één vertegenwoordiger, aan te wijzen door de raad van de gemeente Zaanstad, uit zijn midden, de voorzitter inbegrepen, en uit de wethouders;
   h. één vertegenwoordiger aan te wijzen door Provinciale Staten van Noord-Holland, uit zijn midden, de leden van het college van Gedeputeerde Staten inbegrepen.
2. De leden van het algemeen bestuur worden aangewezen voor een periode van vier jaar. Zolang de leden lid zijn van het bestuursorgaan van de deelnemer, behouden zij het lidmaatschap van het algemeen bestuur tot hun opvolgers zijn benoemd.
3. De aanwijzing van leden van het algemeen bestuur vindt plaats in de eerste vergadering van de gemeenteraden in nieuwe samenstelling na gehouden gemeenteraadsverkiezingen voor de leden als bedoeld in het eerste lid onder a tot en met g, en van Provinciale Staten in nieuwe samenstelling na gehouden statenverkiezingen voor het lid als bedoeld in het eerste lid onder h.
4. De raad c.q. Provinciale Staten kan voor elk lid van het algemeen bestuur dat hij heeft aangewezen, tevens één plaatsvervangend lid aanwijzen, dat het lid bij verhindering of ontstentenis vervangt. Hetgeen in deze regeling is bepaald ten aanzien van een lid van het algemeen bestuur is van overeenkomstige toepassing op het plaatsvervangend lid, tenzij de regeling anders bepaalt.
5. Beëindiging van het lidmaatschap van het algemeen bestuur is geregeld in de Wgr.
6. Indien tussentijds een zetel van een lid van het algemeen bestuur door ontslag, overlijden of om een andere reden vacant komt, wijst de raad van de gemeente waar het voormalig lid uit afkomstig was c.q. Provinciale Staten binnen 8 weken na dat openvallen een nieuw lid aan.
7. Een lid van het algemeen bestuur dat zijn lidmaatschap ter beschikking heeft gesteld, blijft in functie totdat een nieuw lid is aangewezen.
8. Het lid dat ter vervulling van een buiten de gewone tijd van aftreden opengevallen plaats tot lid van het algemeen bestuur is aangewezen treedt af op het tijdstip waarop degene in wiens plaats het is benoemd zou hebben moeten aftreden.

9. Het lidmaatschap van het algemeen bestuur is onverenigbaar met de betrekking van ambtenaar, door of vanwege het bestuur van het recreatieschap aangesteld of daaraan ondergeschikt.

Artikel 7 Werkwijze

1. Het algemeen bestuur vergadert tenminste tweemaal per jaar en verder zo dikwijls indien dit door één of meer leden van het algemeen bestuur schriftelijk en onder opgave van redenen wordt gevraagd. In het laatste geval wordt de vergadering binnen drie weken gehouden.
2. Het algemeen bestuur stelt, met inachtneming van de bepalingen van deze regeling, een reglement van orde vast voor zijn vergaderingen. Dit reglement alsmede de daarin aangebrachte wijzigingen wordt zo spoedig mogelijk na vaststelling ter kennis gebracht van de deelnemers.
3. Het algemeen bestuur en de leden van het algemeen bestuur hebben de bevoegdheid personen uit te nodigen als adviseur aan een vergadering deel te nemen dan wel zich te doen bijstaan door één of meer (al dan niet ambtelijke) adviseurs. Het reglement van orde voor de vergaderingen van het algemeen bestuur kan hieromtrent nadere regels stellen.
4. Een lid onderscheidenlijk zijn plaatsvervanger kan staande de beraadslagingen vragen de beslissing over het aan de orde zijnde onderwerp aan te houden voor nader overleg met het orgaan dat hem heeft aangewezen.
5. Een aanhouding als bedoeld in het vorige lid wordt door de voorzitter verleend tot aan de volgende vergadering. Indien de voorzitter van oordeel is dat de urgentie dan wel het belang van de zaak geen uitstel duldt, beslist de vergadering.
6. Op het houden en de orde van de vergaderingen van het algemeen bestuur is artikel 52 lid 1 onder f van de Wgr en de daarin vermelde artikelen uit de Provinciewet van overeenkomstige toepassing.

Artikel 8 Openbaarheid vergaderingen

1. De openbaarheid van vergaderingen is geregeld in de Wgr.
2. In een besloten vergadering kan niet worden beraadslaagd of besloten over:
   a. Het vaststellen en wijzigen van de begroting en de vaststelling van de jaarrekening;
   b. Het vaststellen, wijzigen of intrekken van door strafbepaling of bestuursdwang te handhaven verordeningen.
   c. Het oprichten van of deelnemen in privaatrechtelijke rechtspersonen.

Artikel 9 Stemmen en besluitvorming

1. Het algemeen bestuur neemt besluiten bij gewone meerderheid van stemmen, tenzij in deze regeling anders is bepaald, waarbij ieder bestuurslid een stem heeft.
2. Wanneer de stemmen staken, is het voorstel verworpen. In dat geval wordt een nieuwe vergadering belegd. Artikel 32 van de Provinciewet is van overeenkomstige toepassing.
3. Wanneer ten aanzien van zaken geen der leden stemming vraagt, wordt aangenomen dat conform het voorstel is besloten. Bij het doen van keuzen, voordrachten of aanbevelingen van personen dient steeds tot stemming te worden overgegaan, tenzij het bestuur unaniem besluit van stemming af te zien. Als dan wordt, evenals ten aanzien van zaken, aangenomen dat conform het voorstel is besloten.
4. Indien tot stemming wordt overgegaan, wordt over alle zaken mondeling en bij hoofdelijke oproeping gestemd, doch bij het doen van keuzen, voordrachten of aanbevelingen van personen, bij gesloten en ondertekende briefjes. Daarbij wordt de stemverhouding als aangegeven in het eerste lid in acht genomen.

Artikel 10 Bevoegdheden

1. Aan het algemeen bestuur behoren met betrekking tot de in artikel 5 omschreven bevoegdheden van het recreatieschap alle bevoegdheden, die niet ingevolge de Wgr of deze gemeenschappelijke regeling aan het dagelijks bestuur of aan de voorzitter zijn opgedragen.
2. Tot de bevoegdheden van het algemeen bestuur behoren in ieder geval:
   a. het vaststellen of wijzigen van de begroting en het vaststellen van de jaarrekening;
   b. het vaststellen van verordeningen door strafbepaling of bestuursdwang te handhaven;
   c. het vaststellen van een legesverordening.
3. Het algemeen bestuur besluit slechts tot oprichting van en de deelneming in privaatrechtelijke rechtspersonen, indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen belang. Het besluit wordt niet genomen dan nadat raden van de deelnemende gemeenten en Provinciale Staten van de deelnemende provincie in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur te brengen. Het besluit wordt genomen bij unanimiteit.

Artikel 11 Vergoedingen en tegemoetkoming

Het algemeen bestuur kan met inachtneming van artikel 21, eerste en tweede lid van de Wgr voor leden, plaatsvervangende leden en adviseurs van het algemeen en dagelijks bestuur, alsmede ten behoeve van de leden en plaatsvervangende leden van een in artikel 16 bedoelde commissie een regeling vaststellen voor een op jaarbasis te bepalen vergoeding voor hun werkzaamheden en tegemoetkoming in de kosten.

HOOFDSTUK IV: DAGELIJKS BESTUUR

Artikel 12 Samenstelling

1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter van het algemeen bestuur en drie overige leden, met dien verstande dat de voorzitter en de leden niet afkomstig kunnen zijn van dezelfde deelnemer.
2. De leden van het dagelijks bestuur worden aangewezen door en uit het algemeen bestuur. Zij worden aangewezen in de eerste vergadering van elke zittingsperiode van het algemeen bestuur.
3. De leden van het dagelijks bestuur treden af op de dag waarop zij aftreden als lid van het algemeen bestuur.
4. Indien tussentijds een plaats in het dagelijks bestuur openvalt, wijst het algemeen bestuur terstond een nieuw lid aan.
5. Degene die door de deelnemer met inachtneming van het in artikel 6 bepaalde is aangewezen als plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur is tevens plaatsvervangend lid van het dagelijks bestuur indien het lid van het algemeen bestuur dat door hem wordt vervangen tevens lid is van het dagelijks bestuur.

Artikel 13 Werkwijze

1. De vergaderingen van het dagelijks bestuur zijn besloten.
2. Het dagelijks bestuur vergadert zo dikwijls als de voorzitter dit nodig acht of wanneer een lid hem dit schriftelijk verzoekt onder opgave van de te behandelen onderwerpen. Indien een vergadering is gevraagd, wordt zij binnen twee weken gehouden.

3. Ieder lid van het dagelijks bestuur heeft één stem.
4. Besluiten worden genomen met gewone meerderheid van stemmen. Als de stemmen staken, wordt het voorstel geacht te zijn verworpen.

Artikel 14 Taken en bevoegdheden

1. Het dagelijks bestuur is bevoegd:
   a. het dagelijks bestuur van het recreatieschap te voeren voor zover niet bij de wet of de regeling het algemeen bestuur daarmee is belast;
   b. beslissingen van het algemeen bestuur voor te bereiden en uit te voeren ;
   c. tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van het openbaar lichaam te besluiten, met uitzondering van privaatrechtelijke rechtshandelingen als bedoeld in artikel 5, tweede lid onder a van deze regeling;
   d. te besluiten namens het openbaar lichaam, het dagelijks bestuur of het algemeen bestuur rechtsgedingen, bezwaarprocedures of administratief beroepsprocedures te voeren of handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten, tenzij het algemeen bestuur, voor zover het algemeen bestuur aangaat, in voorkomende gevallen anders beslist;
   e. tot het aangaan van geldleningen te besluiten, voor zover het algemeen bestuur hiervoor toestemming heeft verleend, ofwel dit conform de begroting is.
2. Het dagelijks bestuur draagt zorg voor:
   a. het opstellen van agenda's en verslagen van vergaderingen van het algemeen bestuur;
   b. de informatievoorziening aan het algemeen bestuur.

HOOFDSTUK V: DE VOORZITTER

Artikel 15 Benoeming en taak

1. Het algemeen bestuur wijst uit zijn midden een voorzitter en een vicevoorzitter aan.
2. Het voorzitterschap van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur door de voorzitter is geregeld in de Wgr
3. De vicevoorzitter van het algemeen bestuur is tevens vicevoorzitter van het dagelijks bestuur.
4. De voorzitter is belast met de leiding van de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.
5. De vertegenwoordiging van het openbaar lichaam door de voorzitter is geregeld in de Wgr.
6. De vicevoorzitter vervangt de voorzitter in voorkomende gevallen.
7. Zo door het recreatieschap een geding wordt gevoerd tegen of een rechtshandeling gepleegd met een rechtspersoon, die door dezelfde persoon wordt vertegenwoordigd als de voorzitter van het recreatieschap, wordt het recreatieschap vertegenwoordigd door de vicevoorzitter, ook indien door de wederpartij alsnog een andere vertegenwoordiger mocht zijn aangewezen.

HOOFDSTUK VI: COMMISSIES

Artikel 16 Adviescommissie en bestuurscommissie

1. Het instellen van commissies van advies door het algemeen bestuur is geregeld in de Wgr.
2. Het algemeen bestuur kan bij verordening voor bepaalde aangelegenheden bestuurscommissies instellen zoals bedoeld in de artikel 25 van de Wgr, waaraan

bevoegdheden van algemeen bestuur en het dagelijks bestuur kunnen worden overgedragen.
3. Het algemeen bestuur gaat niet over tot het instellen van een bestuurscommissie als bedoeld in het vorige lid dan nadat de raden van de deelnemende gemeenten en Provinciale Staten van de deelnemende provincie van dit voornemen zijn geïnformeerd en gedurende een periode van 3 maanden in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur te brengen.

HOOFDSTUK VII: INLICHTINGEN EN VERANTWOORDING

Artikel 17 Interne verantwoording en inlichtingenplicht

1. De verantwoording van de leden van het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur is geregeld in de Wgr.
2. Het verstrekken van inlichtingen door de leden van het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur is geregeld in de Wgr, met in achtneming van het bepaalde in het volgende lid.
3. De leden van het dagelijks bestuur verstrekken - tezamen dan wel afzonderlijk - aan het algemeen bestuur alle inlichtingen, voor zover dat niet strijdig is met het bepaalde in artikel 23 van de Wgr, die door het algemeen bestuur dan wel één of meer leden daarvan, hetzij mondeling in een vergadering van het algemeen bestuur, hetzij schriftelijk worden verlangd en wel door:
   a. mondelinge beantwoording van de gestelde vragen in dezelfde vergadering van het algemeen bestuur;
   b. toezending van bepaald aangewezen stukken binnen drie weken na ontvangst van het verzoek daartoe;
   c. schriftelijke beantwoording van de gestelde vragen binnen zes weken na ontvangst daarvan.

4. Indien een beroep wordt gedaan op het bepaalde in artikel 23 van de Wgr, kan het algemeen bestuur besluiten, dat in een besloten vergadering de inlichtingen worden verstrekt.

Artikel 18 Externe verantwoording en inlichtingenplicht

1. Een lid van het algemeen bestuur verschaft de raad c.q. Provinciale Staten die hem als lid heeft aangewezen, alle inlichtingen die door één of meer leden van die raad c.q. Provinciale Staten worden verlangd.
2. Een lid van het algemeen bestuur is aan de raad c.q. Provinciale Staten die hem als lid heeft aangewezen, verantwoording verschuldigd voor het door hem in het algemeen bestuur gevoerde beleid.
3. De leden van het dagelijks bestuur alsmede de voorzitter verschaffen geen inlichtingen aan de raden c.q. Provinciale Staten.

Artikel 19 Informatieverstrekking door het bestuur

1. Het algemeen bestuur geeft aan de raden van de deelnemende gemeenten en Provinciale Staten van de deelnemende provincie alle inlichtingen, voor zover dat niet strijdig is met het bepaalde in artikel 23 van de Wgr, die door één of meer leden van de raden van de deelnemende gemeenten en Provinciale Staten van de deelnemende provincie schriftelijk worden verlangd en wel door:
   a. toezending van bepaalde aangewezen stukken binnen drie weken na ontvangst van het verzoek daartoe;
   b. schriftelijke beantwoording van de gestelde vragen binnen zes weken na ontvangst daarvan.

2. Het algemeen bestuur zendt in ieder geval de volgende stukken, zodra die zijn vastgesteld respectievelijk door het dagelijks bestuur zijn ontvangen, ter kennisneming aan de raden en Provinciale Staten toe:
   - plannen als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onder e;
   - verordeningen, al dan niet door strafbedreiging of politiedwang te handhaven;
   - de reglementen van orde voor de vergaderingen van het algemeen bestuur;
   - de agenda's voor de vergaderingen van het algemeen bestuur;
   - de verslagen van de vergaderingen van het algemeen bestuur;
   - het jaarverslag van het recreatieschap;
   - Koninklijke besluiten die betrekking hebben op stukken of aangelegenheden van het recreatieschap.

HOOFDSTUK VIII: BELEID, UITVOERING EN VERANTWOORDING

Artikel 20 Beleid

1. Het algemeen bestuur kan bij verordening een procedure vaststellen voor het opstellen en vaststellen van een meerjarig beleidsplan als bedoeld in artikel 4, eerste lid onder e, alsmede wijzigingen hierop, waarin de betrokkenheid wordt beschreven van:
   a. de deelnemers aan de regeling
   b. de uitvoeringsorganisatie
   c. de belangenorganisaties van gebruikers, recreanten en ondernemers
   d. de eigenaren van zakelijke rechten in het gebied

Artikel 21 Mandaat uitvoering

Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur c.q. de voorzitter kunnen de bevoegdheden inzake de hun opgedragen taken mandateren / machtigen aan een uitvoeringsorganisatie voor zover er geen wettelijk voorschrift is dat hieraan in de weg staat of voor zover de aard van de bevoegdheid zich niet tegen mandatering/machtiging verzet. Het algemeen bestuur stelt daarvoor een verordening op betreffende algemene bepalingen en uitgangspunten op basis waarvan de uitvoeringsorganisatie de taken in mandaat uitvoert.

Artikel 22 Verantwoording /verslaglegging

1. Het algemeen bestuur brengt ten behoeve van de deelnemers jaarlijks verslag uit van de werkzaamheden van het recreatieschap gedurende het voorafgaande jaar. Het jaarverslag wordt algemeen verkrijgbaar gesteld.
2. Het algemeen bestuur kan in de verordening als bedoeld in artikel 24 eerste lid, nadere regels stellen met betrekking tot periodieke rapportages door de uitvoeringsorganisatie.

HOOFDSTUK IX: FINANCIËLE BEPALINGEN

Artikel 23 Geld- en financieringsmiddelen

1. De geldmiddelen van het recreatieschap worden gevormd door:
   a. de in bijlage 2 omschreven bijdragen van de deelnemers, welke bijlage deel uitmaakt van deze regeling;
   b. subsidies, andere bijdragen dan de onder a bedoelde, schenkingen, legaten en erfstellingen;
   c. geldleningen;

d. exploitatieopbrengsten, waaronder begrepen eenmalige vergoedingen, uit het in beheer zijnde recreatiegebied;
e. overige inkomsten.

Artikel 24 Voorschriften financieel beheer

1. Het algemeen bestuur stelt voor zover het algemeen bestuur dat noodzakelijk acht bij verordening voorschriften vast met betrekking tot het financieel beheer, welke voorschriften onder meer regelen inhouden betreffende:
   a. de wijze waarop de betalingen geschieden en de ontvangsten en de inkomsten - behoudens de belastingen - worden geïnd;
   b. de inrichting van de financiële administratie;
   c. de controle op het geldelijk beheer en de financiële administratie;
   d. de verzekering van de gelden en eigendommen van het recreatieschap;
   e. de wijze van fraudeverzekering;
   f. de belegging van kasgelden;
   g. de organisatie van het financieel beheer.

2. De financiële administratie wordt zodanig ingericht dat voldaan kan worden aan de inlichtingenverplichting die op grond van artikel 15, tweede lid van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten aan de deelnemers wordt opgelegd.

Artikel 25 Uitgangspunten begroting

1. De jaarlijks door het dagelijks bestuur op te stellen ontwerpbegroting en meerjarenbegroting van het recreatieschap worden opgesteld binnen de grenzen van het vastgestelde beleid zoals verwoord in de kadernota.
2. Het algemeen bestuur zendt de kadernota vóór 15 december, voorafgaande aan het jaar waarin de begroting wordt vastgesteld aan de raden van de deelnemende gemeenten en Provinciale Staten van de deelnemende provincie.
3. De raden van de deelnemende gemeenten en Provinciale Staten van de deelnemende provincie kunnen tot uiterlijk 10 weken na de in het tweede lid genoemde datum bij het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam hun zienswijze over de kadernota naar voren brengen.
4. De bedragen van de (meerjaren)begroting kunnen worden herzien op basis van de ramingen voor de loon- en prijsontwikkeling, conform de geldende uitgangspunten zoals jaarlijks vastgesteld in de ‘Kadernota’.
5. Begrotingsvoorstellen die afwijken van het bepaalde in voorgaande leden worden door het dagelijks bestuur met een afzonderlijke toelichting voorgelegd aan het algemeen bestuur.
6. In de jaarbegroting en meerjarenbegroting wordt, voor het jaar waarop de begroting betrekking heeft, de aan het recreatieschap geraamde verschuldigde bijdrage per deelnemer als bedoeld in artikel 23 eerste lid sub a, vermeld.

Artikel 26 Voorbereiden begroting

1. Het dagelijks bestuur zendt de ontwerpbegroting en de meerjarenbegroting, vergezeld van een toelichting waaronder begrepen de algemene financiële en beleidsmatige kaders, vóór 15 april van het jaar, voorafgaande aan het jaar waarvoor de begroting dient aan de raden

van de deelnemende gemeenten en Provinciale Staten van de deelnemende provincie en gelijktijdig aan het algemeen bestuur.
2. De raden van de deelnemende gemeenten en Provinciale Staten van de deelnemende provincie kunnen tot uiterlijk 10 weken na de in het eerste de lid genoemde datum bij het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen.
   Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden. Het algemeen bestuur reageert ter vergadering gemotiveerd op deze zienswijzen.
3. Het 2e lid is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van begrotingswijzigingen.

Artikel 27 Vaststellen begroting

1. Het algemeen bestuur stelt de begroting, meerjarenbegroting en eventueel gewijzigd investeringsschema vast vóór 15 juli van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient.
2. Het toezenden van de begroting aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties door het dagelijks bestuur is geregeld in de Wgr.

Artikel 28 Voorbereiden jaarrekening

1. Het dagelijks bestuur zendt vóór 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de voorlopige jaarrekening van het recreatieschap eventueel vergezeld van zijn opmerkingen en vergezeld van een verantwoording van het financieel beleid aan de raden van deelnemende gemeenten, aan Provinciale Staten van de deelnemende provincie en aan het algemeen bestuur onder overlegging van een afschrift van het verslag van het onderzoek naar de deugdelijkheid van de jaarrekening, ingesteld door de hiertoe door het algemeen bestuur aangewezen certificerend accountant(s).
2. De raden van de deelnemende gemeenten en Provinciale Staten van de deelnemende provincie kunnen tot uiterlijk 10 weken na de in het eerste lid genoemde datum bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpjaarrekening naar voren brengen. Het dagelijks bestuur reageert gemotiveerd op deze bedenkingen en voegt zijn reactie op deze bedenkingen bij de ontwerpjaarrekening.

Artikel 29 Vaststellen jaarrekening

1. Het algemeen bestuur stelt de jaarrekening vast uiterlijk 14 juli in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft, alsmede de bijdragen die de deelnemers betalen in het eventuele exploitatietekort.
2. Het toezenden van de jaarrekening aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties door het dagelijks bestuur is geregeld in de Wgr.
3. De vaststelling van de jaarrekening strekt het bestuur tot decharge.

Artikel 30 Bijdrage in tekorten

1. Het exploitatietekort wordt ten laste gebracht van de deelnemers volgens een door de deelnemers bij het aangaan van deze regeling overeengekomen of later gewijzigde verdeelsleutel, welke als bijlage 2 bij deze regeling is gevoegd en welke bijlage deel uitmaakt van deze regeling.
2. Wanneer de begroting een exploitatietekort aanwijst, over de deelnemers om te slaan, zijn deze gehouden hun in de begroting geraamde bijdrage bij wijze van voorschot te voldoen, in twee termijnen en wel op 1 januari en 1 juli van het begrotingsjaar.

3. Indien van de deelnemers de in het tweede lid bedoelde voorschotten later zijn ontvangen dan de krachtens besluit van het dagelijks bestuur, ingevolge het derde lid bepaalde data respectievelijk de in het vierde lid genoemde data, komen de hieruit voortvloeiende kosten voor rekening van die deelnemers naar rato van de grootte van de verschuldigde voorschotten gerelateerd aan de termijn waarmee die data zijn overschreden. Voor die kostentoerekening is basis de debetrente van de door het recreatieschap aangegane rekeningcourantovereenkomst.
4. Het negatief saldo over enig boekjaar wordt in de jaarrekening opgenomen en, voor zover de reserves daarvoor toereikend zijn, ten laste gebracht van de door het recreatieschap gevormde reserves**.** Voor zover de reserves niet toereikend zijn wordt een negatief saldo ten laste gebracht van de deelnemers volgens de op grond van artikel 30, eerste lid, jo. Bijlage 2 vastgestelde verdeelsleutel. De deelnemers voldoen hun aanvullende bijdrage op grond van dit artikellid binnen 60 dagen na de vaststelling van de jaarrekening.

Artikel 31 Positief saldo

Indien de vastgestelde jaarrekening sluit met een positief saldo besluit het algemeen bestuur of dit:

a. geheel of gedeeltelijk zal worden toegevoegd aan de algemene reserve, doch alleen en voor zover het door het algemeen bestuur vastgestelde maximum plafond van de reserve nog niet is bereikt, dan wel;
b. geheel of gedeeltelijk zal worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve beheer of de bestemmingsreserve investeringen, dan wel:
c. geheel of gedeeltelijk zal worden uitgekeerd aan de deelnemers in de verhouding, waarin zij ingevolge het bepaalde in artikel 30, eerste lid, bijdragen in het exploitatietekort.

Artikel 32 Garantstelling

1. Voor de betaling van rente en aflossing van door het recreatieschap te sluiten geldleningen en in rekening-courant op te nemen gelden staan de deelnemers garant.
2. De deelnemers nemen aan de garantie deel in de verhouding, waarin zij ingevolge het bepaalde in artikel 30, tweede lid bijdragen in het exploitatietekort.
3. Indien uit deze bepaling in enig jaar voor de deelnemers betalingen voortvloeien, zullen deze na afwikkeling van het exploitatietekort of -overschot worden verrekend.

HOOFDSTUK X: TOETREDING, UITTREDING, WIJZIGING EN OPHEFFING

Artikel 33 Toetreding

1. Het daartoe bevoegde orgaan van een publiekrechtelijk lichaam of rechtspersoon kan verzoeken tot toetreding tot deze regeling. Het verzoek wordt aan het algemeen bestuur gezonden.
2. Het algemeen bestuur stelt, na overleg met de deelnemers, binnen drie maanden, nadat het in het eerste lid bedoelde verzoek is ontvangen, een ontwerp vast voor de aanpassing van de gemeenschappelijke regeling in verband met de voorgenomen toetreding alsmede een regeling voor de gevolgen van de toetreding. Het dagelijks bestuur zendt dit ontwerp en regeling aan de deelnemers, waaronder begrepen de aspirant-deelnemer, met het verzoek binnen drie maanden na verzending hiervan, inzake de vaststelling ervan een besluit te nemen. De toetreding vindt plaats wanneer alle deelnemers en de aspirant-deelnemer hiertoe eensluidend besluiten.
3. Het moment waarop de toetreding in gaat, is geregeld in de Wgr.

Artikel 34 Uittreding

1. Uittreding uit deze regeling kan geschieden met ingang van het derde kalenderjaar volgend op de toezending van het betreffende besluit van de uittredende deelnemer aan het algemeen bestuur.
2. Uittreding geschiedt onder door het algemeen bestuur na overleg met deelnemers te stellen regelen die in ieder geval betreffen de voort te zetten verplichtingen van de uittredende deelnemer betreffende de rente en aflossing van geldleningen bedoeld in artikel 32, eerste lid en andere langlopende verplichtingen met een resterende looptijd van ten minste 5 jaar.
3. Het algemeen bestuur stelt binnen drie maanden nadat het besluit tot uittreding is ontvangen een ontwerp vast voor de aanpassing van de gemeenschappelijke regeling aan de gevolgen van de uittreding en zendt dit ontwerp aan de deelnemers met het verzoek binnen drie maanden na verzending van dat ontwerp inzake de vaststelling ervan een besluit te nemen.

Artikel 35 Wijziging

1. Deze regeling kan slechts worden gewijzigd bij gelijkluidend besluit van alle deelnemers.
2. Het moment waarop de wijziging in gaat, is geregeld in de Wgr.

Artikel 36 Opheffing en liquidatie

1. Deze regeling kan worden opgeheven bij gelijkluidend besluit van alle deelnemers.
2. In geval van opheffing van deze regeling geschiedt de liquidatie door het algemeen bestuur dat daarvoor de nodige regels stelt. Hierbij kan van bepalingen van deze regeling worden afgeweken.
3. Het liquidatieplan wordt door het algemeen bestuur, de deelnemers gehoord, vastgesteld.
4. Het liquidatieplan voorziet in de gevolgen die de opheffing voor het personeel heeft.
5. Een voor- of nadelig saldo van de liquidatie wordt over de deelnemers verdeeld, respectievelijk omgeslagen op overeenkomstige wijze als de omslag van een exploitatietekort ingevolge het bepaalde in artikel 30, eerste en tweede lid.

HOOFDSTUK XI HET ARCHIEF

Artikel 37 Archief

1. Het dagelijks bestuur is belast met de zorg, de bewaring en het beheer van de archiefbescheiden van de bestuursorganen van het recreatieschap, alsmede het toezicht daarop overeenkomstig een door het algemeen bestuur, met inachtneming van artikel 40 van de Archiefwet 1995 en daarop betrekkende hebbende regelingen vast te stellen verordening, die aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland moet worden medegedeeld.
2. Voor de bewaring van de op grond van artikel 12 van de Archiefwet 1995 over te brengen archiefbescheiden wijst het algemeen bestuur een archiefbewaarplaats aan.
3. Bij opheffing van de gemeenschappelijke regeling wordt ten aanzien van de archiefbescheiden een voorziening getroffen conform artikel 4 lid 1 van de Archiefwet 1995.

HOOFDSTUK XII: SLOTBEPALINGEN

Artikel 38 Duur en inwerkingtreding

1. Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 januari 2019.
2. Het college van Gedeputeerde Staten draagt zorg voor de bekendmaking van de regeling in de gemeenten en provincie, onverminderd het bepaalde in artikel 53, tweede lid, van de Wgr.
3. Deze regeling is aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 39 Geschillenregeling

Indien er geschillen ontstaan aangaande de uitvoering of toepassing van deze regeling, wordt het geschil als volgt opgelost:

a. de bij het geschil betrokken deelnemers treden met elkaar in overleg, indien dit niet resulteert in een oplossing wordt vervolgens;
b. door de bij het geschil betrokken deelnemers een mediator aangesteld, indien dit niet resulteert in een oplossing wordt vervolgens;
c. een geschillencommissie, samengesteld door gedeputeerde staten, in overleg met de dagelijkse besturen van de bij het geschil betrokken deelnemers, indien dit niet resulteert in een oplossing wordt vervolgens;
d. de beslissing van een rechterlijke instantie gevraagd.

Artikel 40 Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als 'gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer’.

[DATUM]

De voorzitter,
A. Tekin

Kaart van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer, inclusief deelgebied Aagtenpark

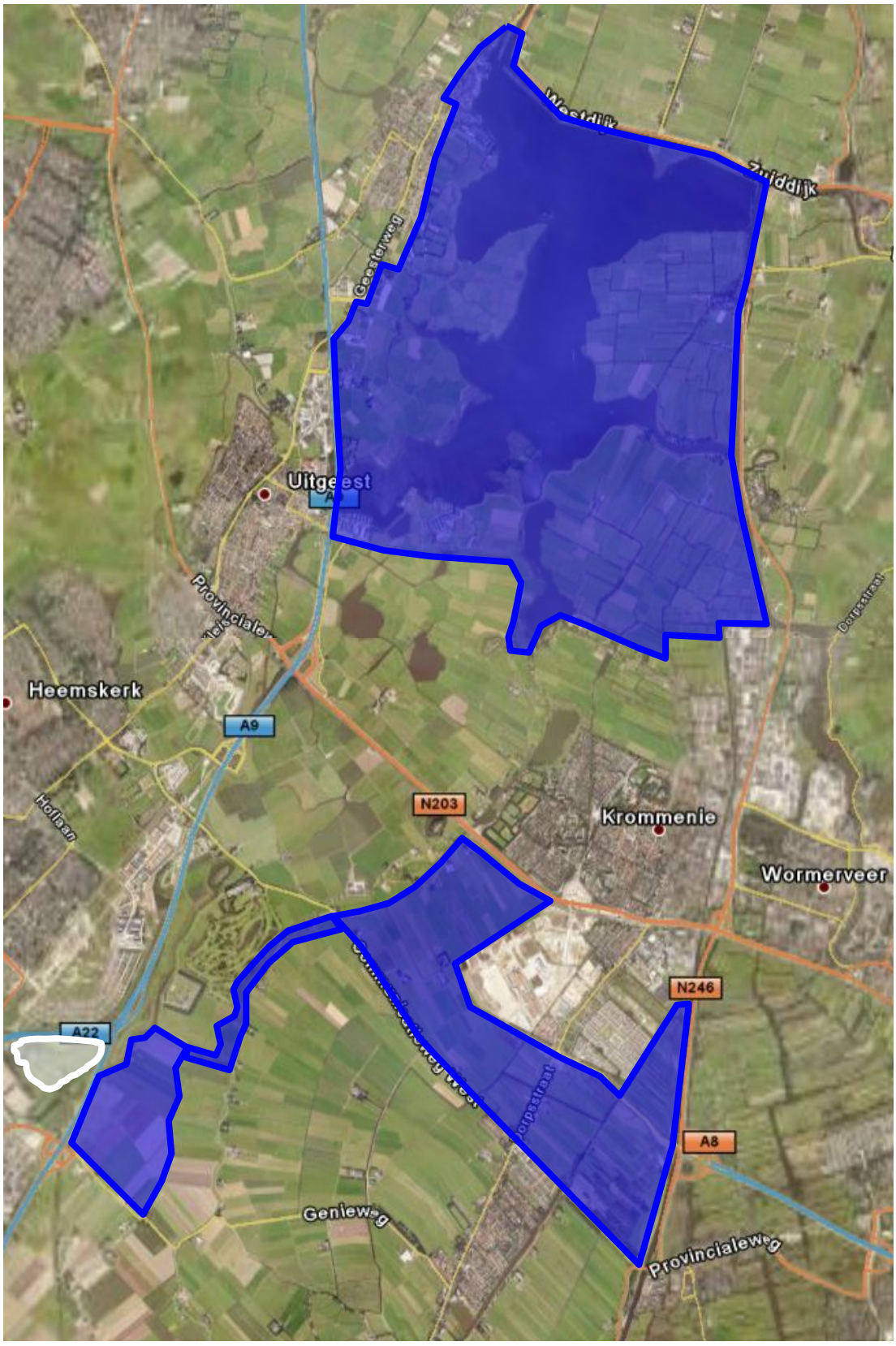

Bestaande Gemeenschappelijke Regeling Alkmaarder- en Uitgeestermeer

Uitbreiding Gemeenschappelijke Regeling Alkmaarder- en Uitgeestermeer met Aagtenpark

Bijlage 2

Verdeelsleutel Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer als bedoeld in artikel 30, eerste lid van deze regeling met ingang van 1 januari 2019

A.
Het “Alkmaarder- en Uitgeestermeer” inclusief daaraan grenzende percelen

Deelnemer	Bijdrage deelnemer
Provincie Noord-Holland	49,2 %
Gemeente Alkmaar	7,1 %
Gemeente Beverwijk	4,3 %
Gemeente Castricum	5,2 %
Gemeente Heemskerk	2,9 %
Gemeente Heiloo	2,4 %
Gemeente Uitgeest	5,2 %
Gemeente Zaanstad	23,7 %

B-1

De SGP gebieden “De Buitenlanden”, “De Omzoom” en “Aagtenpark” in 2019 (overgangsjaar in verband met stopzetting rijksbijdrage aan deze deelgebieden)

Deelnemer	Bijdrage deelnemer
Provincie Noord Holland	65,00 %
Gemeente Beverwijk	9,56 %
Gemeente Heemskerk	8,44 %
Gemeente Uitgeest	3,00 %
Gemeente Zaanstad	14,00 %

B-2

De SGP gebieden “De Buitenlanden”, “De Omzoom” en “Aagtenpark” met ingang van 2020

Deelnemer	Bijdrage deelnemer
Provincie Noord Holland	50,10 %
Gemeente Beverwijk	13,63 %
Gemeente Heemskerk	12,03 %
Gemeente Uitgeest	4,28 %
Gemeente Zaanstad	19,96 %

Bijlage: Bepalingen die zijn geregeld in de Wgr

In deze bijlage zijn de artikelen uit de (ontwerp-) gemeenschappelijker regeling RAUM opgenomen die bestaan uit een directe verwijzing naar de Wgr. De betreffende wettekst uit de Wgr is cursief weergegeven.

HOOFDSTUK III: ALGEMEEN BESTUUR

Artikel 6 Samenstelling

5. Beëindiging van het lidmaatschap van het algemeen bestuur is geregeld in de Wgr.

- *Wgr artikel 13, lid 2: Het lidmaatschap van het algemeen bestuur eindigt van rechtswege, zodra men ophoudt lid of voorzitter te zijn van de raad uit wiens midden men is aangewezen dan wel ophoudt wethouder of secretaris van de desbetreffende deelnemende gemeente te zijn.*

Artikel 8 Openbaarheid vergaderingen

1. De openbaarheid van vergaderingen is geregeld in de Wgr.

- *Wgr: Artikel 22, lid 1: De artikelen 16, 17, 19, 20, 22, 26 en 28 tot en met 33 van de Gemeentewet zijn, voor zover daarvan bij deze wet niet is afgeweken, op het houden en de orde van de vergaderingen van het algemeen bestuur van het openbaar lichaam van overeenkomstige toepassing.*

- *Wgr: Artikel 23*
  1 Het algemeen bestuur kan in een besloten vergadering, op grond van de belangen, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur, omtrent het in die vergadering met gesloten deuren behandelde en omtrent de inhoud van de stukken welke aan het algemeen bestuur worden overgelegd, geheimhouding opleggen. Deze wordt door hen die bij de behandeling aanwezig waren en allen die van het behandelde of de stukken kennisdragen, in acht genomen, totdat het algemeen bestuur haar opheft.
  2 Op grond van de belangen genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur kan de geheimhouding eveneens worden opgelegd door het dagelijks bestuur en de voorzitter van het openbaar lichaam en door een commissie als bedoeld in artikel 24 of 25, ieder ten aanzien van stukken die zij aan het algemeen bestuur of aan de leden van het algemeen bestuur overleggen. Daarvan wordt op de stukken melding gemaakt.
  3 De krachtens het tweede lid aan het algemeen bestuur opgelegde verplichting tot geheimhouding vervalt, indien de oplegging niet door het algemeen bestuur in zijn eerstvolgende vergadering, die blijkens de presentielijst door meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden, tezamen vertegenwoordigend meer dan de helft van het aantal stemmen, is bezocht, wordt bekrachtigd.
  4 De krachtens het tweede lid aan leden van het algemeen bestuur opgelegde verplichting tot geheimhouding wordt door hen in acht genomen totdat het orgaan, dat de verplichting heeft opgelegd, dan wel, indien het onderwerp waaromtrent geheimhouding is opgelegd aan het algemeen bestuur is voorgelegd, totdat het algemeen bestuur haar opheft. Het algemeen bestuur kan deze beslissing alleen nemen in een vergadering die blijkens de presentielijst door meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden, tezamen vertegenwoordigend meer dan de helft van het aantal stemmen, is bezocht.
  5 Artikel 22 en het eerste lid van dit artikel zijn eveneens van toepassing op het gemeenschappelijk orgaan, indien de regeling is getroffen of mede is getroffen door gemeenteraden.

HOOFDSTUK V: DE VOORZITTER

Artikel 15 Benoeming en taak

2. Het voorzitterschap van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur door de voorzitter is geregeld in de Wgr

   - *Wgr artikel 12, lid 3 De voorzitter is tevens voorzitter van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur.*

5. De vertegenwoordiging van het openbaar lichaam door de voorzitter is geregeld in de Wgr.

   - *Wgr artikel 57d*
     1 De voorzitter vertegenwoordigt het openbaar lichaam in en buiten rechte.
     2 De voorzitter kan de in het eerste lid bedoelde vertegenwoordiging opdragen aan een door hem aan te wijzen persoon.

HOOFDSTUK VI: COMMISSIES

Artikel 16 Adviescommissie en bestuurscommissie

1. Het instellen van commissies van advies door het algemeen bestuur is geregeld in de Wgr.

   - *Wgr artikel 25*
     1 Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam kan commissies instellen met het oog op de behartiging van bepaalde belangen indien de regeling in deze mogelijkheid voorziet. Het algemeen bestuur regelt de bevoegdheden en de samenstelling. Artikel 22 van de Gemeentewet en de artikelen 21, 23, eerste en tweede lid, 32k en 32l van deze wet zijn van overeenkomstige toepassing.
     2 Het algemeen bestuur gaat niet over tot het instellen van een commissie als bedoeld in het eerste lid dan nadat de raden van de deelnemende gemeenten van dit voornemen op de hoogte zijn gesteld en in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur te brengen.
     3 Het algemeen bestuur kan aan een commissie als bedoeld in het eerste lid bevoegdheden van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam overdragen, tenzij de aard van de bevoegdheid zich daartegen verzet. Het algemeen bestuur kan in ieder geval niet overdragen de bevoegdheid tot:
     a. het vaststellen van de begroting of van de jaarrekening, bedoeld in artikel 34;
     b. het heffen van rechten, bedoeld in artikel 30, eerste lid, sub a;
     c. het vaststellen van verordeningen door strafbepaling of bestuursdwang te handhaven.

     4 Bevoegdheden van het dagelijks bestuur kunnen niet dan op voorstel van het dagelijks bestuur worden overgedragen.
     5 Ten aanzien van een commissie als bedoeld in het eerste lid regelt het algemeen bestuur tevens voor zover zulks in verband met aard en omvang van de overgedragen bevoegdheden nodig is:
     a. de werkwijze van de commissie;
     b. de openbaarheid van vergaderingen;
     c. de voorbereiding, de uitvoering en de openbaarmaking van besluiten van de commissie;
     d. het toezicht van het algemeen, respectievelijk het dagelijks bestuur op de uitoefening van bevoegdheden van die commissie;
     e. de verhouding van de overgedragen bevoegdheden tot die van het algemeen en het dagelijks bestuur;
     f. de verantwoording aan het algemeen bestuur.

6 Ten aanzien van de vergadering van een commissie waaraan bevoegdheden van het algemeen bestuur zijn overgedragen is artikel 22, derde, vierde en vijfde lid van overeenkomstige toepassing, met inachtneming van door het algemeen bestuur vastgestelde nadere regels.
7 Indien de commissie zich ter zake van het behandelde waarvoor een verplichting tot geheimhouding geldt tot het algemeen bestuur heeft gericht, wordt de geheimhouding in acht genomen totdat het algemeen bestuur haar opheft.
8 Het algemeen bestuur kan besluiten en andere, niet-schriftelijke beslissingen gericht op enig rechtsgevolg van een door hem ingestelde commissie vernietigen. Het algemeen bestuur kan zijn bevoegdheid tot schorsing overdragen aan het dagelijks bestuur. Ten aanzien van de vernietiging van niet-schriftelijke beslissingen gericht op enig rechtsgevolg zijn de afdelingen 10.2.2. en 10.2.3. van de Algemene wet bestuursrecht van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK VII: INLICHTINGEN EN VERANTWOORDING

Artikel 17 Interne verantwoording en inlichtingenplicht

1. De verantwoording van de leden van het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur is geregeld in de Wgr.
2. Het verstrekken van inlichtingen door de leden van het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur is geregeld in de Wgr, met in achtneming van het bepaalde in het volgende lid.

- *Wgr artikel 19a*
  1 Het dagelijks bestuur en elk van zijn leden afzonderlijk zijn aan het algemeen bestuur verantwoording schuldig over het door het dagelijks bestuur gevoerde bestuur.
  2 Het dagelijks bestuur geeft het algemeen bestuur alle inlichtingen die het algemeen bestuur voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft.

Artikel 27 Vaststellen begroting

2. Het toezenden van de begroting aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties door het dagelijks bestuur is geregeld in de Wgr.

- *Wgr artikel 58b*
  Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt vóór 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten van de deelnemende provincies.

Artikel 29 Vaststellen jaarrekening

2. Het toezenden van de jaarrekening aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties door het dagelijks bestuur is geregeld in de Wgr.

- *Wgr artikel 58*
  4 Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt de jaarrekening binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, aan Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

HOOFDSTUK X: TOETREDING, UITTREDING, WIJZIGING EN OPHEFFING

Artikel 33 Toetreding

3. Het moment waarop de toetreding in gaat, is geregeld in de Wgr.

Artikel 35 Wijziging

2. Het moment waarop de wijziging in gaat, is geregeld in de Wgr.

Beiden in:

- *Wgr artikel 53*
  1 Het provinciebestuur dat daartoe bij de regeling is aangewezen dan wel, indien bij de regeling een openbaar lichaam, een bedrijfsvoeringsorganisatie of een gemeenschappelijk orgaan wordt ingesteld, het bestuur van de provincie van de plaats van vestiging, zendt de regeling aan gedeputeerde staten van de deelnemende provincie of provincies en van de provincie of provincies waarin de deelnemende gemeenten zijn gelegen.
  2 Het provinciebestuur dat daartoe bij de regeling is aangewezen onderscheidenlijk het bestuur van de provincie van de plaats van vestiging maakt de regeling tijdig in alle deelnemende provincies en gemeenten bekend door kennisgeving van de inhoud daarvan in de Staatscourant. Artikel 137 van de Provinciewet is van overeenkomstige toepassing.
  3 De regeling treedt in werking op de in de regeling aangewezen dag. De regeling treedt niet in werking voordat zij is bekendgemaakt.
  4 Het eerste, tweede en derde lid zijn van toepassing op besluiten tot wijziging, verlenging of opheffing van de regeling, alsmede op besluiten tot toetreding en uittreding.

Bijlage: Overzicht wijzigingen gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer (GR) per 1 januari 2019

Onderstaand treft u een overzicht aan van de belangrijkste wijzigingen in de gewijzigde GR. Ter wille van de duidelijkheid/leesbaarheid is een aantal artikelen "uit elkaar" getrokken. Bijvoorbeeld het artikel over doel & werkgebied van het recreatieschap en de artikelen over de begroting en de jaarrekening.

In onderstaande beschrijving wordt met "oud" bedoeld de huidige GR en met "nieuw" de voorgestelde wijziging bedoeld. Onderstaande vernummering gaat uit van de ontwerp GR.

Artikel 1 begripsbepalingen

De begripsbepalingen zijn aangepast:

- Het begrip 'deelnemers' vormt samen met het begrip 'bestuursorganen' een betere omschrijving van de deelnemende bestuursorganen in de gemeenschappelijke regeling.
- Het begrip Wgr is toegevoegd.
- Het begrip uitvoeringsorgaan is komen te vervallen, omdat hiervan geen sprake is.
- Het begrip exploitatieresultaat is toegevoegd.
- Het begrip positief/negatief saldo is toegevoegd.

Artikel 4 Taken

- Het woord 'belangen/doelen' is gebuikt (i.p.v. doel). Het woord 'belangen' is in overeenstemming met de in artikel 10 lid 1 Wgr gebezigde terminologie.
- In het oude artikel 3 (artikel 4 en 5 nieuw) werd op een zeer generieke wijze de taken en bevoegdheden omschreven. Op basis van vaste jurisprudentie inzake artikel 10 van de Wgr, moeten de belangen, taken en bevoegdheden uitgesplitst worden en dienen deze gespecificeerd te worden. In de nieuwe GR is dit gewijzigd, waarmee aan deze eis is voldaan.
- De Wet op de openluchtrecreatie is komen te vervallen en is derhalve niet meer opgenomen in de GR.

Artikel 5 Bevoegdheden

- In het oude artikel 3 (artikel 4 en 5 nieuw) werd op een zeer generieke wijze de taken en bevoegdheden omschreven. Op basis van vaste jurisprudentie inzake artikel 10 van de Wgr, moeten de belangen, taken en bevoegdheden uitgesplitst worden en dienen deze gespecificeerd te worden. In de nieuwe GR is dit gewijzigd, waarmee aan deze eis is voldaan.
- De vergunningverlening t.b.v. gemotoriseerde modelvliegtuigen, -vaartuigen, -voertuigen aangepast in verband met de gewijzigde milieuregelgeving (Wabo).
- De bevoegdheden op het gebied van de ongeklede recreatie en gemotoriseerde modelvliegtuigen, -vaartuigen en –voertuigen is niet langer beperkt tot de situaties waarin het AB heeft verklaard daartoe over te gaan. Dit is in strijd met de delegatiebepalingen van de Algemene wet bestuursrecht.
- De procedure voor het tot stand komen van de Algemene Verordening is in overeenstemming met de Wgr gebracht. Onder de oude GR was een verklaring van geen bezwaar van alle deelnemers vereist, in de nieuwe GR wordt volstaan met een zienswijze waarvoor een termijn van drie maanden van toepassing is.
- Het artikel inzake het heffen van belastingen door de GR vervallen, omdat dit in de praktijk niet gebeurt c.q. daarover bij de deelnemers in het algemeen gereserveerd op wordt gereageerd.

- Er is een bepaling voor heffen van leges is opgenomen.

Artikel 6: Algemeen bestuur

- Lid 7 is toegevoegd, om bij het 'ter beschikking stellen' van de functie van AB-lid een machtsvacuüm te voorkomen.

Artikel 7 Werkwijze

- Vanwege de decentralisatie van de beleidstaak openluchtrecreatie naar lagere overheden is de mogelijkheid verwijderd dat de minister belast met de zorg voor de openluchtrecreatie, natuur en landschapsbeheer een vertegenwoordiger kan aanwijzen om als adviseur aan de vergadering van het AB deel te nemen.

Artikel 8, 9 en 13 vergaderorde/besluitvorming

- In deze artikelen is de vergaderorde en de wijze waarop besluiten tot stand komen nader gespecificeerd. In de GR oud was dit slechts beperkt omschreven. Een deel van de bepalingen komt voort uit het regelement van orde.
- In artikel 8 zijn de bepalingen t.a.v. de openbaarheid van de vergaderingen van het AB opgenomen. Het nieuwe lid 4 betreft het besluiten tot een besloten vergadering.
- Er zijn bepalingen opgenomen betreffende het stemmen over zaken en over personen.
- Wanneer de stemmen staken, komt er geen besluit tot stand.

Artikel 10 Bevoegdheden

- De bevoegdheden van het AB zijn opgenomen. Hierbij geldt dat het AB alle bevoegdheden heeft tenzij die zijn opgedragen aan het DB of aan de voorzitter.
- De bevoegdheden van het AB zijn in overeenstemming met Wgr gebracht

Artikel 12 Samenstelling

- Het aantal DB-leden is van 3 naar 4 gewijzigd.

Artikel 13 Werkwijze

- De werkwijze van het dagelijks bestuur (DB) is in de GR opgenomen alsmede de wijze van besluitvorming.

Artikel 14 Taken en bevoegdheden

- De taken van het DB zijn in overeenstemming met Wgr gebracht. Hierbij zijn meer bevoegdheden aan het DB toegekend dan onder de oude Wgr het geval was.
- De wettelijke taken zijn gescheiden van de 'draagt zorg voor' taken, die voortvloeien uit de GR.
- Er kan alleen een lening worden afgesloten indien dit in overeenstemming met AB besluit is ofwel dit in overeenstemming met de begroting is.

Artikel 17, 18 en 19 inlichtingen en verantwoording

- De interne- en externe informatieplicht stond in de oude GR op verschillende plaatsen vermeld. De verantwoordings- en inlichtingenplicht van de voorzitter is vervallen (artikel 13 GR oud). De voorzitter heeft geen eigen bevoegdheden en maakt onderdeel uit van het AB (en DB) en is als zodanig dus al verantwoordings- en inlichtingsplichtig.

- De uitzondering op de informatieplicht bestond volgens de oude GR uit het openbaar belang. Een dergelijk belang staat nergens omschreven. Er wordt op onderdelen daarom verwezen naar het bepaalde in artikel 23 Wgr: op grond van de belangen genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur, kan t.a.v. bepaalde stukken geheimhouding worden opgelegd.
- De leden van het DB en de voorzitter zijn in uitdrukkelijk uitgesloten van de externe verantwoordingsplicht. Het DB legt verantwoording af aan het AB.

Artikel 20 Beleid

- Artikel 20 lid 2 GR oud is komen te vervallen. Het systeem van bedrijfsplan en jaarplannen is in 2006 afgeschaft. Nu wordt gewerkt met toelichtingen bij de begrotingen en met een meerjarenbegroting.

Artikel 21 Mandaat uitvoering

- De taken van het AB en DB kunnen worden gemandateerd aan een externe uitvoeringsorganisatie. Hiermee is het mogelijk dat de uitvoering van aan het schap overgedragen taken niet door een ambtelijke organisatie wordt gerealiseerd maar door een externe organisatie (zoals RNH). In de oude GR stond alleen dat de uitvoering van besluiten aan een niet-ambtelijke organisatie konden worden opgedragen. Het gaat echter niet (alleen) om de uitvoering van besluiten, maar om de taakuitoefening.

Artikel 23 Geld- en financieringsmiddelen

- De geldmiddelen van het schap bestaande uit de ‘participantenbijdrage’ (lid a) werd in de GR oud omschreven als exploitatietekort. Er wordt thans verwezen naar de bijdragen van de deelnemers zoals omschreven in bijlage 2 van de GR.

Artikel 26 Voorbereiden begroting

- De voorbereidingsprocedure begroting en het vaststellen van de begroting zijn in afzonderlijke bepalingen opgenomen en aangepast aan de gewijzigde Wgr.
- Ook de begrotingswijzigingen wordt aan de deelnemers voorgelegd worden zodat die een zienswijze daaromtrent kenbaar kunnen maken.

Artikel 27 Vaststellen begroting

- De voorbereidingsprocedure begroting en het vaststellen van de begroting zijn in afzonderlijke bepalingen opgenomen en aangepast aan de gewijzigde Wgr.

Artikel 30 Bijdrage in tekorten

- Artikel 30 (artikel 27 oud) is inhoudelijk gewijzigd. Het negatief saldo wordt -als de reserves zijn uitgeput- ten laste van de deelnemers gebracht conform de verdeelsleutel die geldt m.b.t. de reguliere bijdrage van de deelnemers in het exploitatietekort.

Artikel 31 Positief saldo

- De vaststelling van een positief saldo geschiedt door een besluit van het AB. De instemming van alle deelnemers is komen te vervallen.

Artikel 33 Toetreding

- Toetreding gaat in op de eerste dag nadat het besluit tot toetreding is bekend gemaakt ingevolge artikel 26 van de Wgr.

Artikel 34 Uittreding

- Bij het vaststellen van de uitttreedsom wordt tevens uitgegaan van andere langlopende verplichtingen met een resterende looptijd van ten minste 5 jaar. Dit is conform de geldende jurisprudentie.

Artikel 35 wijziging

- De wijziging van de GR gaat in op de eerste dag volgend op die waarop het besluit tot wijziging, conform artikel 53 Wgr, is bekend gemaakt.

Artikel 36 Opheffing en liquidatie

- In de oude GR is bepaald dat voor opheffing ten minste 2/3 van het aantal deelnemers moeten besluiten. Dit is aangepast naar alle deelnemers. Wijziging zou slechts kunnen met instemming van alle deelnemers, maar tot opheffing zou 2/3 deel van het aantal deelnemers kunnen besluiten. Dit is nu voor beide situaties gelijk getrokken.

Artikel 38: Duur en inwerkingtreding

- Dit artikel is in overeenstemming met de Wgr gebracht. Artikel 53 Wgr regelt de bekendmaking en inwerkingtreding van een GR. Op grond van artikel 53 lid 3 treedt de GR in werking op de in de GR aangewezen dag. Dit gebeurt niet eerder dan bekendmaking.
- De bekendmaking wordt gedaan door de provincie Noord-Holland d.m.v. publicatie in de Staatscourant (artikel 53 Wgr).

Artikel 39: geschillenregeling

- De geschillenregeling is uitgebreid. Bij een geschil dienen de volgende stappen te worden genomen om tot een oplossing voor het geschil te komen: overleg, mediation, geschillencommissie, gerechtelijke procedure. Indien één stap in een oplossing resulteert, behoeft de volgende stap niet te worden gezet.

Bijlage 2 Financiële verdeelsleutel

- De financiële verdeelsleutel is aangepast naargelang de besluitvorming die heeft plaatsgevonden op 4 juli 2018 waar het bestuur heeft besloten;
    - In te stemmen met de verlaging van de provinciale bijdrage van 75% naar 65% met ingang van 2019, en van 65% naar 50,10% met ingang van 2020;
    - De verdeelsleutel voor participantenbijdragen vast te stellen op basis van de werkelijke beheerlasten onder de gemeenten, waarbij het zwaartepunt wordt verlegd van de regio Zaanstad (40%) naar de regio IJmond (60%) (opgenomen als uitgangspunt 4 in dit voorstel);
    - Het Aagtenpark per 1 januari 2019 in beheer over te nemen van de gemeente Beverwijk;

Bijlage: Toelichting op de nieuwe verdeelsleutel:

Op 4 juli 2018 heeft het algemeen bestuur van het RAUM een besluit genomen over de nieuwe verdeelsleutel voor de participantenbijdrage van de begroting BTL/IJ-Z. Er zijn vier verschillende, van elkaar losstaande, ontwikkelingen met financiële consequenties voor de participantenbijdrage.

1. Verlaging van de provinciale bijdrage:

Door de bezuinigingen van het Rijk in 2010 heeft de provincie de afgelopen jaren het financiële tekort in de participantenbijdrage opgevangen. Op 26 januari 2018 heeft het Algemeen Bestuur besloten akkoord te gaan met de wens van de provincie om haar participatiebijdrage voor het BTL/IJ-Z-gebied per 1 januari 2019 te verlagen. Deze verlaging heeft consequenties voor de vier gemeenten die bijdragen aan BTL/IJ-Z. In totaal wordt een bedrag van € 79.180,- (prijspeil 2018) herverdeeld onder de gemeenten Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest en Zaanstad. In 2019 zal de bijdrage van de provincie van 75% naar 65% dalen en in 2020 naar 50,1%.

2. Herverdeling verdeelsleutel:

Door de bezuinigingen bij het Rijk in 2010 is het oorspronkelijke programma Strategisch Groenproject IJ-Z flink naar beneden bijgesteld. In 2017 was ambtelijk overeenstemming bereikt tussen de gemeenten over een verdeelsleutel op basis van de werkelijk gerealiseerde voorzieningen en daarmee samenhangende beheerkosten in dit gebied. Oorspronkelijk zou ca. 60% van de voorzieningen in de regio Zaanstad gerealiseerd worden en ca. 40% in de regio IJmond. Door de bijstelling van de gerealiseerde voorzieningen en de daaruit volgende beheeropgaven is deze verhouding omgekeerd. Ca. 60% van de voorzieningen bevindt zich op grondgebied van de regio IJmond en ca. 40% binnen de regio Zaanstad. Hierop wordt de verdeelsleutel aangepast.

3. Herberekening van de daadwerkelijke beheerkosten (bedragen prijspeil 2018):

Er heeft een herberekening van de daadwerkelijke beheerkosten plaatsgevonden waardoor de totale exploitatiekosten van de Buitenlanden naar beneden zijn bijgesteld met € 47.776,-. De totale exploitatiekosten van BTL/IJ-Z komt daarmee uit op € 269.581,- .

4. Het in beheer nemen van het Aagtenpark (bedragen prijspeil 2018):

Voor het in beheer nemen van het Aagtenpark is jaarlijks € 136.915,- nodig. Momenteel betalen de participanten € 269.581,- voor beheer en onderhoud van het gebied BTL/IJ-Z. Met het in beheer nemen van het Aagtenpark komen de totale exploitatie kosten in 2018 op € 406.496,-. Deze kosten worden verdeeld over de participanten met de nieuwe verdeelsleutel.

De vier bovengenoemde ontwikkelingen hebben alle vier invloed op de participantenbijdrage. In de tabel is de geïndexeerde meerjaren ontwikkeling van de participantenbijdrage in euro's weergegeven (bovengenoemde getallen waren op basis van het prijspeil 2018. Onderstaande tabel is inclusief indexatie waardoor de getallen afwijken).

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
* Totaal bijdrage participanten	317.357	420.885	435.784	451.211	467.184	483.722
Verdeling:						
Af: Bijdrage rijk 50% (via provincie; zie toelichting)	158.679	-	-	-	-	-
Restant te verdelen volgens verdeelsleutel:	158.678	420.885	435.784	451.211	467.184	483.722
Provincie Noord-Holland	79.497	273.577	218.328	226.057	234.059	242.345
Gemeente Beverwijk	13.486	40.236	59.397	61.500	63.677	65.931
Gemeente Heemskerk	11.903	35.521	52.425	54.281	56.202	58.192
Gemeente Uitgeest	4.206	12.626	18.652	19.312	19.995	20.703
Gemeente Zaanstad	49.586	58.925	86.982	90.062	93.250	96.551
	158.678	420.885	435.784	451.212	467.183	483.722
Verdeling:						
Provincie Noord-Holland		65,00%	50,10%	50,10%	50,10%	50,10%
Gemeente Beverwijk		9,56%	13,63%	13,63%	13,63%	13,63%
Gemeente Heemskerk		8,44%	12,03%	12,03%	12,03%	12,03%
Gemeente Uitgeest		3,00%	4,28%	4,28%	4,28%	4,28%
Gemeente Zaanstad		14,00%	19,96%	19,96%	19,96%	19,96%
		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Toelichting op het meerjarenoverzicht participantenbijdrage:

In 2018 is de verdeling van kosten nog ongewijzigd.

In 2019 neemt het totale exploitatiebedrag toe (door de herberekening van de beheerkosten en het toevoegen van het Aagtenpark). Tegelijk neemt de provinciale bijdrage af naar 65% en is de herverdeling van de percentages voor de regio Zaanstad en IJmond doorgevoerd.

In 2020 neemt de provinciale bijdrage verder af naar 50,1%.

Het totale bedrag aan participantenbijdrage neemt over de jaren toe als gevolg van de indexatie. Het overzicht is opgesteld met de index die voor de begroting 2019 geldt (3,54%). De werkelijke index wordt jaarlijks bepaald en de begroting 2020 zal hierop worden aangepast. Ook het meerjarenoverzicht wordt hierop jaarlijks aangepast.

recreatieschap alkmaarder- en uitgeestermeer

BLAD GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING

Nr. 595

20 oktober 2017

Officiële uitgave van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer

Algemene Verordening Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1.1 Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van het bij of krachtens deze verordening bepaalde wordt verstaan onder:

a. algemeen bestuur: het algemeen bestuur van het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer;
b. beheerder: de instantie waaraan door het algemeen bestuur het beheer van het recreatiegebied is opgedragen;
c. bedrijfsvaartuig: elk vaartuig waarin of waarop uitsluitend of in hoofdzaak een bedrijf of beroep wordt uitgeoefend, dan wel dat door zijn constructie, afmetingen en inrichting uitsluitend of in hoofdzaak geschikt bestemd of geschikt is om daarin een beroep, bedrijf of dienst uit te oefenen;
d. een dag : een kalenderdag;
e. dagelijks bestuur: het dagelijks bestuur van het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer;
f. dagkampeerterrein: een door het algemeen bestuur aangewezen en als zodanig aangeduid terrein waarop van zonsopgang tot zonsondergang met een kampeermiddel mag worden verbleven;
g. evenement: elke voor het publiek toegankelijke verrichting van vermaak, waaronder een vertoning voor publiek, het ten gehore brengen van muziek, een feest, een dropping, een braderie, samenkomst, een wedstrijd, een manifestatie of een ander soort georganiseerde samenkomst, een en ander met uitzondering van betogingen en demonstraties die bedoeld zijn voor het uiten van meningen of gevoelens;
h. gebied: het gebied zoals aangegeven op de bij deze verordening behorende kaart;
i. handelsreclame: iedere openbare aanprijzing van goederen of diensten, waarmee kennelijk beoogd wordt een commercieel belang te dienen;
j. jachthaven: een deel van het water met daarbij behorende grond, waar meerdere vaartuigen ten dienste van de watersport zonder aanwezigheid van de eigenaar of verbruiker kunnen verblijven;
k. kampeermiddel: tent, tentwagen, kampeerauto, caravan, of enig ander voertuig of gewezen voertuig dat in hoofdzaak of ten dele gebruikt wordt voor recreatief oogmerk;
l. ligplaats: een plaats in het water, bestemd of geschikt om door vaartuigen te worden ingenomen;
m. motorvoertuig: elk gemotoriseerd voertuig als bedoeld in artikel 1, onder *z*, van het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens 1990;
n. oevers: overgangen van een land in een wateroppervlak met inbegrip van alle daarin voorkomende werken zoals beschoeiingen, walmuren, walkanten, oeververdedigingen, kaden, dijken en steigers alsmede met inbegrip van rietkragen, groenstroken, moerassen en andere natuurlijke gesteldheden;
o. openbaar terrein: alle grond die, al dan niet beperkt, toegankelijk is voor het publiek, waaronder de al dan niet met enige beperking, voor het publiek toegankelijke pleinen en open plaatsen, parken, plantsoenen, speelweiden, bossen en andere natuurterreinen, ijsvlakten en aanlegplaatsen voor vaartuigen;
p. openbaar water: alle wateren die, al dan niet beperkt, voor het publiek bevaarbaar of anderszins toegankelijk zijn;
q. parkeren: het laten stilstaan van een voertuig anders dan gedurende de tijd die nodig is en gebruikt wordt voor het onmiddellijk in- of uitstappen van passagiers of voor het onmiddellijk laden of lossen van goederen;
r. rechthebbende: een ieder die ten aanzien van enige zaak zeggenschap heeft krachtens een zakelijk of persoonlijk recht;
s. rietkraag: een van een water of oever deeluitmakende oppervlakte van tenminste 1 m^2 welke is begroeid met riet, biezen, lisdodden of helofyten en alle land, water of moeras binnen 5 meter afstand hiervan;
t. ruiter: de berijder van een paard of van een ander dier;
u. schap: het bij gemeenschappelijke regeling ingestelde openbaar lichaam Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer;
v. schipper: degene die op een vaartuig met de leiding is belast of feitelijk de leiding in handen heeft;
w. toezichthouder: de functionaris die belast is met het toezicht op de naleving van deze verordening, de buitengewoon opsporingsambtenaar als bedoeld in artikel 142 Wetboek van Strafvordering, alsmede de algemene opsporingsambtenaren in de zin van artikel 141 Wetboek van Strafvordering;
x. vaartuig: elke constructie die geschikt is op het water te drijven, daaronder mede verstaan een drijvend werktuig, een boot, een jacht, een zeilplank, alsmede een woonschip en pont;
y. voertuig: elk voertuig als bedoeld in artikel 1, onder *a* en onder *al*, van het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens 1990;

z. weg: alle openbaar toegankelijke wegen of paden met inbegrip van de daarin liggende bruggen en duikers en de tot die wegen of paden behorende bermen of zijkanten, alsmede de aan de wegen of paden liggende parkeerterreinen;
aa. woonschip: een vaartuig dat uitsluitend of hoofdzakelijk als woning of recreatieverblijf wordt gebezigd, dan wel door zijn constructie, afmetingen en inrichting uitsluitend of in hoofdzaak bestemd of geschikt is om te worden gebruikt als woning of recreatieverblijf.

Artikel 1.2 Beslistermijn
1. Het algemeen bestuur beslist op een aanvraag om een vergunning of ontheffing binnen acht weken na de dag waarop de aanvraag is ontvangen.
2. Indien een beslissing op een aanvraag vanwege de ingewikkeldheid van een onderwerp niet kan worden gegeven binnen de in het eerste lid genoemde termijn, kan het algemeen bestuur die termijn eenmaal verlengen. Kennisgeving van de verdaging vindt plaats binnen de beslistermijn van acht weken, is met redenen omkleed en geeft een zo kort mogelijke termijn waarbinnen alsnog een beslissing zal worden genomen.

Artikel 1.3 Overige toestemmingen
Indien het algemeen bestuur na ontvangst van een aanvraag constateert dat naast de aangevraagde vergunning of ontheffing aanvrager ook over andere toestemmingen dient te beschikken, dan wijst het algemeen bestuur of dagelijks bestuur de aanvrager daar op.

Artikel 1.4 Tijdstip indiening aanvraag
Indien een aanvraag voor een vergunning of ontheffing wordt ingediend minder dan acht weken voor het tijdstip waarop de aanvrager de vergunning of ontheffing of ontheffingen nodig heeft, kan het algemeen bestuur besluiten de aanvraag niet te behandelen.

Artikel 1.5 Weigeringsgronden
Een vergunning of ontheffing kan slechts worden geweigerd indien één of meer van de belangen, die het schap op grond van de gemeenschappelijke regeling heeft te behartigen, zich daartegen verzetten.

Artikel 1.6 Voorschriften
1. Aan een krachtens deze verordening verleende vergunning of ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden, mits die voorschriften strekken ter bescherming van de belangen in verband waarmee de vergunning of ontheffing vereist is.
2. Degene aan wie een vergunning of ontheffing met voorschriften is verleend, is verplicht die voorschriften na te leven.

Artikel 1.7 Persoonlijk karakter vergunning en ontheffing
De vergunning of ontheffing is persoonsgebonden, tenzij bij of krachtens deze verordening of bij vergunning anders is bepaald.

Artikel 1.8 Termijn vergunning en ontheffing
1. Een vergunning of ontheffing, verleend op grond van deze verordening, geldt gedurende de daarin vermelde termijn.
2. Bij het ontbreken van een termijn, geldt de vergunning of ontheffing voor onbepaalde tijd, tenzij de aard van de vergunning of ontheffing danwel de belangen van het schap zich daartegen verzetten.

Artikel 1.9 Intrekking en wijziging
De vergunning of ontheffing kan worden ingetrokken of gewijzigd:
a. indien ter verkrijging daarvan onjuiste dan wel onvolledige gegevens zijn verstrekt;
b. indien op grond van een verandering van de omstandigheden of inzichten opgetreden na het verlenen van de vergunning of ontheffing, moet worden aangenomen dat intrekking of wijziging noodzakelijk is vanwege het belang of de belangen ter bescherming waarvan de vergunning of ontheffing is vereist;
c. indien de aan de vergunning of ontheffing verbonden voorschriften en beperkingen geheel of gedeeltelijk niet zijn of worden nagekomen;
d. indien van de vergunning of ontheffing geen gebruik wordt gemaakt binnen een daarin gestelde termijn dan wel, bij gebreke van een dergelijke termijn, binnen een redelijke termijn;
e. indien de houder daarom verzoekt.

Artikel 1.10 Werkingsgebied
Deze verordening geldt voor het gebied zoals op de bij deze verordening behorende kaarten is weergegeven.

Artikel 1.11 Samenloop verordeningen
1. Voor zover deze verordening voorziet in hetzelfde onderwerp als de verordeningen van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling, houden de laatstgenoemde verordeningen op te gelden voor het werkingsgebied, tenzij dit hierna anders is bepaald.
2. De in het gebied geldende keuren blijven onverminderd van kracht.

HOOFDSTUK 2 ACTIVITEITEN EN AANWEZIGHEID

Artikel 2.1 Toegankelijkheid gebied
1. Het algemeen bestuur kan de toegankelijkheid van het gebied of delen van het gebied beperken.
2. Het is verboden zich te bevinden in het gebied of delen van het gebied, wanneer de toegankelijkheid van het gebied of delen van het gebied op grond van het eerste lid is beperkt, tenzij daarvoor toestemming is gegeven door het algemeen bestuur.

Artikel 2.2 Evenementen
1. Het is verboden zonder vergunning van het algemeen bestuur op openbaar terrein, op de weg of op openbaar water in het gebied een evenement te organiseren.
2. Geen vergunning is vereist voor een evenement indien:
   a) het aantal aanwezigen niet meer bedraagt dan vijftig personen;
   b) het evenement tussen zonsopgang en zonsondergang plaatsvindt;
   c) het evenement niet plaatsvindt op een weg of op andere wijze een belemmering vormt voor hulpdiensten, en
   d) geen gebruik wordt gemaakt van tenten of gelijksoortige constructies.
3. Geen vergunning is vereist wanneer het aantal aanwezigen meer bedraagt dan tweehonderd personen en voor zover ingevolge de algemene plaatselijke verordening van de betreffende gemeente waarin het gebied ligt reeds een verbod geldt om het evenement te houden zonder daartoe door de burgemeester verleende vergunning.
4. Het is verboden een evenement te verstoren.
5. Met betrekking tot in het gebied te houden optochten, demonstraties of bijeenkomsten bedoeld voor het uiten van meningen of gevoelens, blijven de bepalingen van de verordeningen van de gemeente op wiens grondgebied deze activiteit betrekking heeft, onverminderd van kracht.
6. Het is de eigenaar of de schipper verboden in het openbaar water met een vaartuig een zodanige ligplaats in te nemen of te hebben dat de deelnemers aan door of vanwege het algemeen bestuur dan wel de burgemeester van de betreffende gemeente toegestane wedstrijden daarvan hinder ondervinden.
7. Het in het vorige lid gestelde verbod is niet van toepassing op bedrijfsvaartuigen voor zover daarmee ligplaats is ingenomen voor het noodzakelijk ter plaatse uitvoeren van werken.

Artikel 2.3 Aanbieden diensten en lessen
1. Het is verboden zonder vergunning van het algemeen bestuur diensten aan te bieden of les te geven.
2. Afdeling 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de behandeling van een aanvraag om vergunning als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 2.4 Venten
1. Het is verboden zonder vergunning van het algemeen bestuur in de uitoefening van handel op of aan de weg, aan of op een openbaar water of op openbaar terrein goederen te koop aan te bieden, te verkopen of af te geven.
2. Afdeling 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de behandeling van een aanvraag om een ventvergunning als bedoeld in het eerste lid.
3. Het in het eerste lid gestelde verbod geldt niet:
   a) ten aanzien van het te koop aanbieden, verkopen of afleveren van gedrukte of geschreven stukken waarin gedachten of gevoelens worden geopenbaard als bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de Grondwet;
   b) door het te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen op een standplaats waarvoor een vergunning als bedoeld in artikel 2.5 is afgegeven.

Artikel 2.5 Standplaatsen

1. Het is verboden zonder vergunning van het algemeen bestuur op of aan de weg, op openbaar water dan wel op openbaar terrein:
   a) met een voertuig, een kraam, een tafel of enig ander middel een standplaats in te nemen of te hebben teneinde in de uitoefening van de handel goederen te koop aan te bieden, te verhuren, dan wel diensten aan te bieden;
   b) anderszins goederen uit te stallen of uitgestald te hebben om deze te koop aan te bieden, te verkopen of te verstrekken aan publiek.

2. Het is de rechthebbende op een perceel verboden toe te staan, dat daarop zonder vergunning van het algemeen bestuur standplaats wordt of is ingenomen of goederen worden of zijn uitgestald als bedoeld in het eerste lid.
3. Afdeling 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de behandeling van een aanvraag om een standplaatsvergunning als bedoeld in het eerste lid.
4. Het in het eerste lid, onder b) gestelde verbod geldt niet ten aanzien van het uitgestald hebben van gedrukte of geschreven stukken waarin gedachten of gevoelens worden geopenbaard als bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de Grondwet.
5. Onder standplaats wordt niet verstaan: een vaste plaats op een jaarmarkt, evenement of markt als bedoeld in artikel 160 eerste lid aanhef en onder h van de Gemeentewet.

Artikel 2.6 Filmopnamen

1. Het is zonder vergunning van het algemeen bestuur verboden film- en foto-opnamen te maken voor commerciële doeleinden.
2. Afdeling 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de behandeling van een aanvraag om vergunning als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 2.7 Gedenktekens

1. Het is verboden zonder vergunning van het algemeen bestuur een gedenkteken te plaatsen in het gebied.
2. Het is verboden een gedenkteken te bekladden of op andere wijze te ontsieren.

Artikel 2.8 Asverstrooiing

Het is verboden in het gebied as te verstrooien behalve op daartoe door het algemeen bestuur aangewezen plaatsen.

Artikel 2.9 Aanstootgevend gedrag

1. Het is verboden zich, onverminderd het bepaalde in artikel 239 van het Wetboek van Strafrecht, op of aan de weg of op een vanaf die weg waarneembare plaats, of op openbaar terrein, op openbaar water, in openbare toiletgelegenheden of in de beplantingen te bevinden in een houding of toestand, of in kleding, die uit het oogpunt van openbare zedelijkheid kennelijk kwetsend, oneerbaar of aanstootgevend is of redelijkerwijs kan worden geacht te zijn.
2. Het verbod gesteld in het eerste lid is, voor zover het zich ongekleed bevinden betreft, niet van toepassing op door het algemeen bestuur aangewezen en als zodanig aangeduide terreinen.
3. Het algemeen bestuur is bevoegd nadere regels te stellen ten aanzien van de in het tweede lid genoemde terreinen. Het is verboden deze nadere regels te overtreden.

Artikel 2.10 Hinderlijk gedrag

1. Het is verboden:
   a) zich te bevinden op een beeld, monument, overkapping, bouwwerk, kunstwerk, constructie, openbare toiletgelegenheid, voertuig, hekheining of andere afsluiting, verkeersmeubilair en daarvoor niet bestemd straatmeubilair;
   b) zich op openbaar terrein of op de weg zodanig op te houden dat aan weggebruikers of aan bewoners van nabij de weg gelegen woningen onnodig overlast of hinder veroorzaakt wordt of redelijkerwijs is aan te nemen, dat de veiligheid in gevaar kan worden gebracht;
   c) de door het algemeen bestuur toegankelijk gestelde recreatieve accommodaties of openbare toiletgelegenheden te gebruiken of zich aldaar te gedragen op een wijze die in strijd is met het doel van die accommodaties;
   d) zich in de openbare toiletgelegenheden of in de nabijheid daarvan op een opvallende of aanstootgevende wijze op te houden die voor anderen hinderlijk is;
   e) zich in de nabijheid van een persoon op te houden met de kennelijke bedoeling deze persoon te bespieden of te achtervolgen.

2. Het verbod geldt niet voor zover het Wetboek van Strafrecht of artikel 5 Wegenverkeerswet 1994 voorziet in het onderwerp.

3. Het algemeen bestuur kan nadere regels stellen ten aanzien van de onder het eerste lid bedoelde accommodaties. Het is verboden deze nadere regels te overtreden.

Artikel 2.11 Propagandamiddelen en verspreiding stukken

1. Het is een ieder die zich bevindt op openbaar terrein, op de weg dan wel op openbaar water, verboden
   a) ter verspreiding, aanbeveling, aankondiging of bekendmaking van geschreven stukken of afbeeldingen op hinderlijke wijze te roepen, te zingen of te schreeuwen dan wel van enig reclamemiddel op hinderlijke wijze gebruik te maken;
   b) ter verspreiding van enig instrument of enige apparatuur gebruik te maken om de aandacht te trekken;
   c) gedrukte of geschreven stukken dan wel afbeeldingen onder publiek te verspreiden dan wel openlijk aan te bieden.

2. Het in het eerste lid, onder c) gestelde verbod geldt niet ten aanzien van het verspreiden van gedrukte of geschreven stukken waarin gedachten of gevoelens worden geopenbaard als bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de Grondwet.
3. Het algemeen bestuur kan ten aanzien van het in het eerste lid onder c) gestelde verbod ontheffing verlenen.

Artikel 2.12 Plakken en kladden

1. Het is verboden op openbaar terrein of op de weg een onroerende zaak te bekrassen of te bekladden.
2. Het is verboden zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbende op openbaar terrein of op de weg op een onroerende zaak die vanaf de weg zichtbaar is:
   a) een aanplakbiljet of ander geschrift, afbeelding of aanduiding, aan te plakken, te doen plakken, op andere wijze aan te brengen of aan te doen brengen;
   b) met kalk, krijt, teer of een kleur- of verfstof enige afbeelding, letter, cijfer of teken aan te brengen of aan te doen brengen.

Artikel 2.13 Vuurwerk

1. In het gebied is het verboden vuurwerk in het bezit te hebben of te ontsteken.
2. Het algemeen bestuur kan van het in het eerste lid gestelde verbod ontheffing verlenen.

Artikel 2.14 Honden en andere huisdieren

1. Het algemeen bestuur kan delen van het gebied aanwijzen waar honden of andere huisdieren gedurende een bepaalde periode, ook aangelijnd, niet zijn toegestaan.
2. Het algemeen bestuur kan delen van het gebied aanwijzen waar honden of andere huisdieren jaarrond of in een bepaalde periode mogen loslopen.
3. Het algemeen bestuur kan delen van het gebied aanwijzen waar africhting van honden of andere huisdieren is toegestaan.
4. Het algemeen bestuur kan delen van het gebied aanwijzen waar het is toegestaan om voor commerciële doeleinden honden uit te laten.
5. Van de aanwijzing als bedoeld in de voorgaande leden wordt, onverminderd artikel 3:42 Algemene wet bestuursrecht, kennisgegeven door middel van aanduiding op borden in het gebied.
6. Het is de eigenaar, houder of verzorger van een hond of een ander huisdier, alsmede degene die een hond of ander huisdier onder zijn hoede heeft, verboden:
   a) die hond of dat huisdier de door het algemeen bestuur ingevolge het eerste lid aangewezen openbare terreinen of gedeelten daarvan te doen betreden;
   b) die hond of dat huisdier los te laten lopen buiten de door het algemeen bestuur ingevolge het tweede lid aangewezen terreingedeelten of buiten de voor een losloopgebied vastgestelde periode;
   c) die hond of dat huisdier vanuit een rijdend voertuig te begeleiden of voorop te rijden;
   d) met die hond of dat andere huisdier anderen overlast te bezorgen;
   e) buiten de ingevolge het derde lid door het algemeen bestuur aangewezen terreingedeelten honden of andere huisdieren af te richten;
   f) buiten de ingevolge het vierde lid door het algemeen bestuur aangewezen terreingedeelten voor commerciële doeleinden honden uit te laten.

7. De verboden, genoemd in het vijfde lid, gelden niet voor zover de eigenaar of houder van een hond zich vanwege zijn handicap door een geleidehond laat begeleiden of als een eigenaar of houder van een hond deze aantoonbaar gekwalificeerd opleidt tot geleidehond.
8. Het is verboden zich zonder vergunning van het algemeen bestuur met meer dan drie honden op de openbare terreinen te bevinden.

Artikel 2.15 Verontreiniging door honden

1. De eigenaar of houder van een hond is verplicht ervoor te zorgen dat die hond zich niet van uitwerpselen ontdoet:
   a) op een voor het publiek toegankelijke en kennelijk als zodanig ingerichte kinderspeelplaats, zandbak, speelweide, parkeerplaats, dagkampeerterrein, oever en strand;
   b) op andere door het algemeen bestuur aangewezen plaatsen.

2. De strafbaarheid wegens overtreding van het in het eerste lid gestelde gebod wordt opgeheven, indien de eigenaar of houder van de hond er zorg voor draagt dat de uitwerpselen onmiddellijk worden verwijderd.

Artikel 2.16 Gevaarlijke honden

Het is de eigenaar of houder van een hond verboden die hond te laten verblijven of te laten lopen:

a) anders dan kort aangelijnd, niet langer dan 1,50 meter gemeten van hand tot halsband, nadat de toezichthouder aan de eigenaar of de houder heeft bekendgemaakt dat hij die hond gevaarlijk of hinderlijk acht en dat hij een aanlijngebod in verband met het gedrag van die hond noodzakelijk vindt;
b) anders dan kort aangelijnd, niet langer dan 1,50 meter gemeten van hand tot halsband, en voorzien van een muilkorf, nadat de toezichthouder de eigenaar of de houder heeft bekendgemaakt dat hij die hond gevaarlijk of hinderlijk acht en dat hij een aanlijn- en muilkorfgebod in verband met het gedrag van die hond noodzakelijk vindt.

Artikel 2.17 Ruitersport

1. Het algemeen bestuur kan ten behoeve van de ruitersport ruiterpaden aanwijzen.
2. Het is verboden om met paarden te lopen of te rijden op openbaar terrein, anders dan op de daartoe ingevolge het eerste lid aangewezen ruiterpaden.
3. Het in het tweede gestelde verbod is niet van toepassing op de weg, voor zover het gaat om een weg die voor gemotoriseerd verkeer toegankelijk is.
4. Voor het beoefenen van ruitersport in het gebied dienen ruiters in het bezit te zijn van een geldig ruiterbewijs of de leeftijd van 21 jaar hebben bereikt.
5. Het is een ruiter die de leeftijd van 12 jaar nog niet heeft bereikt verboden om ruiterpaden, ruiterroutes of ruiterreinen te gebruiken, tenzij hij wordt begeleid door een ruiter met een ruiterbewijs of door iemand die de leeftijd van 21 jaar heeft bereikt.
6. Het is een ruiter verboden om meer dan tien ruiters zonder ruiterbewijs of meer dan tien ruiters die de leeftijd van 12 jaar niet hebben bereikt, te begeleiden.

Artikel 2.18 Zweefconstructies

1. Het is verboden zich op openbaar terrein of op de weg voort te bewegen met behulp van door windkracht aangedreven wagens, installaties of constructies dan wel zich boven de weg of het openbaar terrein te bevinden met valschermen, vliegers of andere niet-motorisch aangedreven hulpmiddelen om zich gedurende enige tijd zwevende te houden.
2. Het algemeen bestuur kan van het in het eerste lid genoemde verbod ontheffing verlenen.

Artikel 2.19 Motorisch aangedreven recreatieapparatuur

1. Het is verboden op, in of boven het openbaar terrein of op of boven de weg, motorisch aangedreven of radiografisch bestuurbare recreatieapparatuur zoals karts, modelvliegtuigen, modelauto's of modelboten in werking te hebben.
2. Het algemeen bestuur kan van het in het eerste lid genoemde verbod ontheffing verlenen.

Artikel 2.20 Zonering watersport

1. Het algemeen bestuur kan:
   a) gedeelten van het openbaar water aanwijzen waar het niet is toegestaan om een vaartuig te hebben of te brengen;
   b) gedeelten van het openbaar water aanwijzen waar het niet is toegestaan om een gemotoriseerd vaartuig te hebben of te brengen.

2. Het is verboden om in het ingevolge het eerste lid door het algemeen bestuur aangewezen water of gedeelten daarvan een vaartuig respectievelijk een gemotoriseerd vaartuig te hebben of te brengen.
3. Het algemeen bestuur kan ten aanzien van het zwemmen, varen en beoefenen van watersport nadere regels stellen.
4. Het algemeen bestuur kan met betrekking tot de duiksport nadere regels stellen.
5. Het is verboden in strijd met de nadere regels als bedoeld in het derde en vierde lid te handelen.

Artikel 2.21 Plaatsen van kampeermiddelen in het gebied

1. Het algemeen bestuur kan plaatsen aanwijzen als dagkampeerterrein, alwaar het in bepaalde periodes is toegestaan om kampeermiddelen te plaatsen en geplaatst te houden van zonsopgang tot zonsondergang.
2. Het is verboden binnen de aangewezen plaatsen kampeermiddelen te plaatsen en geplaatst te houden buiten de in het eerste lid genoemde periode en buiten het in het eerste lid bedoelde tijdsbestek.
3. Het is verboden om buiten de door het algemeen bestuur aangewezen plaatsen kampeermiddelen te plaatsen.
4. Het algemeen bestuur kan in bijzondere gevallen ontheffing verlenen van het verbod als bedoeld in het tweede en derde lid.
5. Het algemeen bestuur kan nadere regels stellen voor het plaatsen van kampeermiddelen voor de periode van zonsondergang tot zonsopgang.
6. Het is verboden in strijd met de nadere regels als bedoeld in het vijfde lid te handelen.

Artikel 2.22 Gebruiksvoorschriften en verkeerstekens

Het is verboden zich binnen het gebied te gedragen in strijd met door het algemeen bestuur uitgevaardigde en ter plaatse kenbaar gemaakte gebruiksvoorschriften en aangebrachte verkeerstekens en verkeersgeleidingen ten behoeve van het ordelijk en veilig gebruik van terreinen, wegen en wateren, waaronder begrepen scheepvaartwegen.

HOOFDSTUK 3 BESCHERMING MILIEU EN NATUURSCHOON

Artikel 3.1 Verontreiniging wegen en terreinen

Het is verboden afval of vuilnis of enige andere soortgelijke stof of voorwerp, die/dat aanleiding kan geven tot verontreiniging, beschadiging of onvoldoende afwatering van de weg, dan wel aanleiding kan geven tot hinder of nadelige beïnvloeding van het milieu, op of in de bodem of buiten een daarvoor bestemde verzamelplaats, te plaatsen, te storten, te werpen, uit te gieten, te laten vallen of lopen of te houden.

Artikel 3.2 Afval

Het is verboden andere afvalstoffen dan straatafval voor zover dit samenhangt met het verblijf ter plaatse achter te laten in daartoe vanwege het schap geplaatste of voorgeschreven bakken.

Artikel 3.3 Natuurlijke behoefte

Het is verboden zijn natuurlijke behoefte te doen buiten daarvoor bestemde plaatsen.

Artikel 3.4 Bescherming groenvoorzieningen

1. Het is verboden:
   a) enige schade toe te brengen aan een boom, een struik of de overige in het gebied voorkomende flora;
   b) putten of kuilen te graven in grasvelden of bermen, of de grasmat op enigerlei wijze te verwijderen of te beschadigen;
   c) wormen te steken of te zoeken in de grasvelden of bermen;
   d) puin dan wel enig ander kunstmatig of natuurlijk gesteente van de oevers te verwijderen of de oevers anderszins te beschadigen;
   e) zich binnen de beplantingen te bevinden.

2. Het is verboden riet, biezen of lisdodden te snijden of af te branden.
3. Het algemeen bestuur kan van de in het eerste en tweede lid gestelde verboden ontheffing verlenen.

Artikel 3.5 Geluidhinder

1. Het is verboden om binnen het gebied zodanig geluid te veroorzaken, dat bezoekers, bewoners of dieren daarvan op het openbaar terrein, op de weg of openbaar water kennelijke overlast ondervinden.
2. Het algemeen bestuur kan ontheffing verlenen van het in het eerste lid gestelde verbod.
3. Het algemeen bestuur kan ten aanzien van geluidhinder nadere regels stellen.
4. Het verbod, als bedoeld in het eerste lid, geldt niet voor zover gemeentelijke of landelijke regelgeving reeds in dit onderwerp voorziet.
5. Het is verboden in strijd met de nadere regels als bedoeld in het derde lid te handelen.

HOOFDSTUK 4 ANDERE ONDERWERPEN

Artikel 4.1 Parkeren voertuigen en wrakken

1. Het is verboden een voertuig tussen 00:00 uur en 06:00 uur te parkeren of geparkeerd te houden op de weg of op openbaar terrein, tenzij dit parkeren noodzakelijk is ten behoeve van toegestane horeca-uitoefening.
2. Het algemeen bestuur kan ontheffing verlenen van het in het eerste lid gestelde verbod.
3. In afwijking van het eerste lid is het verboden een voertuig waarmee als gevolg van andere dan eenvoudig te verhelpen gebreken niet kan of mag worden gereden, langer dan drie achtereenvolgende etmalen op de weg of op openbaar terrein te parkeren of daar geparkeerd te houden.
4. Het is verboden een voertuigwrak op de weg of op openbaar terrein te plaatsen of te hebben.

Artikel 4.2 Caravans en dergelijke

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 2.21 is het verboden een woonwagen, kampeerwagen, caravan, magazijnwagen, aanhangwagen, trailers, keetwagen of soortgelijk voertuig dat voor de recreatie dan wel anderszins uitsluitend of mede voor andere dan verkeersdoeleinden wordt gebezigd tussen 00:00 uur en 06:00 uur in het gebied te parkeren anders dan op de daarvoor bestemde parkeerterreinen.
2. Het algemeen bestuur kan ontheffing verlenen van het in het eerste lid gestelde verbod.

Artikel 4.3 Reclamevoertuigen

1. Het is verboden een voertuig dat is voorzien van een aanduiding van handelsreclame, op de weg te parkeren met het kennelijke doel om daarmee handelsreclame te maken.
2. Het algemeen bestuur kan van het in het eerste lid gestelde verbod ontheffing verlenen.

Artikel 4.4 Grote voertuigen

1. Het is verboden een voertuig dat, met inbegrip van de lading, een lengte heeft van meer dan 6 meter of een hoogte van meer dan 2,4 meter te parkeren in het gebied.
2. Het is verboden een voertuig dat, met inbegrip van de lading, een lengte heeft van meer dan 6 meter te parkeren op een door het algemeen bestuur aangewezen weg, waar dit naar het oordeel van dat bestuur buitensporig is met het oog op de verdeling van beschikbare parkeerruimte.
3. Het in het eerste lid omschreven verbod geldt niet gedurende de tijd die nodig is voor en gebruikt wordt tot het onmiddellijk in- en uitstappen van personen dan wel het onmiddellijk laden of lossen van goederen.
4. Het in het eerste lid omschreven verbod geldt niet voor kampeerwagens en campers.
5. Het algemeen bestuur kan van de in het eerste en tweede lid gestelde verboden ontheffing verlenen.

Artikel 4.5 Aantasting groenvoorziening door voertuigen

1. Het is verboden met een voertuig te rijden door de beplanting, groenstrook, berm, glooiing of de zijkant van een weg.
2. Het is verboden met een voertuig te rijden of deze te doen of te laten staan buiten de voor het wegverkeer openstaande verharde en onverharde wegen, paden en parkeerterreinen.
3. Het algemeen bestuur kan van de in het eerste en tweede lid gestelde verboden ontheffing verlenen.
4. De in het eerste en tweede lid gestelde verboden gelden niet voor voertuigen die door het schap of een door het schap aangestuurde derde bestemd is om onderhoud uit te voeren.
5. Het in het tweede lid gestelde verbod geldt niet voor fietsen en bromfietsen met uitgeschakelde motor, voor zover deze door de bestuurders te voet aan de hand worden meegenomen.
6. Het in het eerste en tweede lid gestelde verbod geldt niet voor de door het algemeen bestuur aangewezen en als zodanig aangeduide dagkampeerterreinen als bedoeld in artikel 2.21 in de toegestane periode en binnen de toegestane tijden, voor zover het rijden op die terreinen geen ander doel of karakter heeft dan zich naar of van een vaste plaats daarop te begeven.
7. Binnen de in het zesde lid bedoelde terreinen geldt voor motorvoertuigen en bromfietsen een maximumsnelheid van 15 km per uur.
8. Het is verboden zich op de in het zesde lid bedoelde terreinen zodanig te gedragen, dat de vrijheid van het verkeer zonder noodzaak wordt belemmerd of de veiligheid op deze terreinen in gevaar kan worden gebracht.

Artikel 4.6 Aanwezigheid fietsen en bromfietsen

1. Het algemeen bestuur kan delen van het gebied aanwijzen waar het in het belang van het uiterlijk aanzien van het gebied, ter voorkoming of beperking van overlast verboden is fietsen of bromfietsen onbeheerd buiten de daarvoor bestemde ruimten of plaatsen te laten staan.
2. Het is verboden om fietsen of bromfietsen, die rijtechnisch in onvoldoende staat van onderhoud en in een verwaarloosde toestand verkeren op de weg of op het openbare terrein te laten staan.

Artikel 4.7 Voorwerpen op de weg en/of openbaar terrein

1. Het is verboden zonder of in afwijking van een vergunning van het algemeen bestuur op de weg en/of openbaar terrein een voorwerp, niet zijnde een voertuig, te plaatsen, te houden en/of achter te laten.
2. Het in het eerste lid genoemde verbod geldt niet voor zover het plaatsen of houden van een voorwerp voortvloeit uit een verkregen vergunning of ontheffing.

Artikel 4.8 Voorwerpen op, in of boven openbaar water

1. Het is in verband met de veiligheid op het water verboden zonder vergunning van het algemeen bestuur een voorwerp, niet zijnde een vaartuig, op, in, of boven openbaar water te plaatsen, aan te brengen of te hebben.
2. Het is verboden:
   a) zonder vergunning van het algemeen bestuur aanleggelegenheden, steigers, golfbrekers, beschoeiingen of daarmee gelijk te stellen werken te maken of te hebben, of masten, hijskranen of soortgelijke voorwerpen in of aan openbare wateren op te richten of te hebben;
   b) zonder vergunning van het algemeen bestuur in of boven het openbaar water palen, geen deel uitmakend van een beschoeiing, vlotten, skischansen, bruggen, getimmerten of daarmee gelijk te stellen voorwerpen te plaatsen of te hebben;
   c) zonder vergunning van het algemeen bestuur in, onder, op of boven het openbaar water touwen, kettingen, metalen draden of kabels, voor zover deze niet worden gebruikt tot het meren of slepen van vaartuigen, te leggen, te spannen of te hebben;
   d) als eigenaar van of rechthebbende op het water de onder a), b) of c) van dit artikel vermelde en bedoelde voorwerpen in of boven dat water toe te laten zonder dat voor het aanbrengen, plaatsen of hebben van die voorwerpen vergunning is verleend door het algemeen bestuur.
3. Het in het tweede lid gestelde verbod is niet van toepassing op de jachthavens aangegeven op de bij deze verordening behorende kaart, voor zover de in dat lid bedoelde werken of voorwerpen daar op het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening reeds aanwezig zijn.
4. Het in het eerste en tweede lid bepaalde geldt niet voor zover het Binnenvaartpolitiereglement, de Wet beheer rijkswaterstaatswerken of de Scheepvaartwegenverordening Noord-Holland 1995 van toepassing is.

Artikel 4.9 Ligplaats woonschepen en andere vaartuigen

1. Het is verboden zonder vergunning van het algemeen bestuur met een woonschip dan wel een ander vaartuig niet zijnde een recreatief vaartuig een ligplaats in het gebied in te nemen.
2. Het algemeen bestuur kan gedeelten van het openbaar water aanwijzen waar een vaartuig, niet zijnde een woonschip en niet zijnde een recreatief vaartuig, een ligplaats kan innemen dan wel waar een ligplaats voor een vaartuig, niet zijnde een woonschip en niet zijnde een recreatief vaartuig, beschikbaar mag worden gesteld.
3. Het is verboden om zonder vergunning van het algemeen bestuur op andere dan door dat bestuur aangewezen gedeelten van het openbaar water met een vaartuig, niet zijnde een woonschip en niet zijnde een recreatief vaartuig, een ligplaats in te nemen of te hebben.
4. Het algemeen bestuur kan aan het innemen, hebben of beschikbaar stellen van een ligplaats met dan wel voor een vaartuig:
   a) nadere regels stellen in het belang van de veiligheid en het aanzien van het gebied;
   b) beperkingen stellen naar soort en aantal vaartuigen.
5. Het in het eerste, tweede, derde en vierde lid bepaalde geldt niet voor zover het Binnenvaartpolitiereglement, de Wet beheer rijkswaterstaatswerken of de Scheepvaartwegenverordening Noord-Holland 1995 van toepassing is.
6. Het is verboden in strijd met de nadere regels als bedoeld in het vierde lid te handelen.

Artikel 4.10 Aanwijzigingen ligplaatsen

1. Onverminderd het krachtens het eerste lid van artikel 4.9 bepaalde kan het algemeen bestuur aan de rechthebbende op een vaartuig aanwijzingen geven met betrekking tot het innemen, veranderen of gebruiken van een ligplaats in het belang van de volks¬gezondheid, veiligheid, de milieuhygiëne en het aanzien van het gebied.
2. De rechthebbende op een vaartuig is verplicht alle door of vanwege het algemeen bestuur gegeven aanwijzingen met betrekking tot het innemen, veranderen of gebruik van een ligplaats op te volgen.
3. Het in het eerste en tweede lid bepaalde geldt niet voor zover het Binnenvaartpolitiereglement, de Wet beheer rijkswaterstaatswerken of de Scheepvaartwegenverordening Noord-Holland 1995 van toepassing is.

Artikel 4.11 Vier-dagenregeling

1. Het is de eigenaar en de schipper verboden een recreatief vaartuig langer dan vier achtereenvolgende dagen, of gedeelten daarvan, in het openbaar water op dezelfde plaats te laten liggen of, nadat het vaartuig is weggehaald, daarmede binnen vier dagen wederom dezelfde ligplaats in te nemen.
2. Het algemeen bestuur is bevoegd ontheffing te verlenen van het verbod als bedoeld in het eerste lid.
3. Wanneer een vaartuig wordt verplaatst naar een plek gelegen binnen een afstand van 500 m, hemelsbreed gemeten van een eerder ingenomen ligplaats, wordt het geacht op dezelfde plaats te zijn blijven liggen.
4. Het is de rechthebbende op het water of op de grond verboden toe te staan, dat in diens water of aan diens oever ligplaats wordt ingenomen in strijd met het bepaalde in het eerste lid. Het algemeen bestuur kan ontheffing verlenen van dit verbod.
5. Het verbod in het eerste lid is niet van toepassing voor zover het betreft een vaartuig in gebruik ten dienste van de overheid, voor zover de aanwezigheid van dat vaartuig noodzakelijk is voor het verrichten van werkzaamheden.
6. Het verbod in het eerste lid is voorts niet van toepassing op:
   a) woonschepen in de zin van de Wet op de woonwagens en woonschepen, de Woonschepenverordening Noord-Holland 1995 of een verordening van de gemeente in wiens gebied het betreffende vaartuig ligt;
   b) een vaartuig dat ligplaats heeft in een jachthaven aangegeven op de bij deze verordening behorende kaart;
   c) een vaartuig dat met toestemming van de rechthebbende op de grond of op het water ligplaats heeft op een plaats waarvoor door het algemeen bestuur ontheffing is verleend van het verbod als bedoeld in het tweede lid;
   d) ten hoogste drie vaartuigen die met toestemming van de rechthebbende op het water of op de grond ligplaats hebben in diens water of aan diens grond, behorende als erf bij een rechtmatig gebouwde woning;

7. Op grond van vrees voor ontsiering van het landschap of overlast voor omwonenden kan het algemeen bestuur bepalen, dat de uitzonderingen genoemd in het zesde lid onder c) en d) niet gelden voor door of vanwege het algemeen bestuur aan te wijzen vaartuigen. De rechthebbende op de grond en zo mogelijk de schipper of de eigenaar van een dergelijk vaartuig worden hiervan door het algemeen bestuur per aangetekende brief in kennis gesteld. Na verloop van de door het algemeen bestuur in deze brief aan te geven termijn, te rekenen vanaf het tijdstip van verzending van de brief, wordt het in het eerste lid gestelde verbod ten aanzien van het aangewezen vaartuig van kracht.

Artikel 4.12 Beschadiging oevers en openbare terreinen

1. Het is verboden schade toe te brengen aan of veranderingen aan te brengen in de toestand van bij het schap in beheer zijnde vaarten, havens, dijken, wallen, kaden, trekpaden, beschoeiingen, steigers, oeverbegroeiing, bruggen, zetten, duikers, pompen, waterleidingen, gordingen, aanlegpalen, stootpalen, bakens of sluizen.
2. Het is de eigenaar en schipper van een vaartuig verboden:
   a) op de openbare terreinen, buiten de als zodanig door of vanwege het algemeen bestuur aangeduide bootstellingen, vaartuigen te laten liggen of op de oevers te brengen;
   b) voor het afmeren van een vaartuig palen te slaan of te laten slaan;
   c) het vaartuig af te meren anders dan met behulp van meerpennen dan wel aan de daartoe bestemde meerpalen, remmingpalen of andere speciaal voor dit doel bestemde voorzieningen;
   d) met het vaartuig te liggen in de voor oevers gelegen rietkragen;
   e) in de oevers of rietkragen zijn ankers uit te brengen.

3. Het is verboden het voortstuwingsmiddel van een gemeerd of stilliggend vaartuig zodanig te laten werken, dat dit aanleiding kan geven tot beschadiging van de oevers.
4. Het is verboden zich op de openbare terreinen, op de oevers of op de openbare wateren te bevinden voor het reinigen van vaartuigen alsmede voor het onderhouden of repareren van vaartuigen, met uitzondering van noodreparaties.
5. Het in het tweede onder a) vermelde verbod is overdag niet van toepassing op vaartuigen met een gewicht van minder dan 100 kilo en een lengte van minder dan 3 meter.

Artikel 4.13 Reddings- en brandbestrijdingsmiddelen

Het is verboden een voor het redden van drenkelingen bestemd en daartoe bij het water aangebracht voorwerp, dan wel aangebrachte middelen ter bestrijding van brand te gebruiken voor een ander doel dan waarvoor deze zijn bestemd, dan wel voor dadelijk gebruik ongeschikt te maken.

Artikel 4.14 Veiligheid op het water

1. Het is een ieder die zich als schipper, bader of zwemmer in het openbaar water ophoudt, verboden zich zodanig te gedragen dat personen of het scheepvaartverkeer daarvan hinder of gevaar kunnen ondervinden.
2. Het is de schipper verboden op zodanige wijze te varen, dat door golfslag, zuiging of anderszins schade of letsel kan worden toegebracht aan derden.
3. De toezichthouders zijn bevoegd onbeheerde vaartuigen die in het openbaar water worden aangetroffen te meren, te verhalen en in bewaring te nemen voor rekening en risico van de eigenaar dan wel de beheerder van die vaartuigen.

Artikel 4.15 Overlast van vaartuigen

1. Het is verboden zonder redelijk doel zich vast te houden aan een vaartuig in het openbaar water daarop te klimmen of zich daarop of daarin te begeven of te bevinden.
2. Het is aan degene die daartoe niet bevoegd is verboden een vaartuig, liggend in of aan een openbaar water, los te maken.
3. De schipper of, bij diens ontstentenis, de reder of eigenaar van een gezonken vaartuig of een voor de scheepvaart hinderlijk vaartuig of voorwerp is verplicht onmiddellijk na het zinken of achterlaten daarvan kennis te geven aan de beheerder. Zowel bij dag als bij nacht dienen zodanige bakens en/of lichten op of nabij het gezonken vaartuig of voorwerp te worden geplaatst als door voormelde beheerder nodig wordt geoordeeld.
4. De schipper dan wel de reder of eigenaar dient ervoor te zorgen dat een gezonken vaartuig of voorwerp binnen de door de beheerder te stellen termijn uit het openbaar water is verwijderd, respectievelijk de lading is verwijderd en daarna het wrak gelicht.

Artikel 4.16 Crossterreinen

1. Het is verboden in het gebied met een motorvoertuig als bedoeld in artikel 1, onderdeel *z*, en een bromfiets als bedoeld in artikel 1, onderdeel *al* van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 een wedstrijd dan wel, ter voorbereiding van een wedstrijd, een trainings- of proefrit te houden of te doen houden dan wel daaraan deel te nemen, dan wel een motorvoertuig of een bromfiets met het kennelijke doel daartoe aanwezig te hebben.
2. Het algemeen bestuur kan terreinen aanwijzen waarvoor het in het eerste lid gestelde verbod niet van toepassing is. Het kan daarbij regels stellen ten aanzien van het gebruik van deze terreinen:
   a) in het belang van het voorkomen of beperken van overlast;
   b) in het belang van de bescherming van het uiterlijk aanzien van de omgeving en ter bescherming van andere milieuwaarden;
   c) in het belang van de veiligheid van de deelnemers van de in het eerste lid bedoelde wedstrijden en ritten en/of van het publiek.
3. Het is verboden in strijd met de nadere regels als bedoeld in het tweede lid te handelen.
4. Het in dit artikel bepaalde geldt niet voor zover de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en daarop gebaseerde regelgeving van toepassing is.

Artikel 4.17 Beperking verkeer

1. Het is verboden zich met een motorvoertuig als bedoeld in artikel 1, onderdeel *z*, en een bromfiets als bedoeld in artikel 1, onderdeel *al* van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990, dan wel een fiets, te bevinden op door het algemeen bestuur aangewezen gebieden, geen weg, parkeerterrein, of fietspad zijnde.
2. Het algemeen bestuur kan ontheffing verlenen van het in het eerste lid gestelde verbod.

Artikel 4.18 Verbod stoken vuur

1. Het is verboden vuur aan te leggen, te stoken of te onderhouden.
2. Het algemeen bestuur kan ontheffing verlenen van het in het eerste lid gestelde verbod.
3. Het algemeen bestuur kan plaatsen aanwijzen waar het is toegestaan te koken, bakken, braden en barbecueën.
4. Het in het eerste lid gestelde verbod geldt niet voor zover het betreft vuur voor koken, bakken en braden en barbecues binnen de in het derde lid aangewezen plaatsen gebeurt en indien:
   a) dat geen gevaar oplevert voor de omgeving en geschiedt op een hoogte van minimaal 30 cm boven het grondoppervlak;

b) daarbij niet meer dan vijftig personen zijn betrokken, en
c) dit koken gebeurt op gas, kolen of houtskool en op een deugdelijk kooktoestel.

Artikel 4.19 Onderhoud motorvoertuigen
Het is verboden
a) een motorvoertuig te repareren, behalve in noodgevallen;
b) een motorvoertuig te wassen of schoon te maken;
c) een motorvoertuig te ontdoen van olie of de olie te vervangen.

HOOFDSTUK 5 STRAF-, OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 5.1 Strafbepaling
Overtreding van de verbods- dan wel gebodsbepalingen van deze verordening of van de krachtens deze verordening door het algemeen bestuur gestelde nadere regels, of niet-nakoming van een voorschrift verbonden aan een ingevolge deze verordening verleende vergunning of ontheffing, wordt gestraft met een geldboete van de tweede categorie.

Artikel 5.2 Toezichthouders
1. Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening zijn, behalve de bij artikel 141 en 142 van het Wetboek van Strafvordering aangewezen personen, belast het algemeen bestuur en de leden van het dagelijks bestuur.
2. Voorts zijn met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening belast de bij besluit van het algemeen bestuur aangewezen personen.

Artikel 5.3 Regelend optreden
1. Indien dit voor het toezicht op de naleving van de bepalingen van deze verordening nodig is, kunnen door degenen die bij of krachtens artikel 5.2 met het toezicht op de naleving zijn belast te allen tijde aanwijzingen of bevelen worden gegeven.
2. Ieder aan wie een zodanige aanwijzing of zodanig bevel is gegeven, is verplicht daaraan onverwijld en stipt te voldoen.

Artikel 5.4 Inwerkingtreding
1. Deze verordening treedt in werking een week na de dag waarop zij is bekendgemaakt.
2. Op dat tijdstip wordt de Algemene Verordening Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer, vastgesteld op 14 juni 2012, ingetrokken.

Artikel 5.5 Overgangsbepaling
1. Vergunningen en ontheffingen verleend krachtens de verordening bedoeld in artikel 5.4, tweede lid blijven, indien en voor zover het gebod of verbod waarop de vergunning of ontheffing betrekking heeft ook vervat is in deze verordening en voor zover zij niet eerder zijn vervallen of ingetrokken, na de inwerkingtreding van deze verordening van kracht.
2. Voorschriften en beperkingen opgelegd krachtens de verordening bedoeld in artikel 5.4, tweede lid, blijven, indien en voor zover de bepalingen in gevolge welke deze voorschriften en bepalingen zijn opgelegd, ook zijn vervat in deze verordening en voor zover zij niet eerder zijn vervallen of ingetrokken, na de inwerkingtreding van deze verordening van kracht.
3. Indien voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening een aanvraag om een vergunning of ontheffing op grond van de verordening bedoeld in artikel 5.4, tweede lid is ingediend en voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening nog niet op die aanvraag is beslist, wordt daarop de overeenkomstige bepaling van de onderhavige verordening toegepast.
4. Op een aanhangig beroep of bezwaarschrift, betreffende een vergunning of ontheffing, bedoeld in het eerste lid, dan wel een voorschrift of beperking bedoeld in het tweede lid dat voor of na het tijdstip bedoeld in artikel 5.4, eerste lid, is ingekomen binnen de geldende termijn, wordt beslist met toepassing van de verordening bedoeld in artikel 5.4, tweede lid.
5. Gebods- of verbodsbepalingen waarvoor een vergunning of ontheffing vereist is krachtens deze verordening en die niet voorkomen in de verordening als bedoeld in artikel 5.4, tweede lid, zijn niet van toepassing:
   a) gedurende zes weken na het in werking treden van deze verordening;
   b) ook na de onder a) bepaalde termijn, voor zover degene die de vergunning of ontheffing nodig heeft, binnen deze termijn een aanvraag heeft ingediend, totdat onherroepelijk op deze aanvraag is beslist.

6. De intrekking van de verordening bedoeld in artikel 5.4, tweede lid, heeft geen gevolgen voor de geldigheid van op basis van die verordening genomen nadere regels en aanwijzingsbesluiten,

indien en voor zover de rechtsgrond waarop de aanwijzingsbesluiten of nadere regels zijn gebaseerd ook vervat is in deze verordening en voor zover zij niet eerder zijn vervallen of ingetrokken.

Artikel 5.6 Citeertitel
Deze verordening kan worden aangehaald als de Algemene Verordening van het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer.

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur van het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer in de openbare vergadering van 28 juni 2017.

Voorzitter

A. Tekin

Bijlage 1 Kaart werkingsgebied RAUM

Bijlage 2 Kaart werkingsgebied De Buitenlanden

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN
Artikel 1.1 Begripsomschrijvingen
Artikel 1.2 Beslistermijn
Artikel 1.3 Overige toestemmingen
Artikel 1.4 Tijdstip indiening aanvraag
Artikel 1.5 Weigeringsgronden
Artikel 1.6 Voorschriften
Artikel 1.7 Persoonlijk karakter vergunning en ontheffing
Artikel 1.8 Termijn vergunning en ontheffing
Artikel 1.9 Intrekking en wijziging
Artikel 1.10 Werkingsgebied
Artikel 1.11 Samenloop verordeningen
HOOFDSTUK 2 ACTIVITEITEN EN AANWEZIGHEID
Artikel 2.1 Toegankelijkheid gebied
Artikel 2.2 Evenementen
Artikel 2.3 Aanbieden diensten en lessen
Artikel 2.4 Venten
Artikel 2.5 Standplaatsen
Artikel 2.6 Filmopnamen
Artikel 2.7 Gedenktekens
Artikel 2.8 Asverstrooiing
Artikel 2.9 Aanstootgevend gedrag
Artikel 2.10 Hinderlijk gedrag
Artikel 2.11 Propagandamiddelen en verspreiding stukken
Artikel 2.12 Plakken en kladden
Artikel 2.13 Vuurwerk
Artikel 2.14 Honden en andere huisdieren
Artikel 2.15 Verontreiniging door honden
Artikel 2.16 Gevaarlijke honden
Artikel 2.17 Ruitersport
Artikel 2.18 Zweefconstructies
Artikel 2.19 Motorisch aangedreven recreatieapparatuur
Artikel 2.20 Zonering watersport
Artikel 2.21 Plaatsen van kampeermiddelen in het gebied
Artikel 2.22 Gebruiksvoorschriften en verkeerstekens
HOOFDSTUK 3 BESCHERMING MILIEU EN NATUURSCHOON
Artikel 3.1 Verontreiniging wegen en terreinen
Artikel 3.2 Afval
Artikel 3.3 Natuurlijke behoefte
Artikel 3.4 Bescherming groenvoorzieningen
Artikel 3.5 Geluidhinder
HOOFDSTUK 4 ANDERE ONDERWERPEN
Artikel 4.1 Parkeren voertuigen en wrakken
Artikel 4.2 Caravans en dergelijke
Artikel 4.3 Reclamevoertuigen
Artikel 4.4 Grote voertuigen
Artikel 4.5 Aantasting groenvoorziening door voertuigen
Artikel 4.6 Aanwezigheid fietsen en bromfietsen
Artikel 4.7 Voorwerpen op de weg en/of openbaar terrein
Artikel 4.8 Voorwerpen op, in of boven openbaar water
Artikel 4.9 Ligplaats woonschepen en andere vaartuigen
Artikel 4.10 Aanwijzigingen ligplaatsen
Artikel 4.11 Vier-dagenregeling
Artikel 4.12 Beschadiging oevers en openbare terreinen
Artikel 4.13 Reddings- en brandbestrijdingsmiddelen
Artikel 4.14 Veiligheid op het water
Artikel 4.15 Overlast van vaartuigen
Artikel 4.16 Crossterreinen
Artikel 4.17 Beperking verkeer
Artikel 4.18 Verbod stoken vuur
Artikel 4.19 Onderhoud motorvoertuigen
HOOFDSTUK 5 STRAF-, OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN
Artikel 5.1 Strafbepaling
Artikel 5.2 Toezichthouders

Artikel 5.3 Regelend optreden
Artikel 5.4 Inwerkingtreding
Artikel 5.5 Overgangsbepaling
Artikel 5.6 Citeertitel

Recreatiegebied Aagtenpark

Onder Algemene Verordening RAUM te brengen gebied

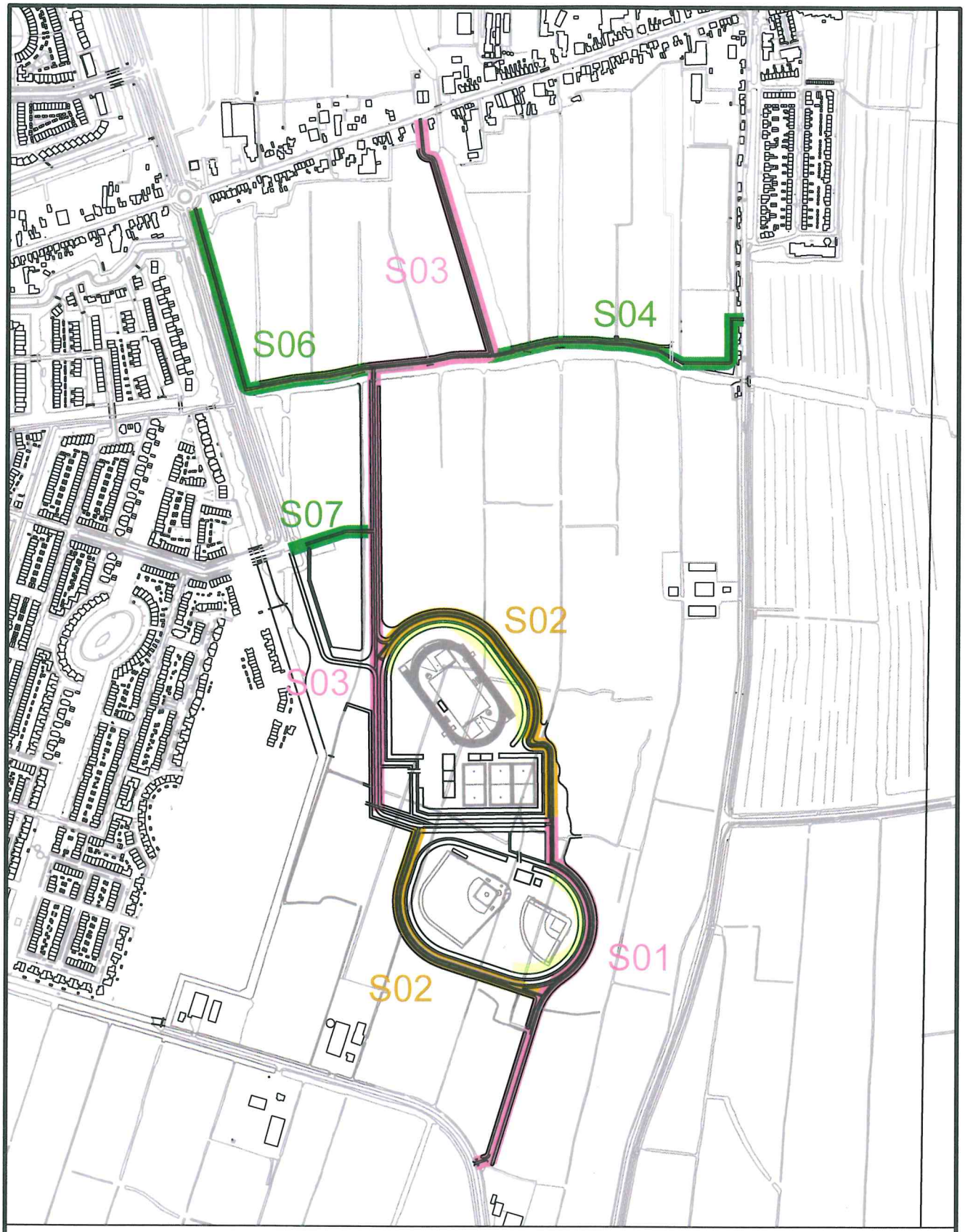

PROJECT
Sportpark Omzoom

PROJECTNUMMER
-

BESTEK
-

ONDERWERP
Onder Algemene Verordening RAUM te brengen voorzieningen

TEKENINGNUMMER	WIJZIGING	BLAD	DATUM
-	-	1/1	23-07-2013
SCHAAL	FORMAAT	TEKENAAR	STATUS
1:8000	A4	Ton Bruijn	Concept

gemeente Zaanstad
ZNSTD

GEMEENTE ZAANSTAD
Stadhuisplein 100
postbus 2000
tel: 14 075

AFDELING REALISATIE
1506MZ Zaandam
1500GA Zaandam
www.zaanstad.nl

DO Omzoom recreatieve routes.dwg

Gebiedsplan 2019 Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer
Kadernota 2020

1. SAMENVATTING

Dit gebiedsplan schetst de kaders voor 2019 en de financiële uitgangspunten voor het jaarprogramma 2019 en 2020 van Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer. Het plan biedt het bestuur van het recreatieschap de mogelijkheid om te sturen op het programma, voordat de begrotingswijziging 2019 en de programmabegroting 2020 worden opgesteld.

In dit gebiedsplan worden de werkzaamheden toegelicht die de uitvoeringsorganisatie van het recreatieschap, Recreatie Noord-Holland, ten behoeve van het programma zal uitvoeren. In de paragraaf Visie en ontwikkeling is de visie van RAUM opgenomen. Ook wordt hier ingegaan op de doelen en taken van het recreatieschap vanuit de gemeenschappelijke regeling. De volgende ontwikkelingen zijn de komende jaren van invloed op de uit te voeren taken en de daarvoor beschikbare middelen:

- Waterplanten;
- Nieuwe beheermethodiek;
- Opgave bezuinigen en extra inkomsten realiseren;
- Opstellen inspiratie voor ambitiedocument en uitwerken gebiedsvisie RAUM;
- Doorvoeren activering investeringen en in vervolg daarop beleid t.a.v. de reserves opstellen;
- Natuurnetwerk Nederland (NNN).

In de paragraaf 'Actualisering financieel perspectief' worden deze ontwikkelingen in een financieel meerjarenperspectief geplaatst. Daarnaast liggen de belangrijkste accenten voor het programma van het schap in 2019 op:

- Wijziging van het bestemmingsplan van recreatieterrein Dorregeest om meer recreatieve voorzieningen mogelijk te maken;
- Opstarten van een werving en selectieprocedure voor voormalig Erfgoedpark de Hoop;
- Overdragen van het beheer van recreatieterrein de Woudhaven;
- Vervanging van elementverhardingen rond intensieve recreatieve voorzieningen;
- Verdere verkenning van ontwikkeling De Hoorne.

De financiële uitwerking van de programma accenten wordt nader inzichtelijk gemaakt in de begrotingswijziging 2019.

2. DOEL, VISIE EN ONTWIKKELING

Tussen Alkmaar, het Noordzeekanaal en Zaanstad ligt Recreatiegebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer. Het recreatiegebied is een van de weinige grote meren in de provincie Noord-Holland en biedt een scala aan watersportmogelijkheden, agrarische bedrijvigheid en cultureel erfgoed zoals forten en molens.

Het doel van het schap binnen het gebied is:

a. het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie en watersport;
b. het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu;
c. het tot stand brengen en onderhouden van een landschap, dat is afgestemd op het onder a en b geformuleerde.

In het navolgende worden de belangrijkste onderwerpen toegelicht die de komende jaren van invloed zijn op de ontwikkelingen en de daarvoor beschikbare middelen van het recreatieschap. Er wordt hierin onderscheid gemaakt tussen noodzakelijke onderwerpen en door het bestuur besloten onderwerpen.

2.1 Noodzakelijke onderwerpen

- Waterplanten

Watersporters en (sport)visserij op het Alkmaarder- en Uitgeestermeer ondervinden de laatste jaren in toenemende mate overlast van een uitbundige groei van waterplanten. Er zal er een besluit moeten worden genomen over de aanpak van de waterplantenproblematiek in 2019 en volgende jaren.

- Natuurnetwerken Nederland (NNN)

In het gebied is het beleid van NNN van kracht op al het water en een aantal intensieve recreatieterreinen. De komende periode zal de provincie in overleg met het recreatieschap en andere recreatieschappen in Noord-Holland een afweging maken waar binnen de schapsgebieden meer ontwikkeling mogelijk is zonder natuurwaarden onevenredig aan te tasten.

2.2 Door het bestuur besloten

- Opgave bezuinigen en extra inkomsten realiseren

Om het AUM duurzaam in stand te houden is het noodzakelijk te anticiperen op het toekomstig groot onderhoud en vervangingen van de voorzieningen in het gebied. Hiervoor zijn op termijn onvoldoende middelen beschikbaar. Daarom is er in het algemeen bestuur van juni 2016 een oplossingsrichting gekozen om te kunnen sparen voor de voorziene kosten van groot onderhoud en vervangingen. Gedurende vijf jaar wordt de participantenbijdrage verhoogd. Ook is er voor het recreatieschap een opgave geformuleerd om te bezuinigen en extra inkomsten te realiseren.

- Nieuwe beheermethodiek

Er is door Adviesbureau Cyber een beheerplan opgesteld voor het RAUM. Het beheerplan geeft inzicht in de beheerkosten voor de duurzame instandhouding van terreinen en voorzieningen in het recreatiegebied en gaat uit van kwaliteitsniveaus zoals opgesteld door het landelijke kennisinstituut CROW. Op basis van de nieuwe beheermethodiek is opnieuw een inventarisatie uitgevoerd van het groot onderhoud en vervangingen van de voorzieningen in het gebied. Er kan verdere besluitvorming plaatsvinden over welke kwaliteitsniveaus komende jaren zullen worden toegepast.

- Opstellen inspiratie voor ambitiedocument en uitwerken gebiedsvisie RAUM

Het DB heeft op 14 maart 2018 besloten om te gaan werken aan de formulering van gezamenlijke bestuurlijke ambities en doelstellingen voor beide onderdelen van het recreatieschap: het Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Tussen IJmond en Zaanstad.

Daartoe kreeg RNH opdracht om een inspiratie voor ambitiedocument op te stellen. Dit inspiratie voor ambitiedocument dient als opmaat naar de formulering en uitwerking van een meerjarenvisie met als horizon 2040, inclusief gebiedsprogramma, beheerplan en duurzame meerjarenexploitatie. Het inspiratie voor ambitiedocument wordt in het najaar aan het bestuur gepresenteerd gekoppeld aan een projectplan met begroting voor het vervolgproces naar een visiedocument.

3. ACTUALISERING FINANCIEEL PERSPECTIEF

Hieronder worden de in de paragrafen 2 en 3 benoemde ontwikkelingen en taken in financieel perspectief gezet. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen autonome ontwikkelingen en nieuw beleid van het RAUM. Ook worden eventuele extra lasten t.o.v. de programmabegroting inzichtelijk gemaakt. Vervolgens wordt inzicht gegeven in hoe eventuele extra lasten worden opgevangen door dekkingsmogelijkheden en bezuinigingsvoorstellen. Ten slotte geeft het meerjarenperspectief inzicht in het financiële verloop hiervan.

3.1 Autonome ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen die gevolgen hebben voor de voor 2019 begrote lasten en baten van het RAUM zijn de opgelegde randvoorwaarden vanuit het NNN-beleid en langzame afronding van bestemmingsplanprocedures. Dit heeft vertragende en/of beperkende gevolgen voor de uitvoering van het programma van het RAUM. Het is nog niet duidelijk in welke mate de begrote lasten en baten in 2019 beïnvloed worden door deze ontwikkelingen.

3.2 Nieuw beleid van RAUM

- Waterplanten

Door de overlast van de waterplanten en het verstoorde evenwicht wordt het recreatieschap als eigenaar van het water geconfronteerd met hoge kosten voor het behouden van de recreatieve functie van het meer. Er wordt momenteel aanvullend onderzoek gedaan naar duurzame oplossingen voor de lange termijn en de financiële consequenties hiervan voor het recreatieschap. In de vergadering van het algemeen bestuur van 21 november 2018 wordt een voorstel voorgelegd om voor onderzoek en daadwerkelijke bestrijding van de waterplanten een bedrag van €117.900 te onttrekken aan de reserve vervangingsinvesteringen. Aan de hand van dit onderzoek worden de financiële gevolgen inzichtelijk gemaakt voor de conceptbegroting 2020.

- Opstellen inspiratie voor ambitiedocument en uitwerken gebiedsvisie AUM/BTL -IJ/Z

Het DB heeft op 14 maart 2018 besloten om te gaan werken aan de formulering van gezamenlijke bestuurlijke ambities en doelstellingen voor beide onderdelen van het recreatieschap: het Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Tussen IJmond en Zaanstad. Daartoe kreeg RNH opdracht om een inspiratie voor ambitiedocument op te stellen. Hiertoe is een budget van € 30.000 beschikbaar gesteld, evenredig verdeeld over de begrotingen AUM en BTL -IJ/Z. Het inspiratie voor ambitiedocument wordt in het najaar aan het bestuur gepresenteerd, gekoppeld aan een projectplan met begroting voor het vervolgproces naar een visiedocument. Deze begroting bedraagt naar schatting € 185.000, 50/50 verdeeld tussen AUM en BTL. Deze kosten zullen in het projectvoorstel nader worden gespecificeerd.

- Instellen Voorziening voor Groot onderhoud.

De financiële verordening wordt herzien. Het instellen van een Voorziening voor Groot onderhoud is van grote betekenis voor de financiering van het planmatig onderhoud van het recreatiegebied voor de komende jaren. Om het RAUM duurzaam in stand te houden is het noodzakelijk te anticiperen op het toekomstig groot onderhoud en vervangingen van de voorzieningen in het gebied. Verder zal er, zodra er meer duidelijkheid is over de jaarlijkse lasten aan de waterplanten en de kapitaallasten die gaan ontstaan naar aanleiding van de te vervangen beschoeiingen, heroverweging plaats vinden van de hoogte van reserves en voorzieningen (zie agendapunt 13).

3.3 Dekkingsmogelijkheden

De baten van het schap bestaan uit participantenbijdragen en opbrengsten uit de exploitatie van het gebied. Hieronder vallen huren, erfpachten, vergunningen en gebruiksvergoedingen voor bijvoorbeeld muziek- en sportevenementen.

Verhoging participantenbijdrage.
Conform het besluit van het AB van juni 2016 wordt vanaf 2017 gedurende vijf jaar de participantenbijdrage opgehoogd met 2,5% om het tekort voor groot onderhoud en vervangingsinvesteringen van €270.000,- terug te dringen (50% middels verhogen participantenbijdrage, 50% middels inkomstenverwerving, inverdienen en bezuinigen).

	2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
* Totaal bijdrage participanten	**1.064.870**	**1.130.130**	**1.199.388**	**1.272.893**	**1.317.953**	**1.364.609**
Verdeling:						
Provincie Noord-Holland	523.919	556.028	590.104	626.269	648.439	671.394
Gemeente Alkmaar	75.606	80.239	85.156	90.375	93.574	96.887
Gemeente Beverwijk	45.792	48.598	51.576	54.737	56.675	58.681
Gemeente Castricum	55.371	58.764	62.365	66.187	68.530	70.956
Gemeente Heemskerk	30.881	32.773	34.781	36.912	38.219	39.572
Gemeente Heiloo	25.556	27.123	28.785	30.549	31.630	32.750
Gemeente Uitgeest	55.371	58.764	62.365	66.187	68.530	70.956
Gemeente Zaanstad	252.374	267.841	284.256	301.677	312.356	323.413
	1.064.870	1.130.130	1.199.388	1.272.893	1.317.953	1.364.609

Dekking kosten waterplantenproblematiek
In het AB van 21 november 2018 wordt een voorstel voor het bestrijden van de waterplanten voorgelegd.

Dekking kosten visiedocument:
Het voorstel is om de kosten voor het visiedocument te dekken met een eenmalige onttrekking aan de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen.

3.4 Bezuinigingsvoorstellen

Nieuwe beheermethodiek
Conform het besluit van het AB van juni 2016 wordt vanaf 2017 gedurende vijf jaar de participantenbijdrage opgehoogd met 2,5%. Het berekende tekort van € 277.000 wordt door de stijgende participantenbijdrage binnen enkele jaren teruggebracht naar € 138.500. De al doorgevoerde bezuinigingen brengen dit bedrag verder terug naar ca. € 63.181,-. Echter heeft Cyber, door het toepassen van de CROW-rekenmethodiek, een extra tekort van € 24.319 berekend voor het toevoegen van een budget voor riolering en een ontoereikend budget voor vervanging van beschoeiingen. Waarmee het tekort toeneemt tot € 87.500. Dit bedrag kan in de komende jaren door erfpacht of verhuur worden opgevangen door de volgende ontwikkelingen mogelijk te maken:

- Uitgifte Erfgoedpark De Hoop (Uitgeest)
- Uitgifte Woudhaven i.c.m. eiland Pannekoek
- Uitgifte horeca Dorregeest
- Uitgifte horeca Hoorne (Akersloot, Gemeente Castricum).

Met deze 5 ontwikkelingen kan een verdere besparing op de (berekende) beheerlasten worden gerealiseerd en worden exploitatiebaten verkregen. Dit kan het tekort volledig afdekken. Voorwaarde is dat de betrokken gemeenten participeren in het planproces en hun medewerking verlenen aan de ruimtelijke procedures.

3.5 Meerjarenoverzicht financieel en activeren investeringen

De meerjarenbegroting 2019 – 2023 is in de begrotingswijziging opgenomen. Daarbij is rekening gehouden met het opheffen van de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen per 1 januari 2019 en het oprichten van een Voorziening Groot Onderhoud. Ten behoeve van planmatig onderhoud wordt er € 200.000 uit de Bestemmingreserve Vervangingsinvesteringen bestemd voor de vorming van de Voorziening Groot onderhoud. Het resterende bedrag wordt gebruikt voor de vorming van de nieuwe Bestemmingsreserve nader te bepalen. De werkelijk lasten voor groot onderhoud en vervangingen, die per jaar kunnen verschillen, worden gefinancierd met een onttrekking uit de voorziening.

4. TAKEN VAN HET RECREATIESCHAP ALKMAARDER- EN UITGEESTERMEER

Hieronder worden de taken van het recreatieschap toegelicht en worden de deelprogramma's die daarvoor in de programmabegroting zijn opgenomen benoemd. De begroting 2019 is het uitgangspunt voor het gebiedsplan. Dit betekent dat in het gebiedsplan uitsluitend wijzingen op de begroting 2019 worden opgenomen indien noodzakelijk. De dekking voor aanpassingen in 2019 zal in eerste instantie binnen de begroting en de aanwezige reserves moeten worden gevonden. De participantenbijdrage ligt voor 2019 reeds vast. Het vaststellen van het gebiedsplan heeft geen effect op de participantenbijdrage 2019. Eventuele aanpassingen op de begroting 2019 als gevolg van besluitvorming over het gebiedsplan door het algemeen bestuur worden verwerkt in de begrotingswijziging 2019.

Het taakveld van het recreatieschap is als volgt onder te verdelen:

1. *Beheren, onderhouden, exploiteren en ontwikkelen van het recreatiegebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer (taakveld openbaar groen en (openlucht-) recreatie/recreatie en toerisme*);
   Het recreatieschap zorgt ervoor dat recreatiegebied op een goed niveau wordt beheerd en onderhouden waardoor recreanten hier prettig en veilig kunnen recreëren. Daarnaast zorgt het recreatieschap voor een evenwichtige exploitatie van de gebieden waardoor naast de openbaar toegankelijk gebieden ook ondernemers een bijdrage kunnen leveren in het recreatieve aanbod. Daarmee worden ook inkomsten verkregen waarmee een deel van de kosten voor het beheer en onderhoud kunnen worden gedekt.

2. *Het vervullen van de rol van gastheer in het gebied en het houden van toezicht (taakveld openbare orde en veiligheid);*
   Het recreatieschap is tegelijkertijd ook gastheer en vervult een belangrijke rol in het goed functioneren van de gebieden. Daarbij hoort ook het houden van toezicht en het zo nodig handhavend optreden om ervoor te zorgen dat de gebruiksregels van de algemene verordening van het recreatiegebied worden gehandhaafd.

3. *Het zijn van het openbaar bestuur van de recreatiegebieden, binnen de kaders van de door deelnemende gemeenten vastgestelde gemeenschappelijke regeling;*
   Het recreatieschap is een openbaar lichaam met rechtspersoonlijkheid op basis van de wet gemeenschappelijk regelingen. Het heeft een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur. De gemeenten Alkmaar, Beverwijk, Castricum, Heemskerk, Heiloo, Uitgeest, Zaanstad en de provincie Noord-Holland zijn de deelnemers. Het algemeen bestuur draagt de verantwoordelijk voor het realiseren van de doelstellingen van het recreatieschap en de daarbij behorende taken zoals vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling Alkmaarder- en Uitgeestermeer. Het algemeen bestuur vergadert minimaal twee keer per jaar. De vergaderingen zijn openbaar. De uitvoeringsorganisatie Recreatie Noord-Holland NV voert in opdracht van het algemeen bestuur de werkzaamheden van het recreatieschap uit.

Opbouw van de programmabegroting: zeven deelprogramma's

Om de drie hoofdtaken te kunnen uitvoeren zijn de volgende 7 deelprogramma's opgenomen in de begroting: gebiedsbeheer, toezicht, financiën, bestuursadvisering, bedrijfsvoering, communicatie en projecten. De deelprogramma's worden in bijlage 3 nader toegelicht.

5. FINANCIELE UITGANGSPUNTEN

- **Indexatie**:

Om een goede bedrijfsvoering mogelijk te maken worden de kosten verhoogd met een index van 3,54% in overeenkomst met de regio Alkmaar (Conform besluit AB van 14 maart 2018). De participantenbijdrage wordt ook verhoogd met deze index.

- **Inhuur RNH**

Het recreatieschap heeft geen eigen personeel in dienst. Voor het uitvoeren van de verschillende taken heeft het algemeen bestuur een raamcontract afgesloten met Recreatie Noord-Holland NV. Dit contract loopt tot eind 2018. In de vergadering van november 2018 besluit het algemeen bestuur over verlenging van het raamcontract.

- **Risicomanagement/ weerstandsvermogen**

Het recreatieschap beschikt over een beperkte algemene reserve om niet begrote kosten te dekken. Op dit moment is het weerstandsvermogen €45.392 in het RAUM. De risico's zoals vermeld in de jaarrekening 2017 blijven van kracht en zijn gesteld op €484.000.

Gebiedsplan 2019 BTL/IJ-Z
Kadernota 2020

1. Samenvatting
Dit gebiedsplan/kadernota schetst de kaders en financiële uitgangspanten van het jaarprogramma 2019 en 2020 van het recreatieschap m.b.t. het gebied van BTL/IJ-Z. Het plan biedt het bestuur van het recreatieschap de mogelijkheid om te sturen op het programma, voordat de begrotingswijziging 2019 en de programmabegroting 2020 worden opgesteld.

In dit gebiedsplan worden de werkzaamheden toegelicht die de uitvoeringsorganisatie van het recreatieschap, Recreatie Noord-Holland, ten behoeve van het programma zal uitvoeren. In de paragraaf Visie en ontwikkeling is de visie van BTL/IJ-Z opgenomen. Ook wordt hier ingegaan op de doelen en taken van het recreatieschap vanuit de gemeenschappelijke regeling. De volgende ontwikkelingen zijn de komende jaren van invloed op de uit te voeren taken en de daarvoor beschikbare middelen:

- Verlaging provinciale bijdrage;
- Herverdeling participantenbijdrage;
- Aagtenpark in beheer;
- Opstellen inspiratie voor ambitiedocument en uitwerken gebiedsvisie BTL/IJ-Z
- Doorvoeren activering investeringen en in vervolg daarop beleid t.a.v. de reserves opstellen.

Daarnaast ligt het belangrijkste accent voor het programma van het schap in 2019 op:

- De werving en selectieprocedure voor recreatiegebied de Buitenlanden heeft een initiatiefnemer opgeleverd. In 2019 wordt het initiatief verder ontwikkeld.

2. DOEL, VISIE EN ONTWIKKELING

In 2008 is de gemeenschappelijke regeling RAUM, in het kader van het Strategisch Groenproject (SGP) IJmond tot Zaanstad (IJ tot Z), uitgebreid met het nieuwe recreatiegebied de Buitenlanden. In BTL/IJ-Z participeren de gemeenten Uitgeest, Zaanstad, Heemskerk, Beverwijk en de provincie Noord-Holland. De visie van het recreatieschap is dit gebied te beheren en te ontwikkelen.

Het doel van het schap, binnen het gebied is:

a. het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie en watersport;
b. het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu;
c. het tot stand brengen en onderhouden van een landschap, dat is afgestemd op het onder a en b geformuleerde.

Hieronder worden de belangrijkste onderwerpen toegelicht die de komende jaren van invloed zijn op de ontwikkelingen en de daarvoor beschikbare middelen van gemeenschappelijke regeling van RAUM. Er wordt hierin onderscheid gemaakt tussen noodzakelijke onderwerpen en door het bestuur besloten.

2.1 noodzakelijke onderwerpen

Natuurnetwerken Nederland: NNN is niet van toepassing in BTL/IJ-Z.

2.2 door het bestuur besloten

- Verlaging provinciale bijdrage

In de vergadering van het algemeen bestuur van 28 juni 2017 werd kenbaar gemaakt dat de provincie Noord-Holland haar bijdrage aan BTL/IJ-Z terug wilde brengen van 75% naar 50%. Op 26 januari 2018 heeft het algemeen bestuur besloten om akkoord te gaan met de intentie van de provincie om haar participatiebijdrage per 1 januari 2019 te verlagen.

- Herverdeling participantenbijdrage

Door de bezuinigingen bij het Rijk in 2010 is de realisatie van het oorspronkelijke SGP IJ-Z programma flink naar beneden bijgesteld. Van het oorspronkelijk beoogde recreatiegebied De Buitenlanden is ca. de helft van de oorspronkelijk beoogde 100 vlakgroen opgave gerealiseerd. Oorspronkelijk zou 60% van de voorzieningen in de regio Zaanstad gerealiseerd worden en 40% in de regio IJmond. Deze verhouding is nu omgekeerd. 60% van de voorzieningen bevindt zich op grondgebied van de regio IJmond en 40% binnen de regio Zaanstad. De participantenbijdrage van de betreffende gemeenten is aangepast op de aangepaste verhouding van in het gebied gerealiseerde voorzieningen en beheerlasten. In de vergadering van het algemeen bestuur van 4 juli 2018 is besloten dat deze nieuwe verdeling met ingang van 2019 wordt gehanteerd.

- Aagtenpark in beheer

In de regio IJmond is het Aagtenpark gerealiseerd. Het Aagtenpark vormt integraal onderdeel van de regionale SGP IJ-Z gebiedsopgave. In de vergadering van het algemeen bestuur van 4 juli 2018 is besloten dat het Aagtenpark met ingang van 2019 in beheer wordt genomen en wordt toegevoegd aan de exploitatie van het Buitenlanden IJ-Z programma.

- Opstellen inspiratie voor ambitiedocument en uitwerken gebiedsvisie RAUM en BTL/IJ-Z

Het DB heeft op 14 maart 2018 besloten om te gaan werken aan de formulering van gezamenlijke bestuurlijke ambities en doelstellingen voor beide onderdelen van het recreatieschap: het Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Tussen IJmond en Zaanstad. Daartoe kreeg RNH opdracht om een inspiratie voor ambitiedocument op te stellen.

Dit inspiratie voor ambitiedocument dient als opmaat naar de formulering en uitwerking van een meerjarenvisie met als horizon 2040, inclusief gebiedsprogramma, beheerplan en duurzame meerjarenexploitatie. Het inspiratie voor ambitiedocument wordt in het najaar aan het bestuur gepresenteerd gekoppeld aan een projectplan met begroting voor het vervolgproces naar een Visiedocument.

3. ACTUALISERING FINANCIEEL PERSPECTIEF

In deze paragraaf wordt het financieel perspectief van het recreatieschap geschetst. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen autonome ontwikkelingen en nieuw beleid van BTL/IJ-Z. Ook worden eventuele extra lasten t.o.v. de programmabegroting inzichtelijk gemaakt. Vervolgens wordt inzicht gegeven in hoe eventuele extra lasten worden opgevangen door dekkingsmogelijkheden en bezuinigingsvoorstellen. Ten slotte geeft het meerjarenperspectief inzicht in het financiële verloop hiervan.

3.1 Autonome ontwikkelingen:

Er zijn geen autonome ontwikkelingen van toepassing op het gebied van IJ tot Z en De Buitenlanden.

3.2 Nieuw beleid van BTL/IJ-Z

- Verlaging provinciale bijdrage

In het AB van 04 juli 2018 is ingestemd met de verlaging van de provinciale bijdrage van 75% naar 65% met ingang van 2019, en van 65% naar 50,10% met ingang van 2020. Vanaf 2019 wordt een bedrag van € 79.180,- (excl. Indexatie) herverdeeld onder de gemeenten Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest en Zaanstad. Met ingang van 2019 zal de provinciale bijdrage worden verlaagd naar 65% en met ingang van 2020 naar 50,1%.

- Herverdeling participantenbijdrage

Door de bezuinigingen bij het Rijk in 2010 is de realisatie van het oorspronkelijke SGP IJ/Z programma flink naar beneden bijgesteld. Van het oorspronkelijk beoogde recreatiegebied De Buitenlanden is ca. de helft van de oorspronkelijk beoogde 100 vlakgroen opgave gerealiseerd. Oorspronkelijk zou 60% van de voorzieningen in de regio Zaanstad gerealiseerd worden en 40% in de regio IJmond. Deze verhouding is nu omgekeerd. 60% van de voorzieningen bevindt zich op grondgebied van de regio IJmond en 40% binnen de regio Zaanstad. De participantenbijdrage van de betreffende gemeenten is aangepast op de aangepaste verhouding van in het gebied gerealiseerde voorzieningen en beheerlasten. In de vergadering van het algemeen bestuur van 4 juli 2018 is besloten dat deze nieuwe verdeling met ingang van 2019 wordt gehanteerd.

- Aagtenpark in beheer

In de regio IJmond is het Aagtenpark gerealiseerd. Het Aagtenpark vormt integraal onderdeel van de regionale SGP IJ/Z gebiedsopgave. In de vergadering van het algemeen bestuur van 4 juli 2018 is besloten dat het Aagtenpark met ingang van 2019 in beheer wordt genomen en wordt toegevoegd aan de exploitatie van het Buitenlanden IJ-Z programma.

- Opstellen inspiratie voor ambitiedocument en uitwerken gebiedsvisie RAUM/BTL/IJ-Z

Het DB heeft op 14 maart 2018 besloten om te gaan werken aan de formulering van gezamenlijke bestuurlijke ambities en doelstellingen voor beide onderdelen van het recreatieschap: het Alkmaarder- en Uitgeestermeer en BTL/IJ-Z. Daartoe kreeg RNH opdracht om een inspiratie voor ambitiedocument op te stellen. Hiertoe is een budget van € 30.000 beschikbaar gesteld, evenredig verdeeld over de begrotingen AUM en BTL -IJ/Z. Het inspiratie voor ambitiedocument wordt in het najaar aan het bestuur gepresenteerd, gekoppeld aan een projectplan met begroting voor het vervolgproces naar een visiedocument. Deze begroting bedraagt naar schatting € 185.000, evenredig verdeeld tussen AUM en BTL –IJ/Z. Deze kosten zullen in het projectvoorstel nader worden gespecificeerd. Het inspiratie voor ambitiedocument wordt in het najaar aan het bestuur gepresenteerd, gekoppeld aan een projectplan met begroting voor het vervolgproces naar een visiedocument. Deze begroting bedraagt naar schatting € 185.000, evenredig verdeeld tussen AUM en BTL/IJ-Z. Deze kosten zullen in het projectvoorstel nader worden gespecificeerd.

- Instellen Voorziening voor Groot onderhoud.

De financiële verordening wordt herzien. Het instellen van een Voorziening voor Groot onderhoud is van grote betekenis voor de financiering van het planmatig onderhoud van het recreatiegebied voor de komende jaren. Om het AUM en BTL/IJ-Z gebied duurzaam in stand te houden is het noodzakelijk te anticiperen op het toekomstig groot onderhoud en vervangingen van de voorzieningen. Verder zal er, zodra er meer duidelijkheid is over de kapitaallasten heroverweging plaats vinden van de hoogte van reserves en voorzieningen (zie agendapunt 13).

3.3 Dekkingsmogelijkheden

De baten van het BTL/IJ-Z bestaan uit participantenbijdragen en opbrengsten uit de exploitatie van het gebied. Hieronder vallen huren, erfpachten en vergunningen en gebruiksvergoedingen voor bijvoorbeeld muziek- en sportevenementen.

- Zoals besloten in het AB van 04 juli 2018 is de herverdeling van de participanten bijdrage, verlaging van de exploitatiekosten van BTL/IJ-Z, inclusief het in beheer nemen van het Aagtenpark en de verlaging van de provinciale bijdrage als volgt berekend:

	2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
* Totaal bijdrage participanten	317.357	420.885	435.784	451.211	467.184	483.722
Verdeling:						
Af: Bijdrage rijk 50% (via provincie)	158.679					
Provincie Noord-Holland	79.497	273.577	218.328	226.057	234.059	242.345
Gemeente Beverwijk	13.486	40.236	59.397	61.500	63.677	65.931
Gemeente Heemskerk	11.903	35.521	52.425	54.281	56.202	58.192
Gemeente Uitgeest	4.206	12.626	18.652	19.312	19.995	20.703
Gemeente Zaanstad	49.586	58.925	86.982	90.062	93.250	96.551

- Er worden kosten gemaakt voor het vernieuwen van de ontwikkelingsvisie en bijbehorend uitvoeringsprogramma. De incidentele kosten voor het visieproces kunnen worden gedekt uit de bestemmingsreserve investeringen.

3.4 Bezuinigingsvoorstellen

- Er is in het BTL/IJ-Z geen sprake van bezuinigingsvoorstellen.

3.5 Meerjarenoverzicht financieel en activeren investeringen

De meerjarenbegroting 2019 – 2023 is in bijlage 2 opgenomen. Daarbij is rekening gehouden met het opheffen van de bestemmingsreserve GO/V/I per 1 januari 2019 en het oprichten van een Voorziening Groot Onderhoud. Ten behoeve van planmatig onderhoud wordt er € 100.000 uit de Bestemmingreserve Vervanging en vernieuwing bestemd voor de vorming van de Voorziening Groot onderhoud.

4. TAKEN VAN HET RECREATIESCHAP (BTL/IJ-Z)

Hieronder worden de taken van het recreatieschap toegelicht en worden de deelprogramma's die daarvoor in de programmabegroting zijn opgenomen benoemd. De begroting 2019 is het uitgangspunt voor het gebiedsplan. Dit betekent dat in het gebiedsplan uitsluitend wijzingen op de begroting 2019 worden opgenomen indien noodzakelijk. De dekking voor aanpassingen in 2019 zal in eerste instantie binnen de begroting en de aanwezige reserves moeten worden gevonden. De participant bijdrage ligt voor 2019 reeds vast. Het vaststellen van het gebiedsplan heeft geen effect op de participantenbijdrage 2019. Eventuele aanpassingen op de begroting 2019 als gevolg van besluitvorming over het gebiedsplan door het algemeen bestuur worden verwerkt in de begrotingswijziging 2019.

Het taakveld van het recreatieschap is als volgt onder te verdelen:

1. Beheren, onderhouden, exploiteren en ontwikkelen van het recreatiegebied BTL/IJ-Z.
2. Het vervullen van de rol van gastheer in het gebied en het houden van toezicht;
3. Het zijn van het openbaar bestuur van de recreatiegebieden op basis van de gemeenschappelijke regeling binnen de kaders van de door deelnemende gemeenten vastgestelde gemeenschappelijke regeling.

Het beheren, onderhouden, exploiteren en ontwikkelen van het recreatiegebied BTL/IJ-Z:
(taakveld openbaar groen en (openlucht-) recreatie/recreatie en toerisme).
Het recreatieschap zorgt ervoor dat recreatiegebied op een goed niveau wordt beheerd en onderhouden waardoor recreanten een prettig en veilig kunnen recreëren. Daarnaast zorgt het recreatieschap voor een evenwichtige exploitatie van de gebieden waardoor naast de openbaar toegankelijk gebieden ook ondernemers een bijdrage kunnen leveren in het recreatieve aanbod. Daarmee worden ook inkomsten verkregen waarmee een deel van de kosten voor het beheer en onderhoud kunnen worden gedekt.

Gastheerschap en toezicht van de gebieden
(taakveld openbare orde en veiligheid)
Het recreatieschap is tegelijkertijd ook gastheer en vervult een belangrijke rol in het goed functioneren van de gebieden. Daarbij hoort ook het houden van toezicht en het zo nodig handhavend optreden om ervoor te zorgen dat de gebruiksregels van de algemene verordening van het recreatiegebied worden gehandhaafd.

Openbaar bestuur voor de taakuitoefeningen in de gebieden
Het recreatieschap is een openbaar lichaam met rechtspersoonlijkheid op basis van de wet gemeenschappelijk regelingen. Het heeft een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur.
De gemeenten Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest en Zaanstad en provincie Noord-Holland zijn de participerende gemeenten aan het recreatieschap voor wat betreft het BTL/IJ-Z-gebied. Het algemeen bestuur draagt de verantwoordelijk voor het realiseren van de doelstellingen van het recreatieschap en de daarbij behorende taken zoals vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling RAUM. Het algemeen bestuur vergadert minimaal twee keer per jaar. De vergaderingen zijn openbaar. De uitvoeringsorganisatie Recreatie Noord-Holland NV voert in opdracht van het algemeen bestuur de werkzaamheden van het recreatieschap uit.

Opbouw van de programmabegroting: zeven deelprogramma's
Om de drie hoofdtaken te kunnen uitvoeren zijn de volgende 7 deelprogramma's opgenomen in de begroting: gebiedsbeheer, toezicht, financiën, bestuursadvisering, bedrijfsvoering, communicatie en projecten. De deelprogramma's worden in bijlage 3 nader toegelicht.

5. FINANCIËLE UITGANGSPUNTEN

- **Indexatie:**

Om een goede bedrijfsvoering mogelijk te maken worden de kosten verhoogd met een index van 3,54% in overeenkomst met de regio Alkmaar (Conform besluit AB van 14 maart 2018). De participantenbijdrage wordt ook verhoogd met deze index.

- **Inhuur RNH**

Het recreatieschap heeft geen eigen personeel in dienst. Voor het uitvoeren van de verschillende taken heeft het algemeen bestuur een raamcontract afgesloten met Recreatie Noord-Holland NV. Dit contract loopt tot eind 2018. In de vergadering van november 2018 besluit het algemeen bestuur over verlenging van het raamcontract.

- **Risicomanagement/ weerstandsvermogen**

Het recreatieschap beschikt over een algemene reserve om niet begrote kosten te dekken. Op dit moment is het weerstandsvermogen € 723.254 in 2019 en € 790.265 in 2020 in het BTL/IJ/Z.

Bijlage 1 Doelstelling Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer

De gemeenschappelijke regeling (GR) is het juridisch kader voor het recreatieschap. In de GR is onder artikel 3 belang de doelstelling van het recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer verwoord. Dit artikel is hieronder weergegeven.

Het recreatieschap heeft binnen het gebied, als bedoeld in artikel 2, derde lid als doel:

a. het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie en watersport;
b. het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu;
c. het tot stand brengen en onderhouden van een landschap, dat is afgestemd op het onder a en b geformuleerde.

Het recreatieschap heeft binnen het gebied, als bedoeld in artikel 2, derde lid als doel:

a. het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie en watersport;
b. het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu;
c. het tot stand brengen en onderhouden van een landschap, dat is afgestemd op het onder a en b geformuleerde.

Bijlage 2 Taakvelden van het recreatieschap en deelprogramma's begroting

In paragraaf vier van het gebiedsplan zijn de volgende taakvelden van het recreatieschap beschreven:

1. Beheren, onderhouden, exploiteren en ontwikkelen van de recreatiegebieden Alkmaarder- en Uitgeestermeer, BTL – IJ/Z;
2. Het vervullen van de rol van gastheer in het gebied en het houden van toezicht;
3. Het zijn van het openbaar bestuur van de recreatiegebieden op basis van de gemeenschappelijke regeling binnen de kaders van de door deelnemende gemeenten vastgestelde gemeenschappelijke regeling.

In deze bijlage wordt dieper ingegaan op de deelprogramma's die worden uitgevoerd om inhoud te geven aan de drie taakvelden. In de onderstaande cijfers is uitgegaan van de begroting 2019 incl. Aagtenpark.

De volgende 7 deelprogramma's zijn opgenomen in de programmabegroting.

1. Gebiedsbeheer
2. Toezicht
3. Financiën
4. Bestuursadvisering
5. Bedrijfsvoering
6. Communicatie
7. Projecten

Toelichting per deelprogramma

1. Deelprogramma Gebiedsbeheer

Binnen het deelprogramma gebiedsbeheer wordt het onderhoud van de recreatiegebieden en voorzieningen uitgevoerd. De werkzaamheden bestaan in de praktijk uit de volgende onderdelen:

- Jaarlijks beheer, zoals groenonderhoud, schoonmaken van standen, etc.
- Klachtenonderhoud: het zo snel aan adequaat mogelijk oplossen van reparaties e.d.
- Werving en begeleiding van evenementen.
- Beheer van de recreatieve routes in het gebied van de zeven gemeenten.
- Planmatig groot onderhoud en vervanging van voorzieningen zoals bruggen, asfalt, en speeltoestellen.
- Vastgoedbeheer: (erf)pacht- en huurcontracten voor gronden en gebouwen in het gebied. Door op een zakelijke wijze het vastgoed van het recreatieschap te exploiteren, wordt een wezenlijke bijdrage geleverd aan de exploitatie van de gebieden, met inachtneming van de recreatieve- en natuurdoelen.

Basisgegevens Gebiedsbeheer

	AUM	*BTL-IJ/Z*
- Totaal oppervlak	1.760 ha	104 ha
- Areaal in eigen beheer	664 ha	63,6 ha
- Aantal bezoeken	400.000	25.000 (ruwe schatting)

Vastgoedbeheer

- Areaal contractueel uitgegeven	147 ha
- Totaal aantal contracten	48
- Gebouwen in eigendom	15

Regionaal routebeheer

- Wandelnetwerk	134 km
- Fietsroutenetwerk	88 km
- Vaar- en sloepennetwerk	134 km
- Toeristische Overstap Punten	6 stuks

Kosten en baten

	RAUM	BTL-IJ/Z
- Materiële kosten beheer	€ 883.008	€ 209.137
- Personele kosten	€ 399.309	€ 94.858
- Opbrengsten	- € 388.402	€ 51.264
Totale saldo	€ 893.915	€ 252.731

Bijlagen

2. Deelprogramma Toezicht

De kerntaken van het toezicht zijn het vervullen van een goed gastheerschap en zorgdragen voor het goed functioneren van het gebruik van het gebied. Hoofddoel is het handhaven van de Algemene Verordening en andere geldende wet en regelgeving. De toezichthouders zijn volledig opgeleid en getraind om professioneel gastheer én handhaver te zijn. Hiertoe volgen zij jaarlijks opleidingen/trainingen. Om de gewenste inzet vooral in het recreatieseizoen te kunnen leveren vinden de noodzakelijke opleidingen en trainingen zo veel mogelijk plaats buiten dit seizoen.

Speerpunten voor 2019 zijn het verbeteren van de samenwerking met andere diensten, het aanpakken van gesignaleerde hotspots, zoals overlast honden en brommeroverlast, en het verbeteren van de zichtbaarheid van toezicht. Indien de weersomstandigheden slecht zijn worden de toezichthouders uit oogpunt van efficiëntie ingezet voor het uitvoeren van onderhoud.

Basisgegevens Toezicht

	AUM:	*BTL-IJ/Z:*
- Inzet winterhalfjaar	16 %	20 %
- Inzet zomerhalfjaar	84 %	80 %
Waarvan:		
- Toezicht overdag	34 %	34 %
- Toezicht avond	10 %	10 %
- Toezicht weekend	56 %	56 %
- Materiële kosten	€ 8.002	€ -
- Personele kosten	€ 57.338	€ 29.544
Totale saldo	€ 65.340	€ 29.544

Bijlagen

3. Deelprogramma Financiën

In het deelprogramma financiën wordt de financiële huishouding van het schap gevoerd. Naast het voeren van de financiële administratie worden de volgende jaarstukken opgesteld:

- jaarrekening 2018, begrotingswijziging 2019 en programmabegroting 2020
- najaarsnotitie 2019 en kadernota 2020

Een belangrijk accent voor 2019 is het implementeren van de nota AWA (Activeren, Waarderen en Afschrijven). Deze nota wordt in samenwerking met IPA-ACON Groep opgesteld en beschrijft het kader omtrent het activeren en afschrijven van investeringen in het recreatiegebied.

Basisgegevens Financiën

	AUM:	*BTL-IJ/Z:*
- Materiële kosten	€ 49.915	€ 793
- Personele kosten	€ 33.392	€ 20.428
Totale saldo	€ 83.307	€ 21.221

Bijlagen

4. Deelprogramma Bestuursadvisering

Bestuursadvisering zorgt ervoor dat bestuur in staat wordt gesteld om de doelen van het recreatieschap vast te stellen en te realiseren. Dit wordt bereikt door de voorbereiding en uitvoering van beleid en bestuursbesluiten, en door het bewaken van de voortgang en kwaliteit van de jaaropdracht van het recreatieschap. Parallel daaraan is het de taak van bestuursadvisering om de uitvoeringsorganisatie aan te sturen bij het werken aan de doelen van het recreatieschap.

In 2019 ligt het belangrijkste accent op het vernieuwen van de visie en het uitvoeringsprogramma van het recreatieschap.

Basisgegevens Bestuursadvisering

Reguliere werkzaamheden

- 2 vergaderrondes algemeen bestuur
- 2 vergaderrondes dagelijks bestuur
- 10 vergaderingen ambtelijke adviescommissie
- Voorbereiding van circa 21 bestuursbesluiten
- Advisering gemeenten en provincie
- Sturing programma recreatieschap
- Vormgeven participatie met stakeholders

	AUM:	*BTL-IJ/Z:*
- Materiele kosten	€ 113.498	€ 93.082
- Personele kosten	€ 90.026	€ 35.225
Totale saldo	€ 203.524	€ 128.307

Bijlagen

5. Deelprogramma Secretariaat

Het secretariaat verzorgt de activiteiten die betrekking hebben op de administratieve processen, het organiseren van vergaderingen en het tijdig aanleveren van de jaarstukken en andere informatie aan het schapsbestuur. Belangrijke accenten voor 2019 zijn het verder uitrollen van papierloos vergaderen door het aansluiten van alle bestuurs- en adviescommissieleden op IBABS!

Basisgegevens Secretariaat

		AUM:	*BTL-IJ/Z:*
- Materiële kosten		€ 2.750	-
- Personele kosten		€ 42.018	€ 4.977
	Totale saldo	€ 44.768	€ 4.977

Bijlagen

6. Deelprogramma Communicatie

Het deelprogramma communicatie werkt volgens de communicatiestrategie van het recreatieschap aan verschillende doelstellingen, zoals:

- Verbetering van de informatievoorziening aan besturen
- Positionering vanuit belevingswereld van de ontvanger (vraaggerichte communicatie / sterk online en meer interactie)
- Samenwerking op relevante niveaus (omgeving, ondernemers)
- Vergroten van gevoelens van veiligheid, vertrouwen en sympathie
- Grotere herkenbaarheid en zichtbaarheid
- Aansluiten bij passende thema's (zoals duurzaamheid en mvo)

In 2019 wordt bovendien een vereenvoudigde strategie opgesteld voor de komende twee jaar.

Basisgegevens Communicatie

		AUM:	*BTL-IJ/Z:*
- Materiële kosten		€ 17.477	€ 4.233
- Personele kosten		€ 37.283	€ 13.174
	Totale saldo	€ 54.760	€ 17.407

Bijlagen

7. Deelprogramma Inrichting & Ontwikkeling

Onder het deelprogramma inrichting en ontwikkeling vallen de activiteiten om de recreatiegebieden verder te ontwikkelen, zoals:

- overleg en samenwerking met ondernemers om te komen tot passende bedrijvigheid met recreatieve en financiële meerwaarde;
- vermarkten van de recreatiegebieden en ontwikkellocaties.

In 2019 ligt de focus op het werven en begeleiden van een tijdelijke invulling voor de verschillende ontwikkellocaties, in afwachting van de geactualiseerde visie.

Basisgegevens Inrichting & Ontwikkeling		
	AUM:	*BTL-IJ/Z:*
- Materiele kosten	€ 8.300	-
- Personele kosten	€ 34.895	€ 14.010
Totale saldo	€ 43.195	€ 14.010

Bijlagen

Financieel totaalsaldo en dekking van het programma 2019

Saldo van kosten en baten per deelprogramma:	**AUM**	**BTL:**
1. Gebiedsbeheer	€ 893.915	252.731
2. Toezicht	€ 65.340	29.544
3. Financiën	€ 83.307	21.221
4. Bestuursadvisering	€ 203.524	128.307
5. Secretariaat	€ 44.768	4.977
6. Communicatie	€ 54.760	17.407
7. Inrichting & ontwikkeling	€ 43.195	14.010
Totaalsaldo van de deelprogramma's	**€ 1.388.809**	**468.197**

Dekking	**AUM**	**BTL**
• Participantenbijdrage	€ 1.130.130	€ 420.885
• Totaal saldo deelprogramma's	€ 1.388.809	€ 468.197
Totaal uit reserves	**€ -258.679**	**€ -47.312**

Bijlagen

Provincie Noord-Holland

Interim-Statencommissie

Dossiernummer	193
Extern Zaak ID	772861
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	20 mei 2019
Agendapunt	5.b
Omschrijving	Recreatieschappen: Voordracht wijziging van de gemeenschappelijke regeling van het Recreatieschap Spaarnwoude
Organisatieonderdeel	BEL/GRN

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	30 april 2019
Interim-Statencommissie	**20 mei 2019**
PS-vergadering	27 mei 2019

Toelichting

De provincie Noord-Holland neemt deel in de gemeenschappelijke regeling van het Recreatieschap Spaarnwoude. In de bijlage wordt een toelichting gegeven op de totstandkoming van de documenten en gevraagde besluiten.
De wijzigingen betreffen:
• noodzakelijke wijzigingen die een gevolg zijn van een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen en
• als gevolg daarvan en van een herindeling van de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude per 1 januari 2019 een wijziging van de samenstelling van het algemeen bestuur.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
dhr S. Koycu
BEL/GRN

Telefoonnummer +31235143469
koycus@noord-holland.nl

Verzenddatum
17 APR. 2019

Kenmerk
772861/1191042

Uw kenmerk

Betreft: wijziging van de gemeenschappelijke regeling van het Recreatieschap Spaarnwoude

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, over de voorgenomen wijziging van de gemeenschappelijke regeling van het Recreatieschap Spaarnwoude.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

6 bijlage(n):

- Statenvoordracht
- ontwerp besluit
- brief RNH namens Recreatieschap Spaarnwoude
- overzicht wijzigingen GR per 1 januari 2019
- ontwerp GR Recreatieschap Spaarnwoude
- GR-grenskaart werkingsgebied

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk nummer 34362354
Btw nummer NL.0010.03.124.B.08

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 16 april 2019

Onderwerp: wijziging van de gemeenschappelijke regeling van het Recreatieschap Spaarnwoude

Kenmerk: 772861/1191038

Bijlagen:
Ontwerpbesluit

1. Inleiding

Naar aanleiding van de gemeentelijke fusie van de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude per 1 januari 2019 dient de gemeenschappelijke regeling (GR) van het recreatieschap Spaarnwoude te worden aangepast.

Als gevolg van deze fusie van gemeenten voldoet de GR met ingang van 1 januari 2019 niet langer aan het wettelijk vastgelegde uitgangspunt dat het totaalaantal leden van het dagelijks bestuur (DB) niet meer mag zijn dan de helft van het totaalaantal leden van het Algemeen Bestuur (AB).

Daarnaast is het wenselijk om een aantal wijzigingen in de GR door te voeren die voortvloeien uit de wijziging van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR) uit 2015.

Op grond van artikel 41 van de Wet algemene regels gemeentelijke herindeling (Wet ARHI) dient voor zover nodig de GR binnen 6 maanden nadat de gemeentelijke herindeling van kracht is geworden door de deelnemers te worden herzien. Dit betekent in de praktijk dat het AB in 2018 een ontwerp voor een nieuwe GR kan vaststellen doch dat het ontwerp eerst tussen 1 januari 2019 en 1 juli 2019 de instemming kan verkrijgen van de deelnemers aan de GR. Het AB heeft de concept van de gewijzigde GR op 13 december 2018 vastgesteld.

<u>Samenstelling AB en DB</u>

Als gevolg van de gemeentelijke herindeling van de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude bestaat het recreatieschap per 1 januari 2019 nog uit 5 deelnemers en komt de zetel van laatstgenoemde gemeente in het AB te vervallen. In artikel 14, lid 3, van de Wet gemeenschappelijke regelingen is bepaald dat het aantal leden van het DB niet meer mag zijn dan de helft van het aantal leden van het AB.
Thans heeft elke deelnemer 1 zetel in het AB en is er een DB met drie leden. Dat wordt met ingang van 1 januari 2019 een AB met 5 leden en een DB met 3 leden. Om aan die situatie, die volgens de wet niet is toegestaan, een einde te maken is afgesproken om het aantal AB leden aan te passen naar minimaal 6 leden: Provinciale Staten wijzen 2 vertegenwoordigers uit hun midden (inclusief Gedeputeerde Staten) aan als lid in het AB, de overige deelnemers wijzen 1 vertegenwoordiger aan in het AB. Op deze manier heeft de provincie meer stemrecht in het AB.

Het AB benoemt vervolgens een DB dat uit drie leden bestaat.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

De wijzigingen zijn het gevolg van de gemeentelijke fusie van de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude per 1 januari 2019 en technische aanpassingen die voortvloeien uit de wijziging van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen uit 2015.

Evaluatie vindt plaats door toetsing aan de Wet gemeenschappelijke regelingen.

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

De bijdrage in euro's blijft gelijk ten opzichte van de bijdrage aan de huidige gemeenschappelijke regeling.

De communicatie wordt verzorgd door Recreatie Noord-Holland ondersteunend aan de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Spaarnwoude

(Burger)participatie speelt niet bij aanpassing van de gemeenschappelijke regeling.

4. Proces en procedure

Volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen is de procedure dat Provinciale Staten instemmen met een betreffende wijziging van de gemeenschappelijke regeling. Zij verlenen daarbij tevens aan Gedeputeerde Staten toestemming tot het mede-wijzigen van de gemeenschappelijke regeling.

Het college adviseert de wijziging gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Spaarnwoude conform deze voordracht vast te stellen.

De gemeenschappelijke regeling zal worden gepubliceerd in de Staatscourant (artikel 53, twee lid Wgr) en wordt ingeschreven in het provinciaal register.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 772861/1191038

Provinciale Staten van Noord-Holland;

overwegende dat het noodzakelijk is om de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Spaarnwoude te wijzigen in verband met de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen per 1 januari 2015 en de herindeling van de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude per 1 januari 2019;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 16 april 2019;

gelet op:

- de bepalingen, vervat in hoofdstuk IV van de Wet gemeenschappelijke regelingen;
- het advies van de betreffende Statencommissie.

besluiten:

1. de gewijzigde gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Spaarnwoude te treffen;
2. aan Gedeputeerde Staten op grond van artikel 51, tweede lid Wgr toestemming te verlenen tot het treffen van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Spaarnwoude.

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd, , voorzitter

, statengriffier

Spaarnwoude
Natuur en recreatie

Postbus 2571, 2002 RB Haarlem
Genieweg 46a, Velsen-Zuid
Telefoon 023 – 520 28 20
info@recreatienoordholland.nl
www.spaarnwoude.nl
K.v.K. 34359324

Aan de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Spaarnwoude

Velsen-Zuid : 20 december 2018
Uw kenmerk : --
Ons kenmerk : U20181201 adp
Projectnummer : --
Onderwerp : wijziging gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Spaarnwoude
Bijlagen : ontwerp gemeenschappelijke regeling en overzicht van wijzigingen
Behandeld door : Miriam Brouwer telefoon 023 – 520 28 19 / 06 127 057 42

Geachte leden van het college en de raden/Staten,

Voor u ligt een lichte wijziging van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Spaarnwoude (hierna: GR Spaarnwoude). De voorgestelde aanpassingen zijn onder te verdelen in de onderstaande categorieën:

- noodzakelijke wijzigingen die een gevolg zijn van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (hierna: WGR) in 2015 en
- als gevolg daarvan een wijziging van de samenstelling van het algemeen bestuur.

Zoals door de Randstedelijk Rekenkamer in haar onderzoek naar Spaarnwoude uit 2017 is benoemd zijn een aantal artikelen in de GR Spaarnwoude (2005) verouderd. De Randstedelijke Rekenkamer beveelt dan ook aan: *Bereid aanpassing van de gemeenschappelijke regeling voor, zodanig dat deze in overeenstemming is met geldende regelgeving. Leg de geactualiseerde gemeenschappelijke regeling ter besluitvorming voor aan de participanten.* Met de voorgestelde wijziging volgt het algemeen bestuur van het recreatieschap deze aanbeveling van de Randstedelijke Rekenkamer op.

Deze wijziging van de GR Spaarnwoude is gecombineerd met de aanpassingen die nodig zijn als gevolg van de fusie tussen de gemeenten Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Haarlemmermeer per 1 januari 2019. Na deze fusie zijn er 5 deelnemers in de GR Spaarnwoude. De fuserende gemeenten maken al deel uit van de GR Spaarnwoude. Deze fusie heeft daarom geen gevolgen voor overgedragen taken en bevoegdheden en de financiële verdeelsleutel. Wel heeft het gevolgen voor de samenstelling van het algemeen bestuur. Omdat een algemeen bestuur op grond van de WGR moet bestaan uit minimaal 6 leden, voldoet de bepaling dat elke deelnemer in de GR Spaarnwoude 1 lid in het algemeen bestuur afvaardigt niet meer. Een aanpassing is daarom noodzakelijk, zodat het algemeen bestuur geldende besluiten kan blijven nemen.

Bovenstaande leidt tot het voorliggende voorstel om:

- de noodzakelijke wijzigingen die een gevolg zijn van de herziening van de WGR door te voeren en
- de samenstelling van het algemeen bestuur te wijzigen, waarbij de provincie Noord-Holland 2 leden afvaardigt in het algemeen bestuur en de overige deelnemers elk 1 lid afvaardigen in het algemeen bestuur.

Gezien de verkenning die op dit moment door de provincie Noord-Holland wordt gedaan naar de gewenste governance structuur van de recreatieschappen, stelt het algemeen bestuur van het recreatieschap voor om deze pragmatische oplossing te kiezen. Dit leidt tot een lichte wijziging van de GR Spaarnwoude met alleen aanpassingen die juridisch noodzakelijk zijn voor het functioneren van de GR Spaarnwoude.

De ontwerp GR Spaarnwoude met de bijbehorende kaart van het werkingsgebied is bijgevoegd bij deze brief. Ter informatie is tevens een overzicht van de wijzigingen ten opzichte van de huidige regelgeving meegezonden.

Het bestuur van het recreatieschap verzoekt u in te stemmen met het ontwerp van de nieuwe GR Spaarnwoude en de besluitvorming vóór 13 maart 2019 te laten plaatsvinden.

Met vriendelijke groet,
namens het bestuur van Recreatieschap Spaarnwoude,

Miriam Brouwer
Programmamanager Recreatie Noord-Holland NV

Overzicht wijzigingen gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Spaarnwoude (GR) per 1 januari 2019

Als gevolg van de herindeling van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude bij de gemeente Haarlemmermeer en de per 1 januari 2015 in werking getreden wijzigingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen is het nodig c.q. wenselijk een aantal inhoudelijke en redactionele wijzigingen door te voeren in de tekst van de GR. Onderstaand treft u een overzicht aan van de belangrijkste wijzigingen.

Ter wille van de duidelijkheid/leesbaarheid is een aantal artikelen “uit elkaar” getrokken. Bijvoorbeeld het artikel over doel & werkgebied van het recreatieschap of de artikelen over de begroting en de jaarrekening.

In onderstaande beschrijving wordt met “oud” bedoeld de huidige GR en met “nieuw” de ontwerp GR die nu in procedure gaat. Onderstaande vernummering gaat uit van de ontwerp GR. Als gevolg van de wijziging van de GR, waarin een aantal onderwerpen staat die nu nog in het regelement zijn opgenomen, zal in ieder geval het Reglement van orde op actualiteit bezien dienen te worden.

Aanhef
Hierin zijn de redenen voor de wijzigingen aangegeven.

Artikel 1 Begripsbepalingen
- De gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude is niet langer opgenomen bij de deelnemers
- Definitie bestuursorgaan opgenomen in plaats van definitie raden; Staten; colleges
- Nieuwe definitie exploitatieresultaat
- Nieuwe definitie positief/negatief saldo

Artikel 3 Doel
- Het oude artikel 2 is gesplitst in artikel 2 en artikel 3.
- De oude -breed geformuleerde- definitie was toegesneden op de start van het recreatiegebied in de 80’er jaren van de vorige eeuw. Gebleken is dat deze definitie moeilijk is te vertalen naar de huidige ontwikkelingen in de regio. In de gemoderniseerde doelstelling staan de volgende deelbegrippen centraal: uitvoering beleid van de metropoolregio op de beleidsterreinen (dag-/verblijfs-) recreatie, toerisme, natuur, landschap alsmede een doelmatig beheer en exploitatie.

Artikel 4 Taken
- Het nieuwe artikel is in overeenstemming gebracht met de nieuwe Wgr.

Artikel 5 Bevoegdheden
- Bij bevoegdheden is het artikel over het heffen van belastingen door de GR vervallen omdat dit in de praktijk niet gebeurt c.q. daarover bij de deelnemers in het algemeen gereserveerd op wordt gereageerd.
- Het heffen van leges is nu bij bevoegdheden opgenomen (art. 5:2 onder e).
- De procedure voor het tot stand komen van de Algemene Verordening (artikel 5:3 nieuw) is versoepeld. Onder art. 4:2 van de oude GR was een verklaring van geen bezwaar van alle deelnemers vereist; in de nieuwe regeling wordt volstaan met een zienswijze waarvoor een termijn van drie maanden van toepassing is.
- Het sluiten van een overeenkomst met een uitvoeringsorganisatie is als bevoegdheid opgenomen (art. 5:2, sub h nieuw).
- Het artikel is in overeenstemming gebracht met de nieuwe Wgr.

Artikel 6 Samenstelling AB
- Naar aanleiding van de wijziging van de Wgr (het aantal leden van het DB mag ten hoogste de helft bedragen van het aantal AB leden) en de gemeentelijke herindeling m.b.t Haarlemmerliede en Spaarnwoude wordt nu een DB met drie leden en een AB met 6 leden voorgesteld

Artikel 8 Openbaarheid vergaderingen AB
- Dit is een nieuw artikel.

Artikel 9 Stemmen en besluitvorming AB

- Dit is een nieuw artikel.

Artikel 10 Bevoegdheden AB

- In dit nieuwe artikel wordt aangeven dat het AB alle bevoegdheden heeft tenzij die zijn opgedragen aan het DB of aan de voorzitter. Het gaat er in feite om dat de bevoegdheids-verdeling hiermee expliciet wordt gemaakt. Een inhoudelijke wijziging m.b.t de algemene bevoegdheidsverdeling is niet beoogd.

Artikel 12 Samenstelling DB

- Voorgesteld wordt om met een DB bestaande uit 3 leden te gaan werken; te benoemen door het AB. NB: in 2012 heeft het AB besloten dat de gemeente Amsterdam een vaste plek in het DB heeft. Dit besluit is niet in de nieuwe GR opgenomen teneinde de beleidsvrijheid van het AB intact te laten.

Artikel 13 Werkwijze DB

- Dit is een nieuw artikel. Er wordt geen beleidswijziging mee beoogd.

Artikel 14 Taken en bevoegdheden DB

- Dit artikel is op grond van de wijziging van de Wgr uitgebreid. Daarmee is in feite ook de oude gedachte achter der GR verlaten dat het DB de facto de rol had van een agendacommissie.

Artikelen 15 t/m 22 (diverse onderwerpen)

- In de artikelen 15 -22 worden geen significante beleidswijzigingen beoogd. Wel wordt de tekst aangepast/ uitgebreid naar aanleiding van de wijziging van de Wgr c.q. transparantie van besluitvorming en informatieverstrekking aan de deelnemers

Hoofdstuk IX Financiële bepalingen (artikel 23 t/m 32)

- In de artikelen 26 t/m 29 zijn de voorschriften m.b.t het voorbereiden en vaststellen van de begroting en de jaarrekening uit elkaar gehaald.
- Nieuw is dat begrotingswijzigingen tijdig aan de deelnemers voorgelegd worden zodat die een zienswijze daaromtrent kenbaar kunnen maken (art. 26:3).
- Artikel 30 (het oude artikel 27) is inhoudelijk gewijzigd. Op grond van de nu voorliggende tekst worden jaarlijkse tekorten -als de reserves zijn uitgeput- ten laste van de deelnemers gebracht conform de verdeelsleutel die geldt m.b.t. de reguliere bijdrage van de deelnemers in het exploitatietekort.

Artikel 34 Uittreding

- In art. 34:2 is een minimumtermijn opgenomen van 5 jaar m.b.t langlopende verplichtingen waaraan bij uittreding nog moet worden bijgedragen. In de standaard jurisprudentie van de Raad van State geldt overigens een maximumtermijn van 5 jaar.

Artikel 38 Duur en inwerkingtreding

- Zekerheidshalve (in het geval dat de te wijzigen GR op 1 januari 2019 nog niet in werking kan treden) wordt aan inwerkingtreding terugwerkende kracht toegekend tot 1 januari 2019. Daarmee wordt bereikt dat het begrotingsjaar parallel blijft lopen met het kalenderjaar.

Bijlage 2 Financiële verdeelsleutel

- In de nieuwe tekst worden, overeenkomstig de huidige praktijk, Mainport & Groen en de Strategische Groenprojecten apart vermeld als deelgebieden die separaat worden geadministreerd.
- De bijdrage van Haarlemmerliede en Spaarnwoude (0,9 % voor SPW; geen bijdrage voor de uitbreidingsgebieden) is nu bij die van Haarlemmermeer opgeteld.

ONTWERP vastgesteld door AB 13 december 2018

ONTWERP gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Spaarnwoude

De raden en colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Amsterdam, Haarlem, Haarlemmermeer en Velsen alsmede Provinciale Staten en het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland;

overwegende dat:

- ten gevolge van de voorgenomen herindeling van de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude per 1 januari 2019 het noodzakelijk is de gemeenschappelijke regeling Spaarnwoude te wijzigen;

- in verband met de laatste wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen het noodzakelijk is de gemeenschappelijke regeling te wijzigen;

- daarnaast nog redactionele verbeteringen nodig zijn;

gelet op:
het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regelingen, de Gemeentewet, de Provinciewet en titel 10.1 van de Algemene wet bestuursrecht;

besluiten vast te stellen:
de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Spaarnwoude.

HOOFDSTUK I ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 begripsbepalingen

1. Deze regeling verstaat onder:

a. recreatieschap:	het openbaar lichaam, genoemd in artikel 2, eerste lid van deze regeling;
b. deelnemers	de gemeenten Amsterdam Haarlem, Haarlemmermeer en Velsen, alsmede de provincie Noord-Holland;
c. bestuursorganen	Provinciale Staten van Noord-Holland, Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, de raden en colleges van burgemeester en wethouders van de onderscheiden deelnemers;
d. gebied	het gebied als bedoeld in artikel 2, derde lid van deze regeling, inclusief daarbinnen gelegen wateren, wegen en vaarwegen voor zover niet uitdrukkelijk uitgezonderd;
g. uitvoeringsorganisatie	de organisatie belast met uitvoering van door het bestuur van het recreatieschap opgedragen taken;
h. Wgr	Wet gemeenschappelijke regelingen;
i. exploitatieresultaat	Tekort of overschot na saldering van de kosten en baten van het recreatieschap in een boekjaar na verrekening participantenbijdrage;
j. negatief/positief saldo	Tekort of overschot na verrekening exploitatieresultaat.

2. Waar in of krachtens deze regeling artikelen van de Gemeentewet of enige andere wet of wettelijke regeling van overeenkomstige toepassing worden verklaard, komt in die artikelen in de plaats van:
   -“de provincie” en “de gemeente”: het recreatieschap;
   -“Provinciale Staten” en “de gemeenteraad”: het algemeen bestuur;
   -“Gedeputeerde Staten” en “burgemeester en wethouders”: het dagelijks bestuur;
   -“de Commissaris van de Koning” en “de burgemeester”: de voorzitter.

Artikel 2 Openbaar lichaam

1. Er is een openbaar lichaam, als bedoeld in artikel 8 eerste lid van de Wgr, genaamd Recreatieschap Spaarnwoude.
2. Het openbaar lichaam is gevestigd te Velsen-Zuid.
3. Het gebied waarvoor deze regeling geldt, omvat het rechtsgebied zoals dat is vastgelegd op de van deze regeling onderdeel uitmakende en als zodanig gewaarmerkte kaart (bijlage 1).

HOOFSTUK II: DOEL EN WERKGEBIED, TAKEN EN BEVOEGDHEDEN VAN HET OPENBAAR LICHAAM

Artikel 3 Doel en werkgebied

1. Deze regeling heeft ten doel binnen een gebied, als aangegeven op de bij deze regeling behorende en als zodanig gewaarmerkte tekening:
   a. het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie;
   b. het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu;
   c. het tot stand brengen en onderhouden van een landschap, dat is afgestemd op het onder a en b geformuleerde.
2. Ter verwezenlijking van dat doel is er een openbaar lichaam, genaamd 'Recreatieschap Spaarnwoude', dat gevestigd is te Haarlem.
3. Wanneer het recreatieschap enig zakelijk dan wel persoonlijk recht verwerft op gronden, grenzend aan het in het eerste lid bedoelde gebied, is deze regeling ook van toepassing op (het gebied van) die gronden, indien het bestuur van de gemeente, tot het grondgebied waarvan deze behoren, bij aangetekende brief heeft medegedeeld hiermede in te stemmen. De in het eerste lid bedoelde tekening wordt overeenkomstig aangepast en aanvullend gewaarmerkt.

Artikel 4 Taken

1. Ter behartiging van de in artikel 3 genoemde belangen worden aan het recreatieschap tenminste de volgende taken toegekend:
   a. de ontwikkeling van recreatieve mogelijkheden;
   b. het tot stand brengen van recreatieve werken en inrichtingen;
   c. het beheren en onderhouden van werken, inrichtingen, eigendommen en goederen;
   d. het nakomen van de verplichtingen die voortvloeien uit de artikelen 15 en 16 van de Wegenwet voor wat betreft de door het recreatieschap aangelegde c.q. aan te leggen dan wel door een deelnemende gemeente in beheer en onderhoud aan het recreatieschap overgedragen of over te dragen wegen, (fiets)paden en routevoorzieningen;
   e. het daartoe opstellen dan wel aanpassen van een beleidsplan, dat onder meer omvat een prioriteiten- en investeringsschema;
   f. het opmaken en vaststellen van plannen voor de werken, inrichtingen, eigendommen en goederen van het recreatieschap, waaronder begrepen basis- en deelplannen alsmede beheerplannen;

g. het uitvoeren of doen uitvoeren van de plannen genoemd onder e en f;
h. het uitoefenen van toezicht op de naleving van bepalingen in wetten, reglementen en verordeningen in het gebied.
i. het verwerven, ruilen, bezwaren en vervreemden van voor natuur en recreatie van belang zijnde roerende en onroerende zaken, vorderingen of persoonlijke rechten en tot het verhuren, verpachten of op ander wijze in gebruik geven van de werken, inrichtingen, goederen of eigendommen van het recreatieschap.

2. In aanvulling op de taken, genoemd in het eerste lid kan het recreatieschap op verzoek van een deelnemer voor deze deelnemer in het kader van de doelstemming als bedoeld in artikel 3 en met inachtneming van het door die deelnemer vastgestelde beleid, ook andere adviserende, ondersteunende en uitvoerende werkzaamheden verrichten. Dit wordt in een overeenkomst vastgelegd.
3. De deelnemers zijn verplicht aan het recreatieschap inlichtingen te verschaffen omtrent plannen en maatregelen die voor het recreatieschap van belang zijn.

Artikel 5 Bevoegdheden

1. Aan het bestuur van het recreatieschap worden ter behartiging van de in artikel 3 genoemde belangen en ter verwezenlijking van de in artikel 4 omschreven taken alle bevoegdheden toegekend die aan de bestuursorganen van de deelnemers toebehoren evenals alle bevoegdheden van regeling en bestuur voortvloeiende uit de Wgr, de Gemeentewet en de Provinciewet, met inachtneming van de beperkingen daarin gesteld en voorts met inachtneming van hetgeen in deze regeling verder is bepaald.
2. Onder de in het eerste lid overgedragen bevoegdheden worden ten minste verstaan:
a. besluiten tot het oprichten van en deelnemen in rechtspersonen, voor zover dit past binnen het in artikel 3 gestelde belang;
b. besluiten tot het aangaan van overeenkomsten als bedoeld in artikel 4, tweede lid.
c. besluiten tot het aangaan van overeenkomsten met derden, niet zijnde deelnemers aan de regeling, tot het verrichten van adviserende, ondersteunde en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van natuur en recreatie.
d. het vaststellen van verordeningen, al dan niet door stafbepaling of bestuursdwang te handhaven, strekkende tot de uitoefening van de belangen en de taken van het recreatieschap, met in achtneming van het bepaalde in artikel 156, tweede en derde lid van de Gemeentewet;
e. het vaststellen van een legesverordening;
f. het uitoefenen van de gemeentelijke bevoegdheden, ingevolge artikel 430a van het Wetboek van Strafrecht;
g. het uitoefenen van de bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders, als bedoeld in artikel 2.1 en onder e van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht voor wat betreft het gestelde in Bijlage I, onderdeel C, categorie 19, onder 19.1, onder g en ten eerste van het Besluit omgevingsrecht.
h. het sluiten van een overeenkomst met een uitvoeringsorganisatie ter uitvoering van taken die op grond van deze regeling aan het openbaar lichaam zijn opgedragen.

3. Het algemeen bestuur besluit niet tot vaststellen van een verordening, door straf-bepalingen of bestuursdwang te handhaven, dan nadat de raden van de deelnemende gemeentenen Provinciale Staten van Noord-Holland in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur te brengen. Het dagelijks bestuur zendt daartoe het ontwerp van de verordening aan de raden en de Staten. De raden van de deelnemende gemeenten en de Staten zenden uiterlijk binnen drie maanden na ontvangst van het ontwerp van die verordening schriftelijk bericht aan het algemeen bestuur.
4. Indien de raad van een deelnemende gemeente, op het grondgebied waarvan de door strafbepaling of bestuursdwang te handhaven verordening betrekking heeft, schriftelijk heeft bericht, dat naar zijn mening de verordening geheel of ten dele niet dient te gelden voor bepaald aangewezen gebieden van deze gemeente, worden deze gebieden

uitgesloten van de werkingssfeer van de betreffende bepalingen van de verordening. Deze uitsluiting geldt slechts indien:
   a. een gemeentelijke verordening voorziet in hetzelfde onderwerp, en
   b. door het bestuursorgaan wiens bevoegdheden het betreft voorzien is in een besluit tot mandatering van de voor het beheer en toezicht noodzakelijke bevoegdheden aan het uitvoeringsorgaan dat door het recreatieschap is belast met het beheer over het gebied.
5. In een door het algemeen bestuur vast te stellen verordening als bedoeld in het vierde lid wordt een eventuele uitsluiting vermeld met verwijzing naar de voor deze gebieden geldende gemeentelijke verordening.

HOOFDSTUK III ALGEMEEN BESTUUR

Artikel 6 Samenstelling

1. Het algemeen bestuur bestaat uit 6 leden, te weten:
   a. twee vertegenwoordigers aan te wijzen door Provinciale Staten van Noord-Holland, uit zijn midden, de voorzitter inbegrepen, en uit de gedeputeerden;
   b. één vertegenwoordiger, aan te wijzen door de raad van de gemeente Amsterdam, uit zijn midden, de voorzitter inbegrepen, en uit de wethouders;
   c. één vertegenwoordiger aan te wijzen door de raad van die gemeente Haarlem, uit zijn midden, de voorzitter inbegrepen, en uit de wethouders;
   d. één vertegenwoordiger aan te wijzen door de raad van de gemeente Haarlemmermeer, uit zijn midden, de voorzitter inbegrepen, en uit de wethouders;
   e. één vertegenwoordiger, aan te wijzen door de raad van de gemeente Velsen, uit zijn midden, de voorzitter inbegrepen, en uit de wethouders.
2. De leden van het algemeen bestuur worden aangewezen voor een periode van vier jaar.
3. De aanwijzing van leden van het algemeen bestuur vindt plaats in de eerste vergadering van de gemeenteraden in nieuwe samenstelling na gehouden gemeenteraadsverkiezingen.
4. De raad c.q. Provinciale Staten kan voor elk lid van het algemeen bestuur dat hij heeft aangewezen, tevens één plaatsvervangend lid aanwijzen, dat het lid bij verhindering of ontstentenis vervangt. Hetgeen in deze regeling is bepaald ten aanzien van een lid van het algemeen bestuur is van overeenkomstige toepassing op het plaatsvervangend lid, tenzij de regeling anders bepaalt.
5. Het lidmaatschap van het algemeen bestuur eindigt, conform de WGR, van rechtswege zodra het lid ophoudt lid of voorzitter te zijn van de gemeenteraad dan wel ophoudt wethouder te zijn, dan wel ophoudt lid te zijn van Provinciale of Gedeputeerde Staten.
6. Indien tussentijds een zetel van een lid van het algemeen bestuur door ontslag, overlijden of om een andere reden vacant komt, wijst de raad van de gemeente waar het voormalig lid uit afkomstig was c.q. Provinciale Staten binnen 8 weken na dat openvallen een nieuw lid aan.
7. Een lid van het algemeen bestuur dat zijn lidmaatschap ter beschikking heeft gesteld, blijft in functie totdat een nieuw lid is aangewezen.
8. Het lid dat ter vervulling van een buiten de gewone tijd van aftreden opengevallen plaats tot lid van het algemeen bestuur is aangewezen treedt af op het tijdstip waarop degene in wiens plaats het is benoemd zou hebben moeten aftreden.
9. Het lidmaatschap van het algemeen bestuur is onverenigbaar met de betrekking van ambtenaar, door of vanwege het bestuur van het recreatieschap aangesteld of daaraan ondergeschikt.
10. Een deelnemer kan voor degene die door de deelnemer is aangewezen als lid van het algemeen bestuur een plaatsvervanger in het algemeen bestuur aanwijzen.
11. Het in dit artikel bepaalde is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van plaatsvervangers.

Artikel 7 Werkwijze

1. Het algemeen bestuur vergadert tenminste tweemaal per jaar en verder zo dikwijls indien dit door één of meer leden van het algemeen bestuur schriftelijk en onder opgave van redenen wordt gevraagd. In het laatste geval wordt de vergadering binnen drie weken gehouden.
2. Het algemeen bestuur stelt, met inachtneming van de bepalingen van deze regeling, een reglement van orde vast voor zijn vergaderingen. Dit reglement alsmede de daarin aangebrachte wijzigingen wordt zo spoedig mogelijk na vaststelling ter kennis gebracht van de colleges en de raden van de deelnemers.
3. Het algemeen bestuur en de leden van het algemeen bestuur hebben de bevoegdheid personen uit te nodigen als adviseur aan een vergadering deel te nemen dan wel zich te doen bijstaan door één of meer (al dan niet ambtelijke) adviseurs. Het reglement van orde voor de vergaderingen van het algemeen bestuur kan hieromtrent nadere regels stellen.
4. Een lid onderscheidenlijk zijn plaatsvervanger kan staande de beraadslagingen vragen de beslissing over het aan de orde zijnde onderwerp aan te houden voor nader overleg met het orgaan dat hem heeft aangewezen.
5. Een aanhouding als bedoeld in het vorige lid wordt door de voorzitter verleend tot aan de volgende vergadering. Indien de voorzitter van oordeel is dat de urgentie dan wel het belang van de zaak geen uitstel duldt, beslist de vergadering.
6. Op het houden en de orde van de vergaderingen van het algemeen bestuur is artikel 22 van de Wgr en de daarin vermelde artikelen uit de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing.

Artikel 8 Openbaarheid vergaderingen

1. Het algemeen bestuur vergadert in het openbaar.
2. De deuren worden gesloten wanneer tenminste de helft van de aanwezige leden daarom verzoekt of wanneer de voorzitter dat nodig oordeelt.
3. Het algemeen bestuur beslist vervolgens of met gesloten deuren wordt vergaderd.
4. In een besloten vergadering kan niet worden beraadslaagd of besloten over:
   a. Het vaststellen en wijzigen van de begroting en de vaststelling van de jaarrekening;
   b. Het vaststellen, wijzigen of intrekken van door strafbepaling of bestuursdwang te handhaven verordeningen.
   c. Het oprichten van of deelnemen in privaatrechtelijke rechtspersonen.
5. Op grond van de belangen genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur over de geheimhouding van de inhoud van stukken is het bepaalde in artikel 23, leden 1 tot en met 4, van de Wgr van toepassing.

Artikel 9 Stemmen en besluitvorming

1. Het algemeen bestuur neemt besluiten bij gewone meerderheid van stemmen waarbij ieder bestuurslid een stem heeft.
2. Wanneer de stemmen staken, is het voorstel verworpen. In dat geval wordt een nieuwe vergadering belegd. Artikel 32 van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing.
3. Wanneer ten aanzien van zaken geen der leden stemming vraagt, wordt aangenomen dat conform het voorstel is besloten. Bij het doen van keuzen, voordrachten of aanbevelingen van personen dient steeds tot stemming te worden overgegaan, tenzij het bestuur unaniem besluit van stemming af te zien. Als dan wordt, evenals ten aanzien van zaken, aangenomen dat conform het voorstel is besloten.
4. Indien tot stemming wordt overgegaan, wordt over alle zaken mondeling en bij hoofdelijke oproeping gestemd, doch bij het doen van keuzen, voordrachten of aanbevelingen van personen, bij gesloten en ondertekende briefjes. Daarbij wordt de stemverhouding als aangegeven in het eerste en tweede lid in acht genomen.

Artikel 10 Bevoegdheden

1. Aan het algemeen bestuur behoren met betrekking tot de in artikel 5 omschreven bevoegdheden van het recreatieschap alle bevoegdheden, die niet ingevolge de Wgr of deze gemeenschappelijke regeling aan het dagelijks bestuur of aan de voorzitter zijn opgedragen.
2. Tot de bevoegdheden van het algemeen bestuur behoren ten minste:
   a. het vaststellen of wijzigen van de begroting en het vaststellen van de jaarrekening;
   b. het vaststellen van verordeningen door strafbepaling of bestuursdwang te handhaven.
3. Het algemeen bestuur besluit slechts tot oprichting van en de deelneming in privaatrechtelijke rechtspersonen, indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen belang. Het besluit wordt niet genomen dan nadat raden van de deelnemende gemeenten en de Staten in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur te brengen. Het besluit wordt genomen bij unanimiteit.

Artikel 11 Vergoedingen en tegemoetkoming

Het algemeen bestuur kan met inachtneming van artikel 21, eerste en tweede lid van de Wgr voor leden, plaatsvervangende leden en adviseurs van het algemeen en dagelijks bestuur, alsmede ten behoeve van de leden en plaatsvervangende leden van een in artikel 16 bedoelde commissie een regeling vaststellen voor een op jaarbasis te bepalen vergoeding voor hun werkzaamheden en tegemoetkoming in de kosten.

HOOFDSTUK IV DAGELIJKS BESTUUR

Artikel 12 Samenstelling

1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter van het algemeen bestuur en twee overige leden, met dien verstande dat geen twee leden afkomstig zijn uit dezelfde gemeente.
2. De leden van het dagelijks bestuur worden aangewezen door en uit het algemeen bestuur. Zij worden aangewezen in de eerste vergadering van elke zittingsperiode van het algemeen bestuur.
3. De leden van het dagelijks bestuur treden af op de dag waarop zij aftreden als lid van het algemeen bestuur.
4. Indien tussentijds een plaats in het dagelijks bestuur openvalt, wijst het algemeen bestuur terstond een nieuw lid aan.
5. Degene die door de deelnemer met inachtneming van het in artikel 6 bepaalde is aangewezen als plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur is tevens plaatsvervangend lid van het dagelijks bestuur indien het lid van het algemeen bestuur dat door hem wordt vervangen tevens lid is van het dagelijks bestuur.

Artikel 13 Werkwijze

1. De vergaderingen van het dagelijks bestuur zijn besloten.
2. Het dagelijks bestuur vergadert zo dikwijls als de voorzitter dit nodig acht of wanneer een lid hem dit schriftelijk verzoekt onder opgave van de te behandelen onderwerpen. Indien een vergadering is gevraagd, wordt zij binnen twee weken gehouden.
3. Ieder lid van het dagelijks bestuur heeft één stem.
4. Besluiten worden genomen met gewone meerderheid van stemmen. Als de stemmen staken, wordt het voorstel geacht te zijn verworpen.
5. Voor het overige zijn ten aanzien van de vergaderingen van het dagelijks bestuur de regels van toepassing zoals die in een reglement zijn vastgelegd. Het dagelijks bestuur zendt het reglement ter kennisgeving aan het algemeen bestuur.

Artikel 14 Taken en bevoegdheden

1. Het dagelijks bestuur draagt zorg voor:
   a. het voeren van het dagelijks bestuur van het recreatieschap voor zover niet bij de wet of de regeling het algemeen bestuur daarmee is belast;
   b. de voorbereiding en uitvoering van besluiten van het algemeen bestuur;
   c. het vaststellen van regels over de ambtelijke organisatie van het recreatieschap
   d. het benoemen, schorsen en ontslaan van ambtenaren;
   e. het aangaan van privaatrechtelijke rechtshandelingen**;**
   f. het nemen van besluiten namens het recreatieschap inzake het voeren van rechtsgedingen, bezwaarprocedures of administratief beroepsprocedures tenzij het algemeen bestuur, voor zover dat het algemeen bestuur aangaat, in voorkomende gevallen anders beslist;
   g. het opstellen van agenda's en verslagen van vergaderingen van het algemeen bestuur;
   h. de informatievoorziening aan het algemeen bestuur;
2. Indien en voor zover het dagelijks bestuur de uitvoering van de haar toebedeelde taken opdraagt aan de uitvoeringsorganisatie, dient zij erop toe te zien dat die taken conform het door het algemeen bestuur vastgestelde beleid worden uitgevoerd. Het dagelijks bestuur adviseert de uitvoeringsorganisatie met betrekking tot de wijze van uitvoering van het door het algemeen bestuur vastgestelde beleid.
3. Het dagelijks bestuur is bevoegd om in onvoorziene en dringende gevallen afwijkingen in de uitvoering van door het algemeen bestuur vastgestelde plannen en begrotingen goed te keuren. Het algemeen bestuur kan deze bevoegdheid van het dagelijks bestuur inperken door het stellen van algemeen verbindende voorschriften.

HOOFDSTUK V DE VOORZITTER

Artikel 15 Benoeming en taak

1. Het algemeen bestuur wijst uit zijn midden een voorzitter en een vicevoorzitter aan.
2. De voorzitter van het algemeen bestuur is tevens voorzitter van het dagelijks bestuur.
3. De vicevoorzitter van het algemeen bestuur is tevens vicevoorzitter van het dagelijks bestuur.
4. De voorzitter is belast met de leiding van de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.
5. De voorzitter vertegenwoordigt het openbaar lichaam in en buiten rechte.
6. De vicevoorzitter vervangt de voorzitter in voorkomende gevallen.
7. Zo door het recreatieschap een geding wordt gevoerd tegen of een rechtshandeling gepleegd met een rechtspersoon, die door dezelfde persoon wordt vertegenwoordigd als de voorzitter van het recreatieschap, wordt het recreatieschap vertegenwoordigd door de vicevoorzitter, ook indien door de wederpartij alsnog een andere vertegenwoordiger mocht zijn aangewezen.

HOOFDSTUK VI COMMISSIES

Artikel 16 Adviescommissie en bestuurscommissie

1. Het algemeen bestuur kan commissies van advies instellen.
2. Het algemeen bestuur kan bij verordening voor bepaalde aangelegenheden bestuurscommissies instellen zoals bedoeld in de artikel 25 van de Wgr, waaraan bevoegdheden van algemeen bestuur en het dagelijks bestuur kunnen worden overgedragen.

3. Het algemeen bestuur gaat niet over tot het instellen van een bestuurscommissie als bedoeld in het vorige lid dan nadat de raden van de deelnemende gemeenten van dit voornemen zijn geïnformeerd en gedurende een periode van 3 maanden in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur te brengen.

HOOFDSTUK VII INLICHTINGEN EN VERANTWOORDING EN ONTSLAG

Artikel 17 Interne verantwoording en inlichtingenplicht

1. De leden van het dagelijks bestuur zijn, tezamen en ieder afzonderlijk, aan het algemeen bestuur verantwoording verschuldigd over het door het dagelijks bestuur gevoerde bestuur.
2. Zij geven het algemeen bestuur alle inlichtingen die het algemeen bestuur voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft.
3. Zij verstrekken - tezamen dan wel afzonderlijk - aan het algemeen bestuur alle inlichtingen, voor zover dat niet strijdig is met het bepaalde in artikel 23 van de Wgr, die door het algemeen bestuur dan wel één of meer leden daarvan, hetzij mondeling in een vergadering van het algemeen bestuur, hetzij schriftelijk worden verlangd en wel door:
   a. mondelinge beantwoording van de gestelde vragen in dezelfde vergadering van het algemeen bestuur;
   b. toezending van bepaald aangewezen stukken binnen drie weken na ontvangst van het verzoek daartoe;
   c. schriftelijke beantwoording van de gestelde vragen binnen zes weken na ontvangst daarvan.

4.Indien een beroep wordt gedaan op het bepaalde in artikel 23 van de Wgr, kan het algemeen bestuur besluiten, dat in een besloten vergadering terzake mededelingen worden gedaan.

Artikel 18 Externe verantwoording en inlichtingenplicht

1. Een lid van het algemeen bestuur verschaft de raad die hem als lid heeft aangewezen alle inlichtingen die door één of meer leden van die raad c.q. van Provinciale Staten worden verlangd.
2. Een lid van het algemeen bestuur is aan de raad c.q. aan Provinciale Staten die hem als lid heeft aangewezen verantwoording verschuldigd voor het door hem in het algemeen bestuur gevoerde beleid.

Artikel 19 Informatieverstrekking door het bestuur

1. Het algemeen bestuur geeft aan de gemeenteraden en Provinciale Staten alle inlichtingen, voor zover dat niet strijdig is met het bepaalde in artikel 23 van de Wgr, die door één of meer leden van de gemeenteraden schriftelijk worden verlangd en wel door:
   a. toezending van bepaalde aangewezen stukken binnen drie weken na ontvangst van het verzoek daartoe;
   b. schriftelijke beantwoording van de gestelde vragen binnen zes weken na ontvangst daarvan.
2. Het algemeen bestuur zendt in ieder geval de volgende stukken, zodra die zijn vastgesteld respectievelijk door het dagelijks bestuur zijn ontvangen, ter kennisneming aan de raden en Provinciale Staten toe:
   - plannen als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onder e;
   - verordeningen, al dan niet door strafbedreiging of politiedwang te handhaven;
   - de reglementen van orde voor de vergaderingen van het algemeen bestuur;
   - de agenda's voor de vergaderingen van het algemeen bestuur;
   - de verslagen van de vergaderingen van het algemeen bestuur;
   - het jaarverslag van het recreatieschap;

- Koninklijke besluiten die betrekking hebben op stukken of aangelegenheden van het recreatieschap.

HOOFDSTUK VIII BELEID, UITVOERING EN VERANTWOORDING

Artikel 20 Beleid

Het algemeen bestuur kan bij verordening een procedure vaststellen voor het opstellen en vaststellen van een meerjarig beleidsplan als bedoeld in artikel 4, eerste lid onder e, alsmede wijzigingen hierop, waarin de betrokkenheid wordt beschreven van:

a. de deelnemers aan de regeling
b. de uitvoeringsorganisatie
c. de belangenorganisaties van gebruikers, recreanten en ondernemers
d. de eigenaren van zakelijke rechten in het gebied

Artikel 21 Mandaat uitvoering

Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur c.q. de voorzitter kunnen de bevoegdheden inzake de hun opgedragen taken mandateren / machtigen aan een uitvoeringsorganisatie voor zover er geen wettelijk voorschrift is dat hieraan in de weg staat of voor zover de aard van de bevoegdheid zich niet tegen mandatering/machtiging verzet. Het algemeen bestuur stelt daarvoor een verordening op betreffende algemene bepalingen en uitgangspunten op basis waarvan de uitvoeringsorganisatie de taken in mandaat uitvoert.

Artikel 22 Verantwoording /verslaglegging

1. Het algemeen bestuur brengt ten behoeve van de deelnemers jaarlijks verslag uit van de werkzaamheden van het recreatieschap gedurende het voorafgaande jaar. Het jaarverslag wordt algemeen verkrijgbaar gesteld.
2. Het algemeen bestuur kan in de verordening als bedoeld in artikel 24 eerste lid, nadere regels stellen met betrekking tot periodieke rapportages door de uitvoeringsorganisatie.

HOOFDSTUK IX FINANCIËLE BEPALINGEN

Artikel 23 Geld- en financieringsmiddelen

1. De geldmiddelen van het recreatieschap worden gevormd door:
   a. de in artikel 30, lid 1, jo.bijlage 2 omschreven bijdragen van de deelnemers, welke bijlage deel uitmaakt van deze regeling;
   b. subsidies, andere bijdragen dan de onder a bedoelde, schenkingen, legaten en erfstellingen;
   c. geldleningen;
   d. exploitatieopbrengsten, waaronder begrepen eenmalige vergoedingen, uit het in beheer zijnde recreatiegebied;
   e. overige inkomsten.

Artikel 24 Voorschriften financieel beheer

1. Het algemeen bestuur stelt voor zover het algemeen bestuur dat noodzakelijk acht bij verordening voorschriften vast met betrekking tot het financieel beheer, welke voorschriften onder meer regelen inhouden betreffende:
   a. de wijze waarop de betalingen geschieden en de ontvangsten en de inkomsten - behoudens de belastingen - worden geïnd;
   b. de inrichting van de financiële administratie;

c. de controle op het geldelijk beheer en de financiële administratie;
d. de verzekering van de gelden en eigendommen van het recreatieschap;
e. de wijze van fraudeverzekering;
f. de belegging van kasgelden;
g. de organisatie van het financieel beheer.

2. De financiële administratie wordt zodanig ingericht dat voldaan kan worden aan de inlichtingenverplichting die op grond van artikel 15, tweede lid van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten aan de deelnemers wordt opgelegd

Artikel 25 Uitgangspunten begroting

1. De jaarlijks door het dagelijks bestuur op te stellen ontwerpbegroting en meerjarenbegroting van het recreatieschap worden opgesteld binnen de grenzen van het vastgestelde beleid.
2. De bedragen van de (meerjaren)begroting kunnen worden herzien op basis van het prijs-indexcijfer voor consumenten van het CBS, reeks alle huishoudens.
3. Begrotingsvoorstellen die afwijken van het bepaalde in voorgaande leden worden door het dagelijks bestuur met een afzonderlijke toelichting voorgelegd aan het algemeen bestuur.
4. In de jaarbegroting en meerjarenbegroting wordt, voor het jaar waarop de begroting betrekking heeft, de aan het recreatieschap geraamde verschuldigde bijdrage per deelnemer als bedoeld in artikel 23 eerste lid sub a, vermeld.

Artikel 26 Voorbereiden begroting

1. Het dagelijks bestuur zendt de ontwerpbegroting en de meerjarenbegroting, vergezeld van een toelichting waaronder begrepen de algemene financiële en beleidsmatige kaders, vóór 15 april van het jaar, voorafgaande aan het jaar waarvoor de begroting dient aan de raden van de deelnemers en aan het algemeen bestuur.
2. De raden van de deelnemers en Provinciale Staten kunnen tot uiterlijk 10 weken na de in het eerste de lid genoemde datum bij het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden. Het algemeen bestuur reageert ter vergadering gemotiveerd op deze zienswijzen.
3. Het 2^{e} lid is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van begrotingswijzigingen.

Artikel 27 Vaststellen begroting

1. Het algemeen bestuur stelt de begroting, meerjarenbegroting en eventueel gewijzigd investeringsschema vast vóór 15 juli van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient.
2. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval voor 1 augustus van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Artikel 28 Voorbereiden jaarrekening

1. Het dagelijks bestuur zendt vóór 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de voorlopige jaarrekening van het recreatieschap eventueel vergezeld van zijn opmerkingen en vergezeld van een verantwoording van het financieel beleid aan de raden van deelnemers, aan Provinciale Staten en aan het algemeen bestuur onder overlegging van een afschrift van het verslag van het onderzoek naar de deugdelijkheid van de jaarrekening, ingesteld door de hiertoe door het algemeen bestuur aangewezen certificerend accountant(s).
2. De raden van de deelnemers kunnen tot uiterlijk 10 weken na de in het eerste lid genoemde datum bij het dagelijks bestuur hun bedenkingen over de ontwerpjaarrekening naar voren

brengen. Het dagelijks bestuur reageert gemotiveerd op deze bedenkingen en voegt zijn reactie op deze bedenkingen bij de ontwerpjaarrekening.

Artikel 29 Vaststellen jaarrekening

1. Het algemeen bestuur stelt de jaarrekening vast uiterlijk 14 juli in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft, alsmede de bijdragen die de deelnemers betalen in het eventuele exploitatietekort.
2. Het dagelijks bestuur zendt de jaarrekening binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
3. De vaststelling van de jaarrekening strekt het bestuur tot decharge.

Artikel 30 Bijdrage in tekorten

1. Het exploitatietekort wordt ten laste gebracht van de deelnemers volgens een door de deelnemers bij het aangaan van deze regeling overeengekomen of later gewijzigde verdeelsleutel, welke als bijlage 2 bij deze regeling is gevoegd en welke bijlage deel uitmaakt van deze regeling.
2. Wanneer de begroting een exploitatietekort aanwijst, over de deelnemers om te slaan, zijn deze gehouden hun in de begroting geraamde bijdrage bij wijze van voorschot te voldoen, in twee termijnen en wel op 1 januari en 1 juli van het begrotingsjaar.
3. Indien van de deelnemers de in het derde en vierde lid bedoelde voorschotten later zijn ontvangen dan de krachtens besluit van het dagelijks bestuur, ingevolge het derde lid bepaalde data respectievelijk de in het vierde lid genoemde data, komen de hieruit voortvloeiende kosten voor rekening van die deelnemers naar rato van de grootte van de verschuldigde voorschotten gerelateerd aan de termijn waarmee die data zijn overschreden. Voor die kostentoerekening is basis de debetrente van de door het recreatieschap aangegane rekeningcourantovereenkomst.
4. Het negatief saldo over enig boekjaar wordt in de jaarrekening opgenomen en, voor zover de reserves daarvoor toereikend zijn, ten laste gebracht van de door het recreatieschap gevormde reserves**.** Voor zover de reserves niet toereikend zijn wordt een negatief saldo ten laste gebracht van de deelnemers volgens de op grond van artikel 30, eerste lid, jo. Bijlage 2 vastgestelde verdeelsleutel. De deelnemers voldoen hun aanvullende bijdrage op grond van dit artikellid binnen 60 dagen na de vaststelling van de jaarrekening.

Artikel 31 Positief saldo

Indien de vastgestelde jaarrekening sluit met een positief saldo besluit het algemeen bestuur of dit:

a. geheel of gedeeltelijk zal worden toegevoegd aan de algemene reserve, doch alleen en voor zover het door het algemeen bestuur vastgestelde maximum plafond van de reserve nog niet is bereikt, dan wel;
b. geheel of gedeeltelijk zal worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve beheer of de bestemmingsreserve investeringen, dan wel:
c. geheel of gedeeltelijk zal worden uitgekeerd aan de deelnemers in de verhouding, waarin zij ingevolge het bepaalde in artikel 30, eerste lid, bijdragen in het exploitatietekort.

Artikel 32 Garantstelling

1. Voor de betaling van rente en aflossing van door het recreatieschap te sluiten geldleningen en in rekening-courant op te nemen gelden staan de deelnemers garant.
2. De deelnemers nemen aan de garantie deel in de verhouding, waarin zij ingevolge het bepaalde in artikel 30, tweede lid bijdragen in het exploitatietekort.

3. Indien uit deze bepaling in enig jaar voor de deelnemers betalingen voortvloeien, zullen deze na afwikkeling van het exploitatietekort of -overschot worden verrekend.

HOOFDSTUK X TOETREDING, UITTREDING, WIJZIGING EN OPHEFFING

Artikel 33 Toetreding

1. Het daartoe bevoegde orgaan van een publiekrechtelijk lichaam of rechtspersoon kan verzoeken tot toetreding tot deze regeling. Het verzoek wordt aan het algemeen bestuur gezonden.
2. Het algemeen bestuur stelt, na overleg met de deelnemers, binnen drie maanden, nadat het in het eerste lid bedoelde verzoek is ontvangen, een ontwerp vast voor de aanpassing van de gemeenschappelijke regeling in verband met de voorgenomen toetreding alsmede een regeling voor de gevolgen van de toetreding. Het dagelijks bestuur zendt dit ontwerp en regeling aan de deelnemers, waaronder begrepen de aspirant-deelnemer, met het verzoek binnen drie maanden na verzending hiervan, inzake de vaststelling ervan een besluit te nemen. De toetreding vindt plaats wanneer alle deelnemers en de aspirant-deelnemer hiertoe eensluidend besluiten.
3. De toetreding gaat in op de eerste dag, volgend op die, waarop het besluit tot toetreding bekend is gemaakt, als bedoeld in artikel 26 van de Wgr.

Artikel 34 Uittreding

1. Uittreding uit deze regeling kan geschieden met ingang van het derde kalenderjaar volgend op de toezending van het betreffende besluit van de uittredende deelnemer aan het algemeen bestuur.
2. Uittreding geschiedt onder door het algemeen bestuur na overleg met deelnemers te stellen regelen die in ieder geval betreffen de voort te zetten verplichtingen van de uittredende deelnemer betreffende de rente en aflossing van geldleningen bedoeld in artikel 32, eerste lid en andere langlopende verplichtingen met een resterende looptijd van ten minste 5 jaar.
3. Het algemeen bestuur stelt binnen drie maanden nadat het besluit tot uittreding is ontvangen een ontwerp vast voor de aanpassing van de gemeenschappelijke regeling aan de gevolgen van de uittreding en zendt dit ontwerp aan de deelnemers met het verzoek binnen drie maanden na verzending van dat ontwerp inzake de vaststelling ervan een besluit te nemen.

Artikel 35 Wijziging

1. Deze regeling kan slechts worden gewijzigd bij gelijkluidend besluit van alle deelnemers.
2. Een wijziging van deze regeling gaat in op de eerste dag, volgende op die waarop het besluit tot wijziging is bekend gemaakt, als bedoeld in artikel 26 van de Wgr.

Artikel 36 Opheffing en liquidatie

1. Deze regeling kan worden opgeheven bij gelijkluidend besluit van alle deelnemers.
2. In geval van opheffing van deze regeling geschiedt de liquidatie door het algemeen bestuur dat daarvoor de nodige regels stelt. Hierbij kan van bepalingen van deze regeling worden afgeweken.
3. Het liquidatieplan wordt door het algemeen bestuur, de deelnemers gehoord, vastgesteld.
4. Het liquidatieplan voorziet in de gevolgen die de opheffing voor het personeel heeft.

5. Een voor- of nadelig saldo van de liquidatie wordt over de deelnemers verdeeld, respectievelijk omgeslagen op overeenkomstige wijze als de omslag van een exploitatietekort ingevolge het bepaalde in artikel 30, eerste en tweede lid.

HOOFDSTUK XI HET ARCHIEF

Artikel 37 Archief

1. Het dagelijks bestuur is belast met de zorg, de bewaring en het beheer van de archiefbescheiden van de bestuursorganen van het recreatieschap, alsmede het toezicht daarop overeenkomstig een door het algemeen bestuur, met inachtneming van artikel 40 van de Archiefwet 1995 en daarop betrekkende hebbende regelingen vast te stellen verordening, die aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland moet worden medegedeeld.
2. Voor de bewaring van de op grond van artikel 12 van de Archiefwet 1995 over te brengen archiefbescheiden wijst het algemeen bestuur een archiefbewaarplaats aan.
3. Bij opheffing van de gemeenschappelijke regeling wordt ten aanzien van de archiefbescheiden een voorziening getroffen conform artikel 4 lid 1 van de Archiefwet 1995.

HOOFDSTUK XII SLOTBEPALINGEN

Artikel 38 Duur en inwerkingtreding

1. Deze regeling treedt, na bekendmaking ervan zoals bedoeld in artikel 26 van de Wgr, in werking met terugwerkende kracht tot 1 januari 2019 onder intrekking met terugwerkende kracht tot 1 januari 2019 van de regeling die van toepassing was tot de inwerkingtreding van de nieuwe regeling.
2. Deze regeling is aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 39 Citeertitel

Deze nieuwe regeling wordt aangehaald als 'Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Spaarnwoude’.

Velsen Zuid, [DATUM 2019]

De voorzitter,
A. Tekin

BIJLAGE 1
KAART WERKINGSGEBIED

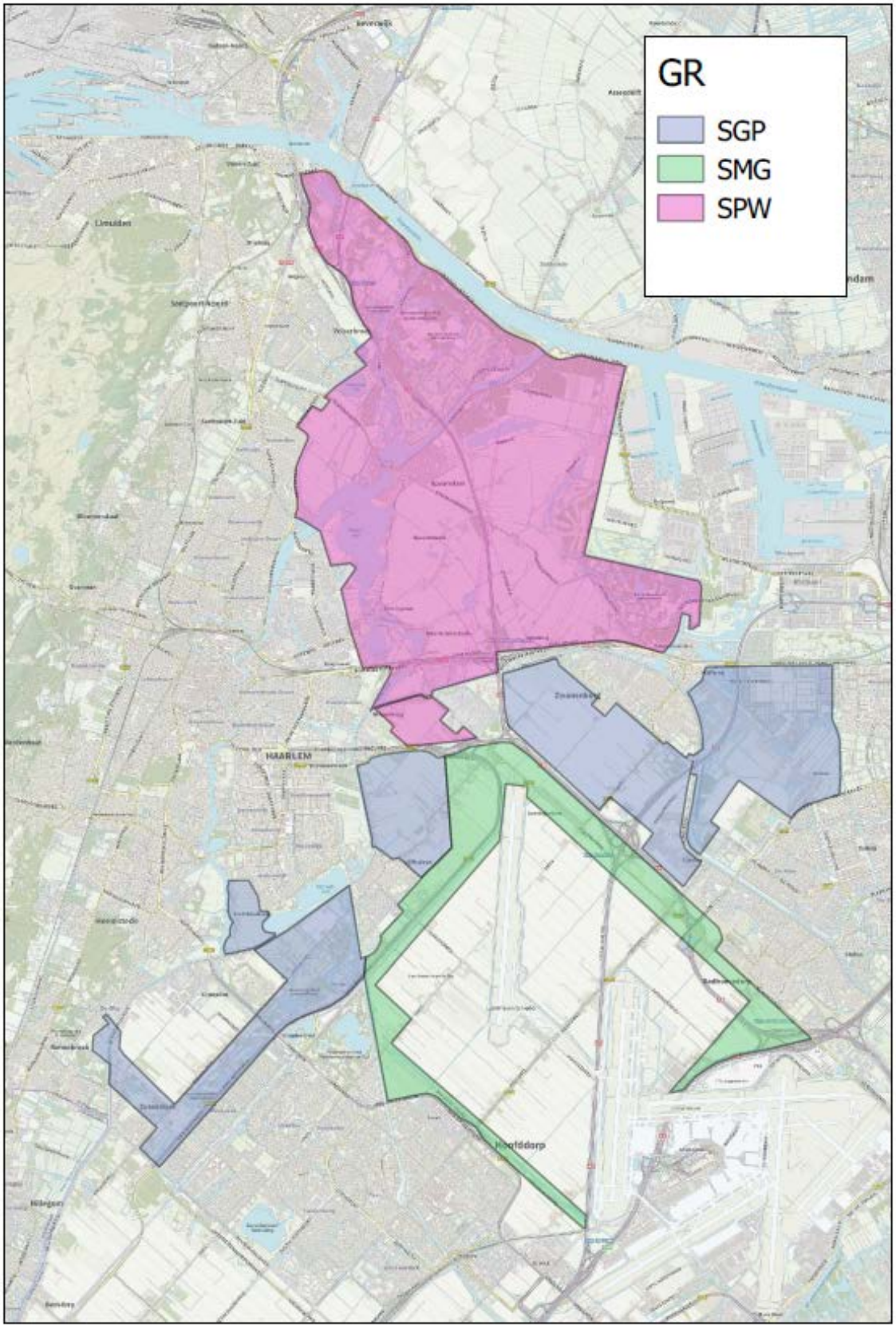

BIJLAGE 2
OVEREENGEKOMEN VERDEELSLEUTEL ALS BEDOELD IN ARTIKEL 30, EERSTE LID VAN DEZE REGELING MET INGANG VAN 1 JANUARI 2019

A.
Recreatieschap Spaarnwoude (SPW), exclusief de in de Haarlemmermeer-Noord gelegen deelgebieden "Mainport & Groen" en "Strategische Groenprojecten"

Deelnemer	Bijdrage deelnemer
Provincie Noord-Holland	53,1 %
Gemeente Amsterdam	22,1 %
Gemeente Haarlem	12,8 %
Gemeente Haarlemmermeer	4,4 %
Gemeente Velsen	7,6 %

B.
Deelgebied "Mainport & Groen" (SMG)

Een jaarlijks tekort na saldering van kosten en baten wordt aangevuld uit de van de toenmalige Stichting Mainport en Groen ontvangen afkoopsom (besluit algemeen bestuur recreatieschap Spaarnwoude d.d. 19 december 2012) voor het beheer van het deelgebied totdat die afkoopsom is uitgeput. Vervolgens zullen de Provincie Noord-Holland en de gemeente Haarlemmermeer ieder 50% van het jaarlijkse tekort van het deelgebied voor hun rekening nemen.

C.
Deelgebied "Strategische Groenprojecten" (SGP)

Deelnemer	Bijdrage deelnemer
Provincie Noord-Holland	50%
Gemeente Amsterdam	10%
Gemeente Haarlem (#)	15%
Gemeente Haarlemmermeer	25%

(#) De door Haarlem verschuldigde bijdrage wordt op grond van in het algemeen bestuur van het recreatieschap gemaakte afspraken verminderd met de genormeerde kosten voor beheer en onderhoud in het deelgebied Ringvaart West op het grondgebied van Haarlem.

De in deze bijlage onder B en C geduide deelgebieden zijn aangeven op de bij deze bijlage gevoegde kaart weergegeven.

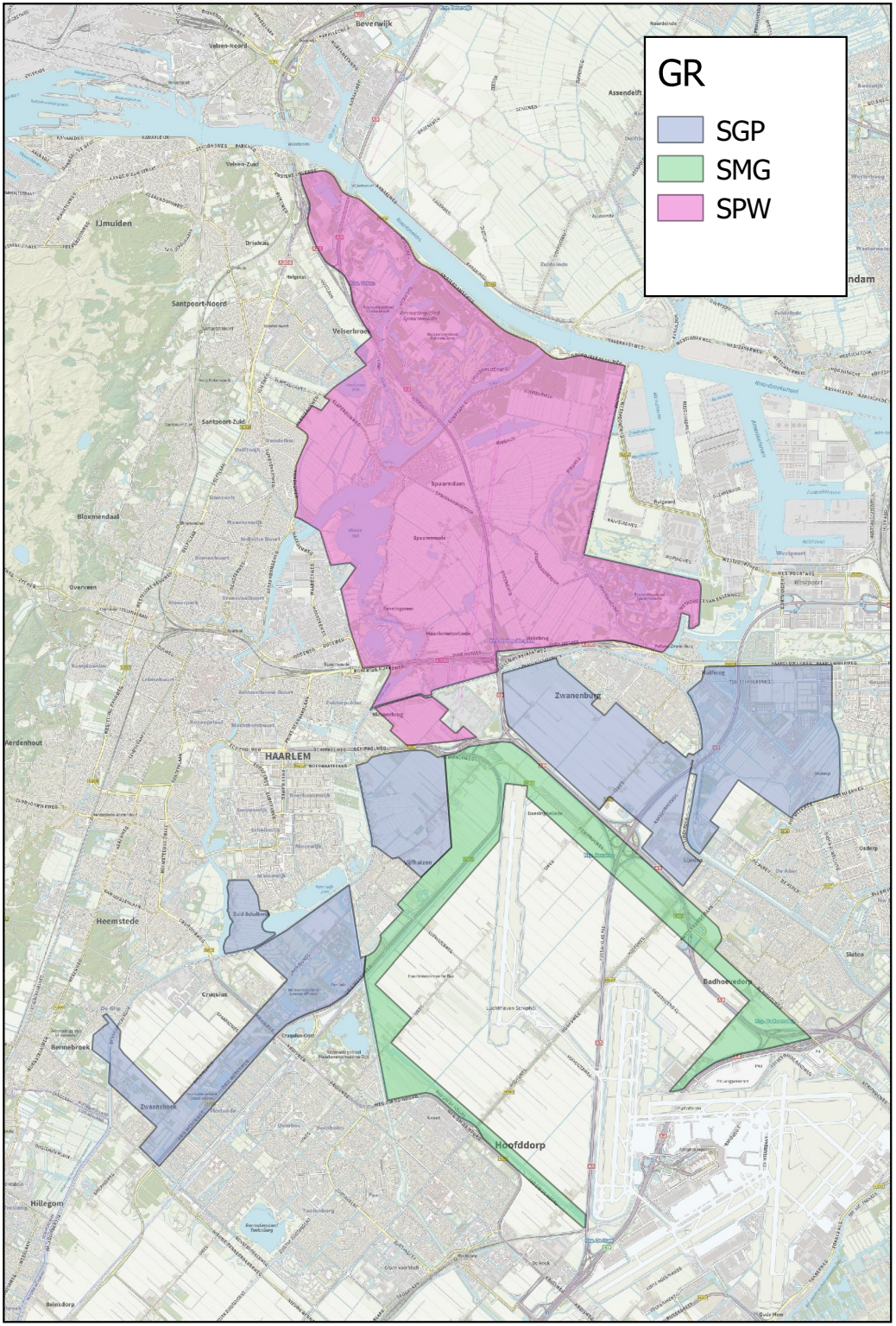
GR
SGP
SMG
SPW
Beverwijk
Velsen-Noord
Velsen-Zuid
IJmuiden
Driehuis
Santpoort-Noord
Velserbroek
Santpoort-Zuid
Bloemendaal
Overveen
Spaarndam
Spaarnwoude
Zwanenburg
HAARLEM
Heemstede
Zuid Schalkwijk
Cruquius
Bennebroek
Zwanenhoek
Hoofddorp
Badhoevedorp
Hillegom
Assendelft
Ruigoord
Westpoort
Halfweg
Osdorp
Sloten

Provincie Noord-Holland

Interim-Statencommissie

Dossiernummer	173
Extern Zaak ID	1186377
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	20 mei 2019
Agendapunt	6.a
Omschrijving	Milieu: Voordracht wijziging van de gemeenschappelijke regeling RUD NHN
Organisatieonderdeel	CZ/FIN

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	30 april 2019
Interim-Statencommissie	**20 mei 2019**
PS-vergadering	27 mei 2019

Toelichting

De Gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord wil haar naam wijzigen in Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Hiervoor is wijziging van de gemeenschappelijke regeling nodig. Provinciale Staten wordt gevraagd toestemming te verlenen aan deze wijziging.

Provincie
Noord-Holland

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR Haarlem

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
dhr J. Kobes
CZ/FIN

Telefoonnummer +31235143698
kobesj@noord-holland.nl

Betreft: wijziging van de gemeenschappelijke regeling van de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord

.

Verzenddatum

10 APR. 2019

Kenmerk 1186377/1196087

Uw kenmerk

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het ontwerpbesluit, inclusief bijlagen, over de wijziging van de gemeenschappelijke regeling van de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
R.M. Bergkamp

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

bijlage(n)
1. Aanbiedingsbrief van de directeur van de RUD NHN;
2. Tekst van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling;
3. Statenvoordracht.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 9 april 2019

Onderwerp: wijziging van de gemeenschappelijke regeling van de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord

Kenmerk: 116377/1196087

Bijlagen:
1. Aanbiedingsbrief van de directeur van de RUD NHN
2. Tekst van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling OD NHN
3. Ontwerpbesluit

1. Inleiding

18 oktober 2018 heeft het Algemeen Bestuur (AB) van de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD NHN) besloten om de naam van de RUD NHN met ingang van maart 2019 te wijzigen in de naam Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN). De naamswijziging vergt een wijziging van de huidige gemeenschappelijke regeling (GR). Op grond van artikel 51, tweede lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen dienen Provinciale Staten in te stemmen met de naamswijziging. Op grond van genoemd artikel kunnen Provinciale Staten hun toestemming aan de naamswijziging alleen onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

De naamswijziging van de RUD NHN naar OD NHN sluit aan bij de ontwikkeling die de dienst de afgelopen jaren heeft doorgemaakt. Deze doorontwikkeling zien we bij alle 29 diensten in Nederland; 22 daarvan heten inmiddels officieel omgevingsdienst. Ook de andere diensten waar de provincie Noord-Holland in deelneemt, dragen de naam omgevingsdienst.

De hoofdlijnen van de ontwikkeling van de RUD NHN zijn:

- Het ingebrachte pakket aan basis- en extra taken is sinds de oprichting aanzienlijk gegroeid. Momenteel voert de RUD NHN leefomgevingstaken uit binnen de kleursporen grijs (milieu), groen (natuur), blauw (water) en rood (ruimtelijke plannen en BWT);

- Diverse taken worden niet alleen voor de regio Noord-Holland Noord maar voor het gehele grondgebied van de provincie Noord-Holland uitgevoerd;

- In de praktijk is de RUD NHN niet langer alleen een uitvoeringsdienst van milieutaken. Zij levert ook een bijdrage in de beleidsvoorbereiding bij de deelnemers. Voorbeelden zijn de omgevingsanalyse, het VTH-programma en de nalevingsstrategie. Op het gebied

van meer inhoudelijke onderwerpen als het actieplan duurzaamheid, de aanpak van wegverkeerslawaai, asbestsanering en het gebruik van bodeminformatie levert de RUD NHN een actieve bijdrage.

De term omgevingsdienst doet daarmee recht aan de geschetste doorontwikkeling. Daarnaast zal het voor iedereen – burgers, bedrijven en deelnemers – duidelijk zijn dat een omgevingsdienst belast is met de uitvoering van het omgevingsrecht en de Omgevingswet. Een naamsverandering in Omgevingsdienst is – gelet op het voorgaande – gerechtvaardigd.

In de GR dienen naast de naamswijziging ook inhoudelijke wijzigingen aangebracht te worden. In verband met het feit dat de RUD NHN de naamswijziging zo spoedig mogelijk in wil laten gaan en met terugwerkende kracht per 1 maart 2019, is ervoor gekozen om nu alleen de naamswijziging in procedure te laten gaan en op een later moment dit jaar de noodzakelijke inhoudelijke wijzigingen.

3. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr.

Provinciale Staten van Noord-Holland;

overwegende dat het noodzakelijk is om de gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord te wijzigen in verband met de naamswijziging van Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord naar Omgevingsdienst Noord-Holland Noord;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 9 april 2019;

gelet op:

- de bepalingen, vervat in hoofdstuk IV van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

besluiten:

1. de gewijzigde gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord te treffen;
2. aan Gedeputeerde Staten op grond van artikel 51, tweede lid, Wet gemeenschappelijke regelingen toestemming te verlenen tot het treffen van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

Haarlem, 2019

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier

Regionale Uitvoeringsdienst
Noord-Holland Noord

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN 22 FEB. 2019

Hoorn, 21 februari 2019

Zaaknummer : 19.14524001
Behandelaar : D. Stajcer/ A. van Doornik
Betreft : Naamswijziging Gemeenschappelijke regeling

Bijlagen: 3 (wijzigingsbesluit, de geconsolideerde versie van de Gemeenschappelijke Regeling na naamswijziging en statenvoordracht voor verlenen toestemming)

Geacht college,

Bij besluit van 18 oktober 2018 heeft het Algemeen Bestuur (AB) van de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD NHN) besloten om de naam van de RUD NHN met ingang van maart 2019 te wijzigen in de naam Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN). De naamswijziging vergt een wijziging van de huidige gemeenschappelijke regeling (GR). Dat betekent dat ook voor de naamswijziging de procedure als beschreven in artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (hierna de wet) gevolgd dient te worden.

Voordat u instemt met het AB besluit van 18 oktober 2018 tot naamswijziging van de GR, dient u hiervoor toestemming te vragen van provinciale staten.
Op grond van het bepaalde in artikel 1 van de wet kan het college van provinciale staten haar toestemming aan de naamswijziging slechts onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

In de GR dienen naast de naamswijziging ook inhoudelijke wijzigingen aangebracht te worden. In verband met het feit dat we de naamswijziging zo spoedig mogelijk in willen laten gaan, is ervoor gekozen om nu alleen de naamswijziging in procedure te laten gaan en op een later moment dit jaar de noodzakelijke inhoudelijke wijzigingen.

Ik verzoek u om de naamswijziging zo spoedig mogelijk voor toestemming in provinciale staten te brengen. In de GR wordt bepaald dat de naamswijziging terug zal werken tot 1 maart 2019.

Op grond van het bepaalde in de wet maakt uw college de naamswijziging bekend in de Staatscourant.

Als bijlage is het besluit voor uw college gevoegd met daarin opgenomen de geconsolideerde versie van de Gemeenschappelijke Regeling na wijziging. Tevens is een voorbeeld voor de statenvoordracht bij deze brief gevoegd.
U bent uiteraard vrij om deze voorbeelden te wijzigen in uw eigen modellen.

Hoogachtend,
P.R. van Doorn
Directeur Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord

Besluit tot wijziging van de Gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord

Gedeputeerde Staten van Noord Holland;

De colleges van Burgemeester en Wethouders van

- Alkmaar;
- Bergen;
- Castricum;
- Den Helder;
- Drechterland;
- Enkhuizen;
- Heerhugowaard;
- Heiloo;
- Hollands Kroon;
- Hoorn;
- Koggenland;
- Langedijk;
- Medemblik;
- Opmeer;
- Stede Broec;
- Schagen;
- Texel.

Gelet op het besluit van het Algemeen bestuur van 18 oktober 2018 om de naam van de Gemeenschappelijke Regeling te wijzigen in Omgevingsdienst Noord-Holland Noord;

Besluiten

de gemeenschappelijke regeling te wijzigen door in de naam en overal in de tekst de naam "Regionale Uitvoeringsdienst" te vervangen in "Omgevingsdienst".

In de Regeling te bepalen dat de naamswijziging terug werkt tot 1 maart 2019.

Hiermee komt de Gemeenschappelijke regeling als volgt te luiden:

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

Hoofdstuk 1: Algemene bepalingen

Artikel 1: Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

1. algemeen bestuur: algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord;
2. colleges: colleges van de deelnemers;
3. dagelijks bestuur: dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord;
4. deelnemers: de aan de regeling deelnemende bestuursorganen;
5. gedeputeerde staten: college van gedeputeerde staten van Noord-Holland;

6. Omgevingsdienst: Omgevingsdienst Noord-Holland Noord;
7. regeling: Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord;
8. vertegenwoordigende organen: provinciale staten van Noord-Holland en raden van de deelnemende gemeenten;
9. voorzitter: voorzitter van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord;
10. wet: Wet gemeenschappelijke regelingen.

Hoofdstuk 2:Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

Artikel 2: Instelling

1. Er is een rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam, genaamd Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.
2. De Omgevingsdienst is gevestigd op het grondgebied van de gemeente Hoorn.

Artikel 3: Belang

1. De regeling wordt getroffen voor de uitvoering van en ondersteuning bij taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
2. De taken, bedoeld in het eerste lid, betreffen in elk geval taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede de taken op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.

Artikel 4: Landelijke Basistaken milieu

1. De Omgevingsdienst is belast met het ten behoeve van de deelnemers uitvoeren van het verplichte Landelijk Basistakenpakket zoals dat is vermeld in bijlage 1 bij deze regeling (bijlage 1: Landelijk Basistakenpakket gemeenten en Landelijk Basistakenpakket provincie) met inachtneming van het door de deelnemers vastgestelde beleid.
2. Als gevolg van gewijzigde wetgeving of anderszins wijziging van het Landelijke Basistakenpakket stelt het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur voor om in de eerstvolgende vergadering van het algemeen bestuur te besluiten over instemming met de betreffende wijziging van bijlage 1.
3. Tot het Landelijk Basistakenpakket wordt ook gerekend het in dit kader vervullen van adviserende taken op het terrein van de vergunningverlening, toezicht en handhaving ten behoeve van de deelnemers, alsmede coördinerende en afstemmende taken die voor de deelnemers tezamen worden verricht.

Artikel 5: Overige milieu- en Wabotaken

1. In aanvulling op de taken uit het Landelijk Basistakenpakket kan de Omgevingsdienst op verzoek van een deelnemer voor deze deelnemer ook andere adviserende, ondersteunende en uitvoerende werkzaamheden inzake de vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van de fysieke leefomgeving verrichten met inachtneming van het door de deelnemers vastgestelde beleid.
   Het gaat onder andere om de volgende taken:
   - Alle overige wettelijke taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van de Wet milieubeheer
   - Specialistische adviezen behorend bij de overige milieutaken

- Alle taken op het terrein van fysieke leefomgeving zoals klimaat, duurzaamheid, milieuzorg, communicatie en juridische zaken, geluid, lucht, externe veiligheid, bodem, water en RO-adviezen.

2. Op verzoek van een deelnemer kan de Omgevingsdienst voor deze deelnemer naast de in lid 1 van dit artikel vermelde taken, ook andere adviserende, ondersteunende en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van de fysieke leefomgeving verrichten. Deze kunnen onder meer betrekking hebben op vergunningverlening, toezicht en handhaving voor bouwen, reclame, inritten, kappen, slopen (BRIKS), brandveiligheid, flora en fauna. Maar ook toezicht- en handhavingstaken in het kader van bijvoorbeeld Drank- en Horecawet of APV.
3. Iedere deelnemer draagt de taken, genoemd in artikel 4 en de overige taken via een takenlijst op aan de Omgevingsdienst, met dien verstande dat met de uitvoering van deze taken moet worden ingestemd door het algemeen bestuur.
4. Een deelnemer kan een verzoek tot vermindering van het takenpakket of taakuitvoering schriftelijk ter kennis brengen van de Omgevingsdienst. Het algemeen bestuur regelt de financiële en organisatorische gevolgen van de vermindering van taken en stelt de verschuldigde schadeloosstelling vast. De Omgevingsdienst wordt voor één jaar schadeloos gesteld.

Artikel 6: Verzoektaken

1. Onverminderd de verplichtingen die voortvloeien uit de in artikel 4 en 5 bedoelde taken, kan de Omgevingsdienst op verzoek van derden adviserende, ondersteunende en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van zorg voor de omgeving verrichten.
2. Onder derden wordt verstaan: niet-deelnemers aan de regeling, niet zijnde een marktpartij.

Artikel 7: Overige bepalingen met betrekking tot de taken

1. Naast de in de artikelen 4, 5 en 6 genoemde taken, verricht de Omgevingsdienst taken ten behoeve van de eigen bedrijfsvoering.
2. Met betrekking tot de reikwijdte, uitvoering en nadere invulling van de in de artikelen 4 en 5 genoemde taken, worden door of namens het dagelijks bestuur schriftelijk werkafspraken gemaakt met de deelnemers.
3. Indien ten gevolge van wijziging van wettelijke regelingen, ter bescherming van de leefomgeving, uitvoerende werkzaamheden als bedoeld in de artikelen 4 en 5 gaan strekken ter uitvoering van een andere regeling dan ter uitvoering waarvan zij ten tijde van het van kracht worden van deze gemeenschappelijke regeling strekten, dan wel indien in deze werkzaamheden ten gevolge van een dergelijke wijziging veranderingen optreden, blijven zij, voor zover hun strekking en omvang door die wijziging niet wezenlijk veranderen, behoren tot de taken die artikelen 4 en 5 aan de dienst opdragen.
4. Het algemeen bestuur beslist over de vraag of de Omgevingsdienst bereid en in staat is om in de artikelen 4 en 5 genoemde taken voor een deelnemende partij of een derde, als bedoeld in artikel 6 die daartoe een verzoek indient gaat uitvoeren op basis van een privaatrechtelijke overeenkomst. Het algemeen bestuur bepaalt daarbij onder welke condities en in welke omvang deze uitvoering mogelijk wordt gemaakt.
5. De Omgevingsdienst geeft aan de taken die zij verricht zo effectief en efficiënt mogelijk invulling.

Artikel 8: Bevoegdheden

1. Aan het bestuur worden geen bevoegdheden overgedragen door de deelnemers.
2. De colleges kunnen bevoegdheden mandateren aan het bestuur en de directeur.

3. Ambtenaren in dienst van de deelnemers kunnen ondermandaat verlenen aan de directeur, voor zover zij hiertoe bevoegd zijn.
4. Voor een geldig mandaat of ondermandaat als bedoeld in het tweede en derde lid is de instemming van het bestuur respectievelijk de directeur vereist, overeenkomstig artikel 10:4 van de Algemene wet bestuursrecht.
5. Een mandaat of ondermandaat als bedoeld in het tweede en derde lid wordt schriftelijk gegeven, overeenkomstig artikel 10:5 van de Algemene wet bestuursrecht.
6. Het dagelijks bestuur houdt een register bij van de aan het bestuur respectievelijk aan de directeur gemandateerde bevoegdheden.

Hoofdstuk 3: Inrichting en samenstelling van het bestuur

§1. Algemeen bestuur

Artikel 9: Samenstelling

1. Het algemeen bestuur bestaat uit zoveel leden als er deelnemers zijn.
2. De colleges benoemen uit hun midden ieder één lid in het algemeen bestuur.
3. De colleges kunnen voor de door hen benoemde leden van het algemeen bestuur plaatsvervangende leden aanwijzen, die de door hen benoemde leden bij afwezigheid vervangen. Het bepaalde in deze regeling ten aanzien van de leden van het algemeen bestuur is op de plaatsvervangende leden van overeenkomstige toepassing.
4. De aanwijzing van de leden van het algemeen bestuur vindt plaats in de eerste vergadering van de colleges in nieuwe samenstelling.
5. Wanneer een lid van het algemeen bestuur ophoudt lid te zijn van het college, dat hem heeft aangewezen, dan houdt hij tevens op lid te zijn van het algemeen bestuur. Het desbetreffende college voorziet zo spoedig mogelijk in de opvulling van de vacature.
6. Het college kan zijn lid in het algemeen bestuur ontslaan bij gebrek aan vertrouwen. Na het ontslag wordt zo spoedig mogelijk voorzien in de opvulling van de vacature.

Artikel 10: Incompatibiliteiten

Onverminderd het bepaalde in artikel 20 van de wet is het lidmaatschap van het algemeen bestuur onverenigbaar met de betrekking van ambtenaar, door of vanwege het bestuur van een der deelnemers dan wel door of vanwege het bestuur aangesteld of daaraan ondergeschikt. Met een ambtenaar worden voor de toepassing van dit artikel gelijkgesteld zij die in dienst van een der deelnemers dan wel de Omgevingsdienst op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht werkzaam zijn.

Artikel 11: Vergaderingen

1. Het algemeen bestuur stelt een reglement van orde voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden vast.
2. Het algemeen bestuur vergadert jaarlijks ten minste tweemaal en voorts zo vaak als het daartoe beslist.
3. Voorts vergadert het indien de voorzitter of het dagelijks bestuur het nodig oordeelt of indien ten minste een lid van het algemeen bestuur schriftelijk, met opgave van redenen, daarom verzoekt.
4. De voorzitter roept de leden van het algemeen bestuur ten minste twee weken van tevoren schriftelijk tot de vergadering op. Tegelijkertijd met de oproeping brengt de voorzitter dag, tijdstip en plaats van de vergadering ter openbare kennis. De agenda en de daarbij behorende voorstellen, met uitzondering van de

stukken waaromtrent geheimhouding is opgelegd, worden tegelijkertijd met de oproeping en op een bij openbare kennisgeving aan te geven wijze ter inzage gelegd.

5. De vergadering van het algemeen bestuur wordt niet geopend voordat blijkens de presentielijst een aantal leden tegenwoordig is dat minimaal twee derde van het aantal stemmen vertegenwoordigt.
6. Indien ingevolge het vijfde lid de vergadering niet kan worden geopend, belegt de voorzitter, onder verwijzing naar dit artikel, opnieuw een vergadering tegen een tijdstip dan ten minste vierentwintig uur na het bezorgen van de oproeping is gelegen.
7. Op de vergadering, bedoeld in het zesde lid, is het vijfde lid niet van toepassing. Het algemeen bestuur kan echter over andere aangelegenheden dan die waarvoor de ingevolge het vijfde lid niet geopende vergadering was belegd alleen beraadslagen of besluiten, indien blijkens de presentielijst meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden tegenwoordig is.

Artikel 12: Stemmen

1. Een lid van het algemeen bestuur neemt niet deel aan de stemming over de gevallen genoemd in artikel 28 van de Provinciewet.
2. De artikelen 31 en 32 van de Provinciewet zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 13: Besluitvorming

1. Elk lid van het algemeen bestuur heeft in de vergadering een vastgesteld aantal stemmen, waarbij de stemverdeling voor de gemeenten is gebaseerd op de combinatie van inwonertal en in te brengen budget en het aantal stemmen voor de provincie is gebaseerd op het in te brengen budget. Het algemeen bestuur stelt nadere regels vast aangaande deze stemverdeling.
2. Voor het tot stand komen van een besluit is minimaal twee derde meerderheid vereist, tenzij in deze regeling anders is bepaald.

Artikel 14: Ambtelijke bijstand

Het algemeen bestuur regelt op welke wijze ambtelijke bijstand wordt verleend aan de leden van het algemeen bestuur.

Artikel 15: Verantwoordings- en informatieplicht

1. Het algemeen bestuur verstrekt aan de vertegenwoordigende organen alle inlichtingen die door één of meer leden van die organen worden verlangd.
2. Een lid van het algemeen bestuur verschaft aan het college dat hem heeft aangewezen alle inlichtingen die door dit college of één of meer leden daarvan worden verlangd.
3. Een lid van het algemeen bestuur is aan het college dat hem heeft aangewezen verantwoording verschuldigd voor het door hem in het algemeen bestuur gevoerde beleid.
4. De colleges bepalen op welke wijze de door hen aangewezen leden aan hun plichten genoemd in de leden twee en drie van dit artikel moeten voldoen.
5. Het tweede, derde en vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de vertegenwoordigende organen respectievelijk een of meer leden van die vertegenwoordigende organen.

§2. Voorzitter en plaatsvervangend voorzitter

Artikel 16: Aanwijzing

1. De voorzitter wordt in de eerste vergadering van iedere zittingsperiode van het algemeen bestuur door en uit het algemeen bestuur aangewezen.
2. Bij afwezigheid of ontstentenis van de voorzitter wordt hij vervangen door de plaatsvervangend voorzitter. Deze wordt aangewezen tijdens de eerste vergadering van het algemeen bestuur van iedere zittingsperiode door het algemeen bestuur uit de leden van het dagelijks bestuur.

§3. Dagelijks bestuur

Artikel 17: Samenstelling

1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter, het door Gedeputeerde Staten aangewezen lid van het algemeen bestuur en drie andere leden, door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen.
2. De voorzitter is voorzitter van het dagelijks bestuur.
3. Eén lid wordt door en uit het algemeen bestuur aangewezen van de colleges van de gemeenten Den Helder, Hollands Kroon, Schagen en Texel voor zover de deelnemers zijn toegetreden.
4. Eén lid wordt door en uit het algemeen bestuur aangewezen van de colleges van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heiloo, Heerhugowaard en Langedijk voor zover de deelnemers zijn toegetreden.
5. Eén lid wordt door en uit het algemeen bestuur aangewezen van de colleges van de gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec voor zover de deelnemers zijn toegetreden.
6. Indien één van de in lid 3 tot en met 5 genoemde leden voor het dagelijks bestuur wordt aangewezen als voorzitter kiest het algemeen bestuur uit zijn midden een vijfde lid voor het dagelijks bestuur. Zij kiezen dit vijfde lid uit de leden van het algemeen bestuur die het lid van het algemeen bestuur dat als voorzitter is aangewezen, hebben voorgedragen als lid van het dagelijks bestuur.
7. Elk lid van het dagelijks bestuur, behalve de voorzitter, heeft één stem in het dagelijks bestuur. Indien bij stemming, anders dan over personen voor het doen van benoemingen, voordrachten of aanbevelingen, de stemmen staken, wordt opnieuw gestemd. Bij het staken van de stemmen andermaal over hetzelfde voorstel, beslist de voorzitter.

Artikel 18: Ontslag

1. Een lid van het dagelijks bestuur kan te allen tijde ontslag nemen. Hij doet daarvan schriftelijk mededeling aan het algemeen bestuur.
2. Het ontslag als bedoeld in het eerste lid gaat in met ingang van de eerste dag van de maand volgende op de dag waarop hij zijn ontslag heeft genomen of zoveel eerder als zijn opvolger de benoeming heeft aangenomen.
3. Het algemeen bestuur kan een of meer leden van het dagelijks bestuur ontslag verlenen, indien dezen het vertrouwen van het algemeen bestuur niet meer bezitten.
4. Een lid van het dagelijks bestuur verliest zijn functie wanneer hij ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn.

§4. Commissies

Artikel 19: Adviescommissies

Het algemeen bestuur kan commissies van advies instellen. Het regelt de bevoegdheden en de samenstelling.

Hoofdstuk 4: Bevoegdheden van het bestuur

§1. Bevoegdheden algemeen bestuur

Artikel 20: Bevoegdheden algemeen bestuur

1. Het algemeen bestuur staat aan het hoofd van de Omgevingsdienst.
2. Alle bevoegdheden, bedoeld in de regeling, berusten bij het algemeen bestuur voor zover deze niet bij of krachtens de wet of deze regeling aan het dagelijks bestuur of de voorzitter zijn toegekend.
3. Onverminderd het bepaalde in artikel 57 van de wet is het algemeen bestuur in ieder geval bevoegd tot:
   a. Het vaststellen van de begroting en jaarrekening;
   b. Het vaststellen van beleidsregels waarmee de andere organen van de Omgevingsdienst rekening houden bij de uitoefening van hun bevoegdheden;

§2. Bevoegdheden dagelijks bestuur

Artikel 21: Bevoegdheden dagelijks bestuur

1. Het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst berust bij het dagelijks bestuur voor zover niet bij of krachtens de wet of deze regeling de voorzitter hiermee is belast.
2. Het dagelijks bestuur is belast met de voorbereiding van alles waarover in de vergadering van het algemeen bestuur zal worden beraadslaagd en besloten.
3. Het dagelijks bestuur is belast met de uitvoering van de besluiten van het algemeen bestuur, tenzij bij of krachtens de wet of deze regeling de voorzitter hiermee is belast.
4. Het dagelijks bestuur neemt, alvorens is besloten tot het voeren van een rechtsgeding, alle conservatoire maatregelen en doet wat nodig is ter voorkoming van verjaring of verlies van recht of bezit.
5. Het dagelijks bestuur is bevoegd, tenzij het algemeen bestuur daaromtrent in voorkomende gevallen een beslissing heeft genomen, om te besluiten tot het procederen in eerste aanleg in kort geding en tot voeging in strafzaken als bedoeld in artikel 332 van het Wetboek van Strafvordering.
6. Het dagelijks bestuur is bevoegd, indien ingevolge een wettelijk voorschrift aan de Omgevingsdienst of het bestuur hetzij een recht van beroep hetzij een recht bezwaar te maken toekomt, te besluiten om beroep in te stellen of bezwaar in te brengen alsmede, voor zover de voorschriften dat toelaten, schorsing van de aangevochten beslissing of een voorlopige voorziening ter zake te verzoeken.
7. Het besluit om bezwaar te maken of beroep in te stellen wordt ingetrokken, indien het algemeen bestuur de beslissing van het dagelijks bestuur tot het instellen van beroep of het maken van bezwaar niet in zijn eerstvolgende vergadering bekrachtigt.

Artikel 22: Verantwoording

1. De leden van het dagelijks bestuur zijn, tezamen en ieder afzonderlijk, aan het algemeen bestuur verantwoording verschuldigd voor het door hen gevoerde bestuur.
2. Zij geven het algemeen bestuur mondeling of schriftelijk de door een of meer leden gevraagde inlichtingen waarvan het verstrekken niet in strijd is met het openbaar belang.
3. Het dagelijks bestuur verschaft de vertegenwoordigende organen van de deelnemers alle inlichtingen die door deze organen of een of meer van hun leden worden gevraagd.

§3. Bevoegdheden voorzitter

Artikel 23: Bevoegdheden voorzitter

1. De voorzitter bevordert een goede behartiging van de zaken van de Omgevingsdienst.
2. De voorzitter vertegenwoordigt de Omgevingsdienst in en buiten rechte.
3. De voorzitter ondertekent de stukken die van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur uitgaan.

Artikel 24: Verantwoording

1. De voorzitter is aan het algemeen bestuur verantwoording verschuldigd voor het door hem gevoerde bestuur.
2. Hij geeft het algemeen bestuur mondeling of schriftelijk de door een of meer leden gevraagde inlichtingen waarvan het verstrekken niet in strijd is met het openbaar belang.
3. De voorzitter verschaft de vertegenwoordigende organen van de deelnemers alle inlichtingen die door deze organen of een of meer van hun leden worden gevraagd.

Hoofdstuk 5: Ambtelijke organisatie

Artikel 25: ambtelijk apparaat, secretaris en directeur

1. De Omgevingsdienst heeft een ambtelijk apparaat, met aan het hoofd een directeur. De directeur is, onder verantwoording van het algemeen bestuur, belast met de dagelijkse leiding en de zorg voor een juiste taakvervulling van de Omgevingsdienst.
2. De directeur wordt door het algemeen bestuur benoemd, geschorst en ontslagen. Voor benoeming, schorsing en ontslag wordt door het dagelijks bestuur een voordracht gemaakt.
3. Het dagelijks bestuur kan in spoedeisende gevallen tot schorsing van de directeur overgaan. Zij doen daarvan terstond mededeling aan het algemeen bestuur. De schorsing wordt opgeheven, wanneer het algemeen bestuur haar niet in zijn eerstvolgende vergadering bekrachtigt.
4. De directeur is tevens ambtelijk secretaris van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.
5. De directeur staat het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur, de voorzitter en eventuele commissies bij de uitoefening van hun taak terzijde.
6. De directeur is in de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur aanwezig.
7. De directeur draagt zorg voor:
    a. het voorbereiden, agenderen en notuleren van de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur;
    b. het coördineren en bewaken van en zorgdragen voor de uitvoering van de besluitvorming van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.
8. De directeur ondertekent als secretaris mede alle stukken die van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur uitgaan.
9. Het algemeen bestuur stelt in een instructie nadere regels vast betreffende de taak en de bevoegdheid van de directeur.
10. Het algemeen bestuur regelt de vervanging van de directeur.

Artikel 26: Overig personeel

1. Het dagelijks bestuur is, binnen het kader van de door het algemeen bestuur vastgestelde formatie, belast met het aanstellen als ambtenaar, het tewerkstellen op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht en met het schorsen en ontslaan van het personeel van het lichaam, de directeur van de Omgevingsdienst uitgezonderd.

2. Het dagelijks bestuur kan de in het eerste lid bedoelde bevoegdheden opdragen aan de directeur van de dienst.
3. De rechtspositie en bezoldiging van de ambtenaren en van het personeel, werkzaam op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht, wordt bepaald door het dagelijks bestuur.
4. Het dagelijks bestuur kan aanvullende regels vaststellen.

Hoofdstuk 6: Financiën en beheer van de Omgevingsdienst

§1. Begroting

Artikel 27: Vaststelling begroting

1. Het algemeen bestuur stelt de begroting vast in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient.
2. In de begroting wordt vastgelegd welke bijdrage elke deelnemer verschuldigd is voor de door hem aan de Omgevingsdienst opgedragen taken als bedoeld in de artikelen 4 en 5.
3. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval voor 1 augustus van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Artikel 28: Voorbereiding begroting

1. Het dagelijks bestuur stelt een ontwerpbegroting op.
2. Het dagelijks bestuur zendt de ontwerpbegroting, 10 weken voordat zij aan het algemeen bestuur wordt aangeboden, aan de vertegenwoordigende organen van de deelnemers.
3. De colleges dragen er zorg voor dat de ontwerpbegroting voor een ieder ter inzage wordt gelegd en, tegen betaling van de kosten, algemeen verkrijgbaar wordt gesteld. Van de terinzagelegging en de verkrijgbaarheid geschiedt openbare kennisgeving.
4. De vertegenwoordigende organen van de deelnemers kunnen uiterlijk binnen de in het tweede lid genoemde termijn bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur reageert gemotiveerd op deze zienswijzen en voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.
5. Nadat deze is vastgesteld, zendt het algemeen bestuur de begroting aan de vertegenwoordigende organen van de deelnemers.
6. Het bepaalde in het eerste, tweede, vierde en vijfde lid is mede van toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting, voor zover deze wijziging van invloed is op de hoogte van de bijdrage van de deelnemers.

§2. Jaarrekening

Artikel 29: Vaststelling

1. Het algemeen bestuur stelt de jaarrekening vast in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft.
2. Het dagelijks bestuur zendt de ontwerpjaarrekening uiterlijk 15 april van het jaar, volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft, aan de vertegenwoordigende organen van de deelnemers.
3. De vertegenwoordigende organen van de deelnemers kunnen uiterlijk 10 weken na de in voorgaand lid genoemde datum bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpjaarrekening naar voren

brengen. Het dagelijks bestuur reageert gemotiveerd op deze zienswijzen en voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpjaarrekening, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.

4. Het dagelijks bestuur zendt de jaarrekening binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval voor 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft, aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Artikel 30: Resultaatsbestemming

1. Indien de rekening sluit met een batig saldo, besluit het algemeen bestuur dit saldo geheel of ten dele:
   a. te bestemmen voor de algemene reserve of de bestemmingsreserve;
   b. uit te keren aan de deelnemers naar rato van ieders bijdrage, zoals deze op basis van artikel 33 lid 2 van deze regeling is vastgesteld voor het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft;
2. Indien de rekening sluit met een nadelig saldo, besluit het algemeen bestuur dit saldo geheel of ten dele af te boeken van de algemene reserves, voor zover aanwezig. Indien het algemeen bestuur dit noodzakelijk oordeelt, wordt een plan opgesteld dat is gericht op het afbouwen en/of dekken van het nadelig exploitatiesaldo, waarbij tevens wordt bepaald of en zo ja, tot welk bedrag de deelnemers zullen bijdragen in het nadelig exploitatiesaldo. Dit plan wordt eerst vastgesteld door het algemeen bestuur nadat de vertegenwoordigende organen van de deelnemers gedurende een termijn van ten minste twaalf weken in de gelegenheid zijn gesteld hierover hun mening te geven.
3. Wanneer het algemeen bestuur overeenkomstig het gestelde in het tweede lid een besluit heeft genomen omtrent het bijdragen door de deelnemers in het nadelig exploitatiesaldo, dan wordt dit door de deelnemers gedragen naar rato van ieders bijdrage, zoals deze op basis van artikel 33, tweede lid van deze regeling is vastgesteld voor het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft.

§3. Beheer en garantstelling

Artikel 31: Financiële administratie

Het algemeen bestuur stelt een reglement vast met betrekking tot de organisatie van de financiële administratie en het financieel beheer van de Omgevingsdienst.

Artikel 32: Betaling

1. De deelnemers betalen voor aanvang van een kwartaal 25 procent van de jaarlijkse bijdrage voor het betreffende boekjaar zoals dat is vastgesteld in de begroting.
2. De definitieve afrekening vindt plaats binnen twee maanden na vaststelling van de jaarrekening.

Artikel 33: Garantstelling

De deelnemers zullen er steeds zorg voor dragen dat de Omgevingsdienst te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te voldoen.

Hoofdstuk 7: Wijziging, toetreding, uittreding en opheffing

Artikel 34: Wijziging van de regeling

1. Een deelnemer alsmede het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur kunnen voorstellen doen voor wijziging van de regeling.
2. Wijziging van deze regeling kan geschieden indien de bevoegde bestuursorganen van ten minste drie vierde van het aantal deelnemers, vertegenwoordigende ten minste twee derde van het aantal stemmen in het algemeen bestuur hiertoe besluiten.
3. De deelnemers besluiten niet tot wijziging dan nadat zij ingevolge artikel 51, tweede lid, van de wet in samenhang met de artikelen 96 en 98 van de wet toestemming hebben gekregen van hun vertegenwoordigende organen.
4. De wijziging wordt op de gebruikelijke wijze bekendgemaakt.
5. De wijziging bepaalt wanneer deze in werking treedt.

Artikel 35: Toetreding

1. Tot de regeling kunnen uitsluitend colleges van gemeenten, dagelijkse besturen van waterschappen en dagelijkse besturen van andere openbare lichamen, waartoe ook de Minister behoort die het aangaat, toetreden.
2. Toetreding is mogelijk op ieder moment.
3. Het betreffende bestuursorgaan dat wil toetreden dient hiertoe een verzoek in bij het dagelijks bestuur. Het betreffende bestuursorgaan voegt hierbij het besluit tot toestemming als bedoeld in artikel 51, tweede lid, van de wet.
4. Het dagelijks bestuur brengt het verzoek ter kennis van het algemeen bestuur en geeft daarbij een advies over de toetreding.
5. Toetreding kan geschieden nadat het algemeen bestuur hiertoe heeft besloten.
6. Een lid van het algemeen bestuur kan slechts voor toetreding stemmen, dan nadat hij hiervoor de instemming van het college dat hem heeft aangewezen heeft verkregen. Dit college kan deze instemming pas verlenen na verkregen toestemming van zijn vertegenwoordigend orgaan als bedoeld in artikel 51, tweede lid, van de wet.

Artikel 36: Uittreding

1. Een college kan uit de regeling treden na verkregen toestemming van zijn vertegenwoordigend orgaan.
2. Uittreding of opzegging dan wel aankondiging daarvan kan niet plaatsvinden gedurende de eerste drie jaar na de instelling van het openbaar lichaam.
3. Uittreding kan slechts plaatsvinden met inachtneming van een opzegtermijn van ten minste twaalf maanden.
4. Het algemeen bestuur regelt de financiële en organisatorische gevolgen van de uittreding en stelt de verschuldigde schadeloosstelling vast. De Omgevingsdienst wordt voor één jaar schadeloos gesteld.
5. In bijzondere omstandigheden kan het algemeen bestuur een andere schadeloosstelling vaststellen.

Artikel 37: Opheffing

1. Deze regeling kan op voorstel van het algemeen bestuur worden opgeheven door een daartoe strekkend besluit van ten minste drie vierde van het aantal deelnemers vertegenwoordigende ten minste twee derde van het aantal stemmen in het algemeen bestuur, na toestemming van hun vertegenwoordigende organen.

2. Het algemeen bestuur stelt een liquidatieplan vast om tot opheffing van de Omgevingsdienst te komen. Het liquidatieplan voorziet in de verplichting van de deelnemers tot deelneming in de financiële gevolgen van de opheffing. Het liquidatieplan voorziet ook in de gevolgen die de opheffing heeft voor het personeel.
3. Bij ontbinding van de Omgevingsdienst in verband met opheffing van de regeling of anderszins, blijft de Omgevingsdienst voortbestaan voor zover dat voor de vereffening van het vermogen noodzakelijk is.

Hoofdstuk 8: Slotbepalingen

Artikel 38: Archief

1. De archivering van de dossiers van zaken volgt het bevoegd gezag. De deelnemers van de Omgevingsdienst zijn verantwoordelijk voor de zorg van het archief met betrekking tot de door hun aan de Omgevingsdienst opgedragen taken. De deelnemers kunnen het beheer van het archief uitbesteden aan de Omgevingsdienst.
2. De Omgevingsdienst heeft, conform artikel 40 van de Archiefwet, een voorziening die in lijn is met de bepalingen in de Archiefwet. Dat betekent dat het bestuur verplicht is de onder hem berustende archiefbescheiden in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren, alsmede zorg te dragen voor de vernietiging van daarvoor in aanmerking komende archiefbescheiden.
3. Het algemeen bestuur stelt een Archiefverordening en een Besluit Informatiebeheer vast en draagt het dagelijks bestuur de zorg op voor de archiefbescheiden van de Omgevingsdienst.
4. Overeenkomstig de door het algemeen bestuur vastgestelde verordening komen de kosten, verbonden aan de uitoefening van de in het derde lid bedoelde zorg, ten laste van de Omgevingsdienst.
5. Voor de bewaring van de op grond van artikel 12, eerste lid en artikel 13, eerste lid van de Archiefwet 1995 over te brengen archiefbescheiden van het bestuur wordt een archiefbewaarplaats aangewezen.
6. De in het vijfde lid bedoelde archiefbescheiden worden beheerd door de archivaris van de archiefbewaarplaats.
7. Ten aanzien van het beheer van de archiefbescheiden van het bestuur, voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar een archiefbewaarplaats, is, onder de bevelen van het dagelijks bestuur, met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Archiefwet 1995 belast de archivaris van de Omgevingsdienst. Met betrekking tot dit toezicht heeft het algemeen bestuur een Archiefverordening en een Besluit Informatiebeheer vastgesteld conform het derde lid.

Artikel 39: Klachtregelingen

1. Het algemeen bestuur stelt, met inachtneming van titel 9.1 van de Algemene wet bestuursrecht, een interne klachtregeling vast.
2. De Nationale ombudsman is, onverminderd het bepaalde in de Wet Nationale ombudsman, bevoegd tot behandeling van klachtschriften als bedoeld in titel 9.2 van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 40: Duur regeling

Deze regeling is aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 41: Bekendmaking en inwerkingtreding

1. Gedeputeerde staten van Noord-Holland zenden de Regeling, alsmede de wijzigingen daarvan, toe aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
2. Deze regeling treedt in werking op de dag na de dag dat de regeling door het provinciebestuur van Noord-Holland is bekend gemaakt en werkt terug tot 1 maart 2019.

Artikel 42: Citeertitel

Deze regeling kan worden aangehaald als "Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord".

BIJLAGE 1: Landelijk Basistakenpakket voor Omgevingsdiensten

Versie 2.3 van 25 mei 2011

Versie 2.3 van het Basistakenpakket brengt geen verandering in de eerder gemaakte en bestuurlijk geaccordeerde afspraken over de inhoud van het basistakenpakket. Beoogd is slechts de terminologie aan te passen aan wijzigingen in wet- en regelgeving die na de totstandkoming van versie 2.2 zijn doorgevoerd. De actualisatiedatum is 1 juni 2011.

Het basistakenpakket is uitgangspunt voor het takenpakket dat door de RUD wordt uitgevoerd ten behoeve van alle deelnemende gemeenten en de provincie. De ervaringen met de toepassing van dit basistakenpakket kunnen na verloop van tijd leiden tot aanpassing.

Versie	Wijziging betreft	Status	Datum
1.0	N.v.t.	Bijlage bij de package deal	16-06-09
2.0	- toelichting - volgorde opsomming taken - redactionele aanpassingen - uitbreiding van onderdeel 3 (nieuw) met niet-IPPC- en niet-BRZO-inrichtingen - schrappen van sloopwerkzaamheden in opdracht van particulieren in onderdeel 4 (nieuw) - vervanging van onderdeel 1 (oud) door volledig herzien onderdeel 5 (nieuw)	Volledige versie is bestuurlijk vastgesteld	27-01-10
2.1	- toevoegen voetnoot in onderdeel 1 - invoegen in onderdeel 5 van: • groothandel in voedingsmiddelen • koel- en vrieshuizen • veilingen van landbouw-, tuinbouw- en visserijproducten • ijsbanen • skihellingen • (niet-academische) ziekenhuizen	Ambtelijk advies aan bestuurders van IPO, VNG, UvW en het Rijk (ambtelijke werkconferentie in Zeist)	01-04-10
2.2	- toevoegen voetnoot in onderdeel 1 - invoegen in onderdeel 5 van: • groothandel in voedingsmiddelen • koel- en vrieshuizen • veilingen van landbouw-, tuinbouw- en visserijproducten • ijsbanen • skihellingen • (niet-academische) ziekenhuizen	Bestuurlijk vastgesteld	24-06-10

2.3	redactionele aanpassingen i.v.m. de inwerkingtreding van de tweede tranche van de tweede fase van het Activiteitenbesluit en de introductie van de omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM) in de Wabo en het Besluit omgevingsrecht		25-05-11

1.De voorbereiding van de omgevingsvergunningverlening voor activiteiten waarvoor GS op 19 juni 2009 bevoegd waren [1] om milieuvergunningen te verlenen op grond van de Wet milieubeheer en het Inrichtingen- en vergunningenbesluit Wet milieubeheer (betreft omgevingsvergunningen in hun geheel).

2. De voorbereiding van de omgevingsvergunningverlening door GS voor de verwezenlijking van een project van provinciaal belang, waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder ten derde, van de Wabo, van het bestemmingsplan wordt afgeweken (betreft omgevingsvergunningen in hun geheel).

3.a. De voorbereiding van de omgevingsvergunningverlening voor het oprichten en in werking hebben van inrichtingen die onder het bevoegd gezag van B&W vallen of in de toekomst komen te vallen. Het betreft hier alleen het milieudeel van deze omgevingsvergunningen. In een aantal gevallen geldt, tot de omgevimgsdiensten zijn gerealiseerd, het vereiste van een verklaring van geen bedenkingen (VVGB) van GS.

3.b. De voorbereiding van de. Het gaat hier om activiteiten die voorheen omgevingsvergunningplichtig waren op grond van art. 2.1, eerste lid, onder e, van de Wabo, maar nu (sinds de tweede tranche van de tweede fase van het Activiteitenbesluit) onder de algemene regels van het Activiteitenbesluit vallen. Hierbij geldt echter dat er nog wel een beperkte voorafgaande individuele toets moet plaatsvinden, de omgevingsvergunning beperkte milieutoets. Een en ander is geregeld op basis van artikel 2.1, eerste lid, onder i, van de Wabo en de artikelen 2.2a en 3.3a van het BOR. Het betreft inrichtingen in de categorieën windturbines, RWZI's, autodemontage, metaalrecycling, opslag banden, combibedrijven en apotheken.

4. Het milieutoezicht op de volgende omgevingsvergunningplichtige activiteiten:

- sloopwerkzaamheden in opdracht van bedrijven of instellingen,
- het oprichten en in werking hebben van een omgevingsvergunningplichtige inrichting waarvoor B&W of GS[2] het bevoegd gezag zijn,
- activiteiten waarvoor krachtens provinciale verordening een vergunning is vereist,
- activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning vereist is op grond van artikel 2.1, eerste lid, sub b, Wabo[3].
- activiteiten met stoffen, preparaten en GGO's die onder een amvb op grond van titel 9.2 Wet milieubeheer vallen of producten en toestellen die onder de Wet geluidhinder, de Wet inzake de luchtverontreiniging, titel 9.4 Wet milieubeheer of titel 10.3 Wet milieubeheer vallen en die worden uitgevoerd door de houder van een omgevingsvergunning.

---

[1] 16 juni 2009 is de datum van de geconsolideerde versie van de package deal.

[2] Indien GS het bevoegd gezag zijn gaat het niet alleen om het milieutoezicht maar om het toezicht op de gehele omgevingsvergunning.

[3] Het betreft activiteiten waarvoor voorheen een aanlegvergunning op grond van de Wro vereist was.

5. Het milieutoezicht op niet-omgevingsvergunningplichtige inrichtingen dan wel inrichtingen die OBM-plichtig zijn en die vallen onder de meldingsplicht van het Activiteitenbesluit of onder het Besluit landbouw[4], het Besluit glastuinbouw[5] of het Vuurwerkbesluit inrichtingen en die deel uitmaken van een hierna genoemde branche of een hierna genoemde activiteit uitvoeren:

- glastuinbouw en open teelt
- veehouderijen[6] met uitzondering van melkrundveehouderijen
- champignonkwekerijen
- loonwerkers
- metaal- en elektrotechnische industrie
- afvalsector (opslag en be- en verwerking, inclusief autodemontage)
- industriële vervaardiging van voedingsmiddelen
- groothandel in voedingsmiddelen
- koel- en vrieshuizen
- veilingen van landbouw-, tuinbouw- en visserijproducten
- textielindustrie[7]
- kunststofindustrie (verwerking thermoplasten)8
- schietbanen[8]
- ijsbanen en skihellingen
- betonmortelindustrie en betonproductenindustrie, waaronder de vervaardiging van
- cement, gips en kalk[9]
- windturbines[10]
- warmtekracht-installaties[11]
- vervaardigen papier en kartonwaren
- crematoria
- grafische industrie
- textielreinigingsbedrijven
- timmerfabrieken waar coaten plaats vindt
- chemische behandeling van natuursteen
- opslag vuurwerk
- rioolwaterzuiveringsinstallaties[12]
- bodemsaneringen
- laboratoria
- bunkerstations[13]
- foto-ontwikkelcentrales
- havensector

---

[4] Dit besluit gaat per 1-1-2012 op in het Activiteitenbesluit.
[5] Dit besluit gaat per 1-1-2012 op in het Activiteitenbesluit.
[6] Indien de vergunningplicht komt te vervallen in de derde of een volgende tranche van de Tweede fase van de modernisering van de algemene regels, zie o.a. TK 29 383, nr. 133.
[7] Zie voetnoot 6.
[8] Zie voetnoot 6.
[9] Zie voetnoot 6.
[10] Gedeeltelijk OBM.
[11] Gedeeltelijk OBM.
[12] Gedeeltelijk OBM.
[13] Zie voetnoot 6.

- (niet-academische) ziekenhuizen.

6. Het milieutoezicht bij de opsporing en winning van natuurlijke hulpbronnen voor zover het die activiteiten betreft.

7. Het milieutoezicht bij het tot stand brengen en beheren van werken en infrastructurele voorzieningen door bedrijven of instellingen voor zover het die activiteiten betreft.

8. Het milieutoezicht bij bedrijfsmatige activiteiten die vallen onder het Besluit bodemkwaliteit voor zover het die activiteiten betreft.

9. Het milieutoezicht bij bodemsanering, sanering van bedrijfsterreinen en lozing van grondwater bij bodemsanering en proefbronnering voor zover het die activiteiten betreft.

10. Het milieutoezicht bij bedrijfsmatige activiteiten [14] met betrekking tot gevaarlijke afvalstoffen, bedrijfsafvalstoffen en ingezamelde huishoudelijke afvalstoffen, asbest, vuurwerk, bouwstoffen, grond, baggerspecie, meststoffen, dierlijke vetten, radioactief schroot, destructiemateriaal, explosieven voor civiel gebruik of andere gevaarlijk stoffen, voor zover het die activiteiten betreft. Het gaat hierbij om het ketengerichte milieutoezicht.

Uitzondering

Indien een onder punt 4 t/m 10 bedoelde activiteit plaatsvindt in of met een Defensieinrichting waarvoor de minister van VROM het bevoegd gezag betreffende de omgevingsvergunning is, of in of met een mijnbouwinrichting of mijnbouwwerk waarvoor de minister van Economische zaken het bevoegd gezag betreffende de omgevingsvergunning is, vinden toezicht en handhaving plaats door de betrokken Rijksinspectie.

[14] Waaronder afvalmakelaardij en activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer.

Provincie Noord-Holland

Interim-Statencommissie

Dossiernummer	315
Extern Zaak ID	1211250
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	20 mei 2019
Agendapunt	6.b
Omschrijving	Luchtvaart / Schiphol: Opheffing Gemeenschappelijke Regeling Schadeschap Luchthaven Schiphol (A-agenda interim-commissie)
Organisatieonderdeel	BEL/RE&E

Geagendeerd	Vergaderdatum
Interim-Statencommissie	**20 mei 2019**
PS-vergadering	27 mei 2019
Ingekomen stukken ter kennisname	31 mei 2019

Toelichting

Het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Schadeschap Luchthaven Schiphol heeft in de vergadering van 9 april 2019 besloten tot opheffing van het Schadeschap Schiphol en vraagt van de deelnemers om instemming met dit besluit tot opheffing. Het college van Gedeputeerde Staten verzoekt met dit besluit Provinciale Staten om in te stemmen met opheffing van het Schadeschap Schiphol.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
dhr. J.W. Vonk
BEL/REE

Telefoonnummer +31235143584
vonkjw@noord-holland.nl

Verzenddatum

- 8 MEI 2019

Kenmerk
1211250-1211251

Uw kenmerk

Betreft: Voordracht voor opheffing Gemeenschappelijke Regeling Schadeschap Luchthaven Schiphol

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlage, over de opheffing Gemeenschappelijke Regeling Schadeschap Luchthaven Schiphol.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

2 bijlagen:

(1) Voordracht en ontwerpbesluit opheffing Gemeenschappelijke regeling Schadeschap luchthaven Schiphol

(2) Brief Schadeschap luchthaven Schiphol

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Dreef 3
2012 HR Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 7 mei 2019

Onderwerp: Opheffing Gemeenschappelijke regeling Schadeschap luchthaven Schiphol

Kenmerk: 1211250/1211251

Bijlagen:

(1) Voordracht en ontwerpbesluit opheffing Gemeenschappelijke Regeling Schadeschap Luchthaven Schiphol
(2) Brief van Schadeschap Schiphol met verzoek tot instemming

1. Inleiding

Het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Schadeschap Luchthaven Schiphol heeft in de vergadering van 9 april 2019 besloten tot opheffing van het Schadeschap Schiphol per 1 juni 2020 en vraagt van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling om instemming met dit besluit tot opheffing (zie bijgaande brief).

Wij hebben besloten om in te stemmen met het voorstel tot opheffing. In dit verband vragen wij u om ook in te stemmen met het opheffingsvoorstel voor de Gemeenschappelijke regeling Schadeschap luchthaven Schiphol.

2. De gemeenschappelijke regeling Schadeschap luchthaven Schiphol

Met de publicatie van de Gemeenschappelijke regeling Schadeschap Luchthaven Schiphol in 1998 besloten het Rijk, de provincie Noord-Holland, het waterschap Groot-Haarlemmermeer en 28 gemeenten en stadsdelen gelegen rondom Schiphol tot de oprichting van het Schadeschap luchthaven Schiphol.

Het doel van het Schadeschap was het verzorgen van een duidelijke, deskundige en doelmatige afhandeling van verzoeken om schadevergoeding (planschade en nadeelcompensatie) veroorzaakt door uitbreiding van de luchthaven. Het gaat specifiek om uitbreidingen van Schiphol als gevolg van de Planologische Kernbeslissing Schiphol en Omgeving (december 1995), en de inwerkingtreding van de gewijzigde Wet luchtvaart (juni 2002) en de daarin genoemde Luchthavenindelingbesluit (LIB) en Luchthavenverkeerbesluit (LVB). In het PKB Schiphol en Omgeving van 1995 lag de basis voor de aanleg van de Polderbaan. Door middel van de gemeenschappelijke regeling Schadeschap Schiphol hebben de betrokken overheden in essentie hun bevoegdheden om te beslissen op verzoeken om schadevergoeding overgedragen aan het Schadeschap. Het Schadeschap heeft sinds haar oprichting in 1998 meer dan 5.000 schadeverzoeken afgehandeld. Inmiddels is de indieningstermijn voor verzoeken om schadevergoeding als gevolg van bovengenoemde besluiten van 1995 en 2002, verstreken. Nieuwe schadeverzoeken in relatie tot deze oude besluiten zijn niet

meer ontvankelijk. Het werkpakket van het Schadeschap is daardoor geslonken tot slechts 3 lopende zaken. Als gevolg van de afnemende werkzaamheden is de gemeenschappelijke regeling in de loop der jaren geslonken tot acht deelnemers.

3. Reden voor opheffing Schadeschap Schiphol

Zoals hierboven aangegeven, is de indieningstermijn voor verzoeken om schadevergoeding als gevolg van de besluiten van 1995 en 2002, verstreken. Er kunnen dus geen nieuwe zaken meer in behandeling worden genomen. In maart 2017 had de Staatssecretaris, destijds van I&M en thans I&W, besloten om de afhandeling van toekomstige schadeclaims (schadeclaims als gevolg van nieuwe besluiten over Schiphol) in eigen huis, bij de Corporate Dienst Rijkswaterstaat, af te handelen. De belangrijkste reden daarvoor was dat sinds de wijziging van de Wet luchtvaart in 2003 alleen het Rijk aangesproken kan worden voor schadeclaims inzake de uitbreiding van Schiphol. Daardoor verviel de noodzaak voor het hebben van een gezamenlijk loket namens alle overheden.

4. Vervolgstappen

Met de opheffing van het Schadeschap per 1 juni 2020 zullen de resterende 3 zaken van het Schadeschap overgaan naar Rijkswaterstaat.

Opheffing van de Gemeenschappelijke Regeling Schadeschap Luchthaven Schiphol heeft geen consequenties voor de provincie Noord-Holland of andere deelnemers. De provincie Noord-Holland heeft geen financiële betrokkenheid bij de activiteiten van het Schadeschap. Alle kosten worden betaald door het ministerie en worden verhaald op luchtvaartmaatschappijen zoals geregeld in de Wet luchtvaart. De provincie en andere deelnemers hebben ook geen inhoudelijke betrokkenheid bij de beoordeling van schadegevallen. De inhoudelijke beoordeling vindt plaats via een onafhankelijke besliscommissie die bestaat uit experts op gebied van planschade en nadeelcompensatie. Burgers en bedrijven kunnen voor nieuwe verzoeken om schadevergoeding bij nieuwe besluiten over de uitbreiding van Schiphol terecht bij Rijkswaterstaat.

Voor formele opheffing moet twee derde van de deelnemers ingestemd hebben met het voorstel tot opheffing.

Het Schadeschap Schiphol wordt per 1 juni 2020 opgeheven. Er moet volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen een termijn van 1 jaar zitten tussen het besluit tot opheffing en de daadwerkelijke opheffing. In dit jaar moet een aantal zaken worden geregeld, zoals het maken en uitvoeren van een liquidatieplan en de overdracht van het archief. Om die reden moet de provincie uiterlijk 1 juni 2019 aangegeven hebben ingestemd te hebben met het besluit tot opheffing.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 1211250/1211251

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 7 mei 2019;

gelet op artikel 40, lid 1, 2 en 3 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

besluiten:

1. In te stemmen met de voorgestelde opheffing van de Gemeenschappelijke Regeling Schadeschap Luchthaven Schiphol per 1 juni 2020.

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier

Schadeschap • luchthaven Schiphol

College van Gedeputeerde Staten
Provincie Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

Postbus 716
2130 AS Hoofddorp

Secretariaat
Toekanweg 7
2035 LC Haarlem

T (023) 55 30 030
F (023) 55 30 039

www.schadeschap.nl

Contactpersoon	Telefoonnummer
mr. J.R.M. van der Poel	023 553 0030
Datum	Bijlage(n)
18 april 2019	1
Ons kenmerk	Uw kenmerk
2019/21387	

Betreft
Verzoek om instemming met opheffing Schadeschap

Geacht college,

In de vergadering van 9 april j.l. heeft het Algemeen Bestuur van het Schadeschap luchthaven Schiphol ingestemd met het voorstel om voor 1 juni 2019 te besluiten tot de opheffing van de Gemeenschappelijke Regeling Schadeschap per 1 juni 2020.

Ik verzoek u mij schriftelijk te bevestigen dat uw college instemt met de opheffing van het Schadeschap, zodat ingevolge artikel 29 van de Gemeenschappelijke Regeling, voor 1 juni 2019 de bekendmaikng van het besluit tot opheffing in de Staatscourant kan worden gepubliceerd.

Blijkens artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen heeft uw college, formeel juridisch gezien, geen toestemming nodig van Provinciale Staten om te besluiten tot opheffing van het Schadeschap.

Indien u het niettemin wenselijk acht om Provinciale Staten te raadplegen, verzoek ik u, gelet op de termijn van 1 juni 2019, er voor te zorgen dat zulks met spoed wordt gedaan.

Bijgevoegd is een memo van de secretaris van het Schadeschap met nadere informatie over de opheffing. U kunt deze gebruiken voor het informeren van Provinciale Staten.

Graag zie ik uw reactie tegemoet.

Hoogachtend,

mr. J.R.M van der Poel
Secretaris Schadeschap Luchthaven Schiphol

Provincie Noord-Holland

Interim-Statencommissie

Dossiernummer	260
Extern Zaak ID	594540
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	20 mei 2019
Agendapunt	7.a
Omschrijving	Water: Voordracht met zienswijze op Concept-begroting 2020 en jaarstukken 2018 Waddenfonds (A-agenda Interim-commissie)
Organisatieonderdeel	BEL/GRN

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	30 april 2019
Interim-Statencommissie	**20 mei 2019**
PS-vergadering	27 mei 2019

Toelichting

De drie Waddenprovincies (Fryslân, Groningen en Noord-Holland) hebben gezamenlijk het Waddenfonds opgericht. Het Waddenfonds is verantwoordelijk voor het verlenen van subsidies die passen binnen de hoofddoelen (natuur en duurzame economische ontwikkeling) van dit fonds. Het Waddenfonds heeft de conceptbegroting 2020 en de jaarstukken 2018 aangeboden aan de Provinciale Staten van de deelnemende Waddenprovincies. Zij worden in de gelegenheid gesteld eventuele zienswijzen in te dienen bij deze concept-begroting. Wij adviseren PS geen zienswijzen in te dienen, omdat wij hiertoe geen aanleiding zien.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

dhr. H.R. Heijmering

BEL/GRN

Telefoonnummer +31235144274

heijmeringh@noord-holland.nl

Verzenddatum

24 APR. 2019

Kenmerk

651812/1203750

Uw kenmerk

Betreft: Concept-begroting 2020 en jaarstukken 2018 Waddenfonds

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de concept-begroting 2020 van de gemeenschappelijke regeling Waddenfonds.

Wij hebben in onze vergadering d.d. 23 april jl. kennis genomen van deze concept-begroting en bieden deze, ingevolge artikel 48 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, op basis van bijgaande Statenvoordracht aan uw Staten aan ter bespreking.

Wij adviseren Provinciale Staten om geen zienswijze in te dienen op de concept-begroting 2020 bij het Dagelijks Bestuur van het Waddenfonds, omdat in de concept-begroting naar tevredenheid rekening is gehouden met het door u eind 2016 vastgestelde Investeringskader Waddengebied 2016-2026 en de door ons vastgestelde Investeringsprogramma's Waddengebied, als uitwerking van dit Investeringskader.

Ter kennisgeving worden u hierbij ook de ontwerp-jaarstukken 2018 aangeboden. Het Dagelijks Bestuur van het Waddenfonds heeft de ontwerp-jaarstukken 2018 ter vaststelling voorgelegd aan het Algemeen Bestuur van het Waddenfonds.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

De Statenvoordracht treft u aan als bijlage bij deze brief.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

1. Statenvoordracht

2. brief Waddenfonds inclusief bijlagen

Provincie Noord-Holland

2019

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 23 april 2019

Onderwerp: concept-begroting 2020 en ontwerp-jaarstukken 2018 Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds

Kenmerk: 651812/1203750

Bijlagen: ontwerpbesluit, concept-begroting 2020 en ontwerp-jaarstukken 2018 Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds

1. Inleiding

Op grond van artikel 29 van de Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds, worden Provinciale Staten van de drie deelnemende provincies in de gelegenheid gesteld zienswijzen kenbaar te maken over de concept-begroting 2020. Dit gebeurt gelijktijdig in de drie betrokken Waddenprovincies. Vanuit bestuurlijk, beleidsmatig en financieel oogpunt is het van belang dat er aandacht is voor verbonden partijen waar de provincie Noord-Holland een financiële en/of bestuurlijke relatie mee heeft.

Uw Staten hebben van het Dagelijks Bestuur van het Waddenfonds een aanbiedingsbrief ontvangen d.d. 2 april 2019 met als bijlage de concept-begroting 2020 van de Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds. Wij hebben hiervan kennisgenomen en bieden u deze nu aan voor het kenbaar maken van uw eventuele zienswijzen bij het Dagelijks Bestuur van het Waddenfonds. Wij adviseren u geen zienswijze in te dienen. Dit lichten wij hierna toe.

Bij de hierboven genoemde brief van het Dagelijks Bestuur van het Waddenfonds zijn ook de ontwerp-jaarstukken 2018 ter kennisname meegestuurd.

2. Advies Gedeputeerde Staten: geen zienswijze indienen

Provinciale Staten hebben als deelnemer in de Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds een kaderstellende en toezichthoudende rol. Vanuit die verantwoordelijkheid kunnen uw Staten zienswijzen kenbaar maken aan het Dagelijks Bestuur van het Waddenfonds. Het Dagelijks Bestuur voegt de commentaren, waarin deze zienswijzen zijn vervat, bij de concept-begroting 2020, zoals deze aan het Algemeen Bestuur van het Waddenfonds worden aangeboden. Het Algemeen Bestuur stelt deze vast in haar vergadering van 28 juni a.s. Het Dagelijks Bestuur zendt de begroting 2020 binnen twee weken na vaststelling,

doch in ieder geval vóór 15 juli, aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

In het najaar van 2016 hebben uw Staten het Investeringskader Waddengebied 2016-2026 vastgesteld. Hierin zijn zes majeure opgaven beschreven en daarover is afgesproken dat deze ook met middelen uit het Waddenfonds betaald kunnen worden. Hiermee is in deze begroting, net als in de begrotingen van de afgelopen jaren, rekening gehouden. Om die reden adviseren wij uw Staten geen zienswijze in te dienen op de concept-begroting 2020. De uitwerking van dit Investeringskader staat beschreven in de door ons vastgestelde Investeringsprogramma's. Onlangs bent u door ons per brief (met kenmerk 1195042/1195038) geïnformeerd over het Meerjarenprogramma Investeringskader Waddengebied 2019 en verder.

3. Financiering en communicatie

De begroting van het Waddenfonds staat geheel los van de begroting van de provincie Noord-Holland en heeft hier ook geen invloed op. De provincie brengt ook geen eigen middelen in.

De gelden van het Waddenfonds worden door het Rijk in jaarlijkse tranches via het Provinciefonds aan het openbaar lichaam Waddenfonds overgeheveld.

De provincie heeft wel een eigen Uitvoeringsregeling voor de cofinanciering van Waddenfondsprojecten (GS besluit 18 februari 2014/kenmerk 314425-314435), maar financieel gezien staat deze regeling los van de begroting van het Waddenfonds. De doelstellingen van de uitvoeringsregeling 'Cofinanciering Waddenfonds Noord-Holland 2014' zijn gekoppeld aan de doelstellingen en criteria van de subsidieverordening en het Uitvoeringskader Waddenfonds 2017-2026. De provincie kan subsidie verstrekken voor activiteiten die passen binnen het Uitvoeringsplan van de Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds en die worden uitgevoerd binnen het Noord-Hollandse deel van het Waddengebied, dan wel voor zover het project naar het oordeel van Gedeputeerde Staten in overwegende mate is gericht op of ten goede komt aan de provincie Noord-Holland.

4. Proces en procedure

Na het vaststellen van dit besluit wordt het Dagelijks Bestuur van het Waddenfonds hiervan op de hoogte gesteld.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. p.m.

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 23 april 2019;

gelet op artikel 29 van de Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds,

besluiten:

Geen zienswijze op de concept-begroting 2020 in te dienen bij het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds.

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier

Aan: Provinciale staten van Noord-Holland, Groningen en Fryslân

Van: Dagelijks bestuur Waddenfonds

Datum: 2 april 2019

Betreft: Toezending concept begroting 2020 Waddenfonds en de ontwerp Jaarstukken 2018 Waddenfonds (Jaarverslag en Jaarrekening met accountantsverslag) en vervolgprocedure

Geachte Statenleden,

Bijgevoegd treft u de concept begroting 2020 Waddenfonds en de ontwerp Jaarstukken 2018 Waddenfonds (ter kennisname) aan.

Op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen stelt het algemeen bestuur de begroting van de gemeenschappelijke Waddenfonds vast. Alvorens dit te doen dienen de Staten van de deelnemende provincies in de gelegenheid te worden gesteld hun zienswijze op de conceptbegroting kenbaar te maken. Daarom leggen wij de conceptbegroting 2020 Waddenfonds nu aan u voor.

In de toelichting op de begroting wordt in paragraaf 3.2 Algemene financiële en beleidsmatige kaders, onder meer ingegaan op de verdeling van de inzet van middelen. Daarbij wordt dezelfde indicatie gehanteerd als in de vastgestelde begroting 2019, namelijk dat eenderde van de voor subsidies bestemde middelen beschikbaar voor reguliere openstellingen kan worden aangewend en twee derde voor majeure projecten, met dien verstande dat enkele majeure projecten in principe al vastgesteld zijn als begrotingssubsidie en daarom een meerjarig beslag op de (meerjaren-) begroting voor majeure projecten leggen.

Overigens willen wij u expliciet wijzen op de passage in paragraaf 3.2 die ingaat op de benodigde extra capaciteit van de Uitvoeringsorganisatie, inclusief het beheerteam, vanwege de substantiële aanspraak die het Investeringskader Waddengebied doet op de Uitvoeringsorganisatie Waddenfonds ten behoeve van de voorbereiding, de beoordeling en het beheer van majeure IKW-projecten. Uitgangspunt voor de Uitvoeringsorganisatie Waddenfonds is de limiet die geldt voor organisatiekosten. Provinciale staten hebben die kosten in 2013 gemaximeerd op 5% van de gemiddelde Rijks jaardotaties aan het fonds. Sinds vorig jaar wordt er een stevig beroep gedaan op de Uitvoeringsorganisatie om projecten gebaseerd op het Investeringskader Waddengebied tot realisatie in de besluitvorming en de uitvoering te laten komen. Daartoe is vorig jaar al een incidenteel beroep op de algemene middelen van het fonds gedaan. Het algemeen bestuur heeft daartoe, na zienswijzen van provinciale staten te hebben ingewonnen, een begrotingswijziging 2018 en 2019 vastgesteld. Het algemeen bestuur gaf daarbij wel de opdracht aan de Uitvoeringsorganisatie de capaciteit en kwaliteit van de uitvoeringsorganisatie tegen het licht te houden. Inmiddels is dat gebeurd en wordt geconstateerd dat de 5%-limiet te laag is. Ook willen wij

hier opmerken dat de Noordelijke en Randstedelijke Rekenkamers opmerkingen hebben gemaakt over de te krappe bezetting van de Uitvoeringsorganisatie in hun rapport ‘Het Waddenfonds gemonitord’ (januari 2018).

Geconcludeerd wordt dat er gedurende 2020, 2021 en 2022 een incidentele uitbreiding van de organisatie nodig is om invulling te geven aan de consequenties die uitvoering van het IKW met zich meebrengen. Voorgesteld wordt om de tijdelijke uitbreiding van € 500.000 per jaar ten laste te brengen van de algemene reserve. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij naar paragraaf 3.2.

Wij verzoeken u om uiterlijk 24 mei 2019 uw zienswijze op de concept begroting 2020 Waddenfonds, aan ons ken baar te maken zodat het algemeen bestuur in zijn vergadering van 28 juni 2019 de begroting 2020 definitief kan vaststellen.

Voorzitter Waddenfonds

H. Staghouwer

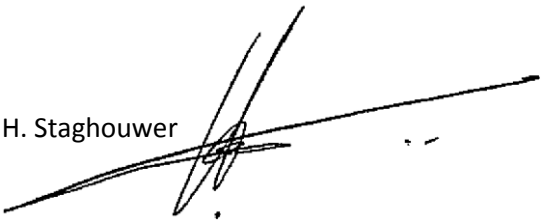

plv. secretaris Waddenfonds

M. Walter

Begroting
Waddenfonds 2020

CONCEPT

Voor zienswijze aan PS verstuurd op 4 april 2019
Vast te stellen door het algemeen bestuur Waddenfonds op 28 juni 2019

CONCEPT

Inhoudsopgave

1 INLEIDING 5

2 INRICHTING GR WADDENFONDS 7

2.1 GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING 7
2.2 SAMENSTELLING BESTUUR EN ORGANISATIE 7

3 PROGRAMMA'S 8

3.1 INLEIDING 8
3.2 ALGEMENE FINANCIËLE EN BELEIDSMATIGE KADERS 9

4 FINANCIËN 14

5 PARAGRAFEN 14

5.1 INLEIDING 14
5.2 BEDRIJFSVOERING (UITVOERINGSORGANISATIE INCLUSIEF BEHEERFUNCTIES) 14
5.3 FINANCIERING 15
5.4 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING 16
5.5 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN 18
5.6 GRONDBELEID 18
5.7 LOKALE HEFFINGEN 18
5.8 VERBONDEN PARTIJEN 18

6 FINANCIËLE BEGROTING. 19

6.1 RECAPITULATIE PROGRAMMABEGROTING EN MEERJARENPERSPECTIEF 19
6.2 TOELICHTING BEGROTING 2020 20
6.2.1 BEGROTINGSPROGRAMMA SUBSIDIETHEMA'S EN -PROGRAMMA'S 20
6.2.2 BEGROTINGSPROGRAMMA BEDRIJFSVOERING 21
6.2.3 BEGROTINGSPROGRAMMA ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN 22
6.2.4 RESULTAATBESTEMMING 22
6.3 2021 EN VERDER 23

CONCEPT

CONCEPT

1 Inleiding

Het dagelijks bestuur biedt u hierbij de conceptbegroting 2020 van het Waddenfonds aan.

Het Waddenfonds geeft uitvoering aan een gedecentraliseerde taak van de rijksoverheid. Deze taak is aan de drie Waddenprovincies gezamenlijk overgedragen per 1 januari 2012. Een en ander is vastgelegd in het Bestuursakkoord van 14 september 2011. Met de decentralisatie hebben de drie Waddenprovincies een belangrijk instrument in handen voor het in stand houden en ontwikkelen van het Waddengebied.

In mei 2012 hebben de gedeputeerde staten en de provinciale staten van de provincies Fryslân, Groningen en Noord-Holland besloten tot het instellen van de Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds in de vorm van een openbaar lichaam. Op 9 juni 2012 heeft daartoe de constituerende vergadering plaatsgevonden op Texel.

Met de overdracht van de middelen door de provincie Fryslân aan het Waddenfonds per 1 oktober 2012 is het Waddenfonds ook daadwerkelijk als zelfstandige organisatie van start gegaan. Vanaf oktober 2012 en in 2013 heeft het Waddenfonds subsidies verstrekt op basis van het Pionierprogramma 2012-2013.

In 2014 is het nieuwe Uitvoeringsplan Waddenfonds 2014-2017 door provinciale staten van de provincies Fryslân, Groningen en Noord-Holland vastgesteld en daarna in werking getreden. Op basis van het Uitvoeringsplan heeft het algemeen bestuur van het Waddenfonds op 30 juni 2014 het Jaarprogramma 2014-2015 vastgesteld en op 26 november 2015 het Jaarprogramma 2016.
Eind 2016 hebben de provinciale staten van de drie GR-provincies het Investeringskader Waddengebied 2016-2026 vastgesteld. Op basis daarvan heeft het Waddenfonds een Uitvoeringskader Waddenfonds 2017-2026 opgesteld. In het Uitvoeringskader Waddenfonds is enerzijds de inzet van het Waddenfonds voor de majeure opgaven bepaald en anderzijds de aanpak met de thematische openstellingen. Dit kader is vastgesteld door de staten van de drie GR-provincies en vormde de basis voor het door het algemeen bestuur vastgestelde Uitvoeringsprogramma 2017-2026. Het kader heeft in principe een looptijd van 10 jaar, maar ten tijde van de vaststelling is opgemerkt dat het daarmee niet statisch is. Indien er aanleiding is voor een aanpassing dan is die ruimte er. In het voorjaar van 2019 heeft het DB besloten tot een korte evaluatie. Vooral omdat in 2018 er een flink middelenbeslag naar majeure projecten gegaan. Het is tijd om te kijken of het Uitvoeringskader naar wenselijkheid functioneert dan wel (enige) aanpassing behoeft.

Bij het opstellen van de begroting 2020 wordt de – in de Wet gemeenschappelijke regeling en in de Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds – voorgeschreven cyclus gevolgd en is vaststelling voor de zomer van 2019 voorzien. In deze begroting is een paragraaf opgenomen met daarin de algemene financiële en beleidsmatige kaders. Daarnaast is in deze begroting een onderverdeling in programma's opgenomen. Ook bevat de begroting een nadere specificatie van de besluiten van het algemeen bestuur die een meerjarige doorwerking kennen. Zoals hiervoor opgemerkt: deze begroting bevat een flinke lijst met majeure projecten waarover in 2018 besloten is.

In de begroting 2016 is geïntroduceerd dat het Waddenfonds een deel (bijna 2/3e deel) van de jaarlijkse rijksdotaties kan inzetten voor majeure projecten. Subsidies aan majeure projecten kunnen grote bedragen betreffen. In de financiële verordening is de basis gelegd om voor dergelijke projecten meerjarig begrotingsmiddelen te reserveren. Het al eerder hierboven genoemde Investeringskader bevat een zestal grote opgaven die met majeure, meerjarige projecten zullen worden ingevuld en waarvoor veelal meerjarige financiering nodig is.

Consequentie van het meerjarig reserveren van middelen in begrotingen is dat dit doorwerkt in volgende begrotingsjaren, terwijl in de jaarcyclus elk jaar de begroting voor het daaropvolgende jaar voor zienswijze aan provinciale staten wordt voorgelegd en door het algemeen bestuur vastgesteld. Zoals hiervoor is aangegeven heeft het algemeen bestuur van het Waddenfonds in de zomer van 2016, vanwege het Investeringskader, voor enkele projecten een meerjarige reservering in (de

CONCEPT

meerjarenraming van) begrotingswijzigingen vastgelegd. In de meerjarenraming van de begroting 2020 ziet u deze projecten en de financiële meerjarige doorwerking opgenomen.
In 2017 is er verder gewerkt aan het programmeren van grote projecten. In de loop van 2018 heeft dit geleid tot besluitvorming over forse meerjarige investeringen. Om daarvoor op tijd middelen beschikbaar te hebben is in 2018 ook besloten tot een wijziging van de begroting Waddenfonds 2018. Met deze wijziging werden extra investeringen mogelijk tot een bedrag van 30 mln. Zie hiervoor ook de toelichting in hoofdstuk 6.2.1.

CONCEPT

2 Inrichting GR Waddenfonds

2.1 Gemeenschappelijke Regeling

In mei 2012 heeft besluitvorming plaatsgevonden over het treffen van de gemeenschappelijke regeling in provinciale staten.

Daarbij hebben de volgende elementen een rol gespeeld:

- *het Kabinet heeft besloten het Waddenfonds te decentraliseren naar de Waddenprovincies;*
- *ten behoeve van deze decentralisatie hebben het Rijk en de Waddenprovincies op 14 september 2011 het Bestuursakkoord Decentralisatie Waddenfonds ondertekend;*
- *met deze decentralisatie werd het beheer over het Waddenfonds en de besteding van middelen ten laste van dit fonds een autonome taak van de Waddenprovincies;*
- *in voormeld Bestuursakkoord is opgenomen dat de Waddenprovincies zorg dragen voor een professionele uitvoeringsorganisatie voor het beheer van het Waddenfonds en beschikken in gezamenlijkheid over de gelden van dit fonds.*

Na de constituerende vergadering van 9 juni 2012 is opdracht gegeven voor de aanstelling van de onafhankelijke kwaliteitscommissie en de werving van de directeur Waddenfonds. De directeur Waddenfonds is per 1 december 2012 begonnen.
Naar aanleiding van de wijziging van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen is door de Waddenprovincies in november 2015 de Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds gewijzigd.

2.2 Samenstelling Bestuur en organisatie

Het dagelijks bestuur van het Waddenfonds bestaat uit drie leden (van elke waddenprovincie de gedeputeerde die het Waddenfonds in portefeuille heeft).

Het algemeen bestuur bestaat uit negen leden. Naast de drie portefeuille houdende gedeputeerden, zijn van elke waddenprovincie twee statenleden aangesteld. Voor elk van de bestuursleden zijn plaatsvervangers aangesteld.

Ter ondersteuning van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur is een kleine, professionele organisatie ingericht. Het betreft de functies secretaris/directeur, plaatsvervangend directeur/controller, programmaregisseur en juridisch-financiële en administratief-secretariële ondersteuning. De toetsing van aanvragen aan de Subsidieverordening Waddenfonds en het beheer van toegekende subsidies is uitbesteed aan een beheerorganisatie.

CONCEPT

3 Programma's

3.1 Inleiding

De hoofddoelstellingen van het Waddenfonds zijn:

- Het vergroten en versterken van de natuur- en landschapswaarden van het Waddengebied;
- Het verminderen of wegnemen van externe bedreigingen van de natuurlijke rijkdom van de Waddenzee;
- Een duurzame economische ontwikkeling in het Waddengebied dan wel gericht zijn op een substantiële transitie naar een duurzame energiehuishouding in het Waddengebied en de direct aangrenzende gebieden;
- Het ontwikkelen van een duurzame kennishuishouding ten aanzien van het Waddengebied.

In het Bestuursakkoord is bepaald dat de vier hoofddoelstellingen nevengeschikt zijn. Het Waddenfonds zet zich in voor een samenhangende ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden, duurzame economische ontwikkeling, verduurzaming van de energiehuishouding en een duurzame kennishuishouding van het Waddengebied. Tevens is bepaald dat de middelen uit het Waddenfonds op programmatische wijze zullen worden ingezet.

In mei 2017 hebben de provinciale staten van de Waddenprovincies het Uitvoeringskader Waddenfonds 2017-2026 vastgesteld.

Als bouwstenen voor de programmering is de volgende thema-indeling gehanteerd:

Hoofddoelen	**Thema's**
A. Het vergroten en versterken van de natuur- en landschapswaarden van het waddengebied	
	Waddenzee en Eems-Dollard estuarium
	Randen van het wad
	Werelderfgoed, landschap en cultuurhistorie
B. Het verminderen en wegnemen van externe bedreigingen van de natuurlijke rijkdom van de Waddenzee	
	Bodem, water, licht en geluid
C. Een duurzame economische ontwikkeling in het waddengebied, dan wel gericht zijn op een substantiële transitie naar een duurzame energiehuishouding in het waddengebied en de direct aangrenzende gebieden	
	Duurzame recreatie en duurzaam toerisme
	Duurzame energiehuishouding
	Duurzame waddenhavens
	Duurzame visserij
	Duurzame landbouw

Onder andere met een budgetsubsidie aan de Waddenacademie wordt invulling gegeven aan de hoofddoelstelling ‘ontwikkelen duurzame kennishuishouding Waddengebied’.

Verder is er een budget voor Lokale Innovaties. Het Budget Lokale Innovaties wordt ingezet om de vitaliteit van dorpen en de kwaliteit in de directe omgeving te verbeteren door middel van sociaaleconomische activiteiten van de dorpsgemeenschap.

Op basis van het Uitvoeringsprogramma Waddenfonds 2017-2026, vastgesteld door het algemeen bestuur in juni 2017, stelt het dagelijks bestuur subsidieregelingen vast. De subsidieregelingen kunnen aanvullend c.q. complementair worden toegepast ten opzichte van het Investeringskader Waddengebied. Indien er aanleiding voor is, kan bijstelling van het Uitvoeringsprogramma door het algemeen bestuur plaatsvinden.

In de begroting wordt gewerkt met drie begrotingsprogramma’s. Daarnaast zijn expliciet de verleende begrotingssubsidies met haar meerjarige doorwerking opgenomen. De drie programma’s die in deze begroting staan zijn:

- Subsidiethema’s en -programma’s,
- Bedrijfsvoering en
- Algemene Dekkingsmiddelen.

Deze drie programma’s maken het enerzijds mogelijk om nadrukkelijker de bestemming van middelen af te bakenen. Anderzijds biedt het mogelijkheden om bevoegdheden tot het bestemmen van middelen, binnen het vastgelegde programma, over te dragen aan het dagelijks bestuur. De kaders hiervoor liggen vast in de Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds, de Financiële Verordening en de Nota Toelichting Begroting en worden nader toegelicht in paragraaf 3.2.

Het algemeen bestuur heeft in het Uitvoeringsprogramma 2017-2026 inhoudelijke accenten gelegd en tevens een onderverdeling aangeven binnen het begrotingsprogramma Subsidiethema’s. Het is aan het dagelijks bestuur om – binnen het door het algemeen bestuur vastgestelde Uitvoeringsprogramma – met subsidieregelingen subsidieplafonds en inschrijvingstermijnen voor de subsidiethema’s vast te stellen.

3.2 Algemene financiële en beleidsmatige kaders

De per 1 januari 2015 gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen schrijft in artikel 47b voor dat het dagelijks bestuur vóór 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders voorlegt aan provinciale staten van de deelnemende provincies. Zodoende kan de Gemeenschappelijke regeling tijdig – voor behandeling van de voorjaars(kader)nota – bij de deelnemende provincies kenbaar maken of en hoe het werken van de GR de bijdragen van de deelnemers beïnvloedt. Bij de behandeling van de voorjaars(kader)nota kunnen de deelnemers op basis van deze informatie sturing geven aan hun bijdragen aan de gemeenschappelijke regeling. Aangezien de GR Waddenfonds alleen en rechtstreeks wordt gefinancierd met rijksdotaties via het Provinciefonds zijn de beleidsmatige en financiële kaders van het Waddenfonds niet van invloed op de begrotingen van de Waddenprovincies. De GR ontvangt jaarlijks van het Rijk haar dotatie en dat is het budget waarmee de GR werkt, de provincies dragen niet bij uit eigen middelen.

Het Waddenfonds benut deze paragraaf in de begrotingstoelichting om de relatie tussen de inhoudelijke en financiële inzet van het Waddenfonds toe te lichten, alsmede de bandbreedtes waarbinnen de GR de middelen inzet om uitvoering te geven aan de Waddenvisie (‘Wadden van allure!’) en het Investeringskader Waddengebied. Deze documenten kunnen worden betrokken bij de behandeling van de conceptbegroting voor zienswijze in provinciale staten.

Het Waddenfonds hanteert als vast uitgangspunt een gelijke verdeling van middelen uit het Waddenfonds aan het eind van de periode (t/m 2026) tussen duurzame economie en ecologie (de zogenaamde 50%-50% verdeling). De waddenprovincies hebben zich in artikel 3 van het Bestuursakkoord met de minister van Infrastructuur en Milieu verplicht om deze verdeling in stand te houden na de decentralisatie van de middelen uit het Waddenfonds.

CONCEPT

Transparant meerjarig begroten als gevolg van wijziging gemeenschappelijke regeling Waddenfonds
In 2015 hebben gedeputeerde staten en provinciale staten naar aanleiding van de wijziging van de Wet Gemeenschappelijke regelingen (Wgr) de Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds (Gr Waddenfonds) gewijzigd. Enerzijds zijn daarmee wettelijke bepalingen van de Wgr geïmplementeerd. Dit leidt er onder andere toe dat voor 15 april de concept-begroting voor zienswijze aan provinciale staten wordt voorgelegd gelijktijdig met de (ontwerp)Jaarrekening van het voorgaande jaar. Anderzijds is in de Gr Waddenfonds de basis gelegd voor het flexibeler en transparant inzetten van middelen. Als uitwerking van de Gr Waddenfonds is daarbij door het algemeen bestuur de Financiële Verordening in 2015 vastgesteld waarin het mogelijk is gemaakt om met overloopbestemmingsreserves te werken waardoor subsidiebeschikkingen kunnen worden afgegeven in het volgende boekjaar die voortvloeien uit openstellingen uit het voorgaande boekjaar.

Daarnaast maken de gewijzigde Gr Waddenfonds en de Financiële Verordening het mogelijk om resultaten uit het afgesloten boekjaar te plaatsen in de zogenaamde bestemmingsreserve voor majeure projecten. Middelen uit deze bestemmingsreserve kunnen worden aangewend voor majeure projecten als daartoe met een (technische) begrotingswijziging door het bestuur wordt besloten.

Deze instrumentele flexibilisering kan worden ingezet om majeure projecten met Waddenfondsmiddelen te kunnen (co)financieren op basis van het Investeringskader dat door de deelnemende provincies is vastgesteld. Vanaf de begroting 2016 wordt als vuistregel aangehouden dat 1/3 deel van de jaarlijks te besteden rijksdotaties wordt ingezet voor openstellingen en 2/3 kan worden ingezet voor (meerjarige financiering van) majeure projecten. Veelal zal de uitvoering van majeure projecten een meerjarig karakter hebben. In de betreffende begrotingen worden de meerjarige financiële implicaties in beeld gebracht.

Het algemeen bestuur heeft naast de financiële verordening ook de Nota Toelichting Begroting vastgesteld. Deze nota vormt het procedurele kader voor het dagelijks bestuur in het omgaan met de begroting. Daarbij is tevens vastgelegd op welke wijze het dagelijks bestuur kan omgaan met de middelen die zijn geraamd in de drie begrotingsprogramma's.

Capaciteit Uitvoeringsorganisatie Waddenfonds

In het najaar van 2018 heeft het algemeen bestuur ingestemd met een incidentele wijziging van de begroting Waddenfonds 2018 én 2019 in verband met extra kosten voor personele inzet in de Uitvoeringsorganisatie Waddenfonds. De conceptwijzigingen zijn voor zienswijzen aan provinciale staten van de Gemeenschappelijke regeling gezonden. Er werd geen gebruik gemaakt van het geven van een zienswijze. Wel heeft het algemeen bestuur bij zijn besluit aangegeven medio 2019 graag een nadere onderbouwing én een toelichting op de benodigde capaciteit te willen ontvangen.
De directie van het Waddenfonds heeft gemeend dat voor de inzet van met name de beheerfunctie van de Uitvoeringsorganisatie een nadere analyse van de kwaliteit en kwantiteit nodig was. Vanuit haar directe aansturing van het bureau heeft ze zelf de analyse en onderbouwing vormgegeven.

Op basis van de analyses blijkt dat de incidentele uitbreiding van de organisatie tot uitvoeringsproblemen zal leiden indien de uitvoeringscapaciteit niet op een hoger niveau gebracht gaat worden voor in elk geval de jaren 2020, 2021 en 2022. Hiermee wordt in feite ook de uitspraak van de Randstedelijke en Noordelijke Rekenkamer onderschreven. Deze hebben in hun onderzoek 'Het Waddenfonds gemonitord' (januari 2018) al expliciet opgemerkt dat de Uitvoeringsorganisatie (te) krap bemenst is.
Overigens wordt opgemerkt dat er nog geen rekening is gehouden met de uitkomsten van de eind 2019 geplande Mid Term Review van het Investeringskader Waddengebied.
Conclusie: Voor het investeringskader Waddengebied wordt een substantiële aanspraak gedaan op de Uitvoeringsorganisatie Waddenfonds ten behoeve van de voorbereiding, de beoordeling en het beheer van majeure IKW-projecten.

Capaciteit in relatie tot de vraag

Uitgangspunt voor de organisatie-/bedrijfsvoeringskosten was 5% van de gemiddelde jaardotatie van het Rijk in het fonds. Omdat dat niet voldoende bleek om de ambities van de deelnemende provincies uit te kunnen voeren is de begroting 2018 en 2019 incidenteel gewijzigd.
Zowel voor 'regie' (inhoudelijke begeleiding projectontwikkeling en inhoudelijke beoordeling projecten) als voor 'beheer' (subsidie-technische en juridische ondersteuning en vraagbaak) is in kaart gebracht wat er nodig is om in te kunnen spelen op de vragen die er op de Uitvoeringsorganisatie Waddenfonds in het kader van de majeure projecten, de thematische openstellingen en BLI en de andere werkzaamheden die door de Uitvoeringsorganisatie worden uitgevoerd, waaronder onder andere het opstellen van de begroting, het jaarverslag, de implementatie van het systeem van monitoring en evaluatie, werkzaamheden rond ingediende bezwaren en de interne reguliere overleggen.

Benodigde capaciteit Uitvoeringsorganisatie/Beheer

Met betrekking tot de beheerfunctie is door een extern bureau expliciet onderzoek gedaan naar de benodigde kwaliteit en kwantiteit. Ten opzichte van een relatief recent verleden waarin alleen thematisch subsidies werden verstrekt én lokale innovaties gehonoreerd werden, heeft de uitvoering van het Investeringskader Waddengebied een heel eigen specialistisch toetsing en uitvoeringsregime met zich mee gebracht. Het IKW is een investeringsprogramma waar zeer specifieke kwaliteiten en capaciteiten voor benodigd zijn. Het onderzoek heeft uitgewezen dat daarvoor minimaal 5 specialisten nodig zijn. Het gaat om 4 fte die in staat zijn om onder andere business cases te analyseren en te toetsen en aanvragers in majeure projecten over subsidie technische zaken te adviseren en 1 fte die de juridische aspecten van bijvoorbeeld staatssteun, maar ook de aan subsidieverlening te stellen voorwaarden, kan beoordelen. De capaciteit is in het staande beheerteam niet aanwezig.

Het 'reguliere' beheer werd door 5 fte uitgevoerd. Het onderzoek wijst uit dat voor het reguliere beheer een capaciteit van 4-5 fte nodig is. Het onderzoek wijst dus uit dat er sprake zou moeten zijn van een uitbreiding van 5 fte. Omdat in het onderzoek ook handreikingen zijn opgenomen waarmee efficiencywinst kan worden geboekt, menen wij dat vooralsnog volstaan kan worden met een uitbreiding van 3 fte. Ten opzichte van de oorspronkelijke bezetting betekent dat dat er 300.000 per jaar extra nodig is.

Benodigde capaciteit Uitvoeringsorganisatie/regie uitvoering IKW

Vorig jaar is geconstateerd dat er, gezien het werk dat door de Uitvoeringsorganisatie moet worden verzet voor met name de extra inzet die de uitvoering van het IKW vraagt, twee programmaregisseurs extra nodig zijn (ten opzichte van de oorspronkelijke drie programmaregisseurs). Die constatering lag aan de basis voor de in 2018 voorliggende begrotingswijzigingen. De ervaringen in het afgelopen jaar hebben laten zien dat die capaciteit absoluut noodzakelijk is.
Daarom wordt voorgesteld de formatie voor programmaregisseur ook gedurende de jaren 2020, 2021 en 2022 uit te breiden.

De verwachting is dat er ten aanzien van de uitvoering van het IKW eind 2022 dusdanige stappen zijn gezet die ertoe leiden dat de capaciteitsuitbreiding vanaf dat moment voor zowel beheer als programmaregie niet meer nodig zal zijn en de tijdelijke uitbreiding weer naar het niveau van 5% kan worden gebracht.

Conclusie
Om te kunnen voldoen aan de wensen van het regieteam IKW en de Stuurgroep Waddenprovincies in verband met de uitvoering van Investeringskader Waddengebied, ziet de Uitvoeringsorganisatie Waddenfonds de noodzaak om in elk geval tot eind 2022 de formatie van de regisseurs uit te breiden met 2 fte en de formatie bij de beheerorganisatie met 3 fte.

CONCEPT

Voor beide functies geldt dat de kosten voor 1fte op ongeveer 100.000 euro per jaar worden geraamd, uitgaande van de invulling van de vacatures met interne (provinciale) kandidaten, cq detachering vanuit de deelnemers van de Gemeenschappelijke regeling, dan wel medewerkers in tijdelijke dienst. Het gaat dan om een investering van 500.000 euro gedurende drie jaren. Dekking wordt gezocht in de Algemene Reserve Waddenfonds.

Bovenstaande is verwerkt in de meerjarenbegroting 2020-2022

Uitvoeringskader Waddenfonds
Met het vaststellen van het Uitvoeringskader Waddenfonds 2017-2026 (voorgedragen door het algemeen bestuur Waddenfonds) door provinciale staten zijn de kaders gegeven voor de inzet van het Waddenfonds voor de majeure opgaven van het Investeringskader en voor de thematische openstellingen. Het Uitvoeringskader Waddenfonds is hét inhoudelijke kader voor subsidieverlening door het Waddenfonds aan majeure projecten die uit het Investeringskader voortvloeien en voor thematische openstellingen van het fonds. De verdeling over duurzame economie en ecologie voor majeure projecten wordt ingekaderd door de indicatieve middelenverdeling zoals aangegeven in het Investeringskader.

Zoals te doen gebruikelijk, legt het bestuur Waddenfonds nu tevens aan provinciale staten ter kennisname ook de (ontwerp)Jaarrekening en -Jaarverslag 2018 voor opdat deze informatie kan worden betrokken bij de zienswijze-behandeling van de conceptbegroting. Provinciale staten van de Waddenprovincies zijn daarmee in staat in de vergadering van mei 2019 een en ander in samenhang te beschouwen en desgewenst te besluiten over het indienen van een zienswijze op de conceptbegroting.

In het Uitvoeringsprogramma Waddenfonds is een directe koppeling gelegd tussen de voor de thema's gespecificeerde doelen en de hoofddoelen (gekoppeld aan duurzame economie en ecologie). Het dagelijks bestuur stuurt vervolgens met subsidieplafonds en vereisten voor de thema's in de jaarlijkse openstellingen, opdat aan het einde van de looptijd van het Waddenfonds de beoogde gelijke verdeling kan worden gerealiseerd. In de Jaarverslagen wordt gerapporteerd over de stand van zaken ten aanzien van dit uitgangspunt.

Zowel voor Waddenfondsbijdragen aan majeure projecten als de inzet van waddenfondsmiddelen bij thematische openstellingen vormt de Algemene subsidieverordening Waddenfonds 2017 het juridisch kader voor subsidieverlening.

De inhoudelijke kaders (Uitvoeringskader en Uitvoeringsprogramma Waddenfonds) en de budgettaire kaders van de begroting zijn bepalend voor de subsidieregelingen (openstellingsbesluiten) van het dagelijks bestuur. In de subsidieregeling en met daarin gestelde subsidieplafonds worden inhoudelijke vereisten en criteria gesteld. Tijdens openstellingsperioden kunnen subsidieaanvragen worden ingediend. Het dagelijks bestuur beschikt uiteindelijk over aanvragen die zijn getoetst aan de bepalingen van de subsidieregeling en de subsidieverordening. Aanvullend kan een ingesteld subsidieplafond ervoor zorgen dat een project niet voor subsidieverlening in aanmerking komt. Het subsidieplafond is het sturingsinstrument waarmee overschrijding van de begroting wordt beheerst. Zoals vastgelegd in het Uitvoeringskader zal bij de openstellingen het tenderprincipe de leidende wijze van verdeling van de middelen zijn, maar ook andere wijzen van verdeling blijven echter mogelijk, zoals het molenaarsprincipe of het uitschrijven van prijsvragen. In een tender worden alle aanvragen na sluiting van een openstellingsperiode, gelijkelijk beoordeeld en gewogen: rangschikking naar de mate waarin aanvragen voldoen aan de gestelde subsidiecriteria. Daartoe wordt het dagelijks bestuur indien het een openstelling volgens het tenderprincipe betreft, bij haar besluitvorming geadviseerd door een commissie van deskundigen: een zogenoemde tendercommissie.

Naast de programmering (inhoudelijke sturing en sturing met middelen en qua verdeelwijze) met openstellingen voor de thema's bestaan (op basis van artikel 6 van het bestuursakkoord) er twee budgetten. Eén budget is gericht op de hoofddoelstelling van het Waddenfonds ten aanzien van de kennishuishouding. Het andere budget betreft Lokale Innovaties. Het budget kennishuishouding wordt ondermeer ingezet ter financiering van de activiteiten van de Waddenacademie. Het budget lokale innovaties (BLI) wordt ingezet om vernieuwende lokale initiatieven te stimuleren die bijdragen aan de

CONCEPT

vitaliteit van het Waddengebied. Openstellingen in het kader van BLI volgen nog wel het molenaarsprincipe.

De bepalingen in de subsidieregelingen zijn tevens gericht op stimulering van meervoudige doelrealisatie en op stimulering van samenwerking bij de uitvoering van gesubsidieerde projecten. In de openstellingsperioden is er een gelijk speelveld voor aanvragers.

Reeds verleende begrotingssubsidies voor majeure projecten
In de zomer van 2016 is besloten twee projecten te subsidiëren die budgettair een meerjarig beslag op de middelen 2020 en volgende jaren leggen. Het gaat om: Vismigratierivier Afsluitdijk (deel 2) en Vitale kustontwikkeling Eems Dollard
In de loop van 2018 is besloten de volgende meerjarige majeure projecten te subsidiëren:
Wereld Erfgoed Centrum; Green Goods Texel; Vermarkten Wereld Erfgoed; Pilot Ophogen Landbouwgronden; Vissen voor verbinding; Verbinding rond Sud Ie; Slow Mill; Centrum Gastvrij Schiermonnikoog; Habitatdiversiteit Waddenmozaiek; AHPD Ameland; Groene Chemie uit CO2 en zonlicht; Groene waterstof chemiecluster Delfzijl; Ontwikkeling 20MW waterstof elektrolyse; Demoproject Restwarmteleiding. Een toelichting op alle majeure projecten kunt u vinden in de jaarstukken 2018

De financiële effecten hiervan zijn in de tabellen in hoofdstuk 6 verwerkt.

Renteopbrengsten
Met ingang van 2014 worden de geldmiddelen die nog niet direct uitbetaald hoeven te worden op grond van de Wet Schatkistbankieren verplicht bij het Ministerie van Financiën gestald. In 2014 is via het Ministerie twee x € 15 mln in een langlopend deposito belegd.
Deze deposito's hebben een looptijd tot mei 2021 respectievelijk mei 2023. De huidige rentes voor deposito's bij het ministerie variëren van 0% voor 5 jaar vast tot 0,2% voor 10 jaar vast. In verband met de extreem lage rentestanden wordt er voorlopig niet belegd in nieuwe deposito's. De aflopende deposito's resulteren vanaf 2021 in een afname van de rente opbrengsten en daarmee in een afname van de begrotingsruimte. Er wordt voor gekozen om de afname niet in mindering te brengen op de majeure programma's maar op de thematische programma's.

CONCEPT

4 Financiën

De geschiedenis van het Waddenfonds is te verdelen in drie perioden. Tot 1 januari 2012 was het Rijk verantwoordelijk voor de uitvoering van het Waddenfonds. Tussen 1 januari 2012 en 30 september 2012 had de provincie Fryslân de verantwoordelijkheid voor de begeleiding van uitvoering/monitoring van de lopende projecten. Met ingang van 1 oktober 2012 is deze verantwoordelijkheid overgedragen aan de GR Waddenfonds. Vanaf 1 oktober 2012 werd de GR Waddenfonds verantwoordelijk voor zowel de lopende beschikkingen als de door de GR Waddenfonds te verstrekken nieuwe beschikkingen. De financiële beheersing en de controle daarop zijn in de 'Financiële Verordening Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds', de 'Nota Toelichting Begroting' en de 'Controle Verordening Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds' en de 'Uitvoeringsregeling Treasury' geregeld.

De decentralisatie is verwerkt in de septembercirculaire Provinciefonds 2011. In totaal is er met de decentralisatie een bedrag gemoeid van ruim € 562 miljoen.
Op grond van het Bestuursakkoord is het volgende betalingsritme voor de decentralisatie bepaald:

	bedragen x € 1.000	
2011	33.000	
2012	28.878	
2012	66.491	overheveling middelen i.v.m. beschikkingen voorgaande jaren
2013	36.824	
2014	38.690	
2015	40.499	
2016 t/m 2026	28.878	Jaarlijks

Het budget voor 2020 bedraagt € 29.308.000,-- (dit bedrag bestaat uit de Rijksdotatie 2019, € 28.878.000,-- en een verwachte bate aan rente-inkomsten van € 430.000).

De overlopende passiva (eerder aangegane subsidieverplichtingen) bedragen per 31 december 2018 € 69.770.435 en zijn toereikend voor verplichtingen per 1 januari 2019.

De algemene reserve bedraagt ultimo 2018, met de toevoeging van het rekening resultaat 2018, ongeveer € 19,7 mln.

5 Paragrafen

5.1 Inleiding

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is bepaald dat in de begroting zeven verplichte paragrafen worden opgenomen, waarin de beleidslijnen zijn vastgelegd met betrekking tot beheersmatige aspecten. Het doel van de paragrafen is om onderwerpen die verspreid in de begroting staan, gebundeld weer te geven. Wanneer een paragraaf niet aan de orde is, wordt dit bij de betreffende paragraaf nader toegelicht.

5.2 Bedrijfsvoering (Uitvoeringsorganisatie inclusief beheerfuncties)

Tot 2018 werd de begroting voor de bedrijfsvoeringskosten opgebouwd op basis van 5% van gemiddelde jaardotaties over de looptijd. Hiermee werd het budget voor bedrijfsvoeringskosten

CONCEPT

gemaximeerd op € 1,75 mln per jaar. Voor zover dit budget niet voor de bedrijfsvoeringskosten wordt ingezet, vloeit het restant aan het einde van het jaar in de algemene reserve. In 2018 en 2019 zijn voor bedrijfsvoering extra middelen uitgetrokken. In hoeverre er tijdelijk in 2020 en volgende jaren hiervoor nog extra middelen nodig zijn, wordt in de eerste helft van 2019 onderzocht en zal mogelijk een wijziging van deze begroting tot gevolg hebben. Zie ook paragraaf 3.2.

Specifiek is de Commissie Kwaliteitstoetsing Waddenfonds (de Kwaliteitscommissie bestaat uit onafhankelijke deskundigen) nog te vermelden. Deze is aangesteld door het algemeen bestuur van het Waddenfonds en adviseert het algemeen bestuur. Het betreft vijf leden. De vergaderfrequentie is begroot op vijf keer per jaar.

Zie overigens paragraaf 6.2.2

5.3 Financiering

De financiering van de subsidies vindt plaats op basis van de gedecentraliseerde middelen die door het Rijk via het Provinciefonds jaarlijks worden gedoteerd. Voor de periode 2012 tot en met 2026 betreft dit een totaalbedrag van € 562 miljoen. De Gemeenschappelijke Regeling heeft geen leningenportefeuille. De renterisiconorm is derhalve niet van toepassing voor de GR.

Kasgeldlimiet:

			(bedragen x € 1.000)
Omvang kasgeldlimiet			Begroot
1	Toegestane kasgeldlimiet		
	in procenten van de grondslag		8,2%
	in een bedrag		2.403
2	Omvang vlottende korte schuld		0
	Opgenomen gelden korter dan 1 jaar		
	Schuld in rekening-courant		
	Gestorte gelden door derden korter dan 1 jaar		
	Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld		
3	Vlottende middelen	(per 1-1-2019)	151.589
	Contante in kas		0
	Tegoeden in rekening-courant		28
	Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar		151.617
4	Toets kasgeldlimiet		
	Totaal netto-vlottende schuld (2-3)		-151.617
	Toegestane kasgeldlimiet		2.403
	Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)		+ 149.214

De geldmiddelen die niet direct nodig zijn voor de financiering van de subsidieprojecten en/of de bedrijfsvoering zijn op grond van de Wet Schatkistbankieren per 20 december 2013 verplicht bij het ministerie van Financiën ondergebracht. Overigens is de Uitvoeringsregeling Treasury van toepassing. De regeling is door het dagelijks bestuur vastgesteld in zijn vergadering van 17 december 2015 en vindt zijn basis in de Financiële Verordening Waddenfonds.

CONCEPT

5.4 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin de GR Waddenfonds in staat is om financiële risico's op te vangen zonder dat wijziging van beleid noodzakelijk is. In de werkwijze voor de subsidies worden beschikte subsidies tevens gereserveerd als verplichtingen in het jaar waarin de beschikking is verstrekt, waarmee de uitgaven één op één lopen. Door met indicatieve subsidieplafonds te werken kan het bestuur sturing houden en een programma voor dat jaar limiteren.

Er bestaat echter wel de kans dat een subsidieaanvrager een bezwaar- of beroepprocedure instelt tegen de afwijzing van een aanvraag of tegen de condities waaronder een aanvraag is beschikt. Hierover wordt geadviseerd door de onafhankelijke commissie rechtsbescherming. Om een eventuele honorering van bezwaar- en beroepschriften te kunnen dekken wordt 20% van het gedecentraliseerde jaarbudget als weerstandsvermogen aangehouden. Voor de berekening van het weerstandsvermogen wordt het jaarbudget vanaf 2017 van ongeveer € 29 miljoen gehanteerd. Hiermee wordt het weerstandsvermogen op € 5,8 miljoen berekend. Dit bedrag wordt binnen de algemene reserve afgezonderd van de vrij aanwendbare middelen. In de begroting 2016 is opgenomen dat in 2020/2021 wordt bekeken of het weerstandsvermogen naar beneden kan worden bijgesteld.

Indien en voor zover door het dagelijks bestuur een (positieve) beslissing op bezwaar volgt, dan wel een beroepsprocedure tot een uitkering van een bedrag aan middelen gaat leiden, wordt een dergelijk bedrag ten laste van het toereikend jaarresultaat gebracht. Mocht het jaarresultaat niet toereikend zijn, zal voorgesteld worden hiertoe de algemene reserve in te zetten. Zo nodig zal een dergelijk besluit de procedure van een begrotingswijziging doorlopen.

CONCEPT

Financiële kengetallen Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds

1A. Netto schuldquote

(bedragen x € 1.000)			
Bij jaarrekening ultimo jaar	*jaarrekening 2018*	*Begroting 2019*	*Begroting 2020*
A. Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	-	-	-
B. Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	1.209	1.585	1.209
C. Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	69.770	69.770	69.770
D. Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	30.000	30.000	30.000
E. Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	153.070	153.710	153.070
F. Liquide middelen (cf art. 40 BBV)	28	70	28
G. Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	286	286	286
H. Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (excl. mutaties reserves)	32.057	31.604	32.057
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	**-351%**	**-357%**	**-351%**

Toelichting: een negatieve schuldquote geeft aan dat er per saldo sprake is van een overschot aan middelen.
Aangezien het Waddenfonds alleen middelen besteed die ze ontvangt van het Rijk in het kader van het Bestuursakkoord Decentralisatie Waddenfonds en de provincies geen middelen beschikbaar stellen, zal het Waddenfonds niet meer geld uitgeven dan dat ze uiteindelijk van het Rijk zal ontvangen.

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

(bedragen x € 1.000)			
Bij jaarrekening ultimo jaar	*jaarrekening 2018*	*Begroting 2019*	*Begroting 2020*
A. Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	-	-	-
B. Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	1.209	1.585	1.209
C. Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	69.770	69.770	69.770
D. Financiële activa (cf. art. 36 lid b, c, d, e en f)	30.000	30.000	30.000
E. Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	153.070	153.710	153.070
F. Liquide middelen (cf art. 40 BBV)	28	70	28
G. Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	286	286	286
H. Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (excl. mutaties reserves)	32.057	31.604	32.057
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	**-351%**	**-357%**	**-351%**

Toelichting: een negatieve schuldquote geeft aan dat er per saldo sprake is van een overschot aan middelen.
De quote is hetzelfde als bij 1A, het Waddenfonds verstrekt tot op heden geen leningen.

2. Solvabiliteitsratio

(bedragen x € 1.000)			
Bij jaarrekening ultimo jaar	*jaarrekening 2018*	*Begroting 2019*	*Begroting 2020*
A. Eigen vermogen (cf. art. 42 BBV)	112.404	101.936	112.404
B. Balanstotaal	183.383	184.066	183.383
Solvabiliteit (A/B) x 100%	**61%**	**55%**	**61%**

Toelichting:
Hoe hoger de solvabiliteit van een onderneming, hoe gezonder het bedrijf. Een solvabiliteitsratio van 25% – 40% wordt als gezond gezien. Het Waddenfonds is een tijdelijke regeling tot en met het jaar 2026 die tot doel heeft de middelen van het Waddenfonds te besteden in de Waddenprovincies. Aan het eind van de regeling zal de solvabiliteit de 0% naderen.

3. Kengetal grondexploitatie

Niet van toepassing bij GR Waddenfonds

CONCEPT

4. Structurele exploitatieruimte			
(bedragen x € 1.000)			
Bij jaarrekening ultimo jaar	*jaarrekening 2018*	*Begroting 2019*	*Begroting 2020*
A. Totale structurele lasten	21.589	63.858	29.974
B. Totale structurele baten	32.057	29.308	29.308
C. Totale structurele toevoegingen aan de reserves	20.173	-	-
D. Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	28.812	34.550	665
E. Totale baten	60.869	29.308	29.308
Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E x 100%	**31%**	**0%**	**0%**
Toelichting:			
De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de jaarrekening is.			
5. Belastingcapaciteit			
Niet van toepassing bij GR Waddenfonds			

5.5 Onderhoud kapitaalgoederen

In de paragraaf kapitaalgoederen dient inzicht te worden gegeven in het onderhoudsprogramma van de kapitaalgoederen (zoals wegen, gebouwen en openbare ruimte), de financiële consequenties en de vertaling hiervan in de begroting. Deze paragraaf is voor de GR Waddenfonds niet van toepassing.

5.6 Grondbeleid

Deze paragraaf is niet van toepassing.

5.7 Lokale Heffingen

Deze paragraaf is niet van toepassing.

5.8 Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn vennootschappen, stichtingen of verenigingen waarin de GR Waddenfonds deelneemt of anderszins samenwerkt. Deze zijn niet aan de orde.

CONCEPT

6 Financiële begroting.

6.1 Recapitulatie programmabegroting en meerjarenperspectief

bedragen x € 1.000

Programma	Realisatie 2018			Geacualiseerde begroting 2019			begroting 2020			begroting 2021		
	lasten	**baten**	**saldo**	Lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
1.Subsidies thema's/programma's												
budgetten thema's/programma's	**5.479**		**-5.479**	18.224		-18.224	9.458		-9.458	9.331		-9.331
budget majeure projecten	**0**		**0**			0	0		0	6.825		-6.825
subsidie Viswad	**0**		**0**	10.000		-10.000						
subsidie Vismigratierivier Afsluitdijk DNA	**0**		**0**	5.000		-5.000	4.000		-4.000	4.400		-4.400
subsidie Vitale Kust Eems-Dollard	**8.784**		**-8.784**	9.150		-9.150	1.100		-1.100	0		0
Subsidie WEC	**1.186**		**-1.186**	4.224		-4.224	4.240		-4.240	0		0
Subsidie Progr verm Werelderfg Waddenzee	**533**		**-533**	536		-536	525		-525	475		-475
Subsidie Green Goods Texel:	**550**		**-550**	982		-982	68		-68	0		0
Subsidie Pilot ophogen landbouwgr POL	**58**		**-58**	467		-467	139		-139	60		-60
Subsidie Vissen voor verbinding	**200**		**-200**	1.200		-1.200	650		-650	550		-550
Subsidie Verbinding rond Sud Ie	**150**		**-150**	1.305		-1.305	1.455		-1.455	1.439		-1.439
Subsidie Slow Mill Pilot Texel	**589**		**-589**	765		-765	1.005		-1.005	0		0
Subsidie Centrum Gastvrij Schierm	**80**		**-80**	800		-800	370		-370	0		0
Subsidie Habitatdiversiteit. Waddenmozaiek	**0**		**0**	806		-806	1.141		-1.141	994		-994
Subsidie Demonstratie AHPD Ameland	**354**		**-354**	1.611		-1.611	57		-57	0		0
Subsidie Groene chemie uit CO2 en zonlicht	**30**		**-30**	500		-500	536		-536	0		0
Subsidie Groene waterstof Chemiecluster Delfzijl	**0**		**0**	1.004		-1.004	42		-42	18		-18
Subsidie Ontwikkeling 20MW	**0**		**0**	1.739		-1.739	1.739		-1.739	1.739		-1.739
Subsidie Demoproject restwarmteleiding	**0**		**0**	1.765		-1.765	100		-100	0		0
budget kennishuishouding	**1.200**		**-1.200**	1.200		-1.200	1.200		-1.200	1.200		-1.200
budget monitoring	**64**		**-64**	100		-100	100		-100	100		-100
ontwikkelbudget	**334**		**-334**	300		-300	300		-300	300		-300
			0									
2. Bedrijfsvoering			**0**									
bedrijfsvoering	**1.999**		**-1.999**	2.180		-2.180	2.250		-2.250	2.250		-2.250
3. Algemene dekkingsmiddelen												
gedecentraliseerde middelen Rijk		**28.878**	**28.878**		28.878	28.878		28.878	28.878		28.878	28.878
Overloop bestemmingsreserve												
renteopbrengsten		**422**	**422**		430	430		430	430		303	303
vrijval voorzieningen		**2.757**	**2.757**		p.m.	p.m.		p.m.	p.m.		p.m.	p.m.
Saldo van baten en lasten	**21.590**	**32.057**	**10.467**	63.858	29.308	-34.550	30.474	29.308	-1.166	29.681	29.181	-500
Mutatie reserves	**0**	**8.639**	**8.639**	0	34.550	34.550	0	1.165	1.165	0	500	500
Totaal saldo	**21.590**	**40.696**	**19.106**	63.858	63.858	0	30.474	30.473	0	29.681	29.681	0

bedragen x € 1.000

Programma	begroting 2022			begroting 2023			begroting 2024		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
1.Subsidies thema's/programma's									
budgetten thema's/programma's	9.270		-9.416	9.109		-9.416	9.028		-9.028
budget majeure projecten	14.430		-14.284	15.499		-15.192	16.500		-16.500
subsidie Vismigratierivier Afsluitdijk DNA									
Subsidie Progr verm Werelderfg Waddenzee	425			400					
Subsidie Pilot ophogen landbouwgr POL	55			55					
Subsidie Vissen voor verbinding	300			112					
Subsidie Verbinding rond Sud Ie	483			0					
Subsidie Habitatdiversiteit. Waddenmozaiek	807			435					
Subsidie Groene waterstof Chemiecluster Delfzijl	0			0					
Subsidie Ontwikkeling 20MW	0			0					
budget kennishuishouding	1.200		-1.200	1.200		-1.200	1.200		-1.200
budget monitoring	100		-100	100		-100	100		-100
ontwikkelbudget	300		-300	300		-300	300		-300
budget bezwaarschriften	0		0	0		0	0		0
2. Bedrijfsvoering									
bedrijfsvoering	2.250		-1.750	1.750		-1.750	1.750		-1.750
3. Algemene dekkingsmiddelen									
gedecentraliseerde middelen Rijk		28.878	28.878		28.878	28.878		28.878	28.878
renteopbrengsten		242	242		81	81		0	0
vrijval voorzieningen		p.m.	p.m.		p.m.	p.m.		p.m.	p.m.
Saldo van baten en lasten	29.620	29.120	-500	28.959	28.959	1.002	28.878	28.878	0
Mutatie reserves	0	500	500	0	0	0	0	0	0
Totaal saldo	29.620	29.620	0	28.959	28.959	0	28.878	28.878	0

CONCEPT

6.2 Toelichting begroting 2020

6.2.1 Begrotingsprogramma Subsidiethema's en -programma's

Budgetten thema's/programma's
Voor het jaar 2020 is een bedrag van € 25,958 miljoen beschikbaar voor subsidiëring en financiering van projecten. Op basis van het Uitvoeringskader Waddenfonds 2017-2026 en Uitvoeringsprogramma Waddenfonds 2017-2026 worden middelen gekoppeld aan de uitvoering van het Investeringskader en zal het dagelijks bestuur van het Waddenfonds subsidieplafonds voor thematische openstellingen vaststellen, uiteraard binnen het met deze begroting vast te stellen budget voor thema's en de uitgangspunten 50% voor ecologie en 50% voor economie.

Naast de reguliere subsidieverlening via 'molenaarsprincipe' en/of tenders voor thematische openstellingen worden Waddenfondssubsidies ook ingezet voor 'majeure projecten'. Majeure projecten leveren een substantiële bijdrage aan het doelbereik van het Waddenfonds. Dergelijke aanvragen kunnen een subsidieomvang aannemen die de jaarlijks beschikbare subsidiebudgetten benaderen of overschrijden. Om subsidies te kunnen toekennen op grond van het Investeringskader is in technisch-financiële zin een stelsel ontwikkeld (door Waddenprovincies in de GR en door AB uitgewerkt in de Financiële Verordening en Nota Toelichting Begroting) waarmee de verplichtingen meerjarig kunnen worden gespreid (gekoppeld aan het kasritme van de uitvoeringsfasen).

Het bestuur voorzag dat er in de eerste jaren na het vaststellen van het Investerings- en Uitvoeringskader voor majeure projecten een piek in aanvragen zou ontstaan, waardoor dan een groot beslag op de dan beschikbare middelen nodig zou zijn (meer dan er op jaarbasis op grond van de rijksdotaties én meer dan de gevormde bestemmingsreserve beschikbaar zou zijn). Daarom is er tot begin 2018 een behoorlijke algemene reserve opgebouwd. Onder het Investeringskader zijn inmiddels een aanzienlijk aantal majeure projecten in ontwikkeling. De projecten zijn opgenomen in het Meerjarenprogramma Investeringskader Waddengebied (MJP), dat begin 2018 door de drie GS-en is vastgesteld. Het MJP bevat ook een aantal projecten waarvan in de loop van 2018 de uitvoeringsrijpheid verwacht werd. Indien het Waddenfondsbestuur daarvoor de gevraagde bijdragen beschikbaar zou stellen, zou er onvoldoende ruimte in de reguliere (meerjaren)begroting en de bestemmingsreserve zijn. Daarom is in 2018 met een wijziging van de begroting 2018 een substantiële onttrekking aan de algemene reserve voorgesteld, te weten € 30 mln, ten gunste van de bestemmingsreserve majeur. Zie ook hoofdstuk 4.

In beginsel is 2/3 (16,5 miljoen) van het jaarlijkse subsidiebudget inzetbaar voor majeure projecten. In 2016 en 2018 zijn er besluiten genomen die ook een toekomstige reservering op dit budget hebben gelegd. Die besluiten zijn in het (meerjaren)overzicht verwerkt.
Voor de reguliere subsidieverlening is 1/3 van de jaarlijks beschikbare middelen (ruim 9,5 miljoen per jaar) beschikbaar.

Bedragen x € 1.000	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Subsidies o.b.v. molenaars-principe of tenders	9.458	9.458	9.458	9.458	9.458
Subsidiëring grote projecten (meerjarig)	16.500	16.500	16.500	16.500	16.500
Totaal	**25.958**	**25.958**	**25.958**	**25.958**	**25.958**

Duurzame kennishuishouding

Hoofddoelstelling 4 bevat de opdracht aan het Waddenfonds om te investeren in duurzame kennishuishouding.
In de tijd dat het Waddenfonds onder Rijksverantwoordelijkheid viel, is bij ministeriële regeling geld beschikbaar gesteld voor de onafhankelijke kennisinstelling Waddenacademie. De financiering hiervan liep per juli 2014 af. De Waddenprovincies hebben de wens uitgesproken dat de financiering van de Waddenacademie voortgezet wordt in de vorm van een budgetsubsidie vanuit het Waddenfonds.

Tot en met 2018 is daaraan voldaan door een budgetsubsidie van € 1,2 miljoen aan de Waddenacademie te verstrekken. Eind 2018 heeft het dagelijks bestuur een beschikking voor 2019 aan de Waddenacademie verstrekt. In 2019 onderzoekt het dagelijks bestuur welke behoefte de provincies hebben aan kennishuishouding en hoe (en door wie) daarin voorzien moet gaan worden. Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek kan er een meerjarensubsidie voor de Waddenacademie worden opgenomen. Vooralsnog wordt in de begroting 2020 (en latere jaren) een bedrag van 1,2 mln voor kennishuishouding opgenomen.

Budget monitoring

Evenals in eerdere begrotingen voorziet de begroting in een budget monitoring. Deze is aangewend om enerzijds de Waddenacademie in staat te stellen een prototype voor een gebiedsmonitor te ontwikkelen (zgn. Waddenbarometer) waarmee periodiek de duurzaamheid van het waddengebied kan worden gemeten. Daarnaast heeft het Waddenfonds in 2015 gewerkt aan een scan van alle toegekende projecten waarmee de effectiviteit van gesubsidieerde projecten wordt geregistreerd. In 2017 is het zogenaamde dashboard gerealiseerd. Dit dashboard is bedoeld om informatie over de voortgang van het fonds vanuit verschillende systemen te bundelen en duidelijk (grafisch) weer te geven. Om alle verwachtingen omtrent het monitoren van waddenfondsprojecten een gelijke richting te geven heeft het dagelijks bestuur eind 2017 een zogenoemde Task force ingesteld. De Task force heeft in de zomer van 2018 haar monitorings- en evaluatie systeem opgeleverd. Het systeem zal de komende jaren vervolgwerkzaamheden met zich meebrengen die financieel gedekt kunnen worden uit deze begrotingspost.

Ontwikkelbudget

Om tot gedegen subsidieaanvragen te komen is dit budget beschikbaar voor instrumentontwikkeling en om bepaalde complexe situaties te ondersteunen dan wel vooronderzoek, haalbaarheidsonderzoek of coalitievorming te bekostigen. Hiervoor is € 0,3 miljoen op jaarbasis geraamd. In 2018 is met een deel van dit budget een pilot gedraaid met de advieskostenregeling (de zogenoemde voucherregeling). Indien deze regeling het beoogde effect zal hebben (wordt voorjaar 2019 duidelijk) ligt het voor de hand een volgende regeling te financieren uit het voor subsidies beschikbare budget.

6.2.2 Begrotingsprogramma Bedrijfsvoering

Uitvoeringsorganisatie en beheerfuncties:

In totaal is in 2020 € 1.750.000 beschikbaar voor:

Personele inzet:

De personele inzet bestaat uit personeel dat in vaste dienst dan wel op detacheringsbasis in de uitvoeringsorganisatie werkt. Daarnaast wordt er op ad hoc basis door de provincie Fryslân specifieke en specialistische kennis geleverd. Er is tijdelijk extra budget beschikbaar voor inzet van personeel in verband met ziekte én voor extra werkzaamheden voortvloeiende uit het Investeringskader Waddengebied. Er wordt in het voorjaar van 2019 gekeken naar de wenselijkheid en noodzaak om structureel meer middelen beschikbaar te stellen voor de uitvoeringstaken. Mocht daartoe aanleiding zijn dan zal daar expliciet over worden gesproken en zonodig een wijziging van de begroting voor zienswijzen aan de staten worden voorgelegd. Zie ook paragraaf 3.2 en 5.2.

Huisvesting:

Het Huis voor de Wadden wordt gehuurd van het Old Burger Weeshuis. De Waddenacademie en het Regiecollege Waddengebied onderhuren hun ruimte van het Waddenfonds.

CONCEPT

Externe expertise:

De organisatie maakt gebruik van externe (contra) expertise wanneer het niet via de vaste (gedetacheerde) bezetting beschikbaar is en ook het kennisnetwerk van de beheersorganisatie er niet in kan voorzien of wanneer het buiten de reguliere contracten valt. Het gaat vooral om specialistische expertise op financieel, juridisch gebied.

Beheerorganisatie:

Met ingang van 1 september 2014 wordt de beheerfunctie niet meer door Dienst Landelijk Gebied uitgeoefend. De betrokken medewerkers zijn overgegaan naar de Provincie Fryslân. De Provincie Fryslân heeft per september 2014 de beheerfunctie overgenomen. De beheertaak is inmiddels uitgebouwd omdat processen rond beheer, voortgang en verantwoording, eindafrekening en veldinspecties van verstrekte subsidies robuuster worden ingericht. De overeenkomst met de Provincie Fryslân liep in principe tot september 2018 en is stilzwijgend verlengd in afwachting van een onderzoek naar kwantiteit en kwaliteit van werkprocessen. Afhankelijk van de uitkomsten en de daaruit volgende acties wordt de dienstverleningsovereenkomst opnieuw bekeken.

Organisatiekosten:

Onder organisatiekosten vallen onder andere uitgaven voor: het organiseren, houden en bezoeken van de Waddendagen en andere bijeenkomsten; accountantskosten; communicatie (website, formats, content); huisstijl (formats, briefpapier); digitalisering; telefoonkosten; representatie en kantoorkosten bestuursvergaderingen (reiskosten, versnapering, werkbezoeken); verzekeringen, inschrijving KvK, belastingen e.d.; vacatievergoeding en reiskosten voor de onafhankelijke kwaliteitscommissie en de (deskundigen)tendercommissie.

6.2.3 Begrotingsprogramma Algemene dekkingsmiddelen

Gedecentraliseerde middelen Rijk

Op grond van het Bestuursakkoord ontvangt de GR Waddenfonds voor het jaar 2020 via het Provinciefonds een decentralisatie-uitkering van € 28,878 miljoen.

Rente

Met ingang van 2014 worden de geldmiddelen die nog niet direct uitbetaald hoeven te worden op grond van de Wet Schatkistbankieren verplicht bij het ministerie van Financiën gestald. Van het ministerie wordt hierop een rentevergoeding ontvangen die gelijk ligt aan de Nederlandse staatsrente. Voor de jaren 2019 en 2020 wordt een bedrag van ruim € 0,4 miljoen geraamd als te ontvangen rente. Voor 2021 € 0,3 miljoen, 2021 € 0,2 miljoen, 2023 € 0,08 miljoen. Voor de jaren 2024, 2025 en 2026 € 0. Op de afname van de renteopbrengsten wordt in paragraaf 3.2 ‘Algemene financiële en beleidsmatige kaders’ nader ingegaan.

Vrijval overlopende passiva door vrijval projecten

Soms vallen er bij het vaststellen van de definitieve subsidiebeschikking van een project middelen vrij, bijvoorbeeld doordat de subsidiabele kosten van het project lager uitvallen of doordat het project geen doorgang heeft gevonden. In dergelijke gevallen worden de vrijgevallen middelen aan de algemene dekkingsmiddelen toegevoegd.

6.2.4 Resultaatbestemming

In beginsel valt het jaarresultaat toe aan de algemene reserve. Bewuste keuzes hebben ervoor gezorgd dat deze reserve ultimo 2018 bijna 20 miljoen bedroeg. De reservevorming is nodig met het oog op het weerstandsvermogen en met het oog op toekomstige investeringen. In de voorgaande hoofdstukken 4 en 6 is uitgebreid ingegaan op de aanwending en besluitvorming over deze reserve.

6.3 2021 en verder

De begroting 2020 geeft hetzelfde perspectief voor de jaren 2021 tot en met 2024.
Na introductie van het Investeringskader en het stelsel waarmee projecten meerjarig gefinancierd kunnen worden, kan een beslag ontstaan op de ruimte van komende begrotingen. Dit kan het hierboven geschetste meerjarenperspectief voor de begrotingsjaren 2021 en volgende doen wijzigen. Indien een intentie tot gevolg heeft dat er een beslag wordt gelegd op de begrotingsruimte van komende begrotingen wordt daarmee het 'vrij' beschikbaar budget voor subsidiethema's en -programma's in die komende jaren verlaagd. Dat daartoe aanleiding kan zijn, is nader toegelicht in hoofdstuk 4 en 6.2.1.
Zoals in hoofdstuk 3 al is aangegeven met betrekking tot de reeds vastgestelde majeure projecten, kunt u in het schema hierboven constateren wat de meerjaren doorwerking van deze projecten is.

Financieel gezien gelden vooralsnog de volgende jaarschijven (rijks dotaties) die aan het Waddenfonds zullen worden toegevoegd:

2021 t/m 2026 (jaarlijks): € 28.878.000,-

Vastgesteld door het algemeen bestuur Waddenfonds op 28 juni 2019.

Voorzitter plv. secretaris

H. Staghouwer M. Walter

CONCEPT

Gemeenschappelijk Regeling Waddenfonds

Jaarstukken 2018

Verslagperiode 1 januari tot en met 31 december 2018

INHOUDSOPGAVE

1. JAARVERSLAG 3

1.1 INLEIDING 3

1.2 HET JAAR 2018 IN VOGELVLUCHT 4

1.2.1 Subsidiesporen 4

1.2.2 Subsidieverstrekking 4

1.2.3 Organisatie 5

1.2.4 Rapport Rekenkamers/managementletter accountant 5

1.2.5 Implementatie Dashboard Waddenfonds 6

1.2.6 Geografisch Informatie Systeem (GIS) 6

1.2.7 Waddencongres 'Waddenzee Wereldklasse' 6

1.2.8 Administratieve Organisatie 6

1.2.9. Monitoring 7

1.2.10 Subsidieplafonds 2018 7

1.2.11 Subsidieaanvragen 7

1.3. TOELICHTING TOEGEKENDE SUBSIDIES 9

1.3.1 BLI 9

1.3.2 Openstelling duurzame recreatie en duurzaam toerisme (DTR) (2017-01) 10

1.3.3 Brede thematische openstelling (2017-02) 11

1.3.4. Investeringskader Waddengebied (IKW) 13

1.3.5. Advieskostenregeling 15

1.4: JAARCIJFERS 16

1.4.1: Verleende subsidies 2018 - openstellingen 17

1.4.2: gereserveerde en verleende subsidie meerjarig, grote (majeure) projecten: 17

1.4.3: In 2018 vastgestelde projecten 18

1.5 PROJECTMONITORING EN EVALUATIE WADDENFONDS 19

1.5. 1 Ontwikkeling monitorings- en evaluatiesystematiek 19

1.5.2: Kennishuishouding 19

1.5.3 Verhouding Ecologie/ Economie 20

1.6: ORGANISATIE EN UITVOERING 22

1.6.1: Dagelijks bestuur en algemeen bestuur 22

1.6.2: Uitvoeringsorganisatie 22

1.6.3: Commissie Kwaliteitstoetsing Waddenfonds 23

1.6.4: Adviescommissie subsidieregelingen 2017-01,2017-02 en 2018-02 Waddenfonds 23

1.6.5: Adviescommissie rechtsbescherming Waddenfonds 24

1.7 BEHEER EN CONTROLE 25

1.7.1 Beheerorganisatie 25

1.7.2. Bezwaar en beroep 25

1.7.3. Wet Openbaarheid Bestuur (WOB) 26

1.7.4. Klachten 26

1.7.5 Controle 26

1.8 COMMUNICATIE EN PUBLICITEIT 28

1.8.1 Communicatie en publiciteit *28*
1.8.2 Nationaal congres *28*
1.8.3 Informatiebijeenkomsten *28*
1.8.4 Perscommunicatie *29*
1.8.5 Geografisch Informatiesysteem *29*
1.8.6 Overige communicatie *29*
1.9 PROGRAMMAVERANTWOORDING 30
PARAGRAFEN 30
1.9.1 Paragraaf bedrijfsvoeringkosten *30*
1.9.2 Paragraaf financiering *31*
1.9.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing *32*
1.9.4 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen *34*
1.9.5 Paragraaf grondbeleid *34*
1.9.6 Paragraaf lokale Heffingen *34*
1.9.7 Paragraaf verbonden partijen *34*
2. JAARREKENING 35
2.1 BALANS 35
2.1.1 Balans per 31 december 2018 ..... *35*
2.1.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2018 ..... *37*
2.1.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling *38*
2.1.4 Toelichting op de balans per 31 december 2018 ..... *40*
2.1.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten over 2018 ..... *45*
2.2 PUBLICATIE WET NORMERING TOPINKOMENS 49
3. OVERIGE GEGEVENS 50
3.1 RESULTAATBESTEMMING 50

1. Jaarverslag

1.1 Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van het Waddenfonds over 2018. Het Waddenfonds heeft in 2018 belangrijke stappen gezet om het Waddengebied blijvend economisch en ecologisch te versterken.

Door toezeggingen reserveringen voor subsidies met een bedrag van € 47,5 miljoen uit het Waddenfonds wordt er in totaal voor bijna € 111 miljoen in het Waddengebied geïnvesteerd. Nadat we in 2017 met een nieuw Uitvoeringskader van start zijn gegaan, was 2018 het jaar waarin geoogst werd. Een aantal majeure projectaanvragen heeft het beoordelings- en besluitvormingstraject doorlopen en een bijdrage van het Waddenfonds toegezegd gekregen.

In dit jaarverslag schetsen wij eerst in vogelvlucht de belangrijkste gebeurtenissen van dit jaar (paragraaf 1.2). Daarna geven wij informatie over de projecten waarvoor in 2018 subsidie is toegekend of waarvoor subsidie is gereserveerd. Het gaat daarbij zowel om de projecten die in het kader van het Budget Lokale Innovaties bij ons zijn ingediend als om de projecten uit de thematische openstellingen en om de majeure projecten (paragraaf 1.3). Vervolgens lichten wij de jaarcijfers toe en brengen die in beeld (paragraaf 1.4) en staan wij uitgebreider stil bij de ontwikkelingen op het gebied van projectmonitoring en evaluatie (paragraaf 1.5). In paragraaf 1.6 geven we inzicht in de verschillende aspecten van de organisatie van het Waddenfonds in 2018 en in paragraaf 1.7 staan we stil bij de onderdelen Beheer en controle. We sluiten dit jaarverslag af met een blik op de specifieke gebeurtenissen die in het kader van de communicatie over en door het Waddenfonds hebben plaatsgevonden (paragraaf 1.8).

1.2 Het jaar 2018 in vogelvlucht

In dit hoofdstuk zijn de belangrijkste ontwikkelingen geschetst die zich in 2018 hebben voorgedaan.

1.2.1 Subsidiesporen

De vier hoofddoelen van het Waddenfonds zijn:

1. Het vergroten en versterken van de natuur- en landschapswaarden van het Waddengebied.
2. Het verminderen of wegnemen van externe bedreigingen van de natuurlijke rijkdom van de Waddenzee.
3. Een duurzame economische ontwikkeling in het Waddengebied, gericht op een substantiële transitie naar een duurzame energiehuishouding in het Waddengebied en de direct aangrenzende gebieden.
4. Het ontwikkelen van een duurzame kennishuishouding ten aanzien van het Waddengebied.

Met de volgende subsidiesporen wordt hieraan invulling gegeven:

A: Subsidieregeling Budget Lokale Innovaties (BLI): dit spoor richt zich met name op lokale ondernemers en vragen uit de gemeenschappen in het Waddengebied die op kleinere schaal bijdragen aan de verduurzaming en de leefbaarheid van het gebied.

B. Thematische subsidieregelingen: Op basis van deze regelingen kan subsidie worden gevraagd voor activiteiten die gericht zijn op één of meer van de volgende acht hoofdthema's; natuur, werelderfgoed, bodem, duurzame recreatie, energietransitie, duurzame havens, duurzame visserij en een duurzame agrarische sector.

C. Majeure projecten/Investeringskader Waddengebied (IKW): richt zich op alle vier de doelstellingen van het Waddenfonds.

D. In de begroting wordt ieder jaar een bedrag gereserveerd om een duurzame kennishuishouding ten aanzien van het Waddengebied te ontwikkelen en op peil te houden. In 2018 is hiervoor subsidie toegekend aan de Waddenacademie.

1.2.2 Subsidieverstrekking

In 2018 zijn voor alle drie trajecten openstellingen geweest, zijn er aanvragen ingediend en aanvragen gehonoreerd.

Voor Budget Lokale Innovatie is in 2018 in eerste instantie € 500.000 beschikbaar gesteld. In 2018 is er voor € 234.252 toegekend. Omdat er in het veld een merkbare toenemende belangstelling is heeft het dagelijks bestuur op 14 december 2018 besloten om het subsidieplafond te verhogen naar € 1.000.000,- en de uiterste indieningstermijn te verlengen tot 13 december 2019.

Voor de thematische subsidieregeling (2018-02) die aansluit bij de acht hoofdthema's is € 8 miljoen beschikbaar gesteld. Per aanvraag draagt het Waddenfonds maximaal € 500.000 bij aan het project. Om aanvragers goed te informeren, zijn er twee voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd. Aanvragen konden worden ingediend in de periode van 3 december 2018 tot 18 januari 2019. Een externe deskundigencommissie adviseert het dagelijks bestuur over de rangschikking van aanvragen.

Daarnaast is er subsidie verstrekt aan projecten uit de openstelling 2017-01 met als thema duurzame recreatie en toerisme (DRT) en 2017-02 met een brede openstelling. Vanuit het IKW) is in 2018 € 42 miljoen gereserveerd door het algemeen bestuur Waddenfonds voor de uitvoering van verschillende projecten in de komende jaren. Daarmee is in totaal een investering van € 101 miljoen aan subsidiabele kosten gemoeid. Voor verdere toelichting verwijzen we u naar 1.3.

Nieuw in 2018 was de advieskostenregeling ter ondersteuning van de aanvragen voor de subsidieregeling 2018-02. Potentiële aanvragers konden een voucher van maximaal € 5.000 aanvragen om daarmee een adviseur in schakelen die hen hielp bij het formuleren en schrijven van hun subsidieaanvraag bij de thematische subsidieregeling 2018-02. Er zijn 36 aanvragen ingediend voor deze advieskostenregeling.

1.2.3 Organisatie

De Uitvoeringsorganisatie Waddenfonds is in 2018 getroffen door ziekte en overlijden. Daarnaast heeft de Uitvoeringsorganisatie te maken met (tijdelijke) extra werkzaamheden om te kunnen voldoen aan de wensen die voortvloeien uit de toepassing en uitwerking van het IKW en om de werkzaamheden rond de twee andere subsidietrajecten uit te voeren. In verband daarmee heeft de Uitvoeringsorganisatie Waddenfonds de formatie tot in elk geval eind 2019 uitgebreid met 4 fte.

1.2.4 Rapport Rekenkamers/managementletter accountant

De Algemene Rekenkamer bracht in 2012 een rapport uit over de uitvoering van het Waddenfonds in de periode 2006-2011 en het decentralisatieproces. In het rapport werd een aantal aandachtspunten geformuleerd voor de uitvoering van het Waddenfonds na decentralisatie. De decentralisatie werd in 2012 een feit met de oprichting van de Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds. De door de Rekenkamer aangegeven aandachtspunten vormden de basis voor de Beleidsbrief Decentralisatie Waddenfonds die de Noordelijke en de Randstedelijke Rekenkamer (hierna: de Rekenkamers) op 1 augustus 2012 hebben aangeboden aan de Staten van de Waddenprovincies. In deze beleidsbrief zijn zes aanbevelingen opgenomen, bedoeld om tot een doelmatige en doeltreffende uitvoering van het Waddenfonds te komen.

In 2016 besloten de Noordelijke en Randstedelijke Rekenkamers om een onderzoek uit te voeren naar het gedecentraliseerde Waddenfonds. In de eerste plaats om na te gaan wat er met de zes aanbevelingen uit de Beleidsbrief was gebeurd, die de Rekenkamers in 2012 hadden afgegeven. En in de tweede plaats om inzicht te krijgen in hoe de uitvoering van het gedecentraliseerde Waddenfonds in brede zin is verlopen in de periode 2012 tot en met 2016. Het onderzoek dat de Rekenkamers in 2017 uitvoerden, beperkte zich tot de uitvoering van het Waddenfonds. Het beleid dat het Rijk, de Waddenprovincies en de Waddengemeenten gezamenlijk voeren voor het Waddengebied is niet onderzocht. De Rekenkamers onderzochten niet alleen in hoeverre de aanbevelingen van de Rekenkamers, maar ook andere tussentijdse verbetervoorstellen hebben geleid tot een meer doelmatige en doeltreffende uitvoering van het Waddenfonds. Indien relevant zijn ook ontwikkelingen tot medio 2017 in het onderzoek betrokken.

Het rapport van de Rekenkamers ‘Het Waddenfonds gemonitord’ werd in januari 2018 gepresenteerd aan de Staten van de drie Waddenprovincies. Ten tijde van het uitbrengen van het rapport was al aan de meeste van de aanbevelingen voldaan. Aan de aanbeveling ten aanzien van het realiseren van een monitorings- en evaluatie systematiek is inmiddels ook voldaan. Voor de inhoud van het rapport en de bestuurlijke reactie verwijzen wij u graag naar de website van de Rekenkamers:

https://www.noordelijkerekenkamer.nl/onderzoek/actuele-rapporten/187-waddenfonds

en

https://www.randstedelijke-rekenkamer.nl/onderzoek/waddenfonds/?provincie=noord-holland

1.2.5 Implementatie Dashboard Waddenfonds

In 2017 heeft het Waddenfonds een digitaal dashboard laten bouwen met als doel de informatie uit verschillende procesmatige en financiële systemen te kunnen gebruiken om inzicht te krijgen in de subsidies en de voortgang van het fonds. Een belangrijke nevenfunctie van het Dashboard is dat de informatie die in de afzonderlijke systemen is geregistreerd, zoals projectinformatie en financiële informatie, kan worden vergeleken en bewaakt. In 2018 is het dashboard in gebruik genomen.

1.2.6 Geografisch Informatie Systeem (GIS)

In 2018 is op de website van het Waddenfonds de GIS-kaart geïmplementeerd. Op de kaart worden alle projecten die met steun van het Waddenfonds tot stand komen of zijn gekomen, in beeld gebracht. Er kan in verschillende categorieën naar projecten worden gezocht. Per project wordt onder andere aangegeven in welk stadium het traject zich bevindt: in voorbereiding, in uitvoering of afgerond. Ook staat er bij ieder project een korte omschrijving.

1.2.7 Waddencongres ‘Waddenzee Wereldklasse’

De trilaterale ministersconferentie Wadden werd op donderdag 17 en vrijdag 18 mei in Leeuwarden gehouden. Rondom deze conferentie organiseerde het Waddenfonds samen met het RCW, de Waddenacademie en de drie Waddenprovincies het congres ‘Waddenzee Wereldklasse’, op donderdag 17 mei in de Stadsschouwburg De Harmonie in Leeuwarden. Meer informatie over het Waddencongres, leest u in paragraaf 1.8 Communicatie en Publiciteit.

1.2.8 Administratieve Organisatie

De Administratieve Organisatie (AO) van het Waddenfonds dient als oplegger voor de uitwerking per organisatie en organisatieonderdeel die betrokken is bij de uitvoering van de werkzaamheden van het Waddenfonds.

Het stuk richt zich op de rechtmatigheid van de besteding van de middelen van het Waddenfonds. Dat betekent dat transparant moet zijn hoe de processen lopen, wie of welke actor daarbinnen welke verantwoordelijkheden heeft en wie waarvoor bevoegd is. Om als organisatie de betrouwbaarheid van de informatievoorziening te kunnen waarborgen en vast te kunnen stellen dat de naleving van regelgeving voldoet aan de daaraan te stellen eisen, is een geheel van ondersteunende maatregelen nodig. Dit geheel van maatregelen wordt aangeduid als Administratieve Organisatie en de daarin verankerde Interne Controle (AO/IC).

Veranderingen in processen alsmede aanbevelingen van de accountant hebben ertoe geleid om in 2018 een hernieuwde Administratieve Organisatie samen te stellen en deze is door het dagelijks bestuur op 14 december 2018 vastgesteld.

1.2.9. Monitoring

Het afgelopen jaar is veel energie gestoken in het opzetten van monitoring. Vanuit het Waddenfonds was eind 2017 al een taskforce in het leven geroepen om een goed monitorings- en evaluatiesysteem te ontwikkelen. De Noordelijke en Randstedelijke Rekenkamers drongen in het onderzoek dat zij eind 2017 uitvoerden ook nog eens aan op het ontwikkelen van een dergelijk systeem. In paragraaf 1.5 vindt u een uitgebreide toelichting op het in 2018 ontwikkelde monitorings- en evaluatiesysteem.

1.2.10 Subsidieplafonds 2018

Het dagelijks bestuur van het Waddenfonds maakte voor het jaar 2018 de verdeling van de budgetten als volgt in de vorm van subsidieplafonds.

Beschikbaar budget en opengestelde thema's in 2018

THEMA'S	BUDGET
Subsidieregeling Budget Lokale Innovaties Waddenfonds 2018 Budget Lokale Innovaties	€ 1.000.000
Subsidieregeling Waddenfonds 2018 / 02	€ 8.000.000
Natuur Werelderfgoed, cultuurhistorie en landschapsontwikkeling Bodem, water, licht en geluid Duurzame recreatie en duurzaam toerisme Verduurzaming energiehuishouding Duurzame waddenhavens Duurzame visserij Duurzame agrarische sector	
Subsidieregeling advieskosten Waddenfonds 2018/03	€ 300.000
Natuur Werelderfgoed, cultuurhistorie en landschapsontwikkeling Bodem, water, licht en geluid Duurzame recreatie en duurzaam toerisme Verduurzaming energiehuishouding Duurzame waddenhavens Duurzame visserij Duurzame agrarische sector	
Totaal beschikbaar gesteld budget in 2018	€ 9.300.000

1.2.11 Subsidieaanvragen

In 2018 heeft het Waddenfonds in totaal 100 subsidieaanvragen ontvangen en behandeld. Daarvan zijn er 63 toegekend. Alle 36 aanvragen die ingediend zijn voor de voucherregeling, zijn toegekend.

Voor de subsidieregeling brede tender 2017-02 zijn 31 aanvragen ingediend, daarvan zijn 9 toegekend, 1 aanvraag is niet in behandeling genomen en 21 aanvragen zijn afgewezen. Voor de subsidieregeling BLI zijn 17 aanvragen ingediend, 9 zijn toegekend, 3 afgewezen, 2 ingetrokken en 3 zijn nog in behandeling. Bij de openstelling IKW zijn 16 aanvragen ingediend. Daarvan zijn er 9 toegekend, 1 afgewezen, 1 ingetrokken en 5 nog in behandeling.

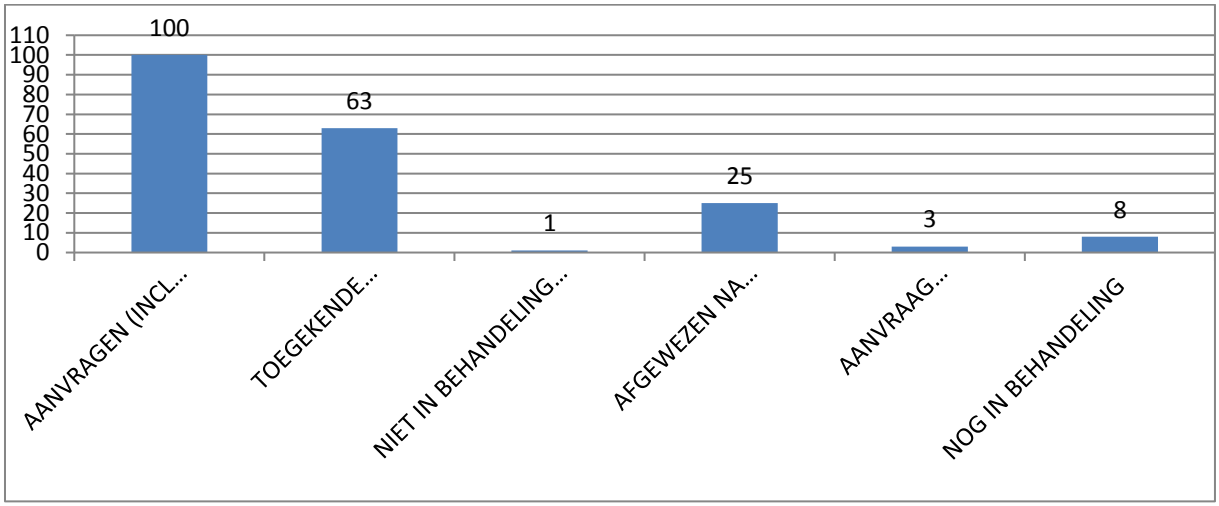

1.3. Toelichting toegekende subsidies

In deze paragraaf belichten we kort de projecten die een subsidie toegekend hebben gekregen.

1.3.1 BLI

Voor de subsidieregeling Budget Lokale Innovaties is in 2018 € 500.000 beschikbaar gesteld en is er voor € 234.252,- toegekend.

Molen de Phenix

Voor de verbouw van de Amelander molen de Phenix is een subsidie verstrekt van € 50.000,--. De stichting Amelander Musea wil op het eiland de Phenix ombouwen tot een oliemolen. De totale kosten zijn € 141.000,--. In de molen worden straks door vrijwilligers oliehoudende zaden verwerkt tot onder andere zeep en andere cosmetische artikelen, die onder de naam 'Amelander Product' op de markt zullen worden gebracht.

Haven Den Oever

Er is € 43.500,-- beschikbaar om de historische haven in Den Oever voor toeristen aantrekkelijker te maken. De stichting Onderdak Nautisch Erfgoed Wieringen wil € 141.000,-- investeren in een multifunctioneel gebouw, dat dienst zal doen als werkplaats, ontmoetingsplaats voor vissers en vrijwilligers en als infopunt voor toeristen. Ook zal het gebouw dienen als vertrekpunt voor vaartochten met historische schepen.

Eerstelijnszorg Minnertsga

Voor het behoud van de eerstelijnszorg in Minnertsga en omgeving heeft het Waddenfonds € 50.000 beschikbaar gesteld. In dorpshuis De Doarpsfinne worden ruimtes geschikt gemaakt voor zorgverleners van maatschappelijke en medische zorg.

Dorpshuis Bierum

Het Groninger dorp Bierum krijgt een subsidie van € 18.000 voor de ombouw van de plaatselijke sporthal tot dorpshuis.

Cranberryteelt Texel

Op Texel wordt door het Waddenfonds € 24.750 geïnvesteerd in het opzetten van een expertisecentrum voor de cranberryteelt.

Veur Aaltied

In december heeft Veur Aaltied een subsidie van € 19.500 toegezegd gekregen. Het project wil op een persoonlijke manier het verhaal en de geschiedenis van tien kerken en hun samenleving langs de Groninger Waddenkust duidelijk maken.

Periscoop Wieringen
Er is € 6.500,-- subsidie toegezegd om het toerisme rondom de Periscoop in Wieringen te versterken, wordt de gigantische kijker uitgebreid met een camerasysteem, zodat beelden van de periscoop via allerlei kanalen verspreid en gedeeld kunnen worden.

Reizende tentoonstelling Helderse Helden
Er is € 10.000,-- subsidie toegezegd aan de reizende tentoonstelling 'Helderse Helden'. Het project realiseert een reizende tentoonstelling ten behoeve van 28 regionale basisscholen.

We wolle us Klaai werom
De Stichting Sense of Place krijgt € 12.000 subsidie voor het startevenement "Wy wolle us klaai werom" georganiseerd als startpunt van Terp Fan de Takomst.

Er was half december nog ongeveer € 250.000 beschikbaar binnen het subsidieplafond BLI. Het dagelijks bestuur heeft op 14 december 2018 besloten om het subsidieplafond te verhogen naar € 1.000.000,- en de uiterste indieningstermijn voor aanvragen te verlengen tot 13 december 2019.

1.3.2 Openstelling duurzame recreatie en duurzaam toerisme (DTR) (2017-01)

Met de openstelling DRT 2017-01 hebben de betreffende indieners, die bij een vergelijkbare openstelling in 2016 waren afwezen, de kans gekregen hun projectaanvraag te verbeteren en opnieuw in te dienen. In februari 2018 besloot het dagelijks bestuur, op advies van een externe deskundigencommissie, € 1,9 miljoen subsidie te verlenen voorzes projecten die vallen onder het thema duurzame recreatie & duurzaam toerisme (DRT).

Ecomare
Ecomare op Texel ontving een subsidie van € 500.000 voor de ontwikkeling van de Werelderfgoed Waddenzee Experience. Het project betreft het bouwen van een nieuwe expositie over het Werelderfgoed Waddenzee, waarin de kernkwaliteiten van het waddengebied centraal staan. Daarnaast wordt het thema Mens en Wad opgenomen in de experience, waarin onder meer een beroep gedaan wordt op de verschillende zintuigen van de bezoekers, bijvoorbeeld met een interactieve vloer.

Museum Kaap Skil
Voor Museum Kaap Skil in Oudeschild is een bedrag van € 500.000,- beschikbaar gesteld voor een nieuw project over scheepswrakken en de Gouden Eeuw. Het museum Kaap Skil in Oudeschild op Texel ontwikkelt een permanente en duurzame tentoonstelling over de archeologisch unieke vondsten die in 2016 zijn gedaan van het Palmhoutscheepswrak. Duikers vonden toen onder meer kleding uit het Ottomaanse Rijk, afkomstig uit het schip dat in de 17e eeuw voor de kust van Texel is vergaan.

Seinpaalduin

Ook voor de toeristische ontwikkeling van Seinpaalduin op Terschelling stelde het fonds € 123.000,-- subsidie beschikbaar. Seinpaalduin staat bekend als het mooiste uitzichtpunt op Terschelling. Het project voorziet in de aanleg van een obstakelvrij wandelpad naar de Seinpaalduin op Terschelling. Dit gebeurt door een wandelpad van beton en andere verhardingsmiddelen aan te leggen. Op de duin wordt een informatiepunt met zitelementen, informatiepanelen en een oriëntatiehulpmiddel (windroos) in de buitenlucht gecreëerd.

Stoomsleepboot Holland
Voor de Museumhaven van Den Helder wordt de historische Stoomsleepboot Holland opgeknapt en aangepast voor bezichtiging door toeristen. De toegevoegde waarde van dit project zit met name in de instandhouding en herbestemming van maritiem erfgoed en versterkt de toeristisch infrastructuur van Den Helder. Het verhaal over de stoomsleepboot is informatief en past bij de lokale economische en culturele geschiedenis van Den Helder. De bijdrage van het Waddenfonds voor dit project is € 93.786,-

Natuurbeleefcentrum Texel
Met dit project wordt beoogd een Natuurbeleefcentrum aan de rand van het natuurgebied Waalenburg op Texel te realiseren. In het Natuurbeleefcentrum is aandacht voor de binnendijkse en buitendijkse waddennatuur. Het centrum moet ertoe bijdragen dat de toegankelijkheid en beleving van het gebied versterkt wordt. Ook worden bezoekers gestimuleerd het gebied verder te verkennen. De bijdrage van het Waddenfonds voor dit project is € 309.975,-

Hoge Berg Texel
Het project wil de toeristische potentie van het gebied Hoge Berg op Texel beter benutten door het aanbieden van toeristische producten en arrangementen, het ontwikkelen van streek- en merkproducten, educatie en voorlichting over de cultuurhistorie en het landschap en tot slot het realiseren van toeristische accommodaties. De bijdrage van het Waddenfonds voor dit project is €420.360

1.3.3 Brede thematische openstelling (2017-02)

In juni 2018 besloot het dagelijks bestuur Waddenfonds, op advies van een externe deskundigen-commissie, € 3,3 miljoen te honoreren aan projecten die vallen onder de thematische openstelling 2017-02. Het gaat in totaal om negen projecten. Met deze subsidie van het Waddenfonds wordt een investering van € 5,8 miljoen mogelijk gemaakt.

Boeren meten water
Met het project Boeren meten water wordt een platform voor waterbeheer ontwikkeld, waarbij boeren en waterschappen met elkaar samenwerken. In dit project gaan boeren op hun eigen percelen metingen in de grond doen. Met de gegevens kan lokaal en regionaal de teelt van gewassen worden verbeterd. Maar ook krijgen de boeren hierdoor informatie over de mate van verzilting in hun percelen, kan het beheer van waterpeilen worden verbeterd en kunnen waterschappen efficiënter de sloten doorspoelen met zoet water. De bijdrage van het Waddenfonds voor dit project is € 495.346,--

Zoete stuw: bestrijding van zoetwatertekort op Texel
Boeren willen graag zoet water in de sloot voor hun gewassen. Op Texel is dat niet overal het geval. Zoet water drijft op zout water. Een innovatieve stuw maakt gebruik van dit gegeven. Deze stuw zorgt ervoor dat zoet water in de sloot achterblijft en zoutwater kan worden afgevoerd. Op Texel wordt deze nieuwe stuw in de praktijk uitgetest. Zo kan het water in sloten bruikbaar gemaakt worden voor landbouw en natuur. De bijdrage van het Waddenfonds is € 179.642,--

Sleutelen aan zeegrasherstel
Met dit project wordt beoogd een bijdrage te leveren aan het herstel van de zeegrasvelden in de Waddenzee. Zeegras is een zogenaamde biobouwer en van groot belang voor een natuurlijk ecosysteem in de Waddenzee. Sleutelen aan zeegrasherstel gaat praktijkproeven en monitoringsactiviteiten verrichten. De bijdrage van het Waddenfonds voor dit project is € 475.426,--.

Onderwatervliegers: getijdenenergie voor het Wad
De Waddeneilanden hebben de ambitie om zelfvoorzienend te worden voor wat betreft de energieproductie en drinkwatervoorziening. SeaQurrent wil met het project 'Onderwatervliegers; getijdenenergie voor het Wad' de technologie voor getijdenenergie voor ondiep en langzaam stromend water (tidal kite), zoals in de Waddenzee, verder ontwikkelen. De technologie is op laboratoriumschaal inmiddels bewezen en moet nu marktrijp gemaakt worden. Ook richt het project zich op het produceren van drinkwater uit zout zeewater in de zomerperiode. De bijdrage van het Waddenfonds is € 500.000,--.

Battolyser demonstratie in de Eemshaven
Dit project betreft een grootschalige praktijkpilot van de battolyser. De battolyser is een duurzame batterij voor efficiënte opslag van elektriciteit. Deze technologie zal ingezet worden op de locatie van de NUON Magnum centrale in de Eemshaven. De centrale zal volgens de aanvrager met deze technologie een CO2 vrije 'superbatterij' worden die wordt aangedreven door schone ammoniakbrandstof. Het project zal bijdragen aan de verduurzaming van de industriesector in de Waddenhavens (Eemshaven) en aan vermindering van de CO2-uitstoot. Bijdrage Waddenfonds: € 480.000,--

Innovatieproject selectieve garnalenvisserij Waddenzee
Dit project heeft als doel om ongewenste bijvangst in de garnalenvisserij in de Waddenzee te verminderen. De bijvangst is in de visserij een urgent waddenspecifiek probleem. Door de omvang ervan dreigt de Waddenzee de functie van kraamkamer voor het onderwaterleven voor een groot deel te verliezen. Met de ontwikkeling van nieuwe prototypes van speciale visnetten, kunnen de natuurwaarden en de biodiversiteit van de Waddenzee verhoogd worden. Bijdrage Waddenfonds: € 291.376,--

Verhildersum: Vooruit naar het Verleden
Landgoed Verhildersum in het Groningse Leens wil de beleving van de verhaallijnen van de voormalige borg (cultuur, landbouw en natuur/landschap in de 19e eeuw) versterken. Het doel is nieuwe doelgroepen te trekken, zoals gezinnen met jonge kinderen en jeugd. De

belevingsmogelijkheden worden uitgebreid met arrangementen, beleefroutes en een 3D-film om zo jonge doelgroepen de historie van het landgoed te laten ervaren. Bijdrage Waddenfonds: € 334.137,-

Het Ontzet van Huisduinen
De aanvraag beoogt het militaire erfgoed Huisduinen te ontsluiten en te verbinden tot een samenhangend toeristisch product. Dit militair erfgoed omvat Fort Kijkduin dat als vooruitgeschoven post van de stelling Den Helder, hoog op een duin ligt. Daarnaast is er het logementsgebouw, dat door de Duitse bezetter in de WOII is gebouwd en de Kroontjesbunker, dat dienst deed als centrum voor de luchtafweer verdediging. Er zal een recreatieve route worden opengesteld die deze erfgoederen met elkaar verbindt. Bijdrage Waddenfonds: € 471.433,--

Holwerd natuurlijk bloeiend en boeiend
'Holwerd natuurlijk boeiend en bloeiend' is het antwoord op een aantal ontbrekende schakels in het gebied en is opgezet als een meerjarenprogramma met concrete maatregelen. Het gebied tussen Holwerd en de zee is een gevarieerd gebied met bijzondere natuur en veel cultuurhistorische elementen. Met de aanleg van nieuwe wandelpaden en dwarsgreppels, het herstel van slenken en het realiseren van een onderlinge verbinding van vogelakkers en akkerranden wordt het gebied beter toegankelijk. Er zal in samenwerking met lokale ondernemers een meerjarig excursie- en educatieprogramma over de kwelders bij Holwerd worden opgezet en uitgevoerd. De bijdrage van het Waddenfonds is € 79.000,--

1.3.4. Investeringskader Waddengebied (IKW)
In 2018 is er door het algemeen bestuur Waddenfonds € 42 miljoen gereserveerd voor meerjarige, grote projecten in het Waddengebied. Deze projecten zijn middels het traject investeringskader Waddengebied beoordeeld. Hieronder volgt een kort overzicht van de investeringen.

Werelderfgoedcentrum Lauwersoog
Het Werelderfgoedcentrum Lauwersoog (WEC) wordt een science & experience-centre waarin het Wad de hoofdrol speelt. Toeristen uit binnen- en buitenland worden geïnformeerd en geïnspireerd over Werelderfgoed Waddenzee. Ook zeehondencrèche Pieterburen krijgt onderdak in het WEC. Eind 2018 werd duidelijk dat de realisatie van de plannen op onderdelen nader onderzoekt vraagt. Het Waddenfonds volgt de ontwikkelingen op de voet. Het Waddenfonds heeft een bijdrage van € 9,6 miljoen toegezegd voor het WEC.

Marketingcampagne Werelderfgoed Waddenzee
Om het gedachtegoed van Werelderfgoed Waddenzee te vermarkten, hebben Merk Fryslân, Marketing Groningen en Holland boven Amsterdam een marketingcampagne ontwikkeld die zes jaar gaat duren. De bijdrage aan deze campagne is € 2,9 miljoen.

Innovatieve biogasinstallatie op Texel
De nieuwe biogasinstallatie onder de naam Green Goods op Texel is een belangrijke stap om de landbouw op het Waddeneiland circulair te maken. Het plan is om het concept van de biogasinstallatie op te schalen en uit te rollen in de rest van het Waddengebied en daarbuiten. De bijdrage vanuit het Waddenfonds voor dit project is € 1,5 miljoen.

Onderzoek bodemleven Waddenzee

De Rijksuniversiteit Groningen, het Koninklijk Nederlandse Instituut voor Onderzoek der Zee en Natuurmonumenten zullen de komende vier jaar een groot onderzoek uitvoeren naar herstelmaatregelen van het bodemleven in de Waddenzee. Door onder andere milieuvervuiling en bodemberoerende visserij is het ecosysteem en de voedselketen in de Waddenzee aangetast. Het onderzoek moet aantonen hoe er op grote schaal zeegras, plankton en schelpdieren terug kunnen keren in de Waddenzee. Dat is nodig om het Wad als kraamkamer en foerageergebied voor vogels, vissen en zoogdieren op peil te houden. Het Waddenfonds draagt € 4 miljoen bij aan de kosten van het onderzoek.

Slow Mill

Voor de kust van Texel zal een pilot worden uitgevoerd met de Slow Mill, waarbij uit de golfslag van de zee duurzame energie wordt gewonnen. Tijdens de proef krijgen 100 huishoudens groene stroom van de Slow Mill. Als de pilot goed uitpakt, wordt er gekeken of alle Waddeneilanden op termijn zelfvoorzienend kunnen worden met de opwekking van golfenergie. Aan dit project draagt het Waddenfonds € 2,5 miljoen bij.

Inzet overtollig slib voor landbouwgronden

Een andere innovatie is het project waarbij overtollig slib uit de Eems-Dollard ingezet wordt om landbouwgronden op te hogen. Onderdeel van de proef is om veengronden, die door inklinking nu nog veel CO2 uitstoten, af te dekken met een laag slib uit de Eems-Dollard. Tegelijkertijd zorgt het baggeren van slib voor een sterke verbetering van de ecologisch situatie in de Eems-Dollard. Het Waddenfonds investeert ruim € 800.000 in dit project.

Biomassa - testinstallatie

In de Eemshaven wordt een biomassa-testinstallatie gebouwd, waarbij bacteriën met behulp van zonlicht en CO2 omgezet worden in biomassa dat gebruikt kan worden in de chemische industrie. Deze zogenaamde groene chemicaliën zijn een stuk minder belastend voor het milieu. Bijkomend voordeel is dat CO2 op deze manier nuttig toegepast kan worden als grondstof in een nieuw product. De biomassa wordt vervolgens gebruikt in de Eemshaven door Nouryon (het voormalige Akzo Nobel). De verwerking dichtbij draagt bij aan de circulaire ambities van de chemische bedrijven in de Eemshaven. Het Waddenfonds draagt ruim € 1 miljoen bij.

Herstel belangrijke vissoorten

Ook wordt het project Vissen voor Verbinding gestart om de stand van belangrijke vissoorten in de Waddenzee en Lauwersmeer te herstellen. Daarbij gaat het onder andere om de driedoornige stekelbaars, houting, zeeforel en paling. Een belangrijk onderdeel van het project is het stimuleren van de vistrek tussen de Waddenzee en de beken in Drenthe. De Drentse beken fungeren als belangrijke opgroei- en paaiplekken voor vissen van het Wad. Om de vismigratie makkelijker te maken zullen achter de zeedijk stuwen worden verwijderd én vispassages en grindbedden worden aangebracht. Ook in de sluizen bij Lauwersoog moeten voorzieningen worden getroffen. Het Waddenfonds kent het project een subsidie toe van € 3 miljoen.

Verbinding rond de Súd le

Om de regionale economie en de leefbaarheid in Noordoost Fryslân te versterken steunt het Waddenfonds het project Verbinding rond de Súd Ie. In de derde en laatste fase wordt de vaarverbinding tussen Dokkum en Lauwersmeer voltooid met nieuwe bruggen en aanlegvoorzieningen, herstel van cultuurhistorische en landschappelijke elementen en vispassages. Het Waddenfonds stelt voor de afronding van dit project € 4,9 miljoen beschikbaar.

Bezoekerscentrum Schiermonnikoog

Op Schiermonnikoog kunnen Natuurmonumenten, Nationaal Park Schiermonnikoog en de VVV samen starten met de realisatie van een nieuw bezoekerscentrum. In het energie neutrale gebouw komen wisselende exposities over onder andere het Nationaal Park Schiermonnikoog en het Werelderfgoed Waddenzee. Ook kunnen toeristen en de zakelijke markt er terecht voor allerlei arrangementen en uitjes op het eiland. Het Waddenfonds steunt de realisatie met € 1.250.000.

Groen gas op Ameland

Op Ameland wordt een praktijkproef uitgevoerd om groen gas te produceren. De installatie zet door vergisting groente- en fruitafval en zuiveringsslib uit afvalwater om in groen gas. Het Waddenfonds draagt ruimt € 2 miljoen bij.

Vergroening chemiecluster Delfzijl

In december 2018 heeft het Waddenfonds aan vier projecten in Delfzijl subsidie verleend. Daarmee is een grote impuls gegeven aan de vergroening van het chemiecluster in Delfzijl. Zo wordt er geïnvesteerd in een groene waterstofinstallatie, in de infrastructuur van het ondergronds transport van groene waterstof, in een restwarmteleiding en in een onderzoeksproject naar het produceren van biomassa door fotosynthese, met CO2 en water als grondstoffen. In totaal investeert het Waddenfonds € 11 miljoen in de vergroening van het chemiecluster Delfzijl.

1.3.5. Advieskostenregeling

Voor de advieskostenregeling zijn dit jaar 36 aanvragen ingediend die allemaal zijn gehonoreerd. De advieskostenregeling is ter ondersteuning van de subsidieregeling Brede Openstelling 2018-02, die liep van 3 december 2018 tot 18 januari 2019 (12.00 uur). In die periode konden bedrijven, maar ook belangenorganisaties en lokale overheden plannen indienen die de ecologie en economie in de Waddenregio duurzaam stimuleren. Voor die regeling is in totaal € 8 miljoen beschikbaar.

In hoeverre de aanvragen bij de advieskostenregeling tot uitbetaling komen zal pas in 2019 blijken: De adviesvouchers worden definitief toegekend als er tussen 3 december en 18 januari een ontvankelijke aanvraag bij het Waddenfonds wordt ingediend.

1.4: Jaarcijfers

In dit hoofdstuk wordt een financieel beeld geschetst van het Waddenfonds over 2018. De vermelde bedragen zijn afkomstig uit de jaarrekening 2018 van het Waddenfonds waarin het bestuur financiële verantwoording aflegt over het gevoerde beleid.

In het overzicht van baten en lasten van de jaarrekening van het Waddenfonds over 2018 zijn de baten en lasten en het financieel resultaat opgenomen (raming en realisatie). Bij de realisatie over 2018 gaat het onder andere om de volgende posten die in de paragrafen 3.4 en 3.5 nader worden toegelicht:

Baten	
Decentralisatie-uitkering	28.878.000
Rente	424.500
Onttrekking OP door vrijval projecten[1]	2.035.227
Ontvangst lager vastgestelde projecten	266.353
	31.604.080
Lasten	
Beschikte subsidies (toegevoegd aan OP)	3.818.518
Majeure projecten	1.024.032
Waddenacademie	1.200.000
Monitoring	75.866
Ontwikkelbudget	53.670
Organisatiekosten	1.544.697
	7.716.783
Saldo van baten en lasten	23.887.297
Onttrekking aan de algemene reserve	10.000.000
Onttrekking aan overloop bestemmingreserve	5.112.887
Mutatie reserves naar Majeure projecten	-15.235.968
Mutatie reserves naar overloop bestemmingsreserve	-9.458.000
Gerealiseerde resultaat	14.306.216

1.4.1: Verleende subsidies 2018 - openstellingen

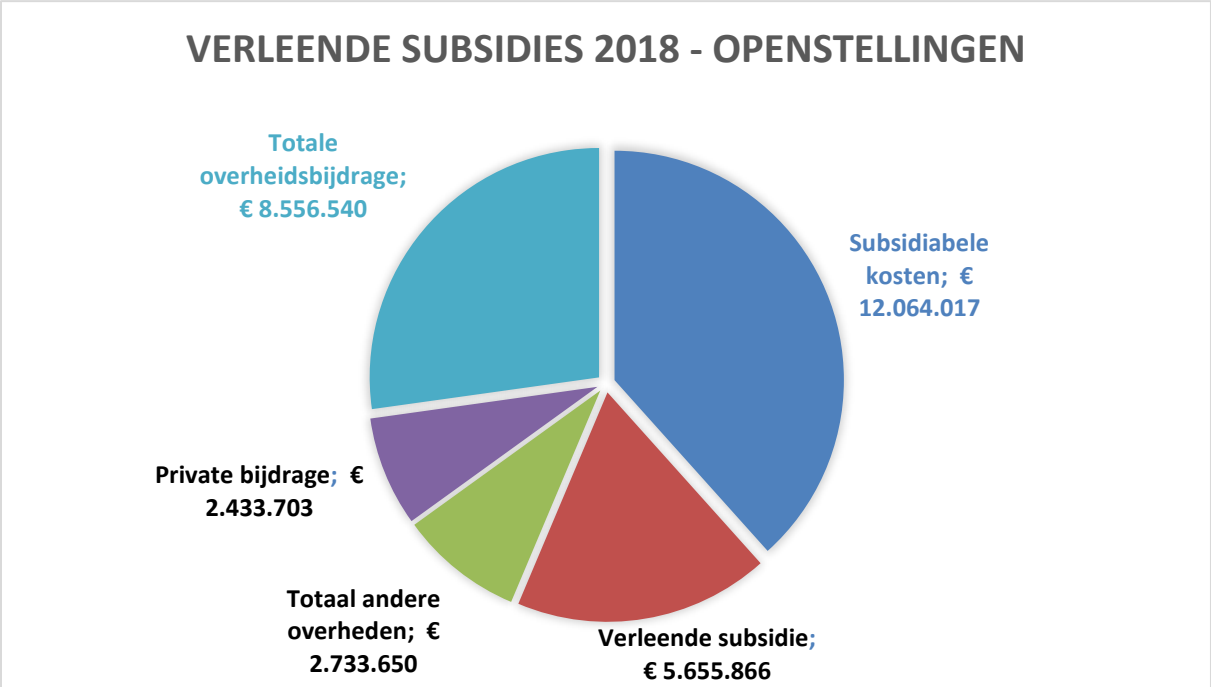

1.4.2: gereserveerde en verleende subsidie meerjarig, grote (majeure) projecten:

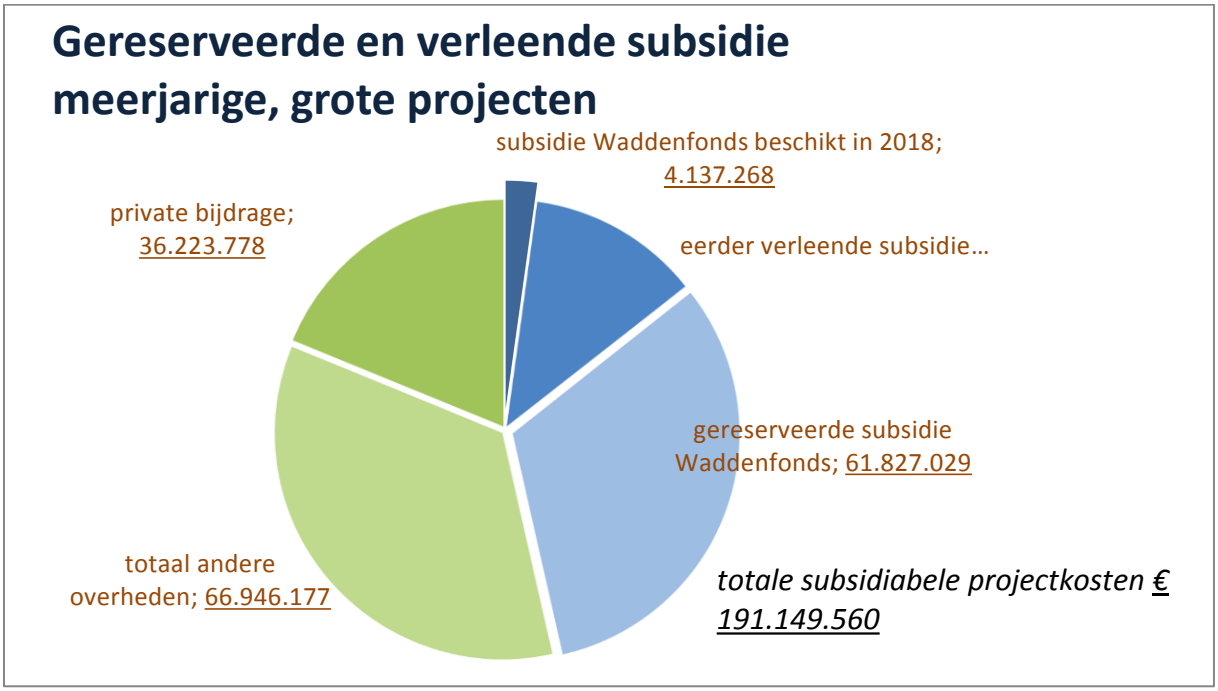

1.4.3: In 2018 vastgestelde projecten

	PROJECTNAAM	SUBSIDIE WADDENFONDS	VASTGESTELDE SUBSIDIE	VRIJVAL PER PROJECT
1	St Clemenskerk, kerk in opbouw	€ 70.000	€ 68.160	€ 1.840
2	Landelijk Veranderlijk, herwaarderen, beleven, presenteren van landschappelijke kwaliteiten in het Waddengebied	€ 37.000	€ 37.000	€ -
3	Zeegras: Herstel biobouwer fase II	€ 222.000	€ 221.922	€ 78
4	Gensos, superkritische vergassing van natte biomassastromen	€ 742.224	€ 730.785	€ 11.439
5	Oliebestrijding Waddengebied en Havens	€ 498.552	€ 498.552	€ -
6	Aqua TX	€ 54.511	€ 8.559	€ 45.952
7	Nieuw Buitenheim-Sluishoek	€ 1.148.572	€ 741.002	€ 407.570
8	Polder het Noorden/ de Bemes	€ 966.348	€ 727.568	€ 238.780
9	Waddenpoort Lauwersoog	€ 1.356.059	€ 1.335.501	€ 20.558
10	Van Wad naar Stad	€ 100.000	€ 100.000	€ -
11	Floating Oil Recovery Unit (FORU)	€ 1.581.250	€ 1.581.250	€ -
12	Texel Tidal Demonstration	€ 893.160	€ 893.160	€ -
13	Metawad	€ 2.987.079	€ 2.987.079	€ -
14	MTB route Texel, 100km	€ 51.866	€ 31.433	€ 20.433
16	Vismigratierivier Afsluitdijk - DEEL II (2016)	€ 200.000	€ 200.000	€ -
17	Oliemolen de Phenix	€ 50.000	€ 50.000	€ -
18	Historische Hoek Visserijhaven Den Oever	€ 43.500	€ 43.500	€ -
19	Reizende tentoonstelling Helderse Helden	€ 10.000	€ 10.000	€ -
20	Dorpshuis Bierum	€ 18.000	€ 18.000	€ -
21	We Wolle us klaai werom	€ 12.000	€ 12.000	€ -
22	Expertisecentrum Island Berry	€ 24.750	€ 24.750	€ -
23	Aanbouw MFA Zorg en Welzijn	€ 50.000	€ 50.000	€ -
24	Zichtbaar Landschap / Kijk over Dijk	€ 6.500	€ 6.500	€ -
25	Veur Altied	€ 19.502	€ 19.502	€ -
		€ 11.142.873	**€ 10.396.223**	**€ 746.650**

1.5 Projectmonitoring en evaluatie Waddenfonds

1.5. 1 Ontwikkeling monitorings- en evaluatiesystematiek

In 2018 heeft het Waddenfonds door de Taskforce Monitoring een monitorings- en evaluatiesysteem laten ontwikkelen. Het systeem is op 7 september 2018 door het algemeen bestuur vastgesteld. Met het systeem is het mogelijk om de resultaten en de effecten van door het Waddenfonds gesubsidieerde projecten te monitoren en periodiek te evalueren.

Afgesproken is dat het monitoringssysteem vanaf eind 2018 ‘op vrijwillige basis’ zal worden toegepast bij een aantal nieuwe aanvragen, zodat het in de praktijk kan worden verfijnd en bijgeslepen. Projecten die in het kader van de volgende brede openstelling zullen worden ingediend en de majeure projecten die in 2019 in het kader van het Investeringskader Waddengebied zullen worden ontwikkeld, zullen volledig meedraaien in het nieuwe systeem.

Het systeem van monitoring en evaluatie is nieuw, zowel voor de subsidieverstrekker als voor de subsidie-ontvanger. Daarom wordt voor bepaalde tijd externe proces-ondersteuning bij de implementatie van het systeem georganiseerd. Zodra voldoende kennis en ervaring is opgedaan, vervalt deze proces-ondersteuning. Er zal een zogenoemde ‘expertgroep’ worden gevormd. De kern van deze groep bestaat uit enkele onafhankelijke ‘expert judges’, die op afroep beschikbaar zijn om bijstand te bieden bij de meer complexe monitorings- en evaluatievragen.

1.5.2: Kennishuishouding

De Waddenacademie speelt een agenderende, programmerende en informerende rol bij het onderzoek in de Waddenregio. Er zijn vijf onderzoeksgebieden: klimaatwetenschappen, ecologie, geologie, economie en sociaal-culturele onderwerpen. Het werkprogramma van de Waddenacademie richt zich op het realiseren van het vierde hoofddoel van het Waddenfonds, namelijk ‘het ontwikkelen van een duurzame kennishuishouding van het Waddengebied’. Uit het vierde hoofddoel van het Waddenfonds, volgen drie kerntaken voor de Waddenacademie:

1. Het identificeren van domein overstijgende kennisleemtes voor de duurzame ontwikkeling van het waddengebied en het formuleren van voor het waddengebied relevante onderzoeksvragen (agenderen);
2. Het bevorderen van een samenhangende onderzoeksprogrammering op regionaal, nationaal en internationaal niveau (programmeren);
3. Het bevorderen van informatievoorziening en kennisuitwisseling in en tussen de kenniswereld, overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisatie (informeren).

De Waddenacademie heeft een begrotingssubsidie van het Waddenfonds ontvangen van maximaal € 1,2 miljoen op basis van het door het dagelijks bestuur van het Waddenfonds goedgekeurde werkprogramma 2018. Dit werkprogramma voorziet in de inzet van kennis ten behoeve van het Waddenfonds.

In 2018 zijn door de Waddenacademie verschillende publicaties uitgebracht, zoals bijvoorbeeld:

- Advies vismigratie Waddengebied: Overkoepelende monitoring van trekvissen in het Waddengebied.
- Integrale studie naar zeespiegelstijging, bodemdaling en sedimentatie in de Nederlandse Waddenzee.
- Sustainable Tourism in de the Wadden Sea Region: key mechanisms to overcome barriers to sustainability

Op 14 december 2018 heeft het dagelijks bestuur het werkprogramma 2019 van de Waddenacademie beoordeeld en een subsidieverleningbeschikking afgegeven voor 2019. Het dagelijks bestuur heeft ook besloten om in 2019 onderzoek te laten verrichten naar de staat van de kennishuishouding

1.5.3 Verhouding Ecologie/ Economie

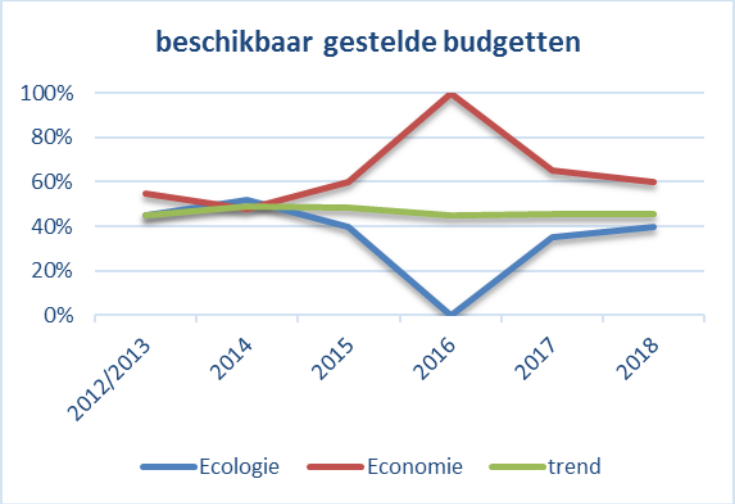

noot:
de subsidieplafonds zijn in het jaar van openstelling opgenomen, de daadwerkelijke verlening van subsidie kan later zijn.
De brede openstelling 2018/ nr.2 en de bijbehorende voucher-regeling 2018/ nr.3 is voorlopig als 50/50 verdeeld. Na verlening kan deze verhouding echter anders liggen.
de verleende bedragen aan subsidies die in 2018 aan Majeure projecten is verleend(begrotingssubsidies), is in deze percentages meegewogen.

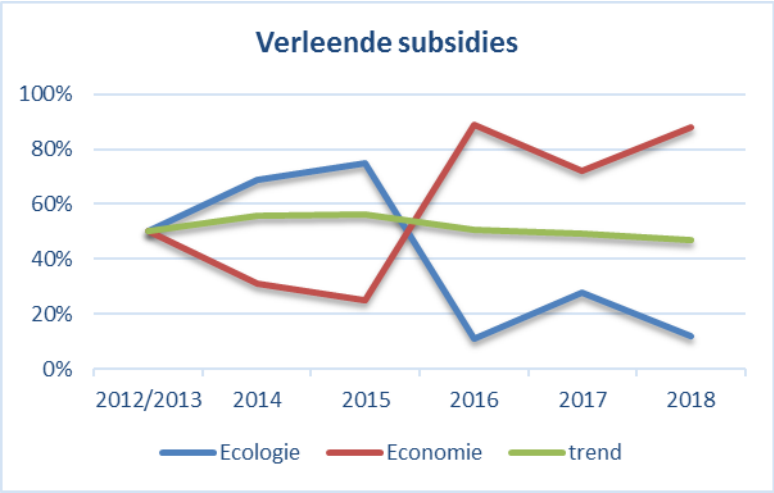

noot:
in dit overzicht zijn ook de grote/majeure projecten meegenomen, alleen de Waddenacademie niet

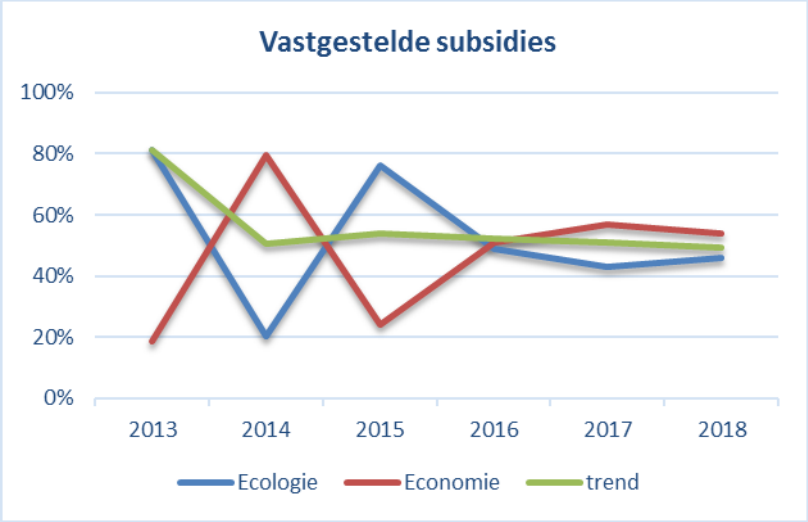

1.6: Organisatie en uitvoering

In mei/juni 2012 hebben Provinciale Staten van de provincies Fryslân, Groningen en Noord-Holland besloten tot het instellen van het openbaar lichaam Waddenfonds op basis van een gemeenschappelijke regeling.

1.6.1: Dagelijks bestuur en algemeen bestuur

Het dagelijks bestuur van het Waddenfonds bestaat uit drie leden, die eveneens gedeputeerde zijn in de eigen Waddenprovincie. Het algemeen bestuur heeft negen leden. Naast de drie gedeputeerden zijn vanuit Fryslân, Groningen en Noord-Holland twee leden van Provinciale Staten afgevaardigd. Voor elk van de bestuursleden is een plaatsvervanger aangewezen. Het algemeen bestuur was in 2018 als volgt samengesteld:

Algemeen Bestuur		
Dhr. H. (Henk) Staghouwer	Gedeputeerde provincie Groningen	29-04-2015 / 31-12-2018
Dhr. K. (Klaas) Kielstra	Gedeputeerde Provincie Fryslân	20-05-2015/31-12-2018
Dhr. C. (Cees) Loggen	Gedeputeerde Provincie Noord-Holland	26-05-2015/31-12-2018
Dhr. T. (Tjerk) Voigt	Statenlid Provincie Fryslân	20-12-2017/31-12-2018
Dhr. P. (Pieter) Kraaima	Statenlid Provincie Fryslân	20-05-2015/18-04-2018
Dhr. M. (Machiel) Aarten	Statenlid Provincie Fryslân	18-04-2018 / 31-12-2018
Dhr. J.K. (Jacob-Klaas) Star	Statenlid Provincie Groningen	01-07-2016 / 31-12-2018
Dhr. H. (Harrie) Miedema	Statenlid Provincie Groningen	29-04-2015 / 31-12-2018
Dhr. W. (Wim) Bakker	Statenlid Provincie Noord-Holland	08-02-2016 / 31-12-2018
Mevr. E. (Esther) Rommel	Statenlid provincie Noord-Holland	08-02-2016 / 31-12-2018

1.6.2: Uitvoeringsorganisatie

Ter ondersteuning van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur van het Waddenfonds is medio 2012 een kleine uitvoeringsorganisatie ingericht. Er is sprake van een secretaris - directeur, programmamanager, controller, programmaregisseurs en ondersteuning.

De Uitvoeringsorganisatie Waddenfonds werd in 2018 getroffen door ziekte en overlijden. Secretaris-directeur Dick Hamhuis werd in januari 2018 geconfronteerd met ongeneeslijke ziekte (alvleesklierkanker). Ondanks zijn ziekte heeft hij in 2018 veel werk verzet voor het Waddenfonds. Samen met dagelijks bestuur is er voor gekozen op interim-basis Marre Walter als plaatsvervangend secretaris-directeur aan te stellen om samen met hem zijn taken te vervullen.
Na een kort ziekbed is programmaregisseur Rudolf Feijen overleden op 26 juli 2018. Hij heeft zich, sinds de oprichting in 2006, in diverse rollen met hart en ziel voor het Waddenfonds ingezet. De uitvoeringsorganisatie heeft hiermee een dierbare collega verloren.

De Uitvoeringsorganisatie had te maken met (tijdelijke) extra werkzaamheden om te kunnen voldoen aan de wensen die voortvloeien uit de toepassing en uitwerking van het IKW en om de werkzaamheden rond de twee andere subsidietrajecten uit te voeren. In verband daarmee heeft de Uitvoeringsorganisatie Waddenfonds de formatie tot in elk geval tot eind 2019 uitgebreid met 4 fte. Daarnaast vindt inhuur plaats voor de beheerfunctie, deze functie wordt uitgevoerd door de afdeling Subsidiezaken van de provincie Fryslân, zie hiervoor paragraaf 1.7.1. De overige ondersteunende

diensten op het gebied van financiën, personeel, archief, communicatie, informatie en juridische zaken worden structureel ingehuurd bij de provincie Fryslân (als gevolg van art. 9 Bestuursakkoord).

De toegenomen complexiteit is reden geweest om een extern bureau te vragen om te kijken of processen efficiënter dan wel anders moeten worden ingeregeld, maar ook of de organisatie nog voldoende toegerust is: zowel kwantitatief als kwalitatief. Ook heeft het algemeen bestuur Waddenfonds gevraagd nader inzicht te geven in de te verrichten taken en de (benodigde)formatie. De bevindingen zullen in de eerste helft van 2019 worden besproken.

1.6.3: Commissie Kwaliteitstoetsing Waddenfonds

Het algemeen bestuur van het Waddenfonds heeft de Commissie Kwaliteitstoetsing Waddenfonds ingesteld. Deze commissie bestaat uit onafhankelijke deskundigen op het terrein van economie, ecologie, energie, toerisme, landschap en cultuurhistorie, bestuurlijk- en bedrijfsmatige processen en controlling & accountancy.

De adviescommissie adviseert het bestuur van de gemeenschappelijke regeling over:

- Het ontwerp-Uitvoeringskader, het ontwerp-Uitvoeringsprogramma en het ontwerp Jaarverslag; In dit jaarverslag zijn de opmerkingen van de KC bij de jaarstukken 2017 verwerkt;
- De monitoring en periodieke evaluatie van het beheer van het Waddenfonds en de besteding van de middelen ten laste van dit fonds.

De commissie adviseert verder gevraagd en ongevraagd over alle aangelegenheden die het Waddenfonds betreffen. De adviezen die de Commissie in 2018 heeft uitgebracht kunt u downloaden vanaf de website www.waddenfonds.nl.

De commissie kwaliteitstoetsing bestaat uit de volgende leden:

a. mw. F.C. (Francine) Giskes (voorzitter)
b. mw. G. (Gerda) van Dijk
c. mw. A. (Alet) van ‘t Eind
d. dhr. K. (Kees) Lankester
e. dhr. P. (Pieter) Siebinga

1.6.4: Adviescommissie subsidieregelingen 2017-01,2017-02 en 2018-02 Waddenfonds

Er zijn tijdelijke adviescommissies ten behoeve van de subsidietender 2017-01, 2017-02 en 2018-02 samengesteld.

De commissie bestaat uit deskundigen met inzicht en ervaring die relevant is voor projectbeoordeling aan de hand van de criteria zoals gesteld in de Subsidieregeling 2017-01, 2017-02 en 2018-02. Bij de keuze van de deskundigen is rekening gehouden met voldoende uiteenlopende domeinkennis en kennis van de regionale situatie. Naast (technisch) inhoudelijke kennis en ervaring is ook (bedrijfs)economische kennis en ervaring vertegenwoordigd.

De commissie rangschikt de voor subsidie in aanmerking komende aanvragen. De commissie brengt schriftelijk advies uit aan het dagelijks bestuur, door tussenkomst van de directeur van het Waddenfonds.

Voor de subsidieregeling 2017-01 (herkansing DRT) zijn de volgende commissieleden benoemd

a. Mw. J.G. (Janny) Vlietstra (voorzitter)
b. Dhr. G. (Gerard) Kremer
c. Dhr. Th. (Theo) Spek
d. Dhr. H. (Hans) Haerkens
e. Dhr. P. (Peter) De Ruyter

Voor de subsidieregeling 2017-02 (brede openstelling) zijn de volgende commissieleden benoemd

a. mw. J.G. (Janny) Vlietstra (voorzitter)
b. mw. L.G. (Ina) Horlings
c. mw. Y. (Yttje) Feddes
d. dhr. C.J. (Kees) Vriesman
e. dhr. S. (Siem) Jansen
f. dhr. S.R.J. (Sjef) Jansen

Voor de subsidieregeling 2018-02 (subsidieregeling Waddenfonds) zijn de volgende commissieleden benoemd:

a. mw. J.G. (Janny) Vlietstra (voorzitter)
b. dhr. S. (Sven) Stremke
c. mw. Y. (Yttje) Feddes
d. dhr. C.J. (Kees) Vriesman
e. dhr. S. (Siem) Jansen
f. dhr. S.R.J. (Sjef) Jansen

1.6.5: Adviescommissie rechtsbescherming Waddenfonds

Ten behoeve van de behandeling van bezwaarschriften en klachten heeft het algemeen bestuur van het Waddenfonds de Adviescommissie rechtsbescherming Waddenfonds ingesteld. Deze adviescommissie bestaat uit een voorzitter en ten minste twee leden, die geen deel uitmaken van of werkzaam zijn onder verantwoordelijkheid van de deelnemers aan, dan wel het bestuur van de gemeenschappelijke regeling.

1.7 Beheer en controle

1.7.1 Beheerorganisatie

De werkzaamheden van de beheerorganisatie zijn verdeeld in de volgende drie hoofdtaken:

1. Subsidietechnische beoordeling van subsidieaanvragen.
2. Beheer van subsidieprojecten en programma's.
3. Ondersteuning van de uitvoeringsorganisatie Waddenfonds.

Bij de beoordeling van de aanvragen gaat het primair om de vraag of de projecten voldoen aan alle geldende subsidiecriteria en wet- en regelgeving. De uitkomst van deze technische toets wordt vastgelegd in een beoordelingschecklist. Daarnaast maakt de programmaregisseur een inhoudelijke toets. Deze twee toetsen vormen de basis voor het beleidsadvies van de directeur, dat wordt aangeboden aan het dagelijks bestuur en dat ten grondslag ligt aan het besluit dat het dagelijks bestuur neemt.

In de fase waarin subsidies zijn toegekend en de projecten van start zijn gegaan, is het van groot belang om goed te monitoren of het project conform de subsidieverlening wordt uitgevoerd. Voor projecten die direct vastgesteld worden geldt dat na vaststelling steekproefsgewijs controles worden uitgevoerd. Voor alle andere projecten geldt dat subsidieontvangers ieder jaar minimaal één voortgangsrapportage in moeten dienen. Op die manier doen zij verslag van hun activiteiten en kunnen zij voorschotten of termijnbetalingen aanvragen. Ook vinden op reguliere basis startgesprekken, voortgangsgesprekken en locatiebezoeken plaats.

De beheerorganisatie ondersteunt daarnaast de directeur en de programmaregisseurs met kennis en expertise. Het gaat dan over advies voor complexe subsidietechnische en juridische zaken en toetsing van het beleid aan diverse (Europese) regelgeving. Tevens ondersteunt de beheerorganisatie de uitvoeringsorganisatie bij bezwaarprocedures en verzoeken in het kader van de Wet Openbaarheid Bestuur (WOB).

1.7.2. Bezwaar en beroep

Een belanghebbende kan bezwaar maken tegen een besluit van het bestuur van het Waddenfonds. Daarnaast kan eenieder een klacht indienen over de wijze waarop een bestuursorgaan zich jegens hem of een ander heeft gedragen. Voor de advisering over bezwaarschriften en klachten heeft het bestuur een onafhankelijke adviescommissie ingesteld. Standaardprocedure is dat het Waddenfonds altijd eerst via een minnelijke weg tot een oplossing probeert te komen. In 2018 zijn zes bezwaarschriften ingediend. Vijf bezwaarschriften hadden betrekking op subsidieverstrekking. Van die vijf hadden vier betrekking op een afwijzing en één op de hoogte van het verleende bedrag. Het zesde bezwaar had betrekking op een herziene subsidie- en terugvorderingsbeschikking. Twee bezwaren die betrekking hadden op een afwijzing, zijn ingetrokken door de aanvrager. Eén bezwaar dat betrekking had op een afwijzing, is ongegrond verklaard door de bezwarencommissie. De overige drie bezwaren zijn nog in behandeling. Voor twee van deze bezwaren hebben in december 2018 gesprekken plaatsgevonden.

1.7.3. Wet Openbaarheid Bestuur (WOB)

In 2018 zijn twee WOB-verzoeken ingediend bij het Waddenfonds. Voor beide WOB-verzoeken geldt dat de beheerorganisatie Waddenfonds de belanghebbenden om een zienswijze op dit verzoek zal vragen. De verzoeken zijn nog in behandeling.
De Wet openbaarheid van bestuur (WOB) regelt het recht op informatie van de overheid. De WOB zorgt ervoor dat burgers inzage hebben in het overheidshandelen. Overheidsinformatie is openbaar, tenzij de WOB of andere wetgeving bepaalt dat de gevraagde informatie niet openbaar kan of mag worden gemaakt.

Iedereen kan bij het Waddenfonds een verzoek doen om bepaalde overheidsinformatie openbaar te maken: dit wordt ook wel een WOB-verzoek genoemd. Een WOB-verzoek kent geen vormeisen, maar het verzoek moet wel gaan om informatie over beleid van het Waddenfondsbestuur of over de voorbereiding en uitvoering ervan, dat in een document is vastgelegd.

Als een verzoek wordt ingewilligd is de gevraagde informatie niet alleen voor de verzoeker, maar vanaf dat moment voor iedereen toegankelijk (bijvoorbeeld via internet). Het dagelijks bestuur beslist zo spoedig mogelijk op het verzoek om informatie, uiterlijk binnen vier weken vanaf de dag na de ontvangst van het verzoek. Deze termijn kan met maximaal vier weken worden verlengd. Het openbaar maken van informatie blijft onder bepaalde in de WOB genoemde voorwaarden achterwege. In dat geval staat de reden van de weigering in het besluit van het dagelijks bestuur.

1.7.4. Klachten

In 2018 zijn twee klachten ontvangen. De eerste klacht had betrekking op het niet nakomen van afspraken door het Waddenfonds. Deze klacht is ongegrond verklaard. De tweede klacht betrof een klacht aangaande mogelijke staatssteun en is door de Europese Commissie doorgestuurd aan het ministerie van Binnenlandse Zaken. De Beheerorganisatie Waddenfonds heeft in samenspraak met het ministerie een antwoord opgesteld en heeft dat antwoord op 22 november 2018 naar de Europese Commissie gestuurd. Deze zaak loopt nog.

1.7.5 Controle

Eind 2018 heeft het Waddenfonds 173 projecten in beheer. Vanaf het moment dat een project is verleend tot het moment dat een project wordt vastgesteld, bevindt het project zich in de beheerfase. In deze fase dienen eindbegunstigden te rapporteren over de voortgang van het project. In de meeste gevallen is de eindbegunstigde verplicht één keer per jaar een voortgangsrapportage in te dienen. Voor projecten met een hoog risico, kan in de beschikking de verplichting opgenomen worden om twee keer per jaar te rapporteren.

In de beheerfase kan de eindbegunstigde een voorschot aanvragen of een wijziging indienen. Voorschotten kunnen aangevraagd worden conform kasritme en bedragen ten minste 20% van het maximale subsidiebedrag met een minimumbedrag van € 5.000. Het totaal aantal voorschotten mag niet groter zijn dan 80% van het maximale subsidiebedrag. De resterende 20% wordt na vaststelling van het project betaald. Voordat een nieuw voorschot aangevraagd kan worden, moet het voorgaande voorschot worden verantwoord op basis van gerealiseerde kosten.

Wijzigingen kunnen op ieder moment ingediend worden. Wijzigingsverzoeken lopen uiteen van kleine administratieve wijzigingen tot wijzigingen in looptijd of over een vervangende output die aan het Dagelijks Bestuur worden voorgelegd. Omdat het Waddenfonds als ontwikkelings- en investeringsfonds vaak bewust in een vroeg stadium subsidie verleent, komt het voor dat de looptijd van een project moet worden verlengd of dat projecten anderszins moeten worden gewijzigd.

De beheerorganisatie beoordeelt de wijzigingen op twee hoofdvoorwaarden:

1. De mate waarin de subsidieontvanger wijzigingen heeft kunnen of moeten voorzien;
2. De mate waarin de subsidieontvanger daar invloed op kan uitoefenen.

Type	**Ingekomen 2018**	**Afgehandeld 2018**	**Nog in behandeling 2019**
Voortgangsrapportage	64	39	38
Voorschotverzoek	43	46	13
Wijzigingsverzoek	38	46	11
Vaststellingsverzoek	19	16	15

De beheerorganisatie probeert de uitvoeringsrisico's vooral vroegtijdig te herkennen. Dit doet zij door een actief contact te zoeken en te houden met de subsidieontvangers. De beheerorganisatie vraagt naar voortgangsrapportages, voert voortgang- en voorlichtingsgesprekken en heeft veelvuldig telefonisch contact. Op die manier lukt het de uitvoerings- en vooral financiële risico's voor het Waddenfonds beperkt te houden. Het komt voor dat een subsidie lager moet worden vastgesteld of zelfs moet worden ingetrokken. Deze besluiten legt de beheerorganisatie voor aan de directeur en het dagelijks bestuur van het Waddenfonds.

In de voorlichtingstrajecten naar nieuwe aanvraagrondes en openstellingen is de beheerorganisatie nauw betrokken. De medewerkers geven voorlichting over diverse subsidietechnische en projectmatige onderwerpen en schuiven aan bij voorlichtingsgesprekken met programmaregisseurs om diverse nationale en Europese regelgeving nader toe te lichten.

Onder andere als gevolg van het in behandeling nemen en toekennen van majeure programma's c.q. projecten in het kader van het IKW is het werk in 2018 voor de uitvoeringsorganisatie ten dele anders geworden. Majeure programma's vragen een andere aanpak. De materie is veelal complexer en de looptijd bedraagt meerdere jaren. In de reserverings- en beschikkingssfeer worden meer voorwaarden dan gebruikelijk gesteld. Dat is nodig om een programma dan wel (deel)project enerzijds te kunnen laten starten, anderzijds is een DB besluit tot starten geen vrijbrief voor de aanvrager. Tijdens de looptijd van een programma is extra aandacht nodig voor deze gestelde voorwaarden. Ook vergt het beheer na vaststelling nog inzet. Dat komt door het monitoren van de gestelde voorwaarden én van de afspraken die gemaakt worden over doel en effecten van de investeringen. Dat laatste is een consequentie van het Monitoring kader (zie paragraaf 1.5.1.).

1.8 Communicatie en publiciteit

1.8.1 Communicatie en publiciteit

Het Waddenfonds heeft in 2018 op het gebied van communicatie en publiciteit veel inspanningen verricht. Het meest in het oog springen de organisatie van het nationaal congres Waddenzee Wereldklasse in Leeuwarden, de communicatie over de verscheidene subsidieregelingen en de intensieve publiciteitscampagnes over de investeringen van het Waddenfonds in het kader van het Investeringskader Waddengebied.

1.8.2 Nationaal congres

Onder aanvoering van het Waddenfonds is donderdag 17 mei het nationaal congres Waddenzee Wereldklasse georganiseerd. Het congres werd gehouden in Leeuwarden, het afgelopen jaar Culturele Hoofdstad van Europa. Als locatie werd gekozen voor schouwburg De Harmonie, waar een dag later op vrijdag 18 mei ook de vierjaarlijkse trilaterale ministersconferentie van de drie Waddenzeelanden Denemarken, Duitsland en Nederland plaatsvond.
Het Waddenfonds organiseerde het congres samen met de drie Waddenprovincies, het Regiecollege Waddengebied en de Waddenacademie. Deze partijen hebben de volgende dag gezamenlijk aan de ministers van de drie Waddenzeelanden verslag uitgebracht over onder andere de zorgen die er zijn in de Nederlandse Waddengemeenschap met betrekking tot de Waddenzee. Maar ook welke ambities er zijn om te kunnen wonen, werken en leven in het gebied.
Tijdens het congres op donderdag 17 mei bogen de ruim 400 congresgangers zich over het centrale thema, dat zich richtte op de werelderfgoed-status van de Waddenzee: de Waddenregio is in potentie een gebied van wereldklasse, maar hoe behoud en bescherm je de kwetsbare natuur én hoe ontwikkel en verduurzaam je tegelijkertijd de economie. Naast een centraal congresdeel konden deelnemers ruim tien workshops volgen en/of rondkijken en netwerken op de Waddenmarkt, met zowel in de schouwburg als erbuiten ruim dertig stands van organisaties uit het Waddengebied.
Ook was er een filmfestival met films en documentaires uit Denemarken, Duitsland en Nederland en kon een expositie worden bezocht met kunst uit het Waddengebied.
De bezoekers van Waddenzee Wereldklasse hebben het congres en de andere activiteiten als zeer positief ervaren. Uit een enquête na afloop blijkt dat de meeste programmaonderdelen bij de deelnemers een goed (cijfer 8) tot zeer goed (9) scoorden.

1.8.3 Informatiebijeenkomsten

In 2018 is de nieuwe aanpak om potentiële aanvragers van subsidies beter te informeren over subsidieregelingen voortgezet. Om die reden zijn na de zomervakantie drie informatiebijeenkomsten georganiseerd voor de tweede ronde van de thematische openstelling, die het Waddenfonds halverwege december gestart is. In aanloop naar de informatiebijeenkomsten is er veel publiciteit gegenereerd (nieuwsbrief, persbericht, advertentiecampagne in regionale dag- en weekbladen) rond de nieuwe openstelling. Begin september bezochten een groot aantal potentiële aanvragers de drie bijeenkomsten in Noord-Holland (Afsluitdijk), Fryslân (Leeuwarden) en Groningen (Leegkerk). Naast algemene informatie, was er de mogelijkheid voor belangstellenden om in een speeddate specifiek

over het eigen project door te praten met vertegenwoordigers van het Waddenfonds. De reacties van de belangstellenden op de voorlichtingssessies zijn positief.

1.8.4 Perscommunicatie

De verzending van persberichten naar regionale, lokale en landelijke media is het afgelopen jaar geïntensiveerd. De reden daarvoor is de toename van het aantal subsidieregelingen van het Waddenfonds. Ook is er veel publiciteit gegenereerd rond de bijdragen uit het fonds voor grote projecten van het Investeringskader Waddengebied. Voor de investering van € 17 miljoen in de eerste serie van zes IKW-projecten heeft het Waddenfonds eind november een persconferentie belegd. Zowel regionale als landelijke media hebben in ruime mate aandacht besteed aan dit nieuws.

1.8.5 Geografisch Informatiesysteem

Na een intensieve voorbereidingsperiode is sinds mei van dit jaar het Geografisch Informatie Systeem (GIS) via de website van het Waddenfonds live voor iedereen te raadplegen. Op een geografische kaart van het Waddengebied toont het GIS op de site de locaties van de projecten, die met een subsidie van het Waddenfonds worden gerealiseerd. Zo kunnen bezoekers van de site op een toegankelijke en snelle wijze informatie krijgen over de ruim 200 projecten, waar het Waddenfonds in investeert.

1.8.6 Overige communicatie

Het afgelopen jaar is ook gestart met een plan voor aanpassingen aan de website om informatie toegankelijker te maken en beter te stroomlijnen. Ook is er een nieuwe communicatiestrategie ontwikkeld om de zichtbaarheid te vergroten, die in 2019 verder uitgebouwd en geëffectueerd zal worden. Ook heeft het Waddenfonds met regelmaat een digitale nieuwsbrief verstuurd. Die nieuwsbrief gaat naar 1300 adressen.

1.9 Programmaverantwoording

Paragrafen

1.9.1 Paragraaf bedrijfsvoeringkosten

In het overzicht van baten en lasten is de post organisatiekosten weergegeven. Deze post bestaat uit personeelskosten en bedrijfsvoering kosten.

Ter ondersteuning van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur is een kleine organisatie ingericht. Er is standaard sprake van een directeur/secretaris, programmamanager, controller, drie programmaregisseurs en ondersteuning.

Overige standaard substantiële personeelskosten betroffen inhuur van de beheerfunctie. Deze functie wordt uitgevoerd door de afdeling Financieringen en Subsidies van de provincie Fryslân. De overige ondersteunende diensten op het gebied van financiën, personeel, archief, communicatie, informatie en juridische zaken zijn structureel ingehuurd van de provincie Fryslân (als gevolg van art. 9 bestuursakkoord).

Ten slotte zijn in de bedrijfsvoeringskosten opgenomen de kosten van werkplekken, huisvestingskosten en bureaukosten en ook externe inhuur voor specifieke en specialistische advisering. De organisatiekosten bedragen in principe maximaal 5% van het gemiddelde van de rijks(jaar)dotaties tot het einde van de looptijd van het Waddenfonds (2026). Daarbij is afgesproken dat er prudent met de beschikbare ruimte voor bedrijfsvoeringskosten wordt omgegaan.

Medio 2018 viel te voorzien dat er vanwege vervanging door ziekte enerzijds en vanwege extra te verrichten werkzaamheden in het kader van de uitvoering van het Investeringskader Waddengebied extra personeel zou moeten worden ingezet. Daartoe is er een wijziging van de begroting 2018 én 2019 voorgesteld. Nadat ook de staten van de drie GR-provincies om een zienswijze is gevraagd op deze wijziging heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met het wijzigen van de begroting 2018 en 2019. Bij het opmaken van de jaarrekening 2018 is gebleken dat de post organisatiekosten van € 1.975.000,-- is overschreden met een bedrag van € 23.860,--. Reden daarvoor is gelegen in het feit dat in positieve saldo van de organisatiekosten uit 2017 van € 190.009,-- abusievelijk geen rekening is gehouden met een bedrag van € 50.000 voor detacheringskosten. Deze kosten waren nog niet in 2017 in rekening gebracht maar waren wel voorzien. Het bedrag van € 50.000 had derhalve het positieve saldo op organisatiekosten in 2017 moeten beïnvloeden en niet het saldo 2018. In Hoofdstuk 3 paragraaf 3.1 is deze overschrijding verwerkt is het (positieve) rekening resultaat. Opgemerkt wordt voorts dat het Algemeen Bestuur bij haar instemming met de wijziging van de begroting tevens heeft gevraagd om in 2019 meer inzicht te krijgen in de benodigde inzet van menskracht in de organisatie in relatie tot haar taken. Mede daarom heeft het Dagelijks Bestuur/Directeur in 2018 opdracht gegeven aan een extern bureau om een onderzoek te doen naar de werkzaamheden die de Waddenfondsorganisatie verricht , c.q. verwacht wordt te verrichten in relatie tot haar bezetting. Wanneer de uitkomsten van dit onderzoek bekend zijn zal hierover nader gerapporteerd worden. Dan zal er ook dus ook meer duidelijkheid komen over de in 2018 vastgestelde wijziging van de begroting 2019.

1.9.2 Paragraaf financiering

Deze paragraaf gaat over het beheer van de financiële middelen. De kaders voor het op een verantwoorde manier beheren van de financiële middelen worden gevormd door de Financiële Verordening en de wet Financiering decentrale overheden (Fido).

Ontwikkeling financieringssaldo

Dit betreft het saldobedrag dat het Waddenfonds ontvangen heeft tot ultimo 2018 maar nog niet heeft uitgegeven. Het saldo aan liquide middelen en deposito's bedroeg begin 2018 € 183 miljoen positief. Het saldo is gedurende het jaar iets afgenomen tot € 182 miljoen eind 2018. Medio december 2013 is de Wet Schatkistbankieren van kracht geworden. Dit houdt in dat decentrale overheden hun overtollige geldmiddelen verplicht bij het Ministerie van Financiën dienen onder te brengen. Ultimo 2018 stond er een bedrag van € 152 miljoen in rekening-courant en een bedrag van € 30 miljoen in twee deposito's bij het Agentschap van Financiën.

Beleggingen/ontvangen rente

Het grootste gedeelte van de tijdelijk overtollige geldmiddelen wordt op rekening-courant bij het Agentschap van Financiën aangehouden. De rentevergoeding hierop is gebaseerd op eonia, het eendaags interbancaire rentetarief. Het eonia% was in heel 2018 negatief, echter het Agentschap hanteert een minimaal rentetarief van 0%.

Daarnaast wordt er sinds eind april 2014 belegd in twee langlopende deposito's van elk € 15 miljoen bij het Agentschap van Financiën. Rente Totaal 2018: 422.174

Overzicht deposito's:

Bedrag	Looptijd	Datum ingang	Datum afloop	Rente%	Rente 2018
€ 15.000.000	7 jaar	30-04-2014	30-04-2021	1,22	€ 181.997
€ 15.000.000	9 jaar	30-04-2014	02-05-2023	1,61	€ 240.176

Ontwikkeling financiële markten

De ECB heeft in 2018 de refirente op 0,00% gehouden. De renteniveaus op de geld- en kapitaalmarkt zijn ook in 2018 onverminderd laag.

Risicobeheer treasury

De belangrijkste risico's voor de GR Waddenfonds zijn: renterisico en kredietrisico. De volgende maatregelen zijn genomen om deze risico's te beheersen.

Renterisicobeheer

Vanuit de wet Fido worden richtlijnen gegeven voor het renterisico voor korte- en lange termijnfinanciering. Het renterisico op kortlopende financieringen wordt beperkt door een zogenaamde kasgeldlimiet, 8,2% van de begroting. De GR Waddenfonds heeft overtollige liquiditeiten en maakt geen gebruik van kortlopende financieringen.

Voor de lange termijnfinancieringen geldt de renterisiconorm, die is van toepassing op vaste schulden en aangetrokken geldleningen. De GR Waddenfonds heeft geen langlopende schulden.

Kredietrisicobeheer

Het kredietrisico van de GR Waddenfonds is zeer gering. Tijdelijk overtollige geldmiddelen worden op basis van de Wet Schatkistbankieren uitsluitend en verplicht belegd bij het Ministerie van Financiën. De GR maakt geen gebruik van derivaten.

1.9.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin de GR Waddenfonds in staat is om financiële risico's op te vangen zonder dat wijziging van beleid noodzakelijk is.

In de werkwijze voor de subsidies worden beschikte subsidies tevens gereserveerd als verplichtingen waarmee de uitgaven één op één lopen. Door met subsidieplafonds te werken kan het bestuur sturing houden en een programma voor dat jaar limiteren op het moment dat het bereiken van de doelen van het Waddenfonds in gevaar komen. Daarmee worden risico's als minimaal ingeschat.

Er bestaat echter wel een risico dat een subsidieaanvrager een bezwaar- en beroep procedure instelt tegen een afgewezen aanvraag. Om een eventuele honorering van bezwaar- en beroepschriften te kunnen dekken wordt 20% van het gedecentraliseerde jaarbudget als weerstandsvermogen aangehouden. Voor de berekening van het weerstandsvermogen wordt het jaarbudget vanaf 2018 van bijna € 29 miljoen gehanteerd. Hiermee wordt het weerstandsvermogen op € 5,8 miljoen berekend. Dit bedrag wordt binnen de algemene reserve afgezonderd van de vrij aanwendbare middelen. Halverwege de looptijd tot 2026 zal worden bekeken of het weerstandsvermogen naar beneden kan woorden bijgesteld.

Bij de organisatiekosten (onvoorzien) betreft het de materiële risico's (als huurcontract of personele conflicten). De materiële risico's worden als marginaal ingeschat. Uitgangspunt is dat eventuele risico's binnen de begrote organisatiekosten kunnen worden opgelost. Bij de organisatiekosten zijn de verzekeringen opgenomen waarmee bijvoorbeeld aansprakelijkheid is afgedekt.

Financiële kengetallen Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds			
1A. Netto schuldquote			
(bedragen x € 1.000)			
Bij jaarrekening ultimo jaar	*jaarrekening 2017*	*begroting 2018*	*aarrekening 2018*
A. Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	-	-	-
B. Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	1.585	1.585	1.209
C. Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	80.545	80.545	69.770
D. Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	30.000	30.000	30.000
E. Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	153.710	153.710	153.070
F. Liquide middelen (cf art. 40 BBV)	70	70	28
G. Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	286	286	286
H. Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (excl. mutaties reserves)	31.604	29.308	32.057
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	**-323%**	**-348%**	**-351%**
Toelichting: een negatieve schuldquote geeft aan dat er per saldo sprake is van een overschot aan middelen.			
Aangezien het Waddenfonds alleen middelen besteed die ze ontvangt van het Rijk in het kader van het Bestuursakkoor			
Decentralisatie Waddenfonds en de provincies geen middelen beschikbaar stellen, zal het Waddenfonds niet meer geld			
uitgeven dan dat ze uiteindelijk van het Rijk zal ontvangen.			
1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen			
(bedragen x € 1.000)			
Bij jaarrekening ultimo jaar	*jaarrekening 2017*	*begroting 2018*	*aarrekening 2018*
A. Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	-	-	-
B. Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	1.585	1.585	1.209
C. Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	80.545	80.545	69.770
D. Financiële activa (cf. art. 36 lid b, c, d, e en f)	30.000	30.000	30.000
E. Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	153.710	153.710	153.070
F. Liquide middelen (cf art. 40 BBV)	70	70	28
G. Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	286	286	286
H. Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (excl. mutaties reserves)	31.604	29.308	32.057
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	**-323%**	**-348%**	**-351%**
Toelichting: een negatieve schuldquote geeft aan dat er per saldo sprake is van een overschot aan middelen.			
De quote is hetzelfde als bij 1A, het Waddenfonds verstrekt tot op heden geen leningen.			

2. Solvabiliteitsratio			
(bedragen x € 1.000)			
Bij jaarrekening ultimo jaar	*jaarrekening 2017*	*begroting 2018*	*aarrekening 2018*
A. Eigen vermogen (cf. art. 42 BBV)	101.936	101.936	112.404
B. Balanstotaal	184.066	184.066	183.383
Solvabiliteit (A/B) x 100%	**55%**	**55%**	**61%**
Toelichting:			
Hoe hoger de solvabiliteit van een onderneming, hoe gezonder het bedrijf. Een solvabiliteitsratio van 25% – 40% wordt als gezond gezien. Het Waddenfonds is een tijdelijke regeling tot en met het jaar 2026 die tot doel heeft de middelen van het Waddenfonds te besteden in de Waddenprovincies. Aan het eind van de regeling zal de solvabiliteit de 0% nade			
3. Kengetal grondexploitatie			
Niet van toepassing bij GR Waddenfonds			
4. Structurele exploitatieruimte			
(bedragen x € 1.000)			
Bij jaarrekening ultimo jaar	*jaarrekening 2017*	*begroting 2018*	*aarrekening 2018*
A. Totale structurele lasten	7.732	58.120	21.589
B. Totale structurele baten	31.604	29.308	32.057
C. Totale structurele toevoegingen aan de reserves	24.694	-	20.173
D. Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	15.113	19.113	28.812
E. Totale baten	46.717	48.421	60.869
Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E x 100%	**31%**	**-20%**	**31%**
Toelichting:			
De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de jaarrekening is.			
5. Belastingcapaciteit			
Niet van toepassing bij GR Waddenfonds			

1.9.4 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

In de paragraaf kapitaalgoederen dient inzicht te worden gegeven in het onderhoudsprogramma van de kapitaalgoederen (zoals wegen, gebouwen en openbare ruimte), de financiële consequenties en de vertaling hiervan in de begroting. Deze paragraaf is voor de GR Waddenfonds niet van toepassing.

1.9.5 Paragraaf grondbeleid

Deze paragraaf is niet van toepassing.

1.9.6 Paragraaf lokale Heffingen

Deze paragraaf is niet van toepassing.

1.9.7 Paragraaf verbonden partijen

Verbonden partijen zijn vennootschappen, stichtingen of verenigingen waarin de GR Waddenfonds deelneemt. Deze zijn niet aan de orde.

2. Jaarrekening

2.1 Balans

2.1.1 Balans per 31 december 2018

Activa	31 december 2018	31 december 2017
Financiële vaste activa		
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	30.000.000	30.000.000
Vlottende activa		
Voorraden		
Vooruitbetalingen	2.500	2.500
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Rekening courant met het Rijk	151.588.656	153.141.482
Overige vorderingen	1.478.131	566.258
Liquide middelen		
Banksaldi	28.364	70.013
Overlopende activa		
Nog te ontvangen bijdragen van overige overheid	286.101	286.101
	183.383.753	184.066.355

Passiva	31 december 2018	31 december 2017
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	19.773.575	45.947.653
Bestemmingsreserve	73.524.045	41.697.797
Gerealiseerde resultaat	19.106.835	14.290.922
Totaal algemene reserve	112.404.455	101.936.372
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Overige schulden	528.450	1.231.905
Overlopende passiva: Nog te betalen subsidies	69.770.435	80.544.754
Facturen onderweg	680.413	353.324
	183.383.753	184.066.355
Niet uit de balans blijkende verplichtingen		
huurovereenkomst Huis van de Wadden	70.000	70.000
IK project Vitale kust Eems-Dollard		8.784.046
Boekjaarsubsidie Waddenaccademie 2018		780.000
Boekjaarsubsidie Waddenaccademie 2019	1.200.000	
Ik Project Waddentools-habitatdiversiteit	805.923	
IK Project Ontwikkeling 20 MW waterstofelektrolyse	1.738.667	

2.1.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2018

	Realisatie vorig begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar	Realisatie begrotingsjaar
Baten			
Decentralisatie-uitkering	28.878.000	28.878.000	28.878.000
Rente	424.500	430.000	422.174
Onttrekking OP door vrijval projecten	2.035.227	0	1.789.399
Bate lager vastgestelde projecten	266.353		967.878
	31.604.080	29.308.000	32.057.451
Lasten			
Beschikte subsidies (toegevoegd aan OP)	3.818.518	22.916.000	5.479.365
Majeure projecten (toegevoegd aan OP)	1.024.032	31.629.000	12.513.814
Waddenacademie	1.200.000	1.200.000	1.200.000
Monitoring	75.866	100.000	63.700
Ontwikkelbudget	53.670	300.000	333.630
Bezwaarschriften			
Organisatiekosten	1.559.991	1.975.000	1.998.860
	7.732.077	58.120.000	21.589.368
Saldo van baten en lasten	23.872.003	-28.812.000	10.468.083
Onttrekking aan de algemene reserve	10.000.000	225.000	225.000
Onttrekking aan overloop bestemmingreserve	5.112.887	28.587.000	28.587.000
Toevoeging aan reserves naar Majeure projecten	-15.235.968		-11.407.500
Toevoeging aan overloop bestemmingsreserve	-9.458.000		-8.765.748
Gerealiseerde resultaat	14.290.922	0	19.106.835

2.1.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

Deze jaarrekening dient als financiële verantwoording over het boekjaar 2018 van de Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds en is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Balans

Financiële vaste activa

Uitzettingen in ’s Rijksschatkist

De uitzettingen in ’s Rijksschatkist met een looptijd van langer dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen en overlopende posten
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva

De in 2018 beschikte subsidies zijn in het boekjaar volledig als last verantwoord en toegevoegd aan de overlopende passiva (OP) ‘Nog te betalen subsidies’. De onttrekking aan de overlopende passiva betreft de in 2018 daadwerkelijk uitbetaalde subsidies (voorschotten en afrekeningen). Vrijval van subsidies door lagere afrekeningen of het vervallen van projecten worden ten gunste van de programmarekening gebracht. De overlopende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde

2.1.4 Toelichting op de balans per 31 december 2018

Activa	31-12-2018	31-12-2017
Financiële vaste activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd langer dan één jaar		
Ministerie van Financiën, deposito's	30.000.000	30.000.000
(voor een nadere toelichting op de deposito's wordt verwezen naar de paragraaf Financiering)		
Vlottende activa		
Voorraden		
Vooruitbetalingen	2.500	2.500
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Ministerie van Financiën, rekening courant	151.588.656	153.141.482
Overige vorderingen		
Nog te ontvangen BTW	315.145	241.421
Nog te verrekenen subsidies	967.878	229.953
Nog te verrekenen huur en energielasten	73.834	82.564
Afrekening regieteam 2017	107.865	0
Overige vorderingen	13.213	12.124
Salaris: af te dragen premie soc.Vz	137	137
Declaraties personeel via salarisadm	59	59
	1.478.131	566.258
Liquide middelen		
Rabobank, rekening courant	28.364	70.013
Overlopende activa		
Nog te ontvangen bijdragen van overige overheid	286.101	286.101

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

Begrotingsbedrag verslagjaar	58.120.000
Drempelbedrag 0,75% van begrotingsbedrag	435.900
Minimaal drempelbedrag	250.000

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden	60.437	145.836	232.063	76.828
Ruimte onder het drempel bedrag	375.463	290.064	203.837	359.072

In beginsel moeten alle overtollige middelen in de schatkist worden aangehouden, tenzij deze middelen onder het drempelbedrag gerekend kunnen worden. De hoogte van het drempelbedrag hangt af van de omvang van de begroting. De drempel is gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen. Indien het begrotingstotaal hoger is dan € 500 miljoen is de drempel gelijk aan € 3,75 miljoen plus 0,2% van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat. De drempel is nooit lager dan € 250.000.

Passiva	**31-12-2018**	**31-12-2017**
Algemene reserve Waddenfonds		
Beginsaldo 1 januari	45.947.653	45.784.075
af: onttrekking	-225.000	-10.000.000
af: onttrekking naar reserve majeur	-30.000.000	
bij: bestemming resultaat 2016		10.163.578
bij: bestemming resultaat 2017	4.050.922	
Saldo 31 december	19.773.575	45.947.653

De algemene reserve bedraagt ultimo 2018 € 19,8 miljoen. Rekening houdende met het weerstandsvermogen van € 5,8 miljoen bedraagt de vrije algemene reserve per 31 december 2018 € 14 miljoen. Dit is exclusief het nog te bestemmen resultaat over 2018. De vrije algemene reserve is nader in te zetten voor de doelstellingen van het Waddenfonds.

Bestemmingsreserve		
Overloopreserve subsidieplafonds/tenders	8.765.748	13.458.000

De overloopreserve is ingesteld om de in het boekjaar opengestelde subsidieplafonds en tenders in het nieuwe boekjaar af te kunnen ronden. Het betreft het doorschuiven van subsidiebudgetten die het dagelijks bestuur als subsidieplafonds/tenders heeft opgenomen in openstellingsbesluiten waarvoor nog geen subsidieverlening (toekenningsbeschikkingen) in hetzelfde boekjaar kon plaatsvinden.

Voor de volgende thema's zijn budgetten doorgeschoven naar 2018:		
Duurzame recreatie en toerisme 2016 (herkansing)		4.000.000
Brede openstelling 2017		9.458.000
Brede openstelling 2018	8.000.000	
Restant BLI 2018	765.748	
	8.765.748	13.458.000
Reserve majeure projecten		
De reserve Majeure projecten is ingesteld projecten uit het Investeringskader meerjarig te kunnen financieren	64.758.297	28.239.797

Specificatie reserve majeure projecten:		
Vrij te besteden aan toekomstige majeure projecten	53.243.829	13.003.829
IK Vitale Kust Eems-Dollard	106.968	5.235.968
IK Viswad	10.000.000	10.000.000
subsidie Vismigratierivier Afsluitdijk DNA	1.000.000	
Subsidie Groene waterstof Chemiecluster Delfzijl	87.500	
Subsidie Demoproject restwarmteleiding	320.000	
	64.758.297	28.239.797
Gerealiseerd resultaat	19.106.835	14.290.922

Eigen vermogen	Boekwaarde per 31-12-2017	Boekwaarde per 31-12-2018
Algemene reserve	45.947.653	19.773.575
Bestemmingsreserve:		
Overloop bestemmingsreserve	13.458.000	8.765.748
Reserve majeure projecten	28.239.797	64.758.297
gerealiseerd resultaat	14.290.922	19.106.835
Totaal	**101.936.372**	**112.404.455**

Het verloop in 2018 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven

	Boekwaarde per 31-12-2017	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Boekwaarde per 31-12-2018
Algemene reserve	45.947.653		30.225.000	4.050.922	19.773.575
Bestemmingsreserve:					
Overloop bestemmingsreserve	13.458.000	8.765.748	13.458.000		8.765.748
Reserve majeure projecten	28.239.797	41.407.500	15.129.000	10.240.000	64.758.297
gerealiseerd resultaat	14.290.922	19.106.835	14.290.922		19.106.835
Totaal	**101.936.372**	**69.280.083**	**73.102.922**	**14.290.922**	**112.404.455**

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Overige schulden

Crediteuren	528.143	1.231.643
Nog af te dragen loonheffing en pensioenpremies	307	262
Vooruit ontvangen bedragen		0
	528.450	1.231.905

Overlopende passiva

Nog te betalen subsidies

Beginsaldo 01 januari	80.544.754	97.956.263
Uitbetaalde subsidies	-27.154.599	-20.218.832
Beschikte subsidies, toegevoegd aan overlopende passiva	18.169.679	6.575.442
Toegekende bezwaarschriften		0
Vrijval subsidies door lagere definitieve beschikkingen	-1.789.399	-3.768.119
Saldo 31 december	69.770.435	80.544.754

Facturen onderweg	680.413	353.324

2.1.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten over 2018

	Raming	Realisatie
Baten		
Decentralisatie-uitkering Rijk	28.878.000	28.878.000
Decentralisatie-uitkering 2017		
Rente	430.000	422.174
rente schatkistbankieren		
Voor een nadere toelichting op de rente wordt verwezen naar		
de paragraaf financiering		
Onttrekking overlopende passiva door vrijval projecten	0	1.789.399
In 2018 zijn diverse projecten definitief vastgesteld. Bij 8 van die projecten is de subsidie lager vastgesteld dan de toegekende beschikking. Hierdoor is in totaal een bedrag van € 1.789.399 vrijgevallen uit de overlopende passiva. Bij 3 projecten is er teveel aan voorschotten uitgekeerd. Hierop is € 967.878 terug gevorderd		
Ontvangst lager vastgestelde projecten		967.878
Lasten		
Beschikte subsidies, toegevoegd aan overlopende passiva		
Reguliere openstellingen		
Herkansing 2017	4.000.000	1.938.374
Bredeopenstelling 2017	9.458.000	3.306.739
Brede openstelling 2018	8.000.000	
BLI 2018 01	1.000.000	234.252
	22.458.000	5.479.365

Majeure projecten		
subsidie Vismigratierivier Afsluitdijk DNA	1.000.000	
subsidie Vitale Kust Eems-Dollard (deel 2017)	8.784.000	8.784.046
budget viswad	10.000.000	
Subsidie WEC 2018	1.186.100	1.186.063
Subsidie Programma Vermarkten Werelderfgoed Waddenzee 2018	533.000	533.000
Subsidie Green Goods Texel 2018	550.000	550.000
Subsidie Pilot ophogen landbouwgr POL	57.800	57.800
Subsidie Vissen voor verbinding	200.000	200.000
Subsidie Verbinding rond Sud Ie	150.000	150.000
Subsidie Slow Mill Pilot Texel	588.400	588.489
Subsidie Centrum Gastvrij Schierm	80.000	80.000
Subsidie Demonstratie AHPD Ameland	354.400	354.416
Subsidie Groene chemie uit CO2 en zonlicht	30.000	30.000
Subsidie Groene waterstof Chemiecluster Delfzijl	87.500	
Subsidie Demoproject restwarmteleiding	320.000	
	23.921.200	12.513.814

In 2018 zijn voor bovengenoemde thema's subsidieplafonds en tenders opengesteld. Voor een nadere toelichting op de beschikte subsidies wordt verwezen naar het jaarverslag.

Subsidie Waddenacademie	1.200.000	1.200.000

Met ingang van 1 juli 2014 is aan de Waddenacademie een budgetsubsidie toegekend van jaarlijks € 1,2 miljoen.

	Raming	**Realisatie**
Monitoring	100.000	63.700

Voor het onderdeel ‘Monitoring’ zijn in 2018 voor € 63.700 aan uitgave geweest. Dit onderdeel is bedoeld om vanuit het Waddenfonds de door de Waddenacademie te ontwikkelen en onderhouden Monitor structureel te vullen met Waddenfonds-specifieke gegevens.

Ontwikkelbudget	300.000	333.630

Vanaf medio 2015 is door wijziging van de begroting een budget beschikbaar gesteld om – voorafgaand aan subsidieaanvragen – het Waddenfonds de kwaliteit van aanvragen voor complexe vraagstukken te laten bevorderen. Middelen in dit kader kunnen onder andere worden ingezet om vooronderzoek, haalbaarheidsonderzoek en coalitievorming te realiseren.

In 2018 heeft het Waddenfonds tegelijk met een brede thematische openstelling een koppeling aangebracht met een zgn. voucherregeling. Daarmee werd beoogd om de kwaliteit van subsidieaanvragen te verhogen. In feite zou de verleende voucher als subsidie beschikbaar kunnen worden gesteld uit de post 'Subsidies, thema's/programma's'. Er is echter voor gekozen om deze 'proef' vanuit het ontwikkelbudget te bekostigen. Het aantal aanvragen voor de voucher was echter dusdanig succesvol dat het beschikbare ontwikkelbudget werd overschreden. De voucherregeling zal in 2019 worden geëvalueerd.

Organisatiekosten

Organisatiekosten 2018	1.975.000	1.998.860
Voor een nadere toelichting op de organisatiekosten wordt		
verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering.		

Saldo van baten en lasten

Het saldo van de totale baten en totale lasten bedraagt €	0	10.468.083
positief		

Onttrekking aan algemene reserve.

In 2018 is het budget organisatiekosten met €225.000 opgehoogd ten laste van de algemene reserve. Zie paragraaf bedrijfsvoering	225.000	225.000
Onttrekking aan overloop bestemmingreserve	28.587.000	28.587.000

In 2017 zijn er op diverse openstellingen en Majeure projecten minder of geen bestedingen geweest. De openstelling liepen door in 2018 en zijn opnieuw opgenomen in de begroting. De Majeure projecten die in 2017 niet of gedeeltelijk besteed waren zijn in 2018 ook weer aan de begroting toegevoegd.

Mutatie reserves Majeur	0	-11.407.500
Mutatie reserve overloop	0	-8.865.748

De mutatie in de reserves betreft het doorschuiven van subsidiebudgetten die het dagelijks bestuur in 2018 als subsidieplafonds/tenders heeft opgenomen in openstellingsbesluiten maar waarvoor nog geen subsidieverlening (toekenningsbeschikkingen) in 2018 kon plaatsvinden. Afronding van het openstellingsbesluit vindt in het nieuwe boekjaar plaats. Dit geld ook voor de toegekende majeure projecten waarvan een deel niet beschikt is

Voor een specificatie van de doorgeschoven budgetten naar de diverse thema's wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Gerealiseerde resultaat 19.106.835

2.2 Publicatie Wet Normering Topinkomens

Samenstelling bestuur 2018
Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Naam		Functie	Duur dienst-verband in het verslag-jaar	Omvang dienst-verband	Gewezen topfunctionaris?	Fictieve Dienstbetrekking?	Beloning	belastbare en variabele onkosten vergoeding	Beloningen betaalbaar op termijn	Totaal bezoldiging	Toepasselijk WNT - Maximum	Motivering indien overschrijding : zie
Algemeen Bestuur												
Henk Staghouwer	Gedeputeerde provincie Groningen	AB lid (Voorzitter)	29-04-2015 / 31-12-2018	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	**0**	n.v.t.	n.v.t.
Klaas Kielstra	Gedeputeerde Provincie Fryslân	AB lid	20-05-2015/31-12-2018	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	**0**	n.v.t.	n.v.t.
Cees Loggen	Gedeputeerde Provincie Noord-Holland	AB lid	26-05-2015/31-12-2018	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	**0**	n.v.t.	n.v.t.
Tjerk Voigt	Statenlid Provincie Fryslân	AB lid	20-12-2017/31-12-2018	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	**0**	n.v.t.	n.v.t.
Pieter Kraaima	Statenlid Provincie Fryslân	AB lid	20-05-2015/18-04-2018	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	**0**	n.v.t.	n.v.t.
Machiel Aarten	Statenlid Provincie Fryslân	AB lid	18-04-2018 / 31-12-2018	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	**0**	n.v.t.	n.v.t.
Jacob Star	Statenlid Provincie Groningen	AB lid	01-07-2016 / 31-12-2018	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	**0**	n.v.t.	n.v.t.
Harrie Miedema	Statenlid Provincie Groningen	AB lid	29-04-2015 / 31-12-2018	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	**0**	n.v.t.	n.v.t.
Wim Bakker	Statenlid Provincie Noord-Holland	AB lid	08-02-2016 / 31-12-2018	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	**0**	n.v.t.	n.v.t.
Esther Rommel	Statenlid provincie Noord-Holland	AB lid	08-02-2016 / 31-12-2018	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	**0**	n.v.t.	n.v.t.
Dagelijks Bestuur												
Henk Staghouwer	Gedeputeerde provincie Groningen	DB lid (Voorzitter)	29-04-2015 / 31-12-2018	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	**0**	n.v.t.	n.v.t.
Klaas Kielstra	Gedeputeerde Provincie Fryslân	DB lid	20-05-2015 / 31-12-2018	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	**0**	n.v.t.	n.v.t.
Cees Loggen	Gedeputeerde Provincie Noord-Holland	DB lid	26-05-2015 / 31-12-2018	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	**0**	n.v.t.	n.v.t.
Directie												
Drs. A.F. van de Klundert	Waddenfonds	Directeur / secretaris	01-11-2012 / 01-04-2018	1 fte	deels	nee	18530,76	-3750,03	4845,75	**19.626,48**	189000	n.v.t.
Dick Hamhuis	Waddenfonds	Directeur / Secretaris	01-07-2017 / 31-12-2018	1 fte	nee	nee	105894,6	0	17483,04	**123.377,64**	189000	n.v.t.
Benry Bolscher	Waddenfonds	Plv. Directeur / secretaris	01-07-2017 / 31-12-2018	1 fte	nee	nee	111.200,00	-	0	**111.200,00**	189000	gedetacheerd van de prov. Fryslan aan het Waddenfonds
Marre Walter	Waddenfonds	Plv. Directeur / secretaris	23-02-2018 / 31-12-2018	1 fte	nee	nee	167.440,00	5.335,00	0	**172.775,00**	189000	externe inhuur : via Veranderpartners

3. Overige gegevens

3.1 Resultaatbestemming

Het dagelijks bestuur van het Waddenfonds stelt voor om het gerealiseerde resultaat over 2018 als volgt te bestemmen:

Gerealiseerd resultaat 2018 € 19.106.835

Explicitatie rekeninigsaldo	Bedrag
Exploitatie en Organisatie kosten	- 28.000,00
Niet besteed op subsidieplafonds 2017	8.212.000,00
Niet besteed op budget Majeure Projecten 2018	7.707.800,00
Niet opengesteld van subsidieplafonds 2018	458.000,00
Vrijval door vaststelling of Herziening	2.757.000,00
Totaal	19.106.800,00

Toe te voegen aan reserves:

Toe te voegen aan bestemmingsreserve majeure projecten € 7.707.800

Toe te voegen aan de algemene reserve Waddenfonds € 11.399.035

Totaal € 19.106.835

Aan het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2018 van de Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds (hierna: Waddenfonds) te Leeuwarden gecontroleerd.

Naar ons oordeel:
- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Waddenfonds per 31 december 2018 als van de baten en lasten over 2018 in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeente;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder de verordening van Waddenfonds.

De jaarrekening bestaat uit:
1. de balans per 31 december 2018;
2. het overzicht van baten en lasten 2018;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen en
4. verantwoording in het kader van de Wet Normering Topinkomens (WNT), als zelfstandig paragraaf onderdeel uitmakend van het jaarverslag van Waddenfonds.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO), het door het algemeen bestuur op 23 november 2018 vastgestelde Normenkader Rechtmatigheid Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds en het Controleprotocol WNT 2018 vallen.
Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Waddenfonds zoals vereist in zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 140.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstoleranties bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten, inclusief toevoegingen aan reserves.
De materialiteit is gebaseerd op het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteits-voorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan hen tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 10.500 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:
- de programmaverantwoording;
- de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie
- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten ingevolge artikel 213 lid 3 onder d Gemeentewet, de Provinciewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur het algemeen bestuur voor de jaarrekening
Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.
Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder de verordening van de Waddenfonds. In dit kader is het dagelijks bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het dagelijks bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het dagelijks bestuur het voornemen heeft om de gemeenschappelijke regeling te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.
Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Drachten, 18 februari 2019

Bentacera Registeraccountants B.V.
was getekend

T.A. Schurer RA

Provincie Noord-Holland

INGEKOMEN 22 MAART 2019

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
Door tussenkomst van de statengriffier mevr. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

dhr R. Verkaik

BEL/MOB

Telefoonnummer +31235144991

verkaikr@noord-holland.nl

Verzenddatum

22 MAART 2019

Kenmerk

1185737 / 1187196

Uw kenmerk

Betreft: Ontwerp Programma van Eisen openbaar vervoer concessie Gooi en Vechtstreek

Geachte leden,

Ter uitvoering van artikel 167, lid2 van de Provinciewet (inzake de actieve informatieplicht), informeren wij u over het volgende besluit.

Het college van Gedeputeerde Staten heeft besloten:

1. Het ontwerp Programma van Eisen met bijlagen ten behoeve van de aanbesteding van de openbaar vervoer ("OV") concessie Gooi en Vechtstreek vast te stellen;
2. Over het ontwerp Programma van Eisen advies te vragen aan het Regionaal Overleg Consumentenbelangen OV ("ROCOV") Gooi en Vechtstreek, conform artikel 44 lid 3 Wp2000;
3. Het ontwerp Programma van Eisen ter reactie toe te sturen aan de gemeenten in het concessiegebied Gooi en Vechtstreek, de Regio Gooi en Vechtstreek en de aangrenzende OV-autoriteiten;
4. Bewoners en belanghebbenden gelegenheid te geven om schriftelijk te reageren op het ontwerp Programma van Eisen;
5. De ambities voor ketenmobiliteit en de combinatie OV/fiets in Gooi en Vechtstreek verder uit te werken, in samenspraak met de regio en gemeenten.

De Nota van Uitgangspunten ("NvU") voor de nieuwe concessie is op 18 december 2018 door ons vastgesteld. In de NvU zijn de keuzes voor de nieuwe concessie op hoofdlijnen vastgelegd (zie brief van 18 december met kenmerk 1147317/1147324).

Als uitwerking van de NvU is een ontwerp Programma van Eisen ("ontwerp PvE") opgesteld. Het ontwerp PvE omschrijft de provinciale doelen en ambities voor deze concessie en omvat de minimale eisen die wij stellen aan de nieuwe concessie. Met het definitieve PvE en het gunningsmodel in het bestek, dat wij naar verwachting in juli 2019 vaststellen, worden inschrijvende vervoerders uitgedaagd om een inschrijving te doen die in lijn is met de provinciale ambitie. In deze brief gaan wij in op de hoofdlijnen van het ontwerp PvE.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk nummer 34362354
Btw nummer NL.0010.03.124.B.08

De ambitie voor deze concessieperiode
De keuzes in de NvU zijn in het ontwerp PvE vertaald naar de volgende ambitie:

In 2030 beschikken inwoners en bezoekers van Gooi en Vechtstreek over schoon en goed OV als een van de manieren om zich te verplaatsen binnen en van en naar de regio. De combinatie fiets en OV is aantrekkelijk door goede centraal gelegen haltes met goede fietsvoorzieningen. Het systeem is waar nodig aangevuld met lokale passende mobiliteitsoplossingen voor het voor- en natransport voor diegenen die anders geen gelegenheid hebben om gebruik te maken het OV.

Het OV in de regio heeft twee belangrijke dragers: de spoorlijn en R-netlijn 320. De haltes op deze lijnen bieden de verbinding van en naar de regio. Zoveel mogelijk mensen gaan op de fiets (of lopend) naar een van de haltes van NS of R-net en worden daarin gefaciliteerd. Voor wie dat niet kan of wil, of voor wie de afstand te lang is, is er een netwerk van buslijnen in de regio. Deze buslijnen verbinden de wijken en kernen zo rechtstreeks mogelijk met een halte op de spoorlijn of het R-net of leggen de verbinding naar grotere voorzieningen in de regio.

In de regio benoemen we - aanvullend op haltes van NS en R-net - knooppunten waar we streven naar een prettige vormgeving en aanwezigheid van aanvullende voorzieningen zoals goede fietsenstallingen en bijvoorbeeld een deelfiets om als bezoeker de regio in te kunnen gaan. Juist ook voor de toeristische bezoekers zijn deze knooppunten van belang. Met deze ambitie streeft de provincie naar meer en tevreden reizigers waardoor we meer en beter OV kunnen bieden.

Een stapsgewijze verandering
Het ontwerp PvE biedt ruimte om het OV-netwerk in de Gooi en Vechtstreek gaande de concessieperiode stapsgewijs te veranderen en in overeenstemming te brengen met de provinciale ambitie. Voor een stapsgewijze aanpak is gekozen omdat er geen draagvlak is om een 'big bang' door te voeren. Om de veranderingen geleidelijk in te voeren is de concessie opgedeeld in drie fasen:

Fase 1: de periode dat de busbaan HOV in 't Gooi nog niet gereed is;
Fase 2: de periode dat de busbaan HOV in 't Gooi in gebruik is genomen tot circa halverwege de Concessie;
Fase 3: vanaf halverwege de concessie tot einde concessie.

Voor Fase 1 vragen we de inschrijvers een aanbod te doen dat dicht bij het huidige vervoersaanbod en OV-netwerk ligt. Voor Fase 2 doen we dat niet. We vragen die fase functioneel uit. Dat wil zeggen dat we beschrijven wat we willen bereiken en de inschrijver kan, binnen kaders, bepalen hoe hij dat gaat invullen. De beoordeling van zijn aanbieding is zowel op kwaliteit van het vervoerplan als op kwantiteit van het aanbod.

We verwachten dat in Fase 2 het netwerk anders zal zijn dan in Fase 1. Bussen zullen daarbij meer rechtstreekse routes rijden naar haltes van NS of R-net, waardoor reistijden korten worden. Frequenties zullen naar verwachting veranderen: op trajecten met meer reizigers zal de bus vaker rijden en op trajecten met minder reizigers rijden bussen minder vaak. Op sommige plaatsen kan de bushalte ook verder weg komen te

liggen dan nu het geval is. Hoe groot de wijzigingen uiteindelijk zijn is afhankelijk van het vervoerplan van de winnende vervoerder. Daarbij gelden de eisen in het PvE altijd als minimum.

Fase 3 is gericht op evaluatie en verdere ontwikkeling van het vervoerplan. Aan het begin van deze periode kijken provincie en vervoerder of er aanleiding is om het netwerk aan te passen. Bijvoorbeeld vanwege nieuwe ontwikkelingen. Als dit het geval is, dan worden de aanpassingen in deze periode doorgevoerd binnen de kaders van de concessie.

Ruimte voor aanvullende mobiliteitsoplossingen
De wijzigingen in de concessie moeten leiden tot een verdere verbetering van het aangeboden OV. Het kan gelijktijdig betekenen dat er op sommige plaatsen behoefte ontstaat aan aanvullende mobiliteitsoplossingen. Bijvoorbeeld omdat de halte verder weg is, de frequentie lager is of er in sommige perioden minder bussen rijden dan nu het geval is. Om het (financieel) mogelijk te maken om aanvullende mobiliteitsoplossingen te ontwikkelen reserveren we in Fase 2 en Fase 3 van de concessieperiode 3% van de jaarlijkse bijdrage (3% van circa € 10 mln.) voor dergelijke oplossingen.

In het ontwerp PvE vragen we de vervoerder een analyse op te stellen van zijn aangeboden vervoerplan. Op basis van deze analyse schetst de vervoerder hoe hij de 3% bijdrage zou willen omzetten in opties voor vormen van aanvullende (openbare) mobiliteit. De provincie is niet verplicht de opties af te nemen en kan dit deel van de bijdrage ook buiten de concessie inzetten. Bijvoorbeeld omdat blijkt dat een lokaal initiatief vanuit de samenleving of een lokale combinatie met doelgroepenvervoer een betere oplossing biedt voor de opgave. Voor dergelijke initiatieven geven wij ruimte binnen deze concessie.

Na gunning (voorjaar 2020) krijgen de gemeenten/regio en ROCOV de gelegenheid hun visie en aanbevelingen te doen over de opties. Omdat de opties pas voor Fase 2 relevant zijn is er na gunning voldoende tijd om dit proces goed te doorlopen.

Ontwikkelingen buiten de concessie
De OV-concessie is niet het enige instrument om de ambities voor OV-netwerk en een sterke combinatie van OV en fiets mogelijk te maken. Met het reguliere mobiliteitsbeleid van provincie en gemeenten wordt al gewerkt aan o.a. betere fietsvoorzieningen, ketenmobiliteit, OV-knooppunten, en beter OV-infrastructuur.

Wij hebben besloten om parallel aan de aanbesteding van de OV-concessie de ambities voor ketenmobiliteit en de combinatie OV/fiets in Gooi en Vechtstreek verder uit te werken in samenspraak met de regio en gemeenten.

Inbreng gemeenten
De regio is het afgelopen jaar nauw betrokken bij de voorbereiding van het ontwerp PvE en de verkenning die daaraan is voorafgegaan. De Regio Gooi en Vechtstreek heeft op verzoek van de gemeenten in de regio raadsconsultaties gehouden om zodoende een gezamenlijk standpunt te vormen.

De gemeenten hebben aangegeven de grote lijn van de NvU te ondersteunen. Ze maken zich wel zorgen over de beschikbaarheid van OV voor mensen die op grotere afstand van een halte of knooppunt wonen. De gemeenten geven aan dat in de dorpen en buitengebieden minimaal het behoud van bestaande lijnen en frequentie voorop moet staan, tenzij er een goed OV-alternatief is.

Tevens zien de gemeenten graag een koppeling tussen het nieuwe OV-netwerk en toekomstige ontwikkelingen in woningbouw en bedrijfsterreinen. Deze ontwikkelingen worden meegegeven in de aanbesteding, zodat inschrijvende vervoerders hier rekening mee kunnen houden in hun netwerk.

Gemeenten zien een opgave voor zichzelf in het realiseren van een toekomstvast doelgroepenvervoer. Mogelijk dat dit op sommige plekken of tijden een combinatie met OV kan zijn. Het ontwerp PvE biedt ruimte om dergelijke combinaties te onderzoeken.

Concessieduur
We streven naar een concessie die voor vervoerders aantrekkelijk is om op in te schrijven. Een van de keuzes daarin is de concessieduur. De wettelijke maximale concessieduur is 10 jaar. In de NvU is opgenomen dat de concessieduur 8,5 jaar bedraagt, met mogelijkheid tot verlenging met 1,5 jaar. Wij hebben besloten om de concessieduur alsnog op 9,5 jaar te stellen (met mogelijkheid tot verlenging met een half jaar), om daarmee de businesscase voor inschrijvende vervoerders aantrekkelijker te maken.

Zero Emissie
In deze concessie willen we uitvoering geven aan het Bestuursakkoord Zero Emissie Regionaal Openbaar Vervoer Per Bus ("ZE"), waarin o.a. is vastgelegd dat al het materieel in 2030 ZE moet zijn. In de NvU is aangekondigd dat de transformatie naar ZE naar verwachting niet volledig kan worden gefinancierd uit de opbrengsten die een vervoerder genereert gedurende de concessieduur. Deze verwachting wordt bevestigd bij de uitwerking van het ontwerp PvE.

In het ontwerp PvE is voorlopig de eis opgenomen dat de volledige concessie uiterlijk aan het einde van de concessieduur wordt uitgevoerd met ZE-materieel. De uiteindelijke ZE ambitie wordt opgenomen in het definitieve PvE. Deze wordt bepaald op basis van de financieringsmogelijkheden, de technische mogelijkheden voor R-netlijn 320 en de uitkomst van de tweede marktconsultatie, waarin bij vervoerders zal worden verkend wat zij wel/niet mogelijk achten binnen deze concessie.

Betrokkenheid Provinciale Staten
De inspraakperiode eindigt op 3 mei 2019. Normaliter is er tijdens de inspraakperiode gelegenheid om het ontwerp PvE in de commissie Mobiliteit & Financiën met u te bespreken. Die gelegenheid is er nu niet als gevolg van de aanstaande Provinciale Statenverkiezingen. De eerste vergaderdatum van de Statencommissie in nieuwe samenstelling is op 17 juni 2019 gepland.

Vaststelling van het definitieve PvE en de bijbehorende Nota van Zienswijzen is door ons voorzien op uiterlijk 2 juli 2019. Wij hanteren deze strakke tijdsplanning om te voorkomen dat de inschrijfperiode voor de vervoerders voor deze concessie te veel samenvalt met de inschrijfperiode van de concessie Zaanstreek Waterland van de Vervoerregio Amsterdam. Dit betekent dat er feitelijk geen tijd is om de inbreng uit de Statencommissie te betrekken bij het PvE. Het is daarom zeer wenselijk om het ontwerp PvE uiterlijk medio mei 2019 met u te kunnen bespreken in een commissievergadering, zodat wij uw reacties volwaardig kunnen meenemen bij de afronding van het PvE.

Daarnaast bieden wij u als algemene introductie graag een technische briefing aan over de OV-concessies in Noord-Holland.

Wij verwachten in het eerste kwartaal van 2020 de gunning van de nieuwe concessie aan u te kunnen berichten.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben,

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris Voorzitter

R.M. Bergkamp A.Th.H. van Dijk

1 bijlage:

Ontwerp Programma van Eisen OV-concessie Gooi en Vechtstreek (start 11 juli 2021)

Provincie Noord-Holland

Ontwerp Programma van Eisen

Openbare Europese aanbesteding

OV-concessie Gooi en Vechtstreek

Zaaknummer 1185737 / 1187201

© Gehele of gedeeltelijke overneming, reproductie of openbaarmaking van de Aanbestedingstukken, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande Schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende is verboden, behoudens de beperkingen bij de wet gesteld. Het verbod betreft ook gehele of gedeeltelijke bewerking.

KvK nr.: 34362354 BTW nr.: NL.0010.03.124.B.08

Inhoud

1. Inleiding 5

1.1 Openbaar Vervoer in de hoofdrol 5
1.2 Wettelijke positie van de Provincie 7
1.3 Vaststelling 7
1.4 Leeswijzer 8

2. Onderwerp van Concessieverlening 9

2.1 Concessieverlener 9
2.2 Concessiegebied 9
2.3 Looptijd van de Concessie 10
2.4 Activiteiten behorende tot de Concessie 10

Deel A: Vervoer 14

3. Vervoerkundig aanbod 14

3.1 Vervoerplan Fase 1 14
3.2 Vervoerplan Fase 2 16
3.3 Opties voor Aanvullende Mobiliteitsoplossingen bij start Fase 2 17
3.4 Vervoerplan Fase 3 19
3.5 Vervoerkundige eisen 20
3.6 Overige vervoerkundige eisen 23
3.7 Ontwikkelmogelijkheden gedurende de Concessie 24

4. Infrastructuur 27

4.1 Beschikbare infrastructuur 27
4.2 Herinrichting van infrastructuur 27
4.3 Haltes 27
4.4 Procedures bij wegwerkzaamheden 28

5. Uitvoeringskwaliteit 29

5.1 Algemeen 29
5.2 Vervoergarantie en zitplaatskans 29
5.3 Rituitval 30
5.4 Punctualiteit en Aansluitingen 31
5.5 Garanties 32
5.6 Uitvoeringskwaliteit bij Evenementen 32
5.7 Overmacht 32

6. Materieel: kwaliteit voor de Reiziger 34

6.1 Samenstelling wagenpark 34
6.2 Comfort en netheid 35
6.3 Toegankelijkheid 36
6.4 Apparatuur 36
6.5 Huisstijl en productformules 37

Deel B: Klantinterface **38**

7. Informatie aan de Reiziger **39**

7.1 Algemeen 39
7.2 Informatie voorafgaand aan de reis 39
7.3 Informatie op de haltes 41
7.4 Informatie tijdens de busreis 42
7.5 Knooppuntoriëntatiepunt (KnOP) 43
7.6 Informatie bij wijzigingen 43

8. OV-chipkaart en Tarieven **45**

8.1 OV-chipkaart 45
8.2 Tarieven 45
8.3 Verkrijgbaarheid / distributie 47

9. Personeel **49**

9.1 Overgang van personeel 49
9.2 Eisen aan het personeel 49
9.3 Training en gedrag 50
9.4 Incentives rijdend personeel 50

10. Marketing en promotie **51**

10.1 Algemeen 51
10.2 Marketingplan 51

11. Consumentenbescherming **52**

11.1 Klantenservice en klachtenafhandeling 52
11.2 Klachtenoverzicht 53
11.3 OV-loket en landelijke geschillencommissie 53

12. Extra inzet klanttevredenheid **54**

12.1 Reizigershandvest 54
12.2 Vergoedingsregeling 54

Deel C: Overige Eisen **55**

13. Fysieke veiligheid **56**

13.1 Algemeen 56
13.2 Veiligheidsplan 56
13.3 Monitoring en verantwoording 56

14. Sociale Veiligheid **57**

14.1 Algemeen 57
14.2 Integrale aanpak 57

15. Duurzaamheid en transitie naar Zero Emissie 60

15.1 Algemeen 60
15.2 Milieuprestaties 60
15.3 Transitiepad voor inzet ZE-materieel 61
15.4 Circulariteit 63

16. Informatie en monitoring 64

16.1 Informatieverstrekking aan de Concessieverlener 64
16.2 Overige informatiebronnen 66
16.3 Niet-gevolgde Ritten 67

17. Participatie en social return 68

17.1 Participatie 68
17.2 Social return 68

18. Overige onderwerpen 71

18.1 Implementatie 71
18.2 Evaluatie en herziening 71
18.3 Bescherming Persoonsgegevens 72

Bijlage 1 Begripsbepalingen 73

Bijlage 2 Grensoverschrijdende Lijnen en gedooglijnen 81

Bijlage 3 Jaarlijkse Dienstregelingsprocedure 83

Bijlage 4 Distributienetwerk OV-chipkaart 84

1. Inleiding

Dit ontwerp Programma van Eisen ("PvE") bevat de eisen waaraan Concessiehouder van de Concessie Gooi en Vechtstreek in de provincie Noord-Holland dient te voldoen. Het PvE is een uitwerking van het provinciaal Openbaar Vervoerbeleid zoals dat is opgenomen in de Visie Openbaar Vervoer 2020 ("OV-visie"), de Omgevingsvisie en de Nota van Uitgangspunten (NvU) voor de aanbesteding zoals vastgesteld door Gedeputeerde Staten op 18 december 2018. Mocht het PvE in strijd zijn met de OV-visie of de Omgevingsvisie, dan prevaleert het PvE.

Het eerste hoofdstuk van dit PvE beschrijft de ambities en doelstellingen van de provincie Noord-Holland ("de Provincie") die richtinggevend zijn in de ontwikkelingen van de Concessie. Deze inleiding bevat geen concrete eisen voor Concessiehouder.

1.1 Openbaar Vervoer in de hoofdrol

Goed Openbaar Vervoer ("OV") is een essentiële voorwaarde om de Provincie de komende decennia bereikbaar en leefbaar te houden en de economie verder te laten groeien. Goed OV houdt regio's aantrekkelijk om te wonen, te werken, te leren, te ondernemen en te bezoeken.

Toekomstvast OV
De Provincie zet in op economisch vitale en leefbare regio's. Daarvoor is goed en toekomstvast OV noodzakelijk. De Provincie kiest voor OV waar de vraag van de Reiziger centraal staat. Op verbindingen met veel vraag wordt meer vervoer geboden dan op verbindingen met minder vraag. Het OV-netwerk ("netwerk") kent goede Aansluitingen en het Materieel is goed en emissievrij.

Transitie naar Zero Emissie
OV is een duurzame mobiliteitsvorm. De Provincie heeft als ambitie om tijdens de Concessieperiode volledig Zero Emissie ("ZE") busvervoer te realiseren.

Verbeteren OV
De Provincie ziet Concessiehouder als de aangewezen partij om het netwerk, binnen de kaders van dit PvE, te ontwikkelen. Concessiehouder heeft met zijn kennis en ervaring het beste zicht op de reizigerswensen en de mogelijkheden om op efficiënte wijze binnen de Concessieperiode op deze wensen in te spelen. Met de aanbesteding van de Concessie beoogt de Provincie binnen het beschikbare budget een zo groot mogelijke (maatschappelijke) waarde voor Reiziger en samenleving realiseren.
Bij de inschrijving zal Concessiehouder geprikkeld worden om zo goed en schoon (emissievrij) mogelijk vervoer te bieden binnen het beschikbare budget. Tijdens de looptijd wordt Concessiehouder geprikkeld om het OV door te ontwikkelen, gericht op de vraag van de Reiziger en de doelstellingen en ambities van de Provincie. Daarom is Concessiehouder opbrengstverantwoordelijk. Ook kent de Concessie prikkels op de geleverde prestaties. Deze moeten Concessiehouder stimuleren en motiveren om voortdurend optimaal te presteren.
Om meer ontwikkelruimte voor Concessiehouder te creëren, zijn eisen in dit PvE zoveel mogelijk functioneel geformuleerd. In het PvE wil de Provincie vooral beschrijven wat zij met het OV wil bereiken in plaats van gedetailleerd voor te schrijven hoe dat moet gebeuren. Zo kan Concessiehouder zowel bij de inschrijving als tijdens de looptijd zoeken naar de meest passende oplossingen. Bovendien kent de Concessie een cyclus om het aanbod in de Concessie grondig te evalueren en waar nodig te herzien, om te zorgen dat het blijft passen bij de vraag van de Reiziger.

De Ambitie

In 2030 beschikken de inwoners van Gooi en Vechtstreek over goed en schoon OV als een van de manieren om zich te verplaatsen binnen en naar buiten de regio. Het OV in de regio heeft twee belangrijke dragers: de spoorlijn en R-netlijn 320. De haltes op deze Lijnen bieden de verbinding van en naar de regio.

De combinatie fiets en hoogwaardig OV (NS en R-net) is een krachtig duo in de regio. Zoveel mogelijk mensen gaan dan ook op de fiets naar een van de haltes van NS of R-net en worden daarin gefaciliteerd. Voor wie dat niet kan of wil, of voor wie de afstand te lang is, is er een netwerk van buslijnen in de regio. Deze buslijnen verbinden de wijken en kernen zo rechtstreeks mogelijk met een halte op de spoorlijn of het R-net. In de kernen benoemt de Provincie belangrijke haltes of Knooppunten waar gestreefd wordt naar een goede en fijne plek met aanvullende voorzieningen zoals een fietsenstalling en een deelfiets om als bezoeker het gebied in te kunnen gaan. Voor de toeristische bezoekers zijn deze Knooppunten ook van belang.

De Provincie ziet naar de toekomst toe een verandering in het netwerk, sneller en directer en meer samenhang met de fiets. Met deze aanpak streeft de Provincie naar meer Reizigers waardoor we meer én beter OV kunnen bieden.

Door het meer rechtstreeks rijden van buslijnen zal het netwerk in de loop van de Concessieperiode wijzigen. Frequenties zullen op sommige plekken hoger zijn en op sommige plekken lager. Er zullen meer alternatieve vormen van OV komen en op sommige plaatsen zal de bushalte verder weg zijn.

De Provincie voelt zich en is verantwoordelijk voor het bieden van OV maar vindt ook dat het gebruikt moet worden. Zijn er onvoldoende instappers in een gebied, op een Lijn of in een periode dan is dat een aanwijzing dat een bus niet de juiste mobiliteitsoplossing is. Het veranderen van het huidige systeem in een kleinschalig flexibel systeem met kleine voertuigen in de hele regio is nu nog een utopie. Op enkele plekken is dit wellicht wel haalbaar. Een initiatief vanuit de samenleving of een samenvoeging met het Doelgroepenvervoer is wellicht een betere oplossing voor plekken waar het OV niet meer past. Voor die initiatieven geeft de Provincie binnen deze Concessie ruimte. Samen met de gemeenten kijkt de Provincie wat nodig en mogelijk is, zowel bij de start van de Concessie als gedurende de Concessieperiode.

De combinatie fiets en OV is aantrekkelijk gemaakt door goede Knooppunten met goede fietsvoorzieningen. Het systeem is aangevuld met lokale passende mobiliteitsoplossingen die ook voor de laatste reiziger een mobiliteitsoplossing bieden.

Doelstellingen aanbesteding Concessie Gooi en Vechtstreek
De provinciale doelstellingen voor deze nieuwe Concessie zijn:

- Het toewerken naar een betaalbaar, ZE en stabiel netwerk in de regio Gooi en Vechtstreek;
- OV zó inzetten dat het maatschappelijk zoveel mogelijk meerwaarde realiseert;
- Zoveel mogelijk inwoners de combinatie fiets- OV als keuzemogelijkheid geven naast andere verplaatsingsmogelijkheden;
- Een netwerk dat voldoende flexibiliteit biedt om te kunnen meebewegen op de ontwikkelingen in verplaatsingspatronen en (nieuwe) mobiliteitsvormen.

In het PvE biedt de Provincie ruimte aan voor:

- Het versterken van het netwerk binnen de huidige financiële kaders door concrete eisen te stellen aan welke verbindingen geboden moeten worden;
- Het scheppen van ruimte voor alternatieven en experimenten door flexibiliteit in te bouwen om meer, minder of ander OV te realiseren. Dit doen we door een deel van de beschikbare middelen te reserveren voor Aanvullende Mobiliteitsoplossingen en dit in Optie uit te vragen aan de Concessiehouder;
- Het realiseren van ZE OV door een transitiepad voor ZE-Materieel te eisen van de Concessiehouder.

1.2 Wettelijke positie van de Provincie

Op grond van de Wet personenvervoer 2000 (“Wp2000”) zijn Gedeputeerde Staten van Noord-Holland de Concessieverlener voor het OV per Bus en Auto in deze Provincie, uitgezonderd het grondgebied van de Vervoerregio Amsterdam. De Provincie kent momenteel drie Concessies. Naast de Concessie Gooi en Vechtstreek zijn dit de Concessie Haarlem-IJmond en de Concessie Noord-Holland Noord.

Op basis van artikel 61 van de Wp2000 moet de Provincie Concessies voor OV aanbesteden. Op basis van artikel 44 van de Wp2000 stelt de Provincie ter voorbereiding op de verlening van de concessie een PvE vast, en vraagt zij over het ontwerp hiervan, overeenkomstig artikel 27 van de Wp2000, advies aan bij consumentenorganisaties, in dit geval het Reizigers Overleg Consumentenbelangen Openbaar Vervoer Noord-Holland, gebiedskamer Gooi en Vechtstreek (“ROCOV”). Ook overlegt de Provincie, overeenkomstig artikel 26 van de Wp2000, met de Concessieverleners (Vervoerregio Amsterdam, Provincie Flevoland, gemeente Almere, Provincie Utrecht) die bevoegd zijn tot het verlenen van Concessies in aangrenzende gebieden. De gemeenten binnen het concessiegebied, de regio Gooi en Vechtstreek worden, net als de inwoners, organisaties en de bedrijven in het gebied, in de gelegenheid gesteld een zienswijze in te dienen.

1.3 Vaststelling

De adviezen en zienswijzen op het PvE worden opgenomen in een Nota van Zienswijzen. Daarin geeft de Provincie aan of, en zo ja, op welke wijze deze adviezen en zienswijzen in het uiteindelijk PvE zijn verwerkt. Vervolgens stellen Gedeputeerde Staten van Noord-Holland het definitieve PvE vast, inclusief de overige Aanbestedingstukken. Na vaststelling van de Aanbestedingstukken (samen: het Bestek) start de aanbestedingsprocedure. Doel van deze procedure is om op basis van de criteria die in het Bestek zijn vastgelegd die marktpartij te selecteren die de ‘economisch meest voordelige’ Inschrijving doet. Dat wil zeggen: die binnen het beschikbare budget aan alle uitsluitings-, geschiktheids- en minimumeisen voldoen en wiens aanbod op de gunningscriteria het meest aan de wensen van de Provincie tegemoet komt.

1.4 Leeswijzer

De verschillende hoofdstukken in het PvE bevatten de eisen waaraan de Concessiehouder bij Inschrijving en tijdens de Concessie moet voldoen op verschillende onderwerpen.

Wanneer in het PvE een begrip staat aangeduid met hoofdletter, dan staat de uitleg van het betreffende begrip in de lijst Begripsbepalingen (Bijlage 1).

Het PvE is opgebouwd uit drie delen. In deel A staan de eisen aan het vervoeraanbod en Materieel beschreven. Deel B bevat eisen over de Klantinterface: reisinformatie, marketing, tarieven, et cetera. Deel C bevat overige eisen zoals veiligheid en duurzaamheid.

Het PvE bevat verwijzingen naar bijlagen die nog niet in het PvE zijn opgenomen. Dit zijn informatieve bijlagen voor de Concessiehouders bij Inschrijving.

2. Onderwerp van Concessieverlening

2.1 Concessieverlener

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland ("GS") zijn Concessieverlener in deze aanbesteding.

2.2 Concessiegebied

2.2.1 Geografische afbakening

Het Concessiegebied betreft het grondgebied van de gemeenten Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Weesp en Wijdemeren.

2.2.2 Wijziging gemeentegrenzen

Indien gemeentegrenzen tijdens de Concessieperiode wijzigen (bijvoorbeeld als gevolg van gemeentelijke herindeling), wijzigt de verantwoordelijkheid van Concessiehouder niet. Dit geldt ook indien gemeenten tijdens de Concessieperiode niet meer tot de Provincie gaan behoren, of deel uit gaan maken van de Vervoerregio Amsterdam. Concessiehouder blijft dan de Lijnen rijden, wel verschuift de gedoogplicht.

2.2.3 Vervoer dat tot de Concessie behoort

De Concessie omvat het OV per Bus en per Auto in de gemeenten zoals opgenomen onder 2.2.1, aangevuld met de grensoverschrijdende Lijnen die tot de Concessie behoren, opgenomen in Bijlage 2.

2.2.4 Gedoogplicht overig OV dat niet tot de Concessie behoort

Concessiehouder dient de volgende vormen van OV te gedogen:

- Bestaande of nieuw in te stellen grensoverschrijdende Lijnen die behoren tot andere Concessies (zie Bijlage 2) waarover de Concessieverlener met andere Concessieverleners overeenstemming heeft bereikt;
- Het OV per trein binnen het Concessiegebied, evenals Bussen die als onderdeel van de Concessie van het hoofdrailnet worden gereden (treinvervangende bussen);
- OV per Bus of Auto waarvoor de Concessieverlener een ontheffing heeft verleend als bedoeld in artikel 29 van de Wp2000;
- Taxidiensten;
- Bestaande en nieuw in te stellen Collectief Vraagafhankelijke Vervoersystemen ("CVV") of Regio-Taxisystemen;
- Buurtbussen (ook van andere Concessieverleners, inclusief halteren);
- Veerdiensten en OV over water;
- Supportersvervoer en vervoer van en naar specifieke Evenementen;
- Overige Kleinschalige vormen van OV, Aanvullende Mobiliteitsoplossingen of op OV lijkende vormen van collectief vervoer. Dit kunnen lijngebonden vormen zijn met een beperkte frequentie;
- Experimenten met OV uitgevoerd met zelfrijdende voertuigen.

2.3 Looptijd van de Concessie

2.3.1 Ingangsdatum en duur Concessie

De Concessie gaat in op zondag 11 juli 2021. De Concessie kent een looptijd van ongeveer negen en een half jaar. De Concessie eindigt op de dag voor ingang van de jaardienstregeling 2031, naar huidige inzichten op zaterdag 7 december 2030.

2.3.2 Wijzigingsmogelijkheid

Hoewel de Concessieverlener dit niet voornemens is, behoudt de Concessieverlener zich het recht voor om, indien de omstandigheden dit noodzakelijk maken, de Concessieduur te wijzigen. In voorkomend geval zal de Concessieverlener met Concessiehouder in overleg treden, zie ook paragraaf 18.2.

2.3.3 Verlenging

De Concessieverlener behoudt zich het recht voor de Concessie tegen gelijke voorwaarden te verlengen tot en met uiterlijk zaterdag 12 juli 2031 (of een andere zaterdag, voor zover die overeenkomt met de adviesdatum voor de start van de zomervakantie van het basisonderwijs in regio noord).
Mocht de wet een langere looptijd toestaan dan de huidige 10 jaar, of mocht er ruimte zijn in de wet voor een extra verlenging, bij grote investeringen in de transitie naar ZE, dan kan de Concessieverlener er in beginsel voor kiezen daar gebruik van te maken.
De Concessieverlener zal de Concessieduur alleen verlengen wanneer de Concessiehouder naar tevredenheid van de Concessieverlener presteert.

2.4 Activiteiten behorende tot de Concessie

De wereld staat niet stil gedurende de looptijd van de Concessie. Vervoerpatronen veranderen, er zijn ruimtelijke en infrastructurele ontwikkelingen, nieuwe technologische mogelijkheden, etcetera. De Concessieverlener zoekt daarom een Concessiehouder die zich inzet om het vervoeraanbod gedurende de Concessie continu door te ontwikkelen. De Concessieverlener vindt het belangrijk dat Concessiehouder andere belangenpartijen betrekt bij deze ontwikkelingen, waaronder in ieder geval het ROCOV, de gemeenten, onderwijs- en/of zorginstellingen en het bedrijfsleven.

2.4.1 Ontwikkelrol

Concessiehouder is primair verantwoordelijk voor de (door)ontwikkeling van de Concessie op vervoerkundig vlak, Klantinterface, Materieel, et cetera. Concessiehouder speelt zelfstandig en proactief in op ontwikkelingen die van invloed zijn op de Concessie, waaronder (maar niet beperkt tot) veranderingen in de vraag van de (bestaande en potentiële) Reiziger, ruimtelijke of infrastructurele ontwikkelingen en nieuwe technologische mogelijkheden.

Concessiehouder komt daartoe proactief met plannen en voorstellen om het vervoeraanbod in de Concessie te verbeteren. Hiertoe behoren in ieder geval per kwartaal een rapportage met vervoerkundige analyses en verbetervoorstellen. Jaarlijks levert de Concessiehouder een Vervoerplan, Marketingplan, Tarievenplan, Veiligheidsplan en Sociaal Veiligheidsplan.

Om optimale doorontwikkeling mogelijk te maken kent de Concessie mogelijkheden om de Concessievoorschriften tussentijds aan te passen (paragraaf 18.2).

2.4.2 **Overleg met de Concessieverlener**

Concessiehouder beschikt over voldoende gekwalificeerd personeel om het vervoeraanbod door te ontwikkelen en hierover overleg te voeren met relevante partijen. Een accountmanager van Concessiehouder is primair verantwoordelijk voor deze ontwikkeling en fungeert voor de Concessieverlener als aanspreekpunt. Hij/zij beschikt over mandaat om te kunnen beslissen over wijzigingen in het vervoeraanbod, waaronder in ieder geval de in de vorige bepaling benoemde jaarlijkse plannen.

Alle werknemers en vertegenwoordigers die zorg dragen voor de uitvoering van de Concessie dienen in contacten met de Concessieverlener de Nederlandse taal in woord en geschrift te beheersen en te gebruiken.

2.4.3 **Overleg met gemeenten / Wegbeheerders**

Concessiehouder voert regelmatig overleg met gemeenten, in hun rol als Wegbeheerder, maar ook op andere relevante vlakken (bijvoorbeeld afstemming met Doelgroepenvervoer). Ook overlegt Concessiehouder regelmatig met andere Wegbeheerders voor zover relevant voor de exploitatie van het vervoer in de Concessie.

Concessiehouder stemt voorgenomen wijzigingen in het vervoeraanbod af met Wegbeheerders, en maakt waar nodig afspraken over aanpassingen in de infrastructuur.

Bij wegwerkzaamheden die consequenties hebben voor het vervoer in de Concessie gelden de procedures zoals worden beschreven in een bijlage bij het Bestek.

2.4.4 **Consultatie ROCOV Noord-Holland (gebiedskamer Gooi en Vechtstreek)**

Concessiehouder voert, in overeenstemming met artikel 31 van de Wp2000, op regelmatige basis overleg met het ROCOV. In dit overleg komen de onderwerpen aan bod zoals bedoeld in artikel 31 van de Wp2000 en artikel 33 van het Besluit personenvervoer.

De onderwerpen waarover Concessiehouder advies vraagt aan het ROCOV zijn in ieder geval:

- de plannen en voorstellen als genoemd in paragraaf 2.4.1 uitgezonderd de managementrapportage;
- de voorgenomen wijzigingen en uitvoering van de Dienstregeling (inclusief de dienstregelingstabellen);
- de voorgenomen wijzigingen in de Tariefstelling en vervoerbewijzen;
- de wijze waarop Concessiehouder de Reiziger informeert over de Dienstregeling en de tarieven;
- de vervoervoorwaarden waartegen OV in de Concessie wordt verricht;
- de modellen van de vervoerbewijzen die Concessiehouder uitgeeft;
- de wijze waarop en de mate waarin de vervoerbewijzen verkrijgbaar zijn;
- de wijze waarop Reizigers een vervoerbewijs kunnen kopen;
- de voorzieningen die Concessiehouder treft voor de toegankelijkheid van het OV voor Reizigers met een handicap;

- de voorzieningen die Concessiehouder treft voor het waarborgen van een verantwoorde mate van veiligheid van Reizigers en van het voor hem werkzame personeel;
- de procedure voor de behandeling van klachten van de Reiziger en de wijze waarop Concessiehouder de Reiziger hierover informeert;
- een regeling over een vergoeding of andere vorm van tegemoetkoming aan de Reiziger in geval van vertraging of rituitval in de uitvoering van de Dienstregeling;
- aan het publiek kenbaar gemaakte doelstellingen van Concessiehouder over de kwaliteit van het door hem te verrichten OV;
- de voorgenomen aanschaf van nieuw Materieel (inrichtings- en gebruikseisen).

Alle adviesaanvragen dient Concessiehouder aan te leveren bij het ROCOV binnen de in de Wp2000 geldende adviesduur van maximaal zes weken, met een redelijke termijn voor overleg tussen het ROCOV en Concessiehouder en eventueel met de Concessieverlener. Voor de duur van het volledige adviestraject dient Concessiehouder een redelijke termijn aan te houden waarbij hij eventuele wijzigingen naar aanleiding van het advies van het ROCOV ook daadwerkelijk kan doorvoeren.
Concessiehouder kan zich achteraf niet beroepen op een te korte tijdsduur voor het invoeren van wijzigingen in de Dienstregeling en/of andere zaken omtrent de uitvoering van het vervoer, tenzij Concessiehouder redelijkerwijs kan aantonen dat er sprake was van een overmachtssituatie. In alle gevallen is de uitspraak van de Concessieverlener bindend voor zowel Concessiehouder als het ROCOV.

Het ROCOV geeft 'gekwalificeerde adviezen', wat inhoudt dat wanneer de Concessieverlener of Concessiehouder een advies niet overneemt, dit gemotiveerd zal moeten worden, en er op verzoek overleg wordt gevoerd met het ROCOV. De Concessieverlener betrekt de adviezen van het ROCOV en de eventuele motivatie van Concessiehouder om adviezen niet over te nemen bij de beoordeling van voorstellen van Concessiehouder en koppelt deze beoordeling terug aan het ROCOV. Daarnaast kan het ROCOV aan de Concessieverlener, Concessiehouder of een Wegbeheerder gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen over onderwerpen die van invloed zijn of kunnen zijn op de uitvoering of het gebruik van het OV in de Concessie.

2.4.5 Faciliteren van Buurtbusverenigingen

De huidige Concessie Gooi en Vechtstreek (Dienstregeling 2019) omvat geen Buurtbuslijnen. Deze kunnen wel starten tijdens de Concessieperiode. Ze worden geëxploiteerd door Buurtbusverenigingen. Deze zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de Dienstregeling van de Buurtbuslijnen door vrijwillige buurtbuschauffeurs. Concessiehouder is verantwoordelijk voor het faciliteren van de Buurtbusverenigingen conform onderstaande bepalingen. Van de Concessiehouder wordt verwacht dat hij door zijn houding naar de Buurtbusverenigingen bijdraagt aan het succes van deze vorm van vervoer.

Concessiehouder is verantwoordelijk voor:

- Het beschikbaar stellen van Materieel voor de exploitatie van de Buurtbuslijnen. Zie hoofdstuk 6 en hoofdstuk 15 voor de eisen die hieraan gesteld worden;

- Het aanwijzen van één aanspreekpunt voor alle buurtbusaangelegenheden: de buurtbuscoördinator;
- Minimaal twee overleggen per jaar met elke Buurtbusvereniging en twee overleggen per jaar met een afvaardiging van de besturen van de Buurtbusverenigingen, de Concessieverlener en het ROCOV ter bespreking van onderwerpen uit deze paragraaf en actuele ontwikkelingen;
- Een adequate en professionele ondersteuning van de Buurtbusverenigingen;
- De Dienstregeling van de Buurtbuslijnen, waarbij de Buurtbusverenigingen zelf zorgen voor het inroosteren van (vrijwillige) chauffeurs;
- Het verschaffen van informatie aan Reizigers over de Dienstregeling en het behandelen van klachten van Reizigers;
- Opleiding en (technische) ondersteuning bij de OV-chipkaartapparatuur;
- Brandstof voor de Buurtbus;
- Onderhoud en reparatie van de Buurtbus;
- Het vrijwaren van de vrijwilligers van aansprakelijkheid in relatie tot diensten die zij verrichten in hun functie van vrijwilliger bij de Buurtbusverenigingen;
- Het afsluiten van de noodzakelijke verzekeringen;
- (Medische) keuringen en rijvaardigheidstesten voor de vrijwillige chauffeurs;
- Het verzorgen van afdoende bijscholing of extra cursussen van de vrijwillige chauffeurs om het comfort en de veiligheid van de Reizigers te waarborgen;
- Ondersteuning bij juridische en fiscale kwesties.

Stalling van Buurtbussen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de Buurtbusvereniging en Concessiehouder. Beide partijen dienen in gezamenlijk overleg tot een geschikte locatie voor stalling te komen.

De Concessieverlener acht Buurtbussen een integraal onderdeel van het OV. Zorgvuldige afstemming over de Dienstregeling, de route, maar ook het opzetten van nieuwe Buurtbuslijnen zijn zaken waar GS in 2012 een (subsidie)procedure voor hebben opgesteld. Zie: https://www.noord-holland.nl/PS_stukken/AVV/Subsidie_buurtbus_2012_21_02_2012_pdf

Deel A: Vervoer

3. Vervoerkundig aanbod

In dit hoofdstuk beschrijft de Concessieverlener de eisen waaraan het netwerk en Dienstregeling moeten voldoen. Concessiehouders dienen bij Inschrijving op basis hiervan een Vervoerplan op te stellen, waarin zij de eisen uitwerken tot een concreet netwerk en Dienstregeling.

De Concessie is verdeeld in drie Fasen:

- Fase 1: de periode dat de busbaan HOV in 't Gooi (traject Hilversum NS – Anna's Hoeve) nog niet opgeleverd is;
- Fase 2: de periode dat de busbaan HOV in 't Gooi (traject Hilversum NS – Anna's Hoeve) in gebruik is genomen tot circa halverwege de Concessie;
- Fase 3: vanaf circa halverwege de Concessie tot einde Concessie.

Centraal in het vervoerkundig aanbod is het Vervoerplan dat de Concessiehouder bij Inschrijving biedt voor Fase 2.
Fase 1 is een voortzetting van het huidige netwerk met de mogelijkheid om (beperkte) wijzigingen door te voeren die inspelen op het Vervoerplan van Fase 2.
De Concessieverlener streeft in Fase 2 naar een OV-net dat sneller en directer is en tevens meer samenhang met de fiets heeft. De ambitie, zoals omschreven in hoofdstuk 1, is om meer Reizigers meer én beter OV te bieden.
Voor Fase 3 wordt geen Vervoerplan uitgevraagd bij de Inschrijving.
De Concessieverlener maakt daarnaast ruimte voor Aanvullende Mobiliteitsoplossingen. In Fase 2 en 3 wordt van de jaarlijks beschikbare middelen 3 % gereserveerd voor Aanvullende Mobiliteitsoplossingen.

De Concessieverlener ziet Concessiehouder als een belangrijke, maar niet de enige partij die Aanvullende Mobiliteitsoplossingen kan aanbieden. De Concessieverlener vraagt Concessiehouder binnen dit budget naar Opties voor Aanvullende Mobiliteitsoplossingen waarvan de Concessiehouder vindt dat deze passen bij zijn Vervoerplan. De Concessieverlener bepaalt of van deze Opties gebruik gemaakt gaat worden. Binnen de gedoogbepalingen kan de Concessieverlener er voor kiezen om voor dit deel van de bijdrage andere partijen opdracht te verlenen of andere keuzes te maken. Zie voor verder uitwerking paragraaf 3.3.

De gestelde eisen in paragraaf 3.5 tot en met 3.7 gelden te allen tijde en voor de vervoerplannen van de fase 1 tot en met 3.

3.1 Vervoerplan Fase 1

Fase 1 beslaat de periode van zondag 11 juli 2021 tot en met zaterdag 16 juli 2022[1]. De einddatum van Fase 1 is afgestemd op de verwachte ingebruikname van de verkorte Hilversumse route van HOV in 't Gooi van Hilversum NS tot Anna's Hoeve (voorjaar 2022).
Het netwerk in Fase 1 faciliteert de overgang van het netwerk van de 'oude' Concessie naar het netwerk in Fase 2.

[1] Of zoveel eerder/later als dat de busbaan HOV in 't Gooi (traject Hilversum NS – Anna's Hoeve) beschikbaar is voor de exploitatie.

De kwaliteit van het Vervoerplan Fase 1 wordt beoordeeld op de mate waarin het voor de Reizigers een begrijpelijke overgang van het “oude” netwerk (dienstregeling 2019-2021) naar het netwerk Fase 2 faciliteert. Beoordelingsaspecten zijn het aantal wijzigingen in routes en lijnen tussen de drie genoemde netwerken (“oud”, Fase 1 en Fase 2). Waarbij onder andere gelet wordt of verbindingen niet twee keer wijzigen: van het “oude” netwerk naar Fase 1 en vervolgens weer van Fase 1 naar Fase 2. Bij de beoordeling van dergelijke wijzigingen gaat het vooral om routes en lijnen, in mindere mate frequenties en nog mindere mate om exacte vertrektijden.

3.1.1 Het gestelde in paragraaf 3.5 tot en met 3.7 geldt in Fase 1.

3.1.2 In Fase 1 biedt Concessiehouder bij Inschrijving geen nieuwe R-netlijnen aan. Concessiehouder biedt bij Inschrijving geen Aanvullende Mobiliteitsoplossingen aan, anders dan eventueel voor toeristische bestemmingen. Omdat er geen grote wijzigingen zullen zijn ten opzichte van de ‘oude’ Concessie, neemt ook de Concessieverlener hierin in beginsel geen of weinig initiatieven.

3.1.3 **R-net**
Voor R-netlijn 320 geldt het bepaalde in paragraaf 3.5. Verder is het aantal Ritten per Dag per richting op alle trajectdelen en op alle uren van de Dag minimaal gelijk aan dat van dienstregeling 2019. *Concessieverlener*

3.1.4 **Overige lijnen**
Alle Lijnen rijden in Fase 1 de Routes en bedienen de haltes zoals in Dienstregeling 2019, behoudens de Lijnen in de 200- en 600-serie en Lijn 107 (Hilversum – Bussum – Blaricum Tergooi). Hierbij gelden de volgende beperkingen en voorwaarden:

a. Het aantal Ritten per Lijn per Dag mag afnemen en stijgen ten opzichte van de situatie 2019. Op Werkdagen tussen 7.00 en 19.00 uur moeten alle haltes (behalve haltes die alleen door Lijn 107 en/of een Lijn in de 200- of 600-serie worden bediend) in beide richtingen bediend blijven, minimaal met één rit per uur.
b. Ritten mogen vervallen op trajecten waar zij een gemiddelde bezetting hebben van ≤ 4 Reizigers (maatgevend is de bezetting in november 2018). Wanneer een Rit op een traject in een periode vervalt, moet dit ook in Fase 2 het geval zijn, tenzij tussentijdse reizigersgroei extra Ritten rechtvaardigt (ter vermijding van te veel wisselingen voor de Reizigers).
c. Frequenties mogen veranderen wanneer dat qua aantal Reizigers reëel is (hiervoor geldt dus niet een waarde van ≤ 4 Reizigers per rit), waarbij een frequentie van één rit per uur het minimum is.
d. Het netwerk voldoet aan de bepalingen in paragraaf 3.5.

3.1.5 **Aanvullende mobiliteit**
Concessiehouder geeft bij Inschrijving in zijn Vervoerplan Fase 1 aan of zijn bediening van toeristische bestemmingen in de Gooi en Vechtstreek in Fase 2 (paragraaf 3.2.3) ook in Vervoerplan Fase 1 wordt aangeboden.

3.1.6 **Rijtijden**
Concessiehouder hanteert bij Inschrijving op trajecten die niet wijzigen de rijtijden van de Dienstregeling 2019, tenzij hij een goede onderbouwing overlegt voor andere rijtijden. Voor de bepaling over de rijtijden geldt het bepaalde in paragraaf 3.7.3.

3.1.7 **Aansluiting Hilversum Sportpark**
Concessiehouder besteedt in het Vervoersplan Fase 1 aandacht aan de aansluiting tussen lijn 320 en de trein op station Hilversum Sportpark gedurende diverse tijdvakken.

3.1.8 **Grenzen aantal DRU's**
Het totaal aantal gewogen DRU's van R-netlijn 320 is minimaal gelijk aan Dienstregeling 2019. De som van alle Lijnen kent als ondergrens voor het aantal gewogen DRU's 90% van het aantal in 2019.

3.1.9 **Overgangsdatum Fase 1 naar Fase 2**
De einddatum van Fase 1 is afgestemd op de verwachte ingebruikname van de verkorte Hilversumse route van HOV in 't Gooi van Hilversum NS tot Anna's Hoeve (voorjaar 2022) en de start van de schoolvakanties van lager en middelbaar onderwijs in Regio Noord. Duidelijkheid over de exacte einddatum van Fase 1 zal er nog niet zijn tijdens de aanbesteding.

- Het risico van een andere datum (eerder of later) dan 16 juli 2022 is voor de Concessiehouder.
- Ingangsdatum ingebruikname (start Fase 2) is maximaal 4 weken na opleverdatum infrastructuur
- Bij opleverdatum na 31 december 2022 treden partijen in overleg.

3.2 Vervoerplan Fase 2

Fase 2 beslaat in beginsel de periode van zondag 17 juli 2022 (onder voorbehoud zie paragraaf 3.1.7.) tot en met zaterdag 12 december 2026. R-netlijn 320 rijdt een nieuwe route na gereedkomen HOV in 't Gooi. Het overig netwerk is daarop aangepast. Er zijn Knooppunten en trajecten benoemd die zeker bediend moeten worden met een bepaald voorzieningenniveau. Concessiehouder biedt bij Inschrijving geen Aanvullende Mobiliteitsoplossingen aan als vast onderdeel in het Vervoerplan. Wel als (onderdeel van) Opties, zie paragraaf 3.3.

De beoordeling van het Vervoerplan van Fase 2 gebeurt op basis van de kwaliteit voor de Reiziger. Dit blijkt uit het samenhangend geheel van aantal Ritten, rijtijd van en naar Knooppunten, mate van ontsluiting via bediende haltes, verdeling van de Ritten over de Dag en over de dagsoorten, Aansluitingen op andere Lijnen (ook van andere Concessies en de spoorlijnen) en helderheid van het netwerk. De waardering is hoger naarmate voor meer Reizigers een hogere kwaliteit op deze aspecten wordt geboden. Daarbij wegen Reizigers in de Spitsuren zwaarder dan buiten de Spitsuren.

3.2.1 Het gestelde in paragraaf 3.5 tot en met 3.7 geldt in Fase 2.

3.2.2 **R-net**
Voor R-netlijn 320 geldt het bepaalde in paragraaf 3.5. Concessiehouder licht bij Inschrijving de eventuele hogere frequenties toe. Op het traject tussen station Hilversum en Arenapark via Station Sportpark mogen bussen in R-net huisstijl rijden.

3.2.3 **Overige Lijnen**
De overige Lijnen zorgen samen met R-netlijn 320 er voor dat het netwerk voldoet aan de bepalingen in paragraaf 3.5. Concessiehouder licht bij Inschrijving toe hoe hij de bediening van Hilversum Arenapark en omgeving gaat vormgeven

3.2.4 Eisen Toeristische bestemmingen

Concessiehouder geeft bij Inschrijving in zijn Vervoerplan Fase 2 aan of hij reële potentie ziet in het bedienen van toeristische bestemmingen in de Gooi en Vechtstreek zoals o.a. het Muiderslot, Singer Laren, Vesting Naarden en de plassengebieden zoals de Loosdrechtse Plassen. Hij betrekt daar bij de lokale belanghebbenden bij. Voor deze bediening mag Concessiehouder bij Inschrijving alle wijzen van vervoer aanbieden, ook indien deze geen vaste lijndiensten zijn. Het louter aanbieden van een Lijn zonder zeer overtuigende argumentatie dat deze een goede bezetting zal hebben, zal niet leiden tot een voldoende waardering.

3.2.5 Rijtijden

Concessiehouder hanteert bij Inschrijving op trajecten die niet wijzigen de rijtijden van de Dienstregeling 2019, tenzij hij een goede onderbouwing overlegt voor andere rijtijden. Op nieuwe en veranderde trajecten hanteert hij een rijtijd die hij vooral baseert op de dienstregeling 2019. Hij onderbouwt de rijtijden op nieuwe en veranderde trajecten. Voor de rijtijden bij de start van Fase 2 geldt het bepaalde in paragraaf 3.7.3.

3.2.6 Nieuwe R-netlijnen

Concessiehouder mag tijdens de Concessieperiode nieuwe R-netlijnen aanbieden mits deze voldoen aan de bepalingen in paragraaf 3.5. De Concessieverlener verwacht geen nieuwe R-netlijnen bij de start van Fase 2.

3.2.7 Grenzen aantal DRU's

Het totaal aantal gewogen DRU's is minimaal 80% van de Dienstregeling 2019.
Het aantal gewogen DRU's van R-netlijn 320 is minimaal 95% van de Dienstregeling 2019. De som van het aantal gewogen DRU's van de overige Lijnen (dus alle Lijnen minus R-Net 320) is minimaal 70% van het huidige aantal gewogen DRU's.

3.3 Opties voor Aanvullende Mobiliteitsoplossingen bij start Fase 2

De Concessieverlener maakt in de Concessie ruimte voor Aanvullende Mobiliteitsoplossingen. De Concessieverlener vraagt de Concessiehouder naar Opties. Met de Opties bij Fase 2 beoogt de Concessieverlener:

- Het vervoerplan Fase 2 te vervolmaken;
- Ruimte te creëren om lokaal passende Aanvullende Mobiliteitsoplossingen te vinden, eventueel in samenwerking met de gemeenten;
- Deze oplossingen ook buiten de Concessie te zoeken.

Hiervoor wordt (jaarlijks) vanaf de start van Fase 2 3% van de beschikbare middelen gereserveerd.

De Concessieverlener kan kiezen om de beschikbare middelen buiten de concessie te besteden aan Aanvullende Mobiliteitsoplossingen.

Heeft de Concessieverlener geen behoefte aan de aangeboden Opties of aan Aanvullende Mobiliteitsoplossingen buiten de Concessie, dan kan de Concessieverlener besluiten om de genoemde 3% van de beschikbare middelen extra vervoer binnen de Concessie in te kopen tegen de geoffreerde DRU-prijs.

3.3.1 Aard van de Opties

De Concessieverlener heeft eisen gesteld aan het Vervoerplan voor Fase 2. Door het meer rechtstreeks rijden van buslijnen zal het netwerk in Fase 2 anders zijn dan in Fase

1. Dit kan betekenen dat er op sommige plaatsen behoefte is aan Aanvullende Mobiliteitsoplossingen. De Concessieverlener denkt dan onder andere aan plekken waar:

- t.o.v. het huidige netwerk (2019) afstanden naar de haltes groter worden;
- de fiets voor de inwoners geen alternatief is en er dus aantoonbaar Reizigers zijn zonder reëel alternatief.

De Concessieverlener vraagt de Concessiehouder bij Inschrijving een analyse op te stellen van zijn aangeboden Vervoerplan en te onderbouwen of, waar en op welke momenten hij vindt dat Aanvullende Mobiliteitsoplossingen gewenst zijn. Hij definieert de plekken en de kenmerken van de Reizigers waarvoor Aanvullende Mobiliteitsoplossingen wenselijk zijn.
Op basis van de analyse schetst de Concessiehouder bij Inschrijving hoe hij de genoemde 3% beschikbare middelen zou willen omzetten in Opties. Daarbij beschrijft hij per Optie:

- Wat de Optie is;
- Wat de Optie beoogt;
- Welke doelgroep met deze optie wordt bediend;
- Voor welk probleem of welke kans de Optie wenselijk is;
- Wat de jaarlijkse kosten zijn van de Optie.

Tot de mogelijk Opties behoren:

- Lokaal oproepafhankelijk vervoer. In het geval van halte-halte vervoer dient dit voor de Reiziger tegen OV-tarief plaats te vinden. In geval van deur-deur vervoer of deur-halte vervoer mag hier een hoger Tarief tegenover staan;
- Zaken die bijdragen aan de bruikbaarheid van het OV voor kwetsbare groepen;
- Voorzieningen die bijdragen aan het verbeteren van de ketenverplaatsing, zoals informatievoorziening, herkenbaarheid en voorzieningen op Knooppunten.

De Concessieverlener verwacht in beginsel geen oproepafhankelijk vervoerssysteem voor heel regio Gooi en Vechtstreek. Mocht uit de analyse van Concessiehouder op zijn Vervoerplan Fase 2 blijken dat Aanvullende Mobiliteitsoplossingen niet noodzakelijk zijn dan mag hij door middel van Opties aangeven op welke manier hij de middelen effectief zou willen inzetten ten behoeve van de ambities van de Concessieverlener voor deze Concessie.

3.3.2 Geldigheid van de Opties

Opties kunnen uitsluitend aangeboden worden voor de periode van Fase 2 en Fase 3 (ofwel niet voor Fase 1). Het bedrag is jaarlijks beschikbaar voor Aanvullende Mobiliteitsoplossingen. Voorstellen die een meerjarige exploitatielast kennen, doen in meerdere jaren een beroep op de jaarlijkse middelen.

3.3.3 Gestanddoening van de Opties

Concessiehouder doet de aangeboden Opties gestand tot start van de Dienstregeling Fase 2.

3.3.4 Geen exclusiviteit

De Concessieverlener is niet gehouden om de Opties af te nemen bij Concessiehouder en kan Concessiehouder verzoeken (onder)delen van de Opties uit te voeren. Maakt de Concessieverlener om wat voor reden dan ook geen gebruik van de Opties en kiest de Concessieverlener voor een of meer Aanvullende Mobiliteitsoplossingen uitgevoerd door derden dan moet Concessiehouder dit gedogen conform de paragraaf 2.2.4. en vervalt

dit deel van de bijdrage aan derden. Voor de informatievoorziening over de Aanvullende Mobiliteitsoplossingen verwijzen wij naar Hoofdstuk 7.

3.3.5 Kostenopgave van de Opties

Concessiehouder dient bij Inschrijving een kostenopgave van de Opties aan te leveren in de vorm van en open boek calculatie. Na Gunning volgen de definitieve afspraken over de inhoud en kosten en eventueel de looptijd van de Opties. Hierbij geldt dat de bij Inschrijving ingediende kostenopgave richtinggevend is voor de definitieve kostenopgave. Daarbij geldt dat de definitieve kostenopgave binnen een bandbreedte van +/- 10% van de bij Inschrijving ingediende kostenopgave dient te vallen indien de inhoud en looptijd van de Opties als gevolg van de definitieve afspraken niet aangepast worden. Op basis van de definitieve kostenopgave kan de Concessieverlener besluiten de Optie niet af te nemen.

3.4 Vervoerplan Fase 3

Fase 3 beslaat de periode van zondag 13 december 2026 tot en met zaterdag 7 december 2030. In deze periode gelden dezelfde eisen als beschreven in paragraaf 3.5. Er wordt geen nieuw of ander vervoerplan gevraagd bij Inschrijving.

3.4.1 Ontwikkelplan Fase 3

Voor 1 juli 2025 levert Concessiehouder een uitgebreide evaluatie van de eerste jaren van de Concessie met voorstel voor de doorontwikkeling van het OV in Fase 3 (Ontwikkelplan Fase 3).

Deze evaluatie bevat in ieder geval:

- De ontwikkeling in de klanttevredenheid (OV-klantenbarometer);
- het OV-gebruik;
- de Reizigersopbrengsten;
- Uitvoeringskwaliteit (Punctualiteit, Rituitval, Informatieverstrekking) afgelopen jaren;
- Reacties van in elk geval ROCOV, gemeenten binnen het concessiegebied en de Regio Gooi en Vechtstreek;
- Resultaten Marketing;
- Effecten Tariefontwikkeling;
- Effecten ontwikkeling netwerk;
- Werking en resultaten Aanvullende Mobiliteitsoplossingen.

3.4.2 Wijziging Concessie en Verlenging

Op basis van de evaluatie voor de start van Fase 3 kan de Concessieverlener besluiten afspraken zoals vastgelegd in de Concessiebeschikking, het PvE, de Financiële Bepalingen en bijlagen bij deze documenten, na overleg met de Concessiehouder, te wijzigen, toe te voegen dan wel te laten vervallen dan wel maatregelen te treffen om naleving van de gemaakte afspraken af te dwingen.

De Concessieverlener besluit op basis van deze evaluatie en het Ontwikkelplan Fase 3 of verlenging van de Concessie met (maximaal) 0,5 jaar wenselijk is. De Concessieverlener behoudt zich het recht voor om op grond van andere overwegingen niet te verlengen.

3.5 Vervoerkundige eisen

3.5.1 R-netlijn 320, route en haltes

In Fase 1 rijdt R-netlijn 320 de route uit Dienstregeling 2019 en bedient de haltes uit Dienstregeling 2019. Zodra de halte P+R Eemnes aan de A27 in beide richtingen beschikbaar komt (voorjaar 2022), wordt deze door R-netlijn 320 bediend.

Vanaf Fase 2 rijdt R-netlijn 320 de nieuwe route en haltes conform HOV in 't Gooi.

De bediende haltes zijn Amsterdam (Station Amstel, Middenweg, Kruislaan, Brinkstraat), Diemen (Diemerknoop), Muiden (Maxisweg, P+R terrein), Naarden (Gooimeer P+R), Blaricum (Ziekenhuis Tergooi), Huizen (Karel Doormanlaan, Baanbergenweg, Havenstraat (nog onzeker), Busstation, Jol, Regentesse, De Oorsprong), P+R Blaricum, P+R Eemnes (vanaf nader te bepalen datum), Hilversum (Van Linschotenlaan/ Tergooi, Station Hilversum).

3.5.2 R-netlijn 320, frequentie

Lijn 320 rijdt minimaal vier keer per uur, behalve in de volgende perioden (' staat voor minuten):

- Werkdagen, van Huizen naar Hilversum: aankomst Hilversum 7.00-10.00 minimaal elke 10' (en 8.00-8.30 minimaal elke 5');
- Werkdagen, van Amsterdam Amstel naar Hilversum: vertrek Amsterdam Amstel 7.00-7.30 minimaal elke 10';
- Werkdagen, van Amsterdam Amstel naar Hilversum: vertrek Amsterdam Amstel 7.30-8.15 minimaal elke 7,5';
- Werkdagen, van Amsterdam Amstel naar Hilversum: vertrek Amsterdam Amstel 8.15-9.00 minimaal elke 10';
- Werkdagen, van Amsterdam Amstel naar Hilversum: vertrek Amsterdam Amstel 15.45-18.00 minimaal elke 10';
- Werkdagen, van Amsterdam Amstel naar Hilversum: vertrek Amsterdam na 21.00 uur minimaal elke 30';
- Werkdagen, van Hilversum naar Huizen Busstation: vertrek Hilversum 14.45-18.30 minimaal elke 7,5';
- Werkdagen, van Hilversum naar Amsterdam Amstel: vertrek Hilversum na 22.30 minimaal elke 30';
- Vakantieperiode: in alle voornoemde perioden waarin vaker dan elke 15' wordt gereden, is het interval in de Vakantieperiode minimaal elke 15';
- Zaterdag, tussen Amsterdam en Huizen (beide richtingen) tussen 8.00 en 11.00 minimaal elke 30';
- Zaterdag, tussen Huizen en Hilversum (beide richtingen) tussen 6.30 en 9.00 minimaal elke 30';
- Zaterdag, tussen Amsterdam en Hilversum (beide richtingen) na 18.30 minimaal elke 30';
- Zaterdag, tussen Amsterdam en Huizen (beide richtingen) na 22.00 uur minimaal elke 60';
- Lijn 320 rijdt op zondag twee keer per uur, behalve in de volgende perioden:
    - Zondag, tussen Amsterdam en Huizen (beide richtingen) voor 11.00 uur minimaal elke 60';

- Zondag, tussen Amsterdam en Huizen (beide richtingen) na 22.00 uur minimaal elke 60'.

In de Spitsuren rijdt minimaal twee keer per uur een rit zonder overstap op het traject tussen (in ieder geval) Huizen Busstation en Hilversum Arenapark, die in Hilversum rijdt via de nieuwe HOV baan en de Oosterengweg. Voor deze ritten geldt als Spits aankomsten op werkdagen minimaal elk half uur tussen 7.00 en 9.30 uur en vertrekken op werkdagen minimaal elk half uur tussen 15.00 en 18.30 uur. Deze ritten hoeven niet te rijden in de Vakantieperiode, maar dat zal meewegen in de kwalitatieve beoordeling. De ritten hoeven alleen te rijden in de spitsrichting: naar Hilversum Arenapark in de ochtend, vanuit Hilversum Arenapark in de middag.
Lijn 320 rijdt niet in de nacht. Er hoeven geen vertrekken te zijn vanaf Amsterdam Amstel, Huizen Busstation (beide richtingen) en Hilversum:

- Op werkdagen tussen 0.30 en 6.00 uur;
- Op zaterdag tussen 0.30 en 7.30 uur;
- Op zondag tussen 0.30 en 8.30 uur.

3.5.3 R-netlijn 320, rijtijden

Bij de start van Fase 2 gaat Concessiehouder bij Inschrijving uit van de volgende rijtijden voor R-netlijn 320:

- Van Huizen Busstation naar Station Hilversum 28 minuten (ochtendspits), 25 minuten (tussen de spitsen), 26 minuten (avondspits) respectievelijk 25 minuten (avond).
- Van Station Hilversum naar Huizen Busstation 26 minuten (ochtendspits), 25 minuten (tussen de spitsen), 28 minuten (avondspits) respectievelijk 25 minuten (avond).

Wanneer blijkt in Fase 2 dat deze rijtijden wezenlijk afwijken van de realiteit, treden partijen in overleg. Onder wezenlijk afwijken verstaat de Concessieverlener dat de werkelijke rijtijd gedurende minimaal acht uren per werkdag (som van beide richtingen) en niet zijnde avond, meer dan twee minuten afwijkt over het gehele traject Huizen Busstation - Station Hilversum of omgekeerd.

3.5.4 Nieuwe R-netlijnen

Eventuele nieuwe R-netlijnen tijdens de Concessieperiode moeten voldoen aan vereisten voor wat betreft gemiddelde dienstregelingssnelheid, frequentie en exploitatieperiode, als volgt:

- Op werkdagen in de perioden 6.00-9.00 en 16.00-19.00 uur minimaal zes ritten per uur in beide richtingen;
- Op werkdagen in de perioden 9.00-16.00 uur minimaal vier ritten per uur in beide richtingen;
- Op werkdagen 19.00-24.00 uur minimaal twee ritten per uur in beide richtingen;
- Op zaterdag 9.00-19.00 uur minimaal vier ritten per uur in beide richtingen;
- Op zaterdag 8.00-9.00 en 19.00-24.00 uur;
- Op zondag 9.00-24.00 uur minimaal twee ritten per uur in beide richtingen;
- De tijden gelden voor alle haltes van de Lijn in beide richtingen (dus: de eerste rit van de Lijn moet in beide richtingen op alle haltes uiterlijk om 6.00 uur halteren);
- De snelheid volgens Dienstregeling is maximaal 20 km/uur langzamer dan de maximum snelheid op de betreffende wegen;

- De verhouding tussen rijtijd met R-net en die per Auto is van begin- tot eindpunt maximaal 1,5.

3.5.5 Knooppunten

In het netwerk vervullen Knooppunten een belangrijke rol. Voor het vervoerplan van Fase 2 zijn vijf categorieën Knooppunten benoemd. Onderstaand zijn deze opgenomen, met per categorie de stations respectievelijk bushaltes die het betreft.

Categorie 1: NS Intercitystation
Amsterdam Amstel en Hilversum.

Categorie 2: NS station regionaal
Weesp, Naarden-Bussum, Bussum Zuid, Hilversum Mediapark, Hilversum Sportpark, Hollandsche Rading.

Categorie 3: R-net P+R
Eemnes A27 P+R (open vanaf nader te bepalen datum), Blaricum P+R, Gooimeer P+R, Muiden P+R.

Categorie 4: R-net Knooppunt
Huizen Busstation, Tergooi Ziekenhuis Blaricum.

Categorie 5: haltes in kernen met meer dan 3.000 inwoners
Aangegeven is per kern de halte die in ieder geval bediend moet worden. Kortenhoef (Kerklaan), Nederhorst den Berg (Centrum), Muiderberg (Pieter de Hooghlaan of P+R), Laren (Brink), Blaricum (Dorp), Nieuw-Loosdrecht (Acacialaan), Hilversumse Meent (Vlindermeent), Eemnes (Zomertaling).

3.5.6 Verbindingen

De haltes uit categorie 5 zijn rechtstreeks verbonden met minimaal één Knooppunt van de categorie 1, 2, 3 of 4. Deze verbindingen rijden zeven Dagen per week, tussen 6.00 en 24.00 uur. Dit betekent dat de eerste rit van een halte uit categorie 5 aankomt op een Knooppunt van de categorie 1, 2, 3 of 4 uiterlijk om 6.30 uur. De laatste rit van een Knooppunt van categorie 1, 2, 3 of 4 naar een halte van categorie 5 vertrekt ten vroegste om 24.00 uur van dat Knooppunt. Op zaterdag geldt als eerste aankomsttijd op een Knooppunt van de categorie 1, 2, 3 of 4 uiterlijk om 8.30 uur, op zondag om 9.30 uur.
Haltes uit categorie 5 die in de Dienstregeling 2019 een kortere exploitatieperiode hebben dan hiervoor genoemd, hoeven geen langere exploitatieperiode te krijgen.

3.5.7 Garantietrajecten

Er zijn garantietrajecten die in ieder geval bediend moeten worden. De route is voorgeschreven. De bediening omvat minimaal twee ritten per uur op Werkdagen tussen 7.00 en 19.00 uur. De bediening is eventueel in één richting (zoals in Dienstregeling 2019 in Kerkelanden). De Garantietrajecten zijn rechtstreeks verbonden met minimaal één Knooppunt van categorie 1, 2, 3 of 4. Alle haltes op de Garantietrajecten hebben een eerste rit om uiterlijk 7.00 uur en een laatste rit om ten vroegste 19.00 uur. Het betreft trajecten met meer dan 250 instappers per werkdag:

- Huizen Bovenmaat (haltes Enkhuizerzand tot en met Voormaat) en

- Hilversum Kerkelanden (route Kloosterlaan en Kerkelandenlaan, haltes De Waaier tot en met Kapittelweg).

3.5.8 Garantieverbindingen

Er zijn garantieverbindingen die in ieder geval bediend moeten worden. De route van de omschreven garantieverbinding is een keuze van de Concessiehouder. De bediening is minimaal één rit per uur in beide richtingen op Werkdagen tussen 7.00 en 19.00 uur. Alle haltes op de Garantieverbindingen hebben een eerste rit om uiterlijk 7.00 uur en een laatste rit om ten vroegste 19.00 uur. De exacte route van de garantieverbindingen tussen de hieronder beschreven kernen is niet vastgelegd. Het betreft de volgende Garantieverbindingen:

- Station Naarden/ Bussum – Huizen Busstation, bij voorkeur in een hogere frequentie dan in de garantieverbindingen wordt geëist;
- Nederhorst den Berg (in ieder geval halte Centrum) – station Hilversum;
- Nederhorst den Berg (in ieder geval halte Centrum) – station Weesp;
- P+R Muiden – Station Weesp (in ieder geval tot een andere Lijn deze verbinding gaat bieden, zoals een buslijn van Concessiehouder Stadsvervoer Amsterdam van IJburg naar Weesp);
- P+R Muiden – Hakkelaarsbrug (dus niet via A1) – Muiderberg – P+R Muiderberg – Station Naarden Bussum;
- Hilversum Ziekenhuis Tergooi – Station Hilversum. Het louter bedienen van de HOV-halte op de nieuwe HOV-route aan de zuidzijde van de spoorlijn Hilversum – Baarn voldoet niet. Nog niet duidelijk is hoe de nieuwe toegang tot het ziekenhuis met een bushalte bediend kan worden. In beginsel volstaat bediening met de halte Surinamelaan (naar verwachting op circa 250 meter afstand van de nieuwe ingang van het ziekenhuis). In de huidige situatie wordt de halte Surinamelaan bedient door lijn 70 van de Provincie Utrecht.
- Baarn Zandheuvelweg – Station Hilversum.

3.6 Overige vervoerkundige eisen

3.6.1 Aansluitingen

Concessiehouder biedt in de Dienstregeling goede Aansluiting tussen trein en Bus, en tussen Bus en Bus op logische haltes voor de Reiziger. Een goede Aansluiting betekent dat Reizigers de aansluitende Bus of trein met een grote mate van zekerheid kunnen halen, rekening houdend met (eventuele) gebruikelijke vertraging en looptijd tussen de beid aansluitende voertuigen (inclusief eventueel het gesloten zijn van een overweg) zonder dat daarmee een lange wachttijd ontstaat voor de Reiziger. Dit geldt ook voor Aansluitingen van/naar vervoer dat niet door Concessiehouder wordt geëxploiteerd. In zijn Vervoerplan Fase 1 beschrijft hij in ieder geval nauwkeurig de Aansluiting tussen R-netlijn 320 en de trein te Hilversum Sportpark tijdens de perioden van de Dag. In zijn Vervoerplan Fase 1 en Vervoerplan Fase 2 beschrijft Concessiehouder bij Inschrijving welke Aansluitingen hij biedt en welke niet (tussen welke Lijnen op welke haltes gedurende welke perioden en met welke overstaptijden), en licht dit toe.

3.6.2 Vakantiedienstregeling

Gedurende de herfstvakantie, kerstvakantie, voorjaarsvakantie, meivakantie en zomervakantie van de middelbare scholen in de regio Noord mag Concessiehouder een afwijkende Vakantiedienstregeling aanbieden. Deze moet voldoen aan de minimumeisen

in dit PvE. Het hanteren van een kortere of geen Vakantiedienstregeling is ook toegestaan. In zijn Vervoerplan Fase 1 en Vervoerplan Fase 2 beschrijft Concessiehouder bij Inschrijving welke Vakantiedienstregeling hij hanteert en motiveert deze.

3.6.3 Feestdagen

Op Koningsdag biedt Concessiehouder minimaal de zaterdagdienstregeling aan. Nachtlijnen rijden in de nachten direct voorafgaand aan en volgend op Koningsdag de Dienstregeling voor de nacht van zaterdag op zondag. Op Nieuwjaarsdag, Eerste en Tweede Paasdag, Hemelvaartsdag, Eerste en Tweede Pinksterdag, Eerste en Tweede Kerstdag geldt de zondagdienstregeling. Op Goede Vrijdag geldt de werkdagdienstregeling (eventueel de Vakantiedienstregeling). Op Oudjaarsavond hoeft na 20:00 uur geen vervoer aangeboden te worden (vervoer aanbieden is wel toegestaan). Het kan zijn dat in de loop van de concessie deze uitzondering komt te vervallen.

3.6.4 Tijdhaltes

Concessiehouder definieert tijdhaltes op elke Lijn voor het borgen en monitoren van de punctualiteit. De rijtijd tussen tijdhaltes bedraagt maximaal 20 minuten. Begin- en eindhaltes en Knooppunten (de categorieën 1,2, 3 en 4 uit paragraaf 3.5) gelden altijd als tijdhaltes. Waar nodig wijst Concessiehouder ook andere haltes als tijdhaltes aan.

Voorafgaand aan een Dienstregelingsjaar wordt in overleg tussen de Concessieverlener en Concessiehouder vastgesteld welke haltes als tijdhalte gelden.

3.7 Ontwikkelmogelijkheden gedurende de Concessie

Naast de hieronder omschreven Ontwikkelmogelijkheden gedurende de Concessie kent de Concessie een evaluatie en herziening mogelijkheid, zoals omschreven in paragraaf 18.2.

3.7.1 Vervoerkundige doorontwikkeling

Concessiehouder ontwikkelt tijdens de looptijd van de Concessie het netwerk door met als oogmerk reizigersgroei en Reizigerstevredenheid, en stemt het netwerk af op ontwikkelingen zoals veranderingen van het aantal Reizigers, Aanvullende Mobiliteit en ruimtelijke ontwikkelingen (nieuwe woon-, werk- en onderwijslocaties). Concessiehouder heeft hiertoe overleg met tenminste de Concessieverlener, gemeenten, het ROCOV en andere relevante stakeholders.

Jaarlijks stelt Concessiehouder een Vervoerplan inclusief Dienstregeling op. De Dienstregeling in ieder jaar dient te voldoen aan de kaders van dit PvE, tenzij de Concessieverlener conform de bepalingen in paragraaf 18.2 heeft besloten deze eisen te herzien.

Het vervoeraanbod blijft in omvang (gemeten in gewogen Dienstregelingsuren) binnen elk gestandaardiseerd jaar van het Vervoerplan van een Fase (1 of 2 of 3) gelijk, tenzij de Concessieverlener en Concessiehouder Meer-/Minderwerk overeenkomen. In de jaren binnen een Fase kan de omvang wel variëren, dit volgt uit de Vervoerplannen.

De ingangsdatum van elke Dienstregeling is de ingangsdatum van de Dienstregeling voor de spoorlijnen, tenzij de Concessieverlener en Concessiehouder anders overeenkomen. In bijzondere gevallen, bijvoorbeeld bij een (tijdelijke) ingrijpende

wijziging van het wegennet en/of businfrastructuur, kan de Concessieverlener, na advisering door Concessiehouder besluiten tot een tussentijdse wijziging van de Dienstregeling.

3.7.2 Vervoerplan en Dienstregelingsprocedure

Ieder jaar stelt Concessiehouder een concept-Vervoerplan op waarin hij zijn voorstellen voor de Dienstregeling van het jaar erop beschrijft en motiveert, gebaseerd op:

- de resultaten van onderzoek naar reizigerswensen en
- een analyse van het gebruik van het bestaande OV-aanbod en
- een analyse van demografische, infrastructurele, ruimtelijke en sociaaleconomische ontwikkelingen en
- eventuele aanvullende eisen en wensen van de Concessieverlener en derden over lijnvoering, bedieningstijden en frequenties, de ontwikkelmogelijkheden van het vervoer in de Concessie.

Het concept-Vervoerplan doorloopt vervolgens de Dienstregelingsprocedure zoals beschreven in Bijlage 3.

3.7.3 Eerste Concessiejaar

De Dienstregeling die de Concessiehouder bij Inschrijving aanbiedt in het Vervoerplan Fase 1 geldt in principe voor één jaar, zie paragraaf 3.1. Bij de start van het Dienstregelingsjaar 2022 (in december 2021) moet Concessiehouder eventuele fouten herstellen, zoals te korte of te lange rijtijden.

Concessiehouder analyseert in september en oktober 2021 de rijtijden. De analyse omvat in ieder geval Lijnen die de Concessieverlener aangeeft op basis van klachten van Reizigers en eigen analyse. Wanneer rijtijden aanpassing behoeven om de kwaliteit voor de Reiziger te verbeteren, voert Concessiehouder dat op korte termijn door, ten laatste per begin januari 2022. Voor de extra DRU's geeft de Concessieverlener geen vergoeding in de vorm van meerwerk, noch kan Concessiehouder deze compenseren door elders minder DRU's te produceren. De extra DRU's worden toegevoegd aan het DRU-aanbod dat hij voor Fase 1 heeft gedaan.

Bij de start van Fase 2 geldt voorgaande eveneens. In de eerste maanden van Fase 2 analyseert Concessiehouder de rijtijden. Hij voert wijzigingen door binnen een half jaar na de start van Fase 2, tenzij de Concessieverlener en Concessiehouder anders overeenkomen. De extra DRU's worden toegevoegd aan het DRU-aanbod dat hij voor Fase 2 heeft gedaan en gelden voor elk jaar van Fase 2.

De Dienstregeling voor Fase 1 bespreken de Concessieverlener en Concessiehouder tijdens de Implementatieperiode. Concessiehouder betrekt ook gemeenten en ROCOV bij de voorgestelde Dienstregeling. Dit overleg kan leiden tot kleine wijzigingen ten opzichte van het aangeboden Vervoerplan van Fase 1, bijvoorbeeld vanwege een andere Dienstregeling van de treinen. Bij wijzigingen streeft de Concessieverlener ernaar om de vervoeromvang en Exploitatiebijdrage niet te wijzigen – eventuele wijzigingen hierin worden verrekend aan de hand van de Meer- of Minderwerkregeling zoals neergelegd in de concept-Subsidiebeschikking.

3.7.4 Uitzonderlijke situaties

Mochten zich gedurende de looptijd van de Concessie ontwikkelingen voordoen die naar oordeel van de Concessieverlener moeten leiden tot een significant grotere of juist kleinere vervoeromvang, dan treden de Concessieverlener en Concessiehouder hierover in overleg met elkaar. De Concessieverlener kan in een dergelijke situatie met Concessiehouder afspraken maken over Meer- of Minderwerk, hetgeen verrekend zal worden conform de Subsidiebeschikking. Indien deze situatie zich voordoet, zal de Concessieverlener hierover advies vragen aan het ROCOV en afstemmen met gemeenten en eventuele andere partijen.

4. Infrastructuur

Voor de exploitatie van het OV maakt Concessiehouder gebruik van de beschikbare infrastructuur. Dit hoofdstuk beschrijft de infrastructuur, haltes en procedures bij wegwerkzaamheden.

4.1 Beschikbare infrastructuur

4.1.1 Concessiehouder stemt zijn Materieel af op de capaciteit en fysieke geschiktheid van de beschikbare infrastructuur.

4.1.2 Wanneer langs een route waar Concessiehouder Vervoer aanbiedt, OV-infrastructuur beschikbaar is, maakt Concessiehouder hier gebruik van. In een bijlage bij het Bestek is een overzicht te vinden zijn met aanwezige OV-infrastructuur, voor zover bekend. Ook bevat deze informatie over toekomstige (grootschalige) werkzaamheden en verkeersregelinstallaties (“VRI’s”).

4.2 Herinrichting van infrastructuur

4.2.1 Indien Wegbeheerders wijzigingen willen doorvoeren in de infrastructuur, is Concessiehouder verplicht om hierover, op verzoek van de betreffende Wegbeheerder, dan wel de Concessieverlener, advies te geven aan de Wegbeheerder. Concessiehouder informeert de Concessieverlener over zijn advies.

4.2.2 Daarnaast verwacht de Concessieverlener dat Concessiehouder op eigen initiatief voorstellen doet aan de Wegbeheerder voor aanpassing van de infrastructuur ter verbetering van de kwaliteit van het OV (bijvoorbeeld snelheid, doorstroming of betrouwbaarheid). Ook stelt Concessiehouder de Wegbeheerder zo snel mogelijk op de hoogte van geconstateerde problemen als gevolg van de aanwezige infrastructuur.

4.2.3 De Concessieverlener vindt het belangrijk dat de Reiziger zo snel mogelijk profiteert van aanpassingen in infrastructuur die een positief effect hebben op de snelheid, doorstroming en betrouwbaarheid van het vervoer. Concessiehouder dient daarom na de eerstvolgende EOD-wijziging doch uiterlijk in de eerstvolgende Dienstregeling van de gewijzigde of nieuw aangeboden infrastructuur gebruik te maken.

4.2.4 In het Vervoerplan worden mutaties in de rijtijden gepresenteerd en onderbouwd. De Concessieverlener kan deze rijtijdvoorstellen laten toetsen door een derde, en Concessiehouder waar nodig aanwijzingen geven de rijtijden aan te passen. In uitzonderingsgevallen – bijvoorbeeld bij zeer grote infrastructurele aanpassingen – kunnen de Concessieverlener en Concessiehouder, in het belang van de Reiziger, ook overeenkomen een tussentijdse dienstregelingswijziging door te voeren.

4.3 Haltes

4.3.1 De Wegbeheerder is verantwoordelijk voor de aanleg, beheer en onderhoud van haltes. Concessiehouder meldt geconstateerde problemen aan of rondom haltes (vandalisme, slecht onderhoud, et cetera) onmiddellijk aan de verantwoordelijke Wegbeheerder.

4.3.2 Concessiehouder is verantwoordelijk voor het tijdig beschikbaar zijn, de plaatsing en het beheer van de haltepalen (incl. kopborden die een verkeersbord L3b zijn) conform het

Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens (RVV)). Kopborden vermelden het juiste landelijke haltenummer.

4.3.3 De Concessieverlener heeft op een aantal haltes geïnvesteerd in Dynamisch Reizigers Informatie Systemen ("DRIS-displays") die aan de haltepaal zijn bevestigd. Deze zijn gespecificeerd in een bijlage bij het Bestek. Indien een betreffende Halte niet wordt bediend door Concessiehouder, bepaalt de Concessieverlener op welke andere Halte deze display wordt geplaatst. Concessiehouder is er verantwoordelijk voor daar een haltepaal te plaatsen die geschikt is hiervoor.

4.4 Procedures bij wegwerkzaamheden

4.4.1 Afwijkingen op trajecten van de Dienstregeling door werkzaamheden of door andere bijzondere omstandigheden (bijvoorbeeld Evenementen) zijn toegestaan. Concessiehouder zorgt voor vervangend vervoer dat de vervoervraag zoveel mogelijk bedient, en stemt af met de Wegbeheerders. Hierbij geldt de Concept Werkwijze Wegomleidingen (bijlage in het Bestek). Per geval beziet Concessiehouder hiervoor de meest passende vervoersoplossing is. Wanneer nodig treden zij hierover in overleg met de Concessieverlener. Concessiehouder informeert Reizigers hierover voorafgaande aan de tijdelijke wijziging en tijdens de wijziging zodat Reizigers weten waar zij aan toe zijn.

5. Uitvoeringskwaliteit

5.1 Algemeen

De Concessieverlener streeft naar betrouwbaar vervoer. Concessiehouder is verantwoordelijk voor een betrouwbare uitvoering van de Dienstregeling. Concessiehouder dient bij inschrijving in zijn Uitvoeringsplan concreet te maken hoe hij deze betrouwbaarheid zal borgen.

5.1.1 Exploitatie

Concessiehouder exploiteert vanaf de eerste Dag van de Concessie (11 juli 2021) de Dienstregeling.

5.1.2 Onderaanneming

Concessiehouder is vrij om bij het uitvoeren van de exploitatie gebruik te maken van derden. Voor deze partijen gelden voor de uitvoering van de Dienstregeling (waaronder maar niet uitsluitend: personeel, Materieel en informatievoorziening) dezelfde eisen als voor Concessiehouder. Daarnaast geldt dat in alle gevallen de volledige verantwoordelijkheid voor de exploitatie is gelegen bij Concessiehouder.

5.1.3 Exploitatiebeheerssysteem

Concessiehouder heeft de beschikking over een Exploitatiebeheerssysteem en een Centrale Verkeersleiding (“CVL”). Concessiehouder dient vanuit de CVL de dagelijkse exploitatie te monitoren en waar nodig bij te sturen.

5.1.4 Uitvoeringskwaliteitsplan

Concessiehouder levert bij zijn Inschrijving een Uitvoeringskwaliteitsplan. Hierin beschrijft de Concessiehouder welke maatregelen hij neemt om een betrouwbare exploitatie te borgen, hoe hij voldoende kwaliteit borgt, hoe hij de uitvoering van de Concessie monitort en welke garanties hij aan de Reiziger communiceert.

5.2 Vervoergarantie en zitplaatskans

5.2.1 Vervoergarantie

Concessiehouder dient vervoergarantie te bieden. Dit houdt in dat alle Reizigers die tijdig bij een halte aanwezig zijn, om van een door Concessiehouder gereden Rit gebruik te maken, ook daadwerkelijk vervoerd moeten worden door Concessiehouder (met uitzondering van Reizigers die niet beschikken over een geldig vervoersbewijs en deze ook niet in het voertuig kunnen of willen kopen).

Dit houdt in dat Concessiehouder voldoende materieelcapaciteit inzet voor de vervoervraag. Als de capaciteit tekortschiet, moet Concessiehouder op eigen kosten extra capaciteit bieden, bijvoorbeeld door groter Materieel in te zetten of door de inzet van Versterkingsritten. Concessiehouder kan zich bij het bieden van te weinig capaciteit niet beroepen op verstrekte informatie door de Concessieverlener.

Ook bij Evenementen die leiden tot een grotere vervoervraag op Lijnen, geldt onverkort de vervoerplicht.

5.2.2 Zitplaatskans

Tijdens de Dalperiode dient Concessiehouder alle Reizigers een Zitplaats te bieden. Om dit te borgen draagt Concessiehouder er zorg voor dat de Statische Bezettingsgraad

(gemeten per maand) in een Bus de verhouding van 5/7 (vijfzevende) van het aantal Zitplaatsen niet overschrijdt.

Tijdens de Spitsperiode zijn staanplaatsen toegestaan tenzij het type Materieel dit niet toestaat. Het is echter niet toegestaan dat een Reiziger tijdens een Rit in een Bus langer dan 20 minuten moet staan. De Statische Bezettingsgraad in een Bus dient hier niet hoger te zijn dan "Zitplaatsen + 50 % van de toegestane Staanplaatsen".

5.2.3 Huisdieren

Concessiehouder laat huisdieren toe voor zover deze geen gevaar, verontreiniging of overmatige hinder voor Reizigers veroorzaken. Voor de toelating van sociale (SOHO)/geleidehonden gelden de wettelijke bepalingen.

5.2.4 Capaciteitsbepaling

Concessiehouder geeft jaarlijks bij zijn voorstel voor de nieuwe Dienstregeling aan welke capaciteit hij op een Lijn inzet om aan de in paragrafen 5.2.1 en 5.2.2 genoemde eisen te kunnen voldoen. Concessiehouder beschrijft dit voor zijn Vervoerplan Fase 1 en zijn Vervoerplan Fase 2.
Concessiehouder baseert zich daarbij op actuele bezettingscijfers voor de drukste maanden van het jaar. Tevens houdt hij rekening met piekbezettingen en reizigersgroei waar dit redelijkerwijs te verwachten is (bijvoorbeeld op basis van een beter netwerk of groei van aantallen woningen of leerlingen). Het is Concessiehouder niet toegestaan in de praktijk minder capaciteit aan te bieden dan hij heeft vastgelegd in zijn Vervoerplan, tenzij de Concessieverlener vooraf met deze neerwaartse aanpassing van de geboden capaciteit heeft ingestemd.

5.2.5 Tijdelijk capaciteitstekort (incidenteel)

Indien Reizigers vanwege te krappe capaciteit achterblijven op een halte en de volgende Rit volgens Dienstregeling meer dan 30 minuten later vertrekt, is Concessiehouder verplicht, en op eigen kosten, vervangend vervoer in te zetten.

Bij een te voorziene extra vervoervraag, dat wil zeggen een extra vraag van Reizigers die minimaal 48 uur van tevoren bij Concessiehouder is aangekondigd of bekend mag worden verondersteld (bijvoorbeeld op Feestdagen, bij Evenementen of bij wegwerkzaamheden), zet Concessiehouder op voorhand extra of langere voertuigen in.

5.2.6 Structureel capaciteitstekort

Wanneer tijdens de uitvoering van de Concessie blijkt dat de geplande capaciteit structureel onvoldoende is, zet Concessiehouder zo spoedig mogelijk extra capaciteit in. De kosten van deze capaciteitsuitbreiding komen voor rekening van Concessiehouder.

5.3 Rituitval

5.3.1 Maximale Rituitval

- Een busrit die geheel of gedeeltelijk een route niet heeft gereden wordt beschouwd als een uitgevallen rit (zie definitie van een lijndeel MIPOV2008);
- Het aantal geheel of gedeeltelijk uitgevallen Ritten zoals gepubliceerd in de Dienstregeling, waarbij geen sprake is van Overmacht aan de zijde van Concessiehouder, mag op maandbasis maximaal 0,2% van de Ritten in de

Dienstregeling bedragen, zowel bezien op het totaal aantal Ritten als per Lijn afzonderlijk;
- De rituitval wordt gemeten in DRU's;
- Niet gereden DRU's worden niet uitbetaald.

5.4 Punctualiteit en Aansluitingen

5.4.1 Punctualiteitseisen

Concessiehouder draagt zorg voor een punctuele uitvoering van de Dienstregeling. Minimaal 85% van de Ritten dient, gemeten in aantallen haltepassages op maandbasis, punctueel te vertrekken (van beginhaltes en de in paragraaf 3.6.4 benoemde tijdhaltes) en punctueel aan te komen (op eindhaltes en de paragraaf 3.6.4 benoemde tijdhaltes). Punctueel wordt gedefinieerd als:

- Bij vertrek van beginhaltes: niet eerder dan de vertrektijd volgens Dienstregeling en maximaal binnen 120 seconden na de vertrektijd volgens Dienstregeling;
- Bij vertrek van tijdhaltes (paragraaf 3.6.4): Bussen vertrekken niet eerder dan de vertrektijd volgens Dienstregeling en maximaal binnen 180 seconden na de vertrektijd volgens Dienstregeling;
- Bij aankomst op eindhaltes en tijdhaltes (paragraaf 3.6.4): uiterlijk 180 seconden voor en 180 seconden na de aankomsttijd volgens Dienstregeling.

Geheel of gedeeltelijk uitgevallen Ritten tellen mee als niet punctueel gereden Ritten (en/of haltepassages).
Deze eisen gelden zowel voor het totaal van alle Lijnen samen als voor iedere Lijn afzonderlijk.

5.4.2 Aansluitingen

Concessiehouder heeft de plicht om te zorgen dat aangeboden Aansluitingen (die benoemd zijn in het Vervoerplan en de daaruit volgende Dienstregeling) daadwerkelijk gerealiseerd worden. Concessiehouder dient ten minste een gegarandeerde (dat wil zeggen: er wordt gewacht of er wordt vervangend vervoer aangeboden) Aansluiting te bieden in de volgende situaties:

- De laatste Aansluitingen van een Dag tussen Ritten van Concessiehouder;
- De laatste Aansluiting van een Dag vanaf een trein op een Bus van Concessiehouder.

5.4.3 Realiseren van Aansluitingen

Concessiehouder heeft een wachttijdenregeling die specificeert hoe lang er gewacht wordt op Aansluitingen. Het afwachten van een vertraagde Aansluiting wordt door Concessiehouder vastgelegd in een koppelvlakbericht als arliestExpectedDepartureTime. *EarliestExpectedDepartureTime = Earliest time at which VEHICLE may leave the stop. Used to secure connections. Passengers must be at boarding point by this time to be sure of catching VEHICLE; SIRI v2.0. definitie, De EarliestExpectedDepartureTime wordt verwerkt in een KV17 – LAG bericht. Deze berichten worden gebruikt voor de reisinformatie en bij het monitoren van de Concessieuitvoering).*
Chauffeurs dienen zich proactief in te zetten (door rechtstreeks onderling contact of via de CVL) om Aansluitingen te realiseren (met inachtneming van de punctualiteitsnormen en wachttijdenregeling) en communiceren proactief naar Reizigers over het al dan niet halen van de Aansluiting en eventuele alternatieve reismogelijkheden.

5.4.4 **Punctualiteit versus Aansluitingen**
Ondanks het wachten op Aansluitingen voldoet Concessiehouder onverkort aan de in bepaling 5.4.1 genoemde punctualiteitsnormen, tenzij Concessiehouder aantoonbaar kan maken dat de overschrijding een gevolg is van Ritten die in het kader van de wachttijdenregeling wachten op Aansluitingen op vervoer van een andere vervoerder dan Concessiehouder.

5.4.5 **Aansluitingen met aangrenzende Concessiehouders**
Concessiehouder maakt met andere Concessiehouders die OV verrichten binnen het Concessiegebied of in aangrenzende Concessiegebieden zodanige afspraken dat in geval van vertragingen of uitval van Ritten van deze andere Concessiehouders, de Aansluitingen toch zo veel mogelijk in tact blijven.

Tijdens de uitvoering van de Dienstregeling communiceert de CVL van Concessiehouder met de verkeersleidingen van andere Concessiehouders om invulling te geven aan de hiervoor benoemde eisen.

5.5 Garanties

Zie ook hoofdstuk 12 over het Reizigershandvest en vergoedingsregelingen.

5.5.1 **Informatieplicht**
Bij calamiteiten, stremmingen of omleidingen informeert Concessiehouder actief en tijdig de Reizigers conform de eisen in bepaling 7.6.2.

5.5.2 **Vervangend vervoer**
Wanneer er, naar aanleiding van een verstoring in de Dienstregeling, geen adequate alternatieve reismogelijkheden zijn, zet Concessiehouder binnen 1 uur op eigen initiatief vervangend vervoer in. Deze verplichting geldt niet indien de beschikbare infrastructuur het inzetten van vervangend vervoer niet toelaat en Concessiehouder redelijkerwijs niet kan uitwijken naar alternatieve routes.

5.6 Uitvoeringskwaliteit bij Evenementen

5.6.1 In geval van grootschalige Evenementen in het Concessiegebied die gevolgen hebben voor de reguliere uitvoering van de Dienstregeling (waaronder bijvoorbeeld Koningsdag en Bevrijdingsdag), verricht Concessiehouder alle noodzakelijke activiteiten en verleent hij alle medewerking die noodzakelijk is om ook in deze gevallen een zo hoog mogelijke uitvoeringskwaliteit te bieden die passend is voor de verwachte vervoervraag.

5.7 Overmacht

5.7.1 **Overmacht**
Onder Overmacht wordt elke gebeurtenis verstaan die een partij naar het oordeel van de Concessieverlener beperkt in of verhindert tot het nakomen van zijn verplichtingen ingevolge de Concessie en die niet aan hem te wijten is, noch krachtens wet, rechtshandeling of in het maatschappelijke verkeer geldende opvattingen voor zijn rekening komt.

Expliciet *niet* onder Overmacht vallen onder meer:

- Gebeurtenissen die voortvloeien uit handelen/nalaten van het personeel van Concessiehouder en/of uit (de staat van) het Materieel van Concessiehouder;
- (Wisselende) verkeersdrukte en congestie, behoudens uitzonderlijk grote congestie als gevolg van een wegafsluiting, ongeval of extreme weersomstandigheden;
- Stakingen en/of werkonderbrekingen van personeel van Concessiehouder (en eventuele Onderaannemers).

5.7.2 **Procedures bij Overmacht**

Indien sprake is van Overmacht (zie artikel 5.7.1) voor Concessiehouder zullen de verplichtingen waarop de Overmacht betrekking heeft worden opgeschort zolang de situatie van Overmacht voortduurt. Concessiehouder spant zich in, en neemt waar mogelijk maatregelen, om de negatieve gevolgen van Overmacht voor de Reizigers zoveel mogelijk te beperken, zowel in ernst als in duur. Concessiehouder brengt de Concessieverlener zo spoedig mogelijk -maar uiterlijk binnen 24 uur na het begin van de overmachtstoestand- op de hoogte van een toestand die naar zijn oordeel Overmacht oplevert.

6. Materieel: kwaliteit voor de Reiziger

De Concessieverlener verwacht dat het Materieel in de Concessie van voldoende kwaliteit is om Reizigers een comfortabele, gemakkelijke en veilige reis te bieden. Daarom worden in dit hoofdstuk eisen gesteld aan de kwaliteit van het Materieel.

Leeswijzer bij dit hoofdstuk

Dit hoofdstuk bevat eisen aan het Materieel op het gebied van de kwaliteit voor de Reiziger. Eisen aan de duurzaamheid van het Materieel en aan de transitie naar ZE OV zijn te vinden in hoofdstuk 15.

6.1 Samenstelling wagenpark

6.1.1 Voldoende en passend Materieel

Concessiehouder zorgt gedurende de gehele Concessie voor voldoende Materieel om te voldoen aan zijn vervoerplicht. Concessiehouder houdt bij de aanschaf en het type Materieel rekening met reizigersgroei tijdens de Concessieperiode waar dit redelijkerwijs te verwachten is (bijvoorbeeld op basis van een beter netwerk of groei van aantallen woningen of leerlingen). *Zie ook de eisen aan Capaciteit in het hoofdstuk over Exploitatie en Uitvoeringskwaliteit (hoofdstuk 5).*

6.1.2 Materieelplan

Concessiehouder levert bij zijn inschrijving een overzicht van het Materieel dat hij zal inzetten vanaf de start van de Concessie. Bij de start van de Concessie zet Concessiehouder alleen Materieel in dat hij heeft opgenomen in dit overzicht, of hier gelijkwaardig aan is (zie de procedure als vermeld in artikel 6.1.3).

6.1.3 Vervanging van Materieel

Het is Concessiehouder toegestaan om gedurende de looptijd van de Concessie Materieel te vervangen door ander Materieel, in afwijking van zijn aangeboden Materieelplan. In dat geval gelden de volgende eisen:

- De vervangende Bus is tenminste van gelijkwaardige kwaliteit als de Bus die hij vervangt, dit ter beoordeling door de Concessieverlener;
- Een vervangende Bus is niet ouder dan de Bus die wordt vervangen (conform datum eerste toelating zoals vermeld op deel 1 van het kentekenbewijs);
- De vervangende Bus voldoet ten minste aan dezelfde emissienorm als de Bus die hij vervangt;
- Vervanging van Bussen is slechts toegestaan na voorafgaande schriftelijke instemming van de Concessieverlener;
- Indien Concessiehouder Bussen wil vervangen meldt hij dit vooraf aan de Concessieverlener onder opgave van de eventuele verschillen tussen uitstromende (te vervangen) en instromende (vervangende) Bussen;
- De Concessieverlener bericht Concessiehouder binnen 4 weken na ontvangst van voornoemde melding of zij wel of niet instemt met de, door Concessiehouder voorgestelde, vervanging. De Concessieverlener zal haar instemming slechts weigeren indien Concessiehouder -naar het oordeel van de Concessieverlener- onvoldoende heeft aangetoond dat de vervangende Bussen van minimaal gelijkwaardige kwaliteit zijn als de Bussen die worden vervangen. Indien de

Concessieverlener niet instemt met vervanging zal de Concessieverlener dit gemotiveerd aangeven;
- Concessiehouder is te allen tijde gehouden aan het aantal ZE-voertuigen die hij heeft aangeboden bij zijn inschrijving als omschreven in het Duurzaamheidsplan, evenals aan de daarin benoemde instroomdatum. Bovengenoemde procedure kan in geen geval leiden tot instroom van minder aantallen voertuigen en/of tot een latere instroom.

6.2 Comfort en netheid

6.2.1 Eisen aan comfort en netheid

Het Materieel biedt Reizigers tenminste een goed zitcomfort, een aangenaam verblijfsklimaat, en een ruime zichtmogelijkheid naar buiten; het Materieel heeft een gebruiksvriendelijke indeling, en een eenvoudig te reinigen en te repareren interieur.

Het door Concessiehouder in te zetten Materieel is in ieder geval voorzien van:
- Goede vering;
- Comfortabele stoelen met bekleding;
- Voldoende beenruimte;
- Prettige en sociaal veilige werkende verlichting;
- Geluidsarme motoren;
- Trilling dempende banden;
- Voldoende bagageruimte;
- Voldoende prullenbakken;
- Een goed uitgeruste EHBO-doos;
- Een goedgekeurde brandblusser;
- Stopknoppen die vanaf iedere Zit- en Staanplaats binnen handbereik zijn;
- Goed zichtbare en bruikbare sta-stangen, ook voor Reizigers met een beperkt gezichtsvermogen.

6.2.2 Klimaatbeheersing

Materieel is voorzien van een goed werkend klimaatbeheersingssysteem, waarmee de temperatuur in de Bus onder alle omstandigheden aangenaam is voor de Reizigers en alle delen van het Materieelgoed geventileerd zijn.

6.2.3 Wifi

Iedere Bus met een datum eerste toelating van 1 januari 2021 of later, is voorzien van een goed functionerend, voor Reizigers gratis te gebruiken, Wifi-netwerk . Op elke Zitplaats dient een voldoende sterke wifi-verbinding aanwezig te zijn met voldoende snelheid en internettoegang.

6.2.4 Huisregels

In het Materieel zijn de huisregels van Concessiehouder door middel van pictogrammen goed zichtbaar weergegeven bij in ieder geval de voorste instapdeur. De huisregels bevatten in ieder geval een rookverbod en een verbod op muziek die hoorbaar is voor anderen. Het personeel van Concessiehouder ziet toe op naleving van de huisregels en houdt zich zelf ook aan deze huisregels. Dat betekent onder andere dat er door personeel van Concessiehouder niet gerookt wordt en geen muziek afgespeeld wordt in het Materieel.

6.2.5 Netheid

Concessiehouder zorgt ervoor dat het Materieel voor aanvang van de eerste Rit van de Dag schoon, heel en vrij van aanstootgevende graffiti is. Dit geldt zowel voor het interieur als het exterieur. Ook dient het Materieel vrij te zijn van schades die afbreuk doen aan de veiligheid en uitstraling van het OV (zulks ter beoordeling van de Concessieverlener).

6.3 Toegankelijkheid

6.3.1 Toegankelijkheid Materieel

Materieel voldoet aan de volgende eisen van toegankelijkheid:

- Conform de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte ("Wgbh/cz") dienen de voertuigen te voldoen aan de eisen van het Besluit toegankelijkheid van het OV;
- De eisen inzake de inrichting, kenmerken en toegankelijkheid van Bussen van CROW-publicatie 219c (voor Bussen) resp. eisen inzake de inrichting, kenmerken en toegankelijkheid van Auto's en Buurtbussen van CROW-publicatie 219b (voor Auto's).

6.3.2 Bussen zijn hetzij Lagevloerbussen, hetzij Low-entry Bussen. De Bussen moeten, indien de instaphoogte hoger is dan 280 mm, zijn voorzien van een knielinstallatie waarbij de Bus, bij voorkeur op alle assen, knielt tot een niveau van 280 mm of lager boven het wegdek bij de voor- en achterdeuren. Materieel is voorzien van een (elektrische of handmatige) rolstoelplank en een veilige rolstoelplaats.

6.3.3 Kinderwagens, vouwfietsen, et cetera

Concessiehouder staat toe dat Reizigers rolstoelplaats(en) ook gebruiken voor het plaatsen van kinderwagens, vouwfietsen, rollators en bagage. Deze mogelijkheid vervalt op het moment dat een Reiziger in een rolstoel de Bus betreedt. Het personeel van Concessiehouder ziet er indien nodig op toe dat dan een rolstoelplaats wordt vrijgemaakt.

6.4 Apparatuur

6.4.1 IVS

Materieel is uitgerust met een Intelligent Voertuig Systeem ("IVS"). In het IVS dient de actuele Dienstregeling, samen met de geografische gegevens van de route, haltes en de in- en uitmeldpunten ten behoeve van het verkeerslichtbeïnvloedingssysteem Korteafstandsradio ("KAR"), beschikbaar te zijn. Aan de hand van positiebepaling meet het voertuig continu waar het zich bevindt en vergelijkt dit met de Dienstregeling. De informatie wordt (realtime) doorgegeven aan het voertuig volgsysteem, dat hiermee van al het Materieel op de hoogte is van de actuele positie en status.

6.4.2 KAR / VETAG

Wegbeheerders in het Concessiegebied gebruiken als verkeerslicht-beïnvloedingssysteem zowel KAR als Vehicle Tagging ("VETAG"). Het Materieel is uitgerust met goed werkend apparatuur dat in staat is om deze beide systemen aan te sturen. In een bijlage bij het Concessiebesluit worden hier nadere eisen aan gesteld. Iedere Bus hoeft alleen uitgerust te zijn met die systemen die gebruikt worden op de routes van Lijn(en) waar die Bus wordt ingezet.

Concessiehouder speelt in op nieuwe ontwikkelingen zoals WIFI of C-ITS of Intelligente VRI's.
Indien op een later moment VRI's langs een dergelijke route alsnog KAR of VETAG vereisen, dient Concessiehouder vanaf dat moment alsnog aan deze eis te voldoen.

6.4.3 Communicatie met de CVL

Bussen hebben een goed werkend communicatiesysteem aan boord waarmee het personeel van Concessiehouder te allen tijde contact kan opnemen met de CVL van ten minste Concessiehouder zelf.

6.4.4 Overige apparatuur

- Materieel is voorzien van apparatuur voor de OV-chipkaart: zie paragraaf 8.1;
- Materieel is uitgerust met diverse voorzieningen voor (actuele) reisinformatie: zie bepaling genoemd in paragrafen 7.4.1 en 7.4.5;
- Bussen zijn voorzien van camera's voor Sociale Veiligheid: zie bepaling genoemd in paragraaf 14.2.2.

6.5 Huisstijl en productformules

6.5.1 Huisstijl

Concessiehouder hanteert een eenduidige huisstijl op het Materieel. Concessiehouder mag daarbij desgewenst onderscheid maken tussen verschillende zelf te bepalen productformules (maar is daartoe niet verplicht). Onderdeel van de te voeren huisstijl is het zichtbaar plaatsen van het logo van de Provincie op de achterzijde van de bus, dit ter beoordeling van de Concessieverlener.

Bussen die Ritten rijden op R-netlijnen hebben de R-nethuisstijl. Inzet van bussen zonder R-nethuisstijl op R-netlijnen is alleen toegestaan in uitzonderlijke omstandigheden. Inzet van bussen met de R-nethuisstijl op andere Lijnen dan R-net, is alleen toegestaan in uitzonderlijke omstandigheden. Inzet van bussen met de R-net huisstijl is wel toegestaan in Hilversum op het traject van Station Hilversum naar het Arenapark v.v..

6.5.2 Reclame

Het is toegestaan om reclame te voeren op de binnen- en/of buitenzijde van het Materieel, mits deze reclame binnen de grenzen van het betamelijke blijft, dit ter beoordeling van de Concessieverlener.
Het is niet toegestaan reclame-uitingen aan te brengen op of over:

- Deuren en ramen (ook niet in (semi-)doorzichtige vorm, m.u.v. de achterruit);
- Lijnnummers, bestemmingsaanduidingen, informatiedisplays of camera's;
- Bedieningselementen (stopknoppen, deuropeningsknoppen, et cetera).

Deel B: Klantinterface

In de hoofdstukken in deel B hanteert de Concessieverlener het begrip Klantinterface. Hiermee bedoelt de Concessieverlener alle interactie en communicatie die de Concessiehouder met de Reiziger heeft.

OV gebruik wordt vaak als ingewikkeld ervaren. Veel potentiële Reizigers zijn bovendien niet op de hoogte van de reismogelijkheden per OV in hun omgeving. De Concessieverlener wil de Concessiehouders stimuleren om een stap te zetten naar gemakkelijk OV dat tussen de oren zit bij de (potentiële) Reizigers.

Dat begint met een visie van de Concessiehouder op de Klantinterface. In het Klantinterfaceplan werken Concessiehouders hun visie op de Klantinterface uit en beschrijven zij hun aanbod op de verschillende onderdelen van de Klantinterface. Dit stelt de Concessiehouder in staat om vanuit zijn visie links te leggen tussen onderdelen van de Klantinterface (bijvoorbeeld door het combineren van reisinformatie of promotie), en om zelf accenten aan te brengen: op welke onderdelen is er bijvoorbeeld meer inzet nodig om de doelstellingen uit de visie te bereiken. Het stelt de Concessiehouder ook in staat om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen zoals MaaS waarbij het delen van informatie met andere partijen essentieel is.

7. Informatie aan de Reiziger

7.1 Algemeen

Reisinformatie (zowel vooraf als gedurende de reis) is een cruciaal onderdeel van de Klantinterface. Concessiehouder is verantwoordelijk voor het leveren van betrouwbare, begrijpelijke en toegankelijke reisinformatie aan de Reiziger. Daarom stelt de Concessieverlener hoge eisen aan de kwaliteit van de aangeboden Reisinformatie.

De Concessieverlener daagt Concessiehouders uit om de reisinformatie zo vorm te geven dat het vervoer in de Concessie zo eenvoudig en laagdrempelig mogelijk wordt, bijvoorbeeld door het aanbieden van *apps,* door persoonlijke reisinformatie, maar ook door bijvoorbeeld te werken met lijnkleuren, of door een herkenbare *Branding,* al dan niet met verschillende productformules. In zijn Klantinter-faceplan beschrijft de Concessiehouder hoe hij het vervoeraanbod zo laagdrempelig mogelijk maakt en welke reisinformatie hij concreet aanbiedt.

Door technologische ontwikkelingen zijn er steeds meer mogelijkheden om *realtime* reisinformatie aan te bieden. Deze ontwikkelingen zullen ook tijdens de Concessieperiode doorgaan. Daarom wordt Concessiehouder gevraagd tijdens de Concessieperiode met voorstellen te komen om zonodig zijn aanbod van reisinformatie te herzien, als onderdeel van het proces van evaluatie en aanpassing: zie paragraaf 18.2. Zo blijft de reisinformatie in de Concessie altijd *up-to-date*.

7.1.1 Concessiehouders beschrijven bij Inschrijving in hun **Klantinterfaceplan** welke Reisinformatie zij aanbieden en op welke wijze.

7.1.2 Concessiehouder is verantwoordelijk voor het aanbieden van reisinformatie over reizen met vervoer dat tot de Concessie behoort alsmede – waar relevant voor de Reiziger – informatie over aansluitend OV en aansluitende en Aanvullende Mobiliteitsoplossingen. Ook stelt Concessiehouder derden in staat om (actuele) reisinformatie aan Reizigers te verstrekken.

7.1.3 Alle aan te bieden reisinformatie is duidelijk leesbaar/verstaanbaar en begrijpelijk voor alle Reizigers. Reisinformatie voldoet aan de volgende eisen van toegankelijkheid:

- Conform de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte dient reisinformatie te voldoen aan de eisen van het Besluit toegankelijkheid van het OV;
- De eisen inzake de reis- en routeinformatie van CROW-publicatie 337.

7.2 Informatie voorafgaand aan de reis

7.2.1 **Website**

Concessiehouder zorgt voor een heldere internetsite met reisinformatie aangaande het vervoer in de Concessie. Deze website bevat minimaal van de Concessie:

- Dienstregelingsgegevens per Lijn van alle Lijnen (ook als PDF);
- Haltevertrekstaten van alle haltes (ook als PDF);
- Geplande en actuele – *realtime* – vertrektijden van alle haltes en alle Lijnen;
- Een lijnnetkaart (ook als PDF). De lijnennetkaart bevat ook de spoorlijnen en de Lijnen van aangrenzende Concessies;
- Informatie over de werking van Kleinschalige Mobiliteitsoplossingen, waaronder (indien van toepassing) informatie over de wijze van reservering en/of aanmelding;

- Actuele informatie over wijzigingen op de Dienstregeling en te verwachten omleidingen, belemmeringen, verstoringen, stakingen, et cetera. Deze informatie dient, voor zover de verstoring van te voren bekend was, tijdig op de website te worden geplaatst;
- Informatie over Tarieven, inclusief tariefafstanden per Lijn;
- Verkoop- en oplaadpunten van de OV-chipkaart en/of andere tariefdragers in het Concessiegebied;
- Een deur tot deur reisplanner;
- Informatie over de wijze waarop klachten en suggesties kenbaar gemaakt kunnen worden;
- Adres en telefoonnummer van het OV-loket en de Geschillencommissie Openbaar Vervoer;
- Informatie over de vergoedingsregeling (zie 12.1.2);
- Informatie over toegankelijkheid (waaronder toegankelijkheidsgegevens van haltes).

Informatie op de website(s) dient ook in tenminste in het Engels aangeboden te worden.

7.2.2 **Mobiele website**

De hierboven genoemde informatie dient ook via gangbare smartphones en tablets opvraagbaar te zijn. Daarom is de website ook toegankelijk voor smartphones en tablets, tenzij er een aparte mobiele versie is die dezelfde informatie bevat.

De reguliere en mobiele websites zijn minimaal 2 maanden voor ingang van de Concessie volledig operationeel (met uitzondering van *realtime* reisinformatie; die moet vanaf start Concessie volledig operationeel zijn).

De websites zijn toegankelijk voor iedereen, inclusief mensen met een functiebeperking en ouderen. Hiertoe voldoet de internetsite aan de webrichtlijnen (niveau 3) van het keurmerk van www.drempelvrij.nl of aan de eisen van een gelijkwaardig keurmerk. Indien een Concessiehouder een beroep wil doen op een ander keurmerk, toont Concessiehouder aan, bijvoorbeeld door het overleggen van bescheiden, dat daarmee sprake is van een gelijkwaardig keurmerk.

7.2.3 **Opvragen papieren Reisinformatie**

Concessiehouder stuurt Reizigers die via de website, telefonisch of schriftelijk een verzoek indienen, kosteloos papieren Reisinformatie toe. De op papier beschikbare Reisinformatie omvat in ieder geval de informatie die op de website als PDF beschikbaar gesteld wordt (zie 7.2.1).

7.2.4 **Landelijk/regionaal informatiesysteem**

Concessiehouder verstrekt conform artikel 14 van de Wp2000 juncto artikelen 10 en 11 van het Besluit personenvervoer 2000 van 14 december 2000, Stb. 563 (“Bp2000”) alle benodigde actuele gegevens ten behoeve van het verstrekken van reisinformatie.

Het is de verantwoordelijkheid van Concessiehouder om volledige, tijdig en juiste Brondata aan te leveren, zodat de Reiziger te allen tijde correct geïnformeerd wordt en door derden geïnformeerd kan worden over de actuele dienstuitvoering. Concessiehouder dient de gegevens in ieder geval rechtstreeks in het juiste en direct

bruikbare format aan te leveren aan partijen die zijn gekwalificeerd als NDOV-loket en rechtstreeks aan de server van de NDOV-beheerorganisatie.

Concessiehouder levert tenminste de gegevens, zoals opgenomen in de meest actuele Bijlage 1 van het Publicatiedocument NDOV.
https://www.crow.nl/ndov/publicaties-(1).

Concessiehouder levert deze gegevens rechtstreeks digitaal aan bij de beheerder van het betreffende reisinformatiesysteem/loket.

Indien Concessiehouder, in aanvulling op de aanlevering conform de gevraagde BISON-koppelvlakken (Beheer Informatie Standaarden OV Nederland), aan enig afnemer (andere) data beschikbaar stelt of zelf publiceert, dient deze data gelijktijdig en volledig gedocumenteerd via de partijen die een NDOV-loket vormen ter beschikking te worden gesteld.
Concessiehouder maakt met de beheerders van de NDOV-loketten afspraken over de levering van zowel statische gegevens (Dienstregeling, inclusief korte-termijnafwijkingen hiervan, vervoerwijzen, geografische positie haltes en Tarieven) als actuele gegevens (*realtime* informatie met betrekking tot in ieder geval vertrek- en aankomsttijden aan de hand van positiebepaling in het Materieel), en eventuele andere door de beheerder benodigde gegevens.

7.2.5 Open data

Alle gegevens die volgens de koppelvlakken door Concessiehouder moeten worden aangeleverd, kunnen zowel in onbewerkte als in bewerkte vorm zonder toestemming van Concessiehouder gebruikt worden en voor hergebruik worden vrijgegeven onder een CC-0 vrijwaring (Open data).
Eisen uit paragraaf 7.2.1 tot en met 7.2.6 gelden ook voor Kleinschalige en Aanvullende Mobiliteitsoplossingen die voldoen aan de wettelijke definitie van OV. Voor eventuele andere Aanvullende Mobiliteitsoplossingen gelden deze eisen voor zover de betreffende Aanvullende Mobiliteitsoplossingen redelijkerwijs op te nemen zijn in deze systemen. Dit ter beoordeling van de Concessieverlener.

7.2.6 Eenduidigheid van data

Concessiehouder draagt er zorg voor dat de informatie die Reizigers via internet, displays en Apps verkrijgen afkomstig is uit dezelfde Brondata zodat er geen verschillen optreden wanneer de Reiziger deze Brondata via verschillende kanalen raadpleegt.

7.3 Informatie op de haltes

7.3.1 Statische informatie

Concessiehouder zorgt dat in het informatiepaneel (indien aanwezig) van Abri's en in informatiepanelen op stations een overzichtelijke en actuele informatieposter is opgenomen met begrijpelijke reisinformatie, die er verzorgd en leesbaar uitziet.
Minimaal is opgenomen:

- De haltenaam;
- Per Lijn een haltevertrekstaat, inclusief lijnnummer, eindbestemming, alle vertrektijden en een overzicht van de resterende haltes;
- Een lijnennetkaart;

- Een omgevingskaartje met de belangrijkste attractiepunten in de omgeving, en een locatie-aanduiding van de betreffende halte;
- Informatie over Tarieven en de verkrijgbaarheid van de OV-chipkaart, waaronder het dichtstbijzijnde distributiepunt;
- Informatie over de vergoedingsregeling (zie 12.2.2);
- Verwijzing naar relevante (service) telefoonnummers en websites, waaronder die van een landelijke reisplanner en de eigen klantenservice-centrale;
- Concessiehouder verleent medewerking aan informatie over zijn lijnennet in aangrenzende concessies.

Haltes zonder Abri-paneel worden tenminste voorzien van de haltenaam, vertrekstaten alsmede het dichtstbijzijnde distributiepunt van de OV-chipkaart.

7.3.2 *Realtime* reisinformatie

Op diverse haltes in de Concessie zijn DRIS-displays met *realtime* informatie beschikbaar. Concessiehouder is verantwoordelijk voor het aanleveren van informatie hiervoor, door het leveren van informatie conform hetgeen in 7.2.6 gesteld is. Tevens dient Concessiehouder pro-actief relevante reisinformatie op deze borden te plaatsen middels de 'vrije tekstregel', bijvoorbeeld bij een stremming in de Dienstregeling.

7.4 Informatie tijdens de busreis

7.4.1 Informatie in het Materieel

In het Materieel wordt auditief actuele reisinformatie gegeven. Deze auditieve informatie bestaat minimaal uit het tijdig en duidelijk verstaanbaar omroepen van de eerstvolgende halte en eventuele belangrijke bestemming bij die halte (bijvoorbeeld uitstap halte ziekenhuis). Het volume van de audio halteafroep is afgestemd op de omgevingscondities en dient in de gehele Bus goed verstaanbaar te zijn.

7.4.2 Displays

Het Materieel is binnenin voorzien van tenminste twee werkende displays met actuele (*realtime*) reisinformatie.
Deze tonen tijdens de Rit minimaal:

- De actuele tijd;
- De aankomende haltes en verwachte aankomsttijd;
- Eindbestemming + verwachte aankomsttijd;
- Relevante Aansluitingen, inclusief *realtime* vertrektijden van aansluitende Lijnen (ook van andere Concessiehouders en van treinen van de spoorlijnen).

Bij de vormgeving van de actuele reisinformatie volgt Concessiehouder standaarden zoals die landelijk zijn/worden vastgesteld.
Concessiehouder gebruikt de displays in principe uitsluitend voor het tonen van actuele reisinformatie. Het is toegestaan om, aanvullend op de actuele reisinformatie, voor Reizigers interessante en/of relevante informatie op de displays te vertonen indien deze informatie het OV in de Concessie betreft. In geen geval mag deze aanvullende informatie een verstorend effect op de actuele reisinformatie hebben. Dit ter beoordeling van de Concessieverlener.

7.4.3 **Informatie op het Materieel**

Bussen tonen aan de voorzijde en rechterzijde het lijnnummer en bestemming en het lijnnummer aan de achterzijde. Deze zijn op ruime afstand en onder alle (licht)omstandigheden goed leesbaar.

7.5 Knooppuntoriëntatiepunt (KnOP)

7.5.1 Knooppunten vormen essentiële schakels in een (deels) OV-reis. Een belangrijk aspect in het verbeteren van Knooppunten is de 'bewegwijzering', een verzamelnaam voor dynamische en statische reisinformatie, verwijsborden en fysieke aanpassingen omtrent toegankelijkheid en looproutes. Een leemte in de 'bewegwijzering' is het ontbreken van een makkelijk leesbare kaart met een overzicht van het Knooppunt (met daarbij aangegeven welk OV van of in de buurt van het Knooppunt vertrekt), gecombineerd met een omgevingskaart waarop de belangrijkste attracties op loopafstand van het OV-knooppunt staan weergegeven.

De Concessieverlener en de Vervoerregio Amsterdam hebben een kaart ontwikkeld die in deze leemte kan voorzien: een zogenaamd Knooppunt oriëntatiepunt (KnOP). In de regio Gooi en Vechtstreek is deze te vinden in Hilversum. Deze worden beheerd door een regiepartij.

Om deze mogelijke KnOP's up-to-date te houden is Concessiehouder verplicht:

- Tussentijdse wijzigingen in Lijnvoering en eindbestemmingen zo spoedig mogelijk door te geven aan de regiepartij via knop@vervoerregio.nl;
- Na het signaleren van schade of andersoortig molest dit zo spoedig mogelijk door te geven aan de regiepartij via knop@vervoerregio.nl.

Concessiehouder is verplicht bijeenkomsten over de KnoP bij te wonen.

7.6 Informatie bij wijzigingen

7.6.1 **Dienstregelingswijzigingen**

Concessiehouder maakt wijzigingen van de Dienstregeling uiterlijk twee weken voorafgaand aan de ingangsdatum algemeen bekend aan Reizigers, waaronder in ieder geval:

- In het Materieel, bijvoorbeeld via de displays;
- Op de haltes;
- Via digitale kanalen, waaronder via de website van Concessiehouder, Webcare (via social media) en eventueel aangeboden *apps* van Concessiehouder,
- Via een persbericht en een bericht in huis- aan huisbladen;
- Gericht schrijven (via brief en/of e-mail) aan relevante belangenpartijen (gemeenten, scholen, ziekenhuizen, zorginstellingen et cetera) voor zover relevant.

7.6.2 **Informatie bij calamiteiten, stremmingen en omleidingen**

Bij stremmingen en omleidingen in de uitvoering van de Dienstregeling informeert Concessiehouder de Reiziger duidelijk én tijdig. De informatie dient ten minste de volgende gegevens te bevatten:

- Aard van de stremming/omleiding;
- Duur van de stremming/omleiding;
- Welke halte(s) en/of Lijn(en) vervallen;
- Alternatieve reismogelijkheden of de dichtstbijzijnde niet-vervallen halte.

Concessiehouder dient bovenstaande informatie minimaal (maar niet uitsluitend) op de volgende wijze te communiceren aan de Reiziger:

- Op de haltes van de betreffende Lijnen. Als een halte tijdelijk vervalt, wordt dit duidelijk zichtbaar gemaakt, bijvoorbeeld door het afdekken van het haltebord;
- Via de vrije tekstregel op de DRIS-display(s) van halte(s) van de betreffende Lijn(en);
- In het Materieel zelf, via bijvoorbeeld de aanwezige Displays;
- Via de website, Webcare (social media) en eventueel aangeboden *apps* van Concessiehouder;
- Via schrijven (e-mail of schriftelijk) aan relevante belangenpartijen, bijvoorbeeld een gemeente, school, instelling, organisatie et cetera.

Concessiehouder dient onverkort aan deze eisen te voldoen bij geplande stremmingen/ omleidingen. Bij ongeplande stremmingen/omleidingen, bijvoorbeeld als gevolg van een ongeval, dient Concessiehouder zo veel als redelijkerwijs mogelijk hieraan te voldoen.

8. OV-chipkaart en Tarieven

8.1 OV-chipkaart

8.1.1 OV-chipkaart

In alle Ritten en alle voertuigen dienen Reizigers in- en uit te kunnen checken met een OV-chipkaart. Concessiehouder beschikt over een goed en betrouwbaar werkend OV-chipkaartsysteem dat is gecertificeerd door en aangesloten op de landelijke backoffice van Trans Link Systems ("TLS"). De kosten van het systeem van de OV-chipkaart (en/of een eventueel alternatief) komen volledig voor rekening van de Vervoerder, evenals de risico's en consequenties die aan dit systeem, inclusief het daaraan gekoppelde tariefsysteem, verbonden zijn. Dit geldt ook voor de kosten voor aansluiting bij TLS en voor het certificeren van de apparatuur. Concessiehouder zorgt er daarbij voor dat de reisgegevens verkregen met dit systeem het in ieder geval mogelijk maken om de opbrengsten van interoperabele Tarieven automatisch te laten verdelen door TLS, daarbij al dan niet ondersteund door inschakeling van een onafhankelijk onderzoeksbureau.

8.1.2 Wagenverkoop

Concessiehouder zorgt ervoor dat Reizigers in elke Rit een geldig vervoersbewijs kunnen afnemen in de Bus. Mocht in de toekomst de noodzaak voor wagenverkoop wegvallen of sterk verminderen, bijvoorbeeld als gevolg van de opkomst van nieuwe betaaltechnieken, dan kan de Provincie deze eis laten vallen als onderdeel van de cyclus van evaluatie en aanpassing (zie paragraaf 18.2).

8.1.3 Papieren kaartjes met chip

Alle door Concessiehouder uit te geven papieren kaartsoorten, waaronder via wagenverkoop, zijn voorzien van een chip waarmee Reizigers in- en uitchecken. Deze chip dient aan te sluiten op het reguliere OV-chipkaartsysteem via TLS. Concessiehouder mag hiervan afwijken (bijvoorbeeld voor e-tickets), mits Concessiehouder borgt dat deze Reizigers onverkort in de monitoring worden meegenomen.

8.1.4 Nieuwe betaaltechnieken

Concessiehouder vervult een actieve rol bij de ontwikkeling en introductie van nieuwe betaalsystemen in het OV, zoals op dit moment het betalen met bankpas (EMV) en mobiele telefoon. Concessiehouder zorgt er daarbij tenminste voor dat zijn OV-chipkaartsysteem voorbereid is op deze nieuwe betaalsystemen en sluit aan bij de afspraken die in het Nationaal Openbaar Vervoer Beraad ("NOVB") hierover worden gemaakt. Betaalwijzen van MaaS aanbieders (barcodes, appbewijzen) dienen geaccepteerd te kunnen worden.

8.2 Tarieven

8.2.1 Tariefopbouw en Landelijke Tariefindex

- Concessiehouder hanteert in ieder geval reguliere saldoreizen, waarbij de prijs is opgebouwd uit een vast deel (= vaste voet) en een variabel deel dat afhankelijk is van de afstand die een Reiziger heeft afgelegd (= tariefafstand x Kilometertarief);
- Het vol Tarief van de vaste voet wordt landelijk vastgesteld;
- Het Kilometertarief wordt (jaarlijks) door de Concessieverlener vastgesteld;
- Bepalend voor de tariefafstand (= het aantal kilometers) is in beginsel de route van de Bus tussen de in- en uitstaphalte van de Reiziger (paragraaf 8.2.7);

- Concessiehouder volgt afspraken van het Landelijk Tarievenkader (“LTK”, zie www.dova.nu).

8.2.2 **Interoperabele Tarieven**

Concessiehouder verkoopt en accepteert het interoperabele vervoersproduct Randstad Noord-Zoneabonnement en het Amsterdam & Region Travel Ticket of diens opvolgers. De prijzen van deze vervoerbewijzen zijn voor de gehele Vervoerregio/MRA, alsmede bij overige Concessiehouders die deze abonnementen hanteren, gelijk.
De Randstad Noord Zoneabonnementen gebruiken de zone-indeling die de veertien decentrale OV-autoriteitenconcessieverleners hebben vastgelegd en die het samenwerkingsverband van deze OV-autoriteiten (het DOVA) beheert. Wijziging of vervanging van het Randstad Noord-Zoneabonnement kan alleen tot stand komen in een gezamenlijk voorstel van Concessiehouders binnen het geldigheidsgebied van de kaart. Concessiehouder is niet verplicht overige Tarieven van andere Concessiehouders te accepteren in zijn Bussen.
Bij Ritten in andere concessiegebieden hanteert Concessiehouder het voor de concessie Gooi en Vechtstreek gangbare Kilometertarief.
Concessiehouder werkt constructief mee aan nieuwe interoperabele initiatieven die erop gericht zijn om het reis- en betaalgemak te verbeteren.

8.2.3 **Nachtlijnen**

Op Nachtlijnen mag Concessiehouder een afwijkend (hoger) Tarief hanteren, dat Concessiehouder afstemt met de aangrenzende Concessiehouders. Op Nachtlijnen geldt de OV-chipkaart. Daarnaast verkoopt Concessiehouder in het voertuig een nachtkaart (met OV-chip), waarop eveneens een hoger Tarief van toepassing mag zijn dan op reguliere wagenverkoop. De bepalingen rondom indexering (8.2.5) zijn hierop niet van toepassing.

8.2.4 **Wagenverkoop**

Reizigers moeten in het voertuig een geldig vervoerbewijs kunnen kopen. Concessiehouder borgt dat het gebruik van deze vervoerbewijzen onverkort in monitoringsdata wordt meegenomen. Reizigers kunnen in de Bus niet contant betalen. Concessiehouder stelt Reizigers in staat met een bankpas te betalen met zowel invoeren van de PIN-code als zonder PIN-code voor zover de bankpas daarvoor is toegerust. In zijn Klantinterfaceplan beschrijft Concessiehouder of en zo ja hoe hij betalen met andere dragers dan de OV-chipkaart (zoals bijvoorbeeld creditcard, mobiele telefoon, OR-code) faciliteert.
De Tarieven voor wagenverkoop stelt de Concessieverlener vast na een voorstel van Concessiehouder. In principe neemt de Concessieverlener het voorstel van Concessiehouder over, tenzij de Tarieven voor de Reiziger onredelijk hoog zijn. Concessiehouder mag een Reiziger die geen geldig vervoerbewijs heeft, verplichten ter plekke een vervoerbewijs tegen een substantieel verhoogd Tarief aan te schaffen waarmee hij zijn reis kan vervolgen.

8.2.5 **Indexering**

Op de in paragraaf 8.2.1, 8.2.2 en 8.2.4 geëiste Tarieven is de Landelijke Tariefindex (“LTI”) van toepassing, tenzij de Concessieverlener anders besluit. Daarbij mag een voorstel worden gedaan om per kaartsoort van dit percentage af te wijken, zolang het gewogen gemiddelde van alle voorgenomen tariefstijgingen deze LTI niet overstijgt. Indexering van bedrijfseigen tarieven/ producten van Concessiehouder worden niet

meegewogen bij het bepalen van het gewogen gemiddelde. Op bedrijfseigen tarieven/ producten van Concessiehouder bepaalt Concessiehouder zelf de indexering.

8.2.6 Vaststelling van voorgestelde wijzigingen in Tarieven en Kaartsoorten

Concessiehouder levert jaarlijks een Tarievenplan met voorstellen voor de tarieven en vervoerbewijzen en legt dit ter goedkeuring en besluitvorming voor aan de Concessieverlener. Concessiehouder mag voorstellen voor Aanvullende Tarieven (euro- en gemakskaartjes, dagkaarten en/of eigen abonnementen) doen. Het Landelijk Tarievenkader (LTK) en de eisen in paragraaf 8.2 vormen het uitgangspunt voor het goedkeuringsbesluit van de Concessieverlener.
De Tarieven en kaartsoorten dienen met die van Concessiehouders van aangrenzende Concessiegebieden te worden afgestemd. Afspraken over het accepteren van elkaars vervoerbewijzen, waaronder die van abonnementsreizigers en/of regionale kortingsproposities, zoals die door concessieverleners zijn vastgelegd, dienen daarbij te worden nageleefd.
Concessiehouder werkt mee aan de verkoop en betaling van Reisproducten via derden, zoals MaaS-aanbieders.
De Concessieverlener houdt de mogelijkheid open om gedurende de Concessieperiode toe te staan, dan wel op te dragen, de Tarieven te differentiëren naar bijvoorbeeld plaats, tijd, product, reisfrequentie en/of doelgroep.
Concessiehouder vraagt over de Tarieven en kaartsoorten die hij wenst te hanteren, advies aan bij het ROCOV.

8.2.7 Tariefkilometermatrix

Concessiehouder levert uiterlijk drie maanden voor de inwerkingtreding van de Concessie bij de Concessieverlener een voorstel in voor de tariefkilometermatrix per Lijn. Deze matrix geeft voor alle combinaties van haltes binnen de Concessie het aantal tariefkilometers aan dat bij Reizigers in rekening wordt gebracht. Tariefkilometers zijn zo in beginsel gebaseerd op de daadwerkelijke afstanden op de Lijnen. Het voorstel gaat vergezeld van een verantwoording van de wijze waarop Concessiehouder met het advies van het ROCOV is omgegaan.
Bij indienststelling van HOV in 't Gooi veranderen afstanden van Lijnen tussen Huizen en Hilversum. Voorafgaand aan de indienststelling werken Concessiehouder en de Concessieverlener de gevolgen uit voor de Tariefkilometers. Daarbij is uitgangspunt dat deze zo veel mogelijk gelijk zijn aan de daadwerkelijke afstanden. Bij indienststelling van de halte Eemnes aan de A27 (in Fase 1) veranderen de werkelijke afstanden dermate weinig dat aanpassing van de Tariefkilometermatrix niet is toegestaan (uitgezonderd het toevoegen van deze halte). De geringe verandering van de afstand mag worden meegenomen bij de aanvang van Fase 2.
De matrix met Tariefkilometers tussen de haltes, waarbij voor de identificatie van haltes de landelijke haltecodes worden gebruikt, levert Concessiehouder digitaal aan bij de Concessieverlener. De Concessieverlener behoudt zich het recht voor deze matrix als open data beschikbaar te stellen.

8.3 Verkrijgbaarheid / distributie

8.3.1 Distributienetwerk

De verkrijgbaarheid van de OV-chipkaart mag voor Reizigers geen drempel zijn om van het vervoer gebruik te maken. Concessiehouder biedt daarom een voldoende dekkend

distributienetwerk aan. Concessiehouder dient het huidige netwerk van distributiepunten in stand te houden (zie Bijlage 4). Het is Concessiehouder toegestaan andere locaties aan te bieden ter vervanging van huidige locaties, mits de nieuwe locatie zich maximaal 1.000 meter (hemelsbreed) van de huidige locatie bevindt.

Het is toegestaan om huidige distributielocaties te laten vervallen zonder een alternatieve locatie binnen een straal van 1.000 meter (hemelsbreed), mits er sprake is van een zeer laag gebruik (minder dan 1 keer per werkdag) en Concessiehouder voldoende alternatieven aanbiedt voor verkoop, opladen en afhalen. Bovendien dient Concessiehouder instemming van het ROCOV hiervoor te verkrijgen. Indien het ROCOV er niet mee instemt dienen de bestaande distributielocaties gecontinueerd te worden. Daarnaast mag een distributielocatie vervallen als het distributiepunt zelf besluit om zijn functie op te geven, en Concessiehouder het aannemelijk maakt dat er geen alternatieve locatie is binnen 1.000 meter (hemelsbreed).

8.3.2 Online verkoop

Concessiehouder dient OV-chipkaarten, alsmede voor zover mogelijk zijn producten, (inclusief interoperabele producten) online te verkopen. De Concessieverlener acht het wenselijk dat Concessiehouder gezamenlijk met andere Concessiehouders inspanningen levert voor een gezamenlijke online verkoopplek.

9. Personeel

Chauffeurs en servicepersoneel zijn cruciaal voor de uitvoering van het OV: zij zorgen er voor dat de Dienstregeling kwalitatief goed wordt uitgevoerd, en zijn gastheer/-vrouw voor de Reiziger: het gezicht van het OV. Daarnaast zijn zij het eerste aanspreekpunt voor Reizigers met vragen over reisinformatie, klachten of andere vragen. Zij zijn de cruciale schakel in de Klantinterface van Concessiehouder. De Concessieverlener hecht veel waarde aan professioneel, vriendelijk en gemotiveerd personeel. Concessiehouders geven in hun Klantinterfaceplan aan hoe het personeel de gewenste professionaliteit en servicegerichtheid verkrijgt en behoudt.

Zie ook de bepalingen in hoofdstuk 17.2 voor social return.

9.1 Overgang van personeel

Het personeel is de verantwoordelijkheid van Concessiehouder. De Concessieverlener heeft via Concessiehouder aandacht voor het personeel.

9.1.1 Afspraken bij overgang Concessie

- Concessiehouder, de voormalige Concessiehouder en de vakbonden maken gezamenlijk afspraken over het personeel dat overgaat met de overgang van de Concessie. Dergelijke afspraken komen, binnen de in artikel 36 lid 2 van de Wp2000 genoemde termijn (thans: uiterlijk een maand na Concessieverlening), tot stand;
- Indien de bovengenoemde afspraken niet binnen de in artikel 36 lid 2 van de Wp2000 genoemde termijn gemaakt worden, dan geldt hetgeen is opgenomen in artikel 37 van de Wp2000 en gaat het personeel van rechtswege over van de oude Concessiehouder op de nieuwe Concessiehouder.

In de personeelsopgave (bijlage bij Bestek) is een overzicht opgenomen van het directe en indirecte personeel dat betrokken is bij de uitvoering van de huidige concessie. Voor het over te nemen personeel gelden de criteria en definities uit de vigerende Wp2000.

9.2 Eisen aan het personeel

Het personeel dat in direct contact staat met Reizigers (*front-office* personeel zoals chauffeurs, klantenservicemedewerkers en informatiemedewerkers) voldoet aan de volgende eisen.
en wordt daartoe regelmatig (bij)geschoold.

9.2.1 Klantgerichtheid en representativiteit

Het personeel:

a. Is klantgericht en klantvriendelijk;
b. Is behulpzaam richting Reizigers in het algemeen en richting Reizigers met een (functie) beperking in het bijzonder. De behulpzaamheid als het gaat om Reizigers met een (functie)beperking legt Concessiehouder in duidelijke protocollen, instructies én training vast;
c. Verstaat en spreekt de Nederlandse taal en kan eenvoudige vragen in het Engels begrijpen en beantwoorden;
d. Draagt representatieve en voor Reizigers herkenbare kleding (in de huisstijl van Concessiehouder); deze eis geldt niet voor personeel dat louter telefonische en/of schriftelijke contacten heeft met Reizigers;
e. Desgewenst leveren chauffeurs assistentie aan Reizigers in een rolstoel bij het voertuig betreden en verlaten;

f. Informeert Reizigers over het vervoer in de Concessie en heeft daartoe voldoende actuele kennis over onder meer het Lijnennetwerk/Dienstregeling (inclusief tijdelijke afwijkingen), Tarieven en kaartsoorten, het gebruik van de OV-chipkaart (plus andere tariefdragers) zoals in- en uitcheck- en oplaad- en afhaalapparatuur van de OV-chipkaart.

9.3 Training en gedrag

9.3.1 Het personeel

a. Is adequaat getraind om de orde te handhaven en de-escalerend op te treden; deze eis geldt niet voor personeel dat louter telefonische en/of schriftelijke contacten heeft met Reizigers;
b. Het Personeel rookt niet, luistert niet naar voor Reizigers hoorbare muziek en maakt, tenzij dit voor de uitvoering van de werkzaamheden noodzakelijk is, geen gebruik van een mobiele telefoon in van het voertuig;
c. Alle chauffeurs hebben een verkeersveilige en comfortabele rijstijl die voldoet aan de eisen van Het Nieuwe Rijden;
d. Is getraind in het omgaan met diversiteit in de samenleving, teneinde het eigen vooroordeel uit te sluiten in de benadering van Reizigers

9.3.2 Borging

Concessiehouder geeft in zijn aanbieding aan hoe tijdens de Implementatie- en Concessieperiode de (her-)opleiding, training en begeleiding van het personeel wordt geborgd zodanig dat zij een goede service kunnen verlenen aan de Reiziger en de Sociale Veiligheid van Reiziger en personeel geborgd zijn.

9.4 Incentives rijdend personeel

In de kwaliteit en beleving van het OV door de Reizigers is de klantvriendelijkheid van de Front-office medewerkers (o.a. chauffeurs) zeer bepalend. De Concessieverlener wil een hoge klantwaardering van de Reiziger voor deze medewerkers belonen met een incentive. Concessiehouder doet in samenspraak met vertegenwoordiging van de Front-office medewerkers voorstellen die ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Concessieverlener. Het bedrag voor de incentive is jaarlijks gelimiteerd tot € 75.000.

10. Marketing en promotie

10.1 Algemeen

Marketing is een belangrijk onderdeel van de Klantinterface om het gebruik van het OV te stimuleren, en daarmee bij te dragen aan de doelstellingen van meer en meer tevreden Reizigers. Concessiehouder is verantwoordelijk voor het ontwikkelen en uitvoeren van een effectief Marketingplan dat bijdraagt aan deze doelstelling.

Marketing gaat hierbij verder dan promotie. Het staat niet op zichzelf, maar wordt ingevuld samen met de andere onderdelen van de Klantinterface, om te zorgen dat het OV bij zoveel mogelijk (potentiële) Reizigers 'tussen de oren' zit en de drempel voor het gebruik wordt verlaagd.

10.2 Marketingplan

10.2.1 Marketingplan Fase 1

Concessiehouder voegt bij zijn Inschrijving een Marketingplan jaar 1 als onderdeel van het Klantinterfaceplan**.** Hierin beschrijft hij op basis van zijn visie op de Klantinterface welke concrete acties hij in Fase 1 van de Concessie onderneemt op het vlak van Marketing en Promotie. Ook beschrijft hij welk budget hij hieraan besteedt.
In Fase 1 vragen we Concessiehouder bij Inschrijving specifiek aandacht te besteden aan marketing t.b.v. de regionale attracties zoals Muiderslot, Singer Museum Laren, Vestingstad Naarden en de Vechtplassen.

10.2.2 **Jaarlijks Marketingplan**

Jaarlijks stelt Concessiehouder een nieuw Marketingplan op met de concrete acties voor het volgende jaar. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- Op basis van de effecten van uitgevoerde acties en actuele ontwikkelingen of wensen van de Concessieverlener doet Concessiehouder een voorstel voor concrete marketingacties voor het komende (Dienstregelings)jaar, inclusief de kosten, de te realiseren effecten en de planning;
- Het budget voor marketing wordt jaarlijks geïndexeerd met de Landelijke Bijdrage Index ("LBI") en moet (buiten de indexatie) jaarlijks minimaal gelijk blijven;
- Het marketingplan legt Concessiehouder jaarlijks ter goedkeuring voor aan de Concessieverlener, en bespreekt hij vooraf met ROCOV. De tijdlijn hiervoor wordt nader overeengekomen tussen Concessieverlener en Concessiehouder;
- Concessiehouder monitort de effecten van de marketingactiviteiten. De Concessieverlener en Concessiehouder bespreken ieder kwartaal de voortgang van de acties.

11. Consumentenbescherming

11.1 Klantenservice en klachtenafhandeling

11.1.1 Bereikbaarheid klantenservice

Reizigers kunnen met vragen, opmerkingen, wensen en klachten terecht bij een klantenservice van Concessiehouder.

De klantenservice is minimaal bereikbaar op de volgende manieren:

- Telefonisch tegen het standaard Tarief binnen de regio.
  De reguliere Klantenservice is minimaal van maandag tot en met zaterdag van 9:00 tot 19:00 uur bereikbaar. Buiten deze tijden dienen Reizigers van de eerste tot de laatste Rit ook telefonisch contact op te kunnen nemen met Concessiehouder in het geval van bijvoorbeeld uitgevallen (laatste) Ritten. Dit kan bijvoorbeeld door het telefoonnummer door te schakelen naar de CVL;
- Per e-mail;
- Schriftelijk.

Bij voorkeur biedt Concessiehouder daarnaast *Webcare* (een combinatie van klantenservice en reisinformatie) via de gebruikelijke social-mediakanalen.

De maximale wachttijd voor beantwoording van telefoontjes door de klantenservice bedraagt 120 seconden. Een oproep geldt als beantwoord zodra de beller daadwerkelijk een medewerker van de klantenservice aan de Lijn heeft en ook daadwerkelijk te woord wordt gestaan (keuzemenu's, automatische antwoorden, het (opnieuw) in de wacht zetten van bellers, et cetera gelden niet als beantwoording van de oproep).

11.1.2 Reacties op klachten

Concessiehouder hanteert een standaardprocedure voor het afhandelen van klachten. Deze houdt onder meer in dat Reizigers binnen vijf Werkdagen bevestiging (één werkdag bij klachten via e-mail) krijgen dat de klacht in behandeling is genomen (deze bevestiging kan achterwege blijven indien de Reiziger binnen deze termijn een inhoudelijke reactie ontvangt).
Uiterlijk drie weken na indiening ontvangt de Reiziger een reactie, die in ieder geval bevat:

- Inhoudelijke reactie op de klacht;
- Uitsluitsel over wat er met de klacht gebeurt;
- Verwijzing naar het OV-loket voor bemiddeling bij klachten;
- Vermelding van de landelijke geschillencommissie OV waaraan de klachtindiener een geschil kan voorleggen (Geschillencommissie Openbaar Vervoer, Postbus 90600, 2509 LP te Den Haag) alsmede de voorwaarden die deze commissie hanteert voor het in behandeling nemen van klachten.

11.1.3 Doorsturen klachten

In principe is Concessiehouder verantwoordelijk voor de klachtenafhandeling naar de klachtindiener. Klachten over infrastructuur of het OV-beleid geeft Concessiehouder binnen vijf Werkdagen door aan respectievelijk de betreffende Wegbeheerder of de Concessieverlener. Concessiehouder meldt in dat geval, na overeenstemming met de

Wegbeheerder of Concessieverlener, bij de ontvangstbevestiging aan de klachtindiener welke partij de klacht zal afhandelen.

11.2 Klachtenoverzicht

11.2.1 Concessiehouder biedt de Concessieverlener en het ROCOV ieder kwartaal een overzicht aan waarin is opgenomen:

a. De aard van de binnengekomen klachten;
b. Op welke Rit (Lijn, tijdstip) deze klachten betrekking hebben;
c. De snelheid en wijze van respons (eerste reactie) en afhandeling;
d. Het aantal klachten dat niet is afgehandeld conform de in 11.1.2 genoemde termijnen;
e. De manier waarop actie is ondernomen om herhaling van de klacht of soortgelijke klachten te voorkomen.

11.3 OV-loket en landelijke geschillencommissie

11.3.1 **Eisen**

Concessiehouder verleent medewerking aan eventuele bemiddelingspogingen van het landelijke OV-loket. Daarnaast is Concessiehouder aangesloten bij de Geschillencommissie Openbaar Vervoer.

12. Extra inzet klanttevredenheid

12.1 Reizigershandvest

12.1.1 Concessiehouder hanteert een Reizigershandvest, waarin aan de Reiziger beloften / garanties worden gedaan over bijvoorbeeld:
- Punctualiteit;
- Beschikbaarheid vervoer/Zitplaatsgarantie;
- Aansluitgarantie;
- Thuis-breng-garantie/vervangend vervoer;
- Persoonlijke service;
- Reisinformatie;
- Kaartverkoop;
- Distributie OV-chipkaart;
- Toegankelijkheid;
- (Sociale) veiligheid/veilig en schoon;
- Duurzaamheid;
- Compensatie bij vertragingen.

Daarnaast vermeldt het Reizigershandvest:
- Huisregels/Algemene voorwaarden stads- en streekvervoer 2015 (of diens opvolger);
- Hoe Concessiehouder om gaat met suggesties & klachtenafhandeling.

12.1.2 Concessiehouder communiceert het Reizigershandvest breed aan Reizigers. Het Reizigershandvest is in ieder geval op de website van Concessiehouder vindbaar te downloaden als PDF. Concessiehouders nemen het Reizigershandvest op in hun Inschrijving, als onderdeel van het Klantinterfaceplan.

12.2 Vergoedingsregeling

12.2.1 Concessiehouder biedt als onderdeel van het Reizigershandvest een vergoedingsregeling aan voor Reizigers die langer op hun vertrekhalte of een overstaphalte moeten wachten omdat de uitvoeringskwaliteit tekort schiet. Concessiehouder volgt daarbij eventuele landelijke afspraken over een vergoedingsregeling.

12.2.2 Onderdeel van de vergoedingsregeling is in ieder geval de verrekening van een eventueel dubbel opstaptarief dat bij Reizigers in rekening is gebracht omdat zij langer dan 35 minuten op hun aansluitende Rit moesten wachten.
Concessiehouders beschrijven hun vergoedingsregeling in het Klantinterfaceplan.

Deel C: Overige Eisen

13. Fysieke veiligheid

13.1 Algemeen

De Concessieverlener hecht waarde aan een veilige exploitatie van het vervoer in de Concessie. De Concessieverlener wil inzicht krijgen in de gehele keten van fysieke veiligheid en op basis daarvan afspraken, procedures en onderzoeken beter regelen. Concessiehouder is verantwoordelijk voor het waarborgen van voldoende fysieke veiligheid. Concessiehouder borgt dit in het gehele systeem van fysieke veiligheid en leert van individuele situaties en incidenten.

13.2 Veiligheidsplan

13.2.1 Veiligheidscoördinator

Concessiehouder stelt een veiligheidscoördinator aan die de afspraken en de contacten met de Concessieverlener en andere stakeholders waarborgt en onderhoudt

13.2.2 Opstellen veiligheidsplan

Concessiehouder maakt tijdens de Implementatieperiode voor de fysieke veiligheid een Veiligheidsplan, waarin hij aangeeft welke maatregelen hij neemt voor de fysieke veiligheid. Het Veiligheidsplan is gebaseerd op een risicoanalyse van het Concessiegebied. Daarbij speelt de energiedrager (diesel, gas, waterstof, elektrisch etc.) van het Materieel een belangrijke rol. Helder moet zijn hoe alle partijen en Concessiehouder in het bijzonder handelt bij incidenten.
Het Veiligheidsplan van de Concessiehouder :

1. maakt onderscheid tussen preventieve maatregelen (die te allen tijde worden getroffen) en aanvullende maatregelen;
2. bevat mitigerende maatregelen die hij zal nemen bij incidenten, ongevallen of doelbewuste acties;
3. bevat aantoonbare afspraken met derden (waaronder Wegbeheerders, veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek, politie en brandweer);
4. bevat protocollen over communicatie (met Concessieverlener, omgeving en betrokken partijen) bij ernstige incidenten en (verkeers)ongevallen.

13.3 Monitoring en verantwoording

13.3.1 Jaarrapportage en actualisatie

Het Veiligheidsplan wordt jaarlijks en op de momenten waarop Materieel wordt geïntroduceerd waarbij de energiedrager wijzigt (bijvoorbeeld bij introductie van ZE-materieel) geactualiseerd en ter toetsing voorgelegd aan de Concessieverlener. Actualisatie vindt plaats op basis van ervaringen en eventuele (bijna) incidenten, de uitkomsten van oefeningen en gesprekken en afspraken die in het Concessieoverleg worden gemaakt. Concessiehouder doet verbetervoorstellen en geeft aan op welke wijze hij deze implementeert. De Concessieverlener kan een aanwijzing geven tot aanpassing van het plan.

14. Sociale Veiligheid

14.1 Algemeen

Zowel Reizigers als personeel moeten zich veilig kunnen voelen in het OV. De Sociale Veiligheid in en rond het OV is een gedeelde verantwoordelijkheid van Concessieverlener, Concessiehouder, Wegbeheerder, politie en justitie. Concessiehouder is verantwoordelijk voor de veiligheid in het Materieel, de Wegbeheerder voor de veiligheid op de haltes en stations, de politie voor een snelle opvolging van meldingen en justitie voor vervolging van overtreders.

De borging van deze gezamenlijke belangen, verantwoordelijkheden en doelstellingen is verankerd in het landelijke Convenant Sociale Veiligheid Openbaar Vervoer ("convenant", juli 2012) (zie bijlage bij het Bestek). Dit convenant, dan wel de opvolger van dit convenant, vormt het kader voor verdere concrete afspraken of normen tussen Concessiehouder en de OV-autoriteit (de Provincie).

Conform het convenant heeft de Concessieverlener een nota Sociale Veiligheid OV 2014-2020 vastgesteld (zie bijlage bij het Bestek). Met deze nota heeft de Concessieverlener haar ambities en doelstellingen ten aanzien van Sociale Veiligheid verhoogd en geconcretiseerd.

Ook bij een onderwerp als Sociale Veiligheid wil de Concessieverlener Concessiehouder op zijn prestaties beoordelen en dan in het bijzonder op de ontwikkeling in:

- Het aantal Incidenten;
- De veiligheidsbeleving van Reizigers (reizigersmonitor);
- De veiligheidsbeleving van personeel (personeelsmonitor);
- Het aantal geregistreerde zwartrijders.

14.2 Integrale aanpak

Om de Sociale Veiligheid in het vervoer structureel te verbeteren, wordt een integrale aanpak gevolgd bestaande uit vijf componenten:

1. Service, toezicht en handhaving;
2. Kaartcontrole;
3. Inrichting en onderhoud infrastructuur;
4. Samenwerking met overige partijen;
5. Structureel en variabele inzet.

14.2.1 Service, toezicht en handhaving

Om Reizigers een veilig gevoel te geven, is het belangrijk dat:

- Concessiehouder toezicht houdt en direct handhavend kan optreden. Menselijk toezicht: Concessiehouder zet tijdens de gehele duur van de Concessie tenminste 2,0 fte personeel per jaar in voor het houden van toezicht met het oog op de veiligheid van Reizigers en personeel, en het bestrijden van zwartrijden. Deze toezichthouders zijn als zodanig herkenbaar, onder meer door het dragen van een uniform. Toezichthouders hebben een servicegerichte instelling en hun optreden is in de eerste plaats gericht op preventie en de-escalatie. Indien de situatie daar aanleiding toe geeft, treden ze handhavend op. De toezichthouders zijn BOA bevoegd (buitengewoon opsporingsambtenaar);

- Service aan Reizigers: De toezichthouders hebben een serviceverlenende houding; ze zijn voor Reizigers aanspreekbaar en kunnen reguliere vragen van Reizigers over het OV adequaat beantwoorden;
- Handhaving: Dit behelst het repressief optreden bij overlast gevend en strafbaar gedrag, het verlenen van noodhulp aan Reizigers en personeel en wederzijdse ondersteuning tussen politie of overig bevoegd gezag en Concessiehouder.

14.2.2 **Cameratoezicht**

Al het Materieel is uitgerust met functionerende, registratieve camera's. Bussen zijn voorzien van minimaal twee camera's, Gelede Bussen zijn voorzien van minimaal drie camera's.
Opgenomen beelden dienen van voldoende kwaliteit te zijn om te worden gebruikt voor opsporingsdoeleinden of andere controles. Bij het uitlezen van de beelden handelt Concessiehouder conform een goedgekeurd protocol. Concessiehouder maakt vooraf afspraken met politie en justitie over de (periode van) beschikbaarheid van opnames en het uitlezen van opnames als zich een incident heeft voorgedaan waarbij het gestelde in paragraaf 18.3 geldt.

14.2.3 **Kaartcontrole**

Concessiehouder is verantwoordelijk voor de controle op geldige vervoerbewijzen. Concessiehouder streeft er daarbij naar dat zoveel mogelijk Reizigers bij het instappen inchecken. Concessiehouder houdt bij de controlekans van Reizigers rekening met:

- De mogelijkheid voor Reizigers om het Materieel te betreden zonder in te checken;
- Het percentage Reizigers dat dit daadwerkelijk nalaat.

14.2.4 **Inrichting en onderhoud infrastructuur**

Naast bovenstaande maatregelen wordt betere Sociale Veiligheid ook bereikt door maatregelen zoals graffitiverwijdering en de inrichting van de haltes, zoals de gebruikte kleuren (licht), de overzichtelijkheid, de verlichting en de vormgeving van het straatmeubilair. Concessiehouder maakt hierover, gezamenlijk met de Concessieverlener, nadere afspraken met de Wegbeheerders.

14.2.5 **Samenwerking met overige partijen**

Samenwerking met overige partijen is cruciaal voor een hoog niveau van Sociale Veiligheid. Concessiehouder maakt zo nodig afspraken met de partijen die de trajecten en stations bedienen waar Concessiehouder ook komt. Dit betreft zowel andere vervoerders als andere partijen met toezichthouders of functies betreffende OV en/of openbare orde. Als de Concessieverlener met partijen afspraken maakt over de Sociale Veiligheid, draagt Concessiehouder constructief bij aan de naleving van deze afspraken.

14.2.6 **Structurele en variabele inzet**

Concessiehouder stemt de inzet van de toezichthouders af op de behoefte aan service en toezicht bij Reizigers. In zijn afweging neemt Concessiehouder factoren mee als het aantal Reizigers, incidenten en zwartrijders en het veiligheidsgevoel van Reizigers en personeel. Afhankelijk van gebeurtenissen, samenwerking met derden en noodzaak, zet Concessiehouder projecten op met een incidenteel of structureel karakter. In het actieplan Sociale Veiligheid beschrijft Concessiehouder jaarlijks zijn structurele en incidentele inzet. Voor de aanpak van deze problematiek ligt de focus op maatwerkoplossingen. Concessiehouder rapporteert jaarlijks over inzet en effecten

daarvan en stemt in overleg met de Concessieverlener de inzet voor het komende jaar af via het actieplan Sociale Veiligheid.

14.2.7 **Actieplan Sociale Veiligheid**

Concessiehouder maakt een actieplan Sociale Veiligheid, waarin hij concreet aangeeft hoe de doelstellingen en normen uit de nota Sociale Veiligheid OV 2014-2020, danwel de opvolger daarvan, gehaald gaan worden. Dit actieplan beoordeelt de Concessieverlener op volledigheid, tijdigheid, ambitieniveau en te verwachten resultaat. Ieder jaar, voor 1 oktober, legt Concessiehouder het concept actieplan Sociale Veiligheid ter goedkeuring voor aan de Concessieverlener. Als de Concessieverlener het plan niet goedkeurt, kan de Concessieverlener een aanwijzing geven tot aanpassing van het plan.

Voorafgaand aan het verzoek tot goedkeuring biedt Concessiehouder het actieplan tijdig voor advies aan het ROCOV aan. Dit advies en de manier waarop Concessiehouder met dit advies is omgegaan maakt deel uit van het actieplan Sociale Veiligheid.

14.2.8 **Monitoring**

Concessiehouder bespreekt ieder kwartaal de gemelde incidenten met de Concessieverlener. In gezamenlijkheid met de Concessieverlener wordt per kwartaal bepaald of, en zo ja, welke maatregelen genomen worden om het aantal en de mate van ernst van de incidenten terug te dringen. Concessiehouder biedt hiervoor ieder kwartaal overzichten aan waarop alle incidenten, inclusief een geanonimiseerde omschrijving van het incident, conform de ABC-systematiek en op datum en Lijn staan vermeld

14.2.9 **Overige eisen**

Concessiehouder werkt mee aan initiatieven van de Concessieverlener om met derden afspraken te maken op het gebied van Sociale Veiligheid (bijvoorbeeld veiligheidsarrangementen, afspraken met Wegbeheerders, etc.). Indien één of meerdere gemeenten in het Concessiegebied dan wel een direct aanliggende gemeente een convenant Sociale Veiligheid wil opstellen, neemt Concessiehouder hieraan deel. Concessiehouder draagt via gerichte voorlichting aan specifieke (reizigers)groepen op preventieve wijze bij aan de bevordering van de Sociale Veiligheid in en rond het vervoer in de Concessie.

15. Duurzaamheid en transitie naar Zero Emissie

15.1 Algemeen

De Concessieverlener wil haar Concessies voor het OV verduurzamen. Bij duurzaamheid maken we onderscheid in doelstellingen uit het programma Transitie Energie en Grondstoffen ("TEG") en lokale leefbaarheidsdoelstellingen. Leefbaarheidsdoelstellingen bestaan uit lokaal vermindering van de uitstoot van vervuilende stoffen (zoals NOx, fijnstof en roet) en een beperking van het geluidsniveau. In dit hoofdstuk volgt een beschrijving van de ambitie die de Concessieverlener heeft op het gebied van duurzaamheid voor deze Concessie en de eisen en wensen die hieruit voortkomen.

15.1.1 Duurzaamheidsplan

Concessiehouder dient in zijn Inschrijving een Duurzaamheidsplan op te nemen. In het Duurzaamheidsplan dient de Concessiehouder aan te geven op welke wijze hij invulling geeft aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de Concessieverlener. De beoogde resultaten dienen concreet en meetbaar te worden beschreven. Concessiehouder zet zich in voor een duurzame uitvoering van de Concessie en voldoet daarbij aan alle eisen in dit hoofdstuk alsmede al hetgeen hij in het Duurzaamheidsplan heeft aangeboden.
Het Duurzaamheidsplan omvat in elk geval:

- Op welke wijze Concessiehouder het transitiepad voor de inzet van ZE-materieel gaat realiseren (zie paragraaf 15.3);
- De mate van en op welke wijze initiatieven voor herbruikbaarheid ("circulariteit") deel uitmaken van het primaire bedrijfsproces van de Concessiehouder en op welke wijze Concessieverlener betrokken wordt bij het opdoen van ervaringen (zie paragraaf 15.4);
- Maatregelen die Concessiehouder neemt in de exploitatie en in de eigen bedrijfsvoering ten behoeve van een voortdurende beperking van CO2-uitstoot energieverbruik en grondstoffengebruik;
- Maatregelen om lokale geluids- en trillingshinder en de uitstoot van vervuilende stoffen (zoals NOx, fijnstof en roet) van Bussen en Auto's te minimaliseren.

15.1.2 Doorontwikkeling

Tijdens de looptijd van de Concessie is er ruimte voor doorontwikkeling en innovatie op het gebied van duurzaamheid. Concessiehouder is verplicht volledige medewerking te verlenen aan eventuele pilots of initiatieven op dit gebied van of namens Concessieverlener.

15.2 Milieuprestaties

15.2.1 Milieunormen Bussen (niet zijnde ZE)

Alle, bij de uitvoering van de Concessie, in te zetten Bussen voldoen gedurende de gehele Concessie aan ten minste de Euro-VI-uitstootnorm (dat wil zeggen: Euro VI dan wel een latere/strengere Euro-norm).

De bewijslast voor het voldoen aan tenminste de gestelde normen voor Bussen ligt bij Concessiehouder. Concessiehouder dient, indien de Concessieverlener dit op enig moment verzoekt, het motortestcertificaat over te leggen van Materieel dan wel via een kopie van het kentekenbewijs aan te tonen dat het Materieel voldoet aan tenminste de Euro-VI-uitstootnorm. In het motortestcertificaat dienen de emissietestgegevens te staan

op basis waarvan kan worden afgeleid of de motor en de uitlaatgasnabehandeling, en daarmee het Materieel voldoet.

De Euro-uitstootnorm in deze paragraaf geldt niet voor ZE-materieel.

15.2.2 **Leeftijd Bussen**
Een Bus is op enig moment gedurende de Concessie niet ouder dan 14 jaar (gerekend vanaf datum eerste toelating zoals vermeld op deel 1 van het kentekenbewijs).

15.2.3 **Milieunormen Auto's**
Alle bij de uitvoering van de Concessie in te zetten Auto's voldoen aan tenminste de Euro-6 uitstootnorm (dat wil zeggen: Euro 6 dan wel een latere/strengere Euro-norm voldoen).
De bewijslast voor het voldoen aan ten minste de Euro-6 uitstootnorm ligt bij de Concessiehouder. De Concessiehouder dient, indien de Concessieverlener dit op enig moment verzoekt, via een kopie van het kentekenbewijs aan te tonen dat de Auto voldoet aan ten minste de Euro 6 uitstootnorm.

15.2.4 **Leeftijd Auto's**
Een Auto is gedurende de Concessie niet ouder dan 6 jaar (gerekend vanaf datum eerste toelating zoals vermeld op deel 1 van het kentekenbewijs).

15.2.5 **Keuze voor brandstof, energiedrager en aandrijftechniek**
De Concessiehouder is vrij in de keuze voor brandstof/energiedrager dan wel aandrijftechniek ten behoeve van de inzet van Bussen en Auto's, op voorwaarde dat te allen tijde ten minste voldaan wordt aan de emissienormen als genoemd in artikel 15.2.1 respectievelijk 15.2.3 en de normering ZE-materieel als genoemd in artikel 15.3.2.

15.2.6 **Gebruik biobrandstoffen**
Het is toegestaan om biobrandstoffen als energiedrager te gebruiken om een lagere CO2-emissie te halen. Bij gebruik van biobrandstoffen geldt dat de biomassa die daarvoor als grondstof dient, niet geschikt mag zijn om tot voedsel verwerkt te worden of dat de teelt van die biomassa voedselproductie verdringt (geen 'food-for-fuel'). De biomassa moet dus typisch afval of een restproduct zijn, of komen van niet eetbare gewassen die buiten de akkerbouw groeien. Biobrandstoffen uit afval en reststromen van voedselgewassen mogen ingezet worden, met dien verstande dat deze afval- en reststromen daarbij die producten zijn die afgewerkt zijn en niet meer geschikt zijn voor hun oorspronkelijke inzet. Dergelijk afval en restproducten van voedselgewassen zijn toegestaan om te verwerken tot biobrandstof.

15.3 Transitiepad voor inzet ZE-materieel

De Concessieverlener ambieert de concessie voor 2030 volledig ZE uit te kunnen voeren. De Concessieverlener onderzoekt op dit moment welke voorwaarden zij kan/moet scheppen om de ambities voor ZE waar te kunnen maken zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van het OV. De Concessieverlener overweegt daarbij om een aanvullende subsidie te verstrekken per ZE-voertuig dat jaarlijks wordt ingezet door Concessiehouder en/of de concessieduur te verlengen met maximaal 4 jaar ingeval de concessie uiterlijk in 2025 volledig ZE wordt uitgevoerd. Een besluit over de mogelijke subsidie en verlengingsduur wordt naar verwachting genomen gelijktijdig met de vaststelling van het PvE. Waar nodig wordt deze paragraaf hier op aangepast.

15.3.1 Transitiepad

Concessiehouder dient bij zijn Inschrijving een transitiepad op te nemen voor de inzet van ZE-materieel gedurende de Concessieperiode. Het transitiepad geeft het uiterste moment aan waarop Concessiehouder (delen van) de Concessie met ZE-materieel gaat uitvoeren en onderbouwt hoe Concessiehouder de haalbaarheid van het transitiepad borgt. De Concessieverlener verwacht een efficiënt en realistisch transitiepad. Dit betekent dat de noodzakelijke stappen op logische en haalbare momenten in de Concessieperiode worden gezet, met inachtneming van de eisen zoals beschreven in deze paragraaf.

15.3.2 Normering ZE-materieel

Concessiehouder is vrij om het transitiepad voor de inzet van ZE-materieel zelf in te richten, met in achtneming van de volgende eisen:

- Uiterlijk bij start Fase 3 bestaat de volledige concessie uit ZE-materieel, uitgezonderd de huidige R-netlijn 320 en Materieel dat wordt ingezet ten behoeve van eventuele Versterkingsritten;
- Alle Bussen / Auto's die na 1 januari 2025 nieuw instromen dienen ZE-materieel te zijn.
- Vóór 2030 bestaat de gehele concessie, inclusief R-netlijn 320 uit ZE-materieel. *Zie ook inleiding bij deze paragraaf.*

15.3.3 Inzet ZE-materieel

Tijdens de looptijd van de Concessie zet de Concessiehouder Bussen en Auto's in die qua milieuprestaties en qua inzet per jaar (gemeten in DRU's) tenminste voldoen aan het transitiepad. Het is de Concessiehouder niet toegestaan zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Concessieverlener minder DRU's met ZE-materieel uit te voeren dan volgens het transitiepad aangeboden. Aan de realisatie van het transitiepad wordt een bonus/malusregeling gekoppeld, waardoor de Concessieverlener meer zekerheid heeft dat Concessiehouder zijn toezeggingen zal nakomen.

15.3.4 Klimaatbeheersing in ZE-materieel

De norm voor ZE-materieel zoals bedoeld in paragraaf 15.3.2 geldt niet voor de apparatuur ten behoeve van klimaatbeheersing in deze voertuigen, zoals standkachels of airconditioning. Ingeval deze apparatuur niet emissievrij is, maakt Concessiehouder voor deze apparatuur gebruik van duurzame biobrandstoffen zoals omschreven in paragraaf.
Toelichting: Als de buitentemperatuur op de locatie van de door de Concessiehouder gebruikte stalling onder de 0,0 graden Celsius ligt (te meten op 1,5 meter boven het maaiveld), is het toegestaan het ZE-materieel dat op die locatie gestald is te verwarmen door middel van biofuel verwarming (bijvoorbeeld middels Webasto).

15.3.5 Groene stroom en levering gegevens energiegebruik

Indien Concessiehouder gebruik maakt van elektriciteit voor het laden van de voertuigen dient (aantoonbaar) uitsluitend Groene stroom te worden gebruikt. Deze Groene stroom wordt bij voorkeur regionaal opgewekt.
Voor een goede benutting van het energienet is inzicht in het gebruik door de ZE voertuigen essentieel. Concessiehouder levert desgevraagd gegevens over het energiegebruik van de laadinfrastructuur. Zowel over het laadpunt als over het inkoopstation. De Concessieverlener mag deze gegevens delen met de netbeheerders.

15.3.6 Tank-/laadinfrastructuur

Concessiehouder is verantwoordelijk voor de aanschaf, Aansluiting, aanleg en onderhoud van alle (tank-/laad-)infrastructuur die nodig is voor de inzet van al het aangeboden ZE-materieel, inclusief de daarvoor benodigde toestemmingen en vergunningen van derden.
De Concessieverlener overlegt bij het definitieve PvE nadere informatie over mogelijke locaties waar tank- of laadinfrastructuur kan worden gerealiseerd en de afspraken die hierover zijn gemaakt met betrokken partijen (gemeenten, netbeheerders). Aan deze informatie kunnen geen rechten worden ontleend.

15.3.7 Overnameregeling

Voor ZE-materieel dat wordt ingezet voor het vervoer van Reizigers binnen de Concessie geldt - indien Concessiehouder dit wenst- een overnameregeling.
Tank- en laadinfrastructuur komt in aanmerking voor overname, voor zover de infrastructuur eigendom is van Concessiehouder, specifiek bedoeld is voor het tanken/laden van Bussen die in aanmerking komen voor overname en voor zover de opvolgende Concessiehouder aantoonbaar over deze tank- en laadinfrastructuur kan beschikken gedurende de opvolgende Concessieperiode. In de concept-Uitvoeringsovereenkomst worden de voorwaarden aan deze overnameregeling gespecificeerd.

15.4 Circulariteit

15.4.1 Maatregelen voor circulariteit

Concessiehouder geeft in het Duurzaamheidsplan aan te geven welke maatregelen hij vanuit het oogpunt van circulariteit gedurende de Concessieduur treft voor (her)gebruik van Materieel, materialen en grondstoffen binnen haar primaire bedrijfsproces, namelijk de aanschaf van Bussen en Auto's, het beheer en onderhoud en de exploitatie daarvan.

15.4.2 Kennisontwikkeling

Concessiehouder doet voorstellen voor de wijze waarop hij de Concessieverlener betrekt bij het opdoen van ervaring met circulariteit binnen de Concessie en de wijze waarop hij deze ervaring (openbaar) uitdraagt.

15.4.3 Evaluatie

Concessiehouder levert jaarlijks uiterlijk drie maanden na afloop van een kalenderjaar een overzicht van de resultaten van de maatregelen op het gebied van circulariteit in het afgelopen kalenderjaar en doet daarbij verbetervoorstellen indien maatregelen niet functioneren of het beoogde effect hebben.

16. Informatie en monitoring

De Concessieverlener vindt het van groot belang dat de uitvoering en ontwikkeling van de Concessie goed gemonitord worden. Monitoringsinformatie geeft informatie over waar de doelen van de Concessieverlener wel of niet gehaald worden, en is daarmee waardevolle input voor (door)ontwikkeling van het vervoeraanbod in de Concessie. Daarnaast is monitoring belangrijk om na te gaan of Concessiehouder de voorschriften in de Concessie en de beloftes uit zijn Inschrijving nakomt.

De rol van de Concessiehouder gaat verder dan het leveren van gegevens conform de landelijk afgesproken standaarden: Model Informatieprofiel Openbaar Vervoer, “MIPOV” (of een opvolger hiervan). Het is de rol van Concessiehouder om op basis van zijn monitoringsdata te zorgen voor adequate en bruikbare informatie en analyse aan de Concessieverlener en aan andere stakeholders bij de ontwikkeling van het vervoeraanbod.

16.1 Informatieverstrekking aan de Concessieverlener

16.1.1 Managementinformatie

Concessiehouder verstrekt managementinformatie via een kwartaalrapportage en via een dashboard. Concessiehouder stelt alle rapportages, informatie en (bron)data zoals geëist in dit hoofdstuk ter beschikking via een webapplicatie (het ‘dashboard’) van Concessiehouder. De informatie en data zijn overzichtelijk en leesbaar weergegeven en kunnen door de Concessieverlener te allen tijde, gedurende de Concessieperiode, kosteloos worden ingezien en gedownload. De kwartaalrapportages bevatten een samenvatting van de informatie met een analyse, verklaring van afwijking en voorstellen tot verbetering. Voor de opzet van de kwartaalrapportage doet Concessiehouder een voorstel.

Daarnaast overweegt de Concessieverlener een OV-tool te ontwikkelen die verder gaat dan de MIPOV standaarden. Concessiehouder levert alle hier genoemde data (of een door de Concessieverlener te bepalen selectie hieruit) aan ten behoeve van deze (te ontwikkelen) OV-tool.
Alle te leveren data, informatie en rapportages worden in een leesbaar en bewerkbaar bestandsformat beschikbaar gesteld. Het bestandsformat voor monitoringrapportages is in principe een recente versie van Excel (.xlsx) of Word (.docx). Voor ruwe data is ook een kommagescheiden bestand (met extensie .csv, .ods, .xml) acceptabel. Gedurende de Concessieperiode kan hier in onderling overleg van worden afgeweken en/of aanvullingen op worden gepleegd. De aangeleverde data dient in het dashboard op zoveel mogelijk relevante manieren gefilterd en/of geaggregeerd te kunnen worden (bijvoorbeeld per Lijn/combinatie van Lijnen/uurblok/dagsoort/maand/meerdere maanden/jaar, et cetera), en bij voorkeur grafisch weergegeven worden, om bijvoorbeeld inzicht te krijgen in de ontwikkeling van punctualiteit op één specifieke Lijn, rituitval op een bundel van Lijnen, et cetera.
Minimaal wordt per MIPOV-element, naast het voorgeschreven MIPOV-format, een geaggregeerde samenvatting gegeven van alle Lijnen in de Concessie tezamen.

16.1.2 Eigendom van data

Alle informatie en data die door Concessiehouder geleverd wordt, zijn eigendom van de Concessieverlener. De Concessieverlener kan deze -voor zover voor hen relevant- ter

beschikking stellen aan andere stakeholders, zoals Wegbeheerders, Concessiehouders van aangrenzende Concessies, aangrenzende Concessieverleners, het ROCOV en aan Concessiehouders bij de volgende aanbesteding. Ook kan de Concessieverlener (delen van) deze informatie publiceren.

Bepaalde informatie kan als vertrouwelijk worden geclassificeerd en voor derden niet toegankelijk zijn. Dit ter beoordeling door de Concessieverlener, na overleg met en onderbouwing door Concessiehouder. De Concessieverlener stimuleert Concessiehouder monitoringsdata zoveel mogelijk uit zichzelf openbaar te maken / ter beschikking te stellen aan relevante partijen.

16.1.3 Levering aan aanbieders andere Mobiliteitsdiensten en MaaS

De Concessiehouder conformeert zich en werkt onvoorwaardelijk mee aan het, binnen de kaders van wet- en regelgeving, om niet beschikbaar stellen van gegevens in de vorm van open data voor onderzoek en aan aanbieders van Andere Mobiliteitsdiensten en MaaS-aanbieders. De Concessiehouder stelt aan deze aanbieders daarnaast gegevens beschikbaar die nodig zijn voor het plannen, boeken en betalen van een reis, zonder dat hij daarvoor een opslag op de door de Concessieverleners vastgestelde Tarieven in rekening brengt.

16.1.4 Ter beschikking te stellen informatie en data

Concessiehouder verstrekt de gegevens als bedoeld in het MIPOV 2008 (of een latere versie of een opvolger hiervan) en bijbehorende addenda, in de frequentie en vorm zoals beschreven in het MIPOV. Het betreft hier alle kernelementen, optionele en gelieerde elementen. De gelieerde elementen worden na verzoek daartoe van de Concessieverlener binnen 6 weken ter beschikking gesteld.

Daarnaast levert Concessiehouder, tenzij hij kan aantonen dat de informatie reeds beschikbaar is, de volgende aanvullende informatie aan:

- Bij *optioneel element 5 'opbrengst per Lijn(-deel)'*: aangevuld met de opgave van opbrengsten van verkoop van eventuele tariefdragers die niet opgenomen zijn in de opbrengstcijfers uit de OV-chipkaart – zo veel mogelijk uitgesplitst naar Lijn en tijd (in ieder geval op dagniveau, bij voorkeur op uurblokniveau);
- Bij *optioneel element 8 'aantal voertuigen'*: aangevuld met de milieuprestatie en staat van onderhoud;
- *Data uit het OV-chipkaartsysteem*: in aanvulling op de MIPOV-elementen levert Concessiehouder maandelijks een tabel (in Excel) met een zo gedetailleerd mogelijk inzicht in de OV-chipkaarttransacties. Dit overzicht bevat minimaal per herkomst-bestemmingscombinatie (halte-halte) het aantal Reizigers en de betaalde en gereisde aantal kilometers, opgesplitst naar Lijn, Rit en Reisproduct;
- *Informatie over incidenten Sociale Veiligheid*: op lijnniveau, dagniveau, gerubriceerd volgens de ABC-systematiek en met een (geanonimiseerde) korte omschrijving van het gemelde incident. Dubbele meldingen van hetzelfde incident filtert Concessiehouder eruit;
- *Analyse:* de ontwikkeling van (in ieder geval) de stiptheid en de rituitval met een analyse van oorzaken, indien van toepassing per Lijn. Waar dit van toepassing is, tevens een onderbouwde aanpak om tot betere waarden te komen.

Concessiehouder hanteert met zijn systemen, uitwisseling van actuele gegevens, rapportages, datalevering en dataverwerking altijd de meest actuele landelijke standaarden, onder andere:

- MIPOV (zie www.crow.nl);
- BISON (zie: http://bison.connekt.nl/standaarden);
- Landelijke standaarden voor OV-chipkaartsystemen (indien beschikbaar en van toepassing).

Deze eis is ook van toepassing op nog te ontwikkelen standaarden.

16.1.5 OV-chipkaartdata

In aanvulling op de OV-chipkaartdata die benoemd zijn in de vorige subparagraaf stelt Concessiehouder op verzoek van de Concessieverlener – en met inachtneming van de wettelijke kaders – alle informatie die voortkomt uit het gebruik van de OV-chipkaart zonder voorbehoud beschikbaar aan de Concessieverlener. De Concessieverlener kan deze informatie naar eigen inzicht gebruiken en openbaar maken.

Voor alle OV-chipkaartdata en afgeleide data geldt dat Concessieverlener en Concessiehouder de regels in acht nemen die voortvloeien uit de Wet Bescherming Persoonsgegevens en dat Concessiehouder niet verplicht is data te verstrekken indien dat strijdig zou zijn met de wetgeving.

Als Concessiehouder in de toekomst gebruik gaat maken van andere 'kaartdragers' dan de OV-chipkaart, dan dient hij alle informatie die voortkomt uit het gebruik van deze kaartdragers op dezelfde wijze als bij de OV-chipkaart aan de Concessieverlener beschikbaar te stellen.

16.1.6 Aanlevertermijnen

Concessiehouder stelt alle maandelijkse rapportages binnen drie weken na het einde van de maand ter beschikking aan de Concessieverlener. Voor andere rapportages geldt een termijn van zes weken. Indien de Concessieverlener aanvullende data opvraagt, zal de Concessieverlener bij de aanvraag een redelijke aanlevertermijn vaststellen.

16.1.7 Vervoerkundig onderzoek

Om een actueel beeld te houden van het reisgedrag van de Reizigers houdt Concessiehouder in ieder geval in 2023 en 2026 een uitgebreid onderzoek onder Reizigers in het Concessiegebied. Dit onderzoek omvat in ieder geval:

- Herkomst, bestemming en reismotief van de Reizigers;
- Gegevens over het aantal in- en uitstappers, ongeacht gebruikte Productdrager, voor alle haltes per Rit per richting, inclusief de bezettingen na vertrek van iedere halte. Uit de gegevens blijkt duidelijk met welk Reisproduct is gereisd en is per Reisproduct het aantal afgelegde reizigerskilometers af te leiden;
- Het gebruikte voor- en natransport.

16.2 Overige informatiebronnen

16.2.1 Onderzoeksrecht Concessieverlener

Op verzoek geeft Concessiehouder aan de Concessieverlener, of aan een door de Concessieverlener aangewezen derde, ongelimiteerd toegang tot alle Brondata (onder

andere uit het Exploitatiebeheerssysteem en het OV-chipkaartsysteem) die gebruikt is voor het aanleveren van de in dit hoofdstuk gevraagde data en informatie.

Concessiehouder verleent medewerking aan de Concessieverlener of een door de Concessieverlener aan te wijzen onafhankelijke derde partij voor (aangekondigd of onaangekondigd) onderzoek naar uitvoering, ontwikkeling en naleving van de Concessie. Hierbij kan ook inzet van een *mystery guest* aan de orde zijn.

Ook verleent Concessiehouder medewerking aan een eventuele controle van de aangeleverde monitoringsinformatie. Dit houdt onder meer in dat Concessiehouder toestaat dat er in opdracht van de Concessieverlener door een onafhankelijke partij (een) audit(s) op zijn systemen (waaronder OV-chipkaart- en Exploitatiebeheerssystemen) wordt uitgevoerd om de betrouwbaarheid van de rapportages te verifiëren. De kosten voor dergelijk onderzoek / audit(s) komen voor rekening van de Concessieverlener.

16.2.2 **OV-klantenbarometer**
Om een actueel beeld te houden van wat Reizigers vinden van de kwaliteit van het OV in het Concessiegebied, laat de Concessieverlener ieder jaar een tevredenheidsonderzoek uitvoeren (op dit moment is dat de OV-Klantenbarometer). Concessiehouder verleent hieraan zijn medewerking.

16.3 Niet-gevolgde Ritten

16.3.1 Concessiehouder dient Ritten via het IVS en het Exploitatiebeheerssysteem te volgen en loggen, onder meer voor het controleren van de punctualiteitsnormen en aansturing van realtime Reisinformatie. Het aantal niet-gevolgde/niet-gelogde Ritten van het Regulier OV bedraagt maximaal 5%.

16.3.2 Concessiehouder rapporteert elk kwartaal over het aantal Ritten dat niet gevolgd is door het Exploitatiebeheerssysteem.

17. Participatie en social return

De Concessieverlener zoekt een Concessiehouder die zich inbedt in de samenleving van Noord-Holland en Gooi en Vechtstreek in het bijzonder, en die samenleving pro-actief betrekt bij het (doorontwikkelen van) het OV. Daarom verwacht de Concessieverlener dat Concessiehouder zich inzet voor participatie van individuele Reizigers en anderen.

17.1 Participatie

17.1.1 Meedenken

Concessiehouder betrekt waar mogelijk en waar relevant individuele Reizigers en andere inwoners en bezoekers van de Concessieverlener bij de ontwikkeling van het OV, teneinde (nog) beter in te kunnen spelen op reizigerswensen en andere wensen uit de Noord-Hollandse samenleving.

Concessiehouders beschrijven daartoe bij hun Inschrijving in het Participatie- en Ontwikkelplan hoe zij organisaties en Reizigers betrekken bij de doorontwikkeling van het OV.

17.1.2 Meedoen

Sinds juli 2016 geldt het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. Doel van dit verdrag is dat de positie van mensen met een beperking verbetert. De toegankelijkheid van het OV is hier een belangrijk onderdeel van. Toegankelijkheid is meer dan fysieke toegankelijkheid. Het gaat bijvoorbeeld ook om informatie voor alle mensen voorafgaand en tijdens de reis en assistentie bij het instappen en de bejegening.
Concessiehouder beschrijft in het Participatie- en Ontwikkelplan hoe hij het gebruik van het OV door mensen met een beperking extra gaat stimuleren. De Concessieverlener denkt dan aan concrete plannen om te bereiken dat meer mensen vanuit het Doelgroepenvervoer met het OV kunnen reizen. De al beschreven eisen t.a.v. toegankelijkheid en assistentie door de chauffeur horen niet in deze plannen maar beschouwen we als uitgangspunt.

17.2 Social return

De concessieverlener investeert in social return omdat dit de kans op werk vergroot voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en tegelijk bijdraagt aan de economie en werkgelegenheid in deze provincie. Social return sluit aan bij de doelstellingen van de provincie Noord-Holland op het gebied van arbeidsmarkt, onderwijs en economie.

Social return wordt als bijzondere uitvoeringsvoorwaarde toegepast bij aanbestedingen van Diensten boven het Europese drempelbedrag van € 221.000,=.

Voor aanbestedingen betekent dit dat van Concessiehouder wordt verwacht dat zij een bijdrage leveren aan het creëren van kansen op werk voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (kandidaten). Dit kan bijvoorbeeld door kandidaten in dienst te nemen, maar ook door mensen voor te bereiden op duurzame deelname aan de arbeidsmarkt. Te denken valt aan opleidingen, trainingen of stages. Daarnaast behoort sociaal inkopen tot de mogelijkheden.

17.2.1 De social return verplichting

Concessiehouder dient als social return minimaal 2% van de Exploitatiebijdrage (exclusief omzetbelasting) aan te wenden voor social return. De social return waarde is een fictieve waarde en wordt in geld uitgedrukt om de inspanning meetbaar te maken. Deze social return waarde dient aantoonbaar te worden ingezet om kansen te creëren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit kan Concessiehouder doen door mensen uit de doelgroep in dienst te nemen, en door het aanbieden van opleidingen, trainingen of stages. Daarnaast behoren sociaal inkopen en sociale activiteiten tot de mogelijkheden. De social return activiteiten moeten voldoende verband houden met de opdracht. De doelgroep social return bestaat uit iedereen met afstand tot de arbeidsmarkt, mits aantoonbaar (geregistreerd). Kandidaten moeten herleidbaar zijn in het kader van controle.
Opdrachtgever hanteert het doelgroepwaardenmodel. Hierin staan de toegestane doelgroepen en is de social return waarde per doelgroep bepaald op basis van de afstand tot de arbeidsmarkt van de kandidaat. Er is rekening gehouden met de inspanning die Concessiehouder moet leveren om de kandidaat naar werk te begeleiden. Incidenteel wordt het doelgroepwaardenmodel door de provincie Noord-Holland herijkt. Indien een toekomstige herijking leidt tot een gewijzigde waardebepaling van doelgroepen (ten opzichte van de huidige waardebepaling), zijn de nieuwe waarden van toepassing voor de berekening van social return.
In het Bestek wordt een bijlage over het Doelgroepwaardenmodel opgenomen.

17.2.2 Verantwoordelijkheid

Concessiehouder is te allen tijde eindverantwoordelijk voor het invullen, nakomen en verantwoorden van zijn social return verplichting, zoals: het werven, selecteren, opleiden, plaatsen, trainen en/of begeleiden van kandidaten uit de doelgroep. Dit geldt ook wanneer Concessiehouder de social return verplichting deels overdraagt aan bijvoorbeeld onderaannemers.

17.2.3 Invulling van de verplichting

- Invulling van de social return verplichting vergt maatwerk en kan passend worden gemaakt op de bedrijfsvoering van Concessiehouder, maar vindt plaats binnen de kaders van deze overeenkomst.
- De social return verplichting dient binnen de initiële looptijd van de overeenkomst te worden gerealiseerd. Bij verlenging worden opnieuw social return afspraken gemaakt onder dezelfde voorwaarden. Het is de wens van de Concessieverlener om social return zo doelmatig mogelijk in te zetten gedurende de looptijd van de overeenkomst. Het is aan Concessiehouder om hier invulling aan te geven.
- Gedurende de looptijd van de overeenkomst kunnen rapportage- en evaluatiemomenten aanleiding geven tot aanpassing van de wijze van invulling van de social return verplichting in samenspraak met de Concessieverlener.

17.2.4 Team social return Provincie

Concessiehouder kan ná gunning gebruik maken van de expertise en het netwerk van de Provincie, team social return, om invulling te geven aan de inzet van social return kandidaten.

17.2.5 Plan van aanpak social return

Na definitieve gunning neemt de social return contactpersoon van Concessiehouder binnen 7 werkdagen contact op met team social return voor het inplannen van een adviesgesprek. In dit adviesgesprek worden de passende mogelijkheden voor de social return invulling besproken.
Als voorbereiding op het adviesgesprek inventariseert Concessiehouder welke invullingsmogelijkheden en doelgroep (en) bij de bedrijfsvoering passen. Na dit gesprek levert Concessiehouder binnen 1 maand een plan van aanpak in bij team social return waarin Concessiehouder aangeeft welke social return activiteiten uitgevoerd gaan worden en welke doelgroep(en) word(t)en ingezet. Zie voor meer informatie en het sjabloon voor het plan van aanpak: www.noord-holland.nl/socialreturn.
Ná goedkeuring van het plan van aanpak door de Concessieverlener/team social return loopt alle communicatie met betrekking tot social return via team social return: socialreturn@noord-holland.nl.

17.2.6 Verantwoording social return

Na akkoord van het plan van aanpak verantwoordt Concessiehouder iedere activiteit in de online monitoringstool WIZZR. In WIZZR draagt Concessiehouder kandidaten voor, legt afspraken vast en vraagt eventuele aanpassingen aan. Concessiehouder bewaart bewijsstukken van kandidaten (bijv. doelgroep verklaring, getekende arbeids- of (leerwerk) overeenkomst, registratie erkend opleidingsinstituut). Hier kan op ieder moment naar worden gevraagd. Concessiehouder is verantwoordelijk voor de invulling en verantwoording van de social return verplichting. Team social return monitort de invulling en gaat periodiek in overleg met de Concessiehouder over de voortgang.

17.2.7 Prestatienorm

- De norm van het social return percentage van de opdrachtsom is gerealiseerd aan het einde van de contractduur. Bij voortijdige beëindiging wordt de doelstelling naar rato bijgesteld;
- Gedurende de looptijd van de overeenkomst wordt de met Concessiehouder afgesproken prestatienorm regelmatig gemonitord en geëvalueerd.

18. Overige onderwerpen

18.1 Implementatie

18.1.1 Implementatieplan

Om te borgen dat de Reiziger vanaf de start van de Concessie kan rekenen op een betrouwbare uitvoering van het vervoeraanbod, dient de Concessiehouder bij Inschrijving een Implementatieplan aan te leveren, dat beschrijft hoe hij een vlekkeloze implementatie van de Concessie borgt.

18.1.2 Compensatie tijdens opstartperiode

Indien zich direct na de start van de Concessie problemen voordoen bij de uitvoering van de Dienstregeling (in de eerste maand na de start is de Rituitval meer dan 1% en/of vertrekt meer dan 25% van de Bussen te vroeg of meer dan 1 minuut te laat van de beginhalte en/of 3 minuten te laat van Knooppunten) compenseert Concessiehouder de hierdoor gedupeerde Reizigers. Het Klantinterfaceplan van de Concessiehouder bevat een voorstel voor deze compensatieregeling.

18.1.3 Boete bij slechte implementatie

Indien zich direct na de start van de Concessie ernstige en/of aanhoudende problemen voordoen bij de uitvoering van de Dienstregeling en Concessiehouder zich (naar oordeel van de Concessieverlener) onvoldoende inspant om deze te verminderen, kan de Concessieverlener een Boete opleggen.

18.2 Evaluatie en herziening

Gedurende de Concessieperiode kent de Concessie momenten van vervoerkundige evaluatie en herziening door de vervoerkundige indeling in Fase 1, 2 en 3. Daarnaast evalueert Concessiehouder zijn prestaties en output jaarlijks en doet jaarlijks voorstellen voor verbetering van zijn aanbod. In dit proces mogen zowel Concessiehouder als de Concessieverlener voorstellen doen om eisen uit het PvE te herzien, indien deze niet meer passen bij de vraag van de Reiziger of bij de gewenste ontwikkeling van het aanbod in de Concessie.

Uitgangspunt hierbij is dat herziening niet leidt tot een wezenlijk betere of slechtere business case voor Concessiehouder. Dit betekent dat:

- Wijzigingen in de eisen en het productaanbod zo veel mogelijk kostenneutraal worden doorgevoerd (niet leidend tot een hogere of lagere Exploitatiebijdrage), waarbij een eventuele lagere benodigde inspanning van Concessiehouder op een bepaald vlak wordt gecompenseerd door een hogere benodigde inspanning op een ander vlak;
- Wanneer dat niet mogelijk is er verrekening plaatsvindt. Hierbij zal een business case worden opgesteld waarbij Concessiehouder middels een ‘open boek calculatie’ inzicht geeft in de wijziging van kosten en opbrengsten.

De procedure hierbij is als volgt:

- De Concessiehouder levert een evaluatie en voorstel voor herziening aan de Concessieverlener;

- De Concessiehouder en de Concessieverlener bespreken gezamenlijk de evaluatie en het voorstel;
- De Concessiehouder past de evaluatie en het voorstel naar aanleiding van dit overleg aan;
- De evaluatie en het voorstel worden vervolgens ter advies voorgelegd aan het ROCOV;
- Concessiehouder past de evaluatie en het voorstel naar aanleiding hiervan aan, en geeft gemotiveerd richting Concessieverlener en het ROCOV aan in hoeverre de adviezen van het ROCOV al dan niet zijn overgenomen door Concessiehouder;
- De Concessieverlener besluit over het ingediende voorstel van Concessiehouder voor aanpassing van de Concessievoorschriften; De gewijzigde Concessievoorschriften gaan per 1 januari van het daarop volgende kalenderjaar in, tenzij hierover in het voorstel andere afspraken zijn gemaakt.

18.3 Bescherming Persoonsgegevens

Indien Concessiehouder naar het oordeel van de Concessieverlener overtuigend aantoont dat verstrekking van bepaalde gegevens op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens niet is toegestaan, is de Concessiehouder niet gehouden de desbetreffende gegevens aan de Concessieverlener of derden te verstrekken.

Concessiehouder voeg zich naar afspraken die landelijk zijn en worden gemaakt over het leveren van gegevensbestanden en informatie conform (bijzondere) wettelijke bepalingen inzake privacy.

Indien en voor zover gegevensbestanden persoonsgegevens bevatten is het de verantwoordelijkheid van Concessiehouder om ervoor te zorgen dat tijdig alle maatregelen worden genomen die nodig zijn om deze gegevens aan de Concessieverlener en eventuele Derden te kunnen verstrekken. Concessiehouder zorgt voor passende technische en organisatorische maatregelen om de gegevens goed te beveiligen, zoals bedoeld in artikel 32 de Algemene Verordening Gegevensbescherming (“AVG”). De maatregelen zijn er mede op gericht onnodige verzameling en verder verwerking van persoonsgegevens te voorkomen. Concessiehouder beschikt hiertoe over en handelt conform normenkader voor informatiebeveiliging. Concessiehouder is aansprakelijk voor alle schade of nadeel, voortvloeiende uit het niet-nakomen van, of in strijd handelen met de bij of krachtens de AVG gegeven voorschriften, onverminderd de aanspraken op grond van wettelijke regels. Concessiehouder is aansprakelijk voor schade of nadeel voor zover ontstaan bij de verwerking van de persoonsgegevens, waaronder alle schade of nadeel voortvloeiende uit de ontstane inbreuken op de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen.

Concessiehouder en het Personeel houden de persoonsgegevens waar zij kennis van nemen en mee werken geheim, tenzij er een wettelijke uitzondering is. Concessiehouder verleent de Concessieverlener bijstand bij het doen nakomen van de verplichtingen uit hoofde van de artikelen 32 t/m 36 van de AVG. Voorts garandeert Concessiehouder, rekening houdend met de stand van de techniek en de kosten van de tenuitvoerlegging, een passend beveiligingsniveau, gelet op de risico’s en de aard van de te beschermen persoonsgegevens te voorkomen. Concessiehouder beschikt hiertoe over en handelt conform een normenkader voor informatiebeveiliging.

Bijlage 1 Begripsbepalingen

Begrip	Omschrijving
Aanbestedingstukken	De documenten die deel uitmaken van de publicatie van de aanbesteding, zijnde: het Bestek, inclusief alle daartoe behorende bijlagen en inclusief de Nota's van Inlichtingen.
Aankondiging	De publicatie van de aanbesteding zoals gedaan door het Bureau voor publicaties van de Europese Unie in het Publicatieblad van de Europese Unie.
Aansluiting	Een mogelijkheid in de Dienstregeling om over te stappen tussen twee Bussen / Lijnen van het OV die voldoet aan de eisen die hieraan gesteld worden in het Concessiebesluit. Indien van toepassing, ook een mogelijkheid in de Dienstregeling om over te stappen tussen Lijnen van het OV en Kleinschalige Mobiliteitsoplossingen.
Aanvullende Mobiliteitsoplossingen	Mobiliteitssystemen al dan niet door de Concessiehouder geëxploiteerde Ritten per Bus of Auto, die een aanvulling vormen op het OV.
Auto	Personenauto op ten minste vier wielen, zoals nader omschreven bij ministeriële regeling, ingericht voor het vervoer van ten hoogste acht personen, de bestuurder daaronder niet begrepen.
Beginpunt	De eerste halte van een Lijn.
Besloten busvervoer	Personenvervoer per Bus of Auto, anders dan behorend tot Openbaar Vervoer.
Besluit personenvervoer 2000	Het Besluit Personenvervoer 2000, zoals dit van tijd tot tijd zal hebben te gelden.
Bestek	Het beschrijvend document, bestaande uit: Deel A: Inschrijfleidraad + bijlagen; Deel B.1: Concept Concessiebesluit + bijlagen; Deel B.2: Concept Subsidiebeschikking + bijlagen; Deel B.3: Concept Uitvoeringsovereenkomst + bijlagen; Deel B.4: Begrippenlijst; Deel C: Programma van Eisen + bijlagen; Deel D: Informatieve bijlagen. Het Bestek wordt tijdens de aanbestedingsprocedure aangevuld met de Nota's van Inlichtingen en bijbehorende bijlagen, die onlosmakelijk onderdeel worden van het Bestek.
BISON-koppelvlakken	Standaarden voor de uitwisseling van data in het OV, zoals vastgesteld door het Platform voor Beheer Informatie Standaarden Openbaar Vervoer Nederland (BISON).
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar, zoals bepaald in het Besluit buitengewoon opsporingsambtenaar.
Boete	Een geldbedrag dat de Concessiehouder dient te voldoen aan de Concessieverlener indien de Concessiehouder naar het oordeel van de Concessieverlener zijn verplichtingen niet nakomt. Boetes worden opgelegd conform de boeteregeling zoals omschreven in de Concept Subsidiebeschikking.
Branding	Het geheel van merknaam en visuele uitstraling (logo, huisstijl / kleurstelling van de voertuigen en reisinformatie, et cetera) van de Concessiehouder en van de verschillende door hem aangeboden vervoerproducten.
Brondata	De ruwe data afkomstig van het bronsysteem, in de meest gedetailleerde vorm en onbewerkt (waaronder doch niet uitsluitend de data afkomstig uit het Exploitatiebeheerssysteem en OV-chipkaart systeem).
Bus	Motorrijtuig, al dan niet voorzien van een aanhangwagen, ingericht voor het vervoer van meer dan acht personen, de bestuurder daaronder niet begrepen, zoals gedefinieerd in artikel 1 Wp2000.

Buurtbus	Auto die wordt ingezet voor het verrichten van Openbaar Vervoer dat wordt uitgevoerd door vrijwilligers die zich hebben georganiseerd in een Buurtbusvereniging.
Buurtbuslijn	Een Lijn die wordt uitgevoerd door een Buurtbusvereniging.
Buurtbusvereniging	Een vrijwilligersorganisatie die een Buurtbuslijn uitvoert.
CiCo	Check-in check-out.
Combinatie	Een samenwerkingsverband van ondernemingen, die gezamenlijk inschrijven op de aanbesteding.
Communautaire vergunning	De communautaire vergunning als gedefinieerd in artikel 1, onder o, van de Wet personenvervoer 2000.
Concessie	Het krachtens de Concessiebeschikking verleende recht om met uitsluiting van anderen Openbaar Vervoer te verrichten in het Concessiegebied, gedurende de Concessieperiode, onder de in de Concessiebeschikking vermelde voorwaarden.
Concessiebeheer	Het beheer van de Concessie, gericht op nakoming van de verplichtingen uit het Bestek, rapportage van de resultaten en correcte financiële afwikkeling.
Concessiegebied	Het (geografische) gebied waarop de Concessie betrekking heeft, zoals beschreven in bepaling 1.3.1 van het Concessiebesluit.
Concessiehouder	Degene aan wie de Concessie is verleend of mogelijk zal worden verleend.
Concessieperiode	De periode waarvoor de Concessie wordt verleend zoals bepaald in 1.4.1 van het Concessiebesluit.
Concessieverlener	Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Holland, op basis van hun bevoegdheid daartoe uit artikel 20 lid 2 van de Wet personenvervoer 2000.
Concessievoorschriften	Het geheel van bepalingen opgenomen in het Concessiebesluit waarmee de Concessie wordt verleend aan een van de Inschrijvers
CVL	Centrale Verkeersleiding.
Dag	Kalenderdag.
Dal(periode)	De periode buiten de Spitsperiode.
Dienstregeling	Voor een ieder kenbaar schema van reismogelijkheden waarin zijn aangeduid de halteplaatsen waartussen en de tijdstippen waarop Openbaar Vervoer wordt verricht, zo nodig onder de vermelding of de halteplaatsen of de tijdstippen door de Reiziger kunnen worden beïnvloed.
Dienstregelings-procedure	Procedure tot vaststelling van het jaarlijkse Vervoerplan en Dienstregeling.
Dienstregelinguur (DRU)	Een in de Dienstregeling gepubliceerd rij-uur, waarin een Bus of Auto daadwerkelijk ingezet wordt voor het vervoeren van Reizigers. Halteringen langer dan 3 minuten worden niet meegerekend in de berekening van de DRU. Halteringen aan het begin- en eindpunt van een Rit mogen nooit worden meegerekend, ook niet als ze korter zijn dan 3 minuten.
Doelgroepenvervoer	Het WMO-vervoer (Wet Maatschappelijke Ondersteuning), leerlingenvervoer, WIA-vervoer (Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen), zittend ziekenvervoer, AWBZ-vervoer en bovenregionaal gehandicaptenvervoer (Valys), voor zover dit tot de verantwoordelijkheid van gemeenten dan wel de rijksoverheid toebehoort.
DRIS	Dynamisch reisinformatiesysteem.

Duurzaamheidsplan	Een plan waarin de Concessiehouder aangeeft op welke wijze hij invulling geeft aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de Concessieverlener. De beoogde resultaten dienen concreet en meetbaar te worden beschreven.
EOD-wijziging	Equipement Operating Data, moment waarop wijzigingen in het Chipkaart parameter bestand worden verwerkt.
Euro 6 Auto	Een Auto die voldoet aan de uitstootnormen voor Euro 6 (conform EG-Verordening nr. 715/2007 en latere uitvoerings- en wijzigingsbesluiten waaronder EG-Verordeningen 692/2008 en 595/2009 en EU-Verordeningen 566/2011, 459/2012 en 136/2014).
Euro VI Bus	Een Bus die voldoet aan de uitstootnormen voor Euro VI (conform EG-Verordening nr. 715/2007 en latere uitvoerings- en wijzigingsbesluiten waaronder EG-Verordening 595/2009 en EU-Verordeningen 582/2011, 133/2014 en 627/2014), niet zijnde een Euro VI Bus Hybride of een Euro VI Bus Groengas
Euro VI Bus Groen gas	Een Bus die voldoet aan de uitstootnormen voor Euro VI (zie definitie Euro VI Bus) en als enige brandstof voor de aandrijving van het voertuig (gecomprimeerd) Groen gas gebruikt dat voorzien is van een NTA8080 certificaat met een Garantie van Oorsprong afgegeven door Vertogas.
Euro VI Bus Hybride	Een Bus die zowel voldoet aan de uitstootnormen voor Euro VI (zie definitie Euro VI Bus) als aan de definitie van Hybride elektrisch voertuig.
Evenement	Een vooraf georganiseerde gebeurtenis waarop een grote hoeveelheid mensen bij elkaar komt, leidend naar een hogere dan gebruikelijke vervoervraag naar en van de plaats van bijeenkomst.
Evenementenvervoer	Personenvervoer van en naar Evenementen, alleen gericht op de bezoekers van deze Evenementen.
Exploitatiebeheerssysteem	Systeem waarmee de Centrale Verkeersleiding onder andere de locatie en stiptheid van het Materieel (Bus, Auto) en de uitvoering van de Dienstregeling actueel en real-time op afstand kan volgen (met behulp van de Intelligente Voertuig Systemen in de voertuigen), ten behoeve van verkeersleiding/bijsturing, monitoring en datalevering aan DRIS en NDOV of diens opvolger(s).
Exploitatiebijdrage	De door de Concessieverlener aan de Concessiehouder te verstrekken financiële middelen ten behoeve van de exploitatie van het krachtens de Concessie te verrichten OV.
Fases	De Fases zoals beschreven in het vervoerkundig aanbod.
Feestdag	Als Feestdagen worden gehanteerd: Nieuwjaarsdag, Koningsdag, Eerste en Tweede Paasdag, Hemelvaartsdag, Eerste en Tweede Pinksterdag, Eerste en Tweede Kerstdag.
Gedogen	Het dulden door de Concessiehouder van het uitvoeren van Openbaar Vervoer door één of meer anderen binnen het Concessiegebied gedurende de Concessieperiode van de Concessie.
Gestandaardiseerd Dienstregelingsjaar	Een vastgesteld aantal werkdagen, zaterdagen en zon- en Feestdagen per Dienstregelingsjaar, dat ten behoeve van de financiële verrekening elk jaar hetzelfde is: 254 werkdagen; 53 zaterdagen; 58 zondagen.
Groen Gas	Een gasvormige energiedrager die, geproduceerd is door de door Vertogas goedgekeurde en geregistreerde opwerkinstallatie, is ingevoerd op het openbaar aardgasnet en aantoonbaar duurzaam is geproduceerd uit hernieuwbare biomassa, als bedoeld in de Richtlijn 2009/28/EG (of een opvolger daarvan), met een kwaliteit en calorische waarde (35,17 MJ/Nm3) gelijk aan de aardgaskwaliteit.

Groene stroom	Elektriciteit waarbij bij opwekking daarvan: - De energiebron niet uitgeput raakt. - De energie schoon en betrouwbaar is. - Bij de winning en omzetting er nauwelijks sprake van schadelijke effecten voor het klimaat is. - De volgende energiebronnen zijn groen: wind, water, zon en biomassa.
Gunningscriterium	Criterium op basis waarvan de Inschrijvingen worden beoordeeld om te bepalen welke Inschrijving voor gunning in aanmerking komt.
Hoofdaannemer	De Concessiehouder in de situatie dat hij gebruik maakt van Onderaannemers ten uitvoering van de Concessie.
Hoofdrailnet	Spoorvervoerdiensten die als zodanig zijn aangewezen bij het koninklijk besluit, bedoeld in lid 1 van artikel 65 van de Wp2000.
Implementatieplan	Plan waarin de vervoerder beschrijft welke activiteiten hij op welk moment uitvoering in de periode tussen gunning en start concessie.
Incident	Een voorval zoals beschreven in de ABC-systematiek, die is vastgelegd in het Convenant Sociale Veiligheid.
Inclusiviteit	De wijze waarop de Concessiehouder conform het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap ervoor zorgt dat de positie van Reizigers (met een beperking) verbetert. De toegankelijkheid van het OV is hier een belangrijk onderdeel van. Toegankelijkheid is meer dan fysieke toegankelijkheid. Het gaat bijvoorbeeld ook om informatie voor alle mensen voorafgaand en tijdens de reis en assistentie bij het instappen en de bejegening.
Inschrijfleidraad	De rond 1 juli 2019 door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland vastgestelde inschrijfleidraad inzake de Europese aanbesteding OV Gooi en Vechtstreek, die integraal onderdeel uitmaakt van het Bestek (deel A van het Bestek, plus bijlagen).
Inschrijver	Een onderneming die een Inschrijving heeft ingediend.
Inschrijving	Aanbieding, inclusief bijbehorende bescheiden, door een Concessiehouder/Inschrijver naar aanleiding van de terzake gehouden aanbesteding gedaan.
Intelligent Voertuig Systeem (IVS)	Systeem in Bus en Auto dat aan de hand van positiebepaling (GPS) data levert ten behoefte van (onder meer) Exploitatiebeheerssysteem, DRIS en NDOV.
KAR	Korte Afstands Radio. Systeem waarmee Bussen en Auto's verkeerslichtenregelingen kunnen beïnvloeden door middel van een radiosignaal.
Kilometertarief	Het Tarief dat geldt in het OV per gereisde kilometer (in aanvulling op het te betalen Opstaptarief).
Klantinterface	De interactie en communicatie tussen Concessiehouder en Reiziger, waaronder reisinformatie, serviceverlening, marketing, promotie en betaalmogelijkheden.
Kleinschalige OV / Mobiliteitsoplossing	Oproepafhankelijke vorm van vervoer per Bus of Auto, bedoeld voor kleinere reizigersstromen. Een Kleinschalige Mobiliteitsoplossing kan wel of niet vallen onder de wettelijke definitie van OV.
Knooppunt	Halte in het OV-netwerk, zoals wordt gedefinieerd in het definitieve PvE, waar de Concessiehouder in ieder geval Aansluitingen biedt tussen Lijnen van het OV. (Daarnaast kunnen ook op andere haltes Aansluitingen geboden worden).
Lagevloerbus	Bus die beschikt over een volledig lage vloer over de gehele lengte van de Bus, zodat men bij alle deuren gelijkvloers kan in- en uitstappen (zonder treden) en er over een vlakke vloer zonder treden en vloerverhogingen kan worden gelopen over de gehele lengte van de Bus.

Landelijke Tarievenkader (LTK)	Landelijke afspraken met betrekking tot het kaart- en tariefsysteem van het Regionale OV. Het LTK wordt beheerd door het Tarievenbureau OV.
Lijn	Het OV per Bus/Auto dat in de Dienstregeling met eenzelfde lijnnummer is aangeduid (heen- en terugritten worden tot dezelfde Lijn gerekend).
Low-entry Bus	Bus die beschikt over een volledig lage vloer van de voorste deur tot en met de eerste uitstapdeur, zodat men bij deze deuren gelijkvloers kan in- en uitstappen (zonder treden) en er over een vlakke vloer zonder treden en vloerverhogingen kan worden gelopen van de voorste deur naar de eerste uitstapdeur (geen vloerverhogingen). Na de eerste uitstapdeur zijn treden en vloerverhogingen toegestaan.
Materieel	De Bussen en Auto's die worden ingezet bij de uitvoering van de Concessie.
MIPOV	Model Informatieprofiel OV (zoals vastgesteld door het IPO en SkVV). Thans: MIPOV2008 inclusief het addendum.
Mobiliteitsdiensten	Diensten die (verschillende) vormen van mobiliteit danwel voertuigen voor gebruik aan bieden.
Nachtlijnen	Een Buslijn die gericht is op het aanbieden van vervoer tijdens de Nacht.
NDOV	Nationale Databank Openbaar Vervoer, ten behoeve van het verzamelen en verstrekken van data met betrekking tot OV. Data wordt verstrekt middels de NDOV-loketten.
Onderaannemer	Een ander dan de Concessiehouder die in opdracht van de Concessiehouder werkzaamheden verricht ten uitvoering van de Concessie. In het kader van deze aanbesteding wordt als Onderaannemer slechts aangemerkt een onderneming die namens en onder verantwoordelijkheid van de Concessiehouder bepaalde concessievoorschriften uitvoert. Daaronder wordt verstaan het na concessieverlening voldoen aan eisen die in het Bestek zijn gesteld aan de uitvoering van de Concessie. Daarbij zij opgemerkt dat derden niet als Onderaannemers hebben te gelden, indien zij weliswaar ondersteuning bieden aan de Concessiehouder, maar daarbij uitsluitend contact hebben met de Concessiehouder en niet met reizigers, de Concessieverlener of andere betrokkenen. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan toeleveranciers of adviseurs van de Concessiehouder.
Ontsluitende Lijn	Een Lijn die gericht is op het ontsluiten van wijken, Kernen of bestemmingen die niet door een Stroomlijn worden bediend.
Openbaar Vervoer (OV)	Voor een ieder openstaand personenvervoer volgens een Dienstregeling met een auto, bus, trein, metro, tram of een via een geleidesysteem voortbewogen voertuig.
Opstaptarief	De vergoeding die een Reiziger die gebruik maakt van een OV-chipkaart betaalt bij het opstappen in het Openbaar Vervoer (naast het bedrag dat de Reiziger betaalt op basis van het aantal gereisde kilometers en het Kilometertarief).
Opties	Een door de concessieverlener niet verplicht af te nemen deel van het aanbod van de Concessiehouder.
OV-chipkaart	Oplaadbare en contactloze chipkaart te gebruiken in het OV als betaal-, toegangs- en vervoerbewijs.
Provincie	Geografisch gebied of overheidslichaam dat bestuurzaken op provinciaal niveau behartigt.
Regiecentrale	Centrale die de regie voert over oproepafhankelijke Kleinschalige Mobiliteitsoplossingen, waaronder tenminste wordt verstaan het plannen en bijsturen van de Ritten en het afhandelen van telefonische oproepen.
Regulier Openbaar Vervoer	OV per Bus en / of Auto waarvoor de Reiziger zich niet hoeft aan te melden of te reserveren.

Reisproduct	Een door de Concessiehouder aan Reizigers aangeboden reisrecht, zoals een enkeltje, retourtje, abonnement of kortingsproduct, dat op de OV-chipkaart kan worden geladen en/of op andere wijze kan worden aangeschaft (zoals losse kaartjes, andere tariefdragers, et cetera).
Reiziger	Persoon die gebruik maakt van het OV.
Reizigershandvest	Het handvest bedoeld in het Concessiebesluit, waarin de Concessiehouder aangeeft welke garanties en waarborgen hij reizigers biedt.
Reizigers-opbrengst(en)	De middelen die de Concessiehouder genereert als gevolg van het vervoeren van Reizigers vanwege de Concessie, waaronder begrepen de opbrengsten uit (chip)kaartverkoop en toegedeeld aan de Concessie, de opbrengsten uit kaartverkoop van regionale vervoerbewijzen en de opbrengsten op basis van de SOV-kaart(en), en andere OV-gerelateerde opbrengsten.
Rit	Een in de Dienstregeling opgenomen reis van een Bus of Auto van het beginpunt tot het eindpunt.
Rituitval	Het percentage Ritten dat volgens Dienstregeling wel gereden zou moeten hebben, maar in de praktijk geheel of gedeeltelijk niet gereden heeft.
R-netlijn	Lijn die voldoet aan de kwaliteitseisen die voor R-net zijn gedefinieerd.
ROCOV	Het Regionaal Overleg Consumentenbelangen Openbaar Vervoer Noord-Holland, gebiedskamer Gooi en Vechtstreek. Het Rocov is in het kader van de Concessie de consumentenorganisatie als bedoeld in artikel 31 lid 1 Wp2000.
Statische Bezettingsgraad	De verhouding tussen (i) het aantal Reizigers op het drukste punt van een Lijn of Traject en (ii) het aantal in de Dienstregeling aangeboden zitplaatsen en/of staanplaatsen, per Dagsoort op ritniveau. Het betreft het gemiddelde over een periode van vier aaneengesloten weken (algemeen erkende schoolvakanties voor het voortgezet onderwijs in het Concessiegebied uitgesloten).
Sociale Veiligheid	De bescherming of het zich beschermd voelen tegen gevaar dat veroorzaakt wordt door of dreigt van de kant van menselijk handelen in de openbare ruimte.
Spits(periode/uren)	De periode op Werkdagen van 7:00 tot 9:00 uur (ochtendspits) en van 16:00 tot 18:00 uur (middagspits).
Tarief	Een door een Reiziger die gebruik maakt van het OV binnen de Concessie te betalen bedrag, zoals vastgesteld door de Concessieverlener op voorstel van de Concessiehouder. De meervoudsvorm Tarieven wordt in dit document gebruikt om het geheel van de verschillende door Concessiehouder te hanteren Tarieven aan te duiden.
Tijdsblok	Een door de Concessieverlener gedefinieerde tijdsperiode van een aantal achtereenvolgende uren.
TLS	Trans Link Systems: organisatie die het contactloos gebruik van de OV-chipkaart mogelijk maakt en verantwoordelijk is voor het beheer van het systeem, de transactieverwerking en de kaartproductie.
UIC-datum	De datum waarop de nieuwe jaardienstregeling bij de concessiehouder van het Hoofdrailnet ingaat, zoals vastgesteld door de Union Internationale des Chemins de fer (UIC).
Vakantieperiode	De vakanties van de middelbare scholen in de regio Noord.
Vakantiedienstregeling	Dienstregeling die alleen rijdt in de relevante vakantieperiode
Verbeterplan	Een door de Concessiehouder opgesteld plan dat maatregelen bevat ter verbetering van door de Concessieverlener geconstateerde tekortkomingen.

Verbinding	Een Lijn of combinatie van meerdere Lijnen.
Versterkingsrit	Uitbreiding van een bestaande Rit met een of meer Bussen of Auto's die op nagenoeg hetzelfde tijdstip rijden als een in de Dienstregeling gepubliceerde Rit (maximaal 5 minuten voor of na de reguliere Rit). Een Versterkingsrit vormt altijd een aanvulling op en nooit een vervanging van een in de Dienstregeling gepubliceerde Rit.
Vervoerder	Degene die in de zin van artikel 1, onder k) van de Wp 2000 Openbaar Vervoer of Besloten busvervoer verricht, niet in hoedanigheid van bestuurder van een Auto, Bus, metro, trein, tram of een via een geleide systeem voortbewogen voertuig.
Vervoerplan	Jaarlijks door de Concessiehouder te maken plan betreffende voorgestelde wijzigingen in de Dienstregeling alsmede andere daarmee samenhangende wijzigingen (bijvoorbeeld een andere materieelinzet en infrastructurele consequenties).
VETAG	Vehicle Tagging; het door middel van inductielussen beïnvloeden van verkeerslichten.
Webcare	Het verstrekken van (persoonlijke) reisinformatie, het verlenen van Klantenservice door middel van veelgebruikte social mediakanalen (zoals momenteel: Facebook, Twitter, Whatsapp).
Wegbeheerder	De privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie(s) die bij de Wet Herziening Wegenbeheer is (zijn) belast met de aanleg, het beheer, onderhoud en beschikbaar stellen van weginfrastructuur.
Werkdagen	De dagen maandag tot en met vrijdag, met uitzondering van Feestdagen.
Wp2000	Wet van 6 juli 2000, houdende nieuwe regels omtrent het Openbaar Vervoer, besloten busvervoer en taxivervoer (Wet personenvervoer 2000) zoals deze thans gedurende de aanbesteding en de looptijd van de Concessie zal hebben te gelden.
ZE-materieel / ZE voertuig	Een Bus of Auto, die wordt voortbewogen zonder verontreinigende uitlaatemissies van dat voertuig. Dit betreft met de huidige stand van techniek een zuiver elektrisch voertuig of waterstofcelvoertuig, zoals gedefinieerd in Verordening (EU) Nr. 630/2012. Een zuiver elektrisch voertuig dient te rijden op Groene stroom om te kwalificeren als Zero emissie voertuig. Mogelijk kwalificeren (in de toekomst) ook andere typen voertuigen als Zero emissie voertuig. Een Hybride elektrisch voertuig, zoals gedefinieerd in Verordening (EU) Nr. 630/2012, kwalificeert niet als Zero emissie voertuig (zie tevens de nadere toelichting onderaan deze bijlage). Voertuigen die rijden op (bio)brandstoffen, zoals Groengas en Nexbtl, kwalificeren evenmin als Zero emissie voertuig.
Zero emissie Bus	Zie: ZE-materieel
Zero emissie Auto	Zie: ZE-materieel
Zitplaats	Een vaste plaats (stoel) waar Reizigers kunnen zitten in het Materieel.

Toelichting definitie Zero emissie voertuig / ZE-materieel

Zuiver elektrisch voertuig	Een voertuig met uitsluitend een elektrische aandrijflijn (Verordening (EG) nr.692/2008,zoals gewijzigd door Verordening (EU) nr. 630/2012).
Elektrische aandrijflijn	Een systeem bestaande uit een of meer opslagsystemen voor elektrische energie, een of meer stroomconditioneringsvoorzieningen en een of meer elektrische machines waarmee opgeslagen elektrische energie wordt omgezet in mechanische energie die naar de wielen gaat voor de aandrijving van het voertuig.

Waterstofcelvoertuig	Een voertuig met een brandstofcel die chemische energie uit waterstof omzet in elektrische energie voor de aandrijving van het voertuig.
Uitlaatemissies	De emissies van verontreinigende gassen en deeltjes (Verordening (EG) nr. 595/2009).
Verontreinigende deeltjes	Dde bestanddelen van de uitlaatgassen die bij een maximumtemperatuur van 325K (52˚C) uit het verdunde uitlaatgas worden verwijderd door middel van de filters zoals beschreven in de testprocedure voor de controle van de gemiddelde uitlaatemissies (Verordening (EG) nr. 595/2009).
Verontreinigende gassen	De als uitlaatgassen uitgestoten koolmonoxide, stikstofoxiden, uitgedrukt in NO2-equivalent, en koolwaterstoffen (Verordening (EG) nr. 595/2009).

Bijlage 2 Grensoverschrijdende Lijnen en gedooglijnen

Inkomende lijnen

OV-lijnen van andere concessiehouders waarvan Concessiehouder Gooi en Vechtstreek moet gedogen dat ze haltes bedienen in het Concessiegebied Gooi en Vechtstreek:

Gemeente Almere/Flevoland

Lijnen Almere – Amsterdam via Hollandse Brug, A1 en Muiden P+R (in 2019 de Lijnen 322, 323, 327, 328, N21, N22 en N23) Eindpunt variabel

Lijn 326 Almere – Blaricum P+R

Voormalige of mogelijk toekomstige lijn of haltering: verlenging van lijn 156 Almere – Blaricum, de voormalige lijn 150 Almere – Utrecht, Almere- Naarden/Bussum en/of haltering bij P+R Muiderberg. De gemeente Almere acht het onwaarschijnlijk dat zij deze lijnen tijdens deze Concessieperiode weer zal financieren en de lijn dus gaat rijden.

Vervoerregio Amsterdam

Lijn 49 Amsterdam Bijlmer – Driemond – Station Weesp

Nieuwe Lijn IJburg – Maxisweg (dus niet hoofrijbaan A1) – Muiden P+R - Weesp

Provincie Utrecht

Lijn 522 Buurtbus Loenen aan de Vecht – Station Weesp

Lijn 121 Mijdrecht – Loenen aan de Vecht – Station Hilversum

Lijn 58 Zeist – Bilthoven – Hollandsche Rading – Station Hilversum

Lijn 477 Nachtlijn Utrecht – Bilthoven – Hollandsche Rading - Station Hilversum

Lijn 59 Zeist – Lage Vuursche – Station Hilversum

Lijn 70 Amersfoort – Soestdijk – Station Hilversum

Lijn 573 Buurtbus Soest – Eemnes – Blaricum Ziekenhuis Ter Gooi inclusief alle haltes in het concessiegebied waar de buurtbus langs rijdt.

Uitgaande Lijnen

Lijnen van Concessiehouder Gooi en Vechtstreek waarvan andere concessiehouders gedogen dat ze haltes bedienen buiten het Concessiegebied Gooi en Vechtstreek:

Vervoerregio Amsterdam

Lijn 202 Eemnes Tak – Naarden – Muiden P+R – Amsterdam Bijlmer

R-netlijn 320 Hilversum – Huizen – Muiden P+R – Amsterdam Amstel

Lijn 602 Amsterdam Bijlmer – Muiden P+R – Naarden

Lijn 209 Amsterdam Bijlmer – Muiden P+R – Naarden – Laren

Lijn 609 Amsterdam Bijlmer – Muiden P+R – Naarden – Laren

Provincie Utrecht

Lijnen via de A27 die de halte Eemnes/ A27 (opening voorzien in 2021) bedienen

Lijn 109 Station Hilversum - Eemnes – Laren – Blaricum Ter Gooi Ziekenhuis

Lijn 202 Eemnes Tak – Naarden – Muiden P+R – Amsterdam Bijlmer

Eventuele toekomstige nieuwe Lijnen:

- Huizen – Blaricum Carpoolplaats – via A27 – Rijnsweerd/ Uithofbuslijn
- Hilversum – De Uithof (eventueel gekoppeld aan Lijn Huizen – Hilversum).

Provincie Flevoland

n.v.t.

Bij het toevoegen van een andere Lijn tijdens de concessie, dient de betreffende Concessiehouder toestemming te vragen aan de Concessieverlener van de betreffende concessie dan wel te zorgen voor een verklaring van geen bezwaar.

Bijlage 3 Jaarlijkse Dienstregelingsprocedure

1. De Concessiehouder organiseert tijdig een overleg met de Concessieverlener waarin de uitgangspunten voor het nieuwe Vervoerplan worden besproken.

2. Uiterlijk 34 weken voor de ingangsdatum van een nieuwe Dienstregeling zendt de Concessiehouder het concept-Vervoerplan aan de Concessieverlener, dat dient te voldoen aan het gestelde in 2.8.1 en 2.8.2 van het Concessiebesluit. Onderdeel van het concept Vervoerplan is een overzicht van de ingebrachte ideeën en suggesties van Reizigers en belanghebbenden, de reactie van De Concessiehouder daarop en van de resultaten van het consultatietraject.

3. Uiterlijk 3 weken nadat de Concessiehouder het concept Vervoerplan heeft verzonden organiseert Concessiehouder een overleg met het ROCOV. Nadat dit overleg heeft plaatsgevonden, heeft het ROCOV nog 3 weken de tijd om schriftelijk advies uit te brengen over het voorstel op hoofdlijnen. Uiterlijk 3 weken nadat Concessiehouder het advies van de ROCOV heeft ontvangen, stelt de Concessiehouder het ROCOV in de gelegenheid om met hem overleg te voeren, tenzij de Concessiehouder de adviezen van het ROCOV onverkort zal overnemen in zijn voorstel voor de nieuwe Dienstregeling.

4. Concessiehouder stelt de gemeenten in de gelegenheid om gedurende een termijn van 6 weken nadat Concessiehouder het concept Vervoerplan aan de gemeenten heeft verzonden, schriftelijk advies uit te brengen over dit concept.

5. De Concessieverlener beoordeelt of het concept-Vervoerplan in overeenstemming is met de Concessievoorschriften en aansluit bij de doelstellingen van de Concessieverlener ten aanzien van het Openbaar Vervoer in het Concessiegebied. In beginsel hanteert de Concessieverlener het gunningsmodel als vertrekpunt bij de beoordeling. De Concessieverlener kan aanwijzingen geven voor aanpassingen van het concept-Vervoerplan. Deze aanwijzingen zijn voor Concessiehouder bindend. Na aanpassing van het concept Vervoerplan geeft de Concessieverlener toestemming voor nadere uitwerking.

6. Concessiehouder werkt vervolgens de nieuwe Dienstregeling uit conform het vastgestelde Vervoerplan en de Concessievoorschriften. Concessiehouder zendt zijn voorstel voor de Dienstregeling uiterlijk 26 weken voor de ingangsdatum van een nieuwe Dienstregeling voor advies naar het ROCOV met afschrift naar de Concessieverlener.

7. Uiterlijk 3 weken nadat Concessiehouder de concept-Dienstregeling heeft verzonden organiseert Concessiehouder een overleg met het ROCOV. Nadat dit overleg heeft plaatsgevonden, heeft het ROCOV nog 3 weken de tijd om schriftelijk advies uit te brengen over de concept-Dienstregeling.

8. Uiterlijk 13 weken voor de ingangsdatum van een nieuwe Dienstregeling dient Concessiehouder zijn definitieve voorstel voor het Vervoerplan inclusief Dienstregeling in bij de Concessieverlener en verzendt gelijktijdig een afschrift daarvan aan het ROCOV. Concessiehouder geeft daarbij aan of, en zo ja, op welke wijze rekening is gehouden met de adviezen van het ROCOV en de gemeenten dan wel om welke redenen Concessiehouder van onderdelen van deze adviezen is afgeweken.

9. Uiterlijk 6 weken na ontvangst van het voorstel voor de nieuwe Dienstregeling geeft de Concessieverlener aan of de nieuwe Dienstregeling in overeenstemming is met de Concessievoorschriften. Indien dit niet het geval is, kan de Concessieverlener aanwijzingen geven om het voorstel in overeenstemming te brengen met de Concessievoorschriften. Deze aanwijzingen zijn voor Concessiehouder bindend. Vervolgens stelt de Concessieverlener het definitieve Vervoerplan en de definitieve Dienstregeling vast.

Bijlage 4 Distributienetwerk OV-chipkaart

Over te nemen verkooppunten:

Connexxion verkooppunten in Gooi en Vechtstreek					
Nijenhuis Supermarkt	Hooibrug	1	1261 MV	Blaricum	0421DB
Primera De Hoek	Sluisstraat	9	1398 AS	Muiden	0422BD
Primera van der Poel	Huizerweg	47	1401 GH	Bussum	0422BC

Voor overige verkooppunten zie: https://www.ov-chipkaart.nl/service-en-contact/servicepuntenzoeker.htm?servicetype=2

Provincie Noord-Holland
Gedeputeerde Staten

BEL/MOB

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 5143134
Fax (023) 5143030

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
Door tussenkomst van de statengriffier
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

Dhr R. Postma

BEL/MOB

Telefoonnummer +31235143403

postmar@noord-holland.nl

Verzenddatum

19 DEC. 2018

Kenmerk

1147317/1147328

Uw kenmerk

Betreft: Nota van Uitgangspunten aanbesteding openbaar vervoer concessie Gooi en Vechtstreek

Geachte leden,

Ter uitvoering van art. 167, tweede lid, van de Provinciewet (inzake de actieve informatieplicht) bieden wij u hierbij ter kennisname aan de Nota van Uitgangspunten voor de aanbesteding van de openbaar vervoer concessie Gooi en Vechtstreek 2021-2029/2031 (start 11 juli 2021), zoals deze is vastgesteld door ons college op 18 december 2018.

Met de Nota van Uitgangspunten ("NvU") maken wij duidelijk welke uitgangspunten worden gehanteerd bij het opstellen van het ontwerp Programma van Eisen ("PvE"). Het ontwerp PvE staat open voor inspraak voor de gemeenten in het concessiegebied Gooi en Vechtstreek, de aanpalende OV-autoriteiten (Vervoerregio Amsterdam en de provincies Utrecht en Flevoland) en de consumentenorganisaties.

Als eerste stap hebben wij de NvU vastgesteld, waarin op hoofdlijnen inhoudelijke en aanbestedingstechnische keuzes worden gemaakt. Deze worden daarna nader uitgewerkt tot een PvE en een bestek, op basis waarvan geïnteresseerde vervoerders een inschrijving kunnen gaan ontwikkelen. De Visie Openbaar Vervoer 2020 is een belangrijk kader voor deze aanbesteding.

De provinciale doelstellingen voor de nieuwe concessie zijn:

- Een betaalbaar, emissievrij en stabiel openbaar vervoernetwerk in de regio Gooi en Vechtstreek dat bovendien kan inspelen op toekomstige ontwikkelingen;
- Openbaar vervoer zó inzetten dat maatschappelijk zoveel mogelijk meerwaarde wordt gerealiseerd;
- Zoveel mogelijk inwoners een keuzemogelijkheid geven naast andere verplaatsingsmogelijkheden;
- Een openbaar vervoernetwerk dat voldoende flexibiliteit biedt om te kunnen meebewegen op de ontwikkelingen in verplaatsingspatronen en mobiliteitsvormen.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk nummer 34362354
Btw nummer NL.0010.03.124.B.08

Door middel van deze brief hebben wij u op de hoogte gebracht van de uitgangspunten die wij hanteren bij de voorbereiding van de aanbesteding van de OV-concessie Gooi en Vechtstreek. Wij zijn graag bereid om de NvU nader toe te lichten en houden u op de hoogte van het vervolg van het proces.

Wij vertrouwen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
R.M. Bergkamp

voorzitter
J.W. Remkes

1 bijlage:
- Nota van Uitgangspunten aanbesteding OV-concessie Gooi en Vechtstreek

Provincie Noord-Holland

Nota van Uitgangspunten

OV-concessie Gooi en Vechtstreek

18 december 2018

Inhoudsopgave

1. Samenvatting 2
2. Inleiding 3
2.1. Doel en positie Nota van Uitgangspunten 3
2.2. Ontwikkelingen rond OV-aanbestedingen en de concessie Gooi en Vechtstreek 3
3. De aanbesteding 4
3.1. Reikwijdte van een concessie 4
3.2. Visie op aanbesteden 4
3.3. Marktspanning 5
3.4. Financiën 5
3.5. Gunning 6
3.6. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen 6
4. Keuzes op hoofdlijnen 7
4.1. Trends, kaders en inzichten voor de concessie Gooi en Vechtstreek 7
4.2. Concessiegebied blijft gelijk 9
4.3. Concessieduur naar 8,5 met optie verlenging 9
4.4. Stapsgewijze wijziging OV-netwerk en dienstregeling 10
4.5. Stakeholders nadrukkelijk betrokken bij ontwikkeling 11
4.6. Provinciale bijdrage 11
4.7. Materieel en duurzaamheid 12
4.8. De interactie met de klant 12
4.9. Tarieven: een passende prijs, gemakkelijk betalen 13
4.10. Data 13
4.11. Sociale veiligheid 13
4.12. Concessiebeheer 13
4.13. Inclusiviteit 14

BIJLAGEN:
Bijlage 1: Planning 15
Bijlage 2: Kengetallen 16
Bijlage 3: Overzicht gemeenten 17

1. Samenvatting

Mobiliteit is volop in ontwikkeling. Trends, ruimtelijke ontwikkelingen en maatschappelijke veranderingen leiden tot gewijzigde mobiliteitspatronen en andere keuzes voor verplaatsingen die van invloed zijn op het gebruik en de functie van het openbaar vervoer. Het opnieuw verlenen van een concessie is een moment om te bekijken hoe, gegeven de kaders en uitgangspunten, het openbaar vervoer zich in deze regio zou moeten ontwikkelen.

Belangrijke kaders zijn de Omgevingsvisie, de Visie Openbaar Vervoer 2020, het Bestuursakkoord Zero Emissie Regionaal Openbaar Vervoer Per Bus en de collegeakkoorden van de gemeenten. Enkele belangrijke kenmerken van de concessie zijn dat R-netlijn 320 de belangrijkste buslijn in de concessie is, dat een groot deel van de busreizigers jonger is dan 27 jaar en dat veel inwoners binnen 10 minuten fietsen van een NS-halte of een halte van R-net wonen.

Voor de toekomst van het OV-net in de regio Gooi en Vechtstreek heeft een verkenning de volgende inzichten opgeleverd:
1) De combinatie van fiets en schoon OV zien we, naast fiets en auto als keuzemogelijkheid in de bereikbaarheid binnen en van en naar het concessiegebied;
2) De spoorlijn Utrecht - Amsterdam en R-netlijn 320 (Hilversum – Amsterdam Amstel) zijn en blijven de dragers van het OV in het gebied en de knooppunten (haltes) op deze lijnen vormen de poort naar buiten de regio. We streven daarnaast naar sterke en schone buslijnen (stroomlijnen), direct en met een zo hoog mogelijke frequentie, gericht op multimodale knooppunten;
3) Voor de first en last mile van en naar de knooppunten stimuleren we het gebruik van de fiets;
4) In gebieden die op grotere fietsafstand van knooppunten liggen, behouden we het openbaar vervoer zoveel mogelijk zoals het nu is, behalve als de vraag op tijdstippen echt te laag is. Ook in deze gebieden streven we naar (regionale) knooppunten waar bijvoorbeeld de (deel)fiets voor een groter bereik kan zorgen;
5) Voor wie niet kan fietsen zoeken we samen met de gemeenten naar win-win situaties door het combineren van WMO of ander doelgroepenvervoer voor de first en last mile. De kansen hiervoor zijn in het stedelijk gebied groter dan in het landelijk gebied;
6) We geven ruimte aan (vervoers-) initiatieven uit de samenleving. Bijvoorbeeld voor realisatie van Buurtbussen.

Deze inzichten passen binnen de geldende Visie Openbaar Vervoer 2020.

Het toewerken naar deze situatie doen we niet in één keer, aan het begin van de concessie. We werken er in stappen naar toe, waarbij de opening van de busbaan HOV in ‘t Gooi een belangrijk moment is. Dan zal het netwerk de grootste verandering ondergaan.

Het realiseren van een situatie die past bij deze inzichten is niet alleen een opgave die in de concessie kan worden geborgd, ook gemeentelijke plannen en provinciale programma’s dragen bij aan realisatie.

Nieuw in deze concessie is het volledig emissievrij rijden (Zero Emissie). In het Bestuursakkoord Zero Emissie Regionaal Openbaar Vervoer Per Bus is opgenomen dat vanaf 2030 al het regionaal OV per bus emissievrij is. We verwachten dat het mogelijk is om dit binnen de concessieduur van 8,5 jaar te realiseren. Het tempo van realisatie en de financiële voorwaarden die dit vergt worden uitgewerkt als onderdeel van het Programma van Eisen.

Deze Nota van Uitgangspunten beschrijft op hoofdlijnen de keuzes die we maken en hoe en met wie we de ontwikkeling de komende jaren in gang willen zetten.

2. Inleiding

2.1. Doel en positie Nota van Uitgangspunten

Op 10 juli 2021 eindigt de huidige openbaar vervoer ("OV") concessie Gooi en Vechtstreek. Op grond van de Wet Personenvervoer 2000 ("Wp2000") is het College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland ("GS") concessieverlener voor dit vervoer. Door middel van een aanbesteding gunnen GS de concessie aan een (nieuwe) vervoerder. Op 11 juli 2021 start de nieuwe concessie.

Een concessieverlening is hét moment om het OV-aanbod onder de loep te nemen -en waar nodig te herzien- om aan te sluiten bij de vraag van de reiziger, bij het beleid van de provincie en bij nieuwe ruimtelijke, vervoerkundige en technologische ontwikkelingen. En er is veel gaande!

In deze Nota van Uitgangspunten ("NvU") worden de hoofdlijnen voor de nieuwe concessie vastgelegd. Op zowel inhoudelijke als aanbestedingstechnische thema's beschrijven we onze afwegingen en hoofdkeuzes voor de toekomst van de concessie. Op basis van deze NvU wordt vervolgens een Programma van Eisen ("PvE") uitgewerkt, dat de basis vormt voor het bestek, de daadwerkelijke uitvraag aan marktpartijen.

De voorliggende NvU is op 18 december 2018 vastgesteld door GS en wordt toegestuurd aan de betrokken partijen: Regionaal Orgaan consumenten Openbaar Vervoer Noord Holland ("ROCOV"), gemeenten, naburige OV-autoriteiten en Provinciale Staten ("PS") van Noord-Holland.

2.2. Ontwikkelingen rond OV-aanbestedingen en de concessie Gooi en Vechtstreek

Een concessieverlening is voor 90% business as usual. De afgelopen 20 jaar is de nodige ervaring met OV-aanbestedingen opgedaan. Maar de wereld van mobiliteit staat niet stil. De concessie is een moment waarop nieuwe afspraken met een vervoerder kunnen worden gemaakt. Die nieuwe afspraken moeten inspelen op de actualiteit en op de trends en ontwikkelingen in deze regio. We kunnen een aantal hoofdthema's noemen waar we met deze nieuwe afspraken op in willen spelen:

- De druk in de regio om de bereikbaarheid richting Amsterdam en Utrecht optimaal te houden is groot. De spoorlijn en R-netlijn 320 zijn de dragers van het regionale vervoer in deze regio. In deze concessieperiode zal het regionale busnet zich verder moeten ontwikkelen om hier een goede bijdrage in te kunnen leveren;
- In de concessieperiode zal de busbaan HOV in 't Gooi gereed komen, waar R-netlijn 320 gebruik van zal maken. Dit betekent een verandering van het netwerk;
- Het Bestuursakkoord Zero Emissie Regionaal Openbaar Vervoer Per Bus uit 2016 is een grote opgave voor het regionale OV. In deze concessieperiode zullen we een belangrijke stap in de richting van volledig emissievrij (Zero Emissie, "ZE") busvervoer moeten zetten;
- De wereld van mobiliteit staat niet stil: nieuwe vormen van vervoer, platformen, Mobility As a Service ("MaaS"), nieuwe betaalvormen, etc. zijn ontwikkelingen

waar we op in moeten en willen spelen. Niet alleen bij aanvang van de concessie maar ook gedurende de concessie. Dit vereist flexibiliteit in de concessie.

3. De aanbesteding

3.1. Reikwijdte van een concessie

Onderwerp van de aanbesteding is de OV-concessie Gooi en Vechtstreek. Een concessie is een exclusief alleenrecht voor één vervoerder om in een bepaalde periode binnen het concessiegebied het OV per bus en auto[1] te verrichten. Trein, veerboot en OV-taxi zijn geen onderdeel van deze concessie.

Aan een concessie worden door GS voorschriften verbonden als bedoeld in artikel 32 Wp2000. Voorts worden eisen gesteld aan de voorwaarden voor de exploitatie-subsidie. De inhoudelijk eisen aan het vervoer worden verwoord in het PvE. Inschrijvers worden via het gunningsmodel aangemoedigd om het juiste vervoer met de juiste kwaliteit aan te bieden. Wat de winnende vervoerder aanbiedt moet hij ook realiseren, diens offerte maakt onderdeel uit van de concessie. Dit maakt dat de provincie de gegunde vervoerder kan aanspreken op het nakomen van het toegezegde aanbod.

Naast inhoudelijke eisen bevat de concessie ook bepalingen met betrekking tot financiën, waaronder de beschikbare exploitatiebijdrage.

3.2. Visie op aanbesteden

Om het gewenste resultaat te bereiken, hanteert de provincie in de aanpak vijf aanbestedingsprincipes:

1) Eenvoud en consistentie: Voor alle partijen in de aanbesteding moeten de bedoelingen, omschrijvingen, termijnen en eisen helder zijn. Het aantal eisen zal beperkt zijn. Door eenvoud en consistentie kunnen inschrijvingen scherper worden en het concessiebeheer eenduidiger;
2) Sturen op hoofdlijnen: De provincie stuurt op (maatschappelijke) kaders en specifieke doelen voor het OV. Door de gedetailleerde uitwerking te laten invullen door inschrijvers, ontstaat een optimale wisselwerking tussen de maatschappelijke kaders en bedrijfseconomische overwegingen. Dit heeft een positief prijseffect wat zich vertaalt in een beter aanbod;
3) Functioneel prevaleert boven technisch: De provincie stelt waar mogelijk functionele eisen, zonder technische invulling. Daarmee wordt voorkomen dat een aanbesteding te veel afhankelijk wordt van specifieke technieken of producten, wat kan leiden tot een prijsopdrijvend effect. Tevens wordt voorkomen dat discussies gaan over het middel in plaats van het doel;
4) Minimaliseren risico's: Door risico's die de vervoerder niet kan beïnvloeden niet bij hem te leggen, kunnen inschrijvers een lagere risico-opslag hanteren wat leidt tot een beter aanbod;
5) Maximale marktspanning: Een Europese openbare aanbesteding met voldoende marktspanning leidt tot kwalitatief goede aanbiedingen. Het is belangrijk om het bestek te toetsen aan financiële haalbaarheid voor inschrijvers. Dat hangt onder meer af van benodigde investeringen, verwachte opbrengsten, risico's en duur van de concessie.

[1] In het OV worden soms minibussen (ook wel bekend als taxibusjes) ingezet. Deze worden onder andere op buurtbusverbindingen gebruikt. Juridisch gezien vallen deze minibussen in de voertuigcategorie 'auto', en niet in de categorie 'bus'.

3.3. Marktspanning

Streven naar voldoende marktspanning

Om het beste uit de markt te halen streeft de provincie naar voldoende marktspanning bij deze aanbesteding. Alle partijen die voldoen aan een aantal minimale eisen m.b.t. financiële draagkracht en ervaring kunnen meedingen naar de concessie.

Tijdens de aanbesteding zal de provincie op enkele manieren zorgdragen voor een grotere kans van daadwerkelijk inschrijven van gegadigden. Dit kan door:

- De informatie uit een uitgevoerde marktverkenning te gebruiken bij het opstellen van het PvE;
- Realistische en haalbare eisen te stellen;
- Vooraankondiging van de aanbesteding te doen met bijbehorende informatie.
- Het vinden van de balans tussen enerzijds het maximaliseren van marktspanning / drempels verlagen voor bedrijven en anderzijds wel te borgen dat de inschrijvende partijen voldoende ervaring en financiële draagkracht hebben om de opdracht aan te kunnen;
- Ervoor te zorgen dat de inschrijftermijn niet samenvalt met de inschrijftermijn van andere concessies. Dit betekent dat de voorgenomen planning van de aanbesteding gehaald moet worden, om het risico te beperken dat de aanbesteding gelijk komt te lopen met de aanbesteding van de concessie Zaanstreek-Waterland van de Vervoerregio Amsterdam. Ook bij de keuze voor de concessieduur dient rekening te worden gehouden met de aanbesteding van de opvolgende concessie en eventuele gelijktijdig aan te besteden concessies op dat moment;
- Inschrijvers ruim voldoende de tijd te geven om een goede inschrijving te doen;
- Bij het bestek ruim voldoende achtergrondinformatie te verstrekken, waaronder informatie over reisgedrag en reizigersopbrengsten;
- Ruim voldoende tijd te geven voor implementatie.

3.4. Financiën

Op dit moment draagt de provincie jaarlijks circa 10 miljoen euro bij aan de vervoerder (exploitatiebijdrage) in dit concessiegebied. Dit dekt ongeveer 58 % van de kosten van het vervoer. Het andere deel van de dekking komt uit de reizigers-opbrengsten. Ongeveer een derde van de reizigersopbrengsten komt uit het contract dat de vervoerder heeft met het ministerie van OC&W voor de studenten OV-chipkaart.

Een aandachtspunt is dat de provincie haar bijdrage betaalt uit het Provinciefonds. De indexatie hiervan is structureel lager dan de Landelijke Bijdrage Index (“LBI”), die sectorbreed in het OV wordt gebruikt voor exploitatiebijdragen. Om te voorkomen dat hier voor de provincie een tekort ontstaat zal bij het vaststellen van de beschikbare exploitatiebijdrage voor de looptijd van de concessie rekening gehouden worden met het te verwachten verschil tussen deze beide indexen. Het verschil wordt in mindering gehouden op de voor de vervoerder beschikbare bijdrage, zodat latere indexatie hieruit kan worden gedekt.

Uitgangspunt is dat de provinciale bijdrage gedurende de gehele concessie ongewijzigd blijft (m.u.v. de landelijke indexatie). Grote wijzigingen bijvoorbeeld als gevolg van grote externe veranderingen, kunnen wel verdisconteerd worden in de voor de vervoerder beschikbare bijdrage.

3.5. Gunning

Gegund wordt aan de inschrijver met de gunstigste prijs-kwaliteitverhouding (“BPK”, voorheen EMVI). Binnen het BPK-model wordt daarvoor de term ‘gunnen op waarde’ gehanteerd.

3.6. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

De provincie vindt Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (“MVI”) erg belangrijk. Voor meer informatie zie de provinciale website https://www.noord-holland.nl/Over_de_provincie/Inkoop_en_aanbesteden/Maatschappelijk_Verantwoord_Inkopen_MVI

De provincie stelt social return als contractvoorwaarde (bijzondere uitvoeringsvoorwaarde) bij aanbestedingen. De provincie sluit met deze voorwaarde aan bij het kabinetsbeleid. In het regeerakkoord is vastgelegd dat bij investeringen en aanbestedingen van diensten, leveringen en werken gestreefd wordt naar het scheppen van opleidingen, stage- en leerwerkplekken voor kwetsbare groepen.

Voor aanbestedingen van de provincie betekent het toepassen van dit social return-principe dat van de gegunde vervoerder wordt verwacht dat hij een bijdrage levert aan het scheppen van werkgelegenheid voor mensen die moeilijk toegang hebben tot de arbeidsmarkt. Hoe dit zal worden vormgegeven zal in het bestek nader worden uitgewerkt binnen het door de provincie vastgestelde social return beleid.

4. Keuzes op hoofdlijnen

4.1. Trends, kaders en inzichten voor de concessie Gooi en Vechtstreek

De trends
Mobiliteit is volop in ontwikkeling. Trends, ruimtelijke ontwikkelingen en maatschappelijke veranderingen leiden tot gewijzigde mobiliteitspatronen en andere keuzes voor verplaatsingen die van invloed zijn op het gebruik en de functie van het OV.

Enkele trends zijn:
- De grens tussen OV en andere vormen van vervoer vervaagt. Is een OV-fiets OV of fiets of allebei?
- Buslijnen worden steeds directer, R-net achtige productformules sluiten beter aan bij de wensen van reizigers en trekken daarom meer reizigers aan;
- Het type gebruikers verandert door bijvoorbeeld meer zelfstandigheid van ouderen en de komst van de OV-chipkaart voor studenten én jongeren;
- Platformen en nieuwe vervoersvormen, elektrische fietsen, deelfietsen en deelauto's zorgen voor meer en andere mobiliteitskeuzes;
- Knooppunten als overstap- of verzamelpunt worden steeds belangrijker.

De kaders
De provincie heeft in haar **Omgevingsvisie** een aantal ontwikkelingsprincipes benoemd. Ook voor Gooi en Vechtstreek hebben deze principes direct impact. De *Metropool in ontwikkeling* betekent een sterke focus op de stad Amsterdam. De pendel vanuit Gooi en Vechtstreek richting Amsterdam zal toenemen. De druk op het mobiliteitssysteem daarmee ook. *Sterke kernen, sterke regio's*, betekenen ook in Gooi en Vechtstreek meer focus op de centrumgemeenten die de gehele regio waarin ze liggen vitaal houden. En *Nieuwe energie*, benut de economische kansen van de energietransitie. Een transitie die ook het OV raakt.

De **Visie Openbaar Vervoer 2020 (uit 2012)** spreekt over een wenkend perspectief: een verbindend netwerk van stroomlijnen dat is ontstaan uit de schaalvoordelen van het bundelen van vervoerstromen; een collectief vervoermiddel over de wat langere afstanden. R-net is het paradepaardje van deze stroomlijnen. Door in te zetten op een hogere kwaliteit en herkenbaarheid, probeert het R-net automobilisten te verleiden om in de bus te stappen. Tot slot zet de provincie in op hoogwaardige halte- en informatievoorzieningen op OV-knooppunten, betere afstemming met de fietsbereikbaarheid en meer P&R- en Kiss & Ride voorzieningen om daarmee het invloedsgebied van de haltes van het stroomlijnennet te vergroten.

De uitdaging is om op plekken waar de vraag naar OV minder groot is, innovatieve vraaggerichte oplossingen te vinden. Dit is maatwerk en per locatie verschillend. Dit maatwerk kan bestaan uit vervoeroplossingen, maar ook uit voorzieningen op knooppunten om het stroomlijnennet per fiets of auto makkelijker toegankelijk te maken. Uitgangspunt is dat niemand, ook niet in het landelijk gebied, verstoken blijft van een vorm van OV.

In de **Collegeakkoorden (2018-2022) van de gemeenten** hebben zowel de fiets als het OV veel aandacht gekregen. T.a.v. het OV wordt daarin vooral genoemd:
- Duurzame mobiliteit;
- Aandacht voor Hoogwaardig Openbaar Vervoer ("HOV") en spoor;
- Bereikbaarheid kleine kernen;
- Ruimte voor experimenten met kleinschalig vervoer.

In 2016 is door de gezamenlijke vervoersautoriteiten het **Bestuursakkoord Zero Emissie Regionaal Openbaar Vervoer Per Bus** gesloten. Dit Akkoord houdt in dat al het materieel dat vanaf 2025 instroomt ZE is en in 2030 al het rijdend materieel ZE is.

De kenmerken
In de voorbereiding van de concessie is een aantal analyses uitgevoerd om een beeld te krijgen van de mobiliteit, de gebruikers van het OV in de regio en de concessie. Deze analyses zijn uitgevoerd om meer grip te krijgen op de ontwikkeling die het OV in deze regio doormaakt, om daarmee meer richting te geven aan de toekomst. Enkele resultaten uit de analyses zijn:

- De ruggengraat van het OV in de regio Gooi en Vechtstreek zijn de spoorlijn en R-netlijn 320. De spoorlijn en R-net verbinden de regio via de haltes met bestemmingen buiten de regio;
- Het overgrote deel van de inwoners in Gooi en Vechtstreek woont binnen 10 minuten fietsafstand van een halte van de spoorlijn of R-netlijn;
- De ruimtelijke ontwikkelingen in de regio vinden in belangrijke mate plaats binnen 10 minuten fietsafstand van een NS-halte of een halte van R-net . Er is dus sprake van ruimtelijke verdichting rondom de ruggengraat van het OV;
- Een klein deel van inwoners van Gooi en Vechtstreek gebruikt de bus om zich te verplaatsen of gebruik de bus als onderdeel van zijn verplaatsing;
- Het grootste deel van de busreizigers reist naar een knooppunt (NS-halte of overstappunt);
- Het grootste deel van de bus gebruikers is jonger dan 27 jaar;
- Het aandeel ouderen onder de busreizigers is gering (8 %). In de stadslijnen is dit gemiddeld hoger dan in de overige lijnen;
- R-netlijn 320 is de drager van de concessie, 30% van de kosten en 50% van de opbrengsten van de concessie horen bij deze buslijn.

Inzichten uit de verkenning
Op basis van het huidige gebruik, de ruimtelijke kenmerken en de trends en ontwikkelingen en de provinciale en gemeentelijke kaders en wensen zijn de volgende inzichten geformuleerd ten aanzien van de ontwikkeling van het busvervoer in de regio:

1) De combinatie van fiets en schoon OV zien we, naast fiets en auto als keuzemogelijkheid in de bereikbaarheid binnen en van en naar het concessiegebied;
2) De spoorlijn en R-netlijn 320 zijn en blijven de dragers van het OV in het gebied en de knooppunten (haltes) op deze lijnen vormen de poort naar buiten de regio. We streven daarnaast naar sterke en schone buslijnen (stroomlijnen), direct en met een zo hoog mogelijke frequentie, gericht op multimodale knooppunten;
3) Voor de first en last mile van en naar de knooppunten stimuleren we het gebruik van de fiets;
4) In gebieden die op grotere fietsafstand van knooppunten liggen, behouden we het OV zoveel mogelijk zoals het nu is, behalve als de vraag op tijdstippen echt te laag is. Ook in deze gebieden streven we naar (regionale) knooppunten waar bijvoorbeeld de (deel)fiets voor een groter bereik kan zorgen;
5) Voor wie niet kan fietsen zoeken we samen met de gemeenten naar win-win situaties door het combineren van WMO of ander doelgroepenvervoer voor de first en last mile. De kansen hiervoor zijn in het stedelijk gebied groter dan in het landelijk gebied;
6) We geven ruimte aan (vervoers-) initiatieven uit de samenleving. Bijvoorbeeld voor realisatie van Buurtbussen.

Deze inzichten passen binnen de geldende **Visie Openbaar Vervoer 2020.**

De Provinciale doelstellingen
De provinciale doelstellingen voor de nieuwe concessie zijn:

- Een betaalbaar, ZE en stabiel OV-netwerk in de regio Gooi en Vechtstreek dat bovendien kan inspelen op toekomstige ontwikkelingen;
- OV zó inzetten dat maatschappelijk zoveel mogelijk meerwaarde wordt gerealiseerd;
- Zoveel mogelijk inwoners een keuzemogelijkheid geven naast andere verplaatsingsmogelijkheden;
- Een OV-netwerk dat voldoende flexibiliteit biedt om te kunnen meebewegen op de ontwikkelingen in verplaatsingspatronen en mobiliteitsvormen.

Wat betekent dit voor de concessie?
In de concessie bieden we de voorwaarden om de doelstellingen te bereiken en de gewenste ontwikkeling te realiseren. De concessie is **niet** het enige middel. Het reguliere mobiliteitsbeleid van de provincie en de gemeenten werken in deze richting. Bestaande programma's (fiets, ketenmobiliteit, investeringsagenda) dragen hieraan bij.

In de concessie kunnen we **wel** ruimte bieden aan:
1) Versterken van het stroomlijnennet binnen de huidige financiële kaders;
2) Ruimte scheppen voor alternatieven en experimenten die nodig zijn door flexibiliteit in te bouwen om meer, minder of ander OV te realiseren met name voor de first en last mile.
3) Realiseren van ZE OV.

Dat betekent dat het OV op sommige plaatsen zal veranderen en dat kan iets betekenen voor inwoners, vervoerders, gemeenten en provincie. Daar moeten en willen we rekening mee houden. Dat betekent tijd nemen voor de verandering en stap voor stap te werk gaan.

4.2. Concessiegebied blijft gelijk

De concessie omvat al het OV per bus. Trein maakt geen onderdeel uit van de concessie, maar is wel een belangrijke drager van het vervoer binnen het concessiegebied.

Het concessiegebied, zie voor een lijst met gemeenten bijlage 3, blijft gedurende de concessieperiode gelijk. Er is geen aanleiding tot verandering. Ook de gemeentelijke herindeling van Weesp en Amsterdam geeft geen aanleiding om wijzigingen in het concessiegebied door te voeren.

Reizigers moeten zonder problemen over concessiegrenzen heen kunnen reizen. In de concessie zullen dan ook duidelijke voorwaarden opgenomen worden over grensoverschrijdende lijnen van en naar de buurconcessies. Ook dient de concessiehouder enkele 'binnenkomende' lijnen vanuit buurconcessies te gedogen, ook als het gaat om nieuwe lijnen vanuit andere concessies.

4.3. Concessieduur naar 8,5 met optie verlenging

De provincie kiest voor een concessieduur van 8,5 jaar met een optie tot verlenging, binnen de kaders van de wet en indien dit noodzakelijk en wenselijk is. Op dit moment is het wettelijk maximum (PSO verordening art 4 lid 3) 10 jaar.

Door een concessie van 8,5 jaar te verlenen, verschuiven we naar december als ingangsdatum van de concessie ná deze concessie. De ingangsdatum van een concessie betekent doorgaans een gewijzigde dienstregeling. Zowel NS als omliggende vervoerders gebruiken december als ingangsdatum voor nieuwe dienstregelingen.

We kiezen voor 8,5 jaar omdat dit een voldoende lange periode is om een lange termijn perspectief te bieden, inclusief de mogelijkheid om deze nog met een jaar te verlengen indien dit wenselijk blijkt. Bijvoorbeeld vanwege een gelijktijdige aanbesteding van een andere OV-concessie. Mocht in de loop van de komende jaren blijken dat kleine concessies niet houdbaar zijn dan geeft dit ook de mogelijkheid om op termijn aansluiting te zoeken bij andere concessies die min of meer gelijktijdig aflopen. We gaan ervan uit dat een besluit hiervoor in de eerste helft van de concessieperiode wordt genomen. Tot slot verkennen we de mogelijkheid om de

concessie met een langere periode te verlengen indien dit noodzakelijk blijkt voor het kunnen afschrijven van de benodigde investeringen voor ZE.

4.4. Stapsgewijze wijziging OV-netwerk en dienstregeling

We werken toe naar een sterk buslijnennet (stroomlijnen), direct en met een hoge frequentie, gericht op multimodale knooppunten. In gebieden die op grotere fietsafstand van knooppunten liggen, behouden we een vorm van OV dat is afgestemd op de geldende vraag.
Het buslijnennet zal zich tijdens de concessieperiode voortdurend ontwikkelen. We zien echter drie belangrijke periodes in de concessie. Periodes die starten met een verandering van netwerk en dienstregeling.

Periode 1: consolidatie
2021 – 2022 Aanvang concessie tot ingebruikname busbaan HOV in 't Gooi.
In deze periode behouden we nagenoeg hetzelfde netwerk als in de huidige situatie. Als er sprake is van beperkte vraag kunnen er wel ritten vervallen, bijvoorbeeld in de avonduren of weekenden. Hierdoor kan op andere delen van het netwerk de frequentie mogelijk verhoogd worden.

Periode 2: nieuw netwerk
2022 – 2026 Vanaf ingebruikname HOV infrastructuur tot herijking concessie.
De vervoerder biedt bij zijn aanbieding een nieuw netwerk aan voor deze periode. We vragen hem een netwerk en dienstregeling aan te bieden die passen bij de gewenste ontwikkeling en inspelen op de ingebruikname van de busbaan HOV in 't Gooi.

- We streven naar sterke en schone buslijnen (stroomlijnen), direct en met een hoge frequentie, gericht op multimodale knooppunten;
- In gebieden die op grotere fietsafstand van knooppunten liggen, behouden we het OV. Ook in deze gebieden streven we naar knooppunten waar de (deel)fiets voor een groter bereik kan zorgen.

We sturen op een strak en direct netwerk van stroomlijnen dat financiële ruimte biedt voor aanvullende voorzieningen voor de first en last mile.

Na gunning ontwikkelen provincie en vervoerder dit netwerk verder. We kijken waar aanvullingen nodig of wenselijk zijn voor de first en last mile. Deze aanvullingen (waarvan de kosten moeten passen binnen de vrijkomende financiële ruimte) kunnen bestaan uit:

- Aanvullingen/veranderingen op het netwerk met reguliere OV;
- Combinatie doelgroepenvervoer en OV (samen met de gemeenten ontwikkelen);
- Meer investeren in de keten-verplaatsing (knooppunten);
- Aanvulling met initiatieven uit de samenleving.

In deze ontwikkeling verwachten wij een actieve ontwikkelende rol van de vervoerder.

Periode 3: herijking
2026 – 2029 (2031) Vanaf herijking concessie tot einde concessie of tot verlenging.
Aan het begin van deze periode kijken provincie en vervoerder of er aanleiding is om het netwerk aan te passen. Bijvoorbeeld vanwege nieuwe ontwikkelingen. Als dit het geval is, dan worden de aanpassingen in deze periode doorgevoerd binnen de kaders van de concessie.

De provincie verwacht een actieve houding van de vervoerder en vraagt hem nadrukkelijk om mee te ontwikkelen. Zowel bij de start van de concessie als gedurende de looptijd. Naast de hierboven geschetste cruciale momenten vragen we de vervoerder jaarlijks een vervoerplan te ontwikkelen en uit te werken tot een concrete dienstregeling. Ook verwachten we jaarlijks een nieuw marketingplan van de vervoerder waarin hij aangeeft hoe hij het gebruik van het OV verhoogt.

Gedogen van aanvullende diensten en initiatieven
Alternatieven voor OV, in de vorm van vraagafhankelijke systemen, deelfiets,

dorpsdeelauto's of digitaal liften zien wij als onderdeel van de totale ketenreis waar het OV deel van uitmaakt. Het kan voor de hand liggen dergelijke alternatieven zoveel mogelijk binnen de concessie te verwezenlijken. Maar dit is geen exclusief recht voor de vervoerder. De provincie kan ook besluiten om aanvullende diensten buiten de OV-concessie vorm te geven. Dit dient de vervoerder te gedogen. Ook als dit als vervanging van bestaande buslijnen dient.

Nieuwe (concessiegrensoverschrijdende) verbindingen
De concessie biedt o.a. via de meer- en minderwerkregeling de ruimte om op een later moment nieuwe verbindingen of lijnen toe te voegen. Is er sprake van nieuwe grensoverschrijdende lijnen, dan zal met betrokken vervoersautoriteiten overlegd moeten worden over financiering en uitvoering.

4.5. Stakeholders nadrukkelijk betrokken bij ontwikkeling

Tussen de gunning (Q2 2020) en de start van de concessie, is de implementatieperiode. Na de start van de nieuwe dienstregeling moet hard worden gewerkt tot aan de start van periode 2. Dit is het belangrijkste moment in de concessie, namelijk het moment dat de busbaan Huizen – Hilversum (HOV in 't Gooi) in gebruik genomen wordt, met de bijbehorende wijzigingen in het netwerk en de dienstregeling. De tijd tussen start dienstregeling tot en met start periode 2 (circa 1,5 jaar) wordt gebruikt om met stakeholders het door de vervoerder aangeboden netwerk te vervolmaken of aan te vullen. Dit kan op verschillende locaties op verschillende manieren door:

- Binnen de financiële kaders (beperkt) bieden van extra OV (eventueel tijdelijk);
- Een vervoerssysteem als vangnet samen met het doelgroepenvervoer;
- Een initiatief uit de samenleving;
- Een extra investering in de keten of op een knooppunt.

De provincie heeft, als budgetverantwoordelijke, de regie op dit proces. Gemeenten, ROCOV en (in overleg met gemeenten) ook inwoners krijgen een rol in dit proces. De besluitvorming ligt bij GS.

4.6. Provinciale bijdrage

De provincie verstrekt jaarlijks een subsidie als bijdrage aan de exploitatie van het busvervoer. In periode 1 gaan we uit van een vergelijkbare exploitatiebijdrage aan de vervoerder als in de huidige concessie. In periode 2 en 3 kan de exploitatiebijdrage aan de vervoerder lager zijn vanwege een andere verdeling tussen het reguliere OV en aanvullende diensten en initiatieven, als onderdeel van de deur-tot-deur reis. Het is op voorhand nog niet bepaald of dergelijke diensten en initiatieven door de vervoerder worden uitgevoerd, of door andere partijen. De totale Provinciale bijdrage zal ten minste gelijk blijven aan periode 1 maar kan dus wel ingezet worden op verschillende onderdelen van de OV-ketenreis.

Het kan dus zijn dat een deel van de OV-middelen in periode 2 en 3 buiten de concessie wordt ingezet voor andere vormen van vervoer of mobiliteit, om zo de totale deur-tot-deur-reis (ketenreis) en daarmee het OV in zijn geheel te versterken. Bij de verdere uitwerking van het voorzieningenniveau t.b.v. het PvE, zal een meer gedetailleerde berekening gemaakt worden die uitwijst of het budget inderdaad toereikend is voor het gewenste omvang van het voorzieningenniveau. Mocht dit in het PvE of bij de aanbieding onverhoopt ongunstiger uitpakken dan zal een afweging gemaakt worden tussen (of een combinatie van) de volgende mogelijkheden:

- Het opplussen van de exploitatiebijdrage uit andere provinciale middelen;
- Het verminderen van het OV-aanbod of;
- Het verhogen van de tarieven voor de reiziger.

Voor de gehele concessieperiode stellen we een goede meer- en minderwerk regeling vast. Die maakt het mogelijk om tussentijds meer vervoer aan te bieden als de provincie dit wenselijk vindt en hier financiële middelen voor beschikbaar heeft.

4.7. Materieel en duurzaamheid

Comfort voor de reiziger
Wettelijk is vastgelegd dat het materieel toegankelijk is voor mensen met een beperking. Wat betreft comfort stelt de provincie basiseisen in het PvE. De invulling ervan en eventuele extra elementen bepaalt de vervoerder. Dit kan onderdeel zijn van het gunningsmodel BPK (beste prijs/kwaliteit).

Het type bus moet passen bij de vervoervraag. Op lijnen met weinig reizigers wil de provincie dat de vervoerder kleiner materieel inzet vanwege de kosten en de duurzaamheid. De vervoerder onderbouwt in zijn capaciteitsplan dat het materieel past bij de vervoervraag, ook in de pieken. Daarbij dient hij rekening te houden met de ambitie op het gebied van duurzaamheid en transitie.

Milieu en duurzaamheid
De provincie kiest voor duurzaam OV. De ontwikkelingen op het gebied van duurzame aandrijving gaan snel. Het wordt steeds beter haalbaar om OV ZE uit te voeren. De verwachting is dat deze ontwikkelingen de komende jaren alleen maar sneller gaan.

In het Bestuursakkoord Zero Emissie Regionaal Openbaar Vervoer Per Bus is opgenomen dat vanaf 2030 al het regionaal OV per bus ZE is. Met de concessieduur van 8,5 jaar inclusief de beoogde verlenging is de concessie Gooi en Vechtstreek een van de eerste concessies waarbij de einddatum van het Bestuursakkoord ZE volledig binnen de concessietermijn valt.

We verwachten dat het mogelijk is om het OV in Gooi en Vechtstreek volledig ZE te maken binnen de concessieduur van 8,5 jaar. Het tempo van realisatie en de financiële voorwaarden die dit meebrengt worden uitgewerkt als onderdeel van het PvE. De haalbaarheid is mede afhankelijk van de tijdige beschikbaarheid van benodigde laadvoorzieningen. Voor het ontwikkelen van laadvoorzieningen is medewerking van de gemeenten noodzakelijk en samenwerking met de vervoerregio Amsterdam wenselijk.

Ondanks dat de ontwikkelingen hard gaan is de opgave complex. Er zijn momenteel wel ZE-energiedragers beschikbaar die kunnen worden toegepast bij bussen. De geschiktheid van de energiedragers is sterk afhankelijk is van type bus (grootte), lijnvoering (afstand en frequentie) en de mogelijkheid voor het realiseren van laad-/ vulvoorzieningen. Met name voor de lange lijnen zoals R-netlijn 320 is nog niet helder welke energiedrager het beste past.

4.8. De interactie met de klant

Begrijpelijke reisinformatie, overal en altijd
Op het gebied van reisinformatie en serviceverlening bestaat het eisenpakket in ieder geval uit het aanbieden van actuele informatie op (mobiel) internet, in het voertuig en bij haltes met meer dan 20 instappers per dag. Het gaat hierbij om informatie over de dienstregeling en real-time informatie over vertragingen en verstoringen. Deze informatie gaat ook over aanvullende systemen, ook als deze niet door de vervoerder worden uitgevoerd.

Van de vervoerder wordt verwacht dat hij goede service aan de reiziger verleent. Daarom worden ook aan de klantenservice eisen gesteld in het PvE. Dit omvat eisen aan de bereikbaarheid van de klantenservice, maar ook eisen aan de afhandeling van

binnengekomen klachten. De vervoerder wordt daarbij uitgedaagd nét een stap verder te zetten, bijvoorbeeld door het bieden van uitmuntende *webcare* via social media.

4.9. Tarieven: een passende prijs, gemakkelijk betalen

Voor OV mag van de reiziger een passende prijs worden gevraagd. Die prijs moet niet dusdanig hoog zijn dat het OV voor reizigers onaantrekkelijk gaat worden. De provincie streeft ernaar om het kilometertarief in de nieuwe concessie gelijk te houden aan de hoogte van het tarief in de overige concessies (Haarlem-IJmond en Noord Holland Noord) van de provincie.

Reizigers moeten ook gemakkelijk kunnen betalen voor hun rit. De provincie stelt daarbij eisen aan het distributienetwerk van verkoop- en oplaadpunten voor de OV-chipkaart. De vervoerder wordt uitgedaagd om een netwerk aan te bieden dat voor zo veel mogelijk reizigers toegankelijk is. De vervoerder dient mee te werken aan de invoering van nieuwe betaalwijzen of nieuwe betaalsystemen indien landelijk daartoe wordt besloten door de vervoerautoriteiten en vervoerders.

4.10. Data

De vervoerder dient (real-time) (open) data aan te leveren aan de provincie en aan landelijke servers (NDOV/GOVI). Deze data kunnen worden benut voor monitoring van uitvoeringskwaliteit, informatie aan stakeholders en om informatiepanelen op de halte (DRIS) aan te sturen. De data kunnen ook worden gebruikt door derde partijen om bijvoorbeeld innovatieve *apps* met informatie of mobiliteitsdiensten aan te bieden. De concessiehouder heeft geen eigendomsrecht op de gegevens en kan geen opslag berekenen voor het leveren van gegevens voor bijvoorbeeld plannen, boeken en betalen (MaaS diensten) aan derden.

De concessiehouder heeft net als ieder ander de plicht om zich te houden aan wettelijke regels t.a.v. privacy en data (AVG privacywetgeving).

4.11. Sociale veiligheid

De vervoerder is verantwoordelijk voor de sociale veiligheid in de voertuigen. Landelijk is afgesproken dat sociale veiligheid geen onderwerp is waarop geconcurreerd wordt.

In de aanbesteding eist de provincie een hoog basisniveau, o.a. aan camera- en menselijk toezicht in de bussen. Tijdens de implementatieperiode maakt de vervoerder samen met de provincie een sociaal veiligheidsplan. Hierin analyseert hij de situatie qua sociale veiligheid en beschrijft hij maatregelen om de sociale veiligheid te waarborgen. De vervoerder herziet het sociaal veiligheidsplan jaarlijks.

4.12. Concessiebeheer

De vervoerder moet zich houden aan de bepalingen uit het bestek en aan zijn inschrijving. Maar nog belangrijker: hij moet zich inspannen om de reiziger goed OV te bieden en meer reizigers aan te trekken.

Een belangrijk sturingsinstrument is de opbrengstverantwoordelijkheid. De reizigersopbrengsten vloeien naar de vervoerder. Deze heeft dus direct belang bij meer reizigersopbrengsten. De prikkel om een goede kwaliteit aan de reiziger te leveren wordt versterkt door een bonus-malusregeling op de OV-klantenbarometer:

presteert de vervoerder goed, dan ontvangt hij een bonus. Blijft de prestatie achter, wordt een malus opgelegd.

De provincie zal door monitoring toezien op de uitvoering van de concessie. De vervoerder moet monitoringsinformatie verstrekken aan de provincie. Daarnaast kan de provincie zelf onderzoek doen naar de uitvoering. Als de vervoerder niet voldoet aan de concessievoorwaarden kan de provincie boetes opleggen. Onderdeel van de boeteregeling is een verbetertraject; als de overtreding voor het eerst wordt geconstateerd, krijgt de vervoerder een kans om zijn prestatie te verbeteren.

4.13. Inclusiviteit

Sinds juli 2016 geldt het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. Doel van dit verdrag is dat de positie van mensen met een beperking verbetert. De toegankelijkheid van het OV is hier een belangrijk onderdeel van. Toegankelijkheid is meer dan fysieke toegankelijkheid. Het gaat bijvoorbeeld ook om informatie voor alle mensen voorafgaand en tijdens de reis en assistentie bij het instappen en de bejegening.

We vragen de vervoerder naar een plan hoe hij hieraan kan bijdragen en op welke manier hij kan bijdragen aan de overstap van doelgroepenvervoer naar het OV.

Bijlage 1: Planning

De aanbesteding van de concessie Gooi en Vechtstreek kent de volgende processtappen:

1.	18 december 2018	Vaststellen door GS van de NvU met de belangrijkste keuzes in de aanbesteding
2.	Q1/Q2 2019	Voorleggen aan en bespreken in PS-commissie Mobiliteit & Financiën en met gemeenten en consumentenorganisaties; marktconsultatie met vervoerders;
3.	April 2019	GS geven het ontwerp PvE vrij voor inspraak
4.	Q3 2019	Bespreken ontwerp PvE in PS-commissie Mobiliteit & Financiën, gemeenten en consumentenorganisaties
5.	juni 2019	Sluitingsdatum reacties ontwerp PvE
6.	Juli 2019	Vaststellen door GS van PvE en Bestek;
7.	Juli 2019	Publicatie Bestek
8.	1 november 2019	Inleveren van de offertes door vervoerbedrijven
9.	Februari 2020	Gunning door GS van de concessie aan de winnende vervoerder
10.	Mei 2020	Gunning onherroepelijk
11.	Juni 2020 – juli 2021	Implementatieperiode voor de winnende vervoerder
12.	11 juli 2021	Start uitvoering van de concessie door de winnende vervoerder

Het ROCOV Noord-Holland heeft een wettelijk adviesrecht als een ontwerp-PvE wordt opgesteld. Ook krijgen de inliggende gemeenten en de leden van Provinciale Staten de gelegenheid om een reactie te geven op het ontwerp PvE, evenals de omliggende concessieverleners. Vervolgens wordt het definitieve PvE door GS vastgesteld.

Tegelijkertijd worden ook de andere onderdelen van het bestek opgesteld:
- Concept Concessiebeschikking, inclusief Subsidiebeschikking en Uitvoeringsovereenkomst;
- Aanbestedingsleidraad.

In het bestek worden tevens financiële bepalingen opgenomen over de exploitatiebijdrage, meer-/minderwerk, bonus/malus en boetes. Ook worden procedurele afspraken tussen concessieverlener en concessiehouder vastgelegd over onder meer doorontwikkeling van de concessie, flexibiliteit en concessiebeheer.

De aanbestedingsleidraad heeft puur betrekking op de aanbesteding. Hierin staan de eisen die gelden voor de inschrijver en de inschrijvingen. In de aanbestedingsleidraad staat ook aangegeven op welke wijze de concessie gegund gaat worden. De aanbestedingsleidraad is van belang tijdens het proces van inschrijven en gunnen. Na de (onherroepelijke) gunning heeft de aanbestedingshandleiding geen betekenis meer.

Bijlage 2: Kengetallen

Aantal instappers:	4,014 miljoen
Aantal reizigerskilometers:	43,7 miljoen (op basis van ov-chipkaartgegevens met ophoging voor papierenkaartjes)
Aantal buurtbusprojecten:	0
Totaal reizigersopbrengsten	€ 7,8 miljoen
Provinciale bijdrage	circa € 10 miljoen
Totale kosten concessie	circa € 17,8 miljoen
Kostendekkingsgraad	42%
Klantwaardering algemeen:	7,9
Sociale veiligheid algemeen:	8

*) cijfers over het jaar 2017

Bijlage 3: Overzicht gemeenten

Hilversum

Wijdemeren

Gooische Meren

Blaricum

Huizen

Laren

Weesp

randstedelijke rekenkamer
flevoland | noord-holland | utrecht | zuid-holland

Aan Provinciale Staten van de provincie Noord-Holland

Datum	*Bijlage(n)*	*Uw kenmerk*	*Ons kenmerk*
12 april 2019	1		2019/AH/053

Onderwerp
Concept begroting 2020

Geachte leden van Provinciale Staten,

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 21 van de Gemeenschappelijke Regeling Randstedelijke Rekenkamer zenden wij u hierbij de concept begroting van 2020. Zoals wij kenbaar hebben gemaakt bij de toezending van onze Jaarstukken 2018 op 26 maart jl. ontvangt u dit jaar de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor 2020 in de vorm van bijgevoegde concept begroting 2020.

Met verwijzing naar artikel 48, lid 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen kunt u uw zienswijze over de begroting tot uiterlijk 7 juni a.s. aan ons kenbaar maken. Daarna zal de Randstedelijke Rekenkamer de begroting vaststellen en deze terstond toesturen aan u en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 48, lid 2 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, verzoeken wij u de concept begroting voor eenieder ter inzage te leggen en, tegen betaling van de kosten ervan, algemeen verkrijgbaar te stellen. Tevens verzoeken wij u van de terinzagelegging en de verkrijgbaarstelling openbaar kennis te geven.

Met vriendelijke groet,

dr.ir. Ans Hoenderdos-Metselaar MBA
Bestuurder/directeur
Randstedelijke Rekenkamer

Teleportboulevard 110 | 1043 EJ AMSTERDAM | 020 - 5818 585
info@randstedelijke-rekenkamer.nl | www.randstedelijke–rekenkamer.nl

randstedelijke rekenkamer
flevoland | noord-holland | utrecht | zuid-holland

Aan Provinciale Staten van de provincie Noord-Holland

Datum	*Bijlage(n)*	*Uw kenmerk*	*Ons kenmerk*
12 april 2019	1		2019/AH049

Onderwerp
Concept 1e begrotingswijziging 2019

Geachte leden van Provinciale Staten,

Hierbij bieden wij u de concept 1e Begrotingswijziging 2019 voor een zienswijze aan. In deze begrotingswijziging is ons geactualiseerde onderzoeksprogramma opgenomen. Om duidelijk te maken wat precies is aangepast ten opzichte van de primitieve begroting, hebben wij in de begrotingswijziging een samenvatting van wijzigingen opgenomen.

Op 4 oktober 2018 vond de laatste bijeenkomst van de Programmaraad van de afgelopen statenperiode plaats. Deze bijeenkomst stond vooral in het teken van terugblikken. Voor wat betreft het onderzoeksprogramma is aan de orde geweest dat het provinciespecifieke onderzoek voor Flevoland in voorbereiding was genomen evenals het onderzoek Wonen en dat het onderzoek Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV)/Regiotaxi is uitgesteld. De begroting 2019 biedt nog ruimte voor nieuw(e) onderzoek(en).

In deze begrotingswijziging is, op basis van de Macro Economische Verkenning 2019, de definitieve bijdrage voor de deelnemende provincies over 2019 opgenomen.

Conform artikel 48, lid 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen verzoek ik u uiterlijk 7 juni aanstaande uw zienswijze hierop aan mij kenbaar te maken. Daarna zal de Randstedelijke Rekenkamer de 1e Begrotingswijziging 2019 vaststellen en deze terstond toesturen aan u en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Met vriendelijke groet,

dr.ir. Ans Hoenderdos-Metselaar MBA
Bestuurder/directeur
Randstedelijke Rekenkamer

Teleportboulevard 110 | 1043 EJ AMSTERDAM | 020 - 5818 585
info@randstedelijke-rekenkamer.nl | www.randstedelijke–rekenkamer.nl

randstedelijke rekenkamer
flevoland | noord-holland | utrecht | zuid-holland

1e begrotingswijziging 2019

Concept voor Provinciale Staten

Randstedelijke Rekenkamer | april 2019

Inhoudsopgave

| SAMENVATTING VAN WIJZIGINGEN | 3

| 1 | BELEIDSBEGROTING 4

1.1 PROGRAMMAPLAN/ONDERZOEKSPROGRAMMA 4

1.2 PARAGRAFEN 8

1.2.1 Weerstandsvermogen 8
1.2.2 Financiering 9
1.2.3 Bedrijfsvoering 9

| 2 | FINANCIËLE BEGROTING 12

2.1 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 12

2.2 UITEENZETTING FINANCIËLE POSITIE 15

2.3 MEERJARENRAMING 17

Samenvatting van wijzigingen

Aanleiding

Op 4 oktober 2018 vond de laatste bijeenkomst van de Programmaraad plaats in deze statenperiode. Deze bijeenkomst stond vooral in het teken van terugblikken. Voor wat betreft het onderzoeksprogramma is aan de orde geweest dat het provinciespecifieke onderzoek voor Flevoland in voorbereiding was genomen evenals het onderzoek Wonen en dat het onderzoek Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV)/Regiotaxi is uitgesteld.

In deze gewijzigde begroting zijn de werkzaamheden van 2019 opgenomen. Om in één oogopslag duidelijk te maken wat de wijzigingen zijn ten opzichte van de begroting 2019, is hieronder een samenvatting opgenomen.

Wijzigingen t.o.v. de begroting 2019

Beleidsbegroting
In het onderzoeksprogramma zijn de volgende onderzoeken opgenomen:

I. Wonen: De Rekenkamer is gestart met een vooronderzoek naar het thema Wonen. De onderzoeksopzet zal in het eerste kwartaal van 2019 worden gepubliceerd.
II. Complexe opgaven Flevoland: De onderzoeksopzet zal in het tweede kwartaal van 2019 worden gepubliceerd. Publicatie van het onderzoek staat gepland voor het vierde kwartaal van 2019.
III. Warmtebedrijf Rotterdam: Naar aanleiding van een motie van PS Zuid-Holland is de Rekenkamer gestart met een vooronderzoek naar het Warmtebedrijf Rotterdam. De onderzoeksopzet zal in het tweede kwartaal van 2019 worden gepubliceerd.
IV. Nader te bepalen: In verband met de nieuwe Statenperiode heeft de Rekenkamer ruimte gehouden in het onderzoeksprogramma voor nog nader te bepalen onderzoek(en).
V. Verkenningen: Door structureel aandacht te besteden aan de verschillende beleidsthema's en oriëntatie op nieuwe onderzoeksonderwerpen wil de Rekenkamer zorg dragen voor een goede aansluiting op de behoeften van de provincies en de actualiteit.

Financiële begroting
In de baten zijn de definitieve indexcijfers uit de Macro Economische Verkenningen van het CPB van september 2018 verwerkt.

1 Beleidsbegroting

1.1 Programmaplan/onderzoeksprogramma

1.1.1 Algemeen

Wat willen we bereiken?
De missie van de Randstedelijke Rekenkamer luidt:

> Het verbeteren van het functioneren van het provinciaal bestuur (*van de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland*) en de daarmee verbonden organen en het versterken van de publieke verantwoording.

Wat gaan we daarvoor doen?
Om invulling aan de missie te geven doet de Randstedelijke Rekenkamer onafhankelijk onderzoek op het terrein van doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid. De Rekenkamer rapporteert haar bevindingen primair aan de Provinciale Staten. Door publicatie van de bevindingen tracht de Rekenkamer de publieke verantwoording te versterken. In paragraaf 1.1.2 zijn de onderzoeken uit het onderzoeksprogramma opgenomen die de Rekenkamer in 2019 uitvoert. NB Het programmaplan bevat slechts één programma en dat is het onderzoeksprogramma.

Wat mag het kosten?
De totale lasten van het onderzoeksprogramma zullen circa € 1.613.900 bedragen inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW en exclusief de frictiekosten, de kosten voor de evaluatie en de toevoeging aan de voorziening eigen risicodragerschap. De kosten van de overhead bedragen € 368.800. De overhead beslaat personele kosten (management, ondersteuning en opleidingen), kosten voor huisvesting en kosten voor de informatievoorziening. Het onderzoeksprogramma wordt gefinancierd door de deelnemers (i.e. de Randstadprovincies) aan de Gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer.

1.1.2 Het onderzoek

De Randstedelijke Rekenkamer wil met het uitvoeren van haar onderzoeksprogramma het functioneren van het provinciaal bestuur verbeteren. De Rekenkamer heeft een gestructureerd proces om tot een optimale onderzoeksprogrammering te komen. Op verschillende manieren worden suggesties voor onderzoeksthema's verzameld, bijvoorbeeld via een 'rondje langs de fracties'. Na een oriëntatie op een thema en/of door het uitvoeren van een verkennend onderzoek wordt een beknopte lijst van kansrijke relevante onderzoeks-onderwerpen opgesteld. Bovendien stimuleert de Rekenkamer verzoekonderzoeken vanuit de Staten. Voorafgaand aan de vaststelling van het onderzoeksprogramma laat de Rekenkamer zich adviseren door de Programmaraad. Deze bestaat uit leden van Provinciale Staten van de vier provincies.

Schematisch ziet het onderzoeksprogramma er als volgt uit:

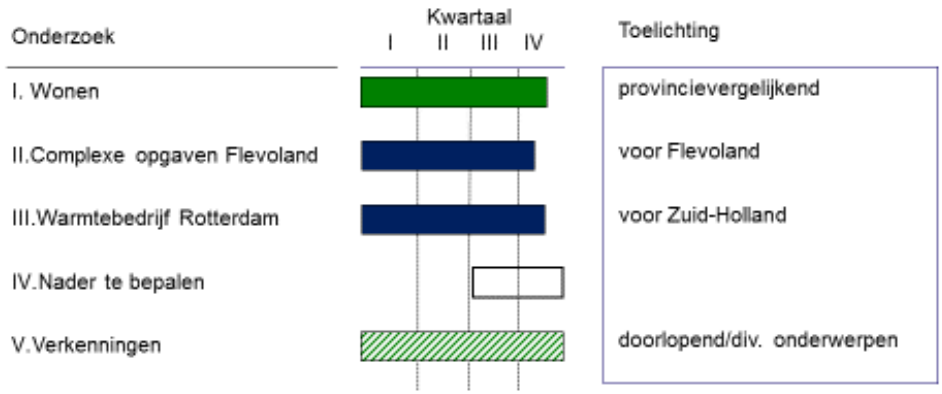

I. Wonen (Flevoland, Noord-Holland, Utrecht, Zuid-Holland)

Wat is de aanleiding?

In Nederland en met name in de Randstad neemt het tekort aan woningen toe. Gevolgen van het tekort aan woningen zijn onder andere snel duurder en schaarser wordende koopwoningen, stijgende huurprijzen en oplopende wachttijden voor sociale huurwoningen. De provincies voeren, rekening houdend met het rijksbeleid, de regie over de integratie en afweging van ruimtelijke opgaven van (boven)regionaal belang. Voor wonen houdt dit onder andere in dat de programmering van verstedelijking een taak is van de provincies en (samenwerkende) gemeente. De wijze waarop de provincies invulling geven aan hun regierol is niet wettelijk bepaald. Provincies kunnen een eigen invulling geven aan hun rol en hebben de beschikking over juridische, bestuurlijke en financiële instrumenten.

Wat willen we bereiken?

Met dit onderzoek willen we Provinciale Staten van Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland ondersteunen in hun kaderstellende en controlerende rol door inzicht te geven in de wijze waarop de regierol op het gebied van wonen wordt ingevuld en uitgevoerd.

Wat gaan we daarvoor doen?

De Rekenkamer kijkt naar de manier waarop de provincies het woonbeleid hebben vormgegeven. Hierbij komen onder andere de hoofddoelen van het woonbeleid, de rol van de provincie op het gebied van wonen en de instrumenten die de provincie inzet aan de orde. De Rekenkamer onderzoekt ook de ingezette instrumenten op hun werking / uitvoering. De manier waarop de werking / uitvoering van een instrument wordt onderzocht is afhankelijk van het type instrument. De Rekenkamer zal afhankelijk van het type instrument een geschikte werkwijze hanteren. Tot slot wordt de informatievoorziening omtrent wonen aan PS beoordeeld.

Voor de beantwoording van de onderzoekvragen zullen onder andere documenten zoals provinciale structuurvisies, begrotingen en evaluaties bestudeerd worden en interviews gehouden worden met medewerkers

van de provincies. Ook zullen (groeps)interviews worden gehouden met medewerkers van gemeenten en andere betrokkenen.

Wat mag het kosten?
De kosten voor het onderzoek zullen circa € 400.000 bedragen inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW.

II. Complexe opgaven Flevoland

Wat is de aanleiding?
De Programmaraad heeft positief geadviseerd op het voorstel om voor Flevoland een provinciespecifiek onderzoek uit te voeren over hoe de besluitvorming bij complexe opgaven verloopt en hoe PS daarbij betrokken zijn. De Rekenkamer heeft eerder, in 2007 en 2010, onderzoek gedaan naar 'Grip op grote projecten'. De aanbevelingen die daaruit voortvloeiden hebben er vooralsnog niet toe geleid dat PS meer grip op grote projecten, danwel complexe opgaven, ervaren. Uit diverse gesprekken werd duidelijk dat Statenleden zich zorgen maken over de besluitvormende rol bij complexe opgaven en de daaronder liggende informatievoorziening.

Wat willen we bereiken?
Met dit onderzoek beoogt de Rekenkamer inzichtelijk te maken hoe PS in staat gesteld zijn om invulling te geven aan hun kaderstellende en controlerende rol en hoe zij dit in de praktijk gedaan hebben bij drie complexe opgaven. Dit onderzoek richt zich op de doeltreffendheid van de samenwerking tussen PS en GS en de recente initiatieven om deze samenwerking te optimaliseren.

Wat gaan we daarvoor doen?
De onderzoeksvragen zijn erop gericht om de besluitvorming door en informatievoorziening aan PS in beeld te brengen. Drie casussen staan hierbij centraal, namelijk Erfgoedpark Batavialand, Flevokust Haven en Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland. De recente ontwikkelingen in de samenwerkingsrelatie tussen PS en GS en, voor zover relevant, de aanbevelingen van de rekenkamer uit 2007 en 2010, zullen worden meegenomen in dit onderzoek. De aanbevelingen zullen op een interactieve wijze met Statenleden tot stand komen. Publicatie van het rapport staat gepland voor het laatste kwartaal van 2019.

Wat mag het kosten?
De kosten voor het onderzoek zullen circa € 300.000 bedragen inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW.

III. Warmtebedrijf Rotterdam (Zuid-Holland)

Wat is de aanleiding?
Op 19 september 2018 namen Provinciale Staten met algemene stemmen een motie aan waarin de Randstedelijke Rekenkamer wordt gevraagd om een onafhankelijk onderzoek uit te voeren naar de bedrijfsvoering en de rol van de provincie bij het Warmtebedrijf Rotterdam (WbR).[1] De Rekenkamer heeft dit verzoek gehonoreerd en is in januari 2019 gestart aan een vooronderzoek.

[1] Provincie Zuid-Holland (2018), *Motie 837: Onderzoek Rekenkamer Warmtebedrijf*, 19 september 2018

Wat willen we bereiken?
Met dit onderzoek wil de Rekenkamer PS van Zuid-Holland ondersteunen in hun kaderstellende en controlerende rol door inzichtelijk te maken hoe de provinciale besluitvorming en de informatievoorziening is verlopen inzake het dossier WbR.

Wat gaan we daarvoor doen?
Het onderzoek richt zich op een aantal belangrijke momenten in de besluitvorming door GS, PS en waar relevant (verbonden) partijen met betrekking tot het WbR. De Rekenkamer zal nagaan of de provinciale besluiten zorgvuldig zijn voorbereid en genomen alsmede of de communicatie en informatie-uitwisseling tussen de ambtelijke organisatie, GS en betrokken (verbonden) partijen aangaande de besluiten voldoende was. Bij de besluitvorming door verbonden partijen zal worden gekeken of deze conform afspraken met de provincie heeft plaatsgevonden. Voor de geselecteerde besluitvormingsmomenten onderzoekt de Rekenkamer ook of de informatievoorziening aan PS toereikend (tijdig, begrijpelijk en volgens afspraak) is geweest. Publicatie van het rapport staat gepland voor het laatste kwartaal van 2019.

Wat mag het kosten?
De kosten voor het onderzoek zullen circa € 300.000 bedragen inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW.

IV. Nader te bepalen

Wat is de aanleiding?
Het onderzoeksprogramma voor het eerste deel van 2019 is in overleg met de Programmaraad tot stand gekomen. In het voorjaar van 2019 zal een nieuwe Programmaraad aantreden, die zal worden betrokken bij de invulling van het onderzoeksprogramma voor de rest van het jaar. Dan zal ook aan de orde zijn of het in 2018 uitgestelde onderzoek Collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV), zoals de regiotaxi al dan niet alsnog in 2019 zal worden uitgevoerd. Eind 2018 is de Rekenkamer extern geëvalueerd. Uit de evaluatie bleek dat de provincies veel waarde hechten aan verzoekonderzoeken. De Rekenkamer zal dit stimuleren.

Wat willen we bereiken?
De ruimte in het onderzoeksprogramma willen we benutten voor nieuw onderzoek dat veel draagvlak heeft bij PS.

Wat gaan we daarvoor doen?
Naast de gebruikelijke manier van het inventariseren van relevante onderzoeksonderwerpen (zie V. Verkenningen) zal de Rekenkamer actief de mogelijkheid bieden dat provincies verzoekonderzoek indienen. Afhankelijk van het onderwerp zal de Rekenkamer bepalen op welke manier het onderzoek wordt uitgevoerd.

Wat mag het kosten?
De kosten voor de nader te bepalen onderzoeken zullen circa € 500.000 bedragen inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW.

V. Verkenningen (Flevoland, Noord-Holland, Utrecht, Zuid-Holland)

Wat is de aanleiding?
De medewerkers van de Rekenkamer besteden een beperkt deel van hun tijd aan het volgen van beleidsontwikkelingen en oriëntatie op nieuwe onderzoeksonderwerpen. Hiervoor houden zij bijvoorbeeld actuele berichten bij uit de provincies en volgen zij vergaderingen van PS en Statencommissies. Daarnaast kan een verzoek van de afzonderlijke provincies of derden ertoe leiden dat wij ons nader in een onderwerp verdiepen.

Wat willen we bereiken?
Door structureel aandacht te besteden aan de verschillende beleidsthema's en oriëntatie op nieuwe onderzoeksonderwerpen wil de Rekenkamer zorg dragen voor een goede aansluiting op de behoeften van de provincies en de actualiteit. Op basis van de verkenningen en het actualiseren van de bestaande groslijst van onderzoeksonderwerpen stelt de Rekenkamer na overleg met de Programmaraad haar onderzoeksprogramma vast.

Wat gaan we daarvoor doen?
De medewerkers van de Rekenkamer zijn toebedeeld aan provincieteams. Het uitvoeren van verkenningen is een continue activiteit van deze teams. Voor de verkenning van onderzoeksonderwerpen monitoren en bestuderen zij documenten, waaronder persberichten, nieuwsbrieven, rapporten, begrotingen en jaarstukken. Dit kunnen documenten zijn van de provincies, maar ook van andere overheden of aan de provincies gerelateerde instellingen. Ook spreken zij zo nodig betrokken ambtenaren, maar ze voeren vooral ook informerende gesprekken met Statenleden en ze volgen vergaderingen van Statencommissies en PS als een relevant onderwerp op de agenda staat.

De Rekenkamer verzamelt relevante onderwerpen en beoordeelt deze onderwerpen op financieel belang, maatschappelijk belang, rol van de provincie en geschiktheid voor een rekenkameronderzoek. De Programmaraad adviseert de Rekenkamer ten aanzien van de te onderzoeken onderwerpen.

Wat mag het kosten?
De kosten voor het onderzoek zullen circa € 100.000 bedragen inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW.

1.2 Paragrafen

De beleidsbegroting bestaat uit een aantal paragrafen waarin de beleidslijnen zijn vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten (zie BBV). Voor de Rekenkamer zijn alleen onderstaande paragrafen Weerstandsvermogen, Financiering en Bedrijfsvoering van toepassing.

1.2.1 Weerstandsvermogen
De directe risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie van de Rekenkamer, zijn minimaal van omvang. De Rekenkamer heeft vooral te maken met reguliere kosten die vooraf goed te ramen zijn, zoals personeelskosten, huisvesting, ICT en kantoorartikelen. Onverwachte kosten van substantiële omvang waarvoor geen dekking is, hebben zich in het verleden niet voorgedaan en worden ook in 2019 niet verwacht.

De weerstandscapaciteit van de Rekenkamer bestaat uit het resterende deel van de begroting inclusief de bestemmingsreserve onderzoek van € 275.000 en de bestemmingsreserve spaarverlof van € 45.000 waarvoor

nog geen verplichtingen zijn aangegaan. Deze capaciteit is voldoende groot om de risico's van materiële betekenis af te dekken.

In totaal hebben wij zeven risico's geïdentificeerd waarvoor beheersmaatregelen zijn getroffen. De risico's van de frictiekosten ten gevolge van de reorganisatie, het eigen risicodragerschap, het persoonlijk ontwikkelbudget (POB) en de evaluatie van de Rekenkamer zijn afgedekt door middel van een voorziening. De risico's van extra onderzoek, de extra kosten van de plaatsvervangend bestuurder en van het sparen van vakantiedagen, zijn afgedekt door middel van een reserve. Zie voor een nadere toelichting paragraaf 2.2 Uiteenzetting financiële positie.

1.2.2 Financiering

De Randstedelijke Rekenkamer wordt gefinancierd door de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland. Het programmaresultaat is te gebruiken om de reserve aan te vullen tot 25% van de totale bijdrage van de vier deelnemende provincies. Het resterende deel wordt naar rato van de bijdragen teruggestort naar de vier provincies.

De Rekenkamer heeft een rekening-courant bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Conform het Treasurystatuut kunnen tijdelijke overschotten aan liquide middelen worden uitgezet, indien hiermee een rentevoordeel van meer dan € 4.000 kan worden behaald. Dit is niet het geval en daarom zetten we in 2019 geen middelen uit.

1.2.3 Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de stand van zaken en de beleidsvoornemens omtrent de bedrijfsvoering.

Arbeidsomstandigheden en ziekteverzuim

Het personeel van de Randstedelijke Rekenkamer is in dienst van de provincie Flevoland. De Randstedelijke Rekenkamer volgt daarom het beleid van de provincie aangaande de arbeidsvoorwaarden, de arbeids-omstandigheden en het ziekteverzuim. De Randstedelijke Rekenkamer stelt zich ten doel om het ziekteverzuim in 2019 onder de norm van 5% te houden.

De Randstedelijke Rekenkamer beschikt over twee gediplomeerde bedrijfshulpverleners, die in geval van ongevallen of calamiteiten in staat zijn eerste hulp te verlenen. De bedrijfshulpverleners zullen beide in 2019 een herhalingscursus volgen.

Personeelsbeleid

De personeelsformatie van de Randstedelijke Rekenkamer bestaat uit een ambitieuze groep van hoog opgeleide medewerkers met over het algemeen ruime onderzoekservaringen. Ook in 2019 zal de Rekenkamer aandacht besteden aan opleiding en training, zodat de medewerkers zich verder blijven ontwikkelen. Voor het aanvullen van specifieke kennis en vaardigheden, worden zo nodig externen ingezet.

Alhoewel de bestuurder/directeur bevoegd is tot het voeren van een eigen personeelsbeleid wordt in principe aangesloten bij het personeelsbeleid van de provincie Flevoland. Met regelmaat worden P&O-aangelegenheden met de afdeling Managementondersteuning van de provincie Flevoland afgestemd.

Automatisering en Informatisering

De Randstedelijke Rekenkamer heeft in 2017 de computerserver en bijbehorende programma's vervangen. De desktopcomputers en monitors zijn vrijwel allemaal in 2014 aangeschaft. Het systeem biedt de mogelijkheid om locatie ongebonden te kunnen werken. In dit verband beschikt de Rekenkamer ook over een aantal laptops en hebben medewerkers tablets in bruikleen. Sinds 2016 beschikt de Rekenkamer over een smartboard, dat mogelijkheden biedt voor het (interactief) presenteren en bespreken van onderzoeksresultaten. Voor 2019 zijn een aantal wijzigingen voorzien. Deze hebben met name betrekking op het verder verbeteren en beveiligen van de ICT omgeving.

Communicatie

De Rekenkamer is regelmatig op de provinciehuizen. De eerder genoemde provincieteams onderhouden actief contact met de Statenleden voor input van onderzoeksuggesties en reflectie op ons werk. Al in een vroege fase van ieder onderzoek wordt gesproken met ambtenaren en Statenleden, zodat het onderzoek zoveel mogelijk kan aansluiten bij de behoefte van PS. Ook besteedt de Rekenkamer veel aandacht aan de wijze van het aanbieden van haar bevindingen, conclusies en aanbevelingen. De Rekenkamer publiceert haar rapporten op de website www.randstedelijke-rekenkamer.nl, waarop niet alleen de publicaties maar ook de agenda's en verslagen van de behandeling eenvoudig zijn te vinden.

De Randstedelijke Rekenkamer voert regelmatig overleg met andere Rekenkamers. In het kader van de Kring van Provinciale Rekenkamers wordt tijdens bijeenkomsten onder meer gesproken over bedrijfsvoering, beleid, onderzoeksprogrammering en concrete onderzoeken. Daar waar relevant wisselen de Rekenkamers informatie uit over de oriëntatie op een onderzoeksonderwerp, het opzetten van een beoordelingskader, de onderzoeksopzet en de bevindingen. Tevens heeft de bestuurder/directeur regelmatig overleg met de directeuren van de Rekenkamers van Amsterdam en Rotterdam. Daarnaast participeert de Randstedelijke Rekenkamer in een overleg van de lokale rekenkamers in de regio Kennemerland en in een overleg van de lokale Rekenkamers in Flevoland om kennis en ervaring te delen.

Organisatie

De organisatie van de Randstedelijke Rekenkamer bestaat in 2019 uit een totale formatie van één bestuurder/directeur, één deeltijd plaatsvervangend bestuurder, één adjunct-directeur/senior projectleider, twee projectleiders, zes onderzoekers, een deeltijd office-manager en een deeltijd managementassistente. Daarnaast heeft de Rekenkamer ruimte voor maximaal 2 stageplaatsen.

De formatie en bezetting begin 2019 zijn als volgt:

Formatie	Fte	Bezetting 1 januari 2019	Fte
Bestuurder/directeur	1,1	Bestuurder/directeur	1,2
Ondersteuning	1,2	Ondersteuning	1,3
Projectleider	3,0	Projectleider	2,6
Onderzoeker	6,0	Onderzoeker	6,6
Totaal	**11,3**	**Totaal**	**11,7**

Interne beheersing

De financiële administratie wordt bijgehouden door het secretariaat van de Randstedelijke Rekenkamer. Conform de Financiële beleids- en beheersverordening en de Controleverordening heeft de Rekenkamer een Intern Controleplan, dat is getoetst door de voorgaande accountant. Met behulp van checklisten wordt in september en in februari de betrouwbaarheid van de financiële informatievoorziening en de naleving van relevante wet- en regelgeving getoetst. Via kwartaalrapportages houdt de bestuurder/directeur van de Rekenkamer zicht op de uitputting van de begroting, de voortgang van de onderzoeken en de omvang van de liquide middelen. Tijdelijke overtollige middelen kunnen conform de Financiële beleids- en beheersverordening en het Treasurystatuut worden uitgezet indien de verwachte meeropbrengst hoger is dan het in het statuut opgenomen drempelbedrag. Zoals gemeld in paragraaf 1.2.2 Financiering zal het drempelbedrag van € 4.000 in 2019 waarschijnlijk niet behaald worden en zetten we daarom geen middelen uit.

Huisvesting en facilitaire dienstverlening

De Randstedelijke Rekenkamer is gevestigd nabij station Sloterdijk in Amsterdam. Vanuit dit kantoorpand is er via het openbaar vervoer een goede aansluiting met de vier provinciehuizen in Den Haag, Haarlem, Lelystad en Utrecht. De kantoorruimte is gehuurd en maakt onderdeel uit van een bedrijfsverzamelgebouw. De facilitaire dienstverlening (zoals bewaking, schoonmaak en receptie) maakt onderdeel uit van het huurcontract. In 2017 is het kantoor heringericht om te komen tot een moderne werkomgeving met goed ingerichte werkplekken voor de medewerkers. Hierbij zijn ook de mogelijkheden voor een actieve werkhouding vergroot. Voor 2019 zijn geen grote investeringen voorzien.

| 2 | Financiële begroting

2.1 Overzicht van Baten en Lasten

	Begroting 2019 1e wijziging	Begroting 2019 oorspronkelijk	Rekening 2018
Baten			
Bijdragen van de provincies	1.608.100	1.610.600	1.553.300
Extra bijdrage provincie Utrecht			128.064
Rentebaten	-	-	-
Onttrekking uit de voorziening POB	7.000	7.000	
Som van de baten	1.615.100	1.617.600	1.681.364
Lasten			
Onderzoeksprogramma	1.613.900	1.607.500	1.553.507
Toevoeging voorziening POB			4.083
Toevoeging aan de voorziening eigen risicodragerschap	-	9.300	7.543
Toevoeging aan voorziening evaluatie	8.300	8.300	8.300
Som van de lasten	1.622.200	1.625.100	1.573.433
Resultaat voor bestemming	-/-7.100	-/-7.500	107.931
Onttrekking uit bestemmingsreserve plv bestuurder	13.100	13.500	12.726
Toevoeging aan bestemmingsreserve onderzoek	-	-	-60.000
Onttrekking uit bestemmingsreserve onderzoek	-	-	-
Toevoeging aan bestemmingsreserve spaarverlof	-6.000	-6.000	-13.000
Onttrekking aan reserve spaarverlof		-	-
Resultaat na bestemming	**-**	**-**	**47.657**
Bestemming programmaresultaat			
Verrekenen met de deelnemende provincies	-	**-**	**47.657**

De lasten worden gedekt door de bijdragen van de provincies aan de Gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer en onttrekkingen uit de voorzieningen frictiekosten, POB en evaluatie en de bestemmingsreserve plaatsvervangend bestuurder.

Baten

De bijgestelde begroting van de Rekenkamer is gebaseerd op de meerjarenbegroting die medio 2013 is opgesteld ten behoeve van de reorganisatie van de Randstedelijke Rekenkamer en waarmee de PS-en van de vier provincies hebben ingestemd. Hierop wordt jaarlijks prijsindexering toegepast, waarbij gebruik gemaakt wordt van de indexeringen in de Macro Economische Verkenningen van het CPB. Voor 2019 bedraagt de indexering voor de Salarissen en sociale lasten 3,8% en de indexering voor Overige overheadkosten 2,4%. De structurele begroting neemt hierdoor met 3,5% toe.

Begroting	Structureel 2019		Structureel 2018 (na MEV)
Salarissen en sociale lasten	1.297.100	(+3,8%)	1.249.600
Overige overheadkosten	311.000	(+2,4%)	303.700
Totaal	1.608.100	(+3,5%)	1.553.300

De verdeling van de kosten over de vier deelnemende provincies dient te worden gebaseerd op gegevens uit de meicirculaire provinciefonds 2018[2], zoals overgenomen in onderstaande tabel.

Provincie	Belastingcapaciteit	Totale uitkering Provinciefonds	Totaal	In %
Flevoland	60.155.855	93.212.960	153.368.815	10,93%
Noord-Holland	200.069.100	206.769.852	406.838.952	29,00%
Utrecht	110.748.309	219.157.765	329.906.074	23,52%
Zuid-Holland	245.473.126	267.229.089	512.702.215	36,55%
Totaal	616.446.390	786.369.666	1.402.816.056	100,00%

Voor de helft van de begroting dragen de provincies evenveel bij (het gelijke deel). Voor de andere helft van de begroting is de omvang van de bijdrage naar rato van de som van de belastingcapaciteit en de uitkering uit het provinciefonds (het ongelijke deel). De bijdragen van de vier provincies worden in de hiernavolgende tabel weergegeven.

Provincie	In %	Ongelijk deel	Gelijk deel	Totaal structurele bijdragen incl. BTW
Flevoland	10,93%	87.906	201.013	288.919
Noord-Holland	29,00%	233.187	201.013	434.200
Utrecht	23,52%	189.092	201.013	390.104
Zuid-Holland	36,55%	293.865	201.013	494.877
Totaal	100,00%	804.050	804.050	1.608.100

De genoemde bijdrage van de provincies is inclusief de voor de provincies compensabele BTW. De Rekenkamer verstrekt namelijk na afloop van het jaar een opgave van de afgedragen BTW aan de provincies. De provincies kunnen deze omzetbelasting beschouwen als ware deze rechtstreeks in rekening gebracht, zodat compensatie van deze omzetbelasting uit het BTW-compensatiefonds mogelijk is. De raming van de netto bijdragen is in de hiernavolgende tabel weergegeven.

Provincie	Bijdragen incl. BTW	Raming netto bijdragen
Flevoland	288.919	241.100
Noord-Holland	434.200	362.300
Utrecht	390.104	325.500
Zuid-Holland	494.877	413.000
Totaal	1.608.100	1.341.900

[2] In de gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer is vastgelegd dat de kosten over de deelnemers worden verdeeld volgens de sleutel zoals omschreven in artikel 8 van de Statuten van de Vereniging Interprovinciaal Overleg.

Lasten

In onderstaande tabel worden de lasten per kostenpost gegeven.

Lasten	Begroting 2019 1e wijziging	Begroting 2019 oorspronkelijk	Rekening 2018
Personeel	1.331.200	1.364.900	1.198.636
- w.v. management en ondersteuning (overhead) 14%	*187.100*	*168.600*	
- w.v. opleidingen (overhead) 2,2%	*29.000*	*25.000*	
Inhuur	130.000	100.000	209.402
- w.v. Project inhuur	*75.000*	*70.000*	*168.057*
- w.v. Inhuur diensten van derden	*55.000*	*30.000*	*41.345*
Huisvesting en servicekosten (overhead)	117.000	117.000	114.658
Informatievoorziening (overhead)	35.700	25.600	30.811
Toevoeging voorziening POB	-	-	4.083
Toevoeging voorziening Evaluatie	8.300	8.300	8.300
Toevoeging voorziening eigen risicodragerschap	-	9.300	7.543
	1.622.200	1.625.100	1.573.433

Lasten onderzoeksprogramma

Personeel

De personele lasten zijn nagenoeg gelijk aan de raming van de primitieve begroting 2019.

Project inhuur

Het bedrag voor project inhuur is nagenoeg gelijk aan de raming van de primitieve begroting.

Inhuur diensten van derden

De kosten voor de inhuur van diensten van derden zal hoger zijn dan geraamd bij de primitieve begroting vanwege extra kosten voor ondersteuning bij de zogenoemde goede gesprekken in het kader van de CAO en ondersteuning bij de toepassing van de Algemene Verordening Gegevensbeveiliging (AVG).

Huisvesting en servicekosten

De huisvesting en servicekosten blijven nagenoeg gelijk.

Informatievoorziening

De kosten voor informatievoorziening stijgen, omdat geïnvesteerd wordt in het verder verbeteren en beveiligen van de ICT-omgeving.

Evaluatie

De Gemeenschappelijke Regeling bepaalt dat de Rekenkamer eens per zes wordt geëvalueerd. De laatste evaluatie is bijna geheel in 2018 uitgevoerd. Vanaf 2018 wordt jaarlijks een zesde deel van de geraamde kosten voor de volgende externe evaluatie toegevoegd aan de voorziening.

Toevoeging aan de voorziening eigen risicodragerschap
De Randstedelijke Rekenkamer is eigen risicodrager, waardoor mogelijke uitkeringslasten bij vertrek van personeel ten laste van de Rekenkamer worden gebracht. Omdat de Rekenkamer voor tijdelijk personeel een payroll-aanstelling als beheersmaatregel ongewenst vindt en omdat dat ook een relatief dure constructie is, is voor het eigen risicodragerschap een voorziening gevormd. In 2018 is de voorziening aangevuld tot het geraamde bedrag om het gemiddelde van de mogelijke scenario's te dekken.

Saldo
Het beoogde saldo voor 2019 is € 7.100 negatief. Dit wordt gedekt door een onttrekking van € 13.100 uit de bestemmingsreserve voor de plaatsvervangend bestuurder. Daarnaast vindt een storting plaats van € 6.000 in de bestemmingsreserve spaarverlof.

2.2 Uiteenzetting financiële positie

Financiering
Voor een toelichting op de financiering zie onderdeel baten in paragraaf 2.1.

Reserves

Bestemmingsreserve onderzoek:

	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2017	215.000	0	0	215.000
2018	215.000	0	60.000	275.000
2019	**275.000**	**0**	**0**	**275.000**

Bestemmingsreserve plaatsvervangend bestuurder:

	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2017	80.000	5.700	0	74.300
2018	74.000	13.000	0	61.000
2019	**61.000**	**13.100**	**0**	**47.900**

Bestemmingsreserve spaarverlof:

	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2017	0		32.000	32.000
2018	32.000	0	13.000	45.000
2019	**45.000**	**0**	**6.000**	**51.000**

Bestemmingsreserve onderzoek
De opgebouwde bestemmingsreserve onderzoek zal in 2019 in principe niet worden aangesproken. Overeenkomstig de motivatie van de opbouw van de bestemmingsreserve zijn hierop twee uitzonderingen mogelijk:

1. Het terstond uitvoeren van eenmalig extra onderzoek, als de actualiteit daar aanleiding voor geeft. Dankzij de reserve is de Rekenkamer dan niet afhankelijk van het al dan niet beschikbaar stellen van extra budget door de provincies.
2. Het opvangen van onverwachte extra uitgaven voor het geprogrammeerde onderzoek.

Bestemmingsreserve plaatsvervangend bestuurder
PS van de vier provincies hebben eind 2016 / begin 2017 besloten om een nieuwe plaatsvervangend bestuurder aan te stellen voor 0,2 fte. Bij de reorganisatie in 2015 is rekening gehouden met 0,1 fte. Vanuit het programmaresultaat 2016 is daarom voor de extra 0,1 fte € 80.000 gestort in een bestemmingsreserve voor de plaatsvervangend bestuurder. De onttrekking aan de reserve zal in 2019 naar verwachting € 13.100 bedragen en resulteren in een eindsaldo van € 47.900.

Bestemmingsreserve spaarverlof
In het kader van de nieuwe CAO hebben medewerkers de mogelijkheid om hun al dan niet bijgekochte verlof tot een bepaald, maar aanzienlijk plafond, te sparen. Er is een voorziening gevormd voor het geval (langdurig) doorbetaald verlof wordt opgenomen en hiervoor vervanging ingehuurd moet worden. De dotaties zijn afgeleid van de tot 1 januari 2019 al opgebouwde verlofuren en het verwachte saldo per 31 december 2019.

Investeringen
De Rekenkamer heeft in 2017 de computerserver vervangen. Voor 2019 wordt alleen rekening gehouden met kleinere investeringen in de ICT. In 2016 is het kantoor heringericht en voor 2019 zijn ook op dit gebied geen grote investeringen voorzien. De waardering van de vaste activa op de balans wordt voor ultimo 2019 geschat op ongeveer € 11.000. De Rekenkamer investeert niet in openbare ruimtes met een maatschappelijk nut. De vaste activa worden volgens de systematiek uit artikel 8 van de financiële beleids- en beheersverordening afgeschreven.

Voorzieningen

Voorziening frictiekosten:

	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2017	100.000	46.000	0	54.000
2018	54.000	37.000	0	17.000
2019	**17.000**	**17.000**	**0**	**0**

Voorziening POB:

	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2017	0	0	25.000	25.000
2018	25.000	4.000	8.000	29.000
2019	**29.000**	**15.000**	**8.000**	**22.000**

Voorziening evaluatie:

	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2017	0	0	50.000	50.000
2018	50.000	45.000	8.000	13.000
2019	**13.000**	**5.000**	**8.000**	**16.000**

Voorziening eigen risicodragerschap:

	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2017	0	0	49.500	49.500
2018	49.000	0	8.000	57.000
2019	**57.000**	**0**	**0**	**57.000**

Voorziening frictiekosten
De voorziening frictiekosten, die naar aanleiding van de reorganisatie is ingesteld, is eind 2016 naar beneden bijgesteld. Per 1 maart 2017 hebben de betrokken boventalligen een vaste aanstelling gekregen en resteert de loonsuppletie. Voor 2019 is de laatste onttrekking voorzien, deze bedraagt naar verwachting circa € 5.000. Het resterende bedrag zal naar de provincies worden terug gestort.

Voorziening POB
In het kader van de CAO 2018 hebben alle medewerkers per 1 januari 2018 de beschikking over een Persoonlijk Ontwikkelbudget (POB) van € 5.000 voor een periode van vijf jaar. Dit bedrag mag ineens, maar ook verspreid over vijf jaar worden uitgeput. Voor de Rekenkamer kan dit oplopen tot maximaal € 65.000. In 2017 is € 25.000 gestort in de voorziening en in de jaren 2018-2022 zal jaarlijks een bedrag van € 8.000 worden gestort. Voor 2019 wordt verwacht dat weer enkele medewerkers hun POB zullen gaan benutten.

Voorziening evaluatie
De Gemeenschappelijke Regeling bepaalt dat de Rekenkamer eens per zes wordt geëvalueerd. De laatste evaluatie is bijna geheel in 2018 uitgevoerd. In 2019 wordt een bedrag gestort van een zesde van de totale kosten voor de volgende evaluatie.

Voorziening eigen risicodragerschap
De Randstedelijke Rekenkamer is eigen risicodrager, waardoor mogelijke uitkeringslasten bij vertrek van personeel ten laste van de Rekenkamer worden gebracht. Omdat de Rekenkamer voor tijdelijk personeel een payroll-aanstelling als beheersmaatregel ongewenst vindt en omdat dat ook een relatief dure constructie is, is voor het eigen risicodragerschap een voorziening gevormd. In 2018 is de voorziening aangevuld tot het geraamde bedrag om het gemiddelde van de mogelijke scenario's te dekken.

2.3 Meerjarenraming

De begroting van de Randstedelijke Rekenkamer wordt jaarlijks geïndexeerd. De indexering voor 2020 is gebaseerd op de indexcijfers uit het Centraal Economisch Plan van het CPB en is 2,4%. Voor 2020 en verder schat de Rekenkamer de prijsindexering constant op 2%. De rentebaten zijn op € 0 geraamd, omdat het drempelbedrag van € 4.000 voor het uitzetten van overtollige middelen de komende jaren waarschijnlijk niet behaald zal worden. De lasten voor de extra 0,1 fte voor de plaatsvervangend bestuurder worden gedekt vanuit de bestemmingsreserve voor de plaatsvervangend bestuurder, die hiervoor tot en met medio 2023 toereikend is.

Hieronder is de meerjarenraming tot en met 2022 gegeven.

Baten	**begroting 2018 1e wijziging**	**begroting 2019 1e wijziging**		**2020**		**2021**		**2022**	
Bijdragen provincies structurele begroting	1.553.300	1.608.100	(+3,5%)	1.646.500	(+2,4%)	1.679.400	(+2%)	1.713.000	(+2%)
Rentebaten	-	-		-		-		-	
Onttrekking uit de voorziening POB	2.000	7.000		7.000		7.000		7.000	
Lasten									
Onderzoeksprogramma	1.523.000	1.613.900	(+6%)	1.652.700	(+2,4%)	1.685.900	(+2%)	1.719.700	(+2%)
Toevoeging aan de voorziening evaluatie	-	8.300		8.300		8.300		8.300	
Toevoeging aan de voorziening eigen risicodragerschap	39.800	-		-		-		-	
Saldo	**-7.500**	**-7.100**		**-7.500**		**-7.800**		**-8.000**	
Onttrekking aan bestemmingsreserve plv bestuurder	13.500	13.100		13.500		13.800	(+2%)	14.000	(+2%)
Toevoeging aan bestemmingsreserve spaarverlof	-6.000	**-6.000**		-6.000		-6.000		-6.000	
Saldo	**-**	**0**		**0**		**0**		**0**	

Colofon

Randstedelijke Rekenkamer
Teleportboulevard 110
1043 EJ Amsterdam
020 – 58 18 585
info@randstedelijke-rekenkamer.nl
www.randstedelijke-rekenkamer.nl
Volg ons op twitter via: @rekenrandstad
April 2019

randstedelijke rekenkamer
flevoland | noord-holland | utrecht | zuid-holland

Begroting 2020

Concept voor Provinciale Staten

Randstedelijke Rekenkamer | april 2019

Inhoudsopgave

| 1 | BELEIDSBEGROTING 4

1.1 PROGRAMMAPLAN / ONDERZOEKSPROGRAMMA 4

1.2 PARAGRAFEN 4

1.2.1 Weerstandsvermogen 4
1.2.2 Financiering 5
1.2.3 Bedrijfsvoering 5

| 2 | FINANCIËLE BEGROTING 8

2.1 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 8

2.2 UITEENZETTING FINANCIËLE POSITIE 12

2.3 MEERJARENRAMING 14

Inleiding

Achtergrond

De missie van de Randstedelijke Rekenkamer luidt:

> Het verbeteren van het functioneren van het provinciaal bestuur (*van de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland*) en de daarmee verbonden organen en het versterken van de publieke verantwoording.

Om invulling te geven aan de missie verricht de Randstedelijke Rekenkamer onafhankelijk onderzoek op het terrein van doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid. De Rekenkamer rapporteert haar bevindingen, oordelen en aanbevelingen primair aan de Provinciale Staten. Deze informatie is in beginsel publiek toegankelijk. Daarnaast ziet de Rekenkamer het als haar verantwoordelijkheid om een bijdrage te leveren aan goed openbaar bestuur door kennisuitwisseling en samenwerking binnen de betrokken provincies en eventueel andere publieke organen te bevorderen. Kwaliteit, betrouwbaarheid en onafhankelijkheid ziet de Rekenkamer als belangrijkste kenmerken van haar producten.

Bij de uitvoering van haar werkzaamheden draagt de Rekenkamer zorg voor een effectief en efficiënt beleid met betrekking tot de beheerstaken in het kader van de dagelijkse bedrijfsvoering. De Rekenkamer beoogt een transparante organisatie te zijn die voortdurend in de kwaliteit van haar medewerkers en methoden investeert.

Indeling van de programmabegroting

De programmabegroting is ingedeeld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De Programmabegroting bestaat uit een Beleidsbegroting (deel 1) en een Financiële begroting (deel 2). In de Beleidsbegroting is één programma opgenomen. Dit betreft een globaal onderzoeksprogramma waarin nog geen concrete onderzoeken zijn opgenomen. In de 1e begrotingswijziging 2020 zullen we een concreet onderzoeksprogramma opnemen, waarin we per onderzoek de w-vragen ‘Wat willen we bereiken?’, ‘Wat gaan we daarvoor doen?’ en ‘Wat mag het kosten’ zullen beantwoorden. In de Financiële begroting is de uiteenzetting van de financiële positie en de meerjarenraming opgenomen.

| 1 | Beleidsbegroting

1.1 Programmaplan / Onderzoeksprogramma

Wat willen we bereiken?
De Randstedelijke Rekenkamer wil met het uitvoeren van haar onderzoeksprogramma het functioneren van het provinciaal bestuur verbeteren. Voorafgaand aan de vaststelling van het onderzoeksprogramma laat de Rekenkamer zich adviseren door de Programmaraad. Deze bestaat uit leden van Provinciale Staten van de vier provincies. In het voorjaar van 2019 zal een nieuwe Programmaraad aantreden, die bij het nieuwe onderzoeksprogramma zal worden betrokken. In deze begroting is daarom nog geen onderzoeksprogramma voor 2020 opgenomen.

Wat gaan we daarvoor doen?
De Rekenkamer heeft een gestructureerd proces om tot een optimale onderzoeksprogrammering te komen. Op verschillende manieren worden suggesties voor onderzoeksthema's verzameld, bijvoorbeeld via een 'rondje langs de fracties'. Na een minder of meer uitgebreide oriëntatie op een thema en/of door het uitvoeren van verkenningen wordt een beknopte lijst van kansrijke relevante onderzoeksonderwerpen opgesteld en voorgedragen voor advies aan de Programmaraad. Daarnaast zal de Rekenkamer stimuleren dat de provincies verzoekonderzoeken indienen.

Wat mag het kosten?
De totale lasten van het onderzoeksprogramma bedragen € 1.652.700 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW en exclusief de toevoeging aan de voorziening evaluatie. De kosten van de overhead bedragen € 362.900. De overhead beslaat personele kosten (management, ondersteuning en opleidingen), kosten voor huisvesting en kosten voor de informatievoorziening. Het onderzoeksprogramma wordt gefinancierd door de deelnemers (i.e. de Randstadprovincies) aan de Gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer.

1.2 Paragrafen

De beleidsbegroting bestaat uit een aantal paragrafen waarin de beleidslijnen zijn vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten (zie BBV). Voor de Randstedelijke Rekenkamer zijn alleen onderstaande paragrafen Weerstandsvermogen, Financiering en Bedrijfsvoering van toepassing.

1.2.1 Weerstandsvermogen
De directe risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie van de Randstedelijke Rekenkamer, zijn minimaal van omvang. De Randstedelijke Rekenkamer heeft vooral te maken met reguliere kosten die vooraf goed te ramen zijn, zoals personeelskosten, huisvesting, ICT en kantoorartikelen. Onverwachte kosten van substantiële omvang waarvoor geen dekking is, hebben zich in het verleden niet voorgedaan en worden ook in 2020 niet verwacht.

De weerstandscapaciteit van de Rekenkamer bestaat uit het resterende deel van de begroting inclusief de bestemmingsreserve onderzoek van € 275.000 en de bestemmingsreserve spaarverlof van € 51.000 waarvoor

nog geen verplichtingen zijn aangegaan. Deze capaciteit is voldoende groot om de risico's van materiële betekenis af te dekken.

In totaal hebben wij zes risico's geïdentificeerd waarvoor beheersmaatregelen zijn getroffen. De risico's van het eigen risicodragerschap, het persoonlijk ontwikkelbudget (POB) en de evaluatie van de Rekenkamer zijn afgedekt door middel van een voorziening. De risico's van extra onderzoek, de extra kosten van de plaatsvervangend bestuurder en de kosten van vervanging vanwege het sparen van vakantiedagen, zijn afgedekt door middel van een reserve. Zie voor een nadere toelichting paragraaf 2.2 Uiteenzetting financiële positie.

1.2.2 Financiering

De Randstedelijke Rekenkamer wordt gefinancierd door de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland. Het programmaresultaat is te gebruiken om de reserves tot maximaal 25% van de totale bijdrage van de deelnemende provincies aan te vullen. Het resterende deel wordt naar rato van de bijdragen teruggestort naar de vier provincies.

De Rekenkamer heeft een rekening-courant bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Conform het Treasurystatuut kunnen tijdelijke overschotten aan liquide middelen worden uitgezet, indien hiermee een rentevoordeel van meer dan € 4.000 kan worden behaald. Voor 2019 is dit niet het geval. De verwachting is dat de rentestanden in 2020 niet dusdanig gestegen zullen zijn dat het drempelbedrag kan worden gehaald en daarom gaan we ervanuit dat we in 2020 ook geen middelen zullen uitzetten.

1.2.3 Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de stand van zaken en de beleidsvoornemens omtrent de bedrijfsvoering.

Arbeidsomstandigheden en ziekteverzuim

Het personeel van de Randstedelijke Rekenkamer is in dienst van de provincie Flevoland. De Randstedelijke Rekenkamer volgt daarom het beleid van de provincie aangaande de arbeidsvoorwaarden, de arbeidsomstandigheden en het ziekteverzuim. De Randstedelijke Rekenkamer stelt zich ten doel om het ziekteverzuim ook in 2020 onder de norm van 5% te houden. Indien een medewerker zich regelmatig ziek meldt, zal er een verzuimgesprek plaatsvinden tussen de medewerker en de bestuurder/directeur.

De Randstedelijke Rekenkamer beschikt over twee gediplomeerde bedrijfshulpverleners, die in geval van ongevallen of calamiteiten in staat zijn eerste hulp te verlenen. Beide bedrijfshulpverleners zullen naar verwachting in 2020 een herhalingsopleiding gaan volgen.

Personeelsbeleid

De personeelsformatie van de Randstedelijke Rekenkamer bestaat uit een ambitieuze groep van hoog opgeleide medewerkers. Ook in 2020 zal de Rekenkamer aandacht besteden aan opleiding en training, zodat de medewerkers zich blijven ontwikkelen. Om de kwaliteit van het onderzoeksprogramma en de onderzoeken te verhogen, worden zo nodig externen ingezet.

Alhoewel de bestuurder/directeur bevoegd is tot het voeren van een eigen personeelsbeleid, wordt in principe aangesloten bij het personeelsbeleid van de provincie Flevoland. P&O-aangelegenheden worden regelmatig met de provincie Flevoland afgestemd.

Automatisering en Informatisering
De Randstedelijke Rekenkamer beschikt over een eigen computerserver uit 2017. Om de server en bijbehorende apparaten en programma's up tot date te houden wordt regulier onderhoud uitgevoerd. Het systeem biedt de mogelijkheid om locatie ongebonden te kunnen werken. In dit verband beschikt de Rekenkamer ook over een aantal laptops, zodat de medewerkers van de Rekenkamer meer op de provinciehuizen kunnen werken. Daarnaast hebben medewerkers tablets in bruikleen. Voor 2020 zijn geen grote investeringen en/of wijzigingen voorzien.

Communicatie
Ook in 2020 zal de Randstedelijke Rekenkamer regelmatig in de provincies te vinden zijn. De medewerkers zijn verdeeld in provincieteams, die actief de ontwikkelingen in hun provincie volgen. De bestuurder/directeur of plaatsvervangend bestuurder gaat samen met deze teams langs alle fracties in de provincies voor input van onderzoeksuggesties en reflectie op ons werk.

Al in een vroege fase van ieder onderzoek wordt gesproken met ambtenaren en Statenleden, zodat het onderzoek zoveel mogelijk aan kan sluiten bij de behoefte van PS. Ook besteedt de Rekenkamer veel aandacht aan het aanbieden van haar bevindingen, oordelen en aanbevelingen. De presentatie van de rapporten van de Rekenkamer aan het provinciaal bestuur wordt zorgvuldig afgestemd met de Statengriffies. De Randstedelijke Rekenkamer publiceert haar rapporten via de website www.randstedelijke-rekenkamer.nl, waarop niet alleen de publicaties maar ook de agenda's en verslagen van de behandeling eenvoudig zijn terug te vinden.

De Randstedelijke Rekenkamer voert regelmatig overleg met andere rekenkamers. In het kader van de Kring van Provinciale Rekenkamers wordt tijdens bijeenkomsten onder meer gesproken over bedrijfsvoering, beleid, onderzoeksprogrammering en concrete onderzoeken. Daar waar relevant wisselen de rekenkamers informatie uit over de oriëntatie op een onderzoeksonderwerp, het opzetten van een beoordelingskader, de onderzoeksopzet en de bevindingen. Tevens heeft de bestuurder/directeur regelmatig overleg met de directeuren van de Rekenkamers van Amsterdam en Rotterdam. Daarnaast participeert de Randstedelijke Rekenkamer in een overleg van de lokale rekenkamers in de regio Kennemerland en in een overleg van de lokale Rekenkamers in Flevoland om kennis en ervaring te delen.

Organisatie
De organisatie van de Randstedelijke Rekenkamer bestaat in 2020 uit een totale formatie van één bestuurder/directeur, één deeltijd plaatsvervangend bestuurder, één adjunct-directeur/senior projectleider, twee projectleiders, zes onderzoekers, een deeltijd office-manager en een deeltijd managementassistente. Daarnaast heeft de Rekenkamer ruimte voor maximaal 2 stageplaatsen.

De formatie en verwachte bezetting zijn begin 2020 als volgt:

Formatie	**Fte**	**Bezetting 1 januari 2020**	**Fte**
Bestuurder/directeur	1,1	Bestuurder/directeur	1,2
Ondersteuning	1,2	Ondersteuning	1,3
Projectleider	3,0	Projectleider	2,6
Onderzoeker	6,0	Onderzoeker	7,6
Totaal	**11,3**	**Totaal**	**12,7**

Interne beheersing
De financiële administratie wordt bijgehouden door het secretariaat van de Randstedelijke Rekenkamer. Conform de Financiële beleids- en beheersverordening en de Controleverordening heeft de Randstedelijke Rekenkamer een Intern Controleplan. Met behulp van checklisten wordt in september en in februari de betrouwbaarheid van de financiële informatievoorziening en de naleving van relevante wet- en regelgeving getoetst.

Via kwartaalrapportages houdt het management van de Rekenkamer zicht op de uitputting van de begroting, de voortgang van de onderzoeken en de omvang van de liquide middelen. Tijdelijke overtollige middelen worden conform de Financiële beleids- en beheersverordening en het Treasurystatuut op een spaarrekening gezet indien de verwachte meeropbrengst hoger is dan het in het statuut opgenomen drempelbedrag. Zoals gemeld in paragraaf 1.2.2 Financiering zal het drempelbedrag van € 4.000 in 2020 waarschijnlijk niet behaald kunnen worden en is de verwachting dat we geen middelen zullen uitzetten.

Huisvesting en facilitaire dienstverlening
Voor het uitvoeren van het onderzoeksprogramma bezoeken de medewerkers frequent de provincies. De Randstedelijke Rekenkamer is daarom gevestigd nabij station Sloterdijk in Amsterdam. Vanuit dit kantoorpand is er via het openbaar vervoer een goede aansluiting met de vier provinciehuizen in Den Haag, Haarlem, Lelystad en Utrecht. De kantoorruimte is gehuurd en maakt onderdeel uit van een bedrijfsverzamelgebouw. De facilitaire dienstverlening zoals bewaking, schoonmaak en receptie, is onderdeel van het huurcontract. Het huurcontract is in 2014 afgesloten en loopt door tot in 2020. In 2016 en 2017 heeft een herinrichting van het kantoor plaatsgevonden om te komen tot een moderne werkomgeving met goed ingerichte werkplekken voor de medewerkers. Voor 2020 worden geen grote investeringen of wijzigingen verwacht.

| 2 | Financiële begroting

In dit deel treft u een toelichting aan op de financiële positie van de Randstedelijke Rekenkamer en een meerjarig overzicht van de baten en lasten.

2.1 Overzicht van Baten en Lasten

	Begroting 2020	1e begrotings-wijziging 2019	Rekening 2018
Baten			
Bijdragen van de provincies	1.646.500	1.608.100	1.553.300
Extra bijdrage provincie Utrecht			128.064
Rentebaten	-	-	-
Onttrekking uit de voorziening POB	7.000	7.000	
Onttrekking uit de voorziening evaluatie			
Som van de baten	1.653.500	1.615.100	1.681.364
Lasten			
Onderzoeksprogramma	1.652.700	1.613.900	1.553.507
Toevoeging aan voorziening POB		-	4.083
Toevoeging aan voorziening Evaluatie	8.300	8.300	8.300
Evaluatie			
Toevoeging voorziening eigen risicodragerschap	-		7.543
Som van de lasten	1.661.000	1.622.200	1.573.433
Resultaat voor bestemming	-/-7.500	-/-7.100	107.931
Toevoeging aan bestemmingsreserve plv bestuurder	-	-	-
Onttrekking uit bestemmingsreserve plv bestuurder	13.500	13.100	12.726
Toevoeging aan bestemmingsreserve onderzoek	-	-	-60.000
Onttrekking uit bestemmingsreserve onderzoek			
Toevoeging aan bestemmingsreserve spaarverlof	-6.000	-6.000	--13.000
Resultaat na bestemming	**-**	**-**	**47.657**
Bestemming programmaresultaat			
Verrekenen met de deelnemende provincies	**-**	**-**	47.657

De lasten worden in hoofdzaak gedekt door de bijdragen van de provincies aan de Gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer en het niet in de formatie opgenomen deel van de plaatsvervangend bestuurder door een onttrekking uit de bestemmingsreserve voor de plaatsvervangend bestuurder. De opgebouwde bestemmingsreserve onderzoek zal in principe niet worden aangesproken in 2020, met uitzondering van het gestelde bij het onderdeel Weerstandsvermogen in paragraaf 1.2.1 en Reserves in paragraaf 2.2.

Baten

De structurele begroting van de Rekenkamer is gebaseerd op de meerjarenbegroting die medio 2013 is opgesteld ten behoeve van de reorganisatie van de Randstedelijke Rekenkamer en waarmee de PS-en van de vier provincies hebben ingestemd. De indexering van de structurele begroting en de bijdragen van de provincies zijn gebaseerd op het door de Provinciale Staten vastgestelde beslisdocument Instelling Randstedelijke Rekenkamer. Voor de prijsindexering dient de Rekenkamer gebruik te maken van de Macro Economische Verkenning van het CPB, die pas in september 2019 openbaar wordt gemaakt. Voorlopig maakt de Randstedelijke Rekenkamer daarom gebruik van de indexcijfers uit het Centraal Economisch Plan van het CPB die dateren van maart 2019. Voor de Salarissen en sociale lasten is de indexering 2,6% en voor de Overige overheadkosten is de indexering 1,5%. De bijdragen van de provincies aan de structurele begroting nemen hierdoor met 2,4% toe. Na het verschijnen van de Macro Economische Verkenning in september zal de Rekenkamer in het najaar van 2019 met een begrotingswijziging komen, waarin de definitieve indexcijfers worden verwerkt.

Begroting	Structureel 2020	Structureel 2019
Salarissen en sociale lasten	1.330.800 (+2,6%)	1.297.100
Overige overheadkosten	315.700 (+1,5%)	311.000
Totaal	1.646.500 (+2,4%)	1.608.100

In februari 2019 was de rentestand dermate laag dat het drempelbedrag van € 4.000 uit het Treasurystatuut in 2019 niet kan worden gehaald. De verwachting is dat de rentestanden in 2020 niet dusdanig gestegen zullen zijn dat het drempelbedrag wel kan worden gehaald en daarom gaan we ervanuit dat we in 2020 ook geen middelen zullen uitzetten. De structurele begroting kent daarom geen rentebaten en blijft hierdoor € 1.646.500.

	2020		2019		2018
Bijdragen van de provincies	1.646.500	(+2,4%)	1.608.100	(+3,5%)	1.553.300
Rentebaten	0		0		0
Structurele begroting	1.646.500	(+2,4%)	1.608.100	(+3,5%)	1.553.300

De verdeling van de kosten over de vier deelnemende provincies dient te worden gebaseerd op gegevens uit de meicirculaire provinciefonds 2019.[1] Aangezien deze gegevens bij het opstellen van deze concept begroting nog niet beschikbaar zijn, zijn onderstaand de gegevens uit de meicirculaire provinciefonds 2018 opgenomen.

Provincie	Belastingcapaciteit	Totale uitkering Provinciefonds	Totaal	In %
Flevoland	60.155.855	93.212.960	153.368.815	10,93%
Noord-Holland	200.069.100	206.769.852	406.838.952	29,00%
Utrecht	110.748.309	219.157.765	329.906.074	23,52%
Zuid-Holland	245.473.126	267.229.089	512.702.215	36,55%
Totaal	616.446.390	786.369.666	1.402.816.056	100,00%

Op basis van deze gegevens wordt in de hiernavolgende tabel een **voorlopige inschatting** gegeven van de bijdragen van de vier provincies aan de Gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer. Voor de helft van de begroting dragen de provincies evenveel bij (het gelijke deel). Voor de andere helft van de begroting is de omvang van de bijdrage naar rato van de som van de belastingcapaciteit en de uitkering uit het provinciefonds

[1] In de gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer is vastgelegd dat de kosten over de deelnemers worden verdeeld volgens de sleutel zoals omschreven in artikel 8 van de Statuten van de Vereniging Interprovinciaal Overleg.

(het ongelijke deel). Voor vaststelling van deze begroting in juni 2019 zal de Randstedelijke Rekenkamer op basis van de meicirculaire provinciefonds 2019, de definitieve verdeling van de kosten over de vier deelnemende provincies in deze begroting verwerken.

Provincie	In %	Ongelijk deel	Gelijk deel	Totaal bijdrage incl. BTW (afgerond)
Flevoland	10,93%	90.005	205.813	295.818
Noord-Holland	29,00%	238.756	205.813	444.568
Utrecht	23,52%	193.607	205.813	399.420
Zuid-Holland	36,55%	300.882	205.813	506.694
Totaal	100,00%	823.250	823.250	1.646.500

De genoemde bijdrage van de provincies aan de Randstedelijke Rekenkamer is inclusief de voor de provincies compensabele BTW. De nettobijdrage van de provincie valt circa 16,5% lager uit. De Rekenkamer verstrekt namelijk na afloop van het jaar een opgave van de afgedragen BTW aan de provincies. De provincies kunnen deze omzetbelasting beschouwen als ware deze rechtstreeks in rekening gebracht, zodat compensatie van deze omzetbelasting uit het BTW-compensatiefonds mogelijk is.

Lasten

In onderstaande tabel worden de lasten per kostenpost gegeven.

Lasten	Begroting 2020	1e Begrotings-wijziging 2019	Rekening 2018
Personeel	1.394.500	1.331.200	1.198.636
- w.v. management en ondersteuning (overhead) 13,6%	*189.700*	*187.100*	
- w.v. opleidingen (overhead) 1,8%	*25.000*	*29.000*	
Inhuur	110.000	130.000	209.402
- w.v. Project inhuur	*65.000*	*75.000*	*168.057*
- w.v. Inhuur diensten van derden	*45.000*	*55.000*	*41.345*
Huisvesting en servicekosten (overhead)	120.300	117.000	114.658
Informatievoorziening (overhead)	27.900	35.700	30.811
Toevoeging voorziening POB		-	4.083
Toevoeging voorziening Evaluatie	8.300	8.300	8.300
Toevoeging voorziening eigen risicodragerschap	-	-	7.543
	1.661.000	1.622.200	1.573.433

Personeel

De personele lasten bestaan naast de salarissen en sociale lasten uit kosten voor opleidingen, vervoer, representatie en literatuur. Het totaal aan personele lasten neemt toe met 4,8%.
De meerderheid van het personeel heeft een vast dienstverband en de meeste van hen hebben nog niet het maximum van de salarisschaal bereikt. Vanwege het aantal deeltijdaanstellingen bij de Rekenkamer is in 2020 de formatie niet volledig bezet met vast personeel. Daarom is ruimte voor een aantal onderzoekers met een tijdelijk dienstverband.

Project inhuur en inhuur diensten van derden

De Rekenkamer streeft naar beperking van externe inhuur en hanteert daarvoor vanaf 2020 een structureel budget van € 110.000 voor het totaal van project inhuur en diensten van derden. De inhuur diensten van derden is geraamd op € 45.000. Hieronder vallen diensten die contractueel voor langere periode zijn vastgelegd, o.a. de structurele kosten voor dienstverlening van P&O Flevoland, externe ondersteuning op P&O gebied, ondersteuning op het gebied van privacybescherming (functionaris gegevensbescherming) en de accountant. De resterende ruimte voor project inhuur is daarmee € 65.000. Hierbij gaat het voornamelijk om het incidenteel inhuren van specifieke deskundigheid en expertise ter ondersteuning van het onderzoek.

Huisvesting en servicekosten

De kosten voor huisvesting en servicekosten vallen in 2020 iets hoger uit dan de raming voor 2019 in verband de indexatie van de huurprijs en ingang nieuwe huurperiode. De herinrichting van het kantoor is in 2017 afgerond en voor 2020 worden geen nieuwe grote investeringen of wijzigingen meer verwacht.

Informatievoorziening

De kosten voor informatievoorziening zijn in 2020 aanzienlijk lager dan in 2019. In 2019 lopen enkele afschrijvingen van investeringen in 2016 af. De bestaande kosten voor onderhoud en ICT-ondersteuning blijven nagenoeg gelijk. Wij verwachten in 2020 net als in 2019 geen nieuwe grote investeringen op ICT-gebied te doen.

Saldo

Het beoogde saldo voor 2020 is nul. Indien zich een overschot mocht voordoen, dan kan dit worden gebruikt om de reserves aan te vullen tot maximaal 25% van de bijdragen van de provincies. Het restant vloeit vervolgens terug naar de deelnemende partijen.

2.2 Uiteenzetting financiële positie

Financiering

Voor een toelichting op de financiering zie onderdeel baten in paragraaf 2.1.

Reserves

Bestemmingsreserve onderzoek:

	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2018	215.000	0	60.000	275.000
2019	275.000	0	0	275.000
2020	**275.000**	**0**	**0**	**275.000**

Bestemmingsreserve plaatsvervangend bestuurder:

	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2018	74.000	13.000	0	61.000
2019	61.000	13.100	0	47.900
2020	**47.900**	**13.500**	**0**	**34.400**

Bestemmingsreserve spaarverlof:

	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2018	32.000	0	13.000	45.000
2019	45.000	0	6.000	51.000
2020	**51.000**	**0**	**6.000**	**57.000**

Bestemmingsreserve onderzoek

De opgebouwde bestemmingsreserve onderzoek zal in 2020 in principe niet worden aangesproken. Overeenkomstig de motivatie van de opbouw van de bestemmingsreserve zijn hierop twee uitzonderingen mogelijk:

1. Het terstond uitvoeren van eenmalig extra onderzoek, als de actualiteit daar aanleiding voor geeft. Dankzij de reserve is de Rekenkamer dan niet afhankelijk van het al dan niet beschikbaar stellen van extra budget door de provincies.
2. Het opvangen van onverwachte extra uitgaven voor het geprogrammeerde onderzoek.

Bestemmingsreserve plaatsvervangend bestuurder
PS van de vier provincies hebben eind 2016 / begin 2017 besloten om een nieuwe plaatsvervangend bestuurder aan te stellen voor 0,2 fte. Bij de reorganisatie in 2015 is rekening gehouden met 0,1 fte. Vanuit het programmaresultaat 2016 is daarom voor de extra 0,1 fte € 80.000 gestort in een bestemmingsreserve voor de plaatsvervangend bestuurder. De onttrekking aan de reserve zal in 2020 € 13.500 bedragen en resulteren in een eindsaldo van € 34.400.

Bestemmingsreserve spaarverlof
In het kader van de CAO hebben medewerkers de mogelijkheid om hun al dan niet bijgekochte verlof tot een bepaald, maar aanzienlijk plafond, te sparen. Er is een voorziening gevormd voor het geval (langdurig) doorbetaald verlof wordt opgenomen en hiervoor vervanging ingehuurd moet worden. We verwachten ongeveer jaarlijks een bedrag van € 6.000 op te bouwen.

Investeringen
Voor 2020 wordt alleen rekening gehouden met kleinere investeringen in de ICT en de kantoorinrichting. De waardering van de vaste activa op de balans wordt voor ultimo 2020 geschat op ongeveer € 2.000. De Rekenkamer investeert niet in openbare ruimtes met een maatschappelijk nut. De vaste activa worden volgens de systematiek uit artikel 8 van de financiële beleids- en beheersverordening afgeschreven.

Voorzieningen

Voorziening POB:

	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2018	25.000	4.000	8.000	29.000
2019	29.000	15.000	8.000	22.000
2020	**22.000**	**15.000**	**8.000**	**15.000**

Voorziening evaluatie:

	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2018	50.000	45.000	8.000	13.000
2019	13.000	5.000	8.000	16.000
2020	**16.000**	**0**	**8.000**	**24.000**

Voorziening eigen risicodragerschap:

	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2018	49.000	0	8.000	57.000
2019	57.000	0	0	57.000
2020	**57.000**	**0**	**0**	**57.000**

Voorziening POB
In het kader van de CAO hebben alle medewerkers per 1 januari 2018 de beschikking over een Persoonlijk Ontwikkelbudget (POB) van € 5.000 voor een periode van vijf jaar. Dit bedrag mag ineens, maar ook verspreid over vijf jaar worden uitgeput. Voor de Rekenkamer kan dit oplopen tot maximaal € 65.000. In 2017 is € 25.000 gestort in de voorziening en in de jaren 2018-2022 zal jaarlijks een bedrag van € 8.000 worden gestort. Voor 2020 wordt verwacht dat weer enkele medewerkers hun POB zullen gaan benutten.

Voorziening evaluatie
De Gemeenschappelijke Regeling bepaalt dat de Rekenkamer eens per zes wordt geëvalueerd. De laatste evaluatie is bijna geheel in 2018 uitgevoerd. Vanaf 2018 wordt jaarlijks een zesde deel van de geraamde kosten voor de volgende externe evaluatie toegevoegd aan de voorziening.

Voorziening eigen risicodragerschap
De Randstedelijke Rekenkamer is eigen risicodrager, waardoor mogelijke uitkeringslasten bij vertrek van personeel ten laste van de Rekenkamer worden gebracht. Omdat de Rekenkamer voor tijdelijk personeel een payroll-aanstelling als beheersmaatregel ongewenst vindt en omdat dat ook een relatief dure constructie is, is voor het eigen risicodragerschap een voorziening gevormd. In 2018 is de voorziening aangevuld tot het geraamde bedrag om het gemiddelde van de mogelijke scenario's te dekken. In 2019 wordt deze voorziening herijkt.

2.3 Meerjarenraming

De begroting van de Randstedelijke Rekenkamer wordt jaarlijks geïndexeerd. Voor 2021 en verder schat de Rekenkamer de prijsindexering constant op 2%. De rentebaten zijn op € 0 geraamd, omdat het drempelbedrag van € 4.000 voor het uitzetten van overtollige middelen de komende jaren waarschijnlijk niet behaald zal worden. De lasten voor de extra 0,1 fte voor de plaatsvervangend bestuurder worden gedekt vanuit de bestemmingsreserve voor de plaatsvervangend bestuurder, die hiervoor tot en met medio 2023 toereikend is.

Hieronder is de meerjarenraming tot en met 2022 gegeven:.

	begroting 2019 1e wijziging	**2020**		**2021**		**2022**		**2023**	
Baten									
Bijdragen provincies structurele begroting	1.608.100	1.646.500	(+2,4%)	1.679.400	(+2%)	1.713.000	(+2%)	1.747.300	(+2%)
Rentebaten	-	-		-		-		-	
Onttrekking uit de voorziening POB	7.000	7.000		7.000		7.000		-	
Lasten									
Onderzoeksprogramma	1.613.900	1.652.700	(+2,4%)	1.685.900	(+2%)	1.719.700	(+2%)	1.747.100	(1,6%)
Toevoeging aan de voorziening evaluatie	8.300	8.300		8.300		8.300		8.500	
Toevoeging aan de voorziening eigen risicodragerschap	-	-		-		-		-	
Saldo	**-7.100**	**-7.500**		**-7.800**		**-8.000**		**-8.300**	
Onttrekking aan bestemmingsreserve plv bestuurder	13.100	13.500		13.800	(+2%)	14.000	(+2%)	6.600	
Toevoeging aan bestemmingsreserve spaarverlof	**-6.000**	-6.000		-6.000		-6.000		-6.000	
Saldo	**0**	**0**		**0**		**0**		**-7.700**	

Colofon

Randstedelijke Rekenkamer
Teleportboulevard 110
1043 EJ Amsterdam
020 – 58 18 585
info@randstedelijke-rekenkamer.nl
www.randstedelijke-rekenkamer.nl
Volg ons op twitter via: @rekenrandstad

Provincie Noord-Holland

2019

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 27 mei 2019

Onderwerp: Conceptbegroting 2020 Randstedelijke Rekenkamer

Kenmerk:

Bijlagen:
- Ontwerpbesluit
- Conceptbegroting 2020 Randstedelijke Rekenkamer
- Begeleidende brief directeur Randstedelijke Rekenkamer

1. Inleiding

De Randstedelijke Rekenkamer (hierna: RR) opgericht bij gemeenschappelijke regeling door Provinciale Staten van de provincies Utrecht, Flevoland, Zuid-Holland en Noord-Holland heeft de conceptbegroting 2020 opgesteld. Onder verwijzing naar artikel 48, lid 1 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen kunnen Provinciale Staten hun zienswijze op de conceptbegroting 2020 uitbrengen.

2. Inhoud

Zoals kenbaar gemaakt bij de toezending van de Jaarstukken 2018 op 26 maart jl. ontvangt u dit jaar de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor 2020 in de vorm van bijgevoegde conceptbegroting 2020.

3. Proces/procedure

Provinciale Staten worden verzocht uiterlijk 7 juni 2019 hun zienswijze aan de directeur/bestuurder van de RR kenbaar te maken. Agendering op de interim Statencommissie op 20 mei betekent dat Provinciale Staten op 27 mei een besluit kunnen nemen waarmee de deadline gehaald kan worden.

4. Voorstel

Ik stel u voor te besluiten overeenkomstig het ontwerpbesluit.

Haarlem, 27 mei 2019

R.P.M. Kocken, voorzitter interim-statencommissie

S. Neeskens, commissiegriffier Mobiliteit & Financiën

Ontwerpbesluit

Nr. …

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van de voorzitter van de Statencommissie Mobiliteit en Financiën

Besluiten

1. Geen gebruik te maken van de mogelijkheid om bij de bestuurder/directeur van de Randstedelijke Rekenkamer een zienswijze in te dienen betreffende de conceptbegroting 2020 van de Randstedelijke Rekenkamer en instemmend te reageren.

Haarlem, 27 mei 2019

Provinciale staten van Noord-Holland,

,voorzitter

,Statengriffier

Provincie Noord-Holland

2019

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 27 mei 2019

Onderwerp: Concept 1e begrotingswijziging 2019 Randstedelijke Rekenkamer

Kenmerk:

Bijlagen:
- Ontwerpbesluit
- Concept 1e begrotingswijziging 2019 Randstedelijke Rekenkamer
- Begeleidende brief directeur Randstedelijke Rekenkamer

1. Inleiding

De Randstedelijke Rekenkamer (hierna: RR) opgericht bij gemeenschappelijke regeling door Provinciale Staten van de provincies Utrecht, Flevoland, Zuid-Holland en Noord-Holland heeft de concept 1e begrotingswijziging 2019 opgesteld. Onder verwijzing naar artikel 48, lid 1 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen kunnen Provinciale Staten hun zienswijze op de 1e begrotingswijziging 2019 uitbrengen.

2. Inhoud

In de begrotingswijziging is het geactualiseerde onderzoeksprogramma opgenomen. Op 4 oktober 2018 vond de laatste bijeenkomst van de Programmaraad van de afgelopen statenperiode plaats. Deze bijeenkomst stond vooral in het teken van terugblikken. Voor wat betreft het onderzoeksprogramma is aan de orde geweest dat het provinciespecifieke onderzoek voor Flevoland in voorbereiding was genomen evenals het onderzoek Wonen en dat het onderzoek Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV)/Regiotaxi is uitgesteld. De begroting 2019 biedt nog ruimte voor nieuw(e) onderzoek(en). In deze begrotingswijziging is, op basis van de Macro Economische Verkenning 2019, de definitieve bijdrage voor de deelnemende provincies over 2019 opgenomen.

3. Proces/procedure

Provinciale Staten worden verzocht uiterlijk 7 juni 2019 hun zienswijze aan de directeur/bestuurder van de RR kenbaar te maken. Agendering op de interim Statencommissie op 20 mei betekent dat Provinciale Staten op 27 mei een besluit kunnen nemen waarmee de deadline gehaald kan worden.

4. Voorstel

Ik stel u voor te besluiten overeenkomstig het ontwerpbesluit.

Haarlem, 27 mei 2019

R.P.M. Kocken, voorzitter interim-statencommissie

S. Neeskens, commissiegriffier Mobiliteit & Financiën

Ontwerpbesluit

Nr. …

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van de voorzitter van de Statencommissie Mobiliteit en Financiën

Besluiten

1. Geen gebruik te maken van de mogelijkheid om bij de bestuurder/directeur van de Randstedelijke Rekenkamer een zienswijze in te dienen betreffende de concept 1e begrotingswijziging 2019 van de Randstedelijke Rekenkamer en instemmend te reageren.

Haarlem, 27 mei 2019

Provinciale staten van Noord-Holland,

,voorzitter

,Statengriffier